27184

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİMDALI

43

1691-1720 M.(1103-1133 H.) TARİH VE 391 NUMARALI HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

YÜKSEKÖĞRETİM ... DOKÜMANTASYON ...

27185

YÖNETEN

Yrd.Doç.Dr. RİFAT ÖZDEMİR

HAZIRLAYAN

ERDİNÇ GÜLCÜ

ELAZIĞ-1993

...ÖĞRETİM KURUMU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ..... I
GİRİŞ..... III
BİRİNCİ BÖLÜM
HARPUT'UN FİZİKİ VE İDARİ YAPISI..... 1
A-Harput Şehrinin Mahalleleri..... 1
B-Harput Sancağının Nahiyeleri..... 5
C-Harput Sancağı Köyleri..... 7
D-Harput Sancağı İçinde Yeralan Mezraalar..... 15
E-Harput Sancağı İçinde Mevzi Adları..... 15
F-Harput Sancağı İçinde Barınan Aşiretler..... 15
İKİNCİ BÖLÜM
HARPUT SANCAĞININ NÜFUSU..... 17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İKTİSADİ HAYAT..... 33
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ASKERİ DURUM.....
BEŞİNCİ BÖLÜM
SOSYAL HAYAT..... 44
ALTINCI BÖLÜM
TEZ İÇERİSİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE
TASNİFİ..... 47
YEDİNCİ BÖLÜM
BELGE ÖZETLERİ..... 65
SEKİZİNCİ BÖLÜM
METİN(TRANSKRİBE)..... 129
SONUÇ..... 688
BİBLİYOGRAFYA..... 692

EKLER

Ek-I..... 694
Ek-II..... 695
Ek-III..... 696
Ek-IV..... 697
İNDEKS..... 698

ÖNSÖZ

Tarih ilminin çalışmalarına kaynak olarak,arkeolojik buluntuların,yazılı tabletlerin,kroniklerin,vekayinâmelerin,seyahat-nâmeler ile hatıratların,şecerelerin,dinî eserlerin,etnografik malzemelerin,mezar taşları ve kitabelerin,sikkelerin v.b.gibi eşya ve vesikaların önemi büyüktür.Fakat bu kaynakların bazıları çok eksik,bazıları çok yetersiz,bazıları da ikinci veya üçüncü elden kaynak niteliği arzetmektedir.Bunun için,birinci elden kaynakların bulunma ihtiyacı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Osmanlı tarih araştırmalarında birinci elden kaynak ihtiyacını ise,devlet bürokrasisinin yürütülmesi sırasında meydana gelmiş olan,zengin arşivler karşılamaktadır. Çalışmamız olan Şer`iyye Sicilleri ise,Osmanlının daha çok mahallî idarelerin özelliğini yansıtan kaynaklardandır.Osmanlı bölgesel araştırmalarında,Şer`iyye Sicilleri birinci elden kaynak durumundadır.Şer`iyye Sicilleri incelenmeden, yapılan bölgesel araştırmalar,araştırmanın gerçek yüzünü yansıtması mümkün değildir.Çünkü merkezde yayınlanan ferman, kanun-nâme v.b.gibi hükümlerin,pratikte bölgede nasıl uygulandığını,ancak sicillerden tespit edebilmekteyiz.Yine sicillerden,bölgenin idarî,askerî,iktisadî ve sosyal yapısını da tespit etmek mümkündür.Şer`iyye Sicillerinin bölge ile ilgili çeşitli konularda,bilgi muhteva ettiğinden,son zamanlarda araştırmacılar tarafından,siciller özenle kullanılmaya başlanmıştır.

Şer`iyye Sicillerinin önemli ve birinci elden kaynak olması,bizimde bu kaynaklara yönelmemizi sağlamıştır. Bunun için,çalışma olarak 391 Numaralı Harput Şer`iyye Sicilini aldık.Çalışmamızda,ilk önce sicilin transkribini yaparak,sicilin kapsadığı 1691-1720 tarihlerinde,deftere dayalı

olarak,Harput'un fizikî ve idarî,demografik,iktisadî,askerî ve sosyal yapısı üzerinde bir değerlendirmede bulunmaya çalıştık.

Çalışmam sırasında,harita çiziminde yardımcı olan Cercis İKİEL'e,yine yardım ve alakalarını gördüğüm hocam Doç.Dr.Mustafa ÖZTÜRK'e ve tez danışmanım olarak,tez süresince,çalışmalarımda yardım ve tenkitleri ile çalışmamı yönlendiren hocam Yrd.Doç.Dr.Rifat ÖZDEMİR'e ayrı ayrı teşekkür ederim.

Erdinç GÜLCÜ
16.01.1993

GİRİŞ:

I-OSMANLI DÖNEMİNDE KADILIK MÜESSESESİ

Kazâ,kişiler arasında meydana gelen her türlü dava ve anlaşmazlıkların şeriat ve örfe göre çözümlenmesi olup,kadılar tarafından yürütülmekte idi(1).

İslam ve Türk-İslam devletlerinde adlî kurum olan Kadılık müessesesini,Osmanlı imparatorluğunda da görmekteyiz.İmparatorluk,örfî ve idarî yönden "eyalet ve sancak" düzeni esasına göre kurulurken,şer`î ve adlî yönden ise "kaza" birimi esasına göre kurulmuştur.Eyalet ve sancaklarda "beylerbeyi" ve "sancakbêy"leri geniş yetkilere sahip olurken,"kaza" sisteminde ise "kadı" ve "naib"ler geniş yetkilere sahip olmuşlardır(2).

Her kadı,doğrudan doğruya padişahın şahsını temsil ve görevi yönünden de divana bağlı olup,kendi üzerinde divandan başka üstün bir adalet kurumu yoktu(3).

Kadı esas itibari ile bir hakim idi ve diğer vazifeleri bu esas vazifesinin yanında talî derecede kalıyordu.Osmanlı,merkeziyetçî idaresinin esasını,birer kazayı idare eden bütün kadıların hiçbir vasıta olmadan divana bağlı olmaları ve oradan emir almalarıdır(4).

---

(1) Rifat Özdemir;XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Ankara,Ankara, 1986,s.177.

(2) Rifat Özdemir;"Şer`iyye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi",I.Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu Bildirileri,Malatya,1986, s.179.

(3) Mustafa Akdağ;Türkiyenin İktisadi ve İçtimai Tarihi,C.II İstanbul,1979,s.102.

(4) Mustafa Akdağ;"Osmanlı Müesseseleri Hakkında Notlar", Ankara Üniversitesi D.T.C.F.Dergisi,C.XIII,S.1-2,Ankara, 1955,s.48.

Kadıların,Sultana bağlı ve Sultan adına haklaştırma işlerini yürütürken,adlî,idarî,askerî,malî,beledî v.b. gibi çok geniş yetkilere sahip idiler.Kadıların bu sarsılmaz otoriteleri XVI.yüzyılın ortalarına kadar sürdü.1558'deki Şehzade Bayezid isyanından sonra bu nüfuzları geniş ölçüde kırılarak taşra yönetiminde ikinci sınıf yöneticiler durumuna düştüler(5).Bu tarihten sonra kadıların,Sultana doğrudan arz etme yetkileri de ellerinden alınmıştır.

Klasik dönemde kadı'nın taşra yönetiminde üstlendiği görevleri Tanzimat(1839)'ın ilânı ile birlikte teşkil edilen yeni kurumlara devretmiştir.Tanzimat ile konulmuş olan esasların tatbiki sırasında kanun ve nizamlar peyderpey vazedilmesi ve nizamî mahkemeler tesis olundukça büsbütün vazifesiz kalmış olan kadılara,nizamî mahkemelerin reisliği de tevcih olunmağa başlandı.

Cumhuriyetin ilanından sonra,şer`î mahkemeler lağvedilerek kadılara da,adliyelerde görev verildi(6).

a.Kadılarda Aranan Vasıflar:

Kadılarda aranacak vasıflar Mecellede şu şekilde sıralanmıştır:

"Madde-1792-Hâkim,hakîm,fehîm,müstakîm ve emîn,mekî,metîn olmalıdır.

Madde-1793-Hâkim,mesail-i fıkhiyyeye ve usul-i muhakemeye

(5) Rifat Özdemir;"Şer`iyye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi",I.Battalgazi Sempozyumu Bildirileri,Malatya,1986,s.179.

(6) M.Zeki Pakalın;Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,C.2,İstanbul,1983,s.125.

vâkıf ve deâvi-i vakıayı anlara tatbikan fasl ve hasme muktedir olmalıdır.

Madde-1794-Hâkimin temyiz-i tâmme muktedir olması lâzımdır.

Binaenaleyh sagîr(küçük) ve ma'tuh(bunak) ve a`ma ve tarafeynin(iki tarafın) savt-ı kavilerini(kuvvetli ses) işitemiyecek mertebe sağır olan kimesnenin kazası câiz değildir"(7).

Görüldüğü gibi,kadı olacak kimselerde bazı şartlar aranmaktaydı ve bu vasıflara uygun kimselerin atamaları yapılmıştır.Fakat 18.yüzyıldan itibaren Osmanlının diğer müesseselerinde bozulmalar olduğu gibi kadılık kurumunda da bozulmalar görülmeye başlanmıştır.

b.Kadıların Atanması:

Medreseden mezun oldukdan sonra,kişi müderrislik,ifta veya kaza görevinden birini seçebilirdi.Kadılık görevini isteyenler için kadılık görevine atanmadan "mülazemet" dönemi dediğimiz stajerlik dönemi başlar.Kadı adayları, Kadıaskerlerin yanında veya mevleviyet kadılıkları dediğimiz büyük kadılık merkezlerinde mesleki eğitim görürlerdi.

Kadıların,özlük hakları merkezde bulunan kadıaskerlik makamınca yürütülmekteydi.Osmanlı teşkilatında iki kadıasker bulunmaktaydı.Anadolu yakasında bulunan kadıların atama,azil,yer değiştirme ve terfi gibi özlük haklarını Anadolu kadıaskeri,Rumelinde bulunanların ise Rumeli kadıaskeri idare etmekte idi(8).Kadıların tayinleri ve azilleri hususunda kadıaskerler tarafından "akdiye defteri" yani kadı-

(7) Ali Himmet Berki;Açıklamalı Mecelle,İstanbul,1990,s.407.
(8) R.Özdemir;XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Ankara,Ankara,1986, s.178.

lar defteri tutulurdu(9).

Kadıaskerler,bütün ilmiye sınıfına ait atamaları önceden planlayıp karara bağlarlar ve kararları evlerinde sakladıkları "ruznâme" denilen defterlerine yazarlardı. Sırası gelen kadının atanması için padişaha "arz"da bulunulur,padişah onayı alındıkdan sonra,durum bir "mektûp"la ilgiliye bildirilerek berât alması istenirdi.Berâtın gelmesi ile atama işlemi tamamlanmış olurdu.Kadıların bu bürokratik yolla yapılan atamaları çok önceden planlanıp karara bağlanır,daha bir yerin kadılığı boşalmadan oraya atanacak kadının ismi belirlenip durum kadıaskerce kendisine bildirilirdi.Bu aradaki beklemeye ikinci kadı'nın "tevkit müddeti" denirdi(10).

Kazalar önemine göre derecelere ayrılmış ve kadılığa başlayan en küçük derecedeki kadılıktan başlayarak başarılı oldukça üst derecedeki kadılıklara atanırdı.

Kadı,görevine yalnız bir yıllık "müddet-i örfî" ve bir yıllık da uzatmalı olarak,ancak iki seneliğine yollanıyor ve başka bir kadılığa gitmeden önce,yine İstanbulda bir yıl "mülazemet"te beklemesi gerekiyordu(11).İ.H.Uzunçarşılı ise;kaza kadılarının müddetleri yirmi ay olduğu ve iki sene "mülazemet"ten sonra(12) yeni bir kazaya atanır demektedir.

Kadı,görev müddetini doldurdukdan sonra İstanbula gelerek her çarşamba günü kadıasker dairesine "mülazemet"

(9) İ.Hakkı Uzunçarşılı;Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Ankara,1988,s.87.

(10) R.Özdemir;XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Ankara,s.178.

(11) M.Akdağ;Türkiyenin İktisadi ve İçtimai Tarihi,C.2,s.98.

(12) İ.Hakkı Uzunçarşılı;Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı,s.94.

eder ve sırasını beklerdi.Bu sûretle kadı'nın bu mazûl müddetine "zaman-ı infisalî" denilir.Mülazemetten sonra yeniden tayin olunmasına da "zaman-ı ittisalî" adı verilirdi. Bir kaza kadısı,suçu olmayıp müddetini doldurmadan hasbelicap "infisal" ederse tekrar tayininde bu müddet,"infisalî" zamanında mahsup olmak üzere telafi edilirdi(13).

c.Kadıların Dereceleri:

Kaza kadılıkları,Rumeli,Anadolu ve Mısır'daki kazaların kadılıkları olmak üzere üç sınıftı.Rumelide kadılık edenler,Rumeli kadıaskeri defterinde kayıtlı olduklarından bunlar Anadolu kadılığına geçemezlerdi.Rumelideki kazalarda terakkî etmek sûretiyle kadılık ederlerdi.Anadolu kazalarında kadılık edenler de,Anadolu kadılığı defterinde kayıtlı olmalarıyla orada devir yaparlardı.Rumeli'deki kaza kadılıkları dokuz sınıfa,Anadolu'dakiler on sınıfa ve Mısır kadılıkları altı sınıfa ayrılmışlardı.Bir kadılık hasılı, her bir hânede on akçe olarak onun üzerine hasılı tesbit olunur,kadı tayininde "resm-i berât" olarak aylığın muayyen kısmı alınır.

Kaza kadılıkları,derecelere göre beşer akçe zam ile yirmiden kırk akçeye kadar çıkarken,daha sonradan para rayicine göre kırk akçeden başlamış ve yüzelli akçelik en son derecesine kadar çıkmıştır.Yüzelli akçeli kadılıklar, mühim kaza kadılıkları olup,bunların tayinleri kadıaskerlerin inhâsı ve vezir-i azamın arziyle olurdu.

Kazalardan sonra,sancak kadıları gelirdi.Sancakların ve hatta bazı vilayetler ile büyük ve mühim eyalet-

(13) İ.Hakkı Uzunçarşılı;Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı s.94-95.

lerin kadılıkları,"mevleviyet" sûretiyle tevcih edilirdi. "Mevleviyet"ler iki çeşit olup,bunlardan üçyüz akçeli "mevleviyet"ler sancaklarla bazı eyaletlerin kadılıkları idi. "Mevleviyet"'in en yükseği beşyüz akçe yevmiyeli olanlardı. Bunlar hükümetçe ehemmiyet verilen mühim eyaletlerin kadılıkları idi."Mevleviyet"lerin kadılık müddeti bir sene olup, bunların XVI.yüzyıl ortalarına kadar,Kadıaskerlerin,Vezir-i azam vasıtasıyla yaptıkları inha üzerine atamaları yapılırdı.Fakat bu dönemden sonra,Şeyhülislamın,Vezir-i Azam vasıtasıyla yaptıkları inhâ üzerine atamaları yapılmaya başlandı.Üçyüz ve beşyüz akçeli "mevleviyet"ler,yevmiyelerinin miktarı ile tefrik olunurdu(14).

Beşyüz akçe "Mevleviyet Kadılığı",kadılık makamının en yükseği olmakta,bunun üstünde kadıaskerlik gelmekteydi.Fatih Kanun-nâmesinde,"Beğlerbeği" olabilecekler arasında beşyüz akçelik kadı(15) da sayılmıştır.

Ayrıca yine kanun-nâmede,üçyüz akçelik kadıların defterdar olabilecekleri(16) kanun olarak yazılmıştır.

Kadıların Görevleri:

Kadı'nın üzerine önemli görevler yüklenmiştir. O yalnız bir mahkeme başkanı değil,kaza diye adlandırdığımız bir "hükümetlik bölge"'nin her anlamda başı idi.Kadının aslî görevi gibi görünen mahkeme işleri de birkaç hizmetinden biri oluyordu(17).

---

(14) Geniş bilgi için bkz.;İ.H.Uzunçarşılı;a.g.e.,s.91-96.

(15) Ahmet Akgündüz;Osmanlı Kanun-nâmeleri,C.I,İstanbul, 1990,s.321.

(16) Ahmet Akgündüz;Osmanlı Kanun-nâmeleri,C.I,s.322.

(17) M.Akdağ;Türkiyenin İktisadi ve İçtimai Tarihi,C.2, s.98-99.

Hakim olarak kadılar,bütün davalara bakarlar ve adlî işleri görürlerdi.Noterlik vazifesi dahi uhdelerinde idi(18).

Kadı'nın,devlet işleri için gönderilen fermanlarda emr olunan vazifenin ifasına taalluk eden hüküm ve hitaplarda,vali,muhafız ve mütesellimlerle teşrik olundukları görülür(19).Hükümet ile reaya arasındaki münasebetler kadı tarafından temin olunuyordu.Yani o aynı zamanda bir icra organı idi.Hükümet merkezinin bütün halktan istediği vergileri "tekalif-i divaniye" hânelere tevzî ederek bizzat toplayan kadı olduğu gibi,seferlerin sivil halkı alakalandıran hususlarını da kadı takip eder ve neticelendirirdi.Halk hükümetten bir talepte bulunacağı veya şikayet edeceği zaman doğrudan doğruya kadıya müracaat eder ve isteklerini hükümet merkezine kadı bildirirdi.

Asayiş amiri de kadı idi.Bu hususta kendisine bir subaşı ve onun emrinde bulunan asesbaşı ve asesler yardım ediyorlardı(20).

Kaza merkezi,ekseri büyük bir kasaba veya şehir olduğundan kadı beledi görevleri de üstlenmişti.Bu hususta kendisine yardım eden memurlar şunlardı:Muhtesip,pazarbaşı, esnaf yiğitbaşıları,çöp-subaşı ve mimarbaşı idi.Narh tesbiti sûretiyle fiatların keyfiliğini önlemek,satışları kontrol etmek ve her türlü ihtikârlara mani olmak,ticarî kaideleri tatbik etmek ve hükümete ait kazanç vergilerini toplamak gibi işleri kadı hep muhtesip vasıtası ile idare ediyordu.Muh-

---

(18) M.Akdağ;"Osmanlı Müesseseleri Hakkında Notlar",Ankara Üniversitesi D.T.C.F.Dergisi,C.XII,S.1-2,s.48-49.

(19) Ebül-Ula Mardin;"Kadı madd.",İslam Ansiklopedisi,C.VI, İstanbul,1967,s.44.

(20) M.Akdağ;a.g.m.,s.49-50.

tesibin çok geniş olan işini pazarbaşılar kolaylaştırıyordu. Esnaf reisleri seçimle işbaşına geldikleri halde,kadı'nın kabulü ve tescilî lazım geliyordu.Çöp-subaşısı da temizlik işlerine bakmakta ve bu hususta kadılardan emir almakta idi. Mimarbaşı hem şehirde inşa işleriyle meşgul olan ustalara nezaret etmekte ve hem de imar işlerinde şehrin sokak ve caddelerinin intizamına riayet olunmasını temin etmekte idi.

Bunun yanında evlenmeler ve boşanmalar v.s. sivil münasebetlerde kadı tarafından temin olunmaktaydı(21).

II-MAHKEME VE MAHKEME GÖREVLİLERİ

Kaza merkezi olan her kasaba veya şehirde hele büyük olanlarında "mahkeme" denen bir daire vardı ki,bu çoğu zaman kadı'nın oturduğu evi ile yan yana ve bazen de büyük camiin içinde yahut yanındaydı(22).

Kadı,başkâtip ve kâtipler,mukayyid,feth-han, kethüda,çukadar,muhzırbaşı ve muhzırlar ile şuhudü'l-hâl denilen topluluktan oluşan mahkemede nikâh akdî,boşanma,vasî ve nâzır tayinleri,nafaka bağlanması,kaybolan kişilerin mallarına kayyım tayin edilmesi,yetim mallarının korunması,yetim paralarının onu onbirbuçuk hesabı üzerine "nema"ya verilmesi yani işletilmesi,şehir içinde bulunan insanların dil din,mezhep ve renk ayırımlarına bakılmaksızın aralarında doğabilecek her türlü anlaşmazlıkların çözümlenerek hükme bağlanması,vakfiyelerin tescil edilmesi,vakıf para ve kurumlara ait olan davaların çözümlenmesi,ölen kişilerin terekelerinin yazılarak varisleri arasında taksim edilmesi v.b. gibi çok değişik davalara bakılmakta idi(23).

---

(21) M.Akdağ;a.g.m.,s.51.

(22) M.Akdağ;a.g.e.,C.II,s.97.

(23) R.Özdemir;a.g.e.,s.185.

Davalar,tanıkların sahitliği ile çözümlenmekteydi.Davacı ve davalı tanıkları olmadan yargıcın önüne çıkamazlardı.Mahkemelerde,yerli ve tanınmış iki kişinin mühür ve imzasını taşımayan evrakların hepsi mahkemede hiç kabul edilmeyen değersiz evraklardır.Kişiler bizzat kadı'nın önüne gelirlerdi.Davalar karara bağlanır,tutarın yüzde onundan fazla harç alınmazdı(24).

Duruşmalar herkese açık olarak yapılmakta ve yeteri sayıda "şuhudü'l-müslimin" veya "şuhudü'l-hâl" hazır bulunduruluyordu.Bunların sayıları davanın önemine göre fazla olabiliyordu.Bu kimselerin duruşmalarda bulunması,hem kadı'nın işini çok kolaylaştırmakta,hem de davacı ve davalıya güven vermekteydi.Çünkü,kadı bazı hallerde memleketin örf ve geleneklerini iyi bilen insanlar olan bu "müşahitler"e karardan önce akıl danıştığı gibi,tarafların hakları adalete uygun bir tarzda gözetildiğini ispatlama bakımından kendisinin tam tarafsız olduğunu da,bu hazır olanların önünde göstermekteydi(25).

Mahkemeden alınan hüccet yada belgeler için,kâtibiye,hüddâmiye,ihzariye gibi adlarla mahkeme harcı alınırdı(26).

Mahkemede,kadıdan başka şu görevliler bulunmaktaydı:

1.Naib:

Kadı'nın en büyük yardımcısı olan ve muayyen görevleri üstlenen görevlidir.Ayrıca kadı,nahiyelere de naib-

(24) Yücel Özkaya;XVIII.Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı,Ankara,1985,s.208.

(25) M.Akdağ;a.g.e.,C.II,s.102-103.

(26) M.Akdağ;a.g.e.,C.II,S.103.

ler atardı(27).

XVIII.yüzyıldan itibaren azledilen veya emekli olan kazasker ve şeyhülislamlara,kadılıkların arpalık olarak verildiği halde bunlar görev yerlerine gitmeyerek kendi yerlerine vekil olarak naib atamışlardır.

2.Başkâtip:

Osmanlı mahkemelerinde başkâtiplik kurumunun yeri pek önemli idi.Kadı veya naiblerin görev süreleri sonunda "mülazemet" için İstanbul'a gittikleri zaman,istifa ettikleri veya görevleri başında iken ölümleri halinde mahkemeye vekâlet etmekte,tam yetki ile haklaştırma işlerini yürütmekte idiler.Bu sebeple,devlet başkâtiplik kurumunun bozulmamasına ve eskiden beri süre gelen sağlam geleneklerin korunması hususuna özen göstermiştir(28).Mahkemede kalem erbabının başı olan başkâtip,mahkemede yazışmaların yapılmasını ve doğru yazılmasını kontrol ederdi.

3.Kâtipler:

Kâtipler,başkâtip ile naiblerin en büyük yardımcıları olup,görevlendirmeleri halinde,mahkeme dışında görülmesi gereken olay yerine giderek gerekli incelemeyi yaptıktan sonra,sonucu mahkemeye getirerek sicile kayıt etmekte idiler.Kâtipler duruşma tutanakların sicillere usulüne uygun olarak yazılması ve merkezden gelen yazıları sicile kayd ederdi(29).

4.Mukayyid:

Başkâtip ile kâtiplerin en büyük yardımcıları-

(27) Halil İnalcık;"Mahkeme madd.",İslam Ansiklopedisi, C.VII,İstanbul,1970,s.150.

(28) R.Özdemir;a.g.e.,s.186.

(29) R.Özdemir;a.g.e.,s.191.

dır.Mukayyidin asıl asıl görevi,sicillerin usûlüne uygun olarak tutulması,yazıların tam,doğru,okunaklı ve düzgün olmasını sağlamaktır(30).

5.Muhzırbaşı ve Muhzırlar:

Padişah tarafından "berât-ı Padişahî" ile genel bir kaide olarak altı bölük halkından birisine verilmekte idi.Muhzırbaşı olan kimse görevini yapabilmek için "muhzır" denen bir çeşit adlî polis erleri almaktaydı.İşte mahkemenin istediği duruşma ilişkilerini getirip götürme işleri hep bu muhzırlar tarafından yürütülüyordu(31).

6.Mahkeme İmamı:

Mahkeme mescidinde imamlık yapanların "kâtiplik kurumu"na kaynak teşkil etmeleri,belirli bir süre sonra mahkeme kâtipliğine yükselebilmeleri olabilmekteydi(32).

7.Kethüda:

Kâtipler,mukayyid ve imamdan sonra üçüncü derecede önemli bir kişi idi.Zaman zaman mahkeme dışında davaların keşfine gittikleri de görülmektedir(33).

8.Fetih-hân:

Fetih-hân da,mahkeme görevlilerinden idi.Sabahları mahkemeyi "sûre-i Fetih" okumak ve görevi karşılığında günlük ücretini "mahkeme-i şerife mahsulü"'nden almak şartıyla mürasele ile atanan hafızlardı(34).

---

(30) R.Özdemir;a.g.e.,s.192-193.

(31) M.Akdağ;a.g.e.,C.II,s.100-101.

(32) R.Özdemir;a.g.e.,s.193.

(33) R.Özdemir;a.g.e.,s.194.

(34) R.Özdemir;a.g.e.,s.194.

III-ŞER`İYYE SİCİLLERİ

Tarih ilminin çalışmalarına kaynak olarak,arkeolojik buluntuların,yazılı tabletlerin,kroniklerin,vekâyinâmelerin,seyahat-nâmeler ile hatıratların,şecerelerin,dinî eserlerin,etnografik malzemelerin,mezar taşları ve kitâbelerin,sikkelerin v.b.gibi eşya ve vesikaların önemi büyüktür.Fakat bu kaynakların bazıları çok eksik,bazıları çok yetersiz,bazıları da ikinci veya üçüncü elden kaynak niteliği arzetmektedir.Bunun için tarih ilmî çalışmalarında yeni ve birinci elden kaynakların bulunması,araştırmacıların bunlara yönelmesi zarureti kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.İşte Osmanlı tarihi araştırmalarında bu ihtiyacı İstanbul ve Ankara'da bulunan Başbakanlık Arşivlerindeki,Defter-i Hâkânî-Defter-i İcmâl,Defter-i Mufassal,Defter-i Ruz-nâmçe,Defter-i Muhasebe v.b.gibi defterlerdeki vesikalar,Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivinde bulunan Tahrir Defterleri,Vakıflar Genel Müdürlüğü Arişivinde bulunan Evkaf Defterleri ile Ankara Milli Kütüphaneye toplanmış olan Şer`iyye Sicil Defterleri karşılamaktadır.

Çalışmamız olan Şer`iyye Sicil Defterleri,Osmanlı taşra araştırmasında birinci elden kaynak durumundadır. Çünkü merkezde yayınlanan ferman,kanun-nâme v.b.gibi hükümlerin taşrada uygulanıp,uygulanmadığını ve uygulamada ne gibi zorlukların çıktığını ancak Şer`iyye Sicillerinden takip edebiliriz.Osmanlı taşra teşkilatını araştırırken,önce taşra ile ilgili her konuda bilgi muhteva eden Şer`iyye Sicillerine bakmamız gerekmektedir.Aksi takdirde,merkezden yayınlanan ferman,kanun-nâme v.b.gibi hükümlerle sonuca gitmeye çalışmak,araştırmanın bir sonuç vermemesine yol açar.Teorik olarak merkezden yayınlanan hükümlerin,pratikte ise bu hükümlerin uygulanabilirliği şüphelidir.İşte Şer`iyye Sicille-

rinde merkezden gönderilen hükümlerin,pratikte nasıl uygulandığı ve uygulamada karşılaşılan zorluklar en iyi şekilde görülmektedir.

Sicillerin bu önemlerinden dolayı,Mustafa Akdağ, Halil Sahillioğlu,Yücel Özkaya,Musa Çadırcı,Özer Ergenç,Mehmet İpşirli,Mehmet Genç,Mustafa Öztürk,Süreyya Farukı,Halit Ongan,Cemil Cahit Güzelbey,Ronald Jennings ve Rifat Özdemir (35) çalışmalarında birinci derecede ana kaynak olarak Şer`iyye Sicillerini kullanmışlardır.

a.Şer`iyye Sicillerinin Muhteviyatı:

Şer`iyye Sicilleri,kadıların tuttukları mahkeme kayıtlarına denir.Mahkemeye intikal eden her türlü resmî yazı,belirli bir disiplin içinde deftere yazılırdı.Mahallî konulara ilişkin olarak,kadıların veya naiblerin verdiği kararları,sicillerin bir tarafına,merkezden gelen her türlü resmî yazılar ise,öteki tarafına yazılırdı.Mahallî konulara ilişkin belgelerin yazıldığı bölüme "Sicil-i Mahfuz",merkezden gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise "Sicill-i Mahfuz Defterlü" denirdi.

Şer`iyye Sicillerinde şu tür belgeler bulunmaktadır:

Merkezden gönderilen her türlü ferman,berât ve mektuplar,Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilâmlar,şehrin mahalle listeleri,dinî ve sosyal yapıların inşası,bakım ve onarımlarının yapılması,şehirde yürütülen imar faaliyetleri,şehir nüfusunun ırkî ve dinî yönden ayırımı,evlenme,boşanma,kız kaçırma,mehir bağlama,alım-satım mu-

(35) R.Özdemir;"Şer`iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru",Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi,C.I,S.1,Elazığ, 1987,s.193.

kaveleleri,kefalet senetleri,hırsızlık,kalpazanlık,yaralama ve öldürme ile ilgili kayıtlar,şehirdeki esnaf grupları,bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri,çarşı ve pazarlarda satılan malların narh listeleri,usta ve ırgat yevmiyeleri,sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları,bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız-hânesi ile ilgili listeler,ölen kimselerin mal varlığını gösteren tereke kayıtları ve saydığımız konular dışında birçok mesele hakkında sicillerde kayıtlara rastlamaktayız(36).

b.Şer`iyye Sicillerinde Katalog Çalışmaları:

Bu kadar öneme ve muhteviyata sahip olan bu kaynaklar uzun süre kendi kaderlerine terk edilmiş ve daha sonra Türk müze ve kütüphânelerine kazandırılma yoluna gidilmiştir.Ama bunların ne fihristi,ne de indeksi vardır.Bugün, tam olarak katalogları dahi çıkartılamamıştır.Osmanlı imparatorluğunun yayıldığı bölgelerde ne kadar Şer`iyye Sicilinin olduğunu kesin olarak bilemiyoruz.

Bu konuda,Osman Ersoy'un,Yücel Özkaya'nın,Cemil Cahit Güzelbey'in,Yusuf Halaçoğlu'nun,Mücteba İlgürel'in, Mustafa Öztürk ile Mehmet Kayıran'ın,Yusuf Oğuzoğlu'nun(37), Ahmet Akgündüz'ün ve Rifat Özdemir'in hazırladıkları kataloglar büyük ölçüde boşluğu doldurmuştur.

Türkiye'de 10.000 civarında Şer`iyye Sicili olduğu tahmin edilmektedir.Son zamanlarda yapılan bir çalışmayla çeşitli müzelerde bulunan siciller,Ankara Milli Kütüphane'de toplanmıştır.

---

(36) R.Özdemir;"Şer`iyye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi",I.Battalgazi Sempozyumu Bildirileri,s.180-181.

(37) R.Özdemir;"Şer`iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru",F.Ü.Sosyal Bilimler Dergisi,C.I,S.1,s.193-194.

c.Harput Şer`iyye Sicilleri:

Harput Şer`iyye Sicillerinin tamamı 26 cilt'tir. Birincisi,383 numaralı olup H.1034(M.1624) tarihinden başlar.Sonuncusu ise,394 numaralıdır ve H.1337(M.1919) yılında sona erer.Fakat arada sık sık kesiklikler görülür.Zira bazı yılların defterleri bulunamamıştır.Bu sicillerin envanter numaraları da karışık olup,belirli bir sıra takip etmezler. Ayrıca bu siciller arasında 3 cilt halinde Çemişgezek sicilleri vardır.

HARPUT ŞER'İYYE SİCİLLERİ KATALOĞU

Envanter No	Tarihi		Sahife Sayısı
	Hicri	Miladi	
383	1034-1035	1624-1626	185
181	1041	1631-1632	164
386	1042-1043	1632-1634	446
324	1044-1090	1634-1679	285
384	1046-1047	1636-1638	242
385	1064-1066	1653-1656	172
382	1072-1073	1661-1662	185
350	1073-1074	1662-1664	74
368	1074	1663-1664	199
278	1076-1077	1665-1666	92
397	1076-1077	1665-1666	203
362	1082-1083	1671-1673	188
331	1094-1095	1682-1684	256
391(38)	1103	1691-1692	171

(38) Bu defter,kendi tarafımızdan hazırlanan defterdir.Katalogda 1103 h.(1691 m.) tarihi verilmişse de 1104 h.(1692 m.) tarihini de kapsamakta ve defterin sonundaki 10 varak 1133 h.(1720 m.) tarihlerine aittir.Ayrıca defter,tarafımızdan 174 sayfa olarak sayılmıştır.

Envanter No	Tarihi		Sahife Sayısı
	Hicri	Miladi	
388	1122-1124	1710-1712	191
396	1136-1138	1723-1726	180
398	1239-1250	1823-1835	175
218	1249-1256	1833-1840	172
393	1253-1256	1837-1840	20
392	1263	1846-1847	82
389	1279-1280	1862-1864	138
390	1280-1281	1863-1865	248
381	1283-1284	1866-1868	104
387	1310-1327	1892-1909	335
395	1315-1318	1897-1901	394
394	1315-1337	1897-1919	394
	Çemişgezek Sicilleri:		
397	1283	1866-1867	317
380	1299-1307	1881-1890	430
378	1307-1316	1889-1899	386

Diyarbakır müzesinde bulunduğu dönemde,Harput Şer`iyye Sicilleri,Fırat Üniversitesi Rektörlüğünce fotokopileri çekilerek Tarih bölümüne kazandırılmıştır(39).Son olarak,tüm sicillerin Ankara Milli Kütüphane'sinde toplanması kararıyla,Harput Şer`iyye Sicilleri de Milli Kütüphaneye götürülmüştür.

(39) Ahmet Halaçoğlu;"Şer`iyye Sicillerinin Önemi ve 381 Numaralı Harput Şer`iyye Sicili (H.1283-84,M.1866-68)'nin Tanıtımı",Fırat Üniv.Sosyal Bilimler Dergisi,C.I,S.1,Elazığ, 1987,s.34-35.

d.391 Numaralı Harput Şer`iyye Sicili:

Tarafımızdan hazırlanan bu defter,35x20 cm. ebadında olup 174 sayfadır.Hazırlanan katalogda 171 sayfa olduğu gösterilmişse de 174 sayfa olarak sayılmıştır.Yine katalogda 1103 h.(1691 m.) senesine ait defter olduğu belirtilmekte ise de,defter 1104 h.(1692 m.) senesini de kapsadığı gibi,son 10 varak 1133 h.(1720 m.) tarihine aittir.

Defterde,nesih,talik,divanî ve siyâkat yazılarına rastlanmaktadır.

Defterin kapsadığı konular ise;Alim-satım hüccetleri,vasî ve vekil tayinleri,vakfiyeler,avarız-hâne listeleri,çeşitli görevlere atanma ile ilgili berât-ı şerif'ler şekâvet olayları,sefer-i hümayun için asker talepleri v.b. gibi çeşitli konulara ait belgeler bulunmaktadır.

391 numaralı defter,diğer siciller gibi Ankara Milli Kütüphane de bulunmakta ve defter çeşitli etkiler sonucu yıprandığı ve bazı yerlerinde bozukluklar göze çarpmaktadır.

Defter okunurken bazı teknik sebeplerden dolayı, transkripsiyon işaretleri tam olarak verilememiştir.Bunun için,"ayın(ع)" harfi (`) şeklinde ve "hemze(ء)" harfi (') şeklinde gösterilmiştir."Elif(ا)","vav(و)" ve "ye(ى)" harfi ile yapılan uzatmalarda ve inceltmelerde ise (^) işaretiyle gösterilmiştir.Ayrıca defterde,bazı kısımların tahrip olmuş kısımlar okunamadığı takdirde parentez içinde"(tahrip olmuş)";eğer kelime veya cümle tekrar yazılmış ise ikinci tekrarı yine parentez içine alınmıştır.Eğer mukayyid tarafından yanlış yazım yapıldığından üstü çizilen kısımlar parentez içinde"(çizik)"olarak yazılmıştır.Metinde,mukayyid tarafından eksik yazım yapılarak,manada bozulma var ise;parentez içinde eksiklik tamamlanmaya çalışılmıştır.

lerin kadılıkları,mevleviyet sûretiyle tevcih edilirdi.Mevleviyetler iki çeşit olup,bunlardan üçyüz akçeli mevleviyet-

BİRİNCİ BÖLÜM

HARPUT'UN FİZİKİ VE İDARİ YAPISI

Sancağı meydana getiren şehir ve şehrin mahalleleri,dinî ve sosyal yapıları,nahiyeler ile nahiyelere bağlı köy ve mezraaları,çalıştığımız defter olan 391 Numaralı Harput Şer`iyye Sicilinden tespit etmeye çalıştık.Fakat bir defter ile bütün yerlerin tespit edilmesi mümkün değildir.Ancak defterimizde bulunan kayıtlara göre,şehri meydana getiren mahalleler ile dinî ve sosyal yapıları,nahiyeler ve nahiyelere bağlı köy ve mezraaları,listeler halinde çıkarıldığı halde,bu listelerin tam ve eksiksiz olarak çıkarıldığını söyleyemeyiz.

A-Harput Şehrinin Mahalleleri(1691-1692)

Çalıştığımız defterde,Harput şehrinin mahalle sayısı verilmediği halde,kayıtlarda rastladığımız mahalle isimlerinden bir liste çıkarılmıştır.Bu liste 1691-1692 (1103-1104 h.) tarihlerine göre hazırlanmıştır.Defterin son 10 varakı 1720(1133 h.) tarihine ait olduğu halde,yeterli belge bulunmadığından,bu tarihe ait bir değerlendirmeyi uygun görmedik.Fakat 1691-1692 tarihlerinde adı geçen mahallelerin bazılarının isimlerine 1720 tarihinde de rastladığımız halde,yeni bir mahalle ismi tespit edilmemiştir. 1691-1692 tarihlerinde Harput şehrinin mahalleleri şunlardır:

1.Abutahir Mahallesi
2.Ağa Cami-i Şerif Mahallesi
3.Ahi Musa Mahallesi
4.Ahmed Beğ Mahallesi
5.Alaca Mescid Mahallesi

6.Arslaniyye Mahallesi
7.Cami-i Kebir Mahallesi
8.Esediyye Mahallesi
9.Gökçeli Mahallesi
10.Gürcü Beğ Mahallesi
11.Hacılı Mahallesi
12.Karasofu Mahallesi
13.Medrese Mahallesi
14.Meydan Mahallesi
15.Müderris Mahallesi
16.Ortak Mahallesi
17.Sarahatun Mahallesi
18.Sinabud Mahallesi
19.Şehruz Mahallesi
20.Tepegöz Mahallesi
21.Zahiriye Mahallesi(Bkz.Kroki-I(40))

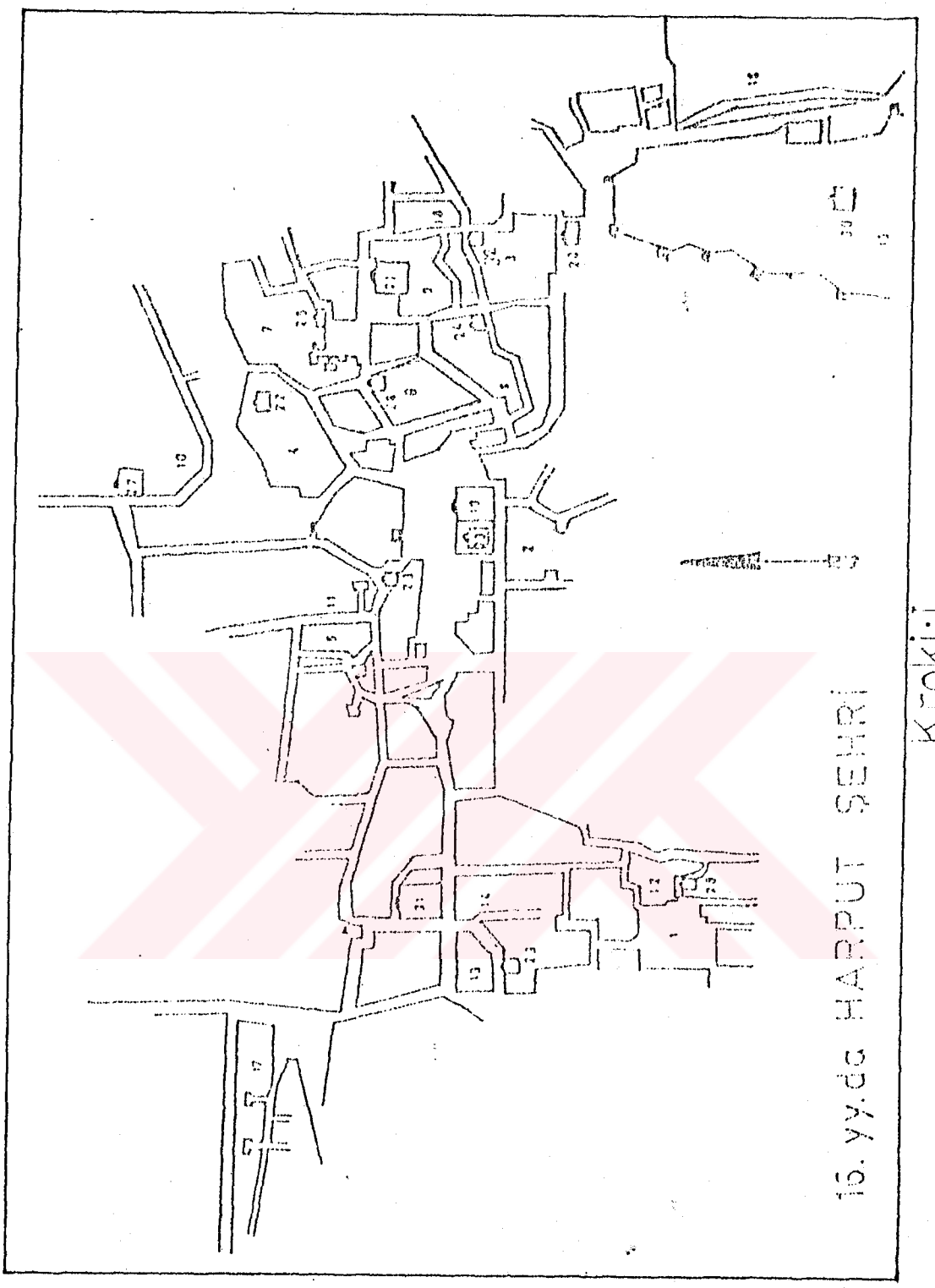
1671-73 tarihlerinde,Harput şehrinde 33 mahalle (41) tespit edildiği halde,1691-92 tarihlerinde 21 mahalle tespit edebildik.

Mahalle isimlerinin,mahallede bulunan dinî yapılardan aldığı göze çarpmaktadır.Bu dinî yapılar şunlardır: Ağa Cami-i Şerif,Ahi Musa Mescidi,Alaca Mescid,Arslaniyye Camii,Cami-i Kebir,Esediyye Camii,Mescid-i Hacılı,Mescid-i Karasofu,Mescid-i Müderris,Ortak Camii,Sarahatun Camii,Tepegöz Mescidi,Zahiriye Camii'ni sayabiliriz.

---

(40) Kroki,M.Ali Ünal tarafından XVI.yüzyıl için çizilen Harput şehri ve mahallelerini göstermektedir.

(41) Bekir Koçlar;362 Numaralı Harput Şer`iyye Sicili-H.1082-1083(M.1671-1673),Basılmamış Yüksek Lisans Tezi,s.641-642.

(M.Ali Ünal tarafından XVI.yüzyıl için çizilen Harput Şehir krokisidir.)

Not:Açıklamalar için bir sonraki sayfaya bakınız.

XVI.YÜZYILDA HARPUT ŞEHRİ

1.Kaya Mahallesi(×)
2.Saray Hatun Mahallesi
3.Kara Sufi Mahallesi
4.Ortak Mahallesi
5.Meydan Mahallesi
6.Zahiriye Mahallesi
7.Ahi Musa Mahallesi
8.Müderris Mahallesi
9.Câmi-i Kebir Mahallesi
10.Arslaniye Mahallesi
11.Meydan Mahallesi
12.Alaca Mescit Mahallesi
13.Ahmed Bey Mahallesi
14.Ağa Mahallesi
15.Sinabud Mahallesi
16.Norsiz Mahallesi(×)
17.Şehroz Mahallesi
18.Gürcübey Mahallesi
19.Sara
20.Saray Hatun Câmii
21.Ulu Câmii
22.Ortak Mescidi
23.Meydan Mescidi
24.Zahiriye Câmii
25.Ahi Musa Mescidi
26.Müderris Mescidi
27.Arslaniye Mescidi
28.Alacalı Câmii
29.Ahmed Bey Mescidi
30.Kale Câmii
31.Ağa Câmii
32.Kara Sufi Mescidi
33.Cemşid Hamamı(42)

(×) 1691-92 tarihlerinde bu mahallelere rastlamamaktayız.

(42) M.Ali Ünal;XVI.Yüzyılda Harput Sancağı(1518-1566), Ankara,1989,s.255-256.

B-Harput Sancağının Nahiyeleri(1691-1692)

Bu tarihlerde,Harput sancağına bağlı nahiyelerden tespit edebildiklerimiz şunlardır:

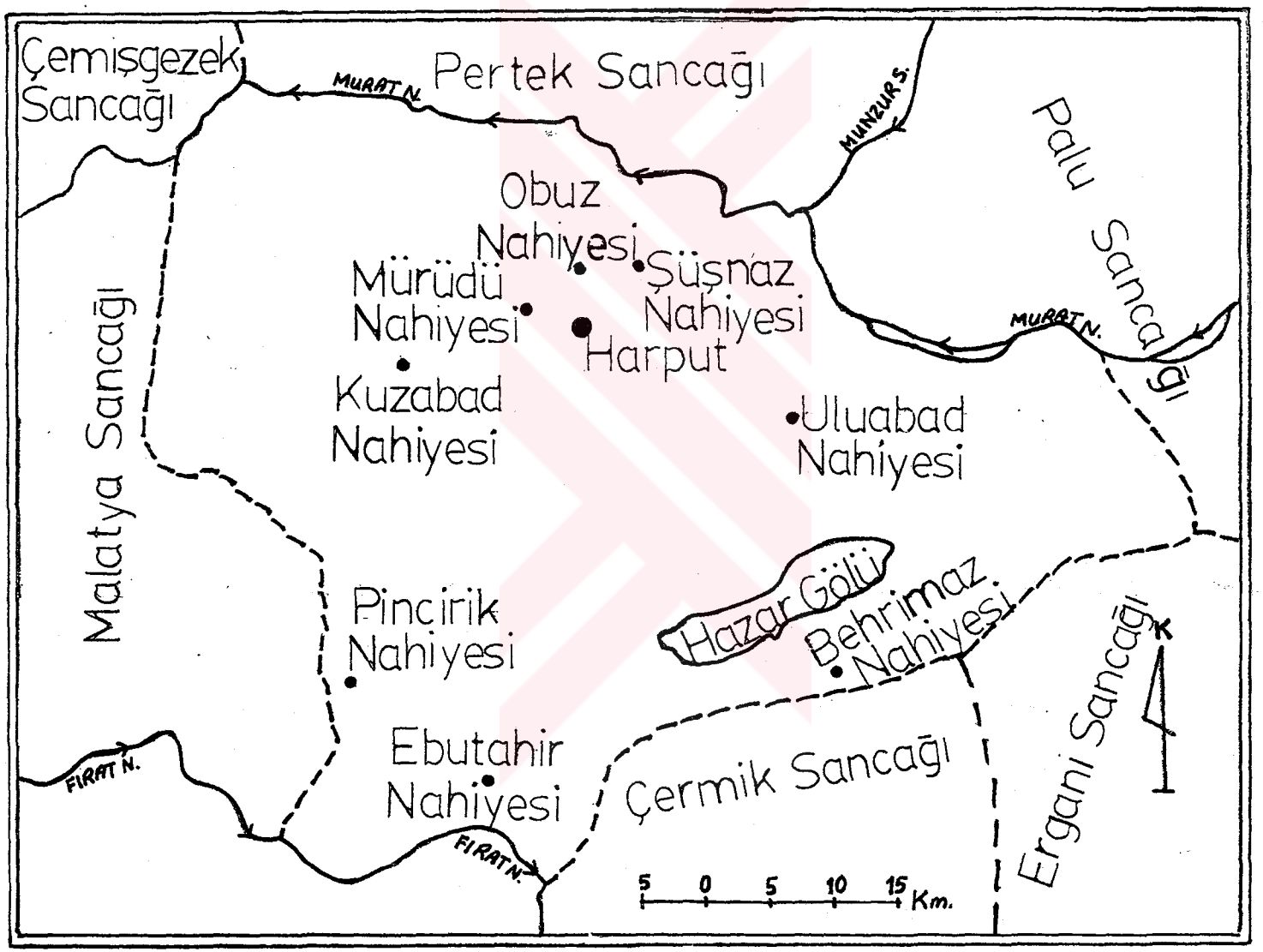
1.Behrimaz Nahiyesi
2.Danişmend Nahiyesi
3.Ebutahir Nahiyesi
4.Kuzabad(Cib) Nahiyesi
5.Mürüdü Nahiyesi
6.Obuz Nahiyesi
7.Ortak Nahiyesi
8.Ozan(اوزان) Nahiyesi
9.Pincirik Nahiyesi(43)
10.Sacırlunu(سجرلنو) Nahiyesi
11.Şüşnaz Nahiyesi
12.Uluabad Nahiyesi(Bkz.Harita-I)

Harput sancağına bağlı nahiyelerden,yerlerini tespit edebildiklerimizi Harita-I'de gösterdik.Fakat,Danişmend,Ortak,Ozan(اوزان) ve Sacırlunu(سجرلنو) nahiyelerinin yerlerini tespit edemediğimizden,haritada göstermemiz mümkün olamadı.Defterde,Behrimaz,Kuzabad ve Uluabad nahiyelerine bağlı köyler mevcut olduğu halde,diğer nahiyelere bağlı köyler bilinemediğinden,haritada nahiyelerin sınırları gösterilememiştir.

---

(43) 1691-92 tarihlerinde Pincirik nahiyesine dair bir kayıda rastlamadığımız halde,1720 tarihinde Pincirik'in nahiye olduğuna dair kayıt bulunmaktadır.

HARİTA:1

Harput Sancağına Bağlı Nahiyeler 1691-1720

C-Harput Sancağı Köyleri(1691-1692):

1-Behrimaz Nahiyesine Bağlı Köyler:

Eski Adı	Yeni Adı
1-Bervi	Elmasuyu
2-Bişirto	Akbuğday
3-Çeko	Durmuştepe
4-Elbistan	Elbistan
5-Hatungüzel	-
6-Helindir	Çiftlikköy
7-Kavak	Kavak
8-Pavenis	-
9-Pirnus	Tekevler
10-Şeyhkatil	Kartaldere

2-Kuzabad Nahiyesine Bağlı Köyler:

a.Havass-ı Hümayun Köyleri:

11-Arındık	Arındık
12-Aşvan	Muratcık
13-Bergibur(برگبور)	-
14-Bizmişin	Sarıçubuk
15-Çurkih	-
16-Ekrüz	Çalıca
17-Göl	-
18-Hamedi	Beşoluk
19-Hanibrahimşah	Esenkent
20-Hersenk	Salkaya
21-Holvenk	Şahinkaya
22-Karingid	Çakmaközü
23-Körpe	Körpe
24-Malatyacık Sefer	-

Eski Adı	Yeni Adı
25-Pağnikli	Işıkyolu
26-Pekinik	Oymaağaç
27-Perçikan	-
28-Pelte	Pelte
29-Ribat	-
30-Sarnı	Altınkuşak
31-Sebemağı(سباعر)	-
32-Seli	Dilek
33-Şahab	Şahaplı
34-Temte	Altınyaka
35-Üçlü	-
36-Zaluni	Beydalı
37-Zeyve	-

b.Tımar ve Zeamet Köyleri:

38-Alaca	-
39-Alpavud	Alpagut
40-Antayik	-
41-Birvan	Çatalelma
42-Cib	Cip
43-Çakmak	-
44-Çölmek	-
45-Çöteli	Çöteli
46-Dambüyük	Dambüyük
47-Dişidi	Hıdırbaba
48-Endek	-
49-Erzürük	Gökdere
50-Fatmalu	Fatmalı
51-Goran	Alatarla
52-Görgüşan	Kepektaş
53-Güdayik	Yalındamlar

Eski Adı	Yeni Adı
54-Hacıseli	Erbildi
55-Hal	Yeniçubuk
56-Han	-
57-Har	Aydıncık
58-Herdi	-
59-Hinsor	Örençay
60-Kemazi(كماص)	-
61-Koruk	Korukköy
62-Kürdemilik	Sarıbük
63-Malato	Bağçedere
64-Miyadun	Yemişlik
65-Mürüdü	Gümüşbağlar
66-Nekerek	Bağlarca
67-Piran	-
68-Pirinççi	Pirinççi
69-Poryaz	Poyraz
70-Sanık	Yazıpınar
71-Sefernik	Ortacalı
72-Semerek(سمرك)	-
73-Siğman	-
74-Sun	Sunköy
75-Tilk	Gümüşbağlar
76-Üçağaç	Üçağaç
77-Üngüzek	Dallıca
78-Zarato	Özgören
79-Zarok	Kaplıkaya
80-Rashik(رصحك)	-

3-Uluabad Nahiyesine Bağlı Köyler:

a.Havass-ı Hümayun Köyleri:

Eski Adı	Yeni Adı
81-Ahur	Saraybaşı
82-Alıncık	Alıncık
83-Caferi	Gedikuyu
84-Çulçapur	Dedepınarı
85-Daldik	Çakmakkaya
86-Ertmenik	Altınçevre
87-Eylemil	-
88-Germili	Yedigöze
89-Günay	Güney
90-Haftahasar	Düzbahçe
91-Halifecik	Yedipınar
92-Hırhik	Gümüşkavak
93-Hoğu	Yurtbaşı
94-Hoş	Hoşköy
95-İçme	İçme
96-İğıki	Kumla
97-Karamezra	-
98-Karaseki	-
99-Kesrik	Kesrik
100-Könk	Yenikapı
101-Kürk	Kürkköy
102-Kuyulu	Kuyuluköy
103-Miyadun	Yemişlik
104-Mornik	Çatalçeşme
105-Mürü	Yünlüce
106-Nurşun	-
107-Perçenç	Akçakiraz

Eski Adı	Yeni Adı
108-Perdik	-
109-Sarpulu	Çağlar
110-Sürsürü	Sürsürü
111-Şems	Güngören
112-Şintil	Bahçekapı
113-Tadım	Tadım
114-Tilenzid	Doğankuş
115-Tolun	-
116-Vertetil	Yazıkonak
117-Yenice	Yenice

b.Tımar ve Zeamet Köyleri:

118-Alişam	Harmanpınar
119-Bulduk	-
120-Esbdere	-
121-Genepi	Kumyazı
122-Gidefik	Korucu
123-Habşasuvar(حبشاسوار)	-
124-Helezor	Kavallı
125-Hozekdek	İkitepe
126-Hüseynik	Ulukent
127-Karamani	Karaman
128-Karasar	-
129-Kefernik	-
130-Kehli	Karşıbağ
131-Kiğvenk	Güntaşı
132-Kinederic	Gözebaşı
133-Koçkala	Koçkale
134-Konakalmaz	Konakalmaz
135-Kürdemilik	Cevizdere
136-Malatyacık Abdal	-

Eski Adı	Yeni Adı
137-Melek	-
138-Mığı	Sedeftepe
139-Sarı Yakub	Sarı Yakup
140-Şeyhhacı	Bağlar
141-Şehsuvar	Şehsuvar
142-Tepecik	Tepecik
143-Yalnıztorus	Yalnız
144-Zağfiranı	Zafran
145-Zaviye	-
146-Zerteric	Değirmenönü

Harput sancağına bağlı köylerden,yerlerini tespit edebildiklerimizi harita üzerinde gösterilmiştir(Bkz. Harita-II).

Bu köyler dışında defterde bazı köy isimlerine rastladığımız halde,bu köylerin hangi nahiyeye bağlı ve yeni adlarını tespit etmek mümkün olmadı.Bunlar:

147-Bağdur	-
148-Cevlani	-
149-Elgük	-
150-Hacarnik	-
151-Hacımerek	-
152-Haceri	-
153-Kızılpınar	-
154-Memaşah(ممشاه)	-
155-Peyke	-
156-Turman(تورمان)	-

HARİTA:II

HARPUT SANCAĞI 1691

(Bu harita,M.Ali Ünal tarafından XVI.Yüzyılda Harput Sancağı için çizilen haritadaki bilgiler ile 1691-1692 tarihli Kadı Sicilinde bulduğumuz bilgiler birleştirilerek çizilmiştir.)

Not:Açıklamalar için bir sonraki sayfaya bakınız

HARPUT SANCAĞINA BAĞLI KÖYLER

1.Mürüdü
2.Obuz
3.Hersenk
4.Pekinik
5.Şüşnaz
6.Hacıseli
7.Hamedi
8.Zaluni
9.Karingid
10.Zarok
11.Körpe
12.Alaca
13.Hanibrahimşah
14.Dambüyük
15.Aşvan
16.Üngüzek
17.Dişidi
18.Hal
19.Üçağaç
20.Temte
21.Çakmak
22.Sun
23.Arındık
24.Sanık
25.Perçikanlı
26.Hinsor
27.Poryaz
28.Pelte
29.Çip
30.Bizmişin
31.Seli
32.Şahablı
33.Ekrüz
34.Akçakale
35.Pincirik
36.Sefernik
37.İringil
38.Cüge
39.Cevlani
40.Ebutahir
41.Yenice
42.Akseki
43.Bekerme
44.Samahto
45.Kavak
46.Perdik
47.Halifecik
48.Haftahasar
49.Kürk
50.Alıncık
51.Hozekdek
52.Çulçapur
53.Hoh
54.Germiri
55.Daldik
56.Cünd
57.Günay
58.Kuyulu
59.Şintil
60.Ertmenik
61.Ballıca
62.Sürsürü
63.Hüseynik
64.Mornik
65.Kesrik
66.Hırhik
67.Perçenç
68.Vertetil
69.Kehli
70.Mollakendi
71.Hoğu
72.Mığı
73.Kürdemilik
74.Ahur
75.Habusi
76.Şemsi
77.Sarpulu
78.Kiğvenk
79.Könk
80.Ağınsı
81.Koçkale
82.İçme
83.Zerteriç
84.Gidefik
85.Şehsuvar
86.Konakalmaz
87.Caferi
88.İğıki Süfla
89.Vartanik
90.Genepi
91.Tepecik
92.Şeyhkatil
93.Pirnus
94.Helindir
95.Bişirto
96.Elbistan
97.Bervi
98.Herdi.

D-Harput Sancağı İçinde Yeralan Mezraalar
(1691-1692)

Mezraa Adı	Bağlı Bulunduğu Yer
1-Aligölü	Kuzabad Nahiyesi
2-Delüktaş	Danişmend "
3-Endek	Harput
4-Eylemil	Eylemil Köyü
5-Menzirik	Harput
6-Meyremi(ميرمى)	Harput
7-Hersenk	Hersenk Köyü
8-Mürü	Mürü "
9-Osman Beğ	Hoğu "
10-Şalmut(شلموط)	Zeyve "
11-Tilek	Tadım "
12-Tolun	Tolun "
13-Zarik	Zarik "

E-Harput Sancağı İçinde Bulunan Bazı Mevzi Adları

Harput sancağı içinde,belgelerden sadece iki mevzi adı tespit edebildik.Bunlar:

1-Adedi Mevzii	Harput
2-Karakız Mevzii	Ortak Nahiyesi

F-Harput Sancağı İçinde Barınan Aşiretler
(1691-1692)

1.Herdi Aşireti;Aslında Cihanikli aşireti olup,Herdi aşireti de denilmektedir.Defterde,"Cihanikli ekrâdının Herdi zeametinden" şeklinde de geçmektedir.Bu aşiret mensupları, Herdi köyünde oturdukları gibi,Hacarnik köyünde de oturduk-

ları da görülmektedir.Herdi aşiretine bağlı oymaklar ise şunlardır:

a.Mesni(مسنی) Cemaati
b.Halisân Oymağı
c.Şeyh Ömer Oymağı
d.Gürlenkli(گورلنکلی) Oymağı
2.Dirijan(Dirican) Aşireti
3.Batallu(Badallı) Aşireti

Harput sancağı civarında,başka aşiretlerin de barındığını,başka kaynaklardan tespit etmek mümkündür.Defterimizde ise,ancak üç aşiretin kaydına rastlayabildik.

İKİNCİ BÖLÜM

HARPUT SANCAĞININ NÜFUSU

Harput şehrinin nüfusunu bulabilmek için 1691 (1103 h.) tarihinde,halktan alınan "Avarız-Hâne" vergilerine göre tahmini bir nüfus bulmaya çalışacağız."Avarız-Hâne" gerçek bir sayı olmayıp,halkın maddî durumuna göre belirlenmiş bir sayıdır.Bunun için ilk önce bir "Avarız-Hâne" kaç "Gerçek-Hâne" olduğunu bulmamız gerekmektedir.Fakat bu tarihte bir "Avarız-Hâne"'nin kaç "Gerçek-Hâne" olduğuna dair bir "Katsayı" verilmemiştir.Ancak 1645 tarihinde yapılan bir çalışmada "Katsayı"'nın 10,05 olduğu ve bu dönemde Harput'un toplam "Avarız-Hâne"'si 298 hâne olduğu(44) görülmektedir. 1691 tarihinde ise Harput'un toplam "Avarız-Hâne"'si 281,25 hâne olduğu ve bu iki dönem arasında "Avarız-Hâne" sayıları arasında fazla bir fark olmadığından,Harput'un 1691 tarihinde tahmini nüfusunu bulabilmek için 10,05 "Katsayı"sını kullanmayı uygun gördük.

Harput şehrinin nüfusunu bulmak için,şehrin toplam "Avarız-Hâne" sayısı ile "Katsayı'nın çarpımı ile (55,75×10,05=560,28 "Gerçek-Hâne") "Gerçek-Hâne"'yi bulabiliriz.Çalıştığımız olan 391 numaralı defterde,aile üzerine yaptığımız araştırmada,ailede ortalama 4,5 çocuk olduğu ve anne-baba ile birlikte aile ferd sayısının ortalama 6,5 kişi olarak tesbit etmiştik(Bkz.Bölüm-V).Fakat ortalama aile ferd sayısı ile birlikte,bu sayının yaklaşık bir alt ve bir üst sayı(6-7)'sı ile birlikte kullanmayı daha uygun gördük.

---

(44) Rifat Özdemir;"Avarız ve Gerçek-Hâne Sayılarının Demografik Tahminlerde Kullanılması Üzerine Bazı Bilgiler", X.Türk Tarih Kongresi Bildirileri.

Buna göre,"Gerçek-Hâne" ile aile ferd sayısı olan 6-6,5-7 rakamlarının çarpımı ile(560,28x6=3.362 kişi,560,28x6,5= 3.640 kişi,560,28x7=3.920 kişi) tahmini nüfus bulunur.Bu rakamlar,müslim ve zımmî ayırt edilmeden elde edilen toplam tahmini şehir nüfusudur.Bu tahmini rakamlara,din görevlisi ve asker gibi muaf(45) olan nüfusu da 1/10 kabul ederek,yaklaşık 400 kişiyi de ekleyecek olursak(3.362+400=3.762 kişi, 3.640+400=4.040 kişi,3.920+400=4.320 kişi) toplam şehir nüfusunu bulmuş oluruz.Buna göre,şehir nüfusu 3.762 ile 4.320 kişi arasında olduğu tahmin edilmektedir.

Tesbit ettiğimiz bu toplam tahmini nüfusun mahallelere göre dağılışını daha iyi vurgulayabilmek için ayrı bir tablo çıkarmayı uygun bulduk(Bkz.Tablo-I).

---

(45) Rifat Özdemir;"Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı(1800-1867)",Ege Üniversitesi Tarih İncelemeleri Dergisi,S.7,İzmir,1992,s.160.

TABLO-I

HARPUT ŞEHİR NÜFUSUNUN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIŞI-1691(1103h.)

Sıra No	Mahalle Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
1	Ahmed Beğ	3	10,05	6-6,5-7	181	196	211	
2	Hoca	3	10,05	6-6,5-7	181	196	211	
3	Alaca Mescid	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
4	Mescid-i Saray	3,5	10,05	6-6,5-7	211	229	246	
5	Cami-i Zahriyye	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
6	Mescid-i Müderris	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
7	Cami-i Kebir	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
8	Cami-i Meydan	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
9	Cami-i Arslaniyye	6,75	10,05	6-6,5-7	407	441	475	
10	Ahi Musa	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	

Sıra No	Mahalle Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
11	Mescid-i Ortak	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
12	Mescid-i Hacı	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
13	Mescid-i Karasofu	3,5	10,05	6-6,5-7	211	229	246	
14	Şehruz	10	10,05	6-6,5-7	603	653	704	
15	Gürcü Beğ Zımmiyan	13	10,05	6-6,5-7	784	849	915	
16	Sinabud Zımmiyan	2,75	10,05	6-6,5-7	166	180	193	
	Toplam	55,75	10,05	6-6,5-7	3.362	3.640	3.920	

Harput'un,Osmanlılar tarafından alınmasından sonra 1518'de yapılan ilk tahrirde şehrin toplam nüfusun 6.062,1523'de 8.350 ve 1566'da 13.437 kişi(46) olduğu halde, çalıştığımız dönem olan 1691'de ise "Avarız-Hâne"'ye şehrin toplam tahmini nüfusu 3.762-4.320 arasında tahmin edilmektedir.Normalde nüfusun pozitif şekilde artacağı halde negatif yönde azalmanın meydana geldiği görülmektedir.1646 (1056 h.) tarihli "Tahrir Defter"'ine göre Harput sancağının merkez nüfusu 5.000 kişiyi aştığı(47) belirtilmektedir. Çalıştığımız dönemden 45 yıl evvel bizim bulduğumuz rakama yakın bir rakam bulunmuştur.Fakat yine 16.yüzyılda şehrin nüfusuna göre yine düşük bir rakam çıkmıştır.Bundan dolayı 16.yüzyıla göre 17.yüzyılda şehir nüfusunda bazı sebeplerden dolayı azalmanın meydana geldiğini söyleyebiliriz.

Harput'un nüfusunun azalmasının sebepleri hakkında şunları söyleyebiliriz:

Harput'un 17.yüzyıldan itibaren ticaret yollarının üzerinde bulunma avantajını kaybetmesi,ekonomik çöküntünün başlamasında önemli bir rol oynamıştır.Batı Avrupa ülkelerinin dünya deniz ticaretini ellerine geçirmeleriyle Osmanlı ülkesinin daha 16.yüzyıldan itibaren Hindistan ve İran istikametinden gelen bu ticaret yollarının yön değiştirmesinden,büyük ölçüde menfi tesire maruz kalmıştır. Bu meyanda,Sivas-Malatya-Harput-Diyarbekir yolu ile Basra

---

(46) M.Ali Ünal;XVI.Yüzyılda Harput Sancağı(1518-1566), Ankara,1989,s.60.

(47) M.Ali Ünal;"1056/1646 Tarihli Avarız Defterine Göre 17.Yüzyıl Ortalarında Harput",Belleten,C.LI,S.199, Ankara,1987,s.123

Körfezine kadar uzanan bu yol Harput ve çevresi için önemli bir gelir kaynağı teşkil etmekteydi.Bu mühim gelir kaynağından mahrum kalışın Harput ve çevresi için ekonomik bir durgunluğa yol açtığı muhakkaktır.Celali isyanlarının da Harput ve çevresinin ekonomik hayatına müthiş bir darbe vurduğu görülmektedir(48).Bunlara ilaveten,16.yüzyıldan itibaren başlayan ve 17.yüzyılda da devam eden Osmanlı-İran savaşları Doğu Anadolu Bölgesini etkilemiş ve sürüp giden savaşlar için halktan alınan vergiler ile diğer taleplerde halkı etkilemekteydi.İşte bu sebeplerden ve bunlara benzer sebeplerden dolayı,16.yüzyıla nazaran 17.yüzyılda nüfusun artması gerekirken,nüfusta azalma meydana gelmiştir.

Harput sancağının 1691(1103 h.) tarihinde "Avarız-Hâne"'ye göre tahmini nüfusu aşağıdaki tabloda verilmiştir(Bkz. Tablo-II).

---

(48) M.Ali Ünal;"1056/1646 Tarihli Avarız Defterine Göre 17.Yüzyıl Ortalarında Harput",Belleten,C.LI,S.199, s.128-129.

TABLO-II

HARPUT SANCAĞINA BAĞLI KÖYLERİN TAHMİNİ NÜFUSLARI-1691(1103 h.)

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmin Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
1	Mornik	6	10,05	6-6,5-7	362	392	422	
2	Kesrik	7,5	10,05	6-6,5-7	452	490	528	
3	İğıki	3,5	10,05	6-6,5-7	211	229	246	
4	Sürsürü	4,5	10,05	6-6,5-7	271	294	317	
5	Hırhik	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
6	Perçenç	4,5	10,05	6-6,5-7	271	294	317	
7	Yenice	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
8	Ertmenik	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
9	Tadım	3,5	10,05	6-6,5-7	211	229	246	
10	Miyadun	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
11	Çulçapur	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
12	Alıncık	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
13	Haftahasar	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
14	Halifecik	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
15	Kürk	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
16	Günay	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
17	Germili	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
18	Perdik	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
19	Kuyulu	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
20	Daldik	1,25	10,05	6-6,5-7	75	82	88	
21	Şintil	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
22	Tilenzid	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
23	Sarnılı	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
24	İçme	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
25	Şems	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
26	Tolun ma`a mezraa	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
27	Müri ma`a mezraa	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
28	Vertetil	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
29	Ahur	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
30	Eylemil ma`a mezraa	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
31	Hoş	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
32	Caferi	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
33	Mezra-ı Nurşin	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
34	Pekinik	4	10,05	6-6,5-7	241	261	281	
35	Hamidi	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
36	Zaluni	3	10,05	6-6,5-7	181	196	211	
37	Karingid	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
38	Hersenk	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
39	Körpe	3,25	10,05	6-6,5-7	196	212	229	
40	Üçlü	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
41	Hanibrahim-şah	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
42	Sarnı	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
43	Aşvan	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
44	Bizmişin	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
45	Çurkih	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
46	Holvenk	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
47	Arındık	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
48	Pağnikli	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
49	Ekrüz	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
50	Göl	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
51	Seli	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
52	Malatyacık Sefer	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
53	Zeyve	6,75	10,05	6-6,5-7	407	441	475	
54	Perçikan	4,5	10,05	6-6,5-7	271	294	317	
55	Şahablı	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
56	Semte	1,75	10,05	6-6,5-7	106	114	123	
57	Ribat	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
58	Hüseynik ma`a Zeyve	4	10,05	6-6,5-7	241	261	281	
59	Yalnıztorus	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
60	Zağfiranı	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
61	Sarı Yakub	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
62	Karamani	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
63	Malatyacık Abdal	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
64	Helezor	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
65	Kinederic	1,75	10,05	6-6,5-7	106	114	123	
66	Kürdemilik	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
67	Kehli	2,25	10,05	6-6,5-7	136	147	158	
68	Hozekdek	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
69	Kiğvenk	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
70	Könk ma`a Karasar	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
71	Koçkala	1,25	10,05	6-6,5-7	75	82	88	
72	Gidefik	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
73	Zerteric	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
74	Habşasuvar حبشاسوار	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
75	Konakalmaz	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
76	Alişam	3,25	10,05	6-6,5-7	196	212	229	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
77	Depecik ma`a Bulduk	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
78	Hoğu	4,5	10,05	6-6,5-7	271	294	317	
79	Mezra-ı Osman Beğ	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
80	Mığı	1,25	10,05	6-6,5-7	75	82	88	
81	Genepi	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
82	Vartenik ma`a Melamik	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
83	Şeyhhacı ma`a Depecik	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
84	Esbdere	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
85	Zaviye-i Müslümanan	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
86	Şeyhkatil	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
87	Bervi	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
88	Helindir	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
89	Pernus پرنوس	1,25	10,05	6-6,5-7	75	82	88	
90	Hatunkendi	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
91	Kavak	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
92	Bişirto ma`a Elbistan	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kisi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kisi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düsünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
93	Çeku Haric ez-Vakar چکوخارج ازوقف	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
94	Kürdemilik	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
95	Hacıseli	3	10,05	6-6,5-7	181	196	211	
96	Darik ma`a Mezra-ı Kalahali Pir Mehmed ma`a Çubuk	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
97	Müridi ma`a Mezra-ı Endek	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
98	Alaca	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
99	Har	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
100	Goran	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
101	Miyadun	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
102	Dambüyüğü	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
103	Zarato	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
104	Zarato tabi	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
105	Fatmalu	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
106	Üngüzek	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
107	Hal	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
108	Birvan	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kisi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kisi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düsünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
109	Piran	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
110	Üçağaç ma`a Halmak حلمف	2	10,05	6-6,5-7	121	131	141	
111	Dişidi	1,25	10,05	6-6,5-7	75	82	88	
112	Pirinçei	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
113	Çöteli	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
114	Alpavud nam-ı diğer Hamislu	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
115	Sun	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
116	Poryaz	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
117	Erzürük	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
118	Cib	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
119	Pelte	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
120	Nekerek	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
121	Hinsor	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
122	Görgüşan	1	10,05	6-6,5-7	60	65	70	
123	Sanık	1,5	10,05	6-6,5-7	90	98	105	
124	Han	2,5	10,05	6-6,5-7	151	163	176	
125	Antayik عنتايک	0,75	10,05	6-6,5-7	45	49	53	
126	Güdayik	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	

Sıra No	Köy Adı	Avarız-Hâne Sayıları	Kabul Edilen Gerçek-Hâne	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısı	Bir Gerçek-Hânede Oturan Kişi Sayısına Göre Tahmini Nüfus			Düşünceler
					6 Rakamına Göre	6,5 Rakamına Göre	7 Rakamına Göre	
127	Sefernik ma`a Semerik	0,5	10,05	6-6,5-7	30	33	35	
128	Koruk	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
129	Çölmek	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
130	Herdi Aşair-i Cihanik	10,75	10,05	6-6,5-7	648	702	756	
131	Malato	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
132	Mezra-ı Malak	0,25	10,05	6-6,5-7	15	16	18	
133	Mevkuf berkaza-i mezbûr	9,25	10,05	6-6,5-7	558	604	651	
	Toplam	281,25	10,05	6-6,5-7	16.959	18.373	19.786	
	Ferman ile tanzil edilmesinden sonra Toplam	230	10,05	6-6,5-7	13.869	15.025	16.181	

Harput sancağının 1691 tarihinde "Avarız-Hâne"-si toplam 281,25 hâne olduğu görülmektedir.Tablo-II'de görüldüğü gibi,ortalama aile ferd sayısı 6kişiye göre 16.959 kişi,6,5 kişiye göre 18.373 kişi ve 7 kişiye göre 19.786 kişi Harput sancağına bağlı köylerde oturmaktadır.Bu tahmini rakamlara,din görevlisi,asker gibi muaf olanları,nüfusun 1/10'u olarak kabul ettiğimizde,yaklaşık olarak 2.000 kişilik muaf nüfusu da ekleyecek olursak,18.959-21.786 kişi arasında tahmini bir nüfusun,Harput sancağına bağlı köylerde oturmaktadır.Harput'un tahmini şehir nüfusu olan 3.762-4.320 kişilik bir nüfusu da eklediğimizde,Harput sancağının toplam tahmini nüfusu,22.721 ile 26.106 kişi olduğu tahmin edilmektedir.Fakat ferman ile Harput sancağının halkı "fakirü'l-hâl" ve "perişan ve perakende" olmasından dolayı "Avarız-Hâne"'si indirilerek 230 hâne olarak belirlenmiştir."Avarız-Hâne"'nin 230 hâneye göre ise Harput sancağının tahmini nüfusu şöyledir: Ortalama aile ferd sayısının 6 kişiye göre 13.869,6,5 kişiye göre 15.025,7 kişiye göre 16.181 olarak bulmaktayız.Bu rakamlara muaf olan 2.000 kişilik nüfus ile Harput şehrinin tahmini nüfusunu da eklediğimizde,19.631 ile 22.501 kişi arasında Harput sancağının toplam tahmini nüfusu bulunmuş olur.

Harput sancağının tahmini nüfusu,"Avarız-Hâne"-nin 281,25 hâne olduğunda 22.721-26.106 kişi,"Avarız-Hâne"-nin ferman ile 230 hâneye indirildiğinde 19.631-22.501 kişi olarak bulunmaktadır.Şimdi ilk "Avarız-Hâne"'ye göre bulunan nüfusu mu? Yoksa ferman ile indirilen ikinci "Avarız-Hâne"ye göre bulunan nüfusu mu? almalıyız.İşte,"Avarız-Hâne"'lerin tamamen asker,vergi,zahire ve bedel toplamak veya herhangi bir hizmeti gördürmek amacıyla hazırlanmış olan,itibarî "Avarız-Hâne" sayılarının dar veya geniş zaman dilimini kap-

sayan nüfus tahminlerinde kesin bir ölçü kabul edilerek, sonuca gidilmeye çalışılmasının ne kadar hatalı ve yanıltıcı olduğu(49) bir kez daha açıkca görülmektedir.

Harput'un,Osmanlılara geçmesinden sonra 1518'de yapılan ilk tahrirde 24.968 kişi,1523 tarihinde 50.929 kişi ve 1566 tarihinde 101.618 kişi(50) olduğu halde,yukarıda bahsettiğimiz sebeplerden dolayı,17.yüzyılda Harput'un nüfusu büyük bir düşme göstermiştir.Çalıştığımız dönem olan 1691 tarihlerinde ise Harput'un nüfusu 20.000 civarında olduğu görülmektedir.

---

(49) R.Özdemir;"Avârız ve Gerçek-Hâne Sayılarının Demografik Tahminlerde Kullanılması Üzerine Bazı Bilgiler", X.Türk Tarih Kongresi Bildirileri.

(50) M.Ali Ünal;a.g.e.,s.60.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İKTİSADİ HAYAT

Harput sancağında iktisadî hayatın ağırlık noktasını,imparatorluğun diğer taraflarında olduğu gibi,tarım üretimi teşkil ediyordu.Kuzova ve Uluova gibi iki büyük ve verimli ova,Harput ve çevresi için zenginlik kaynağı durumunda idi.Ayrıca bu iki ova,coğrafî bakımdan da bir bütünlük teşkil etmektedir.

Tarım üretimi deyince,tahıllar ile meyve,sebze, pamuk ve bağcılık akla gelmektedir.Tahıllar içerisinde en fazla yetiştirilen ürün buğdaydır.Onu arpa,darı ve mercimek takip etmekteydi.Meyve,sebze ve bostan da halkın önemli geçim kaynakları arasındaydı(51).

Çalıştığımız 391 numaralı defterde,iktisadî hayat hakkında fazla bilgi bulunamadığından,yeterli bir değerlendirme yapılamamaktadır.Bunun yanında belgelerde,buğday, arpa,darı gibi hububat ürünleri yanında,elma,armut,zerdali gibi meyve ürünleri,pamuk gibi iktisadî ürün ve bağcılık olarak üzümün yetiştirildiğine dair kayıtlara rastlamaktayız.

Harput'da,tarımcılığın yanında,halkın ihtiyaçlarına göre oluşmuş çeşitli meslek grupları da mevcuttu.Harput'da bulunan meslek grupları ile bunların 1691-1692(1103-1104 h.)tarihlerinde esnafın ödedikleri nüzûl mâlını gösteren tablo aşağıda verilmiştir(Bkz.Tablo-III).

---

(51) M.A.Ünal;a.g.e.,s.100-101.

TABLO-III

HARPUT ŞEHRİNDE ESNAFIN ÖDEDİĞİ NÜZÜL MALINI GÖSTEREN TABLO'DUR-1691-1692

(1103-1104 h.)

Sıra No	Esnaf Adı	Vergi Miktarı Guruş	
		1691(1103) Tarihinde	1692(1104) Tarihinde
1	Attâr	42,25	32
2	Kassâb	42	22,25
3	Bakkâl	42	18
4	Babuşçu	21	10
5	Etmekçi	21,25	10
6	Berberan	18	9
7	Semerci	6,5	4
8	Nalband	7,75	5
9	Nalçacı	11,25	9
10	Demürcü	5	3
11	Uncu	4,25	2,5
12	Sarrâc	5,5	3,5
13	Kalaycı	4,75	3
14	Neccâr	3	2,5
15	Aşçı	2,25	1,5
16	Mutâf	2,25	2
17	Eskici	14	7
18	Alâf	8	4
19	Debbâğ	-	22
Defter Toplamı		265	155,75
Bizim Yaptığımız Toplam		261	170,25

Yukarıdaki Tablo-III'de,esnafın payına düşen nüzül malını göstermektedir.Nüzül vergisi,örfî vergi olup,sefer sırasında lazım olacak zahire(52) için alınan vergidir. 1691 tarihinde esnaftan alınan nüzül malı,defterde toplam 265 guruş olduğu ve 30 guruş şehir kethüdasının ücreti olarak toplam 295 guruş olduğu halde 300 guruş yazılmıştır.Fakat bizim yaptığımız toplamda ise 261 guruş olarak hesapladık.Yine 1692 tarihinde nüzül malı,defterde 123,75 guruş ve 32 guruş masraf ile toplam 155,75 guruş olduğu yazmakta ise de,bizim yaptığımız toplamada 170,75 guruş olarak hesapladık.Ayrıca 1691 tarihinde,debbâğ esnafının nüzül malı verdiğine dair herhangi bir kayıt olmadığı halde,1692 tarihinde 22 guruş nüzül malı verilmiştir.

Osmanlı imparatorluğunda,olağanüstü durumlarda özellikle harp masraflarını karşılamak üzere,sultanın emri ile halkın doğrudan doğruya devlete vermeğe mecbur olduğu her türlü hizmet,eşya ve para şeklindeki tekalife(53) avârız veya avârız-ı divaniye denirdi.Harput sancağına bağlı köylerin 1691(1103 h.) tarihinde ödedikleri avârız-hâne vergileri aşağıda tabloda verilmiştir(Bkz.Tablo-IV).

---

(52) Ziya Karamursal;Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler, Ankara,1989,s.183.

(53) R.Özdemir;"Avarız ve Gerçek-Hâne Sayılarının Demografik Tahminlerde Kullanılması Üzerine Bazı Bilgiler", X.Türk Tarih Kongresi Bildirileri.

TABLO-IV

HARPUT SANCAĞINA BAĞLI KÖYLERİN ÖDEDİĞİ VERGİ MİKTARINI GÖSTEREN TABLO'DUR-1691(1103 h.)

Sıra No	Köy Adı	Ödenen Vergi Miktarı		Düşünceler
		Guruş	Para	
1	Mornik	25,5	17	
2	Kesrik	39,5	6	
3	İğıki	19,5	13	
4	Sürsürü	31,5	-	
5	Hırhik	10,5	7	
6	Perçenç	39,5	36	
7	Yenice	6,5	14	
8	Ertmenik	22	4	
9	Miyadun	18,5	22	
10	Tadım ma`a mezra-ı Tilek	21	14	
11	Kuyulu	30,5	-	
12	Şintil	27	18	
13	Tilenzid	25,5	17	
14	Germili	22	4	
15	Çulçapur	7,5	5	
16	Alıncık	7,5	5	
17	Daldik	8	12	
18	Kürk	36,5	4	
19	Günay	10,5	7	
20	Perdik	24,5	25	
21	Sarpulu	26	26	
22	Tolun ma`a mezraa	17,5	2	
23	Şemsi	9,5	16	
24	Müri ma`a mezraa	31	10	
25	Hoğu	36,5	4	
26	Karamezra	10,5	7	
27	Hoş	9,5	16	
28	Nurşun	10,5	7	
29	Eylemil ma`a mezraa	16,5	11	
30	Ahur	20,5	4	
31	Vertetil	21	14	
32	İçme	31	10	
33	Könk ma`a Karaseki	30,5	-	
34	Konakalmaz ma`a Caferi	12	8	
35	Halifecik	1,5	1	

Sıra No	Köy Adı	Ödenen Vergi Miktarı		Düşünceler
		Guruş	Para	
36	Pekinik	16,5	11	
37	Hamidi	19,5	13	
38	Zaluni	22	4	
39	Karingid	31	10	
40	Hersenk ma`a mezraa	27	18	
41	Körpe	13,5	10	
42	Üçlü	6,5	14	
43	Alaca	10,5	8	
44	Sarnı	20,5	4	
45	Hanibrahimşah	8	12	
46	Aşvan	31	10	
47	Holvenk	14	10	
48	Pelte	14,5	-	
49	Çurkih	9	6	
50	Arındık	9	6	
51	Pağnik	13,5	10	
52	Ekrüz	6,5	14	
53	Seli	6	4	
54	Han	6	4	
55	Temte	19,5	13	
56	Malatyacık Sefer	18	12	
57	Zeyve	117	7	
58	Perçikan	70	14	
59	Şahab	7,5	5	
60	Bergibur ve Sebemağı	9	6	
61	Hüseynik	34,5	23	
62	Yalnıztorus	6	4	
63	Zağfiran	2	12	
64	Sarı Yakub	7,5	15	
65	Helindir	17,5	2	
66	Kinederic	22	4	
67	Karaman	1,5	2	
68	Malatyacık Abdal	6,5	14	
69	Kürdemilik	10,5	20	Nahiye-i
70	Hozekdek	10,5	20	Uluabada
71	Kehli	19,5	13	tabi
72	Kefernik	23	6	
73	Koçkala	9,5	18	
74	Gidefik	14,5	-	
75	Alişam	29,5	7	

Sıra No	Köy Adı	Ödenen Vergi Miktarı		Düşünceler
		Guruş	Para	
76	Mığı	16,5	11	
77	Tepecik ma`a Bulduk	14,5	-	
78	Esbdere	14,5	-	
79	Şeyhhacı	15	10	
80	Şehsuvar	9	6	
81	Genepi	10	6	
82	Kavak	14,5	-	
83	Zerteric	21	14	
84	Kürdemilik	13,5	9	Nahiye-i
85	Hacıseli	15,5	21	Kuzabada
86	Müridi	2	12	tabi
87	Endek	7,5	5	
88	Miyadun	3,5	12	
89	Har	3,5	12	
90	Goran	3,5	12	
91	Zarato	10,5	7	
92	Mezraası	9	6	
93	Üngüzek	10,5	7	
94	Hal	19,5	13	
95	Fatmalu	7,5	5	
96	Üçağaç	12,5	18	
97	Çakmak	12	8	
98	Piran	10,5	7	
99	Poyraz	9	6	
100	Birvan	7,5	5	
101	Dişidili	13,5	9	
102	Mezra-ı Tilek	3,5	12	
103	Pirinççi	8	12	
104	Alpavud	9	6	
105	Sun	6	4	
106	Erzürük	6	4	
107	Cib	11	15	
108	Pelte	8	12	
109	Nekerek	13,5	9	
110	Görgüşan	13,5	9	
111	Sanık	10,5	7	
112	Antayik عنتايک	11	16	
113	Güdayik	7,5	5	
114	Sefernik	7,5	5	

Sıra No	Köy Adı	Ödenen Vergi Miktarı		Düşünceler
		Guruş	Para	
115	Semerek سمرک	11	15	
116	Çölmek	3,5	12	
117	Koruk	8	16	
118	Çöteli	3,5	16	
119	Hinsor	16,5	11	
120	Zarik	12,5	18	
121	Kemazi کماض	3	2	
122	Şeyhkatil	17,5	19	
123	Pavenis باونس	9	6	
124	Bervi	9,5	6	
125	Elbistan	9,5	6	
126	Çekva چکوا	14,5	-	
127	Helindir	7,5	5	
128	Mollakendi	28,5	19	Muaf
129	Hozar حوضار	36	24	"
130	Haftahasar	14,5	-	"
131	Gölcük ma`a Sürek	32,5	4	"
132	Cünd	6,5	14	"
133	Gezin	14,5	-	"
134	Dadayiç	?	?	"
135	Balluca	5	17	"
136	Hicri	23,5	7	"
137	Ağnesi	?	?	"
138	Sun	?	?	"
139	(Bozuk olduğundan okunamadı)	?	?	"
				Not:Soru işareti bulunan kısımlar kesik olduğundan okunamadı.
	Toplam	2135	1305	

Yukarıdaki Tablo-IV'de görüldüğü gibi,1691 tarihinde Harput sancağına bağlı köylerden toplam 2135 guruş 1305 para tekalif aldığı görülmektedir.1305 parayı da guruşa çevirdiğimizde(1 guruş 40 para),toplam olarak 2167 guruş 25 para olarak bulmuş oluruz.Bazı köyler tekaliften muaf tutulmakta ve bu muafların miktarı olan 163 guruş 5 parayı,toplam tekaliften çıkardığımızda,2004 guruş 20 para 1691 tarihinde ödenen avârız tekalifidir.Fakat muaf olan 4 köyün ödedikleri tekalif miktarını,belgenin sonları tahrip olduğundan dolayı okunamadı ve hesaplamaya da katılmamıştır.

1691 tarihinde ödenecek tekaliflerde kullanılacak olan altın çeşitleri ile para'nın,akçe karşısında değerlerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir(Bkz.Tablo-V).

TABLO-V

1691(1103 h.) TARİHİNDE ALTIN ÇEŞİTLERİ İLE PARA'NIN,AKÇE KARŞISINDA DEĞERLERİNİ GÖSTEREN TABLO'DUR.

Sıra No	Altın Çeşitleri ile Para	Akçe Olarak Değeri	
		İlk Değeri	Son Değeri
1	Yaldız Altın	300	400
2	Şerifî Altın	270	360
3	Macarî Altın	270	360
4	Para	3	4

Yukarıda Tablo V'de görüldüğü gibi,tekliflerin,altın çeşitleri ile para'nın,akçe karşısında ilk değerlerine göre toplandıktan sonra,altın çeşitleri ile para'nın akçe karşısında değerlerinin,tabloda görülen son değer olacağı hakkında ferman yayınlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ASKERİ DURUM

Çalıştığımız defterde,bu dönemde Harput'un askerî durumu hakkında fazla bilgiye rastlayamadık.Fakat belgelerde yer yer askerî unsurların isimlerine rastlamaktayız.

Osmanlı klasik sancaklarından olan Harput'da,tımar rejimi bulunmaktaydı ve tımar tevcihlerine dair belgeler defterimizde mevcuttur.

Belgelerde adı geçen askerî görevliler şunlardır: Alaybeği,serdar,sürücü ağası,dizdar ve kale muhafızları,altı bölük halkı korucu,oturak,kuloğulları,cebeci,topçu ve yasakcı gibi askerî unsurların adı geçmektedir.

Bu tarihlerde,Osmanlı-Lehistan savaşlarının olduğu ve düzenlenecek seferlerle ilgili ferman,emr-i şerif ve buyruldulara rastlanmaktadır.1691-92 tarihlerinde Engürüs üzerine yapılacak seferler için,bölgeden asker talep edilmekte ve bir an önce Edirne sahrasında toplanılması istenmektedir.Bu tarihlerde batıya yapılacak seferler için birçok belgelere rastladığımız halde,doğuya yapılan bir tek sefer bulunmaktadır.Bu seferde,İran-Hemedan üzerine yapılan seferdir.Hemedan üzerine yapılacak sefer sırasında,askerin Harput üzerinden gideceğimden,Harput yolu üzerinde bulunan menzilhanelere gerekli zahire ve tayinatın konulması taleplerini görmekteyiz.Yine bu dönemde,Basra'da meydana gelen Arap isyanının bastırılması için,Diyarbekir eyaletinden,dolayısıyla Harput'tan asker talep edilmektedir.

Sefer-i hümayunlar için,asker taleplerine dair gönderilen ferman,emr-i şerif ve buyruldularda dikkat çeken bir husus ise,askerlerin sefere katılmama ve seferden kaçmaların olduğudur.Çünkü,asker talebi için gönderilen ferman

ve emr-i şeriflerde,sık sık sefere gitmeyenlerin ve seferden kaçanların,bu dünyada gereken cezaları verileceği gibi, ahirette de cezalandırılacaklarına dair uyarı ve tehditte bulunulmaktadır.

1692(1104 h.) tarihinde Harput şehrinin mahallelerinde asker yoklaması yapılmış ve bu yoklama defteri Sürücü Ağası Paya-başı'na verilmiştir.Bu deftere göre,Harput şehrinde,bu tarihte çıkan asker miktarı aşağıda tablo'da verilmiştir(Bkz.Tablo-VI).

Tablo-VI'da görüldüğü gibi,1692 tarihinde Harput şehrinin mahallelerinden toplam 126 asker çıktığını görmekteyiz.Tablo'ya göre,44'ünün seferde,13'ünün Bağdad'da olduğu ve yine 20'sinin çeşitli yerlerde görevde bulunmaktaydı.Bunların yanında,16 kişi ma`zur,ihtiyar ve ama olduğu, 31'inin tedarikte olduğu ve 2'sinin ise mevcut olmadığı görülmektedir.

TABLO-VI

HARPUT ŞEHRİNE BAĞLI MAHALLELERİN ASKER YOKLAMASINI GÖSTEREN TABLO'DUR-1692(1104 h.)

Sıra No	Mahalle Adı	Seferde	Ma'zur	Tedarikde	İhtiyar	Bağdadda	Nâ-Mevcud	Dua-guy	A'ma	Diğer Mevcudlar
1	Cami-i Kebir	4	1	4	-	-	-	-	-	-
2	Müderris	2	-	2	1	-	-	-	-	-
3	Zahriyye	-	1	1	-	1	1	-	-	-
4	Ahi Musa	3	-	-	-	1	-	1	-	-
5	Abutahir	4	-	1	1	-	-	-	-	-
6	Ortak	2	-	1	-	1	1	1	-	4
7	Sarahatun	3	2	1	-	1	-	-	-	1
8	Hacılı	5	-	1	1	1	-	-	-	-
9	Ağa ve Ahmed Beğ	11	2	1	2	3	-	2	-	2
10	Hoca	1	-	4	-	2	-	-	-	1
11	Meydan	8	-	7	1	3	-	1	2	3
12	Karasofu	-	-	1	1	-	-	2	-	1
13	Alaca	1	1	7	-	-	-	-	-	1
	Toplam	44	7	31	7	13	2	7	2	13

BEŞİNCİ BÖLÜM

SOSYAL HAYAT

Çalıştığımız 391 numaralı deftere göre,Harput'un sosyal hayatı hakkında yeterli bilgi olmasa da,bazı ipuçlarından hareketle,bu dönemle ilgili sosyal hayat hakkında genel bir değerlendirme yapmamız mümkündür.

Sicilde rastlanan,miras,vasî ve vekil tayinlerine ait belgelerden hareketle,bu dönemde ailelerin sahip olduğu çocuk miktarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir(Bkz. Tablo-VII).

TABLO-VII

1691-1720 M.(1103-1133 H.) TARİHLERİNDE HARPUT'DA ÇOCUK SAYISININ AİLELERE GÖRE DAĞILIMINI GÖSTEREN TABLO'DUR

Çocuk Sayısı	Müslüman Aileler	Zimmi Aileler
1 Çocuklu Aile	5	2
2 Çocuklu Aile	9	4
3 Çocuklu Aile	13	1
4 Çocuklu Aile	4	3
5 Çocuklu Aile	4	1
6 Çocuklu Aile	2	-
7 Çocuklu Aile	1	-
8 Çocuklu Aile	2	-
9 Çocuklu Aile	1	-
Toplam	41	11

Yukarıda Tablo-VII'de görüldüğü gibi,defterde 41 müslüman aile ile 11 zımmî ailesi tespit edebildik.Bu aileler üzerine yaptığımız araştırmada ailelerin sahip oldukları çocuk sayısı en fazla,müslüman ailelerde 9 çocuk,zımmî ailelerde ise 5 çocuk olduğu görülmektedir.Yine aile başına düşen ortalama çocuk sayısının,müslüman ailelerde 4,5,zımmî ailelerde ise 2,2 çocuk olduğunu tespit ettik.Bu ortalama çocuk sayılarına anne ve babanın da eklenmesi ile ortalama aile ferd sayısının,müslüman ailelerde 6,5,zımmî ailelerde ise 4,2 olduğu tahmin edilmektedir.Harput'da evlilik sayılarını incelediğimizde,41 müslüman aileden 8 tanesinde çift evlilik görülmekte ise de,ikiden fazla evliliğe rastlanmamıştır.Yüzde olarak,%80'i tek evliliği tercih ettiği halde, %20'si ise iki evliliği tercih etmişlerdir.Yani ailelerin çok evliliğe fazla rağbet göstermediklerini söyleyebiliriz. Zımmî ailelerde ise yapılan araştırmada,çok evliliğe rastlanmamıştır.

Defterde görüldüğü gibi,Harput'da yaşayan halk arasında etnik bir ayrımın yapılmadığı,sadece dinlere göre sınıflamanın yapıldığı görülmüştür.Yani halkın sahip oldukları dinlerine göre,müslüman ve zımmî olarak adlandırılmıştır.Fakat dinlere göre bir sınıflamanın olduğu halde,halk arasında dinlerinden dolayı bir ayırımın olmadığı ve birbirleriyle ilişkilerinde bir kopukluk olmadığı görülmektedir. Satış belgelerinde,müslümanın-zımmiye veya zımminin-müslümana mülk sattığı gibi,müslüman ile zımminin müşterek olarak da mülk satın aldıkları da olmaktaydı.Yine müslümanların,zımmilere vekil olduklarını tespit ettik.Müslümanların vakıfları bulunduğu gibi,defterde,bir zımminin evini kiliseye vakıf ettiğini de tespit etmiş bulunuyoruz.Müslüman din adamlarının vergiden muaf oldukları gibi,zımmî din adam-

ları da vergiden muaftı.Zımmiler,Harput'da,Şehruz,Gürcü Beğ ve Sinabud mahallelerinde ayrı oturdukları gibi,müslüman mahallelerde de oturduklarını,satış belgelerinde tespit edebiliyoruz.Bütün bunlar,halk arasında,din ayrılığının birbirleriyle olan ilişkilerinde bir engel teşkil etmediği gibi,müslüman-zımmî ilişkilerinin iyi olduğu ve dinî bir çatışmanın olmadığı da görülmektedir.

Defter incelendiğinde,kadın haklarının da var olduğu görülmektedir.Kadının,mirastan pay aldığını,kendinin malı ve mülkü olduğu gibi,bunları istediği şekilde tasarruf edebilmekte idi.Kadın ister ise kendi malı ve mülkünü de satabilmekteydi.Kadın,şer'î olan mehiri,kocasından talep etmekte ve almaktaydı.Belgelerde görüldüğü kadar,kadın,mahkeme işlemlerini,istediği bir kimseyi vekil tayin ederek yürütmekteydi.

Mahkeme,yetim kalan çocuklara vasî tayini ve eytam mallarının korunmasına önem verdiği ve bunların yapılmasında dikkatli davrandığı görülmektedir.

Çalıştığımız dönemde,boşanma davalarına ve zinaya rastlanmamıştır.Bunun yanında adam öldürme ve hırsızlık olaylarına azda olsa rastlanmaktadır.

16.yüzyılın sonlarına doğru başlayan ve 17.yüzyılda Anadolu'da artarak devam eden şekavet olaylarına Harput'tada rastlamaktayız.Harput civarında,başıboş kalan levendlerin ve bazı aşiretlerin şekavetleri görülmektedir.

Yine bu dönemde(1691), Osmanlı'da başlayan iskanlaştırma faaliyetlerine,Harput'ta da Türkmen ve Ekrad taifelerinin iskan edilmeye çalışıldığı göze çarpmaktadır.

ALTINCI BÖLÜM

TEZ İÇERİSİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ

TEZ İÇERİSİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ

A-İDARÎ MUHTEVALI BELGELER

Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özetinin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisinde Sayfa Numarası
1	Kaim-makam tayini ile ilgili belgeler	298	103	448
2	"	315	105	487
3	"	316	105	487
4	"	317	105	488
5	Kadı tayini ile ilgili belgeler	291	102	439
6	Başçuhadar görevlendirilmesine dair belgeler	307	104	476
7	Mübaşir görevlendirilmesine dair belgeler	350	109	531
8	"	353	109	533
9	"	358	110	536
10	"	385	113	556
11	Dinî görevlilerin tayini ile ilgili belgeler	98	76	230
12	"	318	105	485
13	"	321	105	490
14	"	324	106	493
15	"	325	106	494
16	"	326	106	495
17	"	365	111	540
18	"	371	112	544

19	Dinî görevlilerin tayini ile ilgili belgeler	381	113	553
20	"	388	114	559
21	"	424	118	587
22	"	431	119	597
23	"	484	127	680
24	Pazarbaşı tayini ile ilgili belgeler	409	116	574
25	"	451	122	636
26	İfta izninin verilmesi ile ilgili belgeler	444	121	624
27	Kethüda görevlendirilmesi ile ilgili belgeler	364	111	540
28	Mekteb halifesi ile ilgili belgeler	429	119	594
29	Menzilhane ile ilgili belgeler	349	109	530
30	"	363	111	539
31	"	453	122	639
B-ASKERİ VE TOPRAK SİSTEMİ MUHTEVALI BELGELER				
32	Asker talebi ile ilgili belgeler	293	102	441
33	"	322	106	491
34	"	330	107	501
35	"	331	107	504
36	"	332	107	507
37	"	333	107	508
38	"	334	107	511
39	"	342	108	522
40	"	348	109	528
41	"	411	117	575

42	Asker talebi ile ilgili belgeler	428	119	593
43	"	430	119	595
44	"	437	120	602
45	"	442	120	621
46	"	443	121	622
47	"	446	121	626
48	"	448	121	631
49	"	455	122	642
50	Asker mevaciblerinin toplanması ile ilgili belgeler	146	83	284
51	"	292	102	440
52	"	351	109	531
53	"	396	115	565
54	"	399	115	567
55	"	449	121	635
56	Askerî unsurların tayini ile ilgili belgeler	320	105	490
57	"	335	107	513
58	"	354	109	533
59	"	355	110	534
60	"	483	127	680
61	Asker ihtiyacının karşılanması ile ilgili belgeler	306	104	475
62	"	311	104	483
63	"	312	104	484
64	Diğer askerî muhtevalı belgeler	329	106	496
65	"	348	108	525
66	"	346	108	527
67	"	347	109	527
68	"	366	111	541

69	Diğer askerî muhtevalı belgeler	413	117	577
70	Toprak muhtevalı belgeler	49	70	171
71	"	125	80	256
72	"	244	96	389
73	"	302	103	450
74	"	314	105	486
75	"	338	108	519
76	"	339	108	520
77	"	367	111	541
78	"	368	112	543
79	"	397	115	566
80	"	410	117	574
81	"	423	118	586
C-İKTİSADİ MUHTEVALI BELGELER				
82	Alım-satım ile ilgili belgeler	9	65	132
83	"	13	66	134
84	"	14	66	136
85	"	18	66	139
86	"	23	67	144
87	"	27	67	148
88	"	32	68	153
89	"	33	68	154
90	"	34	68	155
91	"	35	68	156
92	"	37	68	158
93	"	38	69	159
94	"	40	69	161
95	"	41	69	162

96	Alım-satım ile ilgili belgeler	43	69	164
97	"	44	69	165
98	"	45	70	166
99	"	46	70	167
100	"	47	70	168
101	"	48	70	169
102	"	52	70	175
103	"	54	71	177
104	"	56	71	178
105	"	57	71	180
106	"	59	71	182
107	"	64	72	189
108	"	70	73	197
109	"	73	73	200
110	"	75	74	202
111	"	77	74	205
112	"	78	74	206
113	"	80	74	208
114	"	86	75	215
115	"	89	75	218
116	"	90	75	220
117	"	91	75	220
118	"	92	75	221
119	"	106	77	236
120	"	108	77	239
121	"	110	78	242
122	"	111	78	243
123	"	113	78	244
124	"	114	78	245

125	Alım-satım ile ilgili belgeler	115	78	246
126	"	116	78	247
127	"	119	79	250
128	"	122	79	253
129	"	124	79	255
130	"	130	80	264
131	"	138	81	274
132	"	139	81	275
133	"	141	82	278
134	"	142	82	279
135	"	144	82	281
136	"	147	83	284
137	"	148	83	285
138	"	153	84	292
139	"	155	84	294
140	"	156	84	295
141	"	157	84	296
142	"	158	84	297
143	"	161	85	300
144	"	163	85	302
145	"	164	85	303
146	"	165	85	304
147	"	166	85	305
148	"	168	85	307
149	"	171	86	310
150	"	178	87	316
151	"	186	88	324
152	"	189	88	327
153	"	192	89	331
154	"	193	89	332

155	Alım-satım ile ilgili belgeler	194	89	333
156	"	201	90	342
157	"	205	90	347
158	"	206	90	348
159	"	207	90	349
160	"	214	92	358
161	"	223	93	367
162	"	224	93	368
163	"	225	93	369
164	"	232	94	377
165	"	233	94	379
166	"	246	96	391
167	"	247	96	392
168	"	255	97	400
169	"	256	98	400
170	"	260	98	406
171	"	262	98	408
172	"	265	99	410
173	"	266	99	412
174	"	267	99	412
175	"	268	99	413
176	"	270	100	416
177	"	275	100	420
178	"	276	100	421
179	"	281	101	426
180	"	287	102	433
181	"	289	102	437
182	"	391	114	561
183	"	441	120	620
184	"	457	123	646

185	Alım-satım ile ilgili belgeler	460	123	650
186	"	461	123	653
187	"	462	123	654
188	"	464	124	657
189	"	466	124	659
190	"	468	124	662
191	"	469	124	663
192	"	470	125	664
193	"	476	125	672
194	"	479	126	675
195	Borç ile ilgili belgeler	5	65	130
196	"	60	72	183
197	"	100	76	232
198	"	104	77	235
199	"	149	83	286
200	"	151	83	289
201	"	185	88	323
202	"	212	91	355
203	"	213	91	356
204	"	222	93	366
205	"	278	100	423
206	"	340	108	520
207	"	407	116	572
208	"	426	118	588
209	Alacak talebi ile ilgili belgeler	20	66	141
210	"	21	66	142
211	"	24	67	145
212	"	28	67	149
213	"	82	74	210

214	Alacak talebi ile ilgili belgeler	121	79	252
215	"	129	80	262
216	"	170	86	309
217	"	196	89	336
218	"	221	93	365
219	"	234	94	380
220	"	235	95	382
221	"	248	96	393
222	"	272	100	417
223	"	359	110	536
224	"	433	119	599
225	"	434	119	600
226	"	450	122	635
227	Hibe ile ilgili belgeler	50	70	172
228	"	72	73	199
229	"	88	75	218
230	"	135	81	269
231	"	172	86	311
232	"	175	86	313
233	"	195	89	335
234	"	215	92	359
235	"	226	93	370
236	"	251	97	396
237	"	252	97	397
238	"	254	97	399
239	"	258	98	402
240	Takas ile ilgili belgeler	36	68	157
241	"	257	98	401
242	"	467	124	661
243	"	480	126	676

244	Avârız-hâne ile ilgili belgeler	295	103	446
245	"	296	103	446
246	"	304	103	452
247	"	305	104	461
248	"	308	104	477
249	"	310	104	478
250	"	318	105	489
251	"	438	120	604
252	"	439	120	618
253	"	440	120	619
254	Nüzül malı ile ilgili belgeler	299	103	448
255	"	303	103	451
256	"	341	108	521
257	"	357	110	535
258	"	377	112	550
259	"	378	113	551
260	"	379	113	552
261	"	380	113	553
262	"	384	113	555
263	Cizye tekalifi ile ilgili belgeler	290	102	438
264	"	300	103	449
265	"	301	103	450
266	"	319	105	489
267	"	337	107	514
268	"	360	110	537
269	"	362	111	538
270	"	375	112	548
271	"	386	114	556

272	Cizye tekalifi ile ilgili belgeler	387	114	558
273	"	418	117	580
274	"	419	118	582
275	"	420	118	583
276	"	427	119	589
277	Çeşitli tekalifler ile ilgili belgeler	297	103	447
278	"	361	110	537
279	"	376	112	549
280	"	382	113	554
281	"	383	113	555
282	"	387	114	558
283	"	389	114	560
284	"	390	114	560
285	"	402	115	569
286	"	414	117	578
287	"	488	127	685
288	"	489	127	685
289	Çeşitli ücretler ile ilgili belgeler	1	65	129
290	"	2	65	129
291	"	274	100	419
292	İltizam ile ilgili belgeler	394	115	563
293	"	412	117	577
294	"	432	119	598
295	"	436	120	601
296	Mukataa ile ilgili belgeler	403	116	570
297	"	405	116	571
298	"	417	117	580
299	"	421	118	585

300	Mukataa ile ilgili belgeler	435	119	601
301	Narh ile ilgili belgeler	6	65	130
302	"	323	106	492
303	Kira ile ilgili belgeler	169	86	307
304	"	227	93	371
305	Ortak ile ilgili belgeler	285	101	430
306	Diğer iktisadî muhtevalı belgeler	99	76	230
307	"	160	84	299
308	"	184	88	322
309	"	279	101	424
310	"	401	115	569
311	"	447	121	629
D-SOSYAL VE HUKUKİ MUHTEVALI BELGELER				
312	Anlaşmazlık ile ilgili belgeler	4	65	129
313	"	7	65	131
314	"	19	66	140
315	"	25	67	146
316	"	29	68	150
317	"	30	68	151
318	"	51	70	173
319	"	61	72	185
320	"	62	72	187
321	"	63	72	188
322	"	65	72	190
323	"	68	73	194
324	"	69	73	195
325	"	76	74	203
326	"	79	74	206

327	Anlaşmazlık ile ilgili belgeler	81	74	209
328	"	93	76	223
329	"	94	76	224
330	"	101	77	232
331	"	112	78	243
332	"	123	79	254
333	"	133	81	266
334	"	134	81	268
335	"	182	87	320
336	"	202	90	343
337	"	204	90	346
338	"	210	91	353
339	"	217	92	360
340	"	219	92	363
341	"	229	94	374
342	"	242	95	386
343	"	245	96	390
344	"	259	98	403
345	"	263	99	408
346	"	264	99	409
347	"	282	101	427
348	"	288	102	435
349	"	309	104	477
350	"	408	116	573
351	"	415	117	578
352	"	454	122	641
353	"	458	123	648
354	"	465	124	658
355	"	472	125	666
356	Sulh yapılması ile ilgili belgeler	22	67	143

357	Sulh yapılması ile ilgili belgeler	26	67	147
358	"	31	68	152
359	"	66	72	191
360	"	71	73	198
361	"	109	77	240
362	"	117	79	248
363	"	131	80	264
364	"	140	82	276
365	"	159	84	298
366	"	173	86	312
367	"	184	88	322
368	"	188	88	326
369	"	230	94	375
370	"	277	100	422
371	"	459	123	649
372	"	473	125	667
373	Vasî tayini ile ilgili belgeler	10	65	133
374	"	11	65	134
375	"	12	65	134
376	"	15	66	137
377	"	17	66	139
378	"	55	71	178
379	"	74	73	201
380	"	191	88	331
381	"	211	91	354
382	"	228	94	372
383	"	237	95	384
384	"	271	100	417
385	"	284	101	430
386	"	328	106	496

387	Vasî tayini ile ilgili belgeler	393	114	563
388	Vekil tayini ile ilgili belgeler	8	65	132
389	"	239	95	384
390	"	240	95	385
391	Miras ve Veraset intikali ile ilgili belgeler	3	65	129
392	"	16	66	138
393	"	53	71	175
394	"	67	73	193
395	"	84	75	213
396	"	95	76	226
397	"	136	81	271
398	"	137	81	273
399	"	152	83	291
400	"	154	84	293
401	"	177	87	315
402	"	183	87	321
403	"	187	88	325
404	"	197	89	337
405	"	203	90	344
406	"	208	91	350
407	"	220	93	364
408	"	231	94	376
409	"	243	96	387
410	"	249	97	395
411	"	253	97	398
412	"	261	98	407
413	"	273	100	418
414	"	456	122	645
415	"	463	124	656

416	Miras ve Veraset intikali ile ilgili belgeler	474	125	669
417	"	475	125	671
418	"	482	126	678
419	Şekavet olayları ile ilgili belgeler	42	69	163
420	"	58	71	181
421	"	96	76	227
422	"	97	76	229
423	"	126	80	257
424	"	127	80	258
425	"	128	80	261
426	"	180	87	317
427	"	352	109	532
428	"	356	110	534
429	"	392	114	562
430	"	416	117	579
431	"	445	121	624
432	"	452	122	637
433	Adam öldürme-Hırsızlık-Gasb-Yaralama-Kavga ile ilgili belgeler	83	75	210
434	"	87	75	216
435	"	103	77	234
436	"	132	80	265
437	"	145	82	282
438	"	176	86	314
439	"	286	102	432
440	"	344	108	526
441	"	345	108	526
442	"	370	112	544

443	Adam öldürme-Hırsızlık Gasb-Yaralama-Kavga ile ilgili belgeler	398	115	566
444	"	485	127	681
445	Ölüm olayları ile ilgili belgeler	85	75	214
446	"	181	87	319
447	"	425	118	588
448	"	471	125	665
449	"	486	127	682
450	Nafaka ve Kisve ile ilgili belgeler	167	85	306
451	"	179	87	317
452	"	236	95	383
453	"	241	95	385
454	"	481	126	677
455	Vakıf ve Vakıf görevlileri ile ilgili belgeler	107	77	237
456	"	120	79	251
457	"	190	88	328
458	"	200	90	339
459	"	250	97	396
460	"	369	111	543
461	"	372	112	545
462	"	395	115	564
463	"	400	115	568
464	"	478	126	674
465	Kaim tayini ile ilgili belgeler	216	92	360
466	"	327	106	495
467	Mehir ile ilgili belgeler	150	83	288
468	"	283	101	428
469	"	477	126	673

470	Müjde-nâme ile ilgili belgeler	373	112	546
471	"	374	112	547
472	Din değiştirme ile ilgili belgeler	199	89	339
473	Kefil olma ile ilgili belgeler	143	82	280
474	Diyyet talebi ile ilgili belgeler	487	127	683
475	Diğer sosyal muhtevalı belgeler	102	77	233
476	"	105	77	235
477	"	118	79	250
478	"	162	85	301
479	"	198	89	338
480	"	209	91	352
481	"	336	107	514
482	Hukukî muhtevalı belgeler	269	99	414
483	"	280	101	425
484	"	404	116	571
485	"	406	116	572
486	"	490	128	687

YEDİNCİ BÖLÜM

-BELGELERİN ÖZETİ-

Belgelerin Özeti

S.1/b.1 Kesir zımminin akçeyi teslim ettiği takdirde ücret alabileceğine dair hüccet.

S.1/b.2 Ahmed Saki dokuz guruş ücreti kethüdaya verdiğine dair hüccet.

S.1/b.3 Pertenin evleri satıldığında Osman Ağanın hissedar olduğunun kaydına dair hüccet.

S.2/b.4 Hersenk karye sakinleri,Mehmed bin Süleymanın karye suyunu kendi bağına bağladığından,ekinlerinin zarar gördüğünden mahkemeye şikayetlerine dair hüccet.

S.2/b.5 Vartuk zımmiye kırk gün vade verildiğine dair hüccet.

S.2/b.6 Bahar ayının yirmialtıncı günü etin batmanına oniki çürük nemna narh verildiğine dair hüccet.

S.3/b.7 Neferik karye sakinleri,Mehmed bin Cafer ve İbrahim Şahin nam kimselerden aldıkları mezraanın,Sarıhan tarafından tasarruflarına mani olduğuna dair hüccet.

S.3/b.8 Meydan mahallesinden İbrahim bin Ali nam kimsenin kayıp olması üzerine emval ve emlakini korumak için kardeşi Halil Çelebinin tayin edildiğine dair hüccet.

S.3/b.9 İğıki karyesinden Hüseyin Beşe bin Sefer'in oğulları ve kızlarına intikal eden bağı Hüseyin Çelebi İbn-i Molla Osman'a sattıklarına dair hüccet.

S.4/b.10 İğıki karye sakinlerinden vefat eden Hüseyin Beşe bin Sefer'in sulbiyye kızı Emineye,Ömer İbn-i Ahmed'in vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.4/b.11 Sarahatun mahallesi sakinlerinden vefat eden Sağır İbrahimin sulbî oğlu Mustafaya validesi Medine'nin vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.4/b.12 Sağır İbrahim'in sulbiyye kızı Fatmaya validesi Emine'nin vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.4/b.13 Sağır İbrahimin vefatı ile evladlarına ve zevcesine intikal eden Kuyucuoğlu evlerini Radiye bint-i Mehmed nam hatuna sattıklarına dair hüccet.

S.4/b.14 Harput Gürcü Beğ mahallesinden ölen Usab'ın varislerine intikal eden bağ,bağçe,evler ve suları,varisleri tarafından Mardures veled-i Aleksan ve Murad veled-i Mardurüs'a sattıklarına dair hüccet.

S.5/b.15 Harput Meydan mahallesinden vefat eden Çalık Mehmed Beşe'nin kızı Maindenin vesayetine annesi Asiyye Hatunun tayin edildiğine dair hüccet.

S.5/b.16 Çalık Mehmed Beşe'nin vefatı ile emmi-zadeleri,müteveffamın terekesinden kendilerinin hissesi olduğunu ve haklarını müteveffanın kızlarından talep ettiklerine dair hüccet

S.5/b.17 Şüşnaz nahiyesi sakinlerinden vefat eden Davud bin Abdurrahman'ın oğlu Halil ve kızı Kerimeye,Mehmed bin Mustafa Çelebinin vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.6/b.18 Harput Ağa Cami-i Şerif mahallesinden Abdurrahman ibn-i Osman menzil evlerini Hamza Beşe ibn-i Hüseyin'e sattıklarına dair hüccet.

S.6/b.19 Harput Ağa Camii mahallesinden es-Seyyid Abdülkerim babası el-Hac Mehmedden ev satın aldığını,babasının vefatı ile müteveffanın kızı Kâfiyenin evden hak talep etmesi üzerine es-Seyyid Abdülkerimin kızkardeşini tasarrufuna mani olduğundan dava ettiğine dair hüccet.

S.6/b.20 Alişam karye sakinlerinden vefat eden Osman Ağanın yetimlerine vasî olan zevcesi Rahime Hatun,müteveffâ zevcinin Hüseyih Beşe ibn-i Hamza'dan alacağını talep eylediğine dair hüccet.

S.6/b.21 Alişam karye sakinlerinden vefat eden Osman Ağanın Hüseyin ibn-i Kenan'da alacağı olduğunu ve bu alacağı müteveffanın zevcesi Rahime Hatunun talep ettiğine dair hüccet.

S.7/b.22 Horpenk karye sakinlerinden Hamza bin Kezir Ömer ve karındaşı Abbasın,Bızmişen karye ahalisinden bazı kimselerden alacakları olduğunu ve alacaklarını at karşılığında anlaştıklarına dair hüccet.

S.7/b.23 Harput Ahmed Beğ mahallesinden vefat eden Ahmed Beşe bin Yunus'dan üç kızına ve zevcesine intikal eden evlerini es-Seyyid Osman bin Seyyid Hasan'a sattıklarına dair hüccet.

S.8/b.24 Harput Gürcü Beğ mahallesinden Minas veled-i Keşiş, ölen Abraham Deni'den alacağı olduğunu ve bu alacağının bir kısmını hibe ederek,geri kalan kısmını Abrahamın babası Marker ve oğlu Sahekden talep ettiğine dair hüccet.

S.8/b.25 Harput sakinlerinden Ebubekir ibn-i Ahmed tasarrufunda olan evler ve mevzilere,müteveffa kardeşi Hasanın zevcesi Asiyye Hatunun tasarrufuna mani olduğunu söylemesi üzerine,Asiyye Hatun bu evler ve mevzileri yirmi yıldır münasafa üzere tasarruf ettiklerini ispatladığına dair hüccet.

S.8/b.26 Harput kalesi sakinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i Halil vefat eden Mehmedden hayatta iken satın aldığı menzil ve evleri Ohan veled-i Asdura sattığını ve mezbur müteveffanın varisleri tarafından dava olursa kendisinin kefil olduğuna dair hüccet.

S.9/b.27 Kesrik karye sakinlerinden Abdullah bin Abbas dört bab evini Abbas Çelebi ibn-i Mustafa Beşe'ye sattığına dair hüccet.

S.9/b.28 Herdi aşiretinin Mesni(مسني) cemaatinden Hacı Hasan bin Talu atı otlar iken,Süleymanın atı götürdüğünü ve Yusuf'unda Hacı Hasanı haberdar ederek atı teslim eylemek için dokuz guruşunu aldığını ve at ile parayı teslim eylemediğine dair hüccet.

S.9/b.29 Harput sakinlerinden Kâfiye bint-i Hasan nam hatun zevci Musa mihrine karşılık,Başyenice bağını ve bağçeyi verdiği halde,bağçeyi Hasan bin Seydi'nin tasarruf ettiğini mahkemeye bildirerek dava ettiğine dair hüccet.

S.10/b.30 Harput sakinlerinden Mahmud Beşe ibn-i Osman,Cib (جب) nahiyesinde İbrahim ibn-i Ebubekir'in mülk-i mevrusu olan bağ ve bağçeyi satın aldığı halde Halil Çelebi'nin tasarrufuna mani olduğundan dava ettiğine dair hüccet.

S.10/b.31 Harput Müderris mahallesinden Mahmud ibn-i Mustafa mahkemeye gelerek,oğlu Alinin yanında kaldığının kendisinin hiçbir malı olmadığı,evler,tecemmülat-hane,bağ,bağçe ve dükkanın oğlunun malı olduğunu bildiğine dair hüccet.

S.10/b.32 Harput sakinlerinden es-Seyyid Osman bin el-Hac İsmail babasının Hersenk karyesindeki sulu ve susuz topraklarını Abdullah Beşeden hakkı tasarrufunu satın aldığını,tekrar es-Seyyid Osmanın toprakları Abdullah Beşeye sattığına dair hüccet.

S.10/b.33 Harput Ahi Musa mahallesinden Feyzullah Çelebi ibn-i Mehmed Efendi,Attar sûkunda bulunan dükkanını Kebir veled-i Ferma nam zımmiye sattığına dair hüccet.

S.11/b.34 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Mahmud Beğ İbn-i Ahmed Beğ,Attar sûkunda bulunan dükkanını Feyzullah Çeleb-i ibn-i Mehmed Efendi'ye sattığına dair hüccet.

S.11/b.35 Mustafa Beşe ibn-i İbrahim,Cib(جب) nahiyesinde bulunan bağ,bağçe ve evini Halil bin Abdussubur'a sattığına dair hüccet.

S.11/b.36 Seydi Bekir ve müteveffa kardeşi Mehmed'in varisleri,bağ,bağçe,ev ve suları Fatma bint-i Budak'la tarla ve pamuk karşılığında takas edildiğine dair hüccet.

S.12/b.37 Harput Meydan mahallesinden Mustafa Beşe ibn-i Hasan ve kızkarındaşları Safiye ve Fatma,Hoca mahallesinde bu-

lunan evlerini es-Seyyid Halil Çelebi ibn-i Mehmed'e sattıklarına dair hüccet.

S.12/b.38 Harput dizdarı İsmail Ağa,Müridi tımar toprağında çayır ve iki kıta toprağının hakkı tasarrufunu Ebubekir Efendi ibn-i el-Hac Mustafa'ya sattığına dair hüccet.

S.13/b.39 Hırkik karye sakinlerinden Mardik veled-i Arsun öldüğünde mülk ve arazileri üç hisse olduğunu ve üç oğluna birer hisse düştüğünü,oğullarından biri öldüğünden,ölenin iki oğluna bir hisse olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.

S.13/b.40 Harput Zahriye mahallesinden Ömer Ağa ibn-i el-Hac Murad Ağa babasından kendisine ve kardeşine intikal eden mülkleri, kardeşi ile beraber satın aldıkları toprak ve bağçelerde kendi nısf hissesini Ahmed Beğ ve Mahmud Ağaya sattığına dair hüccet.

S.13/b.41 Harput Zahriye mahallesinden Ömer Ağa ibn-i el-Hac Murad Ağa'nın kardeşi olan Kerkük Ağası Ebubekir Ağa kardeşi ile ortak oldukları mülk ve topraklarını,kardeşi Ömer Ağa kendi hissesini Ahmed Beğ ve Mahmud Ağaya sattığı, Ebubekir Ağa'da kendi hisselerini bunlara sattığına dair hüccet.

S.14/b.42 Dişidi karye sakinlerinden Ahmed ibn-i Mahmud ve kızı Ayşe,Haso,Canını ve Haco nam ekrad tarafından evlerinin basıldığını ve yaraladıklarına mahkemeye şikayet ettiklerine dair hüccet.

S.14/b.43 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Süleyman ibn-i Musa,Danişmend nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,ev ve sularını Fatma bint-i el-Hac Mehmed'e sattığına dair hüccet.

S.14/b.44 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Bintihan bint-i Mustafa,Haftahasar karyesinde bulunan bağçesini,meyvalı ve meyvasız ağaçlarını Şahin Beğ ibn-i Abdullah'a sattığına dair hüccet.

S.15/b.45 Harput Meydan mahallesinden Kerime bint-i Dosun nam hatun,Danişmend nahiyesinde bulunan bağ,bağçe ev ve sularını Süleyman Çelebi ibn-i Musa'ya sattığına dair hüccet.
S.15/b.46 İğıki karye sakinlerinden Ohenk veled-i Parak ev harabesini Hasan ibn-i Murad'a sattığına dair hüccet.
S.15/b.47 Sürsürü karye sakinlerinden İgob veled-i Yarık (بريق) evini,bağını,bostan yerini,bağçesini,sulu tarlalarını,Monla Osman bin Ebubekir Efendi'ye sattığına dair hüccet.
S.16/b.48 Harput Sarahatun mahallesinden Şerife Ümmü bint-i es-Seyyid Ali mahallesinde bulunan evini es-Seyyid Ebubekir'e sattığına dair hüccet.
S.16/b.49 Harput ayanından el-Hac Ali Ağa ve Ömer Ağa ile kardeşleri Mehmed Can Ağa,amcaları Hasan Ağa ve amca-zadeleri Miralay Mehmed Beğ mahkemeye başvurarak,Kuzabad nahiyesine bağlı Erzürük karyesinde altıbuçuk çiftlik olduğunu ve beş çifliğinde alakaları olduğu halde sipahilerin taallül ettiğini ve birbuçuk çiftliğide sipahilerden satın aldıklarını beyan ettiklerine dair hüccet.
S.17/b.50 Hamidi karye sakinlerinden Veli ibn-i Murad,Adedi mevziinde bulunan bağ ve iki kıta kiraz ağacını oğlu Seferin iki oğluna hibe ve temlik ettiğine dair hüccet.
S.17/b.51 Harput mukataasına mutasarrıf olan el-Hac Ali Beğ binyüzüç Martın ibtidasında alacağı maktuyu Vanda olduğu için Ebubekir Ağayı vekil ettiğini,Ebubekir Ağa mukataa dahilinde bulunan boyahanenin muhasebesini yapmak istediğinde,mukataanın diğer mutasarrıfları es-Seyyid Osman ve Ömer Çelebi tarafından muhasebe yapmaya vekil olmadığı iddiasıyla men ettiklerinden,mahkeme olduklarına dair hüccet.
S.17/b.52 Harput Hoca mahallesinden el-Hac İbrahim ibn-i Timur,Haftahasar karyesinde bulunan bağ,bağçe ve evler harabesini Yusuf bin Hüseyin'e sattığına dair hüccet.

S.18/b.53 Sarpulu karyesi sakinelerinden Fatma bint-i Ömer Beğ nam hatunun müteveffa zevci Ahmed Ağadan üçyüz esedi guruş mehir alacak hakkını aldığını,vefat terekesinde bulunan malları aldığını ve üvey oğlu Mehmedin maişetini,bir camus ve iki kat yorgan,döşek ve bağdan gayri birşeyde hakkı olmadığını beyan ettiğine dair hüccet.

S.18/b.54 Sarpulu karyesi sakinelerinden Fatma bint-i Ömer Beğ nam hatunun karyede bulunan bir çiftlik sulu ve susuz toprak,su hakkını ve harman yeri ile çevresini üvey oğlu Mehmed'e sattığına dair hüccet.

S.18/b.55 Harput Gürcü Beğ mahallesinden Abraham veled-i Markarın öldüğünü,kızları Gevhar ve Cevhar'ın vesayetlerine anneleri Sara'nın tayin edildiğine dair hüccet.

S.18/b.56 Harput Gürcü Beğ mahallesinden Abraham veled-i Markar'ın öldüğü,evinden başka bir mülkü olmadığı ve Havendemir(حوندەمر) Keşişe borcu olduğundan,varisleri tarafından borcun ödenmesi için evin Aşah ve Ovannes kardeşlere satıldığına dair hüccet.

S.19/b.57 Mığı (میغ) karye sakinlerinden Mehmed bin Kırık ve kardeşi müteveffa Ömer'in oğlu Hasan tasarruflarında sulu ve susuz toprakları,harman yerlerini,ev,bağ ile bağçelerini el-Hac Ali Ağa,Mehmed Can Ağa ve el-Hac Ömer Ağaya sattıklarına dair hüccet.

S.19/b.58 Dirijan(دیرژان) aşiretinden olan bazı şakiler Herdi zeametinden Seyyid Mustafa Beğin evini bastıklarını,Mustafa Beği,kızkardeşi Hatice ve Zeynebi yaraladıklarını,mallarını yağmaladıklarını ve İlyas Efendinin keşf ettiğine dair hüccet.

S.19/b.59 İçme karye sakinlerinden İgob veled-i Sahik ve Serkis veled-i Öncü nam zımmiler,Sabik (صابک) değirmeninde hisseleri olduğu ve hisselerini Yusuf Çelebi ibn-i Şeref'e

sattıklarına dair hüccet.

S.19/b.60 Çüngüş kazasının Karfik(قارفق) karyesinden olup Harputta oturan es-Seyyid Monla İsmail ibn-i Ahmed on sene önce aynı karye sakinlerinden amcası Mustafaya kırkbeş guruş borç verdiğini,amcası vefat ettiğinden oğlu Seyyid Osmanın borca kefil olduğundan,borcun Seyyid Osmandan talep ettiğine dair hüccet.

S.20/b.61 Harput Meydan mahallesinden Veli Çelebi ibn-i Ebubekir ceddinin vakf eylediği evleri es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Ahmed mülkiyyet üzere tasarruf ettiklerinden men olunmalarını talep ettiğine dair hüccet.

S.20/b.62 Harput sakinlerinden Yusuf,Attar sûkunda bir kıta dükkanınınısfı kendisinin olup Ali Çelebi ibn-i Hasan Beşe'ye sattığını,fakat satışa dükkanın diğer nısfına sahip olan Hüseyinin itiraz ettiğine dair hüccet.

S.21/b.63 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Ali Beşenin,Ömer Ağaya borcu olduğu ve borcuna karşılık evini verdiğini,Ali Beşenin ölümünden sonra zevcesi Rabia bint-i Mustafa,Ömer Ağanın oğlu Ebubekir Ağanın evi tasarruf etmesine mani olduğuna dair hüccet.

S.21/b.64 Harput Meydan mahallesinden Ahmed Beşe ve Ali Beşe ibn-i Yusuf kardeşler,valideleri Safiye ve kızkardeşleri Beytihan,Danişmend nahiyesinde Delüktaş mevziinde bulunan bağ, bağçe,suları,evi ve çevresi ile Osman bin İsmail'e sattıklarına dair hüccet.

S.21/b.65 Karingid karye sakinlerinden Mardik veled-i İgob karyede bulunan tarlalarını,Muradik veled-i Derabik'in kardeşi Kurkike emanet ettiğini ve daha sonra tarlalarını geri talep ettiğinde Kurkikin tarlaları geri vermediğine dair hüccet.

S.22/b.66 Harput Meydan mahallesinden vefat eden İsmail Beşe

bin Ebubekir Beşe'nin kızkardeşi Raziye Hatun kendi hakkını aldığını ve ev,bağ,tecemmülathane,mal ve hamamda hakkının kalmadığını beyan ettiğine dair hüccet.

S.22/b.67 Harput Ortak mahallesinden olup vefat eden Zülfü nam kimsenin varislerine intikal eden mal ve mülklerin taksimine dair hüccet.

S.22/b.68 Şüşnaz nahiyesinden Küçük Mehmed bin Abdüllatif başka bir vilayete gittiğinden nahiyede bulunan bağını koruması için amcazadesi Mehmed bin Ahmed'e verdiği halde bağı Ebubekir Çelebi ibn-i Ali tasarruf ettiğinden Mehmed tarafından icra-i hakk olunmasını talep ettiğine dair hüccet.

S.23/b.69 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Şeyh Abdurrahman Çelebi ibn-i Seyyid Mustafa,Ozan nahiyesinde bulunan bağını,Hasan bin Osman kendi bağına gidecek yol var iken bu bağı yol ettiğinden men edilmesine dair hüccet.

S.23/b.70 Vertetil karye sakinlerinden Mahik veled-i Kurkik ev ve bağını üveyi oğlu Asab veled-i Tatil'e sattığına dair hüccet.

S.23/b.71 Kesrik karye sakinlerinden Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa kızkardeşi Asiyye Hatundan onsekiz ve bazı eşya alacağı yüzünden kavgalı olduklarını ve aralarında sulh yaptıklarına dair hüccet.

S.23/b.72 Harput Sarahatun mahallesinden Ayşe bint-i el-Hac Ömer Ağa nam hatun,evlerini,tecemmülathane,yüzelli guruş nakdiye ve iki dükkanını oğlu Osman Çavuşa hibe ettiğini,kızları Rabia,Asiyye,Fatma ve Safiyeye yirmişer guruş verildiğine dair hüccet.

S.24/b.73 Harput Ahmed Beğ mahallesi sakinelerinden Rahime bint-i Ali Beğ evini İvaz bin Abdullah'a sattığına dair hüccet.

S.24/b.74 Harput Karasofu mahallesinden olup vefat eden Abdi

bin Arslan Beşe'nin küçük oğlu Mehmedin vasiliğine validesi Eminenin tayin edildiğine dair hüccet.

S.24/b.75 Harput Karasofu mahallesinden olup vefat eden Arslan Beşe bin Murad'ın mahallede bulunan evlerini evladları tarafından Ohan veled-i Asdar'a satıldığı ve herbiri kendi hisselerini aldıklarına dair hüccet.

S.25/b.76 Haftahasar karyeden olup şehirde oturan Melik,karyede bulunan seküler,boş ve sahipsiz olduğundan emin Bektaş Beğden tapu ile ziraat ettiği halde Ali bin Davud'un tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.25/b.77 İğıki karye sakinlerinden Avak veled-i Akik evler harabesini Yusuf Beğ ibn-i Mustafa'ya sattığına dair hüccet.

S.25/b.78 Habusi karye sakinlerinden Ahmed ibn-i Ebubekir ve kardeşi Mehmed babalarından intikal eden bağ ve altı kısım evlerini Resul Beğ ibn-i Mahmud'a sattıklarına dair hüccet.

S.25/b.79 Harput sakinlerinden müderris el-Hac Ali Efendinin çiftliği olan Sarpulu karyesinin mahsulat ve rüsumat malını Harput emini olan el-Hac Ali Beğin sicil vekili olan el-Hac Ebubekir Ağadan satın aldığını ve temessükü olduğu halde el-Hac Ali Beğin tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.26/b.80 Satışla ilgili hüccet.

Not:Bu belgede bazı bölümlerin bozuk olmasından dolaya okunamamıştır.

S.26/b.81 Hacıseli karye sakinlerinden Ali Beşe ibn-i Ebubekir ve kardeşi Arslan babalarından intikal eden menkul arazi,tarla,bağ ve tecemmülatı yarı yarıya bölüştükleri ve aralarında sulh olduğu halde Arslan,kardeşi Ali Beşenin hissesine müdahale ettiğine dair hüccet.

S.26/b.82 Harput Hacılı mahallesinden Etmekçi Eyüp,merhûm Ebubekir Ağa bin Halil Ağa'nın zimmetinde olan veraset hak-

nı el-Hac Ömer ve sairlerinden aldığına dair hüccet.
S.27/b.83 Harput Müderris mahallesinden es-Seyyid Hasan Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i es-Seyyid Himmet'in,Herdi zeametı ekradından Yusuf Süvar ve Raşo nam şakiler tarafından evlerinin duvarını delerek,kürkler,abalar,çuhalar ve eşyalarının çalındığına dair hüccet.
S.27/b.84 Harput Meydan mahallesinden el-Hac İbrahim ibn-i İlyas vefat ettiği,varisleri olan evladları ve zevcesine intikal eden hisselere dair hüccet.
S.28/b.85 Kürdemilik karye sakinlerinden Veli bin Cafer'in oğlu Hüdaverdi ve Ali bin Yusuf'un kardeşleri Osman ve Mikail davarları Murad suyuna doğru götürdüklerini,üç çoçuk yıkanmak için suya girdikleri ve çocukların boğulduklarına dair hüccet.
S.28/b.86 Karingid karye sakinlerinden Muradik zımmi iki kıta tarlasını Kerabid veled-i Arakile sattığına dair hüccet.
S.28/b.87 Behremaz nahiyesine tabi Hatunkendi karyesinden Murad bin Mustafa'nın şakiler tarafından yaralamaları üzerine,keşf için Mustafa Efendinin tayin edildiğine dair hüccet.
S.29/b.88 Kesrik karye sakinlerinden bundan evvel müslüman olan Ayşe bint-i Abdülmenan,zevci İbşir Beşe ibn-i Halil'e otuz esedi guruşu hibe ettiğine dair hüccet.
S.29/b.89 Kesrik karyeden Ayşe bint-i Abdülmenan zevci İbşir Beşe ibn-i Halil Beşe'den mehiri mukabelesinde iki guruş nakd ve iki kile hınta ve Hüseynik toprağında bulunan bağı aldığına dair hüccet.
S.29/b.90 İğıki karye sakinlerinden Kazer veled-i İgob üç bab evini Avasab veled-i Davıd'e sattığına dair hüccet.
S.30/b.91 İğıki karye sakinlerinden Avasab veled-i David bağını Kazer veled-i İgob'a sattığına dair hüccet.
S.30/b.92 Alişam karyeden Veli Beğ ibn-i Hasan vefat eden

amcası Osman Ağanın zevcesi Rahime bint-i Abdullah'dan,Ahmed Han çiftliği denilen bir çiftliğin tasarrufunu aldığına dair hüccet.

S.30/b.93 Körpe karye sakinlerinden Parsnih veled-i Nurcan bir sene önce Kazirden satın aldığı bağın daha sonra babasının ölmesi üzerine Manas bağın satışını inkar ederek Parsnihin tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.31/b.94 Haceri karyesinden el-Hac Ali Efendi,karyenin rub' mahsulün Zahriye Cami-i Şerif vakfının olup,mahsulün toplanması için nazır olduğu halde Ahmed bin Süleyman'ın mahsulü vermediğine dair hüccet.

S.31/b.95 Harput sakinlerinden Kefeli-zade el-Hac Mehmed vefat ettiğini,hayatda iken Ovannes veled-i Mardik zımmiye borç verdiğini ve bu borca Karakavur oğlu Avikin kefil olduğu Ovannesin de ölmesiyle el-Hac Mehmed'in varisleri olan evladları ve zevcesi borcu Avikden aldıklarına dair hüccet.

S.32/b.96 Anadolunun orta kolunda bulunan kazalara,şekavet olaylarının artması üzerine şakilerin yakalanmasına dair ferman-ı şerif.

S.32/b.97 Anadolunun orta kolunda bulunan kazalara,şekavetlerin önlenmesi ve şakilerin izale edilmesine dair hüccet.

S.33/b.98 Harput Ahi Musa mescidi imamlığına,ulemadan Ali Efendiye verilen imamlık berat-ı şerif.

S.33/b.99 Harput sakinlerinden Cercis Ağa ibn-i Mehmed Ağa Han karyede bulunan sulu ve susuz toprakların,yarısı kendisinin,diğer yarısı Şeyh Abdüllatif Efendi ibn-i Abdülkadir Efendi'nin olup,aralarında anlaşmazlık olduğundan Cercis Ağa kendi hakkını Şeyh Abdüllatife sattığına dair hüccet.

S.33/b.100 Harput Hacılı mahallesinden Etmekçi Eyüp,Ebubekir ibn-i Halil Ağa'dan otuzbeş guruş alacağı olduğu,fakat Ebubekir vefat ettiğinden,borcu varislerinden talep ettiğini ve

varislerinden yirmi guruşa sulh eylediklerine dair hüccet
S.34/b.101 Harput sakinlerinden el-Hac Cercis Ağa,Han karyede bulunan sulu ve susuz toprakları İsmail,İbrahim ve Haydardan satın aldığı halde,İbrahim bin İsmail'in,Cercis Ağanın tasarrufuna mani olduğundan men olunmasına dair hüccet.
S.34/b.102 Harput cizyesi tahsildarı Cafer Ağa beş kese esedi guruşu el-Hac Ali Ağaya emanet ettiğini ve Caferin vekili olup mektubuyla gelen kâtip İsmail Çelebinin emaneti aldığına dair hüccet.
S.34/b.103 Herdi zeametinin Halisan oymağından Zaman ve Elife bint-i Hüseyin'in kardeşleri olan Murtazayı,Kövenk karyesinden Maksud ibn-i Ali ve Hasan ibn-i Maksud tarafından katl edildiğine dair hüccet.
S.34/b.104 Ebubekir Efendinin elli esedi guruş borcu olduğu, borç vadesinin altı ay tamamında eda edildiğine dair hüccet.
S.35/b.105 Harput Arslaniyye mahallesinden İshak Çelebi ibn-i Ahmed,Hacı Lavik kızı Kezibandan satın aldığı evi oğlu Halilin malı ile aldığı ve evde kendi hakkı olmadığı,evin Halilin malı olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.
S.35/b.106 Körpe karye sakinlerinden Turik veled-i Balik, sulu ve susuz zeminleri,harman yerini,bağçe yerlerini ve aşağı bağını Yusuf ibn-i Abdullah'a sattığına dair hüccet.
S.35/b.107 Harput Kalesi sakinlerinden Mehmed Beğ ibn-i Mustafa,ceddi Bekir Çavuşun bina eylediği ve mescide vakf eylediği dükkanlar harap olduğundan,Ahmed Beğ ibn-i Mehmed'e dükkanları satabilmesi için izin aldığına dair hüccet.
S.36/b.108 Harput Hoca mahallesinden Molla Ali ibn-i Molla Osman ve zevcesi Raziye bint-i Recep,dört bab evlerini Nasuh Beşe ve Ali ibn-i Mehmed'e sattıklarına dair hüccet.
S.36/b.109 Harput sakinlerinden İbrahim ibn-i Mehmed nam genç,Çurkih(جورکیح) karyenin mezraasının nısfı babasının o-

lup,babasının vefatı ile kardeşi Ahmed kendisine vasî olduğu ve mezraanın nısfını el-Hac Ali Çelebiye sattığı halde, kendinin haberi olmadığı ve el-Hac Ali Çelebi ile aralarında sulh olduğuna dair hüccet.

S.37/b.110 Harput sakinlerinden Osman Beşe ibn-i Hacı Beşe, Şehruz mahallesindeki evlerini Mirim duhter-i Ovannes ve zevcine sattığına dair hüccet.

S.37/b.111 Harput Şehruz mahallesinden Mirim duhter-i Ovannes ve zevci,mahallelerinde bulunan evlerini Osman Beşe ibn-i Ömer'e sattıklarına dair hüccet.

S.37/b.112 Zağfirani karyeden Ebubekir ve kardeşleri Ömer Çelebi ve İsmail Çelebi ibna-i Osman Çavuş,Müridi toprağını, sipahiler Hasan Ağa,Mehmed Ağa ve Mustafa Ağa tarafından tapu ile verildikten sonra ziraat ettikleri halde,Hasan Ağa ve Mehmed Ağa tasarruflarına mani olduklarından,men olunmalarını talep ettiklerine dair hüccet.

S.38/b.113 Harput sakinlerinden Ebubekir Beşe ibn-i Mahmud, Adedi mevziide bulunan bağını Ali Beşe ibn-i Hasan Beşe'ye sattığına dair hüccet.

S.38/b.114 Harput Ahmed Beğ mahallesinden vefat eden Hayruli(حيروڵى) evladları Mehmed ve Belkıs ile zevcesi Ayşenin mülk-i mevrûs evlerini Osman ibn-i Demürtaş'a sattıklarına dair hüccet.

S.38/b.115 Harput sakinlerinden İmam-zade Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed,üç kıta dükkanı Biran Ağası Mehmed Beğden satın aldığını ve daha sonra dükkanların yarı hissesini Osman Çelebiye sattığına dair hüccet.

S.39/b.116 Harput sakinlerinden Mustafa Beğ ibn-i Ebubekir'in,Tadım karyede bulunan arazi,evler ve harman yerlerin üçtebiri kendisinin olup,kendi hissesini Ahmed Beğ ve Mahmud Ağa ibn-i Osman Ağa'ya sattığına dair hüccet.

S.39/b.117 Alişam karye sakinlerinden vefat eden Osman Ağa'nın zevcesi Fatma bint-i İsmail mihr-i müeccelesi olan otuz guruşu terekeden aldığını ve kendi hissesine düşen hakkını aldığını,müteveffanın diğer zevcesi ve yetimlerin vasisi olan Rahime Hatun ile bir davası kalmadığı ve sulh olduğuna dair hüccet.

S.39/b.118 Zımmiye tenbih olunduğuna dair hüccet.

S.40/b.119 Harput Ahmed Beğ mahallesinden vefat eden Beşir Beşenin oğulları ve kızı tarafından,babalarından intikal eden mevziilerini Raziye bint-i el-Hac Ali nam hatuna sattıklarına dair hüccet.

S.40/b.120 Harput Gürcü Beğ mahallesi zımmilerinden ölen Azadın,kiliseye vereceği olmağla,kilise fukarası için evini vakf ettiği ve bu arada Azadın zevcesi ölene kadar evde oturacağını,öldükten sonra Arkiya veled-i Tomcan kilise fukarası mutasarrıf olsun diye,beyan ettiğine dair hüccet.

S.40/b.121 Sürsürü karyeden Bedros zımmi,Miyadun karyeden Hacı Ağaya bir kıta tarlasını sattığı halde tarlanın parasını talep ettiğine dair hüccet.

S.41/b.122 Üngüz karye sakinlerinden Hüseyin ibn-i Ali,Pekinik karyede bulunan tarlasını Mustafa Çelebi bin Ali'ye sattığına dair hüccet.

S.41/b.123 Alişam karye sakinlerinden Mehmed ibn-i İsmail, ceddesi olan Fatma bint-i İsmail karyedeki çiftlik toprağının kendilerinin olduğu iddiası ile kavgalı olduklarını ve mahkemeye başvurduklarına dair hüccet.

S.42/b.124 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Topal Hasan Beşe,Endek(اندك) mezraası arazisinin hissesi olan üç rub'undan bir rub'unu ve Müridi toprağında mülk evler,sular,bağçesini ve harman yerlerinin hissesi olan üç rub'undan bir rub'unu el-Hac Mustafa ve Hasan Beşeye sattığına dair hüccet.

S.42/b.125 Havass-ı hümâyûn karyelerinden Körpede,Sarıyarı, Köse Marker ve Serkisin öldükleri,evladları olmadığından,tasarruflarında olan sulu ve susuz toprakların el-Hac Cercis Ağaya tapuya verildiğine dair hüccet.

S.42/b.126 Herdi zeametinin Cihanikli ekradının Halisanlı oymağından,kethüdaları Bektaş bin Sebt(سبت),Taşo ve Yusuf üçyüz kadar eşkiya ile Çüngüş kazasına tabi Ebutahir nahiyesini bastıklarına dair hüccet.

S.43/b.127 Herdi zeametinin Cihanikli aşireti ekradı ve Şeyh Ömer oymağının isyan halinde olduğu ve köyleri bastıkları ve bu köy ahalilerin Diyarbekir valisi huzurunda murafaa olunduklarına dair hüccet.

S.44/b.128 Herdi ekradının Şeyh Ömerli oymağı kethüdası el-Hac Osman,Öksüzuşağı kethüdası Hızır ve Mestioğlu kethüdası Ali,mahkemeye başvurarak kendilerininde şakilerden zarar gördüklerini ve isyanlarının önlenmesini istediklerine dair hüccet.

S.44/b.129 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Hüseyin ve Ebubekir ibn-i Ahmed,babaları olan Ahmedin amcaları Mehmed Çelebiden bazı alacak eşyaları olduğu ve babaları vefat ettiğinden eşyaları kendilerâ talep ettiğine dair hüccet.

S.44/b.130 Kehli karyede Mehmed Paşanın bir çiftlik sulu ve susuz topraklarını Çevikli Mehmed Ağaya sattığına dair hüccet.

S.45/b.131 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Ali ibn-i Veli,validesi Rahime ve kardeşi Kâfiye,Hoca hamamı yanında bulunan Halice mevziinin nısfını el-Hac Siyauvuş noksan üzere aldığından,yeniden bir sulh yapıldığına dair hüccet.

S.45/b.132 Harput sakinlerinden es-Seyyid Mustafa Ağa ve Hasan Ağa ibn-i es-Seyyid Himmet'in evlerini açarak emval ve erzaklarını çalan İbrahim ibn-i Hamzayı dava ettiklerine dair hüccet.

S.45/b.133 Harput sakinlerinden el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman,havass-ı hümâyûn karyelerinden Sarpulunun mahsulüne emin olan el-Hac Ali Beğin vekili el-Hac Ebubekir Ağadan mahsulü satın aldığı halde Yedekci-zade Ahmed iltizama vermediğinden mahkeme olduklarına dair hüccet.

S.46/b.134 Harput Sarahatun mahallesinden Hasan Beşe ibn-i Mustafa ve Süleyman ibn-i Yusuf,Ohan zımminin kendilerinin geçtiği yol üstüne ev inşa ettiğinden men edilmesine dair hüccet.

S.46/b.135 Harput Cami-i Kebir mahallesinden vefat eden el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyin'in terekesinden evladlarına ve varislerine düşen hisseleri aldıkları halde ,değirmeni taksimde vekil es-Seyyid Mehmed Çelebi yarım hisse değirmeni hayatda iken kızları Ayşe ve Emineye hibe eylediğine dair hüccet.

S.47/b.136 Harput Cami-i Kebir mahallesinden vefat eden el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyin,evladları ve varisleri tarafından terekeden düşen hisselerini aldıkları halde,mahallede bulunan evi,müteveffanın zevcesi Fatmanın mülkiyyet üzere kullandığı halde varislerin kendi haklarını talep ettiklerine dair hüccet.

S.47/b.137 Harput Cami-i Kebir mahallesinden vefat eden el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyin'in varisleri kendi haklarına düşen hisselerini aldıklarına dair hüccet.

S.47/b.138 Tepegöz mahkemesinden Ali Çavuş bin Mehmed ve amcası Mahmud Beğ,Arındık karyede bulunan topraklarını,ayrıca diğer topraklarını ve sularını el-Hac Ali Efendiye sattıklarına dair hüccet.

S.48/b.139 Harput Alaca mahallesinden vefat eden Halimè bint-i Mahmud varis kızı Belkıs bint-i Mehmed ve kızkardeşleri Safiye ve Ümmü bint-i Mahmud'a intikal eden evlerin yarısı Belkısa,diğer yarısı da kızkardeşlerine düştüğü ve

Safiye ile Ümmü kendi hisselerini el-Hac Ali Efendiye sattıklarına dair hüccet.

S.48/b.140 Bağdaddan gelen ve Perçenç karyede bulunan vezir Hasan Paşa huzurunda,Hüseyin Paşanın Şam Trablusu valisi olduğunda,Harput sakinlerinden Hasan Ağa ibn-i el-Hac Arslan kethüdası olup alacağı olduğu ve Hasan Ağa varisleri arasında sulh olduklarına dair hüccet.

S.48/b.141 Harput Şehruz mahallesinden Hurbik zımmiye,İslam ile şereflenen oğlu Mehmede evini ve Sacırlunu(سجرلنو) nahiyesinde bulunan bağını,bağçesini ve evini sattığına dair hüccet.

S.49/b.142 Harput Alaca mahallesinden Belkıs bint-i Mehmed validesi Halimeden intikal eden evlerin yarısı kendinin,yarısı validesinin kızkardeşlerinin olup daha önce el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman'a sattıkları,Belkısda kendi hakkını el-Hac Ali Efendiye sattığına dair hüccet.

S.49/b.143 Harput Ahi Musa mahallesinden el-Hac Hasan ve Hüseyin Beşe ibn-i Ebubekir'in,Mahmud Ağa ibn-i Osman'a borçları olduğu ve borçlarına amca-zadeleri Yusuf Çelebi ibn-i el-Hac Abdurrahman kefil olduğuna dair hüccet.

S.49/b.144 Harput Hacılı mahallesinden Mahmud Beğ ibn-i Ramazan Beşe babasından kendisine ve kardeşi Mehmede intikal eden toprağı,Mahmud Beğ kendi hakkına düşen hissesinin birbuçuk rub'unu sattığını,yarım rub'unuda müteveffa kardeşi Mehmedin oğlu Ali Çavuşa ve bir toprağın yarısı ile bir kıta toprağınıda Ali Çavuşa sattığına dair hüccet.

S.50/b.145 Harput Sarahatun mahallesinden Halil bin Mustafa ve kardeşi İbrahim,kızkardeşleri Sıddıka ve valideleri Hatice Hatun babaları olan Mustafa zımmi düğününe gittiğini ve bıçak ile yaralanarak vefat ettiğinden zımmilerden diyyet alındığına dair hüccet.

S.50/b.146 Diyarbekir eyaletinde kale neferatının ulufe toplanmasına memur olan Mustafa Beğ,Harput Kalesi ulufelerini Pağnik karyeden olmak üzere sülüsan üzere toplandığına dair hüccet.

S.50/b.147 Harput Ortak mahallesinden Mahmud ibn-i Ebubekir ile kızkardeşi Ayşe,kardeşleri olan Mehmed ibn-i Abdüllatif'in kayıp olduğu ve daha sonra vefat haberi geldiği,terekesinden kardeşleri ile amcası oğlu Mehmed ibn-i Ahmed'e düştüğü,ayrıca Şüşnaz nahiyesinde bulunan evi Ahmed Beşe ibn-i Ali'ye sattıklarına dair hüccet.

S.51/b.148 Kesrik karyeden ölen Avik veled-i Avanik'in varisi olan çocuklarına intikal eden evlerini Güzel bint-i Yusuf nam hatuna sattıklarına dair hüccet.

S.51/b.149 Harput sakinlerinden Mahmud ibn-i Kaya Beşe'nin Melik Şahine kırkiki guruş borç verdiğini,Ebubekir ibn-i Ömer Çelebi on guruşuna kefil olduğu halde,vade tamamında borcu vermekten taallül ettiğine dair hüccet.

S.51/b.150 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Hatice bint-i Ali,müteveffa zevcesi olan Eyübün Ozan nahiyesinde bulunan bağda hissesi olduğu,müteveffa zevcesinden mihr-i müeccele alacağı olduğu iddiasıyla,bağın satışı sırasında kayınbabası es-Seyyid Mehmedden hisse talep ettiğine dair hüccet.

S.52/b.151 Müridi karyeden vefat eden Hasan bin Mahmud'un, Mehmed ibn-i Osman'a borcu olduğundan varisler tarafından mülk evin satılarak borcun ödendiğine dair hüccet.

S.52/b.152 Herdi zeametin Mesni(مسنی) oymağından vefat eden Murtaza Ağanın varisleri kendilerine intikal eden Nekrek karyede değirmen harabesi,bağçe yerleri,tarlaların üçtebir hakları olup,bu hisselerini el-Hac Mehmed ibn-i Ahmed'e sattıklarına dair hüccet.

S.53/b.153 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Emine bint-i Ali, Hoğu karyede,bağ,bağçe,havuzları,suları,evleri küllüyen oğulları Mehmed Çelebi,Mustafa Çelebi ve Abdullah Çelebi ibna-i Zekeriyya Efendi'lere sattığına dair hüccet.

S.53/b.154 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Mehmed Çelebi,Ahmed Çelebi,Mustafa Çelebi ve Abdullah Çelebi ibna-i Zekeriyya Efendi annelerinden satın aldıkları,Hoğu karyesinde bulunan bağ,bağçe,havuzları,suları,evleri küllüyen aralarında taksim eylediklerine dair hüccet.

S.53/b.155 Harput Ahmed Beğ mahallesinden Emine bint-i Ali mahallede bulunan büyük boyuttaki evini oğlu Mehmed Çelebi ibn-i Zekeriyya Efendi'ye sattığına dair hüccet.

S.54/b.156 Sürsürü karyeden Pelik veled-i Bedik,karyede bulunan sulu ve susuz zeminleri,altı kıta bağçe,mevziini ve harmanlarını el-Hac Mehmed Ağaya sattıklarına dair hüccet.

S.54/b.157 Sürsürü karyeden Bogik veled-i Karik bağ,bağçe yerleri,evini,sulu,susuz topraklarını el-Hac Mehmed Ağaya sattığına dair hüccet.

S.54/b.158 Horpenk karyeden Mehmed ibn-i Hüseyin,Alıncık mezraada babasından intikal eden sulu ve susuz tarlaları, bağ,bağçe ve evlerini Kâtip Osman Çelebi ibn-i Cafer Beğ'e sattığına dair hüccet.

S.54/b.159 Gerger kazasından Ahmed ibn-i Mustafa,kendisini vuran ve kolunu kesen Herdi zeametinin Kürlenkli(كورلنكلى) oymağından Mehmed ve kardeşini dava eylediğini ve daha sonra aralarında sulh olduğuna dair hüccet.

S.55/b.160 Havass-ı hümâyûn karyelerinden(metinde bozuk olduğundan karye ismi okunamamıştır) arazisinin mutasarrıfı olan Osman Çelebi ibn-i Cafer,karye ahalisinin yiğirmi senedir başka yerlere gittiklerini arazilerin boş ve evlerin harap olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.

S.55/b.161 Harput Arslaniyye mahallesinden es-Seyyid Osman bin Ahmed,Meydan sûkunda bulunan bir kıta dükkana yarı yarıya kardeşi Ömer Beşe ile ortak olduklarını ve kendi hissesini el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ömer ve Ali Çelebi ibn-i İbrahim'e sattığına dair hüccet.

S.55/b.162 Aşvan karye ahalisi zımmilerinden bazıları mahkemeye başvurarak karyede bulunan Tahsini Yazması denilen arazinin bundan evvel Harput Sancakbeği olan Ahmed Beğin kendi malı olduğunu ve kendi haklarının olmadığını beyan ettiklerine dair hüccet.

S.56/b.163 Zağfiranlı karyeden Yusuf Çelebi ibn-i Ahmed babasından intikal eden sulu ve susuz toprakların yarı hissesi ile bağ ve bağçesini es-Seyyid Halil Çelebiye sattığına dair hüccet.

S.56/b.164 Harput Ebutahir mahallesinden Hasan ibn-i Mevlüd Danişmend nahiyesindeki bağını torunu Mehmede hibe eylediğine dair hüccet.

S.56/b.165 Harput Tepegöz Mescid-i Şerif mahallesinden Mahmud Beğ ibn-i Ramazan Beşe,Arındık karyede bulunan evinin yarısını Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman'a sattığına dair hüccet.

S.56/b.166 Harput Tepegöz mescid-i şerif mahallesinden Ali Çavuş ibn-i Mehmed,dedesi Ramazan Beşeden intikal eden sulu ve susuz tarlalarının yarı hissesini el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman'a sattığına dair hüccet.

S.57/b.167 Harput sakinlerinden Nalçacı Ahmed bundan evvel vefat eden Bosteki(بوستكي) Mehmedin küçük oğluna nafaka ve kisve sarf olunması için izin istediğine dair hüccet.

S.57/b.168 Zebik karyenin Şalmut(شلموط) mezraasında bulunan bir kıta tarla,pınarı ve çayır ile Ancuzlu Kalender, kardeşi oğlu Zekeriyya,Evliya,İlyas ve Hasanın olmağla,Monla

Mehmed ve Abbas oğlu Saniye satıldığına dair hüccet.

S.57/b.169 Harput Arslaniyye mahallesinden es-Seyyid Osman Çelebi ve Seyyid Ömer Çelebi ibn-i Ahmed kardeşler dedelerinden beri vakıf olan bağ,bağçe ve sular harap olduğundan kiraya verildiğine dair hüccet.

S.57/b.170 Harput Cami-i Kebirin mütevellisi olan Ali Efendi ibn-i el-Hac Osman,bundan önce mütevelli iken vefat eden es-Seyyid İbrahimin oğlu es-Seyyid Ebubekirden Cami-i şerif vakfının zimmetinde kalan parasını talep eylediğine dair hüccet.

S.58/b.171 Harput sakinlerinden es-Seyyid İsmail Efendinin küçük oğlu es-Seyyid Zinnureyn Çelebi,Körpe karye zımmilerinden satın aldığı sulu ve susuz tarlalarını Cercis Ağaya sattığına dair hüccet.

S.58/b.172 Havass-ı hümâyûn karyelerinden Körpenin zımmileri malum olan zeminlerin hakk-ı tasarrufunu es-Seyyid Zinnureyn Çelebiye verdiklerine dair hüccet.

S.58/b.173 Körpe karyeden Mahsub duhter-i Kebir amcası kızı Sufzade,el-Hac Cercis Ağa tasarrufunda olan Barnik zımminin evlerinde,bağlarında ve topraklarında mirasları olduğunu ve el-Hac Cercis Ağa ile aralarında anlaştıklarına dair hüccet.

S.58/b.174 Harput sakinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman Çelebi,Kozik mevziide olan su,Hersenk karye ahalisinin olduğunu,kendi hakkı olmadığını beyan ettiğine dair hüccet.

S.58/b.175 Arındık karyeden Mahmud Ağa ve Ali Çavuş tasarrufunda olan sulu ve susuz topraklarını el-Hac Ali Efendiye verdiklerine dair hüccet.

S.59/b.176 Mezra sakinlerinden Süleyman mahkemeye başvurarak Venk mevziide amcası Yusuf bin Ali'yi komşusu Ali bin Bayro tarafından vurulduğu ve yaralandığını keşf olunmasını

talep eylediğine dair hüccet.

S.59/b.177 Harput Sarahatun mahallesinden es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Ali mülhakatını kardeşi es-Seyyid İbrahim Çelebi aldığını,evler,bağlar,tecemmülathane ve nukuddan, kardeşinden hisse talep eylediğine dair hüccet.

S.59/b.178 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Molla Kasım bin Mustafa,Kinederic karyesinde sulu ve susuz tarlaları ile sekiz kıta gülden(كولدن) bir hissesini el-Hac Ömere sattığına dair hüccet.

S.60/b.179 Monlakendi sakinlerinden vefat eden Mustafa bin Arslanın kızı Fatmaya validesi Medine vasî tayin edildiği ve nafaka ile kisvesinin de tayin edildiğine dair hüccet.

S.60/b.180 Şıntil karyeden Ahmed bin Ebubekir mahkemeye başvurarak,Sadrazamın ağırlığı Diyarbekirden,Asitane-i saadete giderken Çergiş(جركش) yakınlarında önü kesildiğini ve hasar verildiğini beyan ettiğine dair hüccet.

S.60/b.181 Çeribaşıda sakin olan Halil ibn-i Mehmed,dört yaşındaki Neslihan evinin etrafından çöpleri toplayıp yaktığında kendi üstüde alevlendiği ve yanarak öldüğünden,mahkemenin keşfini talep eylediğine dair hüccet.

S.60/b.182 Hoş karye sakinlerinden Hasan ibn-i Ömer Beğ karyede bulunan sürek zeminler,dedesi Abdi Beğden babası Ömer Beğe ve vefatıyla kendisine intikal ettiğini,kendisinin küçük olduğundan Mehmed ibn-i Recep mutasarrıf olduğunu,kendisinin rüşdünü tamamladığını zeminleri tasarruf etmek istediği halde Mehmedin,tasarrufuna engel olduğunu,men olunmasını talep ettiğine dair hüccet.

S.61/b.183 Toraman(تورمان) karye mezraasından Ahlun veled-i Tafidsar(تفيدسار) zımmi kardeşi Bedorusla,babalarından intikal eden mal,eşya ve hayvanatı taksim eylediklerine dair hüccet.

S.61/b.184 Harput sakinlerinden olub debbağ ihtiyarlarından Ömer Kethüda,Harput emini izniyle bir dükkan inşa eylemek istediği halde,ihtiyar ve halifelerinden İbrahim,es-Seyyid Mehmed ve Ahüvve Ali vesairleri dükkam inşasına mani olduklarına dair hüccet.

S.61/b.185 Harput Arslaniyye mahallesinden vefat eden Cumanın,Osman Beşe ibn-i Ahmed'e borcu olduğu,müteveffa Cumanın evladları ve zevcesi borca karşılık harabe bir bağı verdiklerine dair hüccet.

S.62/b.186 Mornik karyeden Halil Çelebi ibn-i Mehmed ve kardeşi oğlu el-Hac Osman,Perçenç karyede bulunan iki bab ev harabesini Azman veled-i Erkin'e sattıklarına dair hüccet.

S.62/b.187 Harput sakinlerinden es-Seyyid İbrahim ibn-i Halil ve amca-zadesi Mehmed ibn-i Mustafa,babaları ve Elifeye intikal etmiş mevziin Elifenin vefatıyla kızı Kezibam bint-i Piyale tek başına tasarruf eylediğinden,haklarını talep eylediklerine dair hüccet.

S.62/b.188 Ertmenik karyede oturan Markar veled-i Urus zımmi ve kardeşi Kesir,babaları Urusun el-Hac Ali Efendiden aldığı topraklardan dolayı aralarında anlaşmazlık olduğu ve daha sonra aralarında sulh sağlandığına dair hüccet.

S.62/b.189 Harput Ortak mahallesinden es-Seyyid Hacı Çelebi ibn-i Arnavud ve Meydan mahallesinden şeriki es-Seyyid İsmail Çelebi ibn-i Allahverdi otlak,sulak,yatağı ve topraklarını Abdal ibn-i Birun ve Divan ibn-i Hüseyin'e sattıklarına dair hüccet.

S.63/b.190 Harput Cami-i Kebir mütevellisi Ali Efendi ibn-i el-Hac Osman,Cami-i Kebir vakıf gelirlerinin toplanmasına dair hüccet.

S.63/b.191 Herdi aşiretinden olup Hacarnik(حجارنيك) karye sakinlerinden Mahmud ibn-i Maksud kayıp olduğundan ve zevce-

si Meryem dahi vefat eylediğinden küçük oğulları Mehmede,Ali Kethüdanın vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.63/b.192 Hersenk karyeden Hüseyin ibn-i Bayram vefat eden babası Bayramdan intikal eden mal,eşya ve tarlalarda bulunan hisselerini kardeşleri Halil,İlyas,Osmana sattığına dair hüccet.

S.64/b.193 Harput Meydan mahallesinden Ayşe Hatun mahallede bulunan evlerini,es-Seyyid Halil Çelebi ibn-i Seyyid Ömer'e sattığına dair hüccet.

S.64/b.194 Harput Zahriyye mahallesinden el-Hac Ahmed ibn-i Mehmed,Müridi nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,sular ve evini Murtaza Çelebi bin Mustafa'ya sattığına dair hüccet.

S.64/b.195 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Emine bint-i Zülfü mallarından kızı Safiye Hatun ve torunları Seyyid Ali Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Yahya Çelebiye herbirine hibe eylediğine dair hüccet.

S.65/b.196 Harput sakinlerinden Paşam-zade İbrahim Ağanın, Bayramdan alacağı olduğu lakin Bayramın vefat ettiğinden torunu Mehmed ibn-i Osman Beşe'den alacağını talep eylediğine dair hüccet.

S.65/b.197 Pelte karyeden Mevlüd Beğ ibn-i Hasan Beğ mal, menkulat ve akaratının tamamı üç hisse olarak oğulları Resul,Mehmed ve bir hisseyi de damadı İbrahime verdiğine dair hüccet.

S.65/b.198 Kesrik karyeden İlksan veled-i Kesir zımmi bundan üç sene önce,Mikel veled-i Markar'ın kızı Zadeye namzed olduğunu ve nişan verdiği halde hala kızın verilmediğinden, kızı talep eylediğine dair hüccet.

S.65/b.199 Zaluni karyeden Serkis,kelime-i şehâdet getirerek müslüman olduğu ve iki yaşındaki kızının adını da Şehriban olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.

S.66/b.200 Harput Cami-i Kebirin hatibi,iki aşır-han,iki hafız ve mütevellisi olan Ali Efendi,Cami vakfına ait iki kıta dükkanı,Camiin birinci imamı olan es-Seyyid Halil Efendi tarafından tasarruf ettiğini,mürtezikaya vermediğinden icra-i hakk olunmasını talep ettiklerine dair hüccet.

S.66/b.201 Harput Meydan mahallesinden Hacı Çavuş ibn-i Nasuh Beşe,Ertmenik karyede bulunan bağçe ve bağını Hacuk veled-i Nurk'a sattığına dair hüccet.

S.66/b.202 Harput Karasofu mahallesinden es-Seyyid Ömer bin Mehmed ve kardeşi es-Seyyid Ali mülk-i mevrûsları olan Demürcü sûkunda olan bir bab berber dükkanı es-Seyyid Ali kendi hissesini es-Seyyid Ömer'e sattığı halde daha sonra satışta anlaşmazlık olduğuna dair hüccet.

S.67/b.203 Harput Ebutahir mahallesinden Osman ibn-i Seydi, kardeşi Abdülgani ve oğlu Ahmed,Hırhik karyede bulunan Derviş Beşe değirmeni,büyükdedesi zekûruna vakf eylediğini Ahmed Beşeyede veraseti hasebiyle hisse düştüğü halde değirmeni küllüyen tasarruf ettiğinden men olunmasını talep ettiklerine dair hüccet.

S.67/b.204 Harput Ortak mahallesinden Yahya Piri ibn-i Mahmud,Hırhik karyede bulunan Derviş Beşe değirmeni,büyükdedesinin evlad-ı zekûruna vakf eylediği ve kendi hissesi olduğu halde Ahmed Beşe tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.67/b.205 Harput Meydan mahallesinden es-Seyyid Musa Çelebi,mahallede bulunan evini İbrahim ibn-i Hüseyin'e yedi sene önce sattığına dair hüccet.

S.68/b.206 Harput Meydan mahallesinden Osman bin İsmail ve zevcesi Kerime Hatun,Danişmend nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,üç kıta suyu ve evlerini,bir bağ ve onbeş guruşa Halil Çelebi ibn-i İbrahim'e verdiklerine dair hüccet.

S.68/b.207 Harput Esediyye mahallesinden Osman ibn-i Eyüb

ve zevcesi Rabia Hatun,mahallede bulunan evlerini Kasım Beşe ibn-i Ahmed'e sattıklarına dair hüccet.

S.68/b.208 Harput Meydan mahallesinden el-Hac İslam ibn-i Mehmed,kendisi Halebde iken babasının vefat ettiğini ve vasiyetinde terekesinden hac etdirilmesini ve el-Hac İslam,Hasan adındaki kimseyi hac için terekeden bedeli almak için gönderdiği halde kardeşi İsmail Çelebi vasiyyeti inkar ile bedeli ödemediğine dair hüccet.

S.68/b.209 Harput Ortak mahallesinden el-Hac Ömer Çelebi, Mehmed Çelebi ve Osman Çelebi ibna-i Ebubekir Ağa,Sarpulu karyede babalarının tasarrufunda olan bir çiftlik toprağı ondört sene önce el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman'a verdiğini ve kendi hakları olmadığını beyan ettiklerine dair hüccet.

S.69/b.210 Memaşah( ) timar karye ağalarından Ahmed Ağa ve Şaban Ağa,kömü,otlak ve sulak kendilerinin olduğu halde es-Seyyid İsmail ve Seyyid Hacı tasarruf ettiklerinden,icra olunmalarını talep ettiklerine dair hüccet.

S.69/b.211 Çüngüş kazasına tabi Çöke karyeden olup vefat eden Mehmed Ağa ibn-i Osman'ın küçük oğlu Osmana,el-Hac Hüseyinin vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.69/b.212 Çüngüş kazasına tabi Çöke karyeden olup vefat eden Mehmed Ağa ibn-i Osman'ın küçük oğlu Osmanın vasisi el-Hac Hüseyin,Mehmed Ağanın hayatında Mehmed Beşeye borç verdiğini eda etmeden vefat eylediğinden kefil olan Hüseyin Beğ borcu eda eylediğini,ayrıca Hüseyin Beğ ve reayasından mahsulü de aldığını beyan eylediğine dair hüccet.

S.69/b.213 Kehli karye züamı olub,bundan evvel miralay olan İbrahim Beğin oğlu Hüseyin Beğ,Çüngüş kazasının Çöke karyeden Mehmed Ağanın,Mehmed Beşeye borç verdiğinde borca kefil olduğunu ve her ikisi de vefat eylediğinden Mehmed Ağanın

küçük oğlu Osmanın vasisi el-Hac Hüseyine borcu eda eylediğini,ayrıca Mehmed Ağanın reayalardan ve kendisinden alacak mahsulü de eda eylediğine dair hüccet.

S.70/b.214 Harput Müderris mahallesinden Şahim bint-i Sunullah nam hatun mahallede bulunan evlerini es-Seyyid Ahmed ibn-i Heyem'e sattığına dair hüccet.

S.70/b.215 Hüseynik karyeden Osman Beşe ibn-i Süleyman amcası Ömer Beşenin kendisine hibe eylediği akarat ve menkulatına karşılık kendisi de ev eşyaları ve bağı amcasına hibe eylediğine dair hüccet.

S.70/b.216 Harput Cami-i Kebir mahallesinden olup Mısırda olan Ali Çelebi ibn-i Mustafa,amcası el-Hac Mahmud vefat etmesi üzerine terekesinden kendisine hisse düştüğünü ve hisseyi alması için halası Raziye Hatunu kaim tayin ettiğine dair hüccet.

S.70/b.217 Harput Cami-i Kebir mahallesinden vefat eden el-Hac Mahmud bin Haydar'ın zevcesi Hatice bint-i Mevlüd zevcinden altın zincir alacağı olduğu ve terekesinden almak istediğinde müteveffanın kızkardeşleri Kerime ve Raziye etmediklerine dair hüccet.

S.71/b.218 Harput Cami-i Kebir mahallesinden vefat eden el-Hac Mahmud ibn-i Haydar'ın azadlı kölesi Hasan ibn-i Abdülvehhab,el-Hac Mahmud hayatında bütün malının üçtebirini vasiyyet eylediğini ve müteveffanın evladlarından hissesini talep ettiğine dair hüccet.

S.71/b.219 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Hasan Beşe ibn-i Ahmed,Müridi karye arazisinin Karayazı mevziide bulunan toprakların kendisinin olduğu halde Körpe karyeden Ahron veled-i Vartan,Taftik veled-i Bogik ve Armik veled-i Hokas zımmiler tarafından ziraat edildiğinden men olunmalarını talep eylediğine dair hüccet.

S.71/b.220 Harput Meydan mahallesinden olup vefat eden Mehmed Efendi ibn-i Monla Hacı'nın zevcesi Vadiha,müteveffa zevcinden intikal eden evlerin yarısı kendi hissesi olduğu halde müteveffanın kızı Keziban,hissesini vermediğinden icra-i hakk olunmasını talep eylediğine dair hüccet.

S.72/b.221 Harputa tabi Menzirik mezraasından Mustafa ibn-i Maksud,babasının Habusi karye zımmilerinden Manuk veled-i Usab ve amcası Kirakusdan alacağı olup,Manuk öldüğünden borca birbirlerine kefil olduklarından Manukun terekesinden alacağını talep eylediğine dair hüccet.

S.72/b.222 Harput ayanı ve Mescid-i şerif evkâfı nezaretinde olan el-Hac Cercis Ağa,mescid-i şerif imamı olan Monla Cebrail bin Osman vakıftan aldığı borcu teslim eylediğine dair hüccet.

S.72/b.223 Harput sakinlerinden Osman ibn-i İsmail ve es-Seyyid Ali,Muhzır Maksuddan satın aldıkları bağa yarı yarıya hisseye sahip olduklarını,es-Seyyid Ali kendi hissesini Abdurrahman Çelebi ibn-i Molla Osman'a sattığına dair hüccet.

S.72/b.224 Harput sakinlerinden Cennet bint-i Ali,Ortak mahallesinde bulunan mülk evini es-Seyyid Halile sattığına dair hüccet.

S.73/b.225 Kesrik karyeden Bagdik veled-i David'e mülk bağını Osman Çelebi ibn-i Behram'a sattığına dair hüccet.

S.73/b.226 Harput Zahriyye mahallesinden Ahmed Beşe ibn-i Ömer zevcesi Ayşe Hatun bint-i el-Hac Mehmedin alacağı mihr-i müeccelesi mukabelesinde,bağ,kılıç ve elbisesi dışında ev ve eşyasını zevcesine verdiğine dair hüccet.

S.73/b.227 Harputda Ahmed Beğ mahallesinden es-Seyyid ibn-i Osman,Ozan nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,meyvalı ve meyvasız ağaçlar,suları,kızkardeşi Ayşe Hatun doksan seneliğine kiraladığına dair hüccet.

S.73/b.228 Obuz nahiyesinden Ayşe bint-i Ebubekir bunadığından tasarrufuna kadire olmadığından emvalini hıfz ve ahvalini zabta kızı Emine vasî tayin edildiğine dair hüccet.
S.74/b.229 Harput sakinlerinden Gökçegöz oğlu Ahmed Beşe, Karaoyuğun ekin bağlarında olan bağı ve bir kıta sakız ağacı olduğu,komşusu olan es-Seyyid Mustafa bin Müezzin Ömer'inde bağı olmakla beraber,Ahmed Beşenin sakız ağaçlarına müdahale eylediğine dair hüccet.
S.74/b.230 Harput sakinelerinden Emine Hatun bint-i Küçükköse-zade Osman Beğ,bağ,bağçe,evler,sular ve arazide hissesi kalmadığı,es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibn-i el-Hac Osman'ın mülkü olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.
S.74/b.231 Harput Cami-i Kebir mahallesinden olup vefat eden el-Hac Mahmud bin Haydar'ın varislerine intikal eden hisseleri ve el-Hac Mahmud'un mahallede bulunan evini,müteveffanın zevcesi Hatice ve azadlı kölesi Hasan bin Abdullah'ın satın aldığını,diğer varislere haklarını verdiklerine dair hüccet.
S.74/b.232 Harput Kalesi sakinlerinden es-Seyyid Mehmed bin Ahmed,Kurabi Paşa(قوراپی پاشا) mevziide bulunan bağları Hasan bin Hüseyin ve zevcesi Şahimden satın aldığı halde Hasan, bağları teslim etmediğine dair hüccet.
S.75/b.233 Harput Karasofu mahallesinden Murtaza Ağa ibn-i Ebubekir,Alişam karyede sulu ve susuz üç çiftlik ve bir çeyrek toprağı su hakkını,çayırları,evleri,bağ,bağçe yerlerini ve harman yerlerini es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibn-i Paçacı Osman ve İmam bin el-Hac Ahmed Çelebiye sattığını ve teslim ettiğine dair hüccet.
S.75/b.234 Harput ayanından olup vefat eden el-Hac Ömer Ağa ibn-i Mustafa Ağa'nın kızı Asiyye Hatun babasından intikal eden ve kardeşi Ebubekir Ağa,murabaalarında olan meblağı

kardeşinden talep ettiğine dair hüccet.

S.75/b.235 Harput sakinlerinden Ebubekir Ağa ibn-i el-Hac Ömer Ağa,Ağa Cami-i şerif mahallesinden vefat eden Yakub ibn-i Ali'den alacağı olduğu ve terekesinden alacağını talep eylediğine dair hüccet.

S.76/b.236 Harput Meydan mahallesinden İbrahim bin Hasan zevcesi Medine bint-i Mehmed'in zevcinden hüsn-i rızasıyla mihrinden,nafaka ve kisvesinden feragat eylediğine dair hüccet.

S.76/b.237 Pekinik karyede sakin iken maktûl olan Yusuf bin Alinin küçük oğulları Mehmed,Ahmed,Musa,Ali,Hacı ve küçük kızı Asiyyeye,kardeşleri Hüseyinin vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.76/b.238 Maktûl olan Yusufun katilleri Süleyman ve Hüseyin teslim olduğuna şahid olanları beyan eylediğine dair hüccet.

S.76/b.239 Pekinik karyeden olup maktûl olan Yusuf bin Ali'nin zevcesi ve kızı Keli(كلى) Hatun katillerden dem ve diyyetini talep için müteveffanın oğlu Hüseyini vekil eyledikleri ne dair hüccet.

S.76/b.240 Pekinik karyeden olup maktûl olan Yusuf bin Ali'nin oğlu Hüseyin,validesi,ve kızkardeşi Kelinin vekili olarak,katilden dem ve diyyet talebi için akrabalarından Süleymanı vekil tayin eylediğine dair hüccet.

S.76/b.241 Harput Meydan mahallesinden Kâfiye bint-i Ahmed nam hatun zevci Ömerden nafaka ve kisve talebiyle birer Bağdadî takdir edildiğine dair hüccet.

S.76/b.242 Harput sakinlerinden Hasan oğlu İbrahim ve kızkardeşi Raziye,Pekinik nahiyesinde bulunan Samansatan bağı bundan evvel Monla Alinin olduğu,bağın yarısını babaları Hasana sattığını,babalarının vefatı ile kendilerine intikal

ettiği halde kendilerinin mevziinin bir kısmına Monla Ali kavak ağacı diktiğinden tasarruflarına mani olduğundan,men olunmasını talep ettiklerine dair hüccet.

S.77/b.243 Harput sakinlerinden es-Seyyid Şeyh Hasan Efendi ibn-i Selim Halil,Pertekin Sekdük(سکدوک) karyesini şen ve abadan etme şartıyla,Çemişgezek mukataası eminlerine dörtbin akçe vererek berat aldığı halde,Pertek sakinlerinden Yusuf Beğ ibn-i el-Hac Ahmed ve es-Seyyid el-Hac Mehmed bin Mehmed mahsulattan hakkını vermediklerinden,hakkını talep eylediğine dair hüccet.

S.77/b.244 Harputa tabi timar karyelerinden Mirimâ(میرمی) mezraası sipahi Halil Beğ,İsmail,İlyas ve Hızır kardeşlerin yerlerini bırakarak cedd-i vatan etmeleri üzerine mezra sakinlerinden Hasan ibn-i Hüseyin izinsiz olarak bu yerleri zabt ettiğini,kendisinin bu yerleri başkasına tapuya vermek istediğinden,Hasanın bu yerlerden feragat etmesini talep ettiğine dair hüccet.

S.77/b.245 Pekinik karyeden Mehmed Beşe ibn-i Abdullah bağı ile komşu olan es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Yusuf bir mikdar meşe ilé zemin olmağla kendi bağına dahi girdiğinden icra-i hakk olunmasını talep eylediğine dair hüccet.

S.78/b.246 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Mehmed bin İbrahim,mahallede bulunan evini Hüseyin bin İsa'ya sattığına dair hüccet.

S.78/b.247 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Süleyman bin Mevlüd,Tilenzid karyede bulunan değirmenin,bağın ve tarlanın çeyreği kendinin olduğu ve bu hisselerini el-Hac İbrahim bin Timur'a sattığına dair hüccet.

S.78/b.248 Harput sakinlerinden olup vefat eden el-Hac Ömer Ağanın,mal,emlak ve erzakda olan hisseleri,müteveffanın kızı Asiyye Hatun ve oğlu Ebubekir Ağa hisselerini aldıkları hal-

de daha sonra Asiyye Hatunun dava ederek bazı alacaklarını da sulh olarak aldığına dair hüccet.

S.79/b.249 Pekinik karye sakinlerinden es-Seyyid Yahya Çelebi,kızı Keziban Hatunun zevci Fazlının vefat eylediğini,kendisinin amca-zadesi olması hasebiyle müteveffanın evlerinde malında ve bağında,kendi hissesini talep eylediğine dair hüccet.

S.79/b.250 Harput Kalesi reisi Ahmed,Cami-i Şerif evkâfı mütevellisi vekili olan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Seyyid Mustafa huzurunda satın aldığı etmekci dükkanın yarısı ile yanındaki bakkal dükkanı Cami-i Şerifin mum yağını karşılamak için vakf eylediğine dair hüccet.

S.79/b.251 Harput Sarahatun mahallesinden Hatice bint-i Osman,mahallede bulunan mülk evlerini,bağ,bağçe,evlerini ve sularını,torunu Osmana sattığına ve hibe eylediğine dair hüccet.

S.79/b.252 Harput Esediyye mahallesinden Mustafa ve Cafer ibn-i Ali,Ortak nahiyesinin Karakız(قره كيز) mevziide bir kıta sulu tarlasının hakk-ı tasarrufunu Şaban ibn-i Mustafa'ya verdiğine dair hüccet.

S.79/b.253 Harput Ebutahir mahallesinden el-Hac Ali bin Mustafa haccı şerifden gelirken vefat ettiğinden kızı Neslihan Hatun,zevcesi Kâfiye ve müteveffanın kardeşi Şaban,valideleri Alemşahin ve torunu Münife,müteveffanın terekesinden düşen hisselerini aldıklarına dair hüccet.

S.80/b.254 Harput Esediyye mahallesinden Cafer ibn-i Hüseyin Ali,Karagiden mevziide bulunan toprakları Şaban bin Mustafa'ya verdiğine dair hüccet.

S.80/b.255 Harput Arslaniyye mahallesinden Cafer bin Ali, Ortak nahiyesinin Karagiden mevziide bulunan bir kıta tarlasının hakk-ı tasarrufunu Mustafa bin Halil'e sattığına

dair hüccet.

S.80/b.256 Harput Ağa Camii mahallesinden Raziye bint-i es-Seyyid Mustafa Ağa,Danişmend nahiyesinde harabe olan bağ,bağçe,evleri ve suları,Mustafa bin Haydar'a sattığına dair hüccet.

S.80/b.257 Harput Esediyye mahallesinden Kâfiye bint-i Ali, Şüşnaz nahiyesinde bulunan bağ,bağçe ve ev harabesini es-Seyyid Feyzullah Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman üç baş katır ve bir mikdar pamuk karşılığında verdiğine dair hüccet.

S.80/b.258 Harput Meydan mahallesinden Veli Beğ ibn-i Nasuh Beşe zevcesi Kâfiye bint-i Halil Ağa'ya taahhüd eylediği mihr-i müeccelesi için Addedi nahiyesinde bulunan ev,Ertmenikde çeyrek hisseli arazi ve bağı zevcesine verdiğine dair hüccet.

S.81/b.259 Harput Ortak mahallesinden Esmihan Hatun bint-i el-Hac Mustafa,Hacılı mahallesinden Kerime bint-i Mehmed Beşe'nin zevci Ahmed vefat eylediğinde mal ve mülkü evladlarına kaldığı,Ozan nahiyesinde olan bağı evladları Yusuf ve Osmanın olmağla,onlarda Esmihan Hatuna sattıkları halde,Kerime Hatun satışı inkar ettiğini ve kendi tasarrufuna mani olduğundan dava eylediğine dair hüccet.

S.81/b.260 Harput Cami-i Kebir mahallesinden Fatma bint-i Abdullah,mahallede bulunan iki kısım evini es-Seyyid Mehmed bin Osman'a sattığına dair hüccet.

S.81/b.261 Harput Ortak mahallesinden Mehmed Çelebi ve Osman Çelebi bin Ebubekir Ağa kardeşleri el-Hac Ömer Çelebi ile masrafları için borçları olduğu,ayrıca kardeşleri el-Hac Ömer Çelebiye borçları olduğu ve kardeşinin eşyası kendi malı olduğu,sadece müşterek oldukları üç çiftlik toprağı ve tohumlar olduğunu beyan ettiklerine dair hüccet.

S.82/b.262 Harput Müderris mahallesinden Ayşe bint-i Ebube-

kir Ağa babasından intikal eden bağ,bağçe,tecemmülathane,evler ve tohumda olan hissesini kardeşi el-Hac Ömer Çelebiye elli esedi guruşa verdiğine dair hüccet.

S.82/b.263 Harput Şehruz mahallesinden Peter duhter-i Yagob, Pıncirlik nahiyesinde bulunan bağ,anası Varnukin babasından intikal eylediği halde Martan duhter-i İlksan tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.82/b.264 Harput Meydan mahallesinden es-Seyyid Musa Çelebi bin es-Seyyid Hüseyin,Müridi nahiyesinde bağ,bağçe,ev yeri ve suları,Bektaşın tasarrufunda olup daha önce es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Himmet satın aldıktan sonra satışı karşılıklı olarak feshettiklerini ve kendisi Bektaştan bu yerleri aldığı halde es-Seyyid Mustafa tasarrufuna mani olduğuna dair hüccet.

S.82/b.265 Harput Müderris mahallesinden olup Bolavadin kazasında oturan Mahmud Çelebi bin Mehmed,Meydam sûkunda bulunan Hadimullah kulunun kendisine hibe ettiği dükkanı es-Seyyid Veli Çelebiye sattığına dair hüccet.

S.82/b.266 Harput Zahriyye mahallesinden Kaymaz Mustafa bin Veli Beğ,Müri karyede bulunan evler harabesini Köpü veled-i Asdar'a sattığına dair hüccet.

S.83/b.267 Harput Alaca mahallesinden Kerime bint-i Haydar Babuşcular sûkunda bulunan iki kıta dükkanı İmam-zade Ahmed Çelebi ve Osman Çelebi ibn-i İbrahim'e sattığına dair hüccet.

S.83/b.268 İçme karyeden Küçük veled-i Barab(برابی) bağını, hayvanatını,ev eşyasını,tecemmülathane ve bir kıta tarlasını torunları Bogos ve Bedorusa sattığına dair hüccet.

S.83/b.269 Harput Arslaniyye mahallesinden Keziban bint-i Hasan,Ozan nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,suyu,validesi Haticeden intikal ettiği halde,Monla Ali sebebsiz yere tasarruf ettiğinden icra-i hakk olunmasına dair hüccet.

S.83/b.270 Kesrik karyeden ölen Ohan veled-i Bagdasar zımminin kardeşi Megirdic(مكرديج),kızkardeşleri Şahinin,Gevherin ve Perihanın ile validesi Gerliki,babaları Kirakus zımmiye,Ohandan intikal eyleyen evleri,İbrahim Beğ ve zımmi Kinusa sattıklarına dair hüccet.

S.84/b.271 Temte (تمنر) karyeden olup vefat eden Hızırın küçük oğulları İbrahim,Halil,Ebubekir ve kızı Salihaya,halaları Bali vasî olarak tayin edildiğine dair hüccet.

S.84/b.272 Harput Kalesi sakinlerinden Fatma Hatun,vefat eden kızı Kâfiyenin malından kendüye aid olan südüs hissesini müteveffanın zevci Bektaştan talep eylediğine dair hüccet.

S.84/b.273 Harput Kalesinden olup vefat eden Mehmedin kızları Hatice,Kâfiye,oğlu Süleyman,zevcesi Fatma varisleri olmak cihetiyle,mal ve mülkleri intikal eylediğine ve varislere düşen hisseler taksim edildiğine dair hüccet.

S.84/b.274 Sağır bağlarına bekçi olanlar,her yükden dört akçe ücret alacaklarına dair hüccet.

S.84/b.275 Harput sakinlerinden el-hac Ömer Ağanın azadlı kölesi Sipahi bin Abdülmenan,İğıki toprağında bulunan mülk bağını Ahmed Çelebi ibn-i Yusuf'a sattığına dair hüccet.

S.85/b.276 Harput Ebutahir mahallesinden es-Seyyid Mustafa bin Haydar,Danişmend nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,evi ve suları Süleyman Çelebi ibn-i İshak'a sattığına dair hüccet.

S.85/b.277 Van sakinlerinden olup sucu olan Duner(دونر) veled-i Vartunk zımmi,Hoğu karye toprağında mutasarrıf olanlar için su kuyusu açmak için anlaştıklarına dair hüccet.

S.85/b.278 Harput Ağa Cami-i Şerif mahallesinden olup vefat eden Yakub bin Ali'nin büyük oğlu Aliye,Ebubekir Ağa ibn-i el-Hac Ömer Ağa ve kızkardeşi Rabiaya borcu olduğu ve borcun terekesinden eda edecek eşyası olmadığından mahallede bulunan evin satılarak borcun eda edildiğine dair hüccet.

S.85/b.279 Mornik karyeden Bağdik kardeşi Dasrabik oğlu Secik,Zurnacı Serabik,Kör Kavur,Donik oğlu vesairleri,el-Hac Osman Çelebi ibn-i Mehmed'in karyelerinde bağları ve sürekleri olduğu halde yıllık vergiyi vermediğini mahkemeye beyan ederek icra-i hakk olunmasını talep ettiklerine dair hüccet.

S.86/b.280 Harput sakinlerinden Mustafa Beşe ibn-i Veli Beğ bağına komşu bağı olan es-Seyyid Hamza kendi bağı dahilinde fuzuli olarak telek(تلك) ektiğinden icra-i hakk olunmasını talep ettiğine dair hüccet.

S.86/b.281 Karingid karyeden Karbik veled-i Torik,karyede bulunan evleri,bağları,sekü,tarlalarını,ağaçlarını,zerdali bağçesini,susuz tarlalarını,bir kazan ve bir kat yorgan ile döşeğini kızı Hanana sattığına dair hüccet.

S.86/b.282 Zerteric karyeden Kirakus,babası İgob veled-i Dilenc(دلنج)'den karyede bulunan bağ,bağçe,ev,tohum ve hayvanatı satın aldığım halde babası İgob zabtına mani olduğuna dair hüccet.

S.86/b.283 Harput sakinlerinden Himmet-zade el-Hac Hasan, vefat eden kızı Ayşenin terekesinden mihr-i müecceli olan yüzguruşun yarısı kendisinin,yarısı damadı olan es-Seyyid Hasan bin Mahmud'a düştüğünü beyan ettiğine dair hüccet.

S.87/b.284 Harput Gürcü Beğ mahallesinden ölen Hazan veled-i Mıgırdıc'ın küçük oğlu Artuka,kardeşi Kloset(كلوست)'in vasî tayin edildiğine dair hüccet.

S.87/b.285 Harputda vaiz olan Şeyh el-Hac Abdüllatif Efendi,Han karye toprağında Hamza Beğ ibn-i Mehmed Ağa'nın tasarrufunda olan toprağa yirmi senedir mutasarrıf olduğu halde toprağı boz bıraktığından kendisi Harput eminlerinden tapu ettiğini,daha sonra Hamza Beğ fetva ile tapusunu ibraz ettiğinden ve kendisininde toprağı sürdüğünden aralarında sulh olarak toprağa yarı yarıya müşterek olduklarına dair hüccet.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

S.87/b.286 Miyadun karye sakinlerinden Mustafa Beğ ve Süleymanı,Bektaş bin Kanber ve Mustafa bin Hasan kılıç ile yaraladıklarına dair hüccet.

S.88/b.287 Harput Hacılı mahallesinden Ahmed ve Osman ibn-i Ömer,kardeşleri Sakıb ve Bayezid,amcaları Eyüp Çelebinin hissesine mutasarrıf olan kızkardeşi Ayşe bint-i Ahmed ve Mehmed Beğ bin Ahmed karyede bulunan evlerini el-Hac İslam Beşe ibn-i Mehmed Beşe'ye sattıklarına dair hüccet.

S.88/b.288 Harput Cami-i Kebir mahallesinden es-Seyyid Süleyman Efendi ve es-Seyyid Yasin Çelebi ve Mehmed Çelebi ibna-i es-Seyyid Hüseyin kardeşler Ortak nahiyesinde bulunan bağlarını üç gün üç gecenin,bir gün bir gecesi su hakkı olduğu halde Mehmed bin Zülfükar'ın mani olduğuna dair hüccet.

S.88/b.289 Harput Gökçeli mahallesinden Hamza Beğ bin Mehmed Ağa,Hersenk karyede babasından intikal eden zeminlerin çeyreği dahilinde ağaçlar ve su,bina eyledikleri evlerin çeyrek hisseside kendisinin olup,hisselerini Raziye bint-i Ebubekir Çavuş nam hatuna sattığına dair hüccet.

S.89/b.290 Palu sancağına mutasarrıf olan Kacur Mehmede,binyüzdört senesinde zımmiden toplanacak cizyeye memur olduğuna dair berat-ı şerif.

S.89/b.291 İsmail Efendinin binyüzdört senesinin Cumadiye'l-Ahiresinde Harput kadılığına tayin edildiğine dair ilâm.

S.89/b.292 Hama( ) sancağına mutasarrıf olan Ahmed Beğ, Van kulları ocaklığı aklamandan Harputa tabi Kuzabad nahiyesinin Aşvan karyesi,kendisinin çiftlik karyesi olup karyeden maktu olan ellibin akçeyi Van kulları tarafından eminlere verilmesine dair ferman-ı şerif.

S.90/b.293 Sefer-i hümayun için,vazifeli askerin Edirne sahrasında toplanılmasına dair ferman-ı şerif.

S.90/b.294 Harput sakinlerinden Süleyman ibn-i Mustafa,Mü-

ridi nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,evler,sular,harman yerleri,kavak bağçesi,sulu ve susuz tarlalarını Osman bin Mehmed'e sattığına dair hüccet.

S.91/b.295 Haftahasar karye ahalisi perişan olduğundan,iki-buçuk olan avarız-hanenin,tanzil edilerek yarım avarız-hane hesabı ile alınacağına dair ferman-ı şerif.

S.91/b.296 Karyelerden avarız-hane tekâliflerin toplandığı ve mübaşire teslim edildiğine dair hüccet.

S.91/b.297 İlvekili Kâtip Osman,tevzî,defter ve salyane olduğu şekilde tekâliflerin toplandığı ve defter olunduğu beyan ettiğine dair hüccet.

S.92/b.298 Es-Seyyid Osman Çelebinin,Harputda sadat-ı kirâm üzerine kaim-makam tayin edildiğine dair ilâm.

S.92/b.299 Harput esnafının binyüzdört senesinde nüzül malını beyan ettiğine dair hüccet.

S.92/b.300 Diyarbekir eyaletine bağlı kadılıklarda ehl-i zimmet taifesinden toplanan cizyeleri,bazıları eda etmediği, zımmilerin elinde bulunan kâğıdlara göre,cizyelerin tam olarak toplanmasına dair ferman-ı şerif.

S.92/b.301 Diyarbekirli Tomas veled-i Bagdasar,hala küçük olduğu için,cizyedar Ali Beğ tarafından görülüb eline cizye vermeğe müstehak olmadığına dair verilen tezkere.

S.92/b.302 Harput Uluabad nahiyesinin Habusi karyede bulunan yedibin akçelik tımar,Ali nam kimseye tevcih edildiğine dair berat-ı şerif.

S.93/b.303 Harput kazasının,nüzül malı toplandığı ve muhabesine dair defter.

S.93/b.304 Harput sancağı karyelerinin binyüzdört senesi avarız-hanelerine dair defter.

Not:Bu belgede sayfa karışıklığı meydana geldiğinden,belge 93,94 ve 91. sayfalarda bulunmaktadır.

S.98 /b.305 Harput sancağı karyelerine aid avarız-hane kaydına dair defter.

Not:Bu belgede sayfa karışıklığı meydana geldiğinden,belge 98,96,95 ve 93. sayfalarda sırası ile bulunmaktadır.

S.97/b.306 Hemedanda olan Ser-asker Vezir Ahmed Paşanın maiyyetine dört asker ile tayin olunan Torbacı Paşa,Üsküdardan-Hemedana giden yol üzerinde bulunan yerlerde askerin ihtiyacı karşılanması için kadılıklara yazılan ferman-ı şerif.

S.97/b.307 Harputda bulunan kiliseleri teftiş ve tamirlerini kontrol için Başçukadar (باش چوخدار)'ın tayin edildiğine dair ilâm.

S.98/b.308 Esnafdan mübaşir marifetiyle şer'e uygun olarak vergilerin toplandığı,eğer esnafın hakkına zarar geldiği takdirde Amide haber verilmesine dair mektup.

S.98/b.309 Ahmed Ağa bin Eyüb,Karaçalı denilen mülk toraklarını kendisi başka şehirde olduğunda,Küçük karyesinden Anan ve Ogik ziraat ettiklerini,Padişahdan divanda murafaa olunmasını arz ettiğine dair hüccet.

S.99/b.310 Harput kazasının müslüman ve zımmi mahalleleri ile Uluabad nahiyesinin karyelerine düşen avarız-hanelere aid defter.

S.100/b.311 Hemedana sefere giden Ser-asker Vezir Ahmed Paşanın maiyyetine katılmak için dört orta yeniçeri askeriyle Üsküdardan-Hemedana giderken,geçecekleri merkezlerin kadı ve yöneticilere askerin beslenmesine ve ihtiyaçların karşılanmasına dair ferman-ı şerif.

S.100/b.312 Üsküdardan-Hemedana gidecek dört orta yeniçeri halkının,hayvanatının ihtiyacı olan arpayı Üsküdar ile Diyarbekir yolu üzerinde bulunan merkezlerin kadı ve yöneticileri tarafından karşılanması ve menzillere toplanmasına dair ferman-ı şerif.

S.101/b.313 Harput Medrese Cami-i Şerîfinde mü'ezzin olan Seyyid İsmaili sebebsiz yere gadr ile Ebubekirin mü'ezzinlik berâtı aldığı ve Harput kadısının Padişaha arzı üzerine tekrar Seyyid İsmaile verilen mü'ezzinlik berât-ı şerîf.

S.101/b.314 Harput Uluabad nahiyesinin Habusi karyede yedibin akçe tımara mutasarrıf olan Ali,Engürüs seferine gittiği, daha sonra kışlası Belgrada nakl edildiği halde gitmediği,yoklamada olmadığından tımarıda mahlûl olup,tımarı Alaybeği Ömer tarafından arz ve ilâm edildiğinden verilen berât-ı şerîf.

S.101/b.315 Es-Seyyid Halil Çelebiye kaim-makamlık tezkeresi verildiğine dair ilâm.

S.102/b.316 Diyarbekir eyaleti ve Amid kazasına es-Seyyid Yahya Efendi Sâdât-ı Kirâma kaim-makam olarak atandığı,vazifesini yerine getirmesine dair nasihatın da verildiği ilâm.

S.102/b.317 Harput,Çemişgezek,Pertek,Sağman ve Mazgird kazalarında bulunan Sâdât-ı Kirâm üzerine es-Seyyid Halil Çelebinin kaim-makam atandığına dair ilâm.

S.102/b.318 Harput kazasına ikiyüzseksenbir ve bir rub` hâne düştüğü halde,kaza fukaraları Amid divanına arzuhal ederek hallerinin perişan olduğunu belirtmeleri üzerine ellibir hane ve bir rub` indirilerek ikiyüzotuz hane üzerinden alınacağına dair mektup.

S.102/b.319 Harputda cizye tahsiline memur olan Ali Beğ,ferman haricinde zimmî taifesinden birer sülüs talep ettiği ve zimmî fukaralarının Amid divanına arzuhal ederek Ali Beğin fazla para tahsilinden men edilmesi talebi üzerine,ferman mucebince cizye tahsil edilmesine dair gönderilen mektup.

S.103/b.320 Serdar vekili olan Ali Çavuşun dua-guy olduğuna dair kayıd.

S.103/b.321 Harput Serdar vekili Ali Çavuş,esamisi çalık, kuloğlu,oturak ve korucu olan neferleri bir an önce Edirne sahrasına gönderilmesi ve kendisinin de Padişah berâtı ile

Çemişgezek gümrüğüne dua-guy olarak tayin edildiğine dair tezkere.

S.103/b.322 Harput,Çarsancak,Malatya,Arapgir,Divriği,Sivas, Tokat,Çorum,Zile,Amasya,Çorum,Kangrı(Çankırı),Bolu ve Kastamonu kadı ve yöneticilerine,sancaklarında bulunan asker taifesini bir an önce sefer-i hümayun için Edirne sahrasına gönderilmesi için yazılan ferman doğrultusunda,yazılan buyruldu.

S.103/b.323 Kasap olan Yusuf Beşe,verilen narha uymadığına şehadet eden müslümanların zikrinin kaydına dair hüccet.

S.104/b.324 Harputda bulunan Peygamber Mescid-i Şerifin imamı Muhammed vefat ettiğinden yeri boş kaldığı ve yerine Ebubekirin imam olarak tayin edildiğine dair berat-ı şerif.

S.104/b.325 Harputda Cami-i Kebirin hatibi olan Ali,cemaata ve müslümanlara zararı olup,Harput kadısı İsmailin merkeze mektup göndermesiyle,hatiplik görevine Ebubekirin tayin edildiğine dair berat-ı şerif.

S.104/b.326 Harputda Ahi Musa Mescid-i Şerifin onbeş seneden beri imamı olan İlyasa,camii görevlilerinden Ali gadr ile imamlık vazifesini aldığı halde,İlyasın vazifesini kusursuz yaptığından yeniden İlyasa imamlık vazifesinin verildiğine dair berat-ı şerif.

S.104/b.327 Harputda Meydan mahallesinden es-Seyyid Mehmed bin el-Hac Ömer,Edirnede iken kayıp olduğundan,mal ve mülklerinin korunmasına Ömer Efendi bin Monla Mürid kaim olarak tayin edildiğine dair hüccet.

S.104/b.328 Kayıp olan es-Seyyid Mehmed bir el-Hac Ömer'in yetimlerinin korunmasına Hatice Hatun tayin olunduğuna dair hüccet.

S.105/b.329 Harputda bulunan mahallelerde askerlik görevi yapanların ve mazaretleri olanların,yazılı belgeleri Paya

(پیا)başı Recep Ağaya verildiğine dair hüccet.

S.106/b.330 Anadolunun orta kolunda bulunan kadılara,binyüzdört senesinde yapılacak sefer-i hümayun için vazifeli askerlerin Edirne sahrasında toplanmasına dair ferman-ı şerif.

S.107/b.331 Sefer-i hümayun için 15 Şaban 1104'te Edirne sahrasında olmak üzere,Diyarbekir eyaletinde bulunan asker taifesinin bir an önce toplanması ve bu tarihte Edirnede olmalarını sağlanmasına dair Diyarbekir valisine yazılan ferman-ı şerif.

S.107/b.332 Sefer-i hümayun için Edirne sahrasında toplanılması ile ilgili yazılan ferman hakkında,Diyarbekir valisinin yazdığı buyruldu.

S.108/b.333 Sefer-i hümayun için Edirneden-Diyarbekire kadar olan yerlerde,kadıların kendi bölgelerinde bulunan sipahilerin ve altı bölük halkını bir an önce gönderilmesine dair ferman-ı şerif.

S.109/b.334 Sefer-i hümayun için Edirnede toplanılması yolunda yazılan ferman mucebince,Diyarbekir valisinin yazdığı buyruldu.

S.109/b.335 Harputda yasakcı olanlar azl edilerek,binyüzdört Şabanında altı aylık olmak üzere yeniçeriden Yusuf Beşenin yasakcı tayin edildiğine dair mektup.

S.109/b.336 Çingen taifesinden bazı cemaatler iskan edildikleri mevziiden isyan ile kaçtıkları ve Ruha Beğlerbeğinin mektubuyla o bölgede oldukları haberi alınması üzere,Harput kadısına ve iş erlerine,tekrar kaçtıkları mevziye getirilmesine dair mektup.

S.110/b.337 Diyarbekir eyaletine tabi Pertek,Mazgird,Sağman,Çemişgezek ve Harput kazalarında bulunan nasara ve yahudi zımmilerden binyüzdört senesinde toplanacak cizyeleri

ayândan Alinin tayin edildiğine dair berat-ı şerif.

S.111/b.338 Harput Kuzabad nahiyesinin Aligölü(علی گولی) mezraasında tımara mutasarrıf olan Cafer,tımardan ferağ olduğu,mahlûl kalan tımar Yusufa tevcih edildiğine dair buyruldu.

S.111/b.339 Alişam karyeden Veli,taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz toprağını Hamza Ağaya ferağ ettiğine dair tezkere.

S.111/b.340 Hamza Ağaya ikiyüzon guruş verilicek borç olduğu,borcun yarısı olan yüzbeş guruş eder evi teslim edildiğine dair tezkere.

S.111/b.341 Diyarbekir eyaletinden,binyüzdört senesinde toplanacak nüzül-hane için mevkûfat defterine göre toplanılması, ne noksan,ne de fazla toplanılmamasına dair ferman-ı şerif.

S.112/b.342 Binyüzdört senesinin Rebiü'l-Evvelinde yapılacak sefer-i hümayun için altı bölük halkı ve sipahilerin , Edirne sahrasında toplanmasına dair ferman-ı şerif.

S.113/b.343 Harput zeametinden Gidefik karyede yirmibin akçeye mutasarrıf olan Osmana,mazareti olduğundan seferden alıkonmasına izin verildiğine dair buyruldu.

S.113/b.344 İnsor karyeden Mehmedin,divan-ı Amide arzuhal ettiği üzere,karyede Arap bölükbaşının kölesi İvaz,efendisinin avretini katl ettiğinden,Harput kadısının İvazı murafaa etmesini ve mübaşirin Amide irsal eylemesine dair mektup.

S.113/b.345 İnsor karyesinden Mehmedin eşyalarında ve parasında hakkı olduğunu iddia eden Ali Çavuş,Yusuf Beşenin kuvvetiyle zorla elinden eşyalarını ve parasını aldığını arzuhal etmesi üzerine,murafaa olunmalarına dair yazılan mektup.

S.113/b.346 Diyarbekir kaim-makamının kardeşi Mustafa Ağa, İstanbula gitmek üzere yola çıktığını ve Harput kazasından Malatyaya kadar emin ve salim gitmesi için yanına adam veril-

mesine dair mektup.

S.113/b.347 Karakoluk Mustafa Ağa Basradan geldiği ve İstanbula gitmek istediğinde,Diyarbekir kaim-makamının,Harput kazasından geçerken yanına adam verilmesi için yazdığı mektup üzerine,Serdar vekili Ali Çavuşun adam tayin ettiğine dair kayıd.

S.114/b.348 Nevruz-ı firûzde yapılacak sefer-i hümayun için Edirneden-Diyarbekire varıncaya orta kolda bulunan kadıların altı bölük halkını ve sipahileri göndermelerine dair ferman-ı şerif.

S.115/b.349 Harput menzilcisi Osmanın defter mucebince alacağı olduğu ve alacağı için arzuhali üzerine,Harput kadısı ve vilayetin iş erlerine,her kimin zimmetinde menzilcinin alacağı var ise eda etmesi için yazılan buyruldu.

S.115/b.350 Peyke karye sakinlerinden davacı olanların,davaları Diyarbekirde görüleceğinden,mübaşir olarak atanan Mehmed Ağa davacıları bir an önce divan-ı Amide getirmesine dair buyruldu.

S.115/b.351 Harputda olan neferatın mevaciblerinden,mühimmat seferiyye için mevacibden iki sülüs mirî tahsil etmek için Kasım Ağa tayin edildiği halde miriyyeyi toplamadığından dergah-ı alî kapucubaşılarından Mehmed tayin edildiği ve miriyyeyi bir an önce teslim etmesine dair buyruldu.

S.115/b.352 Arap eşkiyaları Basra memleketinde isyan ederek istila etmeleri,zulüm ve şekâvetleri önlemek için,asker ile ordu paralarını mübaşir marifetiyle Çölük sahrasına getirilmesine dair Harput kadısı ve eminine yazılan buyruldu.

S.116/b.353 Şintın karyeden Sarı Hasan ve bir nefer hizmetkârı dahi mübaşirle birlikte divan-ı Amide gelmesine dair buyruldu.

S.116/b.354 Diyarbekir muhafazasında olan Vezir Mehmed Paşa

Padişaha arzla,Harput Alaybeği olan Ömer emekdar olduğu ve uhdesinden gelmeğe kadir olduğundan alaybeyliği yeniden verilmesi ricası üzerine,yeniden Ömere Alaybeyliğinin verildiğine dair emr-i şerif.

S.116/b.355 Harput yeniçeri serdarının sefer-i hümayunda serdarlığı ref olunub yerine Mehmed ondört bölüğe yeniçeri serdarı olarak tayin edildiğine dair mektup.

S.116/b.356 Arap eşkiyaları Basra memeleketini istila etmeleri üzerine Bağdad muhafızı Vezir Ahmed Paşa bir an önce gelinmesi için haber ettiği ve bu konu ile ilgili daha önce yazılan ferman mucebince bir an önce Basra seferine asker gönderilmesine dair buyruldu.

S.117/b.357 Binyüzdört senesinde Şahin Mehmed Paşanın zahire bahası ve masraf için,esnafa düşen mikdara dair hüccet.

S.117/b.358 Harputda Meytek(ميتك) Şahin,Çöteli İbrahim ve iki oğlu,Miyadunlu Yadigar Beğ,Eşki oğlu,Kizir oğlu Bekir ve Kalaycıoğlu Hızır'ın,Amidde davacıları olduğundan,divan-ı Amidde murafaa olunmaları için mübaşirle birlikte Amide gelinmesine dair Harput kadısı ve beğine yazılan buyruldu.

S.117/b.359 Vali Hüseyin Paşa,Harput sakinlerinden Hasan Ağadan ikibinbeşyüz guruş alacak hakkı olduğu,alacağını tahsil etmek için mübaşir tayin edildiğine dair Harput kadısına yazılan buyruldu.

S.117/b.360 Harput kazasında zımmilerin vermesi gereken cizyeyi bu ana değin eda etmediklerine ve tayin edilen mübaşir tarafından teftiş edilerek,cizyelerin eda edilmesi babında Harput kadısına yazılan buyruldu.

S.118/b.361 Harputdan binüçyüz senesinde fermanla tahsili lazım gelen bedel-i seferiyenin züema ve erbab-ı tımar zimmetinde ikibinyirmibir guruş bakî kaldığını,bir an evvel bakî kalan paranın mübaşire eda edilmesine dair buyruldu.

S.118/b.362 Diyarbekir eyaletine bağlı sancaklardan alınan cizyenin binüçyüz senesinde tahsiline memur olan Ömer,zımmi taifesinin hali vakti yerinde olan reayanın,hallerinin kötü olduğunu belirterek edna kâğıdı almalarıyla,ferman olunan cizyeyi eda etmediklerini arzuhal etmesi üzerine,daha önce ferman olunduğu şekilde cizyelerin alınmasına dair ferman-ı şerif.

S.119/b.363 Diyarbekir valisi,İstanbuldan gelmekte olduğundan Harput bölgesinde kaç konak var ise,konaklarda zahire tedarik etmelerine dair Harput kadısına yazılan mektup.

S.119/b.364 Kethüdanın irsal eylediği yevmiye defteri.

S.119/b.365 Harput Ahi Musa Mescid-i Şerifine Abdürrahim imam tayin edildiğine dair berat-ı şerif.

S.119/b.366 Harputun Sarukamış nahiyesinin Agik Süfla(اغيك سفلا) karyede,yiğirmibinbeşyüzsekiz akçe zeamete mutasarrıf olan Alaeddin vefat ettiğini ve oğlu Mehmede tevcih olunduğu,Basra seferine ve Arap muharebesine Mehmed sabî olduğundan,sefere cebellüsü gitmesine,kendisine de izin verildiğine dair buyruldu.

S.120/b.367 Dergah-ı mualla müteferrikalarından Alinin tasarrufunda olan İcmallü zeametin,Herdi ve çevre karyelerinde olan rüsûm hakkına hariçten müdahale edildiğinden,Padişaha arzuhal etmesi ile,Amid,Harput ve Malatya kadılarına Alinin hakkına müdahale edilmemesine dair emr-i şerif.

S.120/b.368 İcmallü zeametine mutasarrıf olan Alinin tasarrufunda olan Herdi ve çevre karye ahalileri ve bazı sipahileri,topraklarına müdahale ettiklerine,rüsûmları bazı sipahilerin verdirmediklerinden,bunların men edilmesine dair buyruldu.

S.120/b.369 Monlakendi karye Ahmed Peykerci vakfı zaviyesinin aşçısı olan Muhammed kusuru olmadığı halde vazifesini

gadr ile Ahmed kendi üzerine yapması ile Muhammedin arzuhali üzerine yeniden kendisine zaviyenin aşçılığı verildiğine dair berat-ı şerif.

S.121/b.370 Kövenk karyede Hacı Ömerin kardeşi katl edilmesi üzerine divan-ı Amide arzı üzerine maktûlün öşrünü katilden tahsil edilmesine dair mektup.

S.121/b.371 Harput Ahi Musa Mescid-i Şerif imamı olan es-Seyyid İbrahimin ticarete sülûk etmesi ile vazifesinden ref edilerek,Ali'ye Mescidin imamlık vazifesinin verildiğine dair berat-ı şerif.

S.121/b.372 Harput Cami-i Kebir evkâfında şehir canibi olan Abdülmecid,berat-ı şerifle mutasarrıf olduğu,cülûs-ı hümayunla vazifesinin tekrar yenilndiğine dair berat-ı şerif.

S.122/b.373 Şehzade İbrahim ve Selim(Sultan II.Ahmed)'in 24 Muharremü'l-Haram 1104'te doğmaları üzerine,Diyarbekir eyaletine dört gün dört gece şenliklerin yapılmasına dair müjde-name.

S.122/b.374 Şehzadelerin doğumu ile ilgili müjde-name hakkında Harput kadısına yazılan buyruldu.

S.123/b.375 Binyüzüç senesinde Harput ve Ergani zımmilerinden cizye tahsiline memur olan ağa hala teslim etmediğini, bir an önce cizyelerin toplanarak Ömer Ağanın salim ve emin adamlarla birlikte Amide ulaştırılmasına dair Harput ve Ergani kadılıklarına yazılan mektup.

S.123/b.376 Diyarbekir hazinesi aklâmından Batallu(باطلو) aşiretinin binyüziki ve binyüzüç senesi mal-ı mirileri hala hazineye eda etmediklerini,aşiret kethüdası Osman mal-ı miriyi tahsil ederek hazineye teslim edilmesine dair mektup.

S.123/b.377 Herdi karyesinin yıllık yüzsekcen guruş nüzül malının tahsiline Diyarbekir Voyvodası Ali Ağa tarafından memur olan Ali Kethüda nüzül malını teslim etmeğe muhalefet

ettiğinden Mustafa Ağa tarafından kale-bend edilmesini ve nüzül malını Mahmudun teslim etmesine dair Harput kadısına yazılan mektup.

S.124/b.378 Diyarbekir eyaletine bağlı kazaların binyüzüç senesinde mevkûfat defteri mucebince tahsil edilecek bedel-i nüzül malına dair ferman-ı şerif.

S.124/b.379 Harput kazasının binyüzüç senesinde mevkûfat defteri mucebince ikiyüzseksenbir hane ve bir rub nüzül-hanenin tahsiline Çukadar Mahmud Beğ memur olduğuna dair mektup.

S.124/b.380 Harput kazasının binyüzüç senesinde ikiyüzseksenbirbuçuk hane nüzül malından beher hanesinden yedişer guruş tevzî edileceğine dair mektup.

S.124/b.381 Harput Müderris Mescid-i Şerifinde müezzin olan Ebubekirin azli gerektiren sebebi yok iken,İsmail gadr ile vazifeyi alması üzerine Harput kadısının arzı üzerine yeniden Ebubekire müezzinlik vazifesinin tevcihine dair berat-ı şerif.

S.125/b.382 Harput Alaybeği,züema ve erbab-ı tımara binyüzüç senesi bedel-i seferiyye malının tahsiline memur olan Hamza Ağaya bir an önce teslim edilmesine dair mektup.

S.125/b.383 Harputta bedelin toplanmasına memur olan Ali Çavuşa,bir an önce bedelin tahsiline ve beş-on gün içinde kapıcıbaşı geleceğinden Amide beş kese akçeyi getirmesine dair buyruldu.

S.125/b.384 Harputda binyüzüç senesinde bedel-i nüzül malının ikiyüzaltmışbeş guruş mirî olduğu ve otuz guruş dahi şehir kethüdasının ücreti verildiğine dair defter.

S.125/b.385 Harput sakinlerinden İmam oğlu Ahmedin,Amidde davacısı olduğu ve Mustafa Ağanın mübaşir tayin edildiğini mübaşir olarak İmam oğlu Ahmedi,Amide getirilerek murafaa olunmasına dair mektup.

S.126/b.386 Diyarbekir eyaletinin binyüzüç senesinde cizye tahsiline memur olan Ömer Ağanın,kefere ve yahudi taifesinin elbiselerini değişerek başka kazaya giderek edna kâğıdı almaları üzerine Padişaha arzı üzerine,cizyedara verilen berat mucebince hareket edilmesine dair ferman-ı şerif.

S.126/b.387 Diyarbekir eyaletinin binyüzüç senesinin cizye tahsiline memur olan mirahor Ömer,cizye tahsili kendi uhdesinde olduğu halde bazı kimselerin gadr ile birer ikişer karyelere sahip çıktığını Padişaha arzuhal etmesi üzerine, berat mucebince Ömere ait olduğu ve kimsenin müdahale etmemesine dair emr-i şerif.

S.127/b.388 Harput Ahi Musa Mescid-i Şerifi imamı olan Abdürrahimin azlini gerektiren kusuru yok iken Ali ve İlyas gadr ile vazifeyi almaları üzerine ref edilerek tekrar Abdürrahime imamlık vazifesinin verildiğine dair berat-ı şerif.

S.127/b.389 Harput emini el-Hac Ali ve mübaşir tayin edilen Mustafa Ağa,mutad-ı kadim üzere kalemiyeyi Diyarbekir eyaleti hazinesine eda ve teslim edilmesine dair mektup.

S.127/b.390 Harput kazası eminlerinin mutad-ı kadim üzere Diyarbekir valilerine ait olan kalemiyeyi hala emin el-Hac Ali eda etmediğini ve Mustafa Ağanın mübaşir tayin edildiğine ve mübaşirin kalemiyeyi teslim almasına dair mektup.

S.127/b.391 Harput Kara Sofu mahallesinden Mehmed ibn-i Osman mülkü olan evini es-Seyyid Hasan ibn-i Ali'ye sattığına dair hüccet.

S.128/b.392 Herdi aşireti eşkiyaları,İlkök ve Culani karyelerini bastıklarını,bu şekâvet ve isyanları ile ilgili bu karye ahalilerini murafaaya davet için Mustafa Ağanın mübaşir olduğunu ve şekâvetin önlenmesine dair mektup.

S.128/b.393 Harput sakinlerinden Veli divan-ı Amide arzuhal ederek,amcası Osman kendisini evladlarına vasi-yi muhtar

tayin ettiğini ve vefat ettikten sonra yetimlerin validesi Rahime Hatunun kendisine müdahale ettiğini bildirmesi üzerine,murafaa olunmaları için Mustafa Ağanın tayin edildiğine dair mektup.

S.128/b.394 Hicri ve Nurşin havass-ı hümayun karyelerin gallal mahsulatın,vakfı maktû ve rüsûmatı ber-vech-i iltizâm el-Hac Ali Efendiye otuz iki mûta füruht olunub temessük verildiğine dair tezkere.

S.129/b.395 Harput Cami-i Kebir vakfında nâzır olan Mustafaya cülûs-ı hümayun ile yenilenen nâzırlık barat-ı şerif.

S.129/b.396 Harput züamasından Beğ-zâde Ahmed zeametin hisse-i mirisini verildiği.berat mucebince yıllık Van kalesi neferatına verdiği,bir kusuru yok iken yeniçeri taifesinden Ömer ve Ahmed zeametin kendilerinin olduğu iddiası üzerine, murafaa olduklarını ve beratın Beğ-zâde Ahmede verildiği ve kimsenin müdahale etmemesine dair buyruldu.

S.129/b.397 Harputda bedel toplanmasına memur olan Hamza Ağanın çiftliği olan Ağnesi karyesinin temessük mucebince zabtına dair buyruldu.

S.129/b.398 Harput sakinlerinden Yahya bin Monla Sultan, Ebubekir ibn-i el-Hac Mustafa'ya ağır küfürler ettiğine dair hüccet.

S.130/b.399 Harput mukataasının kırkbin akçe miriyyesi Van kulları mevâcibleri olmak üzere Ömerin miriyyeyi Van kullarına verilmesi için zabt etmesine dair berat-ı şerif.

S.130/b.400 Harput Arslaniyye,Esediyye Medresesi evkâfında Abdürrahime kâtiplik vazifesi verildiğine dair berat-ı şerif.

S.130/b.401 Harput Sancakbeğinin oturduğu saray masrafların karşılanması için toplanacak paraya dair defter.

S.131/b.402 Harput mukataa eminlerin Diyarbekir valisine verdikleri kalemiye bedelini ödemediklerinden bedelin öden-

mesine dair mektup.

S.131/b.403 Diyarbekir valisi tarafından mahsulat toplanmasına memur olan Hamza Ağa,Harput mukataa emininden Ağnesi karyesinin mahsulatını aldığına dair Diyarbekir kaim-makamının Harput kadısına yazdığı mektup.

S.131/b.404 Harput sakinlerinden Seyyid Muhammedin oturduğu evde komşusu Velinin hak iddiası ile dava olduğu ve Seyyid Muhammedin divan-ı Amide arzuhal etmesi üzerine Velinin mübaşir ile birlikte Amide gelerek murafaa olunmasına dair mektup.

S.131/b.405 Van kulları tarafından emin olan el-Hac Ali,Harputun Sarpuru karyesinden aldığı mahsulatı geri vererek hilâf-ı şer' ile mahsulatı başkasına tevciye etmek muradında olduğundan fetva-yı şerife ve kanun üzere hareket etmesi ve ahere tevciye etmemesine dair Harput kadısına yazılan mektup.

S.132/b.406 Harput emini el-Hac Mikail iki seneden beri el-Hac Aliden aldığı ikiyüz guruşu vermediğinden mübaşirle birlikte divan-ı Amide gelerek murafaa olunmasına dair mektup.

S.132/b.407 Harput sakinlerinden Mahmud ve Osman havâss-ı kurrâlardan Bızmişen ve Hırhik karyeler kendi kadim çiftlikri olduğu,havâss-ı kurrâ emini olan el-Hac Ali kendilerinden ikiyüz guruş borç aldığı ve rehin-i vaz' ile erbab-ı ihtikârdan Kör Resul ve şeriklerine altıyüz guruşa kadim çiftliklerini verdiğinden gadr eylediğini divan-ı Amide arzuhal etmeleri üzerine,kendilerinin kadim çiftliği oldiğuna dair yazılan mektup.

S.132/b.408 Diyarbekirin bedelinin toplanmasına memur olan Hamza Ağa ile Harput sakinlerinden Kör Resul arasında dava olduğundan Kör Resulün mübaşirle birlikte divan-ı Amide gelerek murafaa olunmalarına dair mektup.

S.132/b.409 Sadat-ı kirâmdan Seyyid Süleymana Harput pazarbaşılığı tevcih edildiğine dair emr-i şerif.

S.133/b.410 Harput Kuzabad nahiyesinin Rashik(رشك) karyesinde mahlûl kalan tımar Recebe tevcih edildiğine dair berat-ı şerif.

S.133/b.411 Sefer-i hümayun için Anadolunun orta kolunda bulunan kadılıklara,vazifeli olan askerlerin Edirne sahrasında toplanmasına dair ferman-ı şerif.

S.133/b.412 Bağdur ve Hacımerik karyeleri Harput emini Mehmedin dörtbin akçe mukabilinde Osmana maktûa verdiği ve temessük mucebince Osman berat ettirerek zabtına dair mektup.

S.134/b.413 Ceharsancak(Çarsancak) kazası zımmilerinden tahsil edilen cizyeler Harputa vasıl olduğu ve Diyarbekire kadar salim halde gelmesi için adamlar verilmesine dair mektup.

S.134/b.414 Van kulları tarafından mukataa emini her sene Diyarbekir valilerine verdikleri kalemiyeyi hala eda etmediği,bir an önce eda edilmesine dair mektup.

S.134/b.415 Kızılpınar ve Pağnik karye ahalilerinin arasında su anlaşmazlığı olduğundan divan-ı Amidde murafaa olunmaları için Amide gelmelerine dair Harput kadısına yazılan mektup.

S.134/b.416 Harput kazasında bulunan tüccar taifesinin emval ve erzaklarını Cihanikli eşkiyası tarafından yolları kesilerek yağma edildiğinden eşkiyaların mübaşirle birlikte Amide gelerek murafaa olunmalarına dair mektup.

S.134/b.417 Harputda Van kullarının mukataa emini divan-ı Amide arzuhal ederek,bazı adamlar ellerine temessük geçirerek mukataaların bazı yerinde hak iddia ettiklerinden bunların men olunması talebi üzerine yazılan mektup.

S.135/b.418 Diyarbekir eyaletinin cizyesini tahsil etmeğe memur olan mirahor Ömere zımmi taifesinin binyüziki senesinde cizye vermekte taallül ettiklerinden binyüzüç senesinde berat mucebince cizyelerin toplanmasına dair emr-i şerif.

S.135/b.419 Diyarbekir eyaletinde bulunan ehl-i zimmetten alınan cizyeleri vermekte taallül ettiklerini veya ala kâğıdı olan evasıt yada edna kâğıdı alarak az cizye ödediklerini, mirahor Ömerin cizye tahsiline memur olduğu,berat mucebince cizyenin toplanılması ve kimsenin cizye vermekte taallül ettirilmemesine dair ferman-ı şerif.

S.136/b.420 Diyarbekir eyaletinde bulunan ehl-i zimmet taifesinden bir kısmı kendilerini din adamı,suyolcu,kale neferatı veya muaf oldukları bahanelerle cizyeleri vermek istemeyenlerin,cizyelerinin tam olarak tahsil edilmesine dair ferman-ı şerif.

S.136/b.421 Van kulları tarafından mukataa eminleri olanlar tüccar taifesi ve sair yük sahiplerinden kanun ve defterden ziyadeyle akçe aldıklarından divan-ı Amidde murafaa olunmaları için mübaşirle birlikte Amide gelmelerine dair mektup.

S.136/b.422 Ceharsancak(Çarsancak) kazasından toplanan cizyenin Diyarbekire salim olarak gelmesi için Harput ve Ergani kadılarına yazılan mektup.

S.137/b.423 Harput Sarıkamış nahiyesinin Vartanik karyesinde üçbin akçelik tımarı olduğu,seferde iken mirimiran Hüseyin tarafından tezkeresi kayıp olduğundan,yeniden tımar tevcihine dair berat-ı şerif.

S.137/b.424 Harput Camiü'l-Nebiye Mustafa Ağanın vakfı olduğu ve bu vakfın hem mütevellisi ve cami imamlığı ile vaizlik görevi yapan Seyyid Halil vefat eylediğinden aynı vazifelere oğlu Seyyid Mustafanın layık olduğundan bu vazifelerin tevcihine dair berat-ı şerif.

S.137/b.425 Diyarbekir ve livasına mübaşir olan Hayreddinzâde Hüseyin,mevtâ-yı askeriyenin muhallefatını tahrir ve malların varislerine tevzî edilmesine dair ilâm.

S.137/b.426 Harput kadısının binyüzüç senesinde el-Hac Ali

Efendiden aldığı borçların karşılığı olarak Sarpulu ve Arındık karyelerin galla-yı mahsulat ve rüsûmattan eda edilmesine dair tezkere.

S.138/b.427 Diyarbekir eyaletinin cizyesinin toplanmasına memur olan mirahor Ömer Beğin kendisine verilen berat mucebince cizyenin noksansız olarak toplanmasına dair berat-ı şerif.

S.139/b.428 Sefer-i hümayun için,Anadolunun sol kolunda bulunan kadılara,bölgelerinde bulunan neferleri Edirne sahrasına göndermelerine dair ferman-ı şerif.

S.139/b.429 Harput Cami-i Kebir havlusu içinde yeni inşa edilen mektebe halife olan Seyyid Halilin vazifesi olmadığından arzuhali üzerine,halife olanların sıbyana ilm talim şartıyla Harput cizye malından almalarına dair berat-ı şerif.

S.140/b.430 Anadolunun orta kolunda bulunan kadılara,sefer-i hümayun olduğu ve vazifeli neferlerin eksiksiz olarak Edirne sahrasına gönderilmesine dair ferman-ı şerif.

S.140/b.431 Harput Cami-i Kebirde vaaz ve nasihat yapması vazifesinin el-Hac Mustafaya verildiğine dair berat-ı şerif.

S.141/b.432 Harput mukataasını el-Hac Beğ iltizam eylediğine dair tezkere.

S.141/b.433 Ebubekir nam kimse divan-ı Amide arzuhal ederek, Harput sakinlerinden olan ve Harput serdarı yanında mahbus olan Veli Beşeden alacak hakkı olduğunu bildirmesi üzerine, borcun talep edildiğine dair mektup.

S.141/b.434 Veli nam kimsenin Harput Koçkala karye sakinlerinden İsmail,kardeşi Hüseyin ve beş nefer adamın birbirlerine kefil oldukları hasebiyle İsmailden alacağı olduğu halde eda etmediğinden divan-ı Amide arzuhali üzerine,Harput kadısına borcun ödenmesine dair yazılan mektup.

S.142/b.435 Harput mukataasının,alınan rüsûmların tutarının

binyüzüç senesinde yirmiikibinüçyüzkırkbir riyali guruş olduğuna dair kayıt.

S.142/b.436 Harput mukataasının Van kullarına kırkbin riyali guruşa ber-vech-i ocaklık olub,el-Hac Ali Ağa yirmiikibinüçyüzkırkbir riyali guruşa bir seneliğine iltizâm eylediğine dair buyruldu.

S.142/b.437 Anadolunun sol kolunda bulunan kadılara,yapılacak sefer-i hümayun için bölgelerinde bulunan vazifeli neferin bir an önce Edirne sahrasında toplanmasına dair mektup.

S.145/b.438 Harput kazasının ve karyelerinin binyüzüç senesi avarız-hanelerini,mevkûfat defterinden sicile nakl edilen defter.

Not:Bu belgenin sayfa numaralarında karışıklık meydana geldiğinden,belge sırasıyla 145,146 ve 143. sayfalarda bulunmaktadır.

S.144/b.439 Harput kazasının avarız-hanesini bildirmekte ve halk fakir ve perişan olduğundan ellibir ve bir rub tanzil edildiğine dair suret.

S.144/b.440 Harput kazasının halkı perişan olduğundan avarız-haneyi ödeyemeyeceklerini arzuhal etmeleri üzerine ellibir ve bir rub tanzil edildiği,böylece ikiyüzotuz hane kaldığına dair emr-i şerif.

S.144/b.441 Harput Müderris mahallesinden es-Seyyid Mustafa Ağa ve Hasan Ağa ibnî es-Seyyid Himmet ve kardeşi Hüseyin Ağa ve müteveffa kardeşi Mehmed Paşanın varisleri iki bab Samanhanı mülklerini Mustafa bin Mübareke sattıklarına dair hüccet.

S.147/b.442 Edirneden-Diyarbekire varıncaya Anadolunun orta kolunda bulunan kadılara,yapılacak sefer-i hümayun için bölgelerinde bulunan vazifeli olan neferlerin eksiksiz ve zamanında Edirne sahrasında olmalarına dair ferman-ı şerif.

S.147/b.443 Engürüs üzerine yapılacak sefer-i hümâyûn için Anadolunun orta kolunda bulunan kadılara,bölgelerinde bulunan vazifeli neferlerin eksiksiz olarak bir an önce Edirne sahrasında toplanılmasına dair fermân-ı şerîf.

S.149/b.444 Harputda sakin olan Ebubekir Efendiye iftâlık vazifesi ile Hanefi İmamları kavline göre fetva vermesine dair ilâm.

S.149/b.445 Anadoluda Türkmen ve Ekrad taifesinin bazıları ile eşkiyanın şekâvetinden dolayı katli gerekenlerin katl edilmesi,habsi gerekenin habs edilmesi ve Türkmen taifesinin fermânla iskân edildikleri yere muhalefet etmeden gitmelerine dair fermân-ı şerîf.

S.150/b.446 Sefer-i hümayun için Edirne sahrasında vazifeli askerlerin toplanmasına dair Diyarbekir Valisi Ali Paşaya yazılan emr-i şerîf.

S.151/b.447 Voyvoda,muhassıl ve tahsildarlara,tahsil edecekleri irâdları,yalduz altunu üçyüz akçeye,şerîfî ve macarî altunu ikiyüzyetmişer akçeye ve parayı da üçer akçeden tahsil edeceklerine dair emr-i şerîf.

S.152/b.448 Diyarbekir valisi Vezir Ali Paşaya binyüzüç senesinin Rebi`ü'l-Evvel ayında Edirne sahrasında vazifeli askerlerin toplanması vazifesinin verildiği ve bu zamanda Edirne sahrasında askerin tesyirinin sağlanmasıyla gazaya çıkılacağına dair emr-i şerîf.

S.153/b.449 Harput Kalesinde mustahfizan ve azabların cülûs-ı hümâyûn bahşişi dokuzbinsekizyüz akçe olduğu halde kırksekiz guruş olduğundan gerisinin bakî kaldığını,taraf-ı saltanatdan mübaşir olan Ömer Ağanın,paranın tamamını teslim ettiğine dair buyûruldu-yı şerîf.

S.153/b.450 Harput sakinlerinden Ahi bin Kudret ve Cafer nam kimselerin yanında hüccet-i şer`iyye ile menzilci olan İsmailin alacak ücreti kaldığı halde vermediklerinden,kadı tarafından Padişaha arzuhali üzerine alacağının verilmesine dair emr-i şerîf.

S.153/b.451 Harput kasabasının pazar-başısı olan Halid,cülûs-ı hümâyûnla pazar-başılık vazifesinin yenilendiğine dair berât-ı şerîf.

S.154/b.452 Anadolu neferinden kapısız ve bacasız gezen levendlerle,Türkmen ve Ekrad taifesinin iskâna tabi tutuldukları yerlere gitmeyerek şekâvet eylediklerinden,bu şekâvetlerin önlenmesi ve Türkmenle,Ekrâd taifesinin iskân edildikleri yerlere gitmelerine dair emr-i şerîf.

S.154/b.453 Anadoluda vüzera,mirliva ve mütesellim kâğıdları ile menzil beygirleri aldıklarından mühürlü kâğıd vermemeleri,Mısır valisinden gayri kimsenin kâğıdına beygir verilmemesine dair fermân-ı şerîf.

Not:Bu belgenin bir kısmı sayfa 154'te,diğer yarısı da sayfa 151'de bulunmaktadır.

S.155/b.454 Hacıseli karye sakinelerinden olub,Karasofu mahallesinde oturan Belkıs bint-i İlyas nam hatun Adedi mevzisinde olan bağın kendisinin olduğu iddiası ile el-Hac Mehmed Beşe bin Mehmed Beşe'yi dava eylediğine dair hüccet.

S.156/b.455 Yapılacak sefer-i hümayun içün nevrûz-ı firâzun yirminci gününde vazifeli askerlerin toplanmasına dair fermân-ı şerîf.

S.157/b.456 Harput Meydan mahallesinden vefat eden es-Seyyid Hamza ibn-i es-Seyyid Osman Beğ'in mal ve mülkleri onsekiz sehim olduğu ve varisleri olan zevcesi Emine bint-i el-Hac Mustafa,kızı Firdevs,kardeşi es-Seyyid Hasan,kızkar-

deşi Rahime arasında hisselerine göre taksim edildiğine dair hüccet.

S.158/b.457 Harput Ağa mahallesinden vefat eden Ali bin Mustafa'nın kızları Rukiye,Firdevs ve Ayşe,ceddeleri olan Ümmühan bint-i Hüseyin nam hatundan satın aldıkları evi,harabe olduğundan Ali Beşe ibn-i Yusuf'a sattıklarına dair hüccet.

S.158/b.458 Hırhik karyeden Ahmed ve Hasan ibn-i Mehmed Beşe,kardeşlerin annesi olan Elif bint-i Allahverdi vefat ettiği,annelerinin babası olan Allahverdiden intikal eyleyen hisselerden dolayı,dayıları Yusuf,Mustafa ve Caferle davaları olduğu sırada aralarında sulh olduğuna dair hüccet.

S.159/b.459 Behremaz nahiyesine tabi Çeku(چكو) karyeden Timur bin Munzur ve amcalarına aid olan Gezin karye toprağında köy otlağı,sulağı ve meşesini,Sefu ve Ali bin Mahmud'a satıldığı,daha sonra Timur babası Munzurun hissesi kaldığı iddiası ile dava etmesi üzerine aralarında sulh olduğuna dair hüccet.

S.160/b.460 Harput Meydan mahallesinden vefat eden el-Hac Ali bin el-Hac Mehmed'in veraseti oğulları es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Mustafaya intikal eylediği,es-Seyyid Hüseyininde vefatıyla veraseti varislerine intikal eylediği,el-Hac Alinin Şüşnaz nahiyesinde bağ,bağçe,ağaçlığı,harabe evi ve suları,iki oğluna intikal eylediğini müteveffa es-Seyyid Hüseyinin varislerine intikal eylediğini,varisleri de kendi hisselerini Mehmed Beşe bin Ali'ye sattıklarına dair hüccet.

S.161/b.461 Han karyeden Veli bin Ali ve kardeşi,sahib-i arz izniyle sulu ve susuz tarlaların tasarruf hakkını Müftü el-Hac Abdüllatif Efendi ve kardeşi el-Hac Mehmed Çelebiye verdiklerine dair hüccet.

S.161/b.462 Harput Hoca mahallesinden es-Seyyid Ebubekir bin Mustafa,kızkardeşi Refika,valideleri Fatma bint-i Ali ve

diğer valideleri Fatma bint-i İlyas mülk-i mevrûsları olan evlerini el-Hac Halil bin Ömer'e sattıklarına dair hüccet.

S.162/b.463 Harput Ahi Musa mahallesinden Ayşe bint-i el-Hac Ebubekir,babası müteveffa Ebubekirden intikal eyleyen evler, bağ,bağçe,tecemmülat,dükkan ve sair nakdiyeden kendisi ile kardeşi Mehmed Beşeye intikal eylediği,kendi hissesini kardeşi Mehmed Beşeye sattığına dair hüccet.

S.163/b.464 Harput Hoca mahallesinden Ahmed Beşe bin Mehmed ve annesi Fatma Hatun,Pınarlik nahiyesinde bağ,bağçe,meyvalı,meyvasız ağaçlar,evleri ve suları Hamza Beşe bin el-Hac Veli'ye sattıklarına dair hüccet.

S.163/b.465 Harput Meydan mahallesinden olup,Bağdadda olan Ömer Odabaşı,kardeşi el-Hac Ebubekiri vekil ederek el-Hac Mustafa Beşe ibn-i Mehmed'den,Süleyman bin Abdullah nam abd-ı mutekiyi satın aldığını,Süleyman Bağdadda Monla Efendi Hazretleri huzurunda hür olduğunu isbat etmesi üzerine el-Hac Mustafa Beşeden satış parasını talep eylediğine dair hüccet.

S.163/b.466 Harput Sarahatun mahallesinden Hüseyin Çelebi ibn-i el-Hac Hasan,Danişmend nahiyesinde bağ,bağçe,meyvalı. ve meyvasız ağaçlar ile su hakkını Veli bin Hızır'a sattığına dair hüccet.

S.164/b.467 Kesrik karyesinden Süleyman bin Davud ile Hüseyin bin Ali birer kıta susuz tarlalarını değiştirdiklerine dair hüccet.

S.164/b.468 Haceri karyeden Süleyman Ağa ibn-i Mehmed,zevcesi Kâfiye bint-i Munzur ve oğlu Yusuf,sahib-i arz izniyle tarlalarını el-Hac Hüseyin Çelebi ibn-i İnce Hasan'a sattıklarına dair hüccet.

S.165/b.469 Harput Kara Sofu mahallesinden Halil Beşe ibn-i el-Hac İsmail Ağa,Cami-i Kebir mahallesinde ve Hırhik karyede bulunan evlerini el-Hac Ali Beşe ibn-i Hasan'a sattığına

dair hüccet.

S.165/b.470 Harput Cami-i Kebir mahallesinden olup,Pekinik karyede oturan Mehmed bin Abdullah ve Hırhik karyeden Mustafa Beşe ibn-i Ahmed,Cami-i Kebirde müşterek oldukları evlerini Halil Beşe ibn-i el-Hac İsmail Ağa'ya sattığına dair hüccet.

S.165/b.471 Uluabad nahiyesi arasında Haringid(حارنكيد) çayından geçmek isteyen İsmail bin Osman nam ihtiyar beygiri ile geçmek isterken boğulduğuna dair hüccet.

S.166/b.472 Harput Meydan mahallesinden Muhammed Çelebi ibn-i Musa,kendi menziline mülahık olan es-Seyyid Abdullah Çelebinin menzilini satın aldığı halde,daha sonra menzili es-Seyyid Mustafanın da satın aldığını işitmesi üzerine mahkemeye başvurduğuna dair hüccet.

S.166/b.473 Pekinik karye havalisinde Altınahiye tabir olunan yerde bağ,bağçe ve emlak sahiplerinden es-Seyyid Teşrizâde,el-Hac İsmail,es-Seyyid İshak ve oğlu Seyyid Mustafa, Pekinik ahalisi tarafından harc ve salyane talebiyle aralarında anlaşmazlık olduğundan,aralarında sulh olması için Eyüp Beşeye sarf olunması için para verildiği ve sulh olduğuna dair hüccet.

S.167/b.474 Harput Cami-i Kebir mahallesinden olup,beyt-i mükerremden gelir iken vefat eden el-Hac Seyyid Yahyanın veraseti varislerine intikal ettiği ve taksimine dair hüccet.

S.167/b.475 Harput Cami-i Kebir mahallesinden olup,Kâbe-i mükerremden gelir iken vefat eden es-Seyyid Hacı Yahya Çelebi ibn-i İbrahim'in varisleri,müteveffa Yahya vefat etmeden el-Hac Osmanı vasi-yi muhtar ettiğini,değerli eşya ve nakdiyeyi teslim ettiğini,el-Hac Osmanında emanetleri varislere teslim ettiğine dair hüccet.

S.168/b.476 Harput Meydan mahallesinden Süleyman bin Ebubekir,Danişmend nahiyesinde bulunan bağ,bağçe,meşe,evini ve

dahilinde havuzu ile su hisselerinin,müşterek olmak üzere Mustafa Çelebi bin Süleyman ve es-Seyyid Hasan Çelebi bin Hüseyin'e sattığına dair hüccet.

S.168/b.477 Kürk karye sakinlerinden Fatma bint-i Cafur nam hatun kızı Ümmi Selimenin müteveffiye olmasından sonra zevcinin mihri mukabelesinde,kızının terekesinden düşen hisseleri zevcesi Fatmaya verdiği ve Fatmada elma bağçesinin nısfı ile ahudud ağaçlığın nısfını Bali Çelebi ibn-i Nezir'e sattığına dair hüccet.

S.168/b.478 Harputa tabi Mezraa sakinlerinden Paşanın torunu Osman Ağa,Aşvan karyede bulunan değirmenden kendine aid olan birbuçuk kile hınta ile birbuçuk kile şair,yine İğıki karyesinin Başdeğirmeninde aid olan beş kile hınta ve İğıki karye Cami-i Şerif yanında bir bab dükkanı İğıki Camiine vakf ettiğine dair hüccet.

S.169/b.479 Harput Hoca mahallesinden es-Seyyid Mehmed Emin Çelebi ibn-i Bektaş Ağa ve validesi Şerife bint-i es-Seyyid Mustafa Ağa nam hatun Tadım karyede sulu ve susuz tarlaları ile sularını el-Hac İbrahim Ağa ve Ali Ağa ibn-i Hasan Beşe'ye sattıklarına dair hüccet.

S.169/b.480 Müridi nahiyesi sakinlerinden Ali bin Mehmed, nahiyede bulunan bağ,bağçe,ev,su ve tarlaları kaynı es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Ali Beşe'ye sattığı,ayrıca Alinin zevcesi Alime Hatunda kardeşi es-Seyyid Mehmed Çelebiye mezkûr yerlerdeki hisseler ile bağ evini ve on guruş karşılığında bağ evi yanında bulunan bağı aldığına dair hüccet.

S.170/b.481 Harput Sarahatun mahallesinden el-Hac Ali Beşe ibn-i Kara Veli,cami kapısında tahminen birbuçuk yaşında beze sarılı bir kız çocuğu bulduğunu,meclis-i şer'e getirerek, yevmiye nafaka ve harc-ı lazime talep ettiğine dair hüccet.

S.170/b.482 Harput Ahmed Beğ mahallesinden olup,vefat eden

Asiyye bint-i Ahmed'in terekesi varislerine intikal ettiği ve varislerde kendilerine düşen hisselerini aldıklarına dair hüccet.

S.171/b.483 Harput Alaybeği Mehmedin binyüziki senesinde ferman olunan bedel akçelerin toplanmasında ihmal ve müsamaha görülmesinden azl edildiği,yerine İbrahimin alaybeği tayin edildiği ve Asitane-i saadete emr-i şerif yazılması için arz olunduğuna dair mektup.

S.171/b.484 Harput Zahriyye Cami-i Şerif imamı olan es-Seyyid Yasin cülûs-ı hümayunla birlikte arzuhali üzerine imamlık vazifesinin yenilendiğine dair berat-ı şerif.

S.171/b.485 Miyadun karyesi sakinlerinden Yadigar evine gider iken,Hasan,oğlu Mustafa ve karındaşı oğlu Bektaş nam şakiler yoluna çıktıkları ve evini bastıkları,katl etmek üzere iken müslümanlar erişerek Yadigarı kurtardıkları,Hasan firar ettiği,Mustafa ile Bektaş kale-bend edildiği ve divan-ı Amidde murafaa olunmaları için Amide gelmelerine dair mektup.

S.172/b.486 Osmanın ölümüne dair hüccet.

Not:Belgenin üst kısmı olmadığından,konu tam anlaşılamamıştır.

S.172/b.487 Kuzabad nahiyesinin tımar karyelerinden Çöteli ahalisinden Ekşi Mehmed bin Halil,babası Halilin Sarnı karyede bulunan değirmende maktûl bulunduğu,nice defa diyyet talep ettiği ve Diyarbekir valisinin bu konuda buyruldu-yı şerifi olduğu halde Sarnı karye ahalisinden Mehmed bin Abdullah,Mahmud bin Abdal,Uzun Ali,kardeşi Süleyman,Kırık Ali, İsa ve Kel Aliyi dava ettiğine dair hüccet.

S.174/b.488 Harput mukataasının binyüzdört senesi rüsûmların toplam onbeşbinikiyüzellialtı guruş olduğuna dair kayıd.

S.174/b.489 Van kullarına tevcih edilen Harput mukataasının rüsûmatı onbeşbinikiyüzellialtı guruş olduğu,meblağı cem ve tahsil edilmesine dair buyruldu.

S.173/b.490 Saki Ahmedin Zi'l-Hiccenin onbeşinde mahkemeye alındığına dair kayıd.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

-METİN-

(TRANSKRİPSİYONU)

S.1 Kesir zımmi akçe getürüb teslim eylemezse ücrete
b.1 müstehak olmaz her nakd akçesi getürürse ol kadar ahere olur.

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Şehiriye(شهريه)

-Ahmed Beşe

S.1 Ahmed Saki Han Zi'l-hiccenin onikinci gününden kı-
b.2 lındıkca sene fahvâsına dek dokuz guruş ücreti ile mahkemeye ittihâb.

be-ma`rifet-i Kethüdâ-yı şehir

S.1 Pertenin evleri fürûht olur imiş fürûht oldukda
b.3 Osman Ağanın biribirine hissedârım deyu kayd olundu.

S.2 Medîne-i Harputa tâbi` Hersenk nâm karyede nîm çift-
b.4 lik sâhibi olan fahru'l-akrân el-Hac Cercis Ağa tarafından oğlu Mehmed Ağa ve nîm çiftlik mutasarrıfı olan Hamza Beğ ve ehl-i karyeden Ahmed bin Abdullah Efendi ve Ömer Beşe ve Veli bin Karabeğ ve Mehmed bin Bayram ve Halil bin Mehmed nâm müslimûn ve Keşiş ve Sevebna(سوبنا) zımmiler ve gayrileri meclis-i şer`e takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrdan `alâkası olan Süleyman nâm kimsenin oğlu Mehmed karye-i mezbûrede vâki` suyumuzun ve yerimizin husûsuçün ehl-i karyenindir bende zâhir karyenin bizim olub yedimizde hüccet virmiş iken kanâ`at itmeyüb bi'l-külliye suyumuzu bağına bağlayub ekinlerimizin zarar ve garaz eylemişdir didiklerinde mezbûr Mehmed ihzâr-ı şer` olunub istifâr olundukda babam hayâtında olmağla ben fuzûlî zabt ederim deyu cevâb eyledi vekâleten yahud emâneten zabt edermiş deyu istinkâf olunmağıyla min-ba'd `alâkam yokdur deyu gitmekle müdde`iyûn-ı merkûmun zikr olunan zararı ve suları kat` eyledüğü zararı

keşf olunub zararı olan eşcârının mu`ayyenesi olunmak içün üzerine (varılüb(çizik)) varmak matlûbumdur deyu iltimâs eylemelerine `akd-i şer`î mütahharadan Mevlana Ahmed Efendi irsâl olunub oldahi zeyl-i vesîkadan mestûru'l-asâmî müslîmin ile karye-i mezbûrun mahall-i şer`e varıb merkûm Mehmed varmamağla mezbûrun işbu su karyenin iken mezbûr Mehmed sedd edüb beş yerden bağına bağlamışdır deyu buyurdu ve Hasan dahî meyve ağaçları babamız dikmişdir deyüb ve su kenârında olan ağaçlar `amelsiz bende olmuşdur fil`î(فلع) olunması şer`an matlûbumuzdur deyu müslîminden Monla Mehmed bin Ebubekir ve Arslan Çavuş hâzıran olub fi'l-vâki` işbu mevzi` ve su karyenindir Mehmed fuzûlî bağlamış ve garaz eylemişdir ve su kenârında olan eşcârının suya zararı var fil`olunmak lâzımdır deyu herbiri haber vermeklerinden mevlânâ-yı merkûm tahrîr ve gelüb takrîr etmeğin eşcâr-ı zararı olanları fil`ine hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i zi'l-ka`detü'şşerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Zi'l-ka`detü'ş-şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ahmed Efendi bin Halil

-Çalık oğlu Mustafa Çelebi

-Ebubekir Beğ,Hâtib-i Aydın

-el-Hac İbrahim

-el-Hac Ömer Çelebi

S.2 b.5 Zımmiyan Vartuk,Bekirden ta`dil mahzarasını sekiz kırk gün va`de.

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi

-Eyüb

S.2 b.6 Aher baharın yiğirmialtıncı ayın pazarıertesi lahmın batmânına oniki çürük nemna(غنم) narh olundu

yiğirmi güne dek.

S.3 b.7 Bismillahirrahmanirrahim.Ya Allah ya Kerim ya Azim Allahümme ahestüm bilhayr vessaadet.Fî evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ahire li-sene selase ve mi'ete ve elf.

Medîne-i Harputa tâbi` olub tîmâr kurrâlarından Neferik( نفريك ) nâm karye sâkini Mehmed bin Cafer ve İbrahim ibn-i (boş) nâm kimesneler taraflarından husûs-ı atiyü'd-da`va ve husûmete bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekilleri olan es-Seyyid Salih Çelebi meclis-i şer`-i şerîf-i Muhammedî ve mahfil-i dîn-i münîfen hamdiyye Herdi re`âyâsından Sarıhan nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb sâlifü'z-zikr karyeden vâki` olub Şahin nâm (kimesne) tevfüz ve tapû eyledüğü bir tarafdan Bostanderesi mezra`ası ve bir tarafdan Çokal mezra`ası ve bir tarafdan Kavak deresi ve bir tarafdan Çakaldutan gedüğü ve ba`zen tarîkle mahdûd mezra`anın sülüsânî mezbûr Mehmedin babası Cafer ve sülüsü mezbûr İbrahim fâriğ olub bindoksan senesinde sâhib-i arz olan Yusuf Ağa izn-i tam alınub oniki seneden beri minvâl-i muharrer üzere zabt ve tasarruflarında iken hâliyan mezbûr Sarıhan mü'ekkilelerimin tasarruflarına mâni` olur su'al olunub men` olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm Sarıhan zikr olunan mevzi`ileri mukaddeman kendim tapû eylemiş idim ve bir mikdâr tapûlu yerine unba(اونبا) eylemiş eyledim lâkin aher kazâda olduğum içün hâlî ve harâbe olmakla sipâhî Şahine tapû edüb oldahî mezbûrun Cafer ve İbrahim nâm kimesnelere izn-i sipâhî ile fâriga olunmuş deyu oniki sene merkûmanın tasarruflarına mu`terif oldukda bana tasarruf-ı arza `öşrüsün-i nisbetle hakku'l-karâr felâ yuhaza(فلا يوخذ) min-ba`dehu mûcebince arâzilere mezbûr Sarıhanın kasr-ı yedine tenbih olunub ve o husûs içün dahî Mahmud Beğ ve Bektaş Beğ li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub münâza`a-fîh olan emlâkı

Ahmed Ağa hâs oğluna bey` edüb oldahî Şahine bey` edüb oldahî Cafer ve İbrahime temlîk edüb mezbûran Cafer ve İbrahimin olmağla Cafer fevt olub sülüsânî oğluna nakl eyledi deyu şehâdet eylemekleri ile o dahî `alâkası olmağın mâ-vak`a ketb olundu.Evâ'il-i cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-el-Hac Osman,Hüseynikli

-Osman,Kethüdâ-yı şehir

-es-Seyyid Receb Çelebi bin Molla Süleyman

S.3 b.8 Medîne-i Harpurt mahallatından Meydan mahallesi sâkinlerinden olub misafire eylemekle gaîb-i mınkıta`a ile gâib olan İbrahim bin Ali nâm kimesnenin emvâl-i mevrûsa ve emlâk-i müntakilesin-i hıfz eylemek içün bi-hasebi'l-iktizâ-i şerîf-i mutahharadan üzere cânib-i şer`-i şerîfden işbu hâfızu'l-vesîka karındaşı Halil Çelebi kısm-ı nasb ve ta`yin olunub oldahî hizmetini kabûl ve lâzimesin-i ta`ahhüd etmeğin bu vesîka ve `ala hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu.Fî evâ'il-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Eimme Mehmed Efendi bin Molla Hay

-es-Seyyid Mehmed Çelebi,Semerci.

S.3 b.9 Medîne-i Harputa tâbi` İğıki nâm karye sâkinlerinden Hüseyin Beşe bin Sefer nâm kimesnenin (meclis (çizik)) sulbî oğulları Fazlı ve Abdullah ve Halil kebîre kızı Keziban tarafından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîli içün Ali bin Mehmed ve Hasan Beşe ibn-i Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile hasm-ı câhide mahzarında sâ-

bitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan `ammileri Ahmed Beşe vekâleten ve sağîre kızı Eminenin tesviye ve umûrı içün mensûb-ı vâsiyi olmağla vesâyeten meclis-i şer`î şerîf şâfihü'l-beyân işbu hâfızu'l-kitâb Hüseyin Çelebi ibn-i Molla Osman muvâcehesinde bi'l-vekâleten ve bi'l-asâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mütevefâ-yı mezbûrdan bize intikâl edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafı Mahmud Beşe ve bir tarafında Kör Ali ve bir tarafanda Hüseynikli taşçı zımmiye bir tarafı Usab zımmî mülkleriyle mahdûd dâhilinde nısfı bağ harâbesi ve nısfı hâlî olan mevrûslarını ni`met-i kudretleri olmayub külliyet ile harâbe-i meyil eyledüğünden mâ`adâ sağîr-i mersûmenin nafaka ve kisveye ihtiyaç-nâmesi olduğuçün bey`-i infa` olmağın tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer` semen-i şâyi`a olan onbeş `aded esedi guruşa mü'ekkilelerim asâleten ve kendim vesâyeten merkûm Hüseyin Çelebiye bey` edüb kabz-ı semen-i ma`dûd ve teslîm-i mebî`-i mahdûd eyledik ba`de'l-yevm mezbûr Hüseyin Çelebinin mülk-i müşterâsıdır eğer mezbûrlardan bir zarar isâbet ederse zamân (derk(çizik)) ile kendim zâmin dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer` mâ-vak`a ketb olundu, Fî evâ'il-i cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin Ali Efendi

-el-Hac Ömer Boyacı-zâde

-Mustafa Beşe,`İzzetim

-es-Seyyid Mahmud Hazan Ali

-Mehmed ibn-i Mustafa

S.4 b.10 Medîne-i Harputa tâbi` İğıki nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Sefer nâm kimesne sulbiyye kızı Eminenin emvâlini hıfz ve ahvâlini

zabt eylemek içün bir vâsî lâzım olmağın işbu sâhibü'l-kitâb Ömer ibn-i Ahmediyye nâm kimesne savb-ı şer`-i mutahharadan vasî nasb ve ta`yin olunub oldahî vasi-yi mezbûreyi kabûl etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Çelebi Körkulu-zâde
-Mustafa Beşe,`İzzetim
-es-Seyyid Mahmud Hazan Ali
-Molla Ebubekir bin Osman
-Ahmed bin Abdullah,tâbi`-i Çavuş

S.4 b.11 Sarahatun mahallesi sâkinlerinden olub fevt olan Sağır Ahmedin sulbî oğlu Mustafaya vâlidesi Safiye vasî nasb olunub oldahî kabûl etmeğin kayd olundu.

S.4 b.12 Müteveffâ-yı mezbûrun sülbiyye kızı Fatmaya vâlidesi Amine vasi-yi nasb olunub ba`de'l-kabûl etmeğin kayd olundu.Fî evâ'il-i cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-İlyas Efendi
-Ahmed Odabaşı
-Ebubekir bin Osman
-Ahmed bin Kürd Mehmed
-Bayram Beşe

S.4 b.13 Medîne-i Harputda Sarahatun mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Sağır İbrahim nâm kimesnenin vârisi sulbî sağîre oğlu Mustafa ve sulbiyye sağîre kızı Fatma ve sulbiyye kebire kızı Ayşeye ve zevce-i metrûke olub mersûm Fatmanın vâlidesi olan Emineye münhasıra olub tashîh mes'elesi otuziki sehimden müstakîm olmağla

ondört sehim mezbûr Mustafaya ve yedişer sehimi mezbûran Fatma ve Ayşenin herbirine dörder sehim mersûme Emineye `a-id olmağla müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafı Kuyucuoğlu evleri (bir) tarafı İvaz nâm kimesne mülkü ve bir (tara)fdan Silâh-hâneye nâzır olan örtme ve havluya müştemil üç bâb oda gayri terekesi olmayub sağîran-ı mezbûranın dahî nafaka ve kisve harcı zarûret-nâmesi olduğu mukırr olmağın cânib-i şer`den bi-hasebi'l-iktizâ-i beyyine izin verildikde mukırr-ı mersûme Emine asâleten ve sağîre mersûme Fatma tarafından vesâyeten ve mezbûr Mustafa tarafından dahî müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i mütallik olub sağîr mezbûrun vâlidesi olan Medine dahî vesâyeten ve mersûme Ayşe tarafından dahî Ahmed Odabaşı ve terzi Mustafa şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olub zevcî Allahverdi vekâleten meclis-i şeri`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Radiye bint-i Mehmed nâm hatun tarafından tasdîk vekîli zevcî olan Ömer Çelebi muvâcehesinde herbiri asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sâlifü'z-zikr evleri zarûret-i nafakası ve kisve harcı lâzimeleri alacak semen-i misli olan ondokuz guruş mersûm Radiye Hatun bi'l-îcâb ve'l-makbûle bâtan bey`ve temlîk edüb bi-hasebi'ş-şer'î herbirimiz semen-i hissemizi (a)hz ve kabz eyledük ba`de'l-bey` mersûme Emine Hatunun mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i cemâziyi'l-ahir lisene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ahmed bin Derviş

-Ahüvve İbrahim Beğ

-Ahi diğer Arslan

-*İsmail Kazez*

-Ebubekir Osman

S.4 b.14 Medîne-i Harputda Gürcü Beğ mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Usab veled-i (boş) nâm zımminin vârisi sağîr oğlu Murad ve kızları Mekik ve Başacan ve Kelihatun nâm zımmiyelere münhasır olub fi't-taksîm mesfûr Murad dahî mürd olmağla vârisi sülbî oğulları Usab ve Varta(n) kızları Hermik ve Ağabeğ nâm zımmiyelere münhasıra olub fi't-taksîm mesfûre Ağabeğ mürde olmağla vârisi sadriyye oğulları Erhiyye(ارهيّا) nâm bâliğa ve Reşakes nâm sağîr ve zevcî Kazer nâm zımmiye münhasıra olub kable'l-kasemine mesfûr Gelinhatun mürde olmağla vârisi sadriyye oğulları Ovannes ve Kazere münhasıra olub kable'l-kasemine mesfûr Kazer dahî mürd olmağla vârisi sulbî oğlu Asdura ve zevci-yi metrûkesi Beğinhana münhasır oldu mukarrer oldukdan sonra mesfûran Usab ve Vartan asâleten ve kızkarındaşları mesfûre Hermik tarafından kâmet-i simâsını `ârifân olan Mustafa bin Fethullah ve Muhammed Çelebi ibn-i Ali şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan zevci-yi Hacuk vekâleten ve mesfûrun Erhiyye ve Reşakes ve Kazer taraflarından dahî mesfûr Kazerin babası Ruhan zımmî bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekâleten ve vesâyeten ve mesfûr Ovannes kendi tarafından asâleten ve mesfûre Başacan tarafından Mehmed bin Tatar ve Murad bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleten mesfûr Asdur ve anası Gülbeğinin oğlu Mardures(ماردورس) veled-i Aleksan ve şeriki Murad veled-i Mardurus zımmiler muvâcehelerinde herbiri asâleten ve vekâleten ve vesâyeten bi-eserehüm tav`an ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mesbûrenin Cüz(جز) bağları demekle ma`rûf nahiyesinde vâki` bir tarafdan Evbalı (اوباڵی) bağı ve bir tarafdan Karacaoğlu Osman ve bir tarafdan karındaşı Süleyman bağları ve bir tarafdan Canikoğlu bağı ile mahdûd olub mürd-i mesfûr Usabın minvâl-i muharrer

üzere intikâl edüb mülk-i mevrûsumuz olan bağ ve bağçe ve evler ve sular tevâbi` oniki guruş Usab ve Vartan hisselerini ve sekiz guruşa dahî mâ-bâkî hisse-i mesfûrun(S.5) Mardures ve Murad îcâb ve kabûl-i bâtan bey` ve temlîk edib kabz-ı semen-i ma`dûd ve teslîm-i mebî` mahdûd eyledik sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe ve evler ve sular ve tevâbi`inde müdâhalemiz kalmadı mesfûran Mardures ve Muradın mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde bi-hasebi't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Gençoğlu Ömer Çelebi
-ve Amadi Ahmed Odabaşı
-Abdurrahman Çelebi
-es-Seyyid Mehmed,Kassâb
-Ahmed bin Kürd Ahmed

S.5 b.15 Medîne-i Harpurtda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Çalık Mehmed Beşe sulbiyye sağîre kızı Maindenin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt eylemek içün işbu hâfîzu'l-vesîka zevce-i metrûkesi Asiyye nâm hatunun vasi-yi muhtâr eyledüğün müslîminden Hasan bin Ahmed ve Zülfikar bin Davud nâm kimesneler hâzıran-ı bi'l-meclis olub `aliyyü'ş-şehâdet haber vermeleriyle zabtu'l-makâl mâ-vak`a ketb ve terkîm olunub mersûme Asiyye Hatun yedine vaz` olunduğu `inde'l-hâce ibrâz edinüb vesâyete dahl olunmuya.Tahrîren fi'l-yevmi'l-`aşer şehr-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(10 Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,el-Mü'ezzin
-Abbas Beğ,Dişidili

-Fazlı Beğ bin İsmail Beğ

-Veli Beğ,damadı

S.5 b.16 Medîne-i Harputa tâbi` Alaca nâm karye sâkinlerinden İsa Beşe ve Musa Beşe ibn-i Halil nâm kimesneler asâleten ve karındaşları Mahmud kıbelden bimâ-hüve nehci'ş-şer`î mezbûr İsa Beşe vekâleten ve yine karye-i mezbûreden Ömer bin Hasan asâleten meclis-i şer`-i şerîf-i nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf Mustafa bende medîne-i mezbûrun Meydan mahallesi sâkinlerinden olub mukaddeman fevt olan Çalık Mehmed Beşenin sulbiyye kızları Adile ve Safiye ve Ayşe nâm bâliğalar ve zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından sulbiyye sağîre kızı Maindenin vasi-yi muhtârı olan Asiyye bint-i Mehmed taraflarından câ'iyü'l-ebvâyı tasdîk vekilleri olub damadı olan Veli Beğ ibn-i İsmail Beğ muvâcehesinde herbiri bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Çalık Mehmed Beşenin `ammizâdesi olmak iddi`asıyla terekesinin yiğirmidört sehimden beş sehim bedele mıntıkâdır deyu nizâ` edüb mersûmat dahî hisse-i nisbet olduğumuzu münkir olub beyyinemize müslimûn ve maslahûh tavassut edüb inkârdan sulh-ı hâiz olduğuna binâ'en altmış `aded-i ésedi guruşa islâh etmeğin mersûmat dahî sulh-ı mezkûrı kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr altmış esedî guruşu bize teslîm etmekle meclis-i sulhda biz dahî tamâmen ahz ve kabz eyledük ba`de'l-yevm fasl-ı husûmet ve kat`-ı nizâ` olduk min-ba`dehu irse müte`allik da`va ve nizâ`amız kalmadı zimmetleri ibrâz ve iskât eyledik husûmet-i da`vamız olursa mesmû`a ve `inde'l-hükkâmü'l-kirâm makbûle olunmaya dediklerinde gıbbe't-tasdîk-i sıhhat-ı ibrâya hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Ulemâ el-Hac Ali Efendi,el-Müderris

-Fahru'l-Va`izin Abdüllatif Efendi

-Hacı Çavuş bin Nasuh

-Molla Halil bin İsmail Efendi

-Veli Beğ bin Nasuh Beşe

-Köse el-Hac Muhammed

-Ali Beşe,Kuyucu

-Ebubekir Beşe,Çünmek(جونمك)

-es-Seyyid Mehmed,Nakib Çavuşu

-Fazlı Beğ bin İsmail Beğ

S.5 b.17 Medîne-i Harputa tâbi` Şüşnaz nahiyesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Davud bin Abdurrahman nâm kimesnenin sulbî sağîre oğlu Halil ve kızı sağîre Kerimenin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt eylemek içün bir vasî lâzım ve mühim olmağıyla işbu hâfızu'l-vesîka Mehmed bin Mustafa Çelebi nâm kimesne vesâyeten merkûm maslahat olmağın bi-hasebi'l-iktizâ-i savb-ı şer`î mutahharadan sağîran-ı mezbûranın tesviye-i umûrları içün merkûm Mehmed Çelebi vasi-yi nasb ve ta`yin olunub oldahî vesâyet-i merkûm kabûle ve hizmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüd etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-Fahru'l-Hâtib Ebubekir Efendi

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Cami`-i Zahriyye

-Ahmed Efendi,el-Mü'ezzin-i Cami`-i Kebir

S.6 b.18 Medîne-i Harputda Ağa Cami`-i Şerif mahallesi sâkinlerinden Abdurrahman ibn-i Osman nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Hamza Beşe

ibn-i Hüseyin nâm râcil muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb mahalle-i mezbûrede vâki` ve bir tarafı Cami`-i Şerîf merkûm ve üç tarafı tarîkle mahdûd olub mâru'z-zikr Câmi`-i Şerîfe senede benim batmân rugân şem` verilecek sarîhâm olan menzil-i tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murafa`a ile tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî merkûm Hamza Beşeye bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile yüzaltmış `aded esedî guruşa bey` ve temlîk teslîm eylediğinde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve teselüm eylediğinden sonra semen-i merkûm yüzaltmış esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb oldu.Fî evâhir-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ali bin Maksud,Bakkâl
-es-Seyyid Halil bin Hızır,Bakkâl
-es-Seyyid Mustafa
-Kara Ali,Kassâb
-Kel Kaya,Kassâb
-ve gayr-i hümü'l hazzâr.

S.6 b.19 Medîne-i Harputda Ağa Câmi`-i Şerîf mahallesi sâkinlerinden bâ`isü'l-haza'l-kitâb es-Seyyid Abdülkerim bin el-Hac Mehmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda mahalle-i mezbûr sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan el-Hac Mehmed nâm kimesnenin oğlu(oğlu) olub es-Seyyid Mehmed bin Ahmed ve (boş) bin (boş) nâm kimesneler şehâdetleri ile müteveffâ-yı mezbûr vasiyyetiyle terekesinin sülüse müstehakk ve vâzi`ü'l-yede olan Ali Çavuş ve müteveffâ-yı mezbûrun kızı Kâfiye tarafından zevcî Seyyid İsrail mahzarın-

da üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Mehmed hâl-i sıhhatında mülk-i sarîhinde olub câmi`-i şerîfi mezkûr havlusuyla Molla Asaf ve bir tarafdan Resul Efendi ve bir tarafdan yine kendünün harem evleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd harem evinden taşrada vâki` fevkânî oda ve ayvan ve tahtanî ahur ve örtme ve havluyu elli `aded esedî guruşa bana bey`-i kat`î ile bey` ve kabz-ı semen edüb mülk-i müşterâm olmuş iken vâris-i mezbûr tasarrufuma mâni` olur su'al olunsun dedükde gıbbe'l-inkâr ve ba`dehu talebü'l-beyyine müslîminden es-Seyyid Ebubekir bin Mehmed li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub fi'l-vâki` müteveffâ-yı mezbûr Hacı Mehmed münâza`-ı fîh olan sâlifü'z-zikr harem evinden taşrasını bey`-i kat`î ile elli guruşa merkûm Seyyid Abdülkerim bey` edüb kabz-ı semen eyledi deyu şehâdet edüb ve İshak Çelebi ve oğlu Abdülmecid dahî hâzıran olub müteveffâ-yı miskini Murad Mehmed sânından edâ-i şehâdet eylediler ki vech-i muharrer üzere Hacı Mehmed bey`-i kabz-ı semen eyledüğüne şâhidim siz dahî sânımdan şâhid olub şehâdet eyleyeler deyu bizi ittihâz eyledi deyu herbiri şâhiden `aliyye'ş-şehâd eylediklerinde mesmû`a olub mûcebiyle hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir bin Celal

-es-Seyyid Ahmed bin Ali

-Kasım bin Ali

-Beşir bin Mehmed

-Ahmed bin Kürd Mehmed

-Bayram,el-Muhzır

S.6 b.20 Medîne-i Harputa tâbi` Alişam nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Osman Ağa eytâ-

mına vasi-yi şer`iyyesi olub zevce-i metrûkesi olan Rahime Hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-husûsa bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub zevcî sânisi olan Osman Beğ ibn-i Murtaza Ağa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûrda sâkinlerinden Hüseyin Beşe ibn-i Hamza nâm râcil mahzarında bi'l-vekâleten da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Hüseyin Beşede ikrârına binâ'en yüzbeş guruşu olmağıyla kassâm defterine tahrîr olmağın hâliyan taleb ederim dedikde gıbbe'ş-şu'al `akîbü'l-inkâr ve ba`de't-talebü'l-beyyine müslîminden İsmail Efendi ibn-i Ali Beğ ve es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i Seyyid İbrahim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzıran-ı bi'l-meclis olub münkir merkûm muvâcehesinde eşhâd olundukda fi'l-hakîka merkûm Hüseyin Beşe müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtiyü't-tahrîr ve defter olunduğu vakitde mezbûr Osman Ağaya yüzbeş esedî vâcibü'l-edâya deynî olduğu bi-tav`a mukırr ve mu`terif oldu bizler bu vech üzere şâhidleriz (ve) şehâdet dahî ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde gıbbe ri`âyet-i şerâitü'l-kabûle mesmû`a olub edâsına hükm-i şer`î birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Uncu Hüseyin Beşe

-Ömer Beşe,Haftahasar

-Mustafa Beşe,`İzzetim

-ve gayr-i hüm.

S.6 b.21 Medîne-i Harpurta tâbi` Alişam nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Osman Ağa nâm kimesnenin eytâmına vasi-yi şer`iyyesi olub zevce-i metrûkesi olan Rahime Hatunun asâleten ve vesâyeten cânibinden Uncu Osman ve Hasan ibn-i Mehmed şehâdetleri ile hasm-ı câhide

mahzarında sâbitü'l-vekâle olan zevci-yi sânisi yine Osman Beğ ibn-i Murtaza Ağa meclis-i şeri`at-ı garrâda Hüseyin ibn-i Kenan mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Hüseyinde kırkdört esedî guruş alacak olub vârise nakl etmeğe taleb ederim dedikde gıbbe'ssu'al merkûm Hüseyin fi'l-hakîka kırkdört esedî vermeğim var idi kemâl-i sıhhatda Abdurrahman Ağaya havâle olmakla kendim halâs olmağım deyu cevâb edüb vekîl-i merkûm havâle-i mezkûre-i münkir olub mezbûr Hüseyinden beyyine taleb olundukda istimihâl edüb ba`de'l-imhâl havâle eyledüğüne atiyyana kâdir olmayub meblağ-ı mezkûr kırkdört esedî deynî olduğunu mukırr olmağıyla edâsına ba`de'l-hüküm mâ-vak`a ketb olundu. Fî evâ'il-i cumâzidi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Alacalı Musa Beşe

-Alacalı Ömer Beşe

-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Süleyman

-Osman,Kethüdâ-yı şehir

S.7 b.22 Medîne-i Harputa tâbi` Horpenk nâm karye sâkinlerinden Hamza bin Kâzir( كزير ) Ömer nâm kimesne asâleten ve karındaşı Abbas nâm kimesne tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün İbrahim bin İlyas ve Mustafa bin Hüseyin şehâdetleri ile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`iyye lâ-hakk olan Ali Kethüdâ nâm kimesne vekâlet-i meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfız-ı hâmilü's-sefer Bizmişen nâm karyede ahâlilerinden Süleyman Beşe ibn-i İbrahim nâm râcil ve Yagob veled-i Marker ve Hacok veled-i Melkik ve Serabik veled-i Mardek ve Artuk veled-i Marker ve Agik veled-i Bedik ve Hokaten(حوكاتن) veled-i Şağvat(سغوان) ve Avik veled-i Tatik ve sâ'irleri

muvâcehelerinde herbiri takrîr-i kelâm asâleten ve vekâleten bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb mezbûrlardan yüzellâbeş guruş alacak hakk-ı mutâlibemiz olub onlar dahî münkir olmağın beyyinemizde maslahûn tavassut edüb es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm hâsebiyle bir re's al ata `akd-i sulh eylemeleriyle tarafdan sulh-ı mezkûrı kabûl edüb sâlifü'z-zikr ata mesfûrlardan sulhen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm mesfûrlarda ve karye-i mezbûrun ve sâ'ir ahâlisinde meblağ-ı mezkûre müte`allik min-ba`dehu da`va ve nizâ` ve mutâlibemiz kalmadı ve zimmetlerini ibrâ-yı `âmm ve iskât eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhat-ı ibrâya hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Molla Ebubekir bin Hüseyin

-es-Seyyid Osman Beğ bin Mahmud Beğ

-el-Hac Allahverdi,Debbâğ

-Salih Beğ,Münzir-zâde

-el-Hac Murad-zâde

-Şeyh Abdi

-Yusuf Abdullah

S.7 b.23 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Mehmed Beşe bin Yunus nâm kimesnenin sulbiyye kebîre kızları Emine ve Esmihan ve Medine ve zevce-i metrûkesi Ayşe taraflarından zâtlarına `ârifân olan Süleyman bin Abdullah ve Zülfikar (nâm(yanlış yazım)) (bin) Murad Beğ nâm kimesneler şehâdetleri ile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Halil Çelebi bin (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb

es-Seyyid Osman bin Seyyid Hasan nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilelerim mahsûsan mülk-i mevrûsları olub mahalle-i mezbûrda vâki` iki tarafı tarîk ve bir tarafı mezbûr Seyyid Osman ve bir tarafı yine mü'ekkilelerimin olmak üzere havlu-ı müştemil fevkânî ve tahta(nî) iki bâb evlerini merkûm Seyyid Osmana onbeş guruşa bi'l-îcâbu'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb semen-i mezkûr onbeş esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eylediler ba`de'l-yevm Seyyid Osmanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mustafa Beşe,'İzzetim

-es-Seyyid Osman bin el-Hac Bali

-Ahüvve es-Seyyid Ömer

-Molla Mustafa bin Yadigar-zâde

S.7 b.24 Medîne-i Harputda Gürcü Beğ mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i hazihi'l-sefer Minas veled-i Keşiş meclis-i şerî`at-ı garrâda mahalle-i mezbûr(d)e sâkinlerinden olub bundan akdem (fevt(çizik)) mürd olan Abraham Deni(دنى)nin babası Marker ve oğlu Sahek(سعك) zımmiler mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb mürd-i mesfûr Abrahamdan yüzaltmışüç esedî alacak hakkım olub bilâ-edâ-ı mürd olmağıyla vârisi olan mesfûruna altmış esedî guruşu maslahûn tavassutuyla hibe eyledikde yüz guruşun dahî on guruşu bana teslîm olmağla bâkî doksan guruşum kalmışdır tereke-i vâfiye(وافيه)sinde taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al(S.8) `akîbü'l-inkâr ve ba`dehu taleb alına zımmiyândan Tomcan veled-i Diyanus ve Asdur veled-i Dupde nâm(nâm) zımmiler li-ecli'ş-şehâde meclis-i

şer`e hâzıran olub eşhâd olundukda fi'l-vâki` yüzaltmışüç esedî guruşu mürd-i mesfûr Abrahamda mesfûr Keşişin alacağı olmağıyla nefer üzere dörtbuçuk alınmış üç guruş vârisé bahş edüb ve on guruşu ahz edüb bâkî doksan guruş kalmışdır ve bizler şâhidüz deyu şehâdet eyledikleŕinden sonra taraf-ı şer`iden bir tarîkle küllün ve ba`zen mürd-i mesfûrun zimmetin-i berî eylemediği deyu mesfûr (mesfûr) Keşişe yemin teklif olundukda halef-i billah etmeğin terekesinden edâ olunmak hüküm-birle ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Matrağı Mehmed Beğ

-Veli Beşe,Tusu(طوسی)-zâde

-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Molla Süleyman

-Hamamcı zımmi

-Kerirmer(کریرمس)

-ve gayr-i hüm.

S.8 b.25 Medîne-i Harput sâkinlerinden Ebubekir ibn-i Ahmed nâm kimesne tarafından hüsûs-ı atiyyü'd-da`va oğlu Ahmed ve Seyyid Osman bin Seyyid Hasan şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olub vekâle-i hükm-i şer`î lâ-hakk olan Mustafa Beşe ibn-i Ömer Beşe meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka merkûm Ebubekir karındaşı müteveffâ Hasanın zevce-i metrûkesi Asiyye nâm hatun mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûr Kal`a Hamâmının camekânında Kapukıran evi ile Sarı Kasım evlerinin hâlicelerinde olan hâlice(sinde(çizik)) mevzi` ve muhit-i dâhilisinde kazgan önünün Çermik tarafından olan igsâl mevzi`î her erba`a günü mü'ekkilem merkûm Ebubekirin mahsûsan mer`a olub karındaşım müteveffânın Hasanın zevcesi mersûm Asiyyenin `alâkası

yoğ iken mersûme Asiyye mü'ekkilem mezbûrun tasarrufuna mâni` olur dedikde gıbbe's-su'al mersûm Asiyye mevzi`-i mezkurları münâsafa üzere yiğirmi seneden mütecâviz bu ana gelince kendim hâlince getürüb bilâ-nizâ`-ı mutasarrıf oluruz deyu def` ile mukâbele edüb da`vasına mutâbık beyyine taleb olundukda müslîminden Hasan bin Hüseyin ve Ömer bin Şaban li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub vekîl-i merkûm muvâcehesinde iştihâd olundukda fi'l-vâki` sâlifü'z-zikr mevzi`ilerin nısfî Ebubekir ve nısf-ı aheri mersûm Asiyye Hatun yiğirmi seneden mütecâviz kendülerin olmak vechî üzere bilâ-nizâ` tasarruf eylediklerini bilürüz ve şâhidlerüz şehâdet eylemelerile mesmû`a olub beyyine münâsafa üzere tasarruf eylemelerine tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-İsmail Efendi,Kürkî

-Mahmud Beğ bin Ebubekir Ağa

-Abdullah (bin) Hasan

-Kürd Yusuf

S.8 b.26 Medîne-i Harput Kal`ası sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i Halil nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hazihi'l-sefer Ohan veled-i Asdur nâm zımmi muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sahîh-i şer`î i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb medîne-i mezbûrun Kara Sofu mahallesinde vâki`olub bundan eşref-i İslâm eylemiş olmağıyla fevt olan Mehmed nâm kimesnede iştirâ eyledüğü isbât ve hüccet-i şer`iyye olub mülk-i müşterâm olan bir tarafdan Dizdâr İsmail Ağa,Semek(سمك) zımmiden iştirâ eyledüğü menzil ve bir tarafda Arnık oğlu Tamenk(تامنك) zımmî menzil ve iki taraftan tarîkle mahdûd fevkânî ve tahtânî evleri tevâbi` ve levâ-

hıkkıyla ve hukûk ve murâfa`a ve havlu ve örtmesiyle tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mesfûr Ohana iştirâ ve temlîk ve tesellüm eyledüğünde hala semen-i mezkûr yetmiş `aded esedî guruş tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler mesfûr Ohanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun eğer müteveffâyı mezbûrun evlâdlarından ve sa'ir kimesnelerden bey`-i mezbûr içün da`va sudûr edüb mesfûr Ohana zarâr-ı tertîb ederse zamân-ı derk ile kendim zâmin oldum dedikde gıbbe't-taşdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân Dizdâr İsmail Ağa
-es-Seyyid Ahmed Çelebi (ibn-i) es-Seyyid Yusuf
-Ahüvve es-Seyyid Mustafa Çelebi
-es-Seyyid Halil,Bostancı-zâde
-el-Hac Mevlüd,Babuşcu
-el-Hac Hasan bin Sübhanverdi
-Ahüvve Ahmed Çelebi,Kayukcu
-Ebubekir Çelebi,Gökce-zâde

S.9 b.27 Medîne-i Harput muzâfâtından olub Kesrik nâm karye sâkinlerinden Abdullah bin Abbas nâm kimesne meclis-i şer`e nehcü'l-beyân ve mahfîl-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda işbu hâfızu'l-kitâb Abbas Çelebi ibn-i Mustafa Beşe nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm (ve) bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafı Mahmud Beğ ve bir tarafdan Mescid-i Şerîf duvarı ve bir tarafdan Ahmed Beğ nâm kimesne ve ba`zı Keşiş evleri ve bir tarafdan Abdal Beğ çevirmesi duvarı ile mahdûd olub silk-i mülk-i sarîhimde münselik olan havlu-yı müştemil dört bâb

evlerimi tarafından îcâb-ı kabûle hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Abbas Çelebi oniki guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere bey` ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr oniki esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evlerde ve havlu ve tevâbi`inde min-ba`dehu müdâhilem kalmadı mezbûr Abbas Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-İbrahim Beğ bin Yusuf Beğ
-İsmail Ağa bin Kara Mehmed
-Ahüvve el-Hac Habil
-Molla Halil,el-Mü'ezzin Câmi`-i Kebir
-Hasan Ağa bin Himmet
-Murad bin Torlak,sâkin-i Vertetil
-ve gayr-i hüm.

S.9 b.28 Medîne-i Harputa tâbi` Herdi `aşiretinin Seni(سنی) cemâ`atinden Hacı Hasan bin Talu nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda `aşiret-i merkûmun Cingan cemâ`atinden Süleyman bin Nuru ve İsa (bin) Yusuf mahzarlarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb bir re's al at aygır( ابعر ) atım bazîde( بازیده ) otlar iken mezbûr Süleyman kendüsü sürüb `azâ (عضا) getürmüş iken İsa mezbûr Yusuf haberdâr olmağla getürüb bana teslîm eylemek içün dokuz guruşumu ahz eylemiş idi atımı ve akçemi dahî vermeyüb bana gadr eylediler su'al olunub takrîrlerini tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûran Yusuf ve Süleyman husûs-ı merkûmları tefkirleri olub müdde`i-yi mezbûrdan beyyine taleb olundukda müslîminden Süleyman bin Baba ve Seyyid Mustafa bin Münür nâm

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzıran olub eser-i eşhâd mine'l-vâki` mezbûr Süleyman müdde`i-yi mezbûr Hacı Hasanın bir al atını sürüb gider iken gördük ve mezbûr Yusuf dahî mezbûr alunan atı getürüb Hacı Hasana teslîm eylemek içün dokuz guruşa ahz eyledi bizler bu husûsa ve bu vech üzere şâhidüz deyu şehâdet edüb mesmû`a olmağıyla mûcebiyle cürüm-birle mâvak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i recebi'l-mürecceb (lisene) selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac İbrahim Efendi

-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Sabit oğlu

-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin

-Hasan Beşe bin Mustafa Beşe

S.9 b.29 Medîne-i Harpurt sâkinlerinden Kâfiye bint-i Hasan nâm hatun zevcî Musa nâm kimesneye aherden işbu hâfızu'l-kitâb Hasan bin Seydi nâm kimesneyi meclis-i şer`î şerîfe ihzâr ve mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Müridi nahiyesinde vâki` ma`lûmatu'l-hudûd Başyenice bağı ve buna muttasıl bir tarafı Hüssam oğlu ve bir tarafı Kaya oğlu ve bir tarafı Melinci(ملنجی) Hacı Mehmed kızı ve bir tarafı mezbûr Hasan zevcesi Kâfiye hissesi ile mahdûd bağçe-i mezbûr zevcim Musa mihrime ve esvâbıma bedel-i bana vermiş iken zikr olunan hudûdun dâhilinde olan bağçe-i mezbûr Hasan bî-vech-i tasarruf eder su'al olunub takrîrleri tahrîr ve icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Hasan sâlifü'z-zikr bağ-ı mezbûr Musanın olmak üzere târih-i kitâbdan bir sene mukaddem onbeş `aded esedî guruşa iştirâ edüb teslîm-i semen etmekle mülk-i müşterâm olmağın vech-i muharrer üzere zevcesi mersûmeye verdüğü ma`lûmum değildir deyu merkûm Musadan dahî isti-

fâde olundukda mücerred Başyenice bağını vermişim bağçe taht-ı mülkümde olduğu içün mezbûr Hasana onbaş guruşa bey` edüb kabz eyledim zevcem mersûmeye bağı ver(me)mişim deyu def`iyle mukâbele edüb mersûme Kâfiyeden da`vasına mutâbık beyyine taleb olundukda atiyyân-ı beyyineden kemâl-i mürettebe izhâr-ı `aciz ile sitihlâf etmeğin mâru'z-zikr bağçe-i bana `îzâ (عيضا) zevcesine bağ-ı mezkûr ile mu`âttebelem ve takâss eylemedüğüne mezbûr Musa yemin-i bi-halef olundukda `ala vakfu'l-minvâl-i halef-i billahilaliyyülazim etmekle mersûm hatunun Başyenice bağından gayrisinde medhalî olmamağıyla bî-vech-i münâza`adan Kâfiye men`ine tenbih ve bağçe Hasanın mülk-i müşterâsı olduğu muhakkak olub mâ-vak`a ketb olundu. Fî evâsıt-ı şehr-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Yahya bin Molla Süleyman
-es-Seyyid Ebubekir bin Sıddık
-Yahya Efendi bin Mehmed
-Veli Beşe,Belne(بلنه)-zâde
-Ahmed Beşe (bin) Ahüvve Bektaş
-es-Seyyid Mehmed(kesik)
-Ebubekir Beşe,Hacıselili
-es-Seyyid İbrahim,Natık

S.10 b.30 Harput sükkânından olub bâ`isü'l-vesîka Mahmud Beşe ibn-i Osman nâm kimesne ma`lûm olan medîne-i mezbûr sâkinlerinden olub Gençoğlu demekle ma`rûf İbrahim ibn-i Ebubekir Asitâne-i Sa`âdet cânibinden gelürken Helakiye(حلاكيه) dâhil oldukda medîne-i Harputa tâbi` Cüz( جز ) nâhiyesinde vâki` ma`lûmatu'l-hudûd mülk-i mevrûsu olan bağı ve bağçesini huzûr-ı müslîminden bana bey` edüb kabz-ı semen etmekle mülk-i müşterân olub geldükde Cizgeleci(جزكلجى)-

zâde Halil Çelebi tasarrufuma mâni` olub murâfa`a-yı şer`-i şerîf olundukda merkûm Halil Çelebi bağ-ı mezkûrı mukaddem karındaşım iştirâ eylemişdir deyu cevâb edüb beyyine taleb olunmağla ba`de'l-mihr-i `acz-i izhâr edüb emâneten zabt edüb subaşı tenâkiz etmeğe sâlifü'z-zikr bağın gayrî sâhibi olmayub kimesnenin nezâretinde olmamağıyla sen varıb gerekir ki herbiri sürüb ve gördürüb tîmârın ve harc-ı sarfîn eyleyüb mutasarrıf olmak içün savb-ı şer`î mutahharadan izn-i icâzet-birle mürâsele verildi mâdem ki aher müstefcî(مستفجی) zuhûr eylemedikçe şâhidlerin ihbârına binâ'en şer`-i şerîf üzere mutasarrıf eyleyesin.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Müreccb 1103).

S.10 b.31 Medîne-i Harputda Müderris mahallesi sâkinlerinden Mahmud ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb sulbî oğlu Monla Ali muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb üzerimde olan libâsımdan gayrî dünyada ism-i mâl-ı ıtlâk olunur nesnem olmayub oğlum mezbûrun yanında olurum ki mahalle-i mezbûrda vâki` sâkin olduğu evler ve tecemmülât-hâne ve Delüktaşda vâki` bağ ve bağçe ve Müridi ve Kurd deresinde ve kavak tapûda olan taht-ı tasarrufumda olan bağın ve yedinde olan dükkân ve tevâbi` ve kalîl ve kesîr nakdiyyesi ve tasarrufumda ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyaları bi'l-külliye kendünün mahsûsan mülk ve hakk-ı sarîhî ve sa'irden bi'l-vekâle ve bi'l-vâsıta da`vâ-yı sudûr ederse mesmû`a ve makbûle olmaya dedikde gıbbe's-su'alü'ş-şer`î sıhhat-ı ikrârına hüküm-birle mâ-vak'a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-Fahru'l-Hatib Ebubekir Efendi,Aydınü'ş-Şerîfde

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-el-Hac Mustafa,Tütüncü

-es-Seyyid Mehmed,Oya(اوى)-zâde

-el-Hac Ömer Çelebi

-el-Hac Hızır Ağa

-Veli Çelebi-zâde Ebubekir Ağa

-Ağa Beğ,Müridili

-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.10 b.32 Medîne-i Harputda (boş) mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Osman bin el-Hac İsmail nâm kimesne meclis-i şer`de Abdullah Beşe nâm râcil tarafından tasdîka vekîlî Halil Beşe muvâcehesinde ikrâr edüb Hersenk nâm karye arâzisinde vâki` olub bundan akdem babam mezbûr el-Hac İsmail,Abdullah Beşeden teveffüz eyledüğü ma`lûmatu'l-hudûd sulu ve susuz toprakların hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile yetmişbeş esedî mukâbelesinde merkûm Abdullah Beşeye tefvîz-i kat`î ile tefvîz ve kabz-ı mebî` eyledim ba`de'l-yevm karye-i mezbûrede arâzî ve andan müte`allik mevzi`im kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdurrahman Sağmanî

-İsmail Ağa bin Kara Mehmed

-Kür(كور) el-Hac Hasan

-Veli Beşe,Kazâz

-Hüseyin Beşe bin Himmet

-Bektaş bin Mustafa

-Veli bin Murad
-Eyüp Beşe,Ali Çavuş
-diğer Eyüp Beşe,tâbi`-i Müftî
-ve gayr-i hüm.

S.10 b.33 Medîne-i Harputda Ahi Musa (mahallesi) sâkinlerinden Feyzullah Çelebi ibn-i Mehmed Efendi meclis-i şer`-i şerîf-i Ahmediyyede işbu hamilü's-sefer Kebir veled-i Fermanın zımmî tarafından câ`iyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan el-Hac Mehmed bin Abdullah muvâcehesinde tav`an ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrun `Attâr sûkunda vâki` bir tarafı Kal`a Câmi`-i Şerîfi vakfı ve bir tarafı Kalkancı-zâde dükkânı ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub fahru'l-akrân es-Seyyid Mahmud Beğ mukaddeman Solak istimdâd ve oğlundan ve zevcesi Esmihan Hatundan ve kayınanası Fatamdan iştirâ eyleyüb bana bey` ve kabz-ı semen etmeğe mülk-i müşterâm olan bir kıt`a `attâr dükkânının on sehimde bir sehimini elli guruşa ve dokuz sehimini yiğirmi guruş ile bir karakınlı kılıca mesfûr Kebir tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şerîî ile bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra sâlifü'z-zikr bir hissenin elli guruşa ve dokuz hissenin (S.11) yiğirmi guruş ile karakınlı kılıca ki cem`an yetmiş guruş eder tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mesfûr Kebirin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikden sonra merkûm Solak İsmail asâleten ve oğlu Ali Çavuş asâleten ve vâlidesi Esmihan ve ceddesi mersûme Fatma Hatunlar taraflarından husûs-ı atiyyü't-takrîr içün zâtlarını `ârifân olan Çuracı (جوراجی) Abdurrahman Beşe ve Kizir-zâde Eyüb Çelebi şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan mezbûr Ali Çavuş vekâleten meclis-i şer`e (vekâleten(çizik)) vekîl-i merkûm el-Hac Meh-

med Çelebi muvâcehesinde bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten takrîr-i kelâm edüb sâlifü'z-zikr dükkânı fi'l-vâki` bundan akdem müşârun-ileyh Mahmud Beğe bey` ve kabz-ı semen eylemiş idik hala mesfûr Kebir bey` olunmuş min-ba`dehu müdâhilemiz yokdur dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdullah,Sarrâc
-Veli Çelebi bin el-Hac Ahmed
-es-Seyyid bin es-Seyyid Halil
-es-Seyyid Osman,Na`lband
-Kasım Beşe,Bakkâl
-Keçeci Mustafa
-ve gayr-ihüm.

S.11 b.34 Medîne-i Harputda Câmi`-i Kebir mahallesi sâkinlerinden fahru'l-a`yân es-Seyyid Mahmud Beğ ibn-i Ahmed Beğ meclis-i şerîf-i garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Feyzullah Çelebi (Çelebi) ibn-i Mehmed Efendi nâm kimesne muvâcehesinde tav`an ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrun `Attâr sûkunda vâki` bir tarafdan Kalkancızâde ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub Solak İsmail ve oğlu ve zevcesi ve kayınanasından hüccet-i şer`iyye ile iştirâ eyledüğüm bir kıt`a dükkânın on sehimden bir sehimini kırk esedî guruşa ve dokuz sehimini onbeş guruşa merkûm Feyzullah Çelebiye bi'l-îcâb ve'l-kabûl-ı bâtan bey`ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere işbu temellük ve tesellüm eyledikden sonra sâlifü'z-zikr sehimlerin cem`an semeni olan elli guruşunu `aliyyü'l-inkirâz tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr dükkânda müdhalim kalmadı merkûm Feyzullah Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe

mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Mehmed Çelebi,Darbaldı(ضرب الدى)
-Mustafa Beşe,`İzzetim
-Mustafa Çelebi,tâbi`-i Çavuş Karındaş-zâde
-Yusuf Çelebi,tâbi`-i Mahmud Beğ

S.11 b.35 Mustafa Beşe ibn-i İbrahim işbu sâhibü'l-kitâb Halil bin Abdussubur tarafından tasdîk vekîlî oğlu Ali Çelebi muvâcehesinde ikrâr edüb Cüz(جز) nâhiyesinde bir tarafdan Hoşlu-zâde el-Hac Mustafa ve bir tarafdan çay ve bir tarafdan Delüktaş ve bir tarafdan Sugözünün hayrât olan dut eşcârıyla mahdûd bağ ve bağçe ve meyveler ve evi ve tevâbi` ve levâhıkkını bey`-i bât-ı sahîh ile mezbûr Halile kırk guruş ve bir mikdâr vezn-i nâ-ma`lûm penbeye bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen ve hibe eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır dedikden sonra vâlidesi Kerime tarafından İbrahim Beşe bin Himmet ve Hüseyin bin el-Hac Mustafa şehâdetleriyle Balım oğlu Ebubekir Beşe şer`-i şerîfden takrîr edüb bağ-ı mezbûrda medhalim yokdur ba`de'l-yevm da`va ederse mesmû`a olunmaya dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Yahya Efendi bin Mehmed
-Veli Beşe,Balta(بالتم) oğlu
-Mehmed Ağa bin Bali
-Seyyid Halil,Nâtırcı
-Mehmed Beşe bin Ali

-Ebubekir Beşe,Kizir-zâde
-Seyyid Ebubekir bin Sofu Mehmed
-Yusuf Çelebi,Tuna-zâde
-Ebubekir bin Kürd Sefer
-ve gayr-i hüm.

S.11 b.36 Medine-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub Hicrili-zâde demekle ma`rûf olmağla mahmiyye-i Mısrun(مصرون) tavattun eden Seydi Bekir tarafından `akd-i atiyyü'l-bey`-i semen-i şer`iyye câ'iyü'z-zikr deynî içün takâss eylemeğe bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olan İlksan-zâde es-Seyyid el-Hac Ebubekir bin es-Seyyid Hasan nâm ki-mesne vekâleten ve mezbûr Seydi Bekirin karındaşı olub fevt olan Mehmedin zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve sağîr kızı Eminenin mensûb-ı müseccel vasî olan Ayşe bint-i Mehmed nâm hatun tarafından vâsi-yi `ârifân Molla Süleyman bin Mustafa ve es-Seyyid Mustafa (bin) Halil şehâdetleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâleten olan es-Seyyid Mustafa bin Hacı Merez(مرز) nâm kimesne vekâleten ve mü-teveffâ-yı mezbûrun diğer zevce-i metrûkesi Fatma Hatun ta-rafından karındaşı mezbûr el-Hac Seyyid bin Ebubekir yine vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Fatma bint-i Budak nâm hatun tarafından câ'iyü'l-beyân tas-dîkan Ebubekir bin Osman ve es-Seyyid Bektaş bin Mevlüd şe-hâdetleriyle (S.12) sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid İsmail bin (boş) nâm kimesne muvâcehesinde herbiri bi'l-vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i Harputa tâbi` Müridi nâhiyesinde vâki` bir tarafdan Becazman(بجازمان)-zâde Ali Beşe ve bir tarafdan Ebutahiri Ahmed bağları ve iki tarafdan tarîkle mahdûd bağ ve bağçe ve ev ve suların ve ta-pûda vâki` bağın nısfî mezbûr Seydi Ebubekirin ve nısf-ı a-heri müteveffâ-yı mezbûr(Seydi Ebubekirin ve nısf-ı aheri

müteveffâ-yı mezbûr(tekrar yazılmış)) Mehmedin olmağla el-hâlet-i hazihi vekâletimiş hasebiyle bağ-ı mezkûru ve bağçe ve evi ve tapû bağına mahsûs suyu ve hemcivârı ile müntakil sudan hisse-i altmış esedî ve bir mikdâr vezn-i penbeye mersûm Fatmaya bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-ı bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ödenecek semen-i mezkûrun kırkbir guruşunu merkûm Seydi Ebubekirin olmağla müşteri-yi mersûm Fatmanın mütevellî karındaşı Eyüp tarlasıyla Seydi Ebubekir kâbız olmağla kırkbir guruşa bir rub`u takâss eyledim deyu vekîl-i merkûm Seyyid(Seyyid) el-Hac Ebubekir takrîr edüb mâ`adâsına tamâmen ahz eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Bekir bin Resul Beğ

-`İzzetim Mustafa

-Mehmed bin Murtaza

-Karındaşı Ali

Hamza (bin) Behran

-Yusuf ibn-i Ali

-Ahmed ibn-i Seydi

-Murad bin Osman

S.12 b.37 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub Ekili(اکیلی)-zâde demekle ma`rûf olan Mustafa Beşe ibn-i Hasan nâm kimesne asâleten ve kızkarındaşları Safiye ve Fatma taraflarından mersûm Safiyenin oğlu Hasan ve `abd-ı mu`tekî el-Hac Yusuf şehâdetleri ile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâleten olmağla vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Halil Çelebi ibn-i Mehmed muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve

bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrda Hoca mahallesinde vâki` bir tarafı Hacı Ahmed ve bir tarafdan Eskici Halil üç bâb evleri havlusu ve tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-ı hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm es-Seyyid Halil Çelebiye otuzbeş `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm edüb meblağ-ı mezkûrı otuzbeş esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm zikr olunan evler ve sular mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Kara Mahmud,Kassâb

-Karındaşı Kara Ali

-es-Seyyid Ahmed Çelebi

-es-Seyyid Yunus Çelebi bin Abdülkadir

-Kasım Çelebi bin Monla Müridi

S.12 b.38 Medîne-i Harput dizdârı fahru'l-mustahfızîn İsmail Ağa meclis-i şer`-i şerîf lâzimü'ş-şerîfde işbu sâhibü'l-kitâb medîne-i mezbûre mahallesinde Aydın hâtibi olan fahru'l-hatib Ebubekir Efendi ibn-i el-Hac Mustafa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb medîne-i mezbûre tâbi` Kuzabad nâhiyesinde vâki` tîmâr karyelerinden Müridi nâm tîmâr toprağı beyninde Müridili Ömer Beğ torunlarından tefevvüz eylediğim ma`lûmatu'l-hudûd ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen celbî çayırı ile Huluslu dağun tarla tesmiye olunan iki kıt`a tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile tarafından bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl yiğirmi `aded esedî mukâbelesinde tefvîz-i kat`î ile mumâ-ileyhin Ebubekir Efendiye tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i

muharrer üzere tefevvüz ve kabûl ve tesellüm eylediğinde dahî mukâbele-i ferâğında olan meblağ-ı mezkûr yiğirmi esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr iki kıt`a tarlada medhalim kalmadı mumâ-ileyhin efendinin müfevvez mehazîdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî gurre-i şevvâl li-sene selase ve mi'ete ve elf(Gurre-i Şevvâl 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Beşir Çelebi,Debbâğ

-Ali Çelebi bin el-Hac İbrahim,Debbâğ

-el-Hac Seyyid Mehmed,Debbâğ

-Mustafa bin Ağa Hemcanan(هجبان)

-ve gayr-i hüm.

S.13 b.39 Medîne-i Harputa tâbi` Hırhik nâm karye sâkinlerinden Mardik veled-i Arsun nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sulbî oğullarım Ervin ve Kirakus bundan akdem mürd olan diğer oğlum Arzemanın oğulları Avak ve Manuk nâm (nâm) sağîrleri şol vechle karındaş eylediğime mürd olduğumda bi'l-cümle emlâk ve arâzim üç hisse olub sulbî oğullarımın herbiri bir hisseye nâ'il olalar ve sağîran-ı mesfûranın ikisi ma`an bir hisseye nâ'il olub terekemin sülüsânî oğullarımın ve selasî sağîran-ı mezbûranın evvelâ ikisi bir oğul nasbî ki nasb-ı ahz edeler ve borcu dahî beyyinelerinde bu minvâl üzere edâ edeler ol-zikr-i takrîrim zabt olunub yed-i sağîrana i`tâ olunsun dedikde zabtu'l-makâl-ı hakîkatu'l-hâl ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Vekîl Ahmed

-Osman,Hoğulu

-Veli Beşe,Hırhıklı

-İbn-i Ali Beğ

-Bogik veled-i Manas

-Semik(سمیک)

-Hokas ma`a Minas(حوقاس مع مینس)

-Zako(زاکو)

-ve gayr-i hüm.

S.13 b.40 Medîne-i Harput mahallatından Zahriyye mahallesi sâkinlerinden fahru'l-akrân Ömer Ağa ibn-i el-Hac Murad Ağa meclis-i şer`-i şerîf şâfihü'l-beyân ve mahfîl-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda işbu sâhibiyü'l-vesîka kendi tarafından asîl ve karındaşı `imdetü'l-ümerâ'ü'l-kirâm bundan akdem Harput sancâğı beği olan Ahmed Beğ zîde mecdehu tarafından tasdîka vekîlî olan `İzzetli Mehmed Ağa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Mornik nâm karyede vâki` babamızdan merkûm el-Hac Murad Ağadan bana ve karındaşım fahru'l-emâcid ve'l-ekârim hâliyan Kerkük Ağası olan Bolat Ebubekir Ağaya irsen intikâl eden `inde'l-ahâlî ve'l-cirân ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde `ayân olan buyût-ı müte`addide ve tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`adan kendime `aid olan nısf-ı hisse-i şâyi`amı ve kânûnen intikâl eden sulu ve susuz topraklardan yine nısf-ı hissemi ve Solak İsmail ve zevcesinden tefvîz eylediğimiz topraklardan nısf-ı hissemi ve sa'irden tefevvüz eylediğimiz zeminlerden yine nısf-ı hissemi ve'l-hâsıl karye-i mezbûrda taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz topraklarımın hakk-ı tasarrufuna izn-i sâhib-i arz ile ve yine karye-i mezbûrda eşcâr hissemi ve kadîmden

câr̂î olan olan hakk-ı sakîlerimi tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ve tefvîz-i kat`î ve safkat-ı vâhide ile beşyüz `aded esedî guruşa müşârün-ileyhümâ Ahmed Beğ ve Mahmud Ağaya bey` ve temlik ve tefvîz ve ferâğ eyledikden sonra meblağ-ı mezbûr beşyüz esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm karye-i mezbûrede emlâk ve ve arâzî ve aba ve eşcâra ve harman yerini müte`allik min-ba`d medhalim kalmadı müşârün-ileyhümânın mülk-i müşterâ ve müfevvez-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar de-dikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'-il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Zü`emâ Ahmed Ağa bin Osman Çavuş-zâde
-Fahru'l-Akrân Mustafa Ağa,Nurin-i Ağa-i merhûm
-Fahru'l-Emâsil el-Hac Mehmed Çavuş
-İbn-i Hacı Ahmed Ağa
-el-Hac Yusuf Ağa bin Mehmed Ağa
-Molla Mehmed,Pağnikli
-es-Seyyid Mehmed Çelebi,Çırak
-Molla el-Hac Mustafa
-Salih Beğ,Münzir-zâde
-Mehmed Çelebi,Süleyman Efendi-zâde

S.13 b.41 Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki:`İzzetli Ömer Ağa ibn-i el-Hac Murad Ağa karye-i Mornik toprağında vâki` bi-hasebü'l-kânûn babası Murad Ağadan kendüye ve karındaşı iftihârü'l-emâcidehu ve'l-ekârim hâliyan Kerkük Ağası Ebubekir Ağaya intikâl edüb ma`lûmatu'l-hudûd sulu ve susuz kendü nısf-ı hissesini ve Solak İsmailin ehlinden tefevvüz eyledükleri sulu ve susuz topraklarından yine kendünün nısf-ı (nısf) hissesini ve sa'irlerden tefevvüz eyledik-

leri sulu ve susuz zeminlerden nısf-ı hissesini ve'l-hâsıl karye-i mezbûrda taht-ı tasarrufunda olan arâzi-yi tefvîz-i kat`î ile işbu hâfız-ı tezekkürüne medîne-i mezbûre a`yânından Ahmed Beğ ve karındaşı Mahmud Ağa tefvîz ve ferâğ etmekle zabtiçün tarafımızdan izin verilmişdir ki varub mutasarrıf olalar.Tahrîren fî sene 1103 selase ve mi'ete ve elf.

el-Hassa-i hassadan Ahmed,Mirlivâ-i Harput hala

S.14 b.42 Medîne-i Harputa tâbi` Dişidi nâm karye sâkinlerinden Ahmed ibn-i Mahmud ve kızı Ayşe herbiri mecrûhan meclis-i şer`-i şerîfe hâzıran olub şöyle takrîr-i kelâm ve izhâr-ı tazallum ve feryâd ve figan eylediler ki târih-i vesîkadan bir gün mukaddem (boş) mezbûr Haso(حسو) ve Canını ve Meyan oğlu Haco(حاجو) nâm ekrâd alet-i harb ile evim-i basub mezbûr Haso bir dişimi ihrâc ve Canını dahî seku(سکو) ile sol pazumu mecrûh ve Haco dahî kızım işbu hâzıranu'l-meclis Ayşenin a`zâsını karapire(قره پره) eyleyüb ziyâde Haco garz ve zulm-i sarîh eylemeleriyle ba`de'l-yevm şerlerinden yine emîn değilüm eser-i cerâhlarımız nazar ve keşf ve müşâhid ile müslîminden keşf olunur `ala tarîkü'ş-şehâdet-i hayyizleri tahrîr olunmak matlûbumdur dediklerinde fi'l-hakîka mezbûr Ahmedin dişi ihrâc ve sol pazusu mecrûh ve kızı Ayşenin dahî a`zâsı karapire(قره پره) olduğu vâki` olub hâzıranu'l-meclis olan müslîminlerden Mustafa ibn-i Mahmud ve Abdullah fi'l-hakîka merkûm Haso ve Canını ve Haco merkûm Ahmedin alet-i harb ile evin-i basub minvâl-i muharrer üzere hasarat ve tuğyân eyledikleri deyu makâm-ı şehâdetde haber vermeleri ile zabtu'l-makâl mâ-vak`a ketb olundu.Fi'l-yevmi's-sânî min-şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(2 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Yahya bin Monla Süleyman

-Yusuf Beşe bin Cafer

-Abdülmecid bin İshak Çelebi

-Mustafa Beğ bin Abdullah

-Ömer Beşe bin Beşir Beşe

S.14 b.43 Medîne-i Harput mahallatından Câmi`-i Kebir mahallesi sâkinlerinden Süleyman ibn-i Musa nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf lâzimü't-teşrîfde işbu sâhibü'l-kitâb Fatma bint-i el-Hac Mehmed nâm hatûn tarafından câ'iyü'z-zikrî bimâ-hüve mehcü'ş-şer`î tasdîka vekîlî (olan(çizik)) zevcî olan Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr ve i`tirâf edüb medîne-i mezbûre muzâfâtından Danişmend nâhiyesinde vâki` bir tarafı Ali Beşe mülkü ve bir tarafdan Hakem bağı ve bir tarafından tarîkle ile mahdûd tîmâr olub silk-i mülk-i sarîhimden münselik olan bağ ve bağçe-i ve evi ve sularını ve tevâbi` ve levâhıkkı mersûme Fatma Hatun tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ve ferâğ-ı mer`î ile doksan `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm ve ferâğ eylediğimde mersûm hatun dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra meblağ-ı mezkûr doksan esedî guruşunu bi't-tamâm ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mâru'z-zikr bağ ve bağçe ve evi ve suları ve tevâbi` ve levâhıkkı mersûme hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun me-şâyed(يشايد) aherden bir müdde`î zuhûr ederse min-ba`d zarâr çekdirmeyüb zamân-ı derk ile kendim zâmin dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-seme selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu'azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ebubekir,Bara(بارە)-zâde

-Yusuf bin Kürd İbrahim

-Ali Çelebi,Kömürlü(کومورلی) oğlu

-Osman Beşe,tâbi`-i Kürd Ali

-ve gayr-i hüm.

S.14 b.44 Medîne-i Harput(da) Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden Beytihan bint-i Mustafa nâm hatun tarafından `akd-i atiyyü'l-bey`ve kabz-ı semenin tescîlî içün vâsisi `ârifân olan Mehmed bin Ahmed ve Maksud ibn-i Allahverdi nâm kimesneler şehâdetleri ve hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâlé olub vekâlet-i hükm-i şer`î lâ-hakk olan Eyüb Beğ ibn-i Veli nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu el-vesîka Şahin Beğ ibn-i Abdullah muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Haftahasar nâm karyede vâki` bir tarafı Fikri oğlu ve bir tarafı Hasan ve bir tarafı pınârları(سکارلری) ve çay ile mahdûd olub mü'ekkilemin bağçesi mülk-i mahfî olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-i semire tevâbi` ve levâhıkkı ile târihü'l-kitâbdan beş sene mukaddem mü'ekkilem-i mezbûre merkûm Şahine bir karakılı kılıç ile bir mikdâr vezn-i mâma`lûm penbeye bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eyledim ve kılıcı ve pembe-i ahz etmeğe sâlifü'z-zikr bağçe ve tevâbi`inde mü' ekkilemin mim-ba`dehu medhali kalmayub mezbûr Şahinin âlı alan ve ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf osun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Ağa bin Veli

-Maksud bin Abdullah
-Ömer Efendi bin Receb
-Molla Yasin bin Davuda

S.15 b.45 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinelerinden Kerime bint-i Dosun(دسون) nâm hatun tarafından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün dâşte-i `ârifân olan es-Seyyid Ebubekir ibn-i Seyyid Ahmed ve Ahmed ibn-i el-Hac Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî Osman ibn-i (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Süleyman Çelebi ibn-i Musa muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre muzâfâtından Danişmend nâhiyesinde vâki` bir tarafı Müridi oğlu el-Hac İsmail ve bir tarafında Tuzcuoğlu İsmail bağları ve iki tarafında tarîkle mahdûd olub mü'ekkilem mahsûsan mülkî olan bağ ve bağçe-i ve evi ve sularını ve tevâbi` ve levâhıkkını cevânib-i erba`asından birer ze`ametden gayrî bi'l-kâtib tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mü'ekkilem mersûm Kerime yiğirmi `aded esedî guruşa mezbûr Süleyman Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb ol-dahî minvâl-i muharrer üzere semen-i mezkûr yiğirmi esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledi nakdü'l-yevm merkûm Süleyman Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikden sonra mezbûr hatunun ve kızkarındaşları Emine ve Rabiaya `ârifân olan Ahmed Çelebi ibn-i Halil ve Osman Çelebi ibn-i Ömer nâm kimesne hâzır-ı bi'l-meclis olmağla bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edüb mü'ekkilelerim bağ-ı mezkûrda hisselerini bundan evvel kızkarındaşları mersûm Kerimeye bey` ve kabz eyledikleri içün bağ ve bağçe ve evler ve sular ve tevâbi`inden min-ba`d medhalleri yokdur dedikde

gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali ibn-i Hamza Pehlivan

-Ahmed Çelebi,Gümüşlü-zâde

-Kanlı(قانلی) oğlu Anışın(انشبک) Ali ibn-i Osman

-es-Seyyid Ebubekir,Vaiz Efendi Birâder-zâde

-Dayıoğlu Ömer Çelebi

-Hasan Beşe bin Mustafa

-Ahmed,tâbi`-i Vaiz Efendi

S.15 b.46 Medîne-i Harputa tâbi` İğıki nâm karye sâkinlerinden Ohenk veled-i Parak( پراک ) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Hasan ibn-i Murad nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Mahmud Beşe ve bir tarafdan Murad ve ba`zen yine Besim ve iki tarafdan tarîkle mahdûd olub mahsûsan kendi hasmı olan iki bâb ev hârâbesini tarafımdan îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Hasana oniki `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eyledikden sonra semen-i mezkûr oniki guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Mustahfizin Dizdâr İsmail Ağa

-Fahru'l-Akrân Serdâr Ali Ağa

-Mehmed Beğ,Munzur-zâde

-Ahmed,Re'is-i Kal`a

-Yusuf Beşe Beğ,Ali oğlu

-Mustafa Beşe,Bakkâl

-Yusuf Beşe,Yamâk

-Mahmud bin Hasan

-Hasan bin Abdullah

-Ali Beğ,Nurdili

-Kas(قاص) Mustafa

S.15 b.47 Medîne-i Harputa tâbi` Sürüsürü nâm karye sâkinlerinden İgob veled-i Yarık(يرپق) Keşiş nâm zımmî meclis-i şer`-i şerîf-i enverde ve mahfîl-i dîn-i münîf-i ezherde işbu hâfızu'l-vesîka Monla Osman bin Mefahirü'l-kurrâ Hatîb Ebubekir Efendi muvâcehesinde bi't-tav`us-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Derikoğlu ve bir tarafdan Balik Gazer(بالك غزر) zımmî mülkleri ve bir tarafdan bezirhâne ve iki tarafdam tarîkle mahdûd olub silk-i mülk-i sarîhimde münselik olan iki bâb kış evini ve bir bâb kiler ve iki ahur ve bir örtme ve bir bâb merek(مرک) ve bir havlu ve iki ayvan ve yine karye-i mezbûrda bir tarafdan Mustafa Ağa ve bir tarafda Hüseyincan-zâde ve bir tarafdan Markar ve bir tarafdam Tatar mülklerine mahdûd bağımı ve ma`lûmatu'l-hudûd bostan yerini ve yine karye-i mezbûrede vâki` bir tarafdan Deli Seyyid ve bir tarafdan Öksüzoğlu ve bir tarafdan Haçuk ve bir tarafdan tarîkle mahdûd iki kıt`a bağçe yerimi ve yine karye-i mezbûrda taht-ı tasarrufumda olam Bağlarbaşında bir kıt`a ma`lûmatu'l-hudûd sulu tarlayı ve Tadımyolu altında bir tarafdam Karenk(قارنک) oğlu (oğlu) bağçesi ve bir tarafdan mezbûr Monla Osman ve bir tarafdan Hüseyincan-zâde ve bir tarafdan Kurdoğlu ve bir tarafdan tarîkle mahdûd bir kıt`a sulu tarlayı ve Körnihem(کور نهام)

mevzi`inde bir tarafdan Ahmed Ağa ve bir tarafdan Hüseyincan-zâde mülkleri ve bir tarafdan tarîk ve bir tarafdan çay ile mahdûd bir kıt`a sulu tarlayı ve yine bir kıt`a sulu ki mevzi`-i merkûmda iki tarafdan Hüseyincan-zâde ve bir tarafdan çay ve bir tarafdan tarîkle mahdûd (S.16) tarlayı ve karye-i mezbûrda Pağnikyolu üstünde iki kıt`a (sulu(çizik)) susuz tarlayı izn-i sâhib (ile(çizik))-i arz ile ve harman yerlerini ve iki(ve iki)miz ile fî-hakîka-i vâhide ile bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-ı bâtan ve tefvîz-i kat`î ile elli `aded esediye mezbûr Monla Osman bey` ve temlîk ve tefvîz ve teslîm edüb meblağ-ı mezkûrı tamâmen ahz eyledim ba`de'l-yevm medhalim kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Abdurrahman bin Osman
-el-Hac İbrahim ibn-i Mehmed,Çitci
-Şâkirdi Yusuf
-Mustafa Çelebi,Keçeci
-es-Seyyid Abdurrahman,Sarrâc
-Şâkirdi İshak
-ve Mehmed
-es-Seyyid İbrahim Tulum
-Ahmed Çelebi,Alaybeğ-zâde

S.16 b.48 Medîne-i Harputda Sarahatun mahallesi sâkinelerinden Şerife Ümmü bint-i es-Seyyid Ali nâm hatun tarafından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün mahzarında es-Seyyid Ahmed ibn-i es-Seyyid Süleyman ve es-Seyyid Mehmed ibn-i Veli Beşe şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâleten hükm-i şer`î lâhakk olan Monla İbrahim ibn-i Mehmed Çelebi nâm kimesne mec-

lis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyânda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Osman ibn-i es-Seyyid Ebûbekir nâm şâbb muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb Şerife mersûmenin silk-i mülk-i sarîhinde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan `İzzetli Hasan Ağa ve bir tarafdan el-Hac İbrahim Efendi ve bir tarafdan İskender Vartı(وارتی) mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olan mah'ut(محوط) dâhilesinde bir bâb softa ve bir bâb kış evi ve dâhilinde bir bâb kiler ve mah'ut hâricesinde fevkânî bir bâb oda ve tahtânî ahur ve örtme ve kenefi ve tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`anın on sehimden bir sehimini yüz `aded esedî guruşa ve dokuz sehimini elli `aded esedî guruşa bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i bâtan mü'ekkilem-i mersûme dahî merkûm es-Seyyid Osmana bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb es-Seyyid Osman dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra cem`an semen-i mezkûr yüzelli guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledi ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler mezbûr Seyyid Osmanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Mustafa Efendi

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa

-Ahüvve el-Hac Ömer Ağa

-Mir-alay-ı sâbık Mehmed Ağa

-Hasan Ağa

-Şahin Ağa

-İmâm es-Seyyid Hüseyin

-Hamza Beğ,Gökçe-zâde

-Ahmed Çelebi,Gümüşlü-zâde
-Resul Beğ bin Mahmud
-el-Hac Abdullah

S.16 b.49 Medîne-i Harput a`yânından fahru'l-emâcid ve'l-akrân el-Hac Ali Ağa ve Ömer Ağa asâleten ve karındaşları olub hâliyan hacc-ı şerîfe revâne olan Mehmedcan Ağa tarafından müşârün-ileyh Ali Ağa vekâleten ve `ammileri olan fahru'l-akrân Hasan Ağa ve `ammi-zâdeleri olub bundan akdem mîrî-alay olan fahru'l-emâcid Mehmed Beğ meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda medîne-i mezbûre tâbi` Kuzabad nâhiyesinde vâki` tîmâr kurrâlarından olub Erzürük nâm karyenin kadîmi ahâlisinden Seydikulu evlâdından olduğu mukarrer olan Musa Beşe ve Veli Beşe ve Öcülü (اوجولی) olub karye-i mezbûrda mütemekkin edem mezbûr nâm kimesneler mahzarlarında herbiri üzerlerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb zikr olunan Erzürük(de) altıbuçuk çiftlik olmağıyla beş çiftliği sûret-i defter-i cedîd-i hâkânide cedden `alakalarımızı sunduk ve Mehmed Çavuş ve Allahverdi sipâhî ve Şehverdi(شهوردی) sipâhî ve Yusuf sipâhinin olmağıyla bizlere ta`allül edüb ve birbuçuk çiftliği Kürd Mehmed ve Maksud ve İbrahim ve Kürd Alinin olmağla anlar dahî izn-i sipâhî ve hüccet-i şer`iyyeleri ile bizler tefvîz edüb ve çayır dahî Allahverdi `uhdesinde senede yüzelli akçe maktû` olub alı alan zikr olunan sulu ve susuz çiftlikleri ve çayırı bizler müfevvez mehazıdır olmak vechî üzere bilâ-nizâ`a tasarrufumuzda olub (olub) mezbûrları ve sa'ir gâyib-i `ani'l-meclis Zülfü ve Ömer ve Yusuf nâm kimesneler murâba`alık ederler iken hâliyan terk ederler su'al olunub te`addi-yi tebeyyünü'l-hâl-i men` olunmaları matlûbumdur dediklerinden sonra tuğralı ve nişânlı sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî ibrâz edüb nazar olundukda mezbûr Münzir sâlifü'z-zikr arâzî ve

çayırda min-ba`dehu medhalimiz yokdur deyu cevâb edüb ve mezbûran Veli ve Musa fi'l-hakîka bizler Seydikulu olan bu zikirde karye-i mezbûrda sulu toprakda `alakamız yokdur ve lâkin sûret-i defterde Seydikulunun çiftliği mestûr olmağın mülâhazasıyla susuzda `alâkamız var deyüb anlar dahî aher sûret-i defter-i cedîd-i hâkâni-yi ibrâz edüb ol-dahî müdde`iyûn-ı merkûmunun ibrâz eyledikleri sûret-i defter-i mutâbık olduğundan mâ`adâ alı alan sulu ve susuz zemînleri mutasarrıf olduklarına beyyine taleb olundukda müslîminden Resul Beğ ibn-i Mahmud ve Ahmed ibn-i Gümüşlü nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub fi'l-vâki` eğer sulu ve eğer susuz toprakların ve çayırı müddet-i medîden bu ana dek kendülerin olmak üzere sâlifü'z-zikr ağalar mutasarrıflardır bizler şâhidiz deyu şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub bî-vech-i münâza`adan men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu. Fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla İlyas
-Süleyman Ağa,ez-Za`im
-Ebubekir Çelebi ibn-i Veli Beğ
-es-Seyyid Ebubekir Çelebi,Samsatan
-İsmail Ağa bin el-Hac Mehmed
-Hamza Beğ,Gökçe-zâde
-Şahin Ağa bin Yusuf
-diğer (kesik)
-ve gayr-i hüm.

S.17 b.50 Medîne-i Harputa tâbi` Hamidi nâm karye sâkinlerinden Veli ibn-i Murad nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda husûsu'l-beyân tasdîka vekîlî olan (sulbî(çizik)) sulbî oğlu Sefer nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-

rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Adedi nâm mevzi`ide vâki` bir tarafı el-Hac Mustafa ve bir tarafı çay ve önlerde tarîk su ile mahdûd olub Mübarek bağı tesmiye olunan bağı tevâbi` ve levâhıkkıyla ve Hamidi deresinde vâki` iki kıt`a kiraz eşcârının beyyinemizde mu`ayyen yerini merkûm Seferin oğlu sağîr Mehmed ve mezra`a önünde vâki` bir tarafdan Ömer Beşe ve bir tarafdan Mustafa ve bir tarafdan Yusuf nâm kimesneler ve bir tarafdan Barinin (بارنیک) zımmî mülkleri mahdûd bağı tevâbi` ve levâhıkkıyla ve zikr olunan kiraz eşcârının aher yerini dahî mezbûrun diğer oğlu sağîre Ahmed ba`dehu't-tahliyetü'ş-şer`î hibe-i sahîh ile şer`iyye ile herbirine minvâl-i muharrer üzere `ala hazihi hibe ve temlîk ve teslîm eylediğimde taraflarından oğlum merkûm Sefer ve serbest hasebiyle ittihâb ve kabz ve kabûle ve tesellüm eylemekle min-ba`dehu medhalim kalmadı sağîran-ı mezbûranın mülk-i mevhûbları oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Mahmud bin Molla Ali
-İbrahim bin Mustafa
-Resul Beşe bin Mehmed
-Halil Beşe,Na`lçacı
-İvaz Beşe bin Abdullah
-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Molla Süleyman
-Baba Haydar bin Himmet

S.17 b.91 Medîne-i Van sâkinlerinden bâ`is-i heze'l-vesîka el-Hac Ebubekir Ağa ibn-i (boş) nâm kimesne medîne-i Harput sükkânından es-Seyyid Osman ve Ömer Çelebi nâm kimesneler `akd-i meclis-i şer`-i şerîfe ihzâr-ı mahzarla-

rında takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb işbu bin-yüzüç senesinde vâki Mart iptidâsında sene-i âtiye Mart iptidâsına varınca Harput mukâta`ası hâliyan Vanda olan mü'ekkilem el-Hac Ali Beğe verilüb müşârün-ileyh gelinceye dek tarafından cümle umûrunu beni vekîl bilmiş iken mezbûran mukâta`-ı merkûm dâhil-i boya-hâne mutasarrıf olub muhâsebe murâd eylediğimde muhâlefet eddiler şekvâl olunub icrâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezkûran es-Seyyid Osman ve Ömer Çelebi fi'l-hakîka iptidâ-i Mart-ı mezkûrdan ala yevminâ hazâ mutasarrıf olmuşuz lâkin vech-i meşrûh üzere muhâsebeye ve sa'ir umûra vekîl-i mutallak olduğu ma`lûmumuz olduğu ecilden muhâsebeden imtinâ` ederiz dediklerinde müdde`î merkûm el-Hac Ebubekir Ağadan da`vâsına mübeyyen beyyine taleb olundukda müslîminden Mehmed Beğ ibn-i Abdurrahman ve diğer Mehmed ibn-i Süleyman ve Hüseyin ibn-i Ahmed meclis-i şer`e hâzırun olub eserü'l-eşhâd fi'l-vâki` müşârün-ileyh el-Hac Ali Beğ mahmiyye-i Vanda merkûm el-Hac Ebubekiri mukâta`a umûrunun cümlesi küllîyen `uzlet-i fehüvve(فهو) vekîlî üzere nasb vekîlî mutallak eyledi bizler bu husûsa bir vech üzere şâhidiz şehâdet ederiz deyu şehâdet eylediklerinde mesmû`a ve makbûle oluna vekâleti zâhir olmağın mâ-vak`a ketb olundu.Fi'l-yevmi's-sâmî `aşer şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf (12 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mefahirü's-Sâdât el-Vaiz Efendi

-Fahru'l-Müderrisim el-Hac Ali Efendi

-Fahru's-Sâdât es-Seyyid Mustafa Ağa,Kâim-makâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın-ı Şerîf

-el-Hac Şükür Çelebi,Boyacı-zâde

-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin

S.17 Medîne-i Harputda Hoca mahallesi sâkinlerinden
b.52 el-Hac İbrahim ibn-i Timur meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Yusuf bin Hüseyin muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bastü'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Haftahasar nâm karyede vâki` üç tarafından merkûm Yusuf ve bir tarafdan Mustafa Beğ mülkleriyle mahdûd olub silk-i mülk-i sarîhimde münselik olan bağ ve bağçe ve evler harâbesini yedibuçuk esedî guruşa merkûm Yusuf bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûle bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer ve bi'l-şif`ahu'ş-şer`iyye iştirâ ve temellük eylediğinden sonra semen-i mezkûr yedibuçuk esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî (evâhir(çizik)) evâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-Fahru'l-Akrân Rea(رعا) Ağa,Serdâr
-Ahüvve İbrahim
-el-Hac Hüseyin Beşe bin Habil
-Molla Mustafa bin Yadigar
-el-Hac Ebubekir bin Keşkek(كشكك)
-Veli Beşe,Etmekçi
-es-Seyyid Abdullah,Sarrâc

S.18 Medîne-i Harputa tâbi` Sarpulu nâm karye sâkinle-
b.53 rinden olan fahru'l-muhadderât Fatma bint-i Ömer Beğ nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrâ ve iskâta tescîli içün zâtına `ârifân olan Ahmed ibn-i İbrahim ve Abdi ibn-i Cebrail nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâlete hükm-i şer`î lâ-

hakk olan dâmadı Ahmed Çelebi ibn-i Süleyman Beğ nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu râfi`ü'l-kitâb mersûmenin rebîbî Mehmed Beğ ibn-i Kapukıran Ahmed Ağa nâm şâbb muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin müteveffâ zevcî merkûm Ahmed Ağadan üçyüz esedî guruş mehir alacak hakkı olmağla meblağ-ı mezkûrı tamâmen Ahmed Ağadan ahz ve kabz edüb zimmetin-i berî etmekle mihr-i içün min-ba`d mutâlibe kalmamışdır ve ba`dehu vefât terekesinde dahî semen-i hissesini ahz ve kabz eyledim eyleyüb ism-i mâl-ı ıtlâk oluman eşya ve `akârât ve menkûlatında dahî müdâhilesi kalmayub rebîbî merkûm Mehmed mülk-i irse dair zimmetin-i ibrâ ve iskât eyledi ve'l-hâsıl merkûm Mehmed Beğin yanında ma`işet eddirüb bir re's camus ve iki kat yorgan döşek ve ma`lûmatu'l-hudûd Dağ bağından gayrî malı olmayub ancak bunlar malınadır merkûm Mehmed Beğin evlerinde ve tecemmülat-hâne ve arâzî ve erzâk ve cüz'î dükkân eşyasında `alâkası yokdur dedikde gıbbe't-tasdîkü'şşer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Ahüvve Mehmed Çelebi
-Ahi diğer Osman Çelebi
-Fahru'l-Zü`emâ Ahmed Ağa,Osman Çavuş-zâde
-Erzüklü Musa Beşe
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-Ahüvve Ahmed
-Abdullah Efendi,Yermiki(يرميكى)
-Molla İsmail Kırış(قريش)

-Ahmed,el-Mü'ezzin

S.18 b.54 Medîne-i Harputa tâbi` Sarpulu nâm karye sâkine-(lerinden) fahru'l-muhadderât Fatma bint-i Ömer Beğ nâm hatun cânibinde husûs-ı aliyyü'l-ferâğ ve kabz-ı meblağın tescil içün zâtına `ârifân olan Ahmed bin İbrahim ve Abdi ibn-i Cebrail nâm kimesneler şehâdetleri ile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâleten hükmü'ş-şer`î lâ-hakk olan dâmadı Ahmed (Ahmed) Çelebi bin Süleyman Beğ meclis-i şer`-i şerîf şâfihü'l-beyân ve mahfil-i dîn-i mümîf-i râsihü'l-erkânda işbu sâhibü'l-vesîka mersûmenin rebîbî Mehmed Beğ ibn-i Kapukıran Ahmed Ağa nâm şâbb muvâcehe-(sinde) bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmunun taht-ı tasarrufunda olub karye-i mezbûrda `inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ve `ilm-i şer`iyle bey-yinemizde ma`lûm bir çiftlik abı ve gayr-i abı toprağın hakk-ı tasarrufuna ma`rifet-i sâhib-i arz ile ve oniki gün-de bir gün bir gece hakk-ı sakîni ve harman yerini ve tevâbi` ve levâhıkkı mü'ekkilem-i mersûm hatun ikiyüzelli `aded ese-dî guruş mukâbelesinde merkûm Mehmed bi'l-îcâb ve'l-kabûle tefvîz-i kat`î ve ferâğ-ı mer`î ile tefvîz ve ferâğ ve tes-lîm eylediğinden sonra mukâbele-i ferâğda olan meblağ-ı mez-kûr ikiyüzelli esedî guruşa bi't-tamâm mü'ekkilem-i mersûm ahz ve kabz edüb merkûm arâzî ve ana müte`allik medhalî kal-madı merkûm Mehmedin mülk-i müfevvez mehazı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin Ali Efendi

-Fahru'l-Zü`emâ Ahmed Ağa bin Osman Çavuş

-Musa Beşe,Erzüklü

-Molla Abdullah,Yerdiği(بردیکی)

-Mehmed Ağa,Mollakendi

-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde

-Ahüvve Ahmed

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-el-Hac Ömer,Boyacı-zâde

-el-Hac İsmail Kırış(قریش)

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu

S.18 Medîne-i Harputda Gürcü(Beğ) mahallesi sâkinlerin-
b.55 den olub bundan akdem mürd olan Abraham veled-i Markar nâm zımminin kızları Gevhar(کوهار) ve Cevhar(جوهار) nâm sağîrelere bir vasî lâzım ve mühim olmağıyla vâlideleri olan Sara nâm zımmî cânib-i şer`î mutahharadan sağîranan-ı mersûmananın emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabt edüb tesviye-i umûrları içün vasi-yi nasb ve ta`yin olunub ol-dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûle ve hizmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüd olmağın mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Muhzır Ahmed

-es-Seyyid Mehmed bin Hasan

-Bayram Beşe

S.18 Medîne-i Harputda Gürcü Beğ mahallesi sâkinlerin-
b.56 den olub bundan akdem mürd olan Abraham veled-i Markar nâm zımminin vârisi oğulları Sahik ve Emirhan nâm kebîrlere ve kızları Gevhar(کوهار) ve Cevhar (جوهار) nâm sağîrlere ve zevce-i metrûkesi Sar(a) nâm zımmiye ve babası mesfûr Markara münhasır olub Havendemir(حوندمیر) Keşişe vereceği olmağla zimmetinde mukarrer-i bâkî kalduğı isbât ve

ve hüccet-i şer`iyye olduğu ecilden terekesinde edâsı lâzım gelüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Mesih zımmî ve bir tarafdan Ovannes zimmî ve bir tarafdan Keçi( ) Kesir zımmî mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd bir bâb softa ve tahta ve bir bâb kış evi ve bir bâb oda ve bir bâb ahur ve havludan gayr-i menkûlatı olmaduğu zâhir olub cânib-i şer`î mutahharadan sâlifü'z-zikr menzîl bey` olunub boreunu edâ eylemeğe vâris-i mesfûrundan izin ve tenbih oldukdan sonra mesfûrana Sahik ve Emirhan asâleten ve mesfûre Sara zımmiyenin dahî asâleten ve vesâyeten tarafından bey`-i atiyyü'z-zikr ve kabz-ı semenin tescîlî içün mesfûr bî-`ârifân olan müslîminden es-Seyyid Mehmed bin Hasan ve zımmiyandan Avid veled-i Sahik şehâdetler ile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan mesfûranın karındaşı Ertin zımmî vekâleten ve mesfûr Markar asâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer Aşah ( ) ve Ovannes nâm karındaşlar muvâcehelerinde herbiri asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sâlifü'z-zikr evleri borcu edâ olunmak içün semen-i misli olan seksenikibuçuk esedî guruşa ba`de'l-müzâyede mesfûranan Aşah( ) ve Ovannes bi'l-îcâb ve'l-kabûle bâtan bey` ve temlîk ve teslîm edüb semen-i mezkûrı tamâmen ahz eyledi ba`de'l-yevm mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.Fî (aher(yanlış yazım)) (e)vâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Musa Çelebi bin el-Hac Mehmed

-Halil Çelebi,Gümüşlü-zâde

-Etmekçi Veli

-Makal(مقال)oğlu Ali

-Ahmed,el-Muhzır

-Kirakus Keşiş

-Müfdacı(مفداجي) Muradcan

-Semadin Şems

-Kazancı Tomacan

-Abraham Mosih

-ve gayr-i hüm.

S.19 b.57 Medîne-i Harputa tâbi` Mığı( مبغ ) nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Kırık ve karındaşı müteveffâ Ömerin oğlu Hasan meclis-i şer`de işbu hâfızu'l-kitâb fahru'l-a`yân el-Hac Ali Ağa ve Mehmedcan Ağa ve el-Hac Ömer Ağa muvâcehelerinde herbiri bi-tav`-ı ikrâr ve i`tirâf edüb karye-i mezbûrada vâki` taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz topraklarımızın hakk-ı tasarrufun-ı izn-i sâhib-i arz ile ve harman yerlerini ve ma`lûmatu'l-hudûd evlerimizi ve bağ ve bağçelerimizde ve'l-hâsıl karye-i mezbûrada vâki` evler ve arâzilerimiz bi'l-cümle tefvîz-i kat`î ve bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûmuna kırk esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb semen-i mezkûrı tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar karye-i mezbûrada evlerde ve bağ ve bağçe ve toprak ve su ve harman yerlerinde medhalim kalmadı dediklerinde ketb olundu.Fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Mahmud

-Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-es-Seyyid Mehmed bin Timur

-Ali bin Derviş

-Abdullah bin İsmail

-es-Seyyid Ahmed bin Hasan Efendi
-ve gayr-i hüm.

S.19 b.58 Husûs-ı atiyyü'l-beyân mahallinde keşf ve tahrîr etmek içün bi't-taleb İlyas Efendi mu`ayyen ve irsâl olunub ol-dahî zeyl-i vesîkadan mestûru'l-asâmî olan Süleyman ile medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetinin `arab uşağından Kirdigan(کردگان) tepesinde çâdır ile olan Ali ibn-i Mehmed ve karındaşı Hızır nâm kimesnenin oğlu Mustafanın evine varub `akd-i meclis-i şer`-i şerîf eylediğinde mezbûr Seyyid Mustafa Beğ (ve) kızkarındaşı Şerife Hadice-i münib mecrûh-ı müşâhid edüb ve mezbûr Alinin babasının kızkarındaşı olan Zeynebi dahî sol kolunda ok zehimi olduğunu mu`ayyene eylediklerinden sonra mersûmananın kâtili ve cârihi vârisleri merkûman Ali ve Mustafa vâlidesi istifâr olundukda Dirijan(دیرزان) `aşiretinden Şaban Kethüdâ ve Süleyman ve Cafer ve Deli Hacıoğlu Halil ve Cib(جیب)oğlu Hüseyin ve İlyas oğlu Nasır ve Hanoğlu Osman nâm şâkiler sa'ir hevâlarına tâbi` otuz-kırk nefer ekrâd ile târîh-i vesîkadan üç gün mukaddem `asr-ı vaktinde bizler evimizde olmamağıyla evlerimizi basub dört evimizin bi'l-cem`an eşyasını ve davarlarını ve sa'ir evlerden dahî dört öküz yiğirmi davar (ve basub(çizik)) ba`zı ev tecemmülâtımızı nehb ve gârat-ı `azîm-i hasârat eylediklerinden mâ`adâ mersûm Hadicenin sağ bileğine ve başına kılıç ile darb ve lett ve mecrûh eyleyüb katl eylemişlerdir ve Zeynebi dahî ok ile mecrûh ve zulm-i sarîh ve cefâ-ı gadr eylemişlerdir ihzâr-ı şer`-i şerîf olunub icrâ-yı hakk olunmak matlûbumuzdur dediklerinde fi'l-vâki` mersûm Hadicenin ve Zeynebin cerâhatleri müşâhid ve keşf olundukdan sonra mezbûrun mürâsele-birle adam ta`yin olunub murâfa`a olunmaları içün da`va-yı şer` olundukda murâfa`aya gelinmeyüb ol fesâdı bizler eylemüşüz deyu Süleyman nâm kürd

ile haber-i irsâl eylediklerinden sonra mu`areke-i (معرکہ) mezbûru müşâhid edenlerden Yusuf bin Hacı Yusuf ve Davud ibn-i Hacı ve Musa bin Ali ve Osman bin Hızır nâm kimesneler hâzırun bi'l-meclis olub fi'l-hakîka sâlifü'z-zikr şakîler bunların evini basub eşyalarını gârat ve mersûm Hadice-i katl ve Zeynebi mecrûh eylediler deyu herbiri muhayyerler olub mevlânâ-yı merkûm vech-i mecrûh üzere tahrîr ve gelüb takrîr etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Halisanı,İmâm

-Ömer bin Halisanı Ali

-Hüseyin bin Hızır

-Mehmed bin Davud

-Hacı Mehmedili Hüseyin bin Solak

-Sıddık uşağından Mehmed

-Şabanlı cemâ`atından Mamo bin Hacı Hasan

S.19 b.59 Medîne-i Harputa tâbi` İçme nâm karye sâkinlerinden İgob veled-i Sahik ve Serkis veled-i Öncü(اونجی) nâm zımmiler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Yusuf Çelebi ibn-i Şeref nâm kimesne muvâcehesinde mukaddem mesfûr İgob ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrada vâki` Sabik(صابک) değirmeni demekle meşhûr değirmenin ve cevânibi ve eşyasının otuz sehimde ikibuçuk sehimi mülküm olmağla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`-i ile onbuçuk esedî guruşa merkûm Yusuf Çelebiye bey` ve temlîk eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük eylediğinden (ğinden(çizik)) sonra semen-i mezkûr onbuçuk guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr değirmenin ve cevânibin ve tevâbi`

ve eşyanın otuz sehimde ikibuçuk sehim Yusuf Çelebinin mülk-i müşterâsıdır dedikden sonra mesfûr Serkis dahî ikrâr-ı tâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm edüb zikr olunan değirmende ve eşyasında ve cevânibde ben dahî otuz sehimin bir sehim tâm ile bir hissemin beş hissesi mülkûm olmağla bi'l-îcâb ve'l-kabûl sâlifü'z-zikr hissemi merkûm Yusuf Çelebiye dörtbuçuk esedî guruşa bâtan bey` ve temlîk edüb semen-i mezkûrı dörtbuçuk esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mâru'z-zikr değirmenin ve eşyanın ve cevânibin ve tevâbi`in otuz sehimden üçbuçuk sehimi ve bir sehimin dahî beş hisseden bir hissesi merkûm Yusuf Çelebinin müşterâsıdır keyfe (keyfe) mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân Ali Ağa,Serdâr-ı hala
-İvaz Beşe,tâbi`-i Mumcu
-Molla İsmail bin Musa
-es-Seyyid Ahmed,Nâ'ib-i sânî
-Osman bin Veli
-Mehmed bin Mustafa
-Mustafa bin Dörtgöz(دورت گوز)
-Ahmed bin Veli

S.19 b.60 `An asîl Çüngüş kazâsına tâbi` Karfik(قارفق) nâm karyeden olub medîne-i Harputda temekkün eden bâ`-is-i hazihi'l-kitâb es-Seyyid Monla İsmail ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûre sâkinlerinden olub `ammi-zâdesi olan Seyyid Osman ibn-i Mustafa nâm kimesne mahzarından üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i vesîkadan on sene mukaddem babası mezbûr Mustafaya

karz-ı şer`iyyeden kırkbeş esedî (guruşumu alub zimmetlere kırk(çizik)) guruş verdüğümde merkûm Seyyid Osman kefîl-i bi'l-mâl olmağıyla ba`dehu babasında beş esedî guruşumu alub zimmetinde kırk guruşum kalmış iken babası fevt olmağın hâliyan kefîl-i bi'l-mâl olan Seyyid Osmandan meblağ-ı mezbûrı taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Seyyid Osman babasının vech-i meşrûh üzere deynîni ve kendünün kefîl-i bi'l-mâl olduğunu (S.20) münkir olub müdde`i-yi mezbûrdan da`vasına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem İstanbula gitmekle meclis-i kazâya huzûrları mu`akkid olan Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne lisânında Molla Mehmed ibn-i Ebubekir Efendi ve Mustafa Efendi bin Şeyhi ve Hasan bin Mehmed nâm kimesne lisânında dahî Musa bin İsmail ve Ali bin Molla Ali nâm şâhid-i fer`iler li-ecli'ş-şehâdet meclis-i şer`e hâzırûn olub eserü'l-eşhâde fi'l-vâki` merkûman Mustafa ve Hasan kendi şehâdetleri üzere bizleri eşhâd eylediler ki mezbûr Seyyid Osmanın babası merkûm Mustafa edâsına mukaddem merkûm Seyyid İsmail Efendiden kırkbeş esedî karz-ı ittihâz eyledüğünde emri ile oğlu mezbûr Seyyid Osman kefîl-i bi'l-mâl oldu bizler şâhidiz şehâdet ederiz siz dahî lisânımızdan şâhid olun deyüb biz dahî şehâdet ederiz deyu herbiri şâhid-i `aliyyü'ş-şehâd eyleyüb mesmû`a ve makbûle oldukdan sonra bir tarîkle mezbûr Mustafanın küllen ve ba`zı deynîni berî eylemedin deyu müdde`i-yi merkûm yemîn-i tatlîk olundukda halef-i billah etmeğin meblağ-ı mezbûrı merkûm Seyyid Osman edâ etmeğe tenbih birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed bin Mustafa Beşe

-Mustafa Beşe `İzzetim
-Molla Süleyman bin Mustafa
-Ahmed bin Molla Süleyman
bi's-sulh-ı `azl-i inhâ hücce`î mesrû`a ehlihir sal`a inhâ el-mevla ahâli-i gaibü'l-(tahrip olmuş).

S.20 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden
b.61 bâ`is-i haze'l-kitâb Veli Çelebi ibn-i Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyân ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda es-Seyyid Mehmed oğlu es-Seyyid Ahmed nâm kimesne mahzarlarında üzerlerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrada vâki` hâliyan kendim sâkin-i olduğum evleri mezbûran sâkin olduğu evler ile sa`âcid-i i`lâm olan el-Hac Abdülkerim ibn-i el-Hac Yar Ahmed bâtnen ba`de batın olan evlâd-ı zekûruna vakıf eyleyüb sulbî oğlu olan ceddî yine Yar Ahmed nâm kimesne mütevellî nasb etmekle teslîm edüb vakfîn-ı sahîh ve hüccet-i şer`iyye olunmuş iken mezbûrlar mülkiyyet üzere tasarruf ederler su'al olunub takrîrleri ve tahrîr ve yedimde olan vakıf-nâme-i şer`iyyeme ve fetva-yı şerîfe nazar olunub ba`de tebeyyünü'l-hâl icrâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûran cevâbında hâliyan sâkin olduğumuz evleri mülküm olmak zü`ama ile sâkin olub bağçe ve bizim eylemüşüz minvâl-i muharrer üzere merkûm Veli Çelebinin evlâd-ı zekûruna vakıf eyledüğü evlerin dâhilinde olduğu ma`lûmumuz değildir deyu cevâb eylediklerinde müdde`i-yi merkûm dokuzyüzellisekiz târîhiyle müverrah müte`addid mumza ve mahtûm-ı hüccet-i şer`iyye ibrâz edüb nazar olundukda mazmûn-ı takrîrine mutâbık ve hudûdunun ile şarkî tarîk ve şimâli Hacı Musa ve garbî Hacı Maksud (ev)leri olduğu (mestûru'l-asâmî(yanılış yazımdan dolayı çizilmiş)) mestûr olmuş ve fetvâ-yı şerîfe dahî dahî nazar olundukda bir bâb evin nezîâ-i vakfını iddi`a edüb beyyine getürüb Ömerin mülkiyyetine iddi`a edüb bey-

yine getürüb vakfının beyyinesi evladır deyu istifâr olundukda vakfın beyyinesi evladır deyu buyurulmağın bir kıt`asının dahî mazmûn-ı münîfinde kefalet ve gallesi vâkıfın batnen ba`de batın evlâdına evlâd-ı evlâdına (Bekire gelse Bekir `akârı vâkfi) içün(yanlış yazıldığından çizilmiş)) meşrût olan vakıf `akârı evlâdın zeyl-i `ömürde bey` ve teslîm etdiğinden sonra zeyl-i fevt olub (olub) fevti evlâd-ı evlâdına Bekire gelse Bekir `akârı vakıf içün Amrdan almağa kâdir olur deyu istif olundukda olur deyu buyurulmağın fetvâyı şerîfeleri mûcebince müdde`i-yi mezbûr Veliden beyyine taleb olundukda müslîminden Ebubekir bin Mahmud Beşe ve Mehmed ibn-i Osman ve Yusuf ibn-i el-Hac Abdurrahman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırûn olub eserü'l-eşhâd fi'l-vâki` mezbûran Seyyid Mehmed ve Ahmed hala sâkin oldukları Meydan mahallesinde vâki` evler müdde`i-yi merkûm Veli Çelebinin cedd-i a`lâsın olan el-Hac Abdülkerim vakf-ı evlâd-ı zekûr eyledüğü evlerin dâhilinde olduğuna `ilmimiz (lâ-hakkadır (çizik)) lâ-hakkdır vakfiyyete şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-yı şehâdet eylediklerinde beyyine-i müdde`i-yi merkûm ber-kat`î fetvâ-yı şerîfe ibrâz edüb bir evin vakıf olduğunu sikâtdan istimâ` ile `inde'l-kâdı edâ-yı şehâdet eyleyeler nâfize olur deyu istifâr olundukda olur deyu buyurulmağın bi-hasebi'ş-şer` münâdi`-i fîh menzilin vakfiyyetine zâhir olub tahliye eylemelerine mezbûran es-Seyyid Mehmed ve Ahmede tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa bin Yadigar

-es-Seyyid Mehmed bin Veli Beşe Tussuz

-Mansur Beşe

-`İzzetim Mustafa Beşe
-Mustafa Beğ
-es-Seyyid Mehmed bin Ali Çavuş
-Ahmed bin Kürd Mehmed
Not:Bu belge mühür vurularak iptal edilmiş.

S.20 b.62 Medîne-i Harput sâkinlerinden Yusuf bin (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu sâhibü'l-kitâb Ali Çelebi ibn-i Hasan Beşe nâm şâbb muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb medîne-i mezbûrenin `Attâr sûkunda vâki` bir tarafdan Kör Ömer oğlu Mehmed Çelebi ve bir tarafdan Dizdâr ve Mehmed Çelebi dükkânları ve bir tarafdan tarîk-i `âmm ile mahdûd bir kıt`a dükkânın nısfî mukaddeman mülk-i sarîhim olmağıyla merkûm Ali Çelebi onsekiz `aded esedî guruşa bey` edüb kabz-ı semen eylemiş idim el-hâlet-i hazihi gayr-i fâhiş da`vası ve Hüseyin bey`de sağîr idim deyu da`va-yı sadedinde olduğumda bir mazmûn-ı cedîd-i şerîfe seyyidü'l-enâm es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm beyyinemize müslimûn ve maslahûn tavassut edüb dokuz `aded esedî guruşu beyyinemizi inşâ'-i `akd-i sulh eylediklerinde tarafından sulh-ı merkûm kabûl etmeğe bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr dokuz esedî guruşu tamâmen meclis-i sulhda ahz ve kabz ve kabûl eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr nîm dükkân husû(s)içün taraf-ı şer`îde bir tarîkle da`vâ ve nizâ`am kalmadı min-külli'l-vücûh merkûm Ali Çelebinin zimmetin-i berî eyledim dedikde gıbbe't-tasdîka sıhhat-ı hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu. Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-Fahru'l-Va`iz es-Seyyid İsmail Efendi
-Molla Ebubekir,Maksud-zâde
-es-Seyyid Yahya bin Molla Süleyman

-es-Seyyid Ahmed İnce
-es-Seyyid Salih bin Ali
-İbrahim Beşe,Esediyye Câmi`i cârî(جارى)
-Veli bin Hasan

S.21 b.63 Medîne-i Harput sâkinlerinden fahru'l-akrân Ebubekir Ağa ibn-i el-Hac Ömer Ağa tarafından zikr-i atiyyü'd-dârî da`va içün vekîlî olan Maksud bin (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûrenin Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Tütüncü Bekir oğlu Ali Beşenin zevce-i metrûkesi olan Rabia bint-i Mustafa nâm hatun tarafından Osman bin (boş) ve Eyüb (boş) nâm kimesneler şehâdetleriyle sicil vekîlî olan es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Monla Süleyman mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrada vâki` bir tarafı merkûm Ebubekir Ağa ve bir tarafdan Tütüncü Mussali (مصلى)-zâde menzilleri ve bir tarafdan uçurum ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olan evler müteveffâ-yı mezbûr Tütüncü Bekirin olmağıyla mü'ekkilem müşârün-ileyh Ebubekir Ağanın babası el-Hac Ömer Ağaya verecek deynî altmış guruş mukâbelesinde sâlifü'z-zikr evler takâss olunub merkûm Ebubekir Ağanın mülk-i sarîhi olmuş iken mersûm Rabia bî-vech-i şer`î vâzı`u'l-yed olub mü'ekkilem Ebubekir Ağanın tasarrufuna mâni` olur su'al olunub ba`d-ı tebeyyünü'l-hâl kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîlî merkûm sâlif evler müteveffâ-yı merkûm Ali Beşenin mülk-i mevrûsı olunmak zü`ama ile vâzı`u'l-yed olub minvâl-i muharrer üzere deyne takâss olduğu gayr-i vâki`dir deyu münkir olub vekîlî mezbûr Maksuda beyyine taleb olundukda müslîminden Ali Çavuş bin Mehmed Ağa ve Şahin bin Abdullah li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub eserü'ş-şehâde fi'l-vâki` müteveffâ-yı mezbûr Tütüncü Bekirin merkûm el-Hac Ömer Ağa verecek deynî

mukâbelesinde altmış guruş olmak üzere münâza`a-ı fîh olan evler takâss olunub el-Hac Ömer Ağanın mülk-i takâssı olduğu bilürüz ve şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-yı şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub mersûmenin kasr-ı yedine tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Beğ,Meterci(مترجم)

-Ahmed Beğ bin Kürd Mehmed

-ve gayr-i hüm.

S.21 b.64 Medîne-i Harput Meydan sâkinlerinden Ahmed Beşe ve Ali Beşe ibn-i Yusuf nâm karındaşlar asâleten ve vâlideleri Safiye ve kızkarındaşları Beytihan taraflarından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtlarını `ârifân olan Dayı Ömer Beşe ve es-Seyyid Süleyman bin Seyyid Mehmed nâm kimesneleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâlete hükm-i şer`î lâ-hakk olan mezbûr Ahmed Beşe vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Osman bin İsmail nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm medîne-i mezbûre tâbi` Danişmend nâhiyesinde Delüktaş nâm mevzi`ide vâki` bir tarafdan Na`lband es-Seyyid Osman Çelebi bir (tara)fdan Uncu Halil Beşe ve iki tarafdan tarîkle mahdûd olub mülk-i sarîhimde olan bağ ve bağçe ve suları ve evi ve tevâbi` ve levâhıkkıyla ve hukûk-ı murâfa`a ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Osman yigirmialtı `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük eylediğinden sonra semen-i mezkûr yigirmialtı guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledük ba`de'l-yevm bizim

ve mü'ekkilelerimizin min-ba`d medhalimiz kalmadı mezbûr Osmanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Hamza Beşe,Bevvâl(بوال)
-es-Seyyid Habib,Dellâl
-es-Seyyid Mustafa,Haci Müraran(مرار)-zâde
-Eyüb bin Kürd Yusuf
-es-Seyyid İbrahim Yadigar
-İbrahim,Hüseyin-zâde

S.21 b.65 Medîne-i Harputa tâbi` Karingid nâm karye sâkinlerinden Mardik veled-i İgob nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûre sâkinlerinden işbu hâmilü's-sefer Muradik veled-i Derabik(دراپيك) nâm zımmî mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrada vâki` bir tarafdan mesfûr Mardik ve bir tarafdan Köse Butil(بوتل) ve bir tarafdan Arzaman tarlası ve bir tarafdan Zaluni toprağıyla mahdûd olub tohumuna ikibuçuk kîle tohum isti`ab eder bir kıt`a tarla mukaddeman babam mesfûr İgobun olmağıyla aher diyara kendününde mesfûr Muradikin karındaşı Kurkik nâm zımmî yanında emânet-i vaz` etmiş idi hâliyan taleb eylediğimde edâdan imtinâ` eder su'al olunub ierâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mesfûr Muradik sâlifü'z-zikr tarla karındaşım Kurkikin mahsûsan taht-ı tasarrufunda olmağla bana ferâgat edüb otuz seneden berü bilâ-nizâ` taht-ı tasarrufumuzdadır deyu cevâb edilecek gayibü'l-istikâf mesfûr Mardik fi'l-vâki` mesfûran Kurkikin ve Muradikin otuz sene tasarrufunu bi-tav`a mukırr ve mu`terif olmağıyla ne tasarruf arz-ı `öşrüsün-i sülüsle hakku'l-karâr felâ yu-

'ahizu min-yede mazmûn üzere ve mesfûr Muradik ibrâz eyledüğü fetva-yı şerîfe mazmûnundan dahî zeyd-i zımmî tarlalarını Amruk (yedinde olmağa kâdir olub beyân buyurula deyu istifâde olundukda cevâb(çizik)) yanında emânet koyub gayib-i mınkıta`a ile gayib olub yiğirmi sene mürûr ise oğlu Ömer tarlaları yedinden almağa kâdir olub beyân edüb deyu istifâde olundukda cevâb bi-sevâbında olmaz li-erdd-i el-vadîka illâ lebd-i sahîhâ( لارَدّ الوديعة الّا لبدصاحبها) deyu buyurulmağın bi-hasebi'ş-şer` mesfûr Mardik bî-vech-i da`vadan men`e tenbih oldukdan sonra da`va aher `udûl edüb bu ana gelince icâre ile mutasarrıflardır deyu lâkin atiyyân-ı beyyine(den(çizik)) ye kâdir olmadığından mesfûr Muradik icâr ile tasarruf eylemedüğüne yemin teklif olundukda halef-i billah aldı enzelü'l-İncil `alî İsa Aleyhisselam etdüğünden sonra tarla merkûm dört guruşa mürd-i mesfûr Kurkikin yanında rehin-i vaz` olunmuşdur deyu mâdde-yi vâhhidede tenâküzât eyledüğünden mâ`adâ ârz-ı mürîde rehin olmaduğuna ketb-i mukırrda mestûr olmağın min-külli'l-vücûh da`vâyı bî-vecihden min-ba`dehu men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Monla Mustafa,Yadigar

-İzzetim Mustafa Beşe

S.22 b.66 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan İsmail Beşe bin Ebubekir Beşe nâm kimesnenin vârisi sulbiyye sağîre kızı Zelican ve zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Mehmed nâm hatun li-ebeveyn (kız)karındaşı olub hâliyan Bağdad(da) olan Aşık Beşe

ve li-ebeveyn kızkarındaşı Raziye nâm hatun münhasır olmağıyla mersûm Raziye Hatun meclis-i şerî`at-ı garrâda müteveffâyı mezbûrun zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve kızı mersûm Zelican tarafından vasî olan mersûm Fatma tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân tasdîka zâtını `ârifân olan Ebubekir Çelebi bin el-Hac Ahmed ve Osman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Fazlı Çelebi ibn-i Ahmed muvâcehesinde bi-tav`uhan ikrâr ve i`tirâf edüb mukaddeman fevt olan babam ve vâlidem muhalefâtlarında ve sâbitan fevt olan karındaşım İsmail Beşe terekesinden bana `aid olan hisse-i şâyi`alarım mukâbelesinde `ala sebilü't-tehâricü'ş-şer`e nafaka iki yeşil çuha ve bir karakınlı kılıç alub Hacıselide olan bağda ve mahalle-i mezbûrada vâki` evlerde ve teeemmülat-hâne ve sa'ir ism-i mâl ve emlâk-ı ıtlâk olunan eşyalarında ve Hüseyin hamamında olan yerlerde min-ba`d `alâka ve mutâlibem kalmadı ba`de'l-yevm mülk-i mahsûslarıdır irse müte`allik men`-i da`va ve muhâsamatdan zimmetlerin-i ibrâ-yı `âmm ve kâti`ü'l-hüssâm ile ibrâ ve iskât eyledim şöyle ki bir tarîkle da`vam sudûr ederse `inde'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî (evâhir(çizik)) evâsıt-ı şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru's-Sâdâtu'l-Kirâm es-Seyyid Mustafa Ağa,Kâim-makâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf

-Molla Mustafa,Yadigar

-İsmail bin el-Hac Mehmed

-Ali Çavuş Erzincanî

-es-Seyyid Beşir Çelebi,Debbâğ

-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin

-Ebubekir Efendi,Topçu-zâde
-Osman Çelebi

S.22 b.67 Medîne-i Harputda Ortak mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Zülfü nâm kimesne vârisi sulbî oğulları Hacı Hasan dahî fevt olub vârisi sulbî sağîre oğlu Mustafa ve kebîre kızları Raziye ve Kerime ve Kâfiyeye münhasır oldukdan sonra mezbûr Halil dahî fevt olub vârisi sulbî sağîr oğlu Mehmed ve zevce-i metrûkesi Belkıs nâm hatun münhasır olub oldukdan sonra kendi tarafından asîl ve oğulları sağîran-ı mezbûran tarafından vasî ve kızları Raziye ve Kerime ve Kâfiye taraflarından vekîl olan mersûm Belkıs Hatun meclis-i şerî`at-ı garrâda mersûmat Emine ve Ali Beşe ve Ümmühan taraflarından bimâ-hüve nehei'şşer`î vekilleri olan es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Monla Süleyman muvâcehesinde bi'l-asâleten (ve bi'l-vekâleten(çizik)) ve bi'l-vesâyeten ve bi'l-vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Zülfüden intikâl eden emlâk-ı taksîm olunmak iktizâ edüb ikrâr-ı murâd eylediğimizde mersûm Ümmühan otuzdört guruş vereceğimiz olmağıyla muhallâtında on guruşluk eşya verilüb yiğirmidört guruş kalmağıyla sâlifü'z-zikr mahalle-i mezbûrda vâki` evlerin harem havlusu kapusundan taşra fevkânî ve tahtanî odalar ve ayvan ve ahur ve gitmân(كتمان)-hâne ve kenefi (ve) taşra kapusu ile ma`an mâru'z-zikr yiğirmidört guruş verecek mukâbelesinde mersûman Emine ve Ali Beşe ve Ümmühana hisse verilüb anlar dahî kabûl etmekle zikr olunan harem kapusundan içeri küçük havlu ve soffa ve kış evi ki kış evinden taşra sûkasına kapu açmak üzere tecemmülât-hâne ve Danişmend nâhiyesinde vâki` bağ ve bağçe ve evi bi'l-külliyen sağîran-ı mezbûranın ve mersûmat Raziye ve Kerime ve Kâfiyenin ve benim olub minvâl-i muharrer üzere hüsn-i rızâlarımız ile taksîm edüb

kat`-ı nizâ` ve fasl-ı husûmet oldukda ba`de'l-yevm irse ve deyne müte`allik biribirimizde da`va ve nizâ` ve muhâsamatımız kalmadı herbirimiz mülklerimize mutasarrıf olalım dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Mevlüd,Sebük bulan(سبوک بولان)
-es-Seyyid Süleyman,Sebük bulan(سبوک بولان)
-Veli Çelebi bin Balta-zâde
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Ali Çavuş bin Solak İsmail
-Mustafa Beşe,İzzetim
-İbrahim Beşe bin Ahi Hasan
-ve gayr-i hüm.

S.22 b.68 Medîne-i Harputa tâbi` Şüşnaz nâhiyesinde sâkin Mehmed bin Ahmed nâm şâbb-ı emred tarafından zikr-i atiyyü'l-bağ ve bağçe-i da`va ve husûmet ve redd-i cevâba ve husûs-ı merkûm da'ir umûrun cümlesine es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i es-Seyyid İbrahim bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâleten hükm-i şer`î olan Yahya Çelebi ibn-i Monla Süleyman nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Ebubekir Çelebi ibn-i Ali nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mü'ekkilem-i mezbûr `ammi-zâdesi Küçük Mehmed bin Abdüllatif aher vilâyete gitmekle nâhiye-i mezbûrda vâki` bağını hıfz etmek içün mü'ekkilem-i mezbûr Mehmed kısm-ı nasb eylemiş iken mezbûr Ebubekir Çelebi bî-veeh-i tasarruf eder su'al olunub icrâ-yı hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Ebubekir Çelebi merkûm Küçük Mehmed mahmiyye-i Bağdad nâhiye-i merkûmda

olan bir tarafından yine kendi bağı ve bir tarafdan Velican ve bir tarafda Bigüman-zâde bağları bir tarafdan tarîkle mahdûd bağını ve mezra`asını kırkyedi guruşa bana bey` etmekle Osman Beşe vekâleten iştirâ eyleyüb hüccet-i şer`iyye olunmuşdur deyu cevâb edüb binyüz târîhle müverrah ve târîh-i mezbûrda mahmiyye-i merkûmda nâ'ibü'ş-şer` olan Abdurrezzak Efendi imzâsıyla mumza ve hatmî ile mahtûm-ı mazmûnı takrîrine mutâbık hüccet-i şer`iyye ibrâz eylediğinde ba`dehu mukırran-ı vekîl-i mezbûr Seyyid Yahya Çelebi mahdûd-ı mezkûr bağ mezkûr Küçük Mehmed bey` eyledüğünü münkir olub müdde`i-yi merkûm Ebubekir Çelebiden beyyine taleb olundukda zeyl-i hüccet ismi mestûr olan Osman Beşe ve gayriden Mustafa bin Hasan nâm kimesne li-ecli'ş-şehâde hâzıran olub eserü'l-eşhâd fi'l-vâki` merkûm Küçük Mehmed Beşe târîh-i merkûmda mahmiyye-i Bağdadda zikr olunan bağ ve mezra`asını kırkyedi guruşa merkûm Ebubekir Çelebiye bey` edüb karındaşı Osman Beşe vekâleten iştirâ ve tesellüm-i semen eylediğünü bilürüz ve şâhidiz şehâdet ederiz deyu mazmûn-ı hüccete herbiri şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub bî-vech-i nizâ-`adan vekîl-i merkûm ve mü'ekkiline tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Mehmed
-Mehmed Çelebi,Körkulu
-es-Seyyid Mehmed ibn-i Beğ-zâde
-Mustafa Beşe,İzzetim
-Hüseyin bin Mehmed,Darakcılardan
-ve gayr-i hüm.

S.23 b.69 Medîne-i Harputda Câmi`-i Kebir mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i heze'l-kitâb es-Seyyid Şeyh Ab-

durrahman Çelebi ibn-i Seyyid Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda Hasan bin Osman nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb Ozan nâhiyesinde vâki` eben-`an-cedd mülk-i sarîhim olub taht-ı tasarrufumda olan bağım dâhilinde mezbûr Hasana hakk-ı mürûr-ı olmayub aher yerden tarîk ve mürûr eylemeğe `ubûr eylemeğe imkânı var iken birkaç senedir gelüb giderim deyu bağıma dâhil olmağıyla ehl-i `iyâlim müşâhede olunub hayf ve zarâr olub yedimde olan fetvâ-yı şerîfeler mûcebince şer`an men` olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Hasan fi'l-vâki` hakkı mürûrum olduğuna beyyinem ve temessükâtım yokdur mücerredi mürûr ve `bûr ederim ve aher yerden bağımın tarîki var deyu cevâb edilecek müdde`i-yi merkûm Şeyh fetvâ-yı şerîferin-i ibrâz edüb nazar olundukda mazmûn-ı şerîfeden bu bağının ba`zı mevzi`ine kendi mülkünden gitmeğe mümkün var iken gitmeyüb Amrun bağından kadîmi tarîk-i yoğ iken mücerred kurbüne-i binâ-i `ubûr etmeğe zarâr isâbet eylemiş merkûm Amr ve zeyl-i şer`an men`e kâdir olur mu beyân buyurula deyu istifâr olundukda olur el-bezrar-ı bezâl-ı ashâ kavli aleyhisselâm el-ahiri velâ ahrâr-ı eşbâhdan(لاضرر ولا اضرار انتباهدن البضر بزال احلها قوله عليه السلام) naklini tasrîh eylediğinden mâ`adâ mezbûr Hasanın zikr olunan bağdan hakk-ı mürûr-ı olduğunu isbâta kâdir olmayub dedi(ği)nde temessükü olmağın fetvâ-yı şerîfe mûcebince ba`de'l-yevm merkûm Şeyh Abdurrahman (Ağa(çizik)) Çelebinin bağı dâhilinde min-ba`d mürûr ve `bûr etmeyüb tarafından mürûr eylemeğe hükm-i şer`î-birle merkûm Hasana tenbih olunub mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ-'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin

-el-Hac Veli Beğ bin Nasuh Beşe
-Za`im Mustafa Ağa,Hinsorlu
-Receb,tâbi`-i Ev(و|)
-Mustafa Beşe,İzzetim
-Ahmed Çelebi,Gümüşlü-zâde
-Fahru'l-Müderrisin Fazlı bin el-Hac Ali Efendi
-Mehmed Ağa,Münzir-zâde
-el-Hac Mustafa Beşe,Topçu

S.23 Harputa tâbi` Vertetil nâm karye sâkinlerinden
b.70 Mahik veled-i Kurkik meclis-i şer`de rebîbî işbu hâmilü's-sefer Asab veled-i Tatil muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr ve i`tirâf edüb karye-i mezbûrada bir tarafdan karındaşım uşağı ve bir tarafdan Haçuk ve bir tarafdan Kazer bezir-hânesi ve bir tarafdan tarîkle mahdûd havlu-yı müştemil olan evleri tevâbi` ve levâhıkkıyla ve yine karye-i mezbûre bağlarında bir tarafdan karındaşım uşağı ve bir tarafdan Heccâr ve bir tarafdan Agik oğlu ve bir tarafdan kumluk ile mahdûd bağı bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mesfûr Asaba onbeş guruşa bey` edüb kabz-ı semen eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-İsmail Ağa bin el-Hac Mehmed
-Ahüvve el-Hac Habil
-Ahi diğer el-Hac Süleyman
-Musa Çelebi
-Ebubekir Çelebi,Veli Çelebi-zâde
-Mustafa bin Fethullah
-Mustafa Beşe,İzzetim

-Asab zımmi
-Manas oğlu Bağdil
-ve gayr-i hüm.

S.23 b.71 Medîne-i Harputa tâbi` hâliyan Kesrik nâm karyeden mütemekkin eden Çavuş karındaş-zâde Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu sâhibü'l-kitâb karındaşı Asiyye Hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân-ı tasdîka İshak Çelebi ibn-i Ahmed ve Molla Ömer bin Ramazan şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan Mehmed Emin Çelebi ibn-i Vaiz Efendi muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb kızkarındaşım mersûmdan onsekiz guruş ve ba`zı eşya alacağım (olub(çizik)) var deyu nizâ` ederim es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm mahvâsıyla mâbeyyinem müslimûn ve maslahûn tavassut etmeğle onsekiz guruş üzerine inşâ'-i `akd-ı sulh edüb ba`de'l-yevm yedimizde vücûh-ı şer`iyyeden bir tarîkle da`vamız olmayub kat`-i nizâ` olunmak üzere sulh eylemelerile biz dahî kabûl edüb bedel-i sulh olan onsekiz guruş meclis-i sulhda tamâmen ahz ve kabz eyledim min-ba`dehu kızkarındaşımdan da`va ve nizâ`am kalmadı min-külli'l-vücûh zimmetleri ibrâz ve iskât eyledim dedikde merkûm Mehmed Emin Çelebi dahî ba`de't-tasdîka mü'ekkilem-i mersûm Asiyye Hatunun dahî karındaşı mezbûr Ali Çavuşda asla ve kat`a da`va ve nizâ` ve mutâlibesi yokdur eğer bir tarîkle da`vası zuhûr ederse mesmû`a olmaya dedikde zabtu'l-makâl-ı sıhhat-ı ibrâya hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-Faziletli Vaiz Efendi
-Fahru's-Sâdât es-Seyyid Mustafa Ağa
Fahru'l-Akrân Hasan Ağa

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi

-Molla İsmail Kürkî

-Ebubekir Çelebi,tâbi`-i Paşa

S.23 b.72 Medîne-i Harput mahallatından Sarahatun mahallesi sâkinlerinden fahru'l-muhadderât Ayşe bint-i el-Hac Ömer Ağa nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-hibenin tescîlî içün muhârimden zâtını `ârifân olan Halil Çelebi ve es-Seyyid Veli Çelebi ibn-i Ali şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle (olan(çizik)) olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan mersûmenin karındaşı Mehmed Çelebi meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka mersûm hatunun sadriyye oğlu Osman Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edüb ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin silk-i mülk-i sarîhinde münselik olub mahalle-i mezbûrda bir tarafdan Şivanoğlu ve bir tarafdan Sefa oğlu ve bir tarafdan tarîkle mahdûd evlerine dâhilinde olan tecemmülat-hâne ve esvâb ve halî her ne var ise cüz'î ve küllî eşyasını ba`de't-tahliyü'ş-şer`iyye ve yüzelli guruş dahî nakdiyye ve Arasta(ارا سته) sûkunda vâki` bir taraftan Hacı Mehmed ve bir tarafdan Bezistan harâbesi ve bir ta-

[redacted]

Efendi muvâcehesinde vekîl-i merkûm Mehmed Çelebi takrîr-i kelâm edüb mü'ekkilem-i mersûm kızları mersûmanın herbirine yiğirmişer esedî guruş hibe ve temlîk ve teslîm edüb üzerinde olan mâliyesinden gayrî ism-i mâl-ı ıtlâkı olunur eşyası kalmadı dedikden sonra vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi cevâbına mütasaddî olub sâlifü'z-zikr evlerde ve tecemmülat-hânede ve yüzelli guruş nakdiyyede ve iki kıt`a dükkânları da mü'ekkilelerimin medhalleri yokdur karındaşları Osman Çelebinin mülk-i mevhûbudur dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhata hüküm-birle mâ-vak`a katb olundu.Fî evâ'il-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletli Numan Efendi
-el-Hac İbrahim Efendi,Ders-i `âmm
-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Ebubekir (Efendi(çizik)) Ağabeği Ali Beşe
-Molla İbrahim,el-Mü'ezzin
-el-Hac Mahmud bin el-Hac Yakub
-Halil Çelebi,Hergeleci-zâde
-Molla Mustafa,Yadigar
-el-Hac Osman,Satılmış-zâde
-Ahmed Çelebi bin el-Hac İbrahim Efendi

S.24 b.73 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinelerinden (Ali(çizik)) Rahime bint-i Ali Beğ nâm hatun tarafından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tesellî içün zâtını `ârifân olan Gümüşlü-zâde Ahmed Çelebi ve Veli ibn-i Bali nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâleten hükm-i şer`î lâ-hakk olan Hasan Ağa ibn-i Mustafa Çavuş nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka İvaz bin Ábdullah muvâ-

cehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mezbûr zevcinden irsen ve mihr-i mü'eccelesi mukâbelesinde takâss olunub mülk-i sarîhi olan mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Haleblioğlu ve bir tarafdan Ömer Ağa kölesi Hacı Yusuf ve bir tarafdan Kürd Halil oğlu ve bir tarafda tarafkle mahdûd bir bâb soffa ve bir kiler ve havlunun cevânib-i erba`asında yurşîr(بورشير)inden gayrisini mü'ekkilem-i mersûm bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm İvaz elli `aded esedî guruşa bi'l-îcâb ve'l-kabûl bey` ve temlîk ve teslîm edüb kabz-ı semen eyledüğünden sonra cevânib-i erba`asından olan yurşîr(بورشير)ini hibe-i sahîh-i şer`iyye ile yine İvaz bey` ve temlîk edüb ba`de'l-ittihâb bir karakılıç `avz eyledi ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler ve savb-ı mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.Fî evâsıt-ı şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâsıt-ı Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa
-Ahüvve el-Hac Ömer Ağa
-Ebubekir bin Mehmed Ağa
-Mehmed ibn-i Şahin Ağa
-İbrahim bin Halil
-Hamza Beğ,Gökçe-zâde
-Köle Mustafa
-Ömer Çelebi,dayı-yı Ebu Ali
-Şahin bin Abdullah

S.24 b.74 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesi sâkinlerinden olub bundan evvel fevt olan Abdi bin Arslan Beşe nâm kimesnenin sulbî sağîr oğlu Mehmedin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt eylemek için bir vasî lâzım ve mühim olma-

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ğıyla işbu hâfızu'l-vesîka sağîr mezbûrun vâlidesi Emine nâm hatun savb-ı şer`î mutahharda bir vasî nasb ve ta`yin olunub ol-dahî vesâyet-i merkûmu kabûle ve hizmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüd olmağın bu vesîka-i enika-i `ala mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb ve imlâ-i yed-i talebe vaz` ve i`tâ olundu.Fî evâ'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ahmed Beşe,eş-Şemseddin

-Molla Mustafa,Yadigar

-İbrahim bin Hasan Efendi,Tur-zâde

-Ömer bin Cuma Beşe

S.24 b.75 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Arslan Beşe bin Murad nâm kimesnenin sulbiyye kızları Hadice ve Kâfiyeye ve sulbî oğlu Abdi nâm kimesneye münhasır olub kıbelü'l-kassem mezbûr Abdi fevt olmağıyla vârisi sulbî sağîr oğlu Mehmede ve zevce-i metrûkesi Emine bint-i (boş) nâm hatuna münhasır olduğu zâhir oldukdan sonra mersûme Emine sağîr-i mezbûr tesviye-i umûru içün cânib-i şer`-i mutahharadan vasi-yi nasb olmağıyla vesâyeti ve asâleten tarafından zâtını `ârifân olan Topçu el-Hac (el-Hac) Mustafa ve es-Seyyid Mustafa bin el-Hac Ali şehâdetleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olan zevcî sânisi Mevlûd bin Hasan ve mersûmatan Hadice ve Kâfiye taraflarından dahî şâhidan-ı mezbûran ve İbrahim bin Ebubekir şehâdetlerile `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin teseîlî içün sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i Mahmud ve es-Seyyid Bekir ve Hızır nâm kimesneler bi'l-vekâle meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer Ohan veled-i Asdar nâm zımmî tarafından tasdîka vekîlî olan Klobet(كلوبت) zımmî muvâcehesinde herbiri

takrîr-i kelâm edüb merkûm Arslan Beşeden is`âl edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Kolican zımmî ve bir tarafdan (kesik) zımmî mülkleri ve bir tarafını tarîk ile mahdûd evler müşerref-i harâb olduğundan mâ`adâ sağîr-i mezbûrun semenine ihtiyacı tâm ve mersûm Eminenin menzil-i mahdûda edâ olunacak zevc-i müteveffâsı Abdi zimmetinde mihr-i mü'eccelesi olub bey` lâzım olmağıyla mesfûr Ohana elli `aded esedî guruşa bi'l-îcâb ve'l-kabûle tamâmen bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb mü'ekkilelerimizin herbiri semen-i mezkûr hisselerini ahz eylediler ba`de'l-yevm harâbe olan menzil Ohanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu. Fî evâ'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem lî-sene selase ve mi-'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ahmed Beşe bin eş-Şemseddin

-Ömer Beşe bin Cuma

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-Tuncu-zâde Mahmud Beşe

-Kiğılı-zâde Ahmed Beşe

-Molla Mustafa,Yadigar

-Tuz-zâde İbrahim

S.25 b.76 Medîne-i Harputa tâbi` Haftahasar nâm karyeden olub hâliyan nefs-i şehirde temekkîn eden Melik nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali bin Davud nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Ebutahire giden tarîk ve bir tarafdan Kurtelini(قورت البئر) deresi ve bir tarafdan mesfûr deresi ve bir tarafdan Karakavakbaşı sırt kese(كسر) olan seküler hâlî ve mu`attal olmağıyla binseksendokuz senesinde emîn olan Bektaş Beğden

tapû ile alub zirâ`at ve hirâset ederken mezbûr Ali ve karındaşları Mustafa ve ve Kaya ta`allimiyen bir mikdâr yerini zabt edüb tasarrufuma mâni` olmalarıyla nice def`a cânib-i şer`-i mutahharadan mürâsele edüb itâ`at eylemedikleri ecilden cânib-i şer`-i şerîfden mahall-i nizâ`ın üzerine Mustafa Efendi nâ'ib getürüb yine itâ`at eylemeyüb cebren ve fahren tasarrufuma mâni` ve fuzûlî bir mikdâr yerini zirâ-`at eylemişlerdir su'al olunub takrîri tahrîr ve yedimde olan tezkereye nazar olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Ali fi'l-vâki` zikr olan mevzi` müddet-i medîden berî hâlî ve harâbe el(dü)ğüçün biz dahî tapû eylemişiz deyu bindoksanaltı târîhiyle müverrah bir tezkere ibrâz edüb nazar olundukda târîhi sonra olunub kalem-i aher haline hîle olunduğu zâhir olduğundan mâ`adâ tapû üzerine tapû olmak bî-vech olmağın ahâli-i karye dahî hâzırûn olub mevzi`i mezkûr fi'l-vâki` hâlî ve harâbe olduğundan mezbûr Melik tapû edüb müfevvez mehazıdır deyu bi'l-vekâle şehâdet eylediklerinden sonra Kurtçu derenim mağrib tarafı mezbûr Melik nâm kimesnenin ve müşterek tarafı mezbûrun Ali ve Mustafa ve Kaya nâm kimesnenin olub lâkin mağrib tarafından mezbûr Ali bu sene-i mübârekde bir tarlayı-ı zirâ`at eyledüğü içün icâresini mülke verüb ba`de'l-yevm kasr-ı yed eylemelerine cânib-i şer`-i mutahharadan tenbih ve hükm-i şer`î birle (ketb(çizik)) mâ-vak`a ketb olundu. fî evâ'il-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi-'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mehmed Ağa

-Molla Mustafa,Yadigar

-Yusuf Çelebi bin el-Hac Mehmed

-Yakub Beşe

-İbrahim Çelebi,Ahi Molla el-Kasım
-Ömer bin Munzur

S.25 b.77 Medîne-i Harput muzâfâtından İğıki nâm karye sâkinlerinden Avak veled-i Akik zımmî meclis-i şerî-`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Yusuf Beğ ibn-i Mustafa muvâcehesinde bi't-tav`u'ş-şâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir (tara)fı merkûm Yusuf Beğ mülkü ve bir tarafdan yine kendimizin ve bir tarafdan şehirden Sürsürü karyesine giden tarîk ve bir tarafdan yine şehirden değirmene giden tarîkle mahdûd evler harâbesini tarafından îcâb ve kabûle hâvî bey`-i bât-ı kat`î ile merkûm Yusuf Beğe sekiz `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere zikr olunan altı bâb evler harâbesini iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i merkûm sekiz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun şöyle ki ba`dehu benim kızkarındaşlarım merkûm Yusuf Beğde hisse taleb ederlerse kendim aher ma`mûr evlerde hisseleri (verüsem(çizik)) verüb hatırlarsa misli edeyim misli olmayub ve tarîkle zarâr isâbet ederse kendim zâmin deyu zamân-ı derk eyledikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem lisene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-Ali Beşe bin Eşki Mehmed
-Yusuf,Yamâk
-Ahüvve Ahmed Beşe
-İvaz Beğ
-Hüseyin Ağa
-Tatil zımmî

-Delikar(دلی طار)

S.25 Medîne-i Harputa tâbi` Habusi nâm karye sâkinle-
b.78 rinden Ahmed ibn-i Ebubekir nâm kimesne asâleten ve karındaşı Mehmed tarafından Seyyid İbrahim bin Seyyid Osman ve Mehmed bin Çerkez ve Nebi Beşe nâm kimesneler şehâdetlerile vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Resul Beğ ibn-i Mahmud muvâcehesinde bilâ-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb babamızdan intikâl edüb karye-i mezbûrda vâki` `inde'l-cîrân ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen bağımızı ve yine karye-i mezbûrda vâki` bir tarafı Manişik(مانشیک) oğlu ve bir tarafı Bedbeğ(بدبیک) ve bir tarafı Murad Beğ menzilleri ve bir tarafı harîkla mahdûd altı bâb evleri ve ayvân ve havluları tevâbi` ve levâhıkkı ile ve hukûk ve murâfa`a ile tarafından îcâb ve kabûle hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile târîh-i vesîkada altı ay mukaddem kırk guruşa mezkûr Resul Beğe bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen ve teslîm-i mebi` eylemüşüzdür bağ-ı mezkûr ve evleri alan ve ba`de'l-yevm Resul Beğin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî selhi şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf (Selh-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Süleyman Ağa-Taşkun-zâde

-Kumaş Mustafa

-Mehmed bin Sünbü(سونبی)-zâde

-Göçüler(کوجولر)

S.25 Medîne-i Harput sükkânından bâ`is-i haza'l-kitâb
b.79 fahru'l-müderrisin el-Hac Ali Efendi zîde `ilmehu meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu binyüzüç senesinde medîne-i mezbûre emîni olan fahru'l-akrân el-Hac Ali Beğ muvâcehesin-

de takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` olub çiftliğimiz olan Sarpulu nâm karyenin mahsûlat ve rüsûmât mâlından müşârün-ileyh Ali Beğin sicil vekîlî olan el-Hac Ebubekir Ağa karz-ı kat`î ile bana fürûht edüb edüb zabta temessük vermiş iken müşârün-ileyh Ali Beğ tasarrufuma mâni` olur su'al olunub takrîrî tahrîr ve temessüke nazar ve icrâ olunmak matlûbumdur dedikde ibrâz-ı temessük edüb nazar olunub fi'l-vâki` mazmûnı muma-ileyh efendinin takrîrine mutâbık ve merkûm müşâhid olub müşârün-ileyh Ali Beğden istifâr olundukda vekîlim merkûm el-Hac Ebubekir Ağa minvâl-i muharrer üzere mûma-ileyh efendiye kat`î fürûht eyledüğü ma`lûmum olmayub dedikde deynî (S.26) bu ana gelince mazûrum olmağıyla mûma-ileyhin yanında rehin olmak üzere mülâhazasıyla Yedekci-zâde Ahmed Çelebi nâm kimesneye fürûht (edüb(çizik)) olmak vechî üzere yedine temessük verilmiş bulundu mukaddem vekîlim fürûht eylediği ta`yinim oldukda fürûhtu şer`an makbûlumdur sâniyen ahere fürûht eyledüğü gayri meşrû` olduğu içün mezbûr Ahmed Çelebiden tezkeremizi bemuktezâ-yı şer`i'ş-şerîf ahz ederüz dediklerinde fi'l-vâki` mukaddem fürûht olduğu zâhir olucak mûma-ileyh efendinin zabta cürüm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevmi's-sânî min-şehr-i zi'l-ka`de li-sene el-mezbûr(2 Zi'l-Ka`de 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-`Ulemâ el-Hac Ebubekir Efendi,el-Müftü

-Fahru'l-Va`izin İsmail Efendi

-Fahru'l-Akrân Mahmud Ağa

-(Bozuk olduğundan okunamadı)

-el-Hac Mehmed Ağa ibn-i Ahmed

-Fahreddin ibn-i Süleyman Efendi

-Molla Mustafa

-Ali Beşe,Elişki(اشكر)

-Mustafa bin Murad

S.26 b.80 Medîne-i Harputda Alaca mahallesi sâkinlerinden olub (bozuk) Mustafa bin İsmail nâm kimesne tarafından ve mukaddeman vasî olub vâlidesi olan (boş) nâm hatun tarafından sicil (bozuk) meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda (bozuk) Mezid bin İbrahim ve Zerteric nâm karye sâkinlerinden İsmail nâm kimesneler taraflarından husûs-ı atiyyü'l-beyân tasdîk (bozuk) herbiri asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb (bozuk) tasarruf olduğu sulu ve susuz ikiyüzyiğirmi kîle İstanbulî (bozuk)ve karye-i mezbûre bir tarafı Necatin ve bir tarafı Dağdelen mülkleri ve iki tarafı tarîkle mahdûd (bozuk) `azimet eylemeyüb müfevvez-i mehazım ve mülk-i sarîhim olmağıyla benim dahî mezbûran Bayezid (bozuk) bir akçe ve bir habbe alacak hakkım ve mutâlibem kalmadı zimmetleri ibrâ ve iskât eyledim ve sâlifü'z-zikr tarlalardan ve evlerden gayrî arâzî ve emlâk (bozuk) `alâka ve mutâlibem yokdur deyu mezbûr Mustafa bi-tav`-ı vekîl-i mezbûr Osman Beşe bi'r-rızâ ikrâr ve mu`terif olub vâsıl olmaları gıbbe't-tasdîk mâvak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i zi'l-ka`deti'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Zi'l-Ka`deti'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ömer Ağa bin Resul Beğ

-Mehmed Çelebi,Karaca-zâde

-Hamza Beşe,Bakkâl

-Mehmed Emin Çelebi ibn-i Abdullah Efendi

-Hasan Çelebi bin Subhanverdi

-Ali Beğ bin Mustafa

-Ahmed bin Mehmed

-Mahmud Beğ bin Veli

Not:Bu belge bazı olumsuz etkilenmeler sonucu yazıda bozulmalar meydana geldiğinden belgenin bazı kısımları okunamadı.

S.26 b.81 Medîne-i Harputa tâbi` Hacıseli nâm karye sâkinlerinden hâfız-ı haza'l-vesîka Ali Beşe ibn-i Ebubekir nâm kimesne karındaşı Arslan nâm kimesne-i meclis-i şerî`at-ı garrâya ihzâr ve mahzarında üzerine (da)`va ve takrîr-i kelâm edüb eğer babamızdan intikâl eden eğer rızâ-i müşterek olduğumuz karye-i mezbûra `akârında menkûlât ve arâzî ve tecemmülât ve nakdiyyedir iki kıt`a tarla ve iki harâbe bağdan gayrî ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyaları `ala tarîkü'l-münâsafa bey` ve ikrâr ve fasl olduğumuzdan sonra nizâ` üzere olmağıyla müslimûn ve maslahûn tavassut edüb bir mushaf-ı şerîfe beyyinemizi inşâ'-i `akd-ı sulh-ı ahza eylemiş iken şarta sâlik olub kendi hisseme vaz`-ı yed eder su-'al olunub takrîrî tahrîr ve ba`de tebeyyünü'l-hâl-ı kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mine'l-vücûh taksîm eyledük ve sulh dahî olmuşuz deyu mezbûr Arslan inkâr ile mukâbele edecek müdde`i-yi mezbûr Ali Beşede da`vasına mutâbık beyyine taleb olundukda müslîminden Hasan Beşe ibn-i Mustafa ve Yusuf Çelebi ibn-i Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub eşhâd olundukda fi'l-vâki` zikr olunan iki tarla ve iki bağ harâbesinden emlâk ve arâzilerin taksîminden sonra nizâ`ada fârig olmak içün beyyineleri sulh olmağıyla bedel-i sulha mezbûr Arslan ahz ve kabz edüb min-ba`dehu irse ve iştirâke müte`allik biribirinde da`va ve nizâ`aları kalmayub kat`-i nizâ` ve fasl-ı husûmet oldular ki tecemmülât eğer arâzî eğer at,katır eğer nakdiyyedir biribirinin zimmetin-i ibra eylediler bu husûsu bî-vech üzere şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-yı şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a ve makbûle olub mezbûr Ali Beşe hissesinden merkûm Arslanın kasr-ı yedi-

ne ve sulhlerinin sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve miete ve elf(Evâ'il-i Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla İbrahim,el-İmâm

-Molla Mustafa,el-Mü'ezzin

-Kâtib Osman Çelebi

-Gedük Mehmed,Habusi vekîlî

S.26 b.82 Hacılı mahallesinde sâkin Etmekçi Eyüb merhûm Ebubekir Ağa bin Halil Ağanın zimmetinde olan cüz'î ve küllî vârisi hakkından vârisleri el-Hac Ömer ve sa'irleri yedinden sad-ı şerîfe ve eild-i hidâye ve eild-i sahhâh ve bir hilye ahz edüb vâris-i merkûmlar zimmetin-i ibrâ eyledi ve bir altun yüzük ve bir sini yanımda rehin verildi deyu mukırr fî 21 M(Muharrem) sene 1104.

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Câmi`-i Kebir

-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Ayn(عين)

-Ahüvve İbrahim

-el-Hac Mustafa,Topçu

-İğıkili Mustafa

-Monla Halil Dana(دنه)

-Monla İlyas

-Sarakurnus(صراكورنوس)

-ve gayr-i hüm.

S.27 b.83 Medîne-i Harputda Müderris mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem sefer-i hümâyûn-ı nusret mukırrûnda şehîdan-ı merhûm olan Mehmed Paşa nurullahu kadrehu hazretlerinin karındaşları olub Şirkadan(شروادن) es-Seyyid

Hasan Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa ibnî es-Seyyid Himmet zîde şeref-i siyâdühümâ(سيادهما) medîne-i mezbûre tâbi` Herdi ze`âmeti ekrâdından olub yine medîn-i mezbûre tâbi` Balluca nâm karyede bir iki seneden beri temekkün eden Yusuf Süvar ve akrabası Raşo nâm şakî kürdleri meclis-i şerî-`at-ı garrâya ihzâr ve üzerlerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i vesîka gecesi bizler bağımızda olmağıyla mahalle-i mezbûrda vâki` evimiz duvarı delinüb dâhilinden kürklerimiz ve `abâlar ve çuhalar ve sa'ir eşyalarımız sirka olmağıyla `ale's-sabâh gelüb haberdâr olduğumuzda begayetullahu teâla cüst-ı cû neguyu ederek sâlifü'z-zikr Yusuf Süvar ve Raşo yanlarında müşâhede edüb ihzâr-ı şer`-i şerîf eylemüşüz su'al olunub takrîrleri tahrîr ve mâ-bâkî eşyalarımız zuhûra gelmek murâdımızdır dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûran Yusuf ve Raşo bi-tav`ühümâ mukırr ve mu`terif olub fi'l-vâki` bizler ve refîklerimiz Sülo ve Mahso ve İbrahim ve Memo altı nefer gece ile gelüb müşârün-ileyhümânın evi ve duvarı ki delinmişdir bizler yarub içeri girüb bu eşyaları ve dahî refîklerimize hisse verilen sa'ir emvâllerini çıkarub bizler sirka eyledik deyu mu`terif olduklarından sonra refîkleri ahz (olunub) olunmak içün medîne-i mezbûrda zâbıta fahru'l-akrân el-Hac Ali Beğ tevâbi` ile süvâr olub karye-i mezkûrda Balluca ya varub Sülo refîklerin-i bulub aherden dahî Aliçur nâm kürdleri ahz edüb ihzâr-ı şer`-i şerîf eylediklerinde mezbûr Sülo dahî minvâl-i muharrer üzere refîk (olan(çizik)) olub müşârün-ileyhümânın emvâllerin-i sirka eylediklerini ve eşya olmağıyla ve firâr eden Mahzo ve İbrahim ve Memoda olduğu bi-tav`a mukırr olub mezbûran Ali ve Cemoyu kenâh-ı mu'aheze olunduğu muhakkak oldukdan sonra sârık-ı mezkûr Sülo sirka eyledikleri eşyayı görmek içün refîkleri mezbûran Yusuf Süvar ve Raşo kanâlıyla ıtlâk olunub

gitmeğe ba`dehu bir nâfakıyla nabuş( نبوش) çuha ve bir dahî pazen kürki ve al ve nabuş( نبوش) iki `abâ ve bir ta`ne serhadi ve küçük yeşil çuha-i irsâl edüb sa'ir esvâb ve hâliye müte`allik eşyaları göndermeyüb ve kendüsü dahî firâr eylediğinden sonra irsâl olunan eşyayı mezkûr ve sârkân-ı mezkûrân Yusuf Süvar ve Raşo ihzâr-ı şer`-i şerîf alındıkda fi'l-hakîka bunları bizler sirka eyledik ve bizler ve refîklerimiz mezkûrun Sülo ve Mahzo ve İbrahim ve Memo ma`an taksîm eyledik deyu tekrâr tekrâr mukırr olub ve eşya-yı mezkûr müşârün-ileyhümânın olduğu zâhir ve tesellüm olundukdan sonra sârkân-ı mezbûran Yusuf Süvar ve Raşonun sa'ir keyfiyyet-i ahvâlleri hâzırûn bi'l-meclis-i müslîmânlardan istifâr olundukda es-Seyyid İslam ibn-i Münzir ve Yusuf ibn-i Himmet ve Debbâğ Mustafa ve Ebubekir Beşé ibn-i Ahmed ve Ömer Beşe ve el-Hac Mustafa ve sa'ir müslimân-ı merkûmân Yusuf Süvar ve Raşo hem sârık hem kıta`ü't-tarîk olub `âdet-i müstemirleri der-inzâları(درانزالری) lâzımdır deyu herbiri bi'l-muvâcehe şehâdet eylemeleriyle gıbbe'l-kabûle mûcebiyle cezm (جزم)-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,el-Mü'ezzin

-Mehmed bin Abdüllah Efendi

-Küçük Seyyid İbrahim

-Veli Beğ bin Nasuh Beşe

-es-Seyyid Mehmed,Kassâb

-Yazı(یازی) Ağa

-Dellâl Kaya

-Ali Ağa,Serdâr

-Ahüvve İbrahim Ağa

-Hasan Beşe bin Mustafa
-Halil Çelebi,Kânlı-zâde
-Ahmed Çelebi,Gümüşlü-zâde
-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.27 b.84 Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden el-Hac İbrahim ibn-i İlyas nâm kimesnenin vârisi sulbî oğulları Mustafa Beşe ve Süleyman Çelebi ve Mehmed ve Ebubekir ve Aliye ve sulbiyye kızları Zelincan ve Fatma ve Emineye ve zevce-i metrûkesi Raziye ve vâlidesi Ayşe Hatuna münhasır olub asıl mes'elesi yiğirmidörtden ve tashîh üçyüzoniki sehimden taksîm olmağıyla İbrahim mezkûrdan mersûm Ayşeye elliiki ve mersûm Raziye Hatuna otuzdokuz sehim olub ve mersûmat Emineye ve Fatma ve Zelincanın herbirine onyedişer sehim olub mezkûrun Ali ve Mehmed ve Ebubekir ve Süleyman Çelebi ve Mustafa Beşenin herbirine otuzdörder sehim olduğu zâhir oldukdan sonra mersûme Emine Hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün zâtını `ârifân olan el-Hac Mahmud Çelebi bin el-Hac Yakub ve el-Hac Hasan ibn-i Ahmed şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan Mustafa Çelebi ibn-i Osman nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda mersûme Eminenin karındaşı olub kendi tarafından asîl ve karındaşları merkûmun ve kızkarındaşları mersûmanan ve vâlidesi ve ceddisi taraflarından tasdîka vekîlî olan mezbûr Süleyman Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden muhallefâtından olub Azman zimmetinde olan meblağ ve eşyadan mü'ekkilem-i mersûm Emine hissesi mertebesi Azmanın zimmetin-i ibrâ eyledüğünden sonra mahalle-i mezbûrda vâki` evlerden

ve Parahtı(پارختی) ve Sağır bağlarında vâki` bağlardan ve tecemmülât-hâne ve murâba`aları (S.28) tohumundan ve at ve katır ve buğday ve neccâret-i metâ`î ve cemî`-i ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyadan ez-zikr-i misl-i hattu'l-isneyn zikr olunduğu minvâl üzere `ala sebîlü't-tehâricü'ş-şer`î bir güveyce(کویجه) biz ve on dosta `ırkıyeye ve onüç ağaç çuha ve bir alaca ve bir kumaş ve bir kilim ve onsekiz okka bakır ve yedi kîle hınta ve dört batmân penbe-i ve yüzyetmiş sekiz `aded esedî nakdî mü'ekkilem-i mersûm Emine hüsn-i rızâsıyla ahz ve kabz edüb merkûmundan irse müte`allik minba`d mütâlibesi ve da`vası ve nizâ`î kalmadı min-külli'l-vücûh `akârat ve menkûlât ve murâba`alar ve nakdiyye ve zemim(زعم) ve neccâret-i menâ`î ve hamam yerinden `alâkası kalmayub zimmetlerin-i ibrâ eyledi şöyle ki taraf-ı şer`îden bir tarîk ile da`va ve mutâlibesi zuhûr ederse mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhat-ı hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Emin Çelebi bin Abdullah Efendi
-es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Halil,Hamâcı(حاج)
-es-Seyyid Osman,Na`lband
-es-Seyyid Halil,Eskici
-Hüseyin Çelebi bin Hasan

S.28 b.85 Medîne-i Harputa tâbi` Kürdemilik nâm karye sâkinlerinden Veli bin Cafer nâm kimesne ve Ali bin Yusuf meclis-i şer`e hâzıran olmağıyla evvelâ mezbûrlar takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan üç gün mukaddem onbeş yaşında olan oğlum Hüdaverdi ve sâniyan-ı mezbûr Ali takrîr-i kelâm edüb benim dahî onbeş yaşında olan karındaşım Osman ve diğer

karındaşım olub oniki yaşında olan Mikail üçü davarı otarırken zahir vaktinde davarı Murad suyuna götürdüklerinde üçü ma`an soyunub gasl ederler iken takdîr-i Rabbânî birle eecel erişüb su götürmekle hülâsa mecâl olmayub gark olmuşlardır ve bu ana gelince meyyitleri dahî zuhûr eyledi emr-i taalallah takrîrlerimiz zabt ve müşâhide eylediklerinden sonra ihbârları tahrîr olunsun dediklerinde müslîminden Süleyman bin Ali ve Hacı bin Hüseyin hâzıran olub fi'l-vâki`vakt-i mezkûrda bağlarımızda bulunmağıyla Murad suyu tarafına kasden(قرصد) zâhir olub mezbûrdan Hüdaverdi ve Osman ve Mikail suya gâh dalub ve gâh çıkub hülâsa mümkün olmamağıyla gark oldular müşâhede eyledik deyu herbiri haber vermeğin zabtu'l-makâl mâvak`a ketb olundu.fî'l-yevmi's-sânî ve'l-`ışrîn min zi'l-hiccetü'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Zi'l-Hiccetü'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin Hacı Ali Efendi
-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)-ı Şerîf
-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Ahmed Efendi,Mü'ezzin-i Câmi`-i Kebir
-es-Seyyid Abdurrahman Beğ
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,İçme
-Şahin Ağa
-Haydar bin Çerkes,Kavaklı
-Ali bin Zeynel,Germekümlü(كرمكوملى)
-ve gayr-i hüm.

S.28 b.86 Medîne-i Harputa tâbi` Karingid nâm karye sâkinlerinden Muradik veled-i (boş) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer karye-i mezbûr sâkinlerinden Kerabid veled-i Arakil muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûre

arâzisi yanında vâki` bir tarafdan Sefer Beşe ve bir tarafdan Abdon(ابدون) tarlası ve iki tarafdan tarîkle mahdûd olub bir kıt`a Abıturku(ابي تورکو) tarlasını ve yine Düzde vâki` bir tarafdan mesfûr Kerabide ve bir tarafda Tutil ve bir tarafdan Arzaman tarlaları ve bir tarafdan tarîkle mahdûd bir kıt`a gayr-i abî tarlaların hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile tarafından îcâb ve kabûle hâvî tefvîz-i kat`î ile otuzdört guruş ve nîm penbe mukâbelesinde mesfûr Kerabide tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde ol-dahî min-vâl-i muharrer üzere tefevvüz ve tesellüm eyledikden sonra mukâbele-i ferâğda olan mebî`-i mezkûr otuzdört guruş ile yarım batmân penbe-i tamâmen ahz ve kabz eyledim min-ba`d sâlifü'z-zikr iki kıt`a tarlada medhalim kalmayub Kerabidin müfevvez-i mehazı olmuşdur keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mehmed Çelebi

-Sofi Mehmed Çelebi

-Kuyumcu Kesir

-Aziye(اضبر) Kurkik

-Ahi mezbûr Mekik

-Değirmenci Melik

S.28 b.87 Husûs-ı atiyyü'l-beyân mahallinde ketb ve imlâ ve gelüb meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr ve inha eylemek içün bi't-taleb Mustafa Efendi ta`yin ve irsâl olmağıyla ol-dahî zeyl-i vesîkada mestûru'l-asâmî olan müslîmin ile medîne-i Harputa tâbi` Behremaz nâhiyesinde tîmâr karyelerinden Hatunkendi nâm karyeye vârıb ahâlisinden Murad bin Mustafa nâm kimesne sâhib-i ferâşî müşâhede edüb a`zâsına

nazar eylediklerinde a`zâsı bi'l-cümle mazrûb karayer( قره بر) ve kendisi bî-tâkat olduğun mu`âyene eylemeğe keyfiyet hâlî minvâl olundukda târîh-i kitâbdan beş gün mukaddem civârımızda vâki` Birvi nâm karyeye varıb silm( سلم) bağım olmağıyla cemî` edüb gelirken Şirutu(سیرونو) nâm karye toprağına geldiğimde sâlifü'z-zikr yeri ve ahâlisinden Babaran(باب رن) Mehmed ve Şüko oğlu Mehmed ve Rıdvan oğlu Veli ve Kaplan oğlu Bekir nâm (S.29) şakîler yoluma inüb herbiri değnek ile ben-i muhkem-i darb ve ilett edüb fevt oldu deyu darb etmeden fâriğ olmalarıyla kırkbeş guruş nakid ve on batmân yağ ve bir kılıç ve bir sîm hâtim(خاتم) ve bir fiktân(فقتان) ve zabûn(ظبون) ve sarık ve kavuk ve gömlek ve sa'ir eşyamı behît-i gârât edüb sâni-i `uryân ve yerbân ferâgat edüb gitmişlerdir eğer fevt olursam kâtilim mezbûrlardır ve eşyam dahî anlardadır gayride da`vâm yokdur deyu takrîr eyledüğüni gelüb inhâ etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevmi's-sânî ve'l-`ışrîn min zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Veli Çelebi bin Haydar
-Mustafa bin İbrahim Çekülü
-Haydar Malto(ملطو)
-Hasan bin Ramazan
-Abdal bin Murad,Kavaklı
-Budak Kethüdâ,Elbistan
-Murada,Elbistan
-Eylemelli(ایلملی)
-Ali Kethüdâ,Şirutulu(شیرنولی)
-Mehmed Hızır,Kavaklı
-Cafer bin Hato,Koçkalalı
-Molla Abdullah bin Murtaza Çelebi

S.29 Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâ-
b.88 kinlerinden olub bundan akdem şeref-i İslâm ile müşerref olan Ayşe bint-i Abdülmenan nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-hibe ve ibrânın tescîlî içün mersûmeye `ârifân olan es-Seyyid Halil Çelebi ibn-i Hüseyin ve Bektaş Beşe ibn-i Veli nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub ve talebe hükm-i şer`î lâhakk (olan(çizik)) olmağıyla yedine hüccet-i şer`iyye verilen Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa meclisi'ş-şer`-i hatır-ı lâzimü't-tevkîrde işbu hâfızu'l-vesîka mersûmenin zeveî İbşir Beşe ibn-i Halil Beşe muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûme Ayşe zeveî merkûm İbşir Beşeye bundan akdem hibe-i sahîh-i şer`iyye ile otuz `aded esedî guruşa hibe ve temlîk ve teslîm edüb İbşir Beşe dahî meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve kabûl etmekle meblağ-ı mezbûr içün mü'ekkilem-i mersûmenin min-ba`d mütâlibesi ve `alâkası kalmamışdır merkûm İbşir Beşenin mevhûbı olmuşdur keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i zi'lhicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Zunib(زونب) Mehmed Beşe

-Mehmed Beşe bin Seyyid Mustafa,Evden Teyim(تيم).

-Sofi-zâde Mehmed

-Darakçıoğlu Ebubekir

-Ekşi İbrahim Beğ

-Molla Mustafa,Yadigar

Not:Bu belgenin üstü çizilerek iptal edilmiştir.

S.29 Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karyede
b.89 sâkine olub bundan akdem şeref-i İslâm ile müşer-

refe olan Hadice bint-i Abdül-menan nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrâ ve'l-hibenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Halil bin Hüseyin ve Bektaş Beşe ibn-i Veli nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olmağıyla hüccet-i şer`iyye verilen Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka mersûmenin zevcî olan İbşir Beşe ibn-i Halil Beşe muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin zevcî merkûm İbşir Beşe zimmetinde olan yiğirmibeş guruş mihrî mukâbelesinde iki guruş nakd ve iki kîle hınta ve Hüseynik toprağında vâki` bir tarafdan Süleyman ve bir tarafdan Hasan bağları ve bir tarafdan Nikoğos ve bir tarafdan Avik mülkleriyle mahdûd bağı mü'ekkilem zevcî mezbûr İbşir Beşeden ahz ve kabz edüb mihirden zimmetin-i ibra eyleyüb ve bundan mâ`adâ hibe-i sahîh-i şer`iyye ile mü'ekkilem-i mersûme otuz guruşa zevcî merkûm İbşir Beşeye hibe ve temlîk ve teslîm edüb ol-dahî ittihâb ve mukaddeman kabz etmekle meblağ-ı mezkûr mevhûbı olmuşdur min-ba`d mü'ekkilemin mihre ve müte`allik zevcinde mütâlebesi kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Zi'l-Hicce'ş-Şerîfe 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla Mustafa,Yadigar

-Mahmud Beşe,Evden Teyim(تيم)

-Sun-zâde Mehmed

-Darakçı-zâde Ebubekir

-İbrahim Beğ

-Zunib(زونب) Mehmed

-ve gayr-i hüm.

S.29 Medîne-i Harput muzâfâtından İğıki nâm karye sâ-
b.90 kinlerinden Kazerveled-i İgob nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer Avasab veled-i David zımmî muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer`î edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik olub karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan İslam mülkü ve bir tarafdan Çüngüşlüzâde ve bir tarafdan Kabakavur(قباكاور) mülkleri tarîkle mahdûd havlı-ı müştemil üç bâb evlerimi tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`a ile tarafından îcâb ve kabûle hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mesfûr Avasaba on `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr onbeş guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler ve havlı mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i muharremi'l-harâm li-sene erba` ve mi`ete ve elf (Evâ'il-i Muharremi'l-Harâm 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Emâsil ve'l-Akrân Miralay İbrahim
-Halil Çelebi,Mornikli
-Debbâğ Mustafa
-Mahmud bin Hasan Beşe
-Osman Çelebi,Kethüdâ-yı şehir
-Kara Mustafa (bin) Tavil Osman

S.30 Medîne-i Harput a`mâlinden İğıki nâm karye sâkin-
b.91 lerinden Avasab veled-i David nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer Kazer veled-i İgob zımmî muvâcehesinde bi-tav`an ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafda Hamza ve bir tarafdan karındaşım ve bir tarafdan karındaşım kızı ile mah-

dûd bir mikdâr bağ yerini mesfûr Kazere birbuçuk esedî guruşa bi'l-îcâb ve'l-kabûle bâtan bey` (bey`) ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük (ve temellük) ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr birbuçuk guruşu tamâmen ahz ve kabz eyled(i) ba`-de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ yeri mesfûr Kazerin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i muharremi'l-harâm li-sene erba`» ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Muharremi'l-Harâm 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Emâsil ve'l-Akrân Miralay İbrahim

-Halil Çelebi,Mornikli

-Osman Çelebi,Kethüdâ-yı şehir

-Mahmud bin Hasan

-Kara Mustafa

S.30 b.92 Medîne-i Harput sâkinlerinden Alişam nâm karyeden olub Veli Beğ ibn-i Hasan nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan `ammisi Osman Ağanın zevce-i metrûkesi Rahime bint-i Abdullah nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrâ ve fasl-ı husûmete mersûmenin zevcî sânisi diğer Osman Çelebi ve zâtını `ârifân olan Şeyh Ahmed Çelebi ibn-i Salenin şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan faziletli es-Seysid Ebubekir Efendi ibn-i es-Seyyid İbrahim Çelebi muvâcehesinde bi-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb karye-i mezbûrada vâki` ma`lûmatu'l-hudûd olub Ahmed Han çiftliği demekle ma`rûf bir çiftlik sulu ve susuz toprağı mukaddeman mezbûr Ahmed Handan ben almışım deyu da`va (eder) ederim ve müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde

üçyüz esedî alacak hakkım vardır deyu taleb-i da`va sadedinde olmuş idim ve mersûme hatun dahî sâbıku'z-zikr çiftliği zevcim Osman Ağa,Ahmed Handan alub ba`dehu bana fârig olmuşdur deyu cevâb üzere olmağıyla beyyinemizde münâza`at-ı kesîre vâki` olmuş idi el-hâlet-i hazihi müslîmûn ve maslahûn tavassut edüb es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm mahvâsıyla sâlifü'z-zikr çiftliğin hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile mersûme hatun bana fârig olub ve seksenaltı kîle şa`ir ve kırkiki kîle hınta ve yüzon esedî guruşa dahî nakdiyye verilmek üzere inşâ'-i `akdi's-sulh eylemeleriyle tarafından sulh-ı kabûle etmeğe zikr olunan çiftliği ve seksenaltı kîle şa`ir ve kırkiki kîle hınta ve yüzon guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm çiftlik husûsunda ve alacak mâddesinden mersûme hatun eytâmında min-ba`dehu `alâka ve mütâlibem kalmadı bundan mâ`adâ mersûme hatun eytâm-ı sağârına vasi-yi mensûbeleri olub ve ben dahî vasi-yi muhtâr olmağıyla tarafından hüccetlerimiz ve emr-i `alişânanlarımız ve müte`addid fetva-yı münîfelerimizin olduğuçün da`va-yı `azîmenin olmağın ba`de'l-yevm vasi-yi muhtârlıktan hüsn-i rızâm ile nefsimi `azl ve kendimi vesâyet-i (umûrunda(çizik)) mezbûrundan ihrâç eyledim vasi-yi muhtâr nefs-i `azl eyleyüb ba`dehu da`vaya kâdir olduğunu gerçi yedimde fetvâ-yı şerîfim var idi lâkin min-ba`dehu da`va edüb vasi-yi muhtâr olmağa kudretim olmamak içün hâliyan savb-ı şer`-i mutahharadan `arz olunub hükm-i şer`î lâ-hakk olsun tâ kim vesâyete ve emlâk-ı erzâk ve arâzî ve `alacak verecek husûslarında biribirimizde vechen mine'l-vücûh ve sebeb-i mine'l-esbâb tarafı şer`îde bir tarîkle da`va ve nizâ`a ve mütâlibemiz kalmadı birbirimizim cemî`-i da`vası ve muhâsâmatdan zimmetlerimizi ibrâ ve iskât eyledik şöyle ki mâdde-i mezkûrlar içün tarafından kalîl ve kesîre da`va sâdır olursa `inde'l-hükkâmü'l-

kirâm (bi-e)kserehümullâhü teâlâ aliyye'l-yevmü'l-kıyâm ruhsat verilmeyüb ve mesmû`a olunmayub redd ve men` oluna dedikde vekîl-i merkûm dahî mezkûrâtı bi't-taleb tasdîk ve tahkîk ve kabûle etmeğin sıhhat-ı sahîh-i ibrâya ve vesâyet-i muhtârdan mezbûr Velinin nefs-i `azl eyledüğüne binâ'en vesâyetde ihrâcı min-ba`d müdâhale eylememesi hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i muharremi'l-harâm li-sene selase(erba`(olması gerekir)) ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Muharremi'l-Harâm 1103(1104)).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletli el-Hac Ali Efendi

-Ömer Efendi,İmâm-ı Câmi`-i Ağa

-Fahru's-Sâdât Seyyid Mustafa Ağa,Kâim-makâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Molla Abdullah Efendi,Talebü'l-`ilm

-Mehmed bin Mehmed

-es-Seyyid Hüseyin,Derviş Nâ'ib-zâde

-Abdurrahman Baş,Çunracı(جونرجی)

-Hüseyin Kamı(قامع) Beşe

-İbrahim,Dellâl

-Molla Ahmed,Mü'ezzin-i Câmi`-i Kebir

-İsmail Çelebi bin Ahmed

-Seyyid Hüseyin-zâde

S.30 b.93 Medîne-i Harputa tâbi` Körpe sâkinlerinden Parsnih (پارسنج) veled-i Nurean nâm zımmî karye-i mezbûre sâkinlerinden Manas veled-i Kazir nâm zımmî meclis-i şer`-i şerîf-i ihzâr üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mesfûr Manasın babası Kazir dahî mürd olmamış iken karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Barik ve bir tarafından Karik ve bir tarafdan Bedik zımmiler bağları ve bir tarafdan hark ile mahdûd bağını bey`-i kat`î ile

yiğirmiyedi `aded esedî guruşa bana bey` edüb kabz-ı semen etmeğe silk-i mülk-i müşterâm olmuş iken mesfûr Manas tasarrufuma mâni` olur su'al olunub ba`dehu tebeyyünü'l-hâl kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mesfûr Manas babası Kazirin (hisse(çizik)) bey`ine münkir olub müdde`i-yi mesfûr Parsnihden beyyine taleb olundukda zımmiyandan Kermak(كرماك) veled-i Karik ve Vartan veled-i Asik zımmiler li-ecli'ş-şehâdet meclis-i şer`e hâzırân olub eşhâd olundukda fi'l-vâki` mesfûr Manas babası Kazir bağ-ı mezkûru târîh-i vesîkadan bir sene mukaddem yiğirmiyedi guruşa mesfûr Parsnihe bey` edüb kabz-ı semen eyledüğüne şâhidiz şehâdet dâhî ederiz deyu herbiri (S.31) edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub mesfûr Manasın kasr-ı yedine tenbih-birle olundukdan sonra akrabasından olan Mananan nâm zımmiye tarafından oğlu İgob zımmî hâzır-ı bi'l-meclis o bağ-ı mezbûrda anamın hissesi olmak iddi`asında olmağınla fâriga olub min-ba`dehu hissesi ve da`vası kalmadı deyu bi'l-vekâle takrîr eyledikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i muharremi'l-harâm li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Muharremi'l-Harâm 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed bin Bayi Ebubekir Ağa

-Bayram,el-Muhzır

-Şehad veled-i Tatar

-Agik veled-i Hesek

-Nikoğos veled-i Nedurus(ندورس)

-Heruk(هروك) veled-i Markeri

-Sarhoş veled-i Badil

-Marker,Mornikli

S.31 b.94 Husûs-ı atiyyü'l-beyân mahallinde ketb ve imlâ ve gelüb meclis-i şer`-i şerîfde inhâ etmek içün bi't-

taleb es-Seyyid Ebubekir Efendi ta`yin ve irsâl olunub oldahî zeyl-i vesîkada mestûru'l-asâmî müslîmin ile medîne-i Harputa tâbi` Hicri nâm karyeye varıb `akd-i meclis-i şer`-i şerîf eyledüğünde medîne-i mezbûre sükkânında olub fahru'l-müderrisin ve'l-vâ`izin faziletli el-Hac Ali Efendi meclis-i maksûd-ı `aliyyede medîne-i mezbûre sâkinlerinden Yedekçizâde Ahmed bin Süleyman nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrenin rub` mahsûle zahriyye Câmi`-i Şerîfinin vakfî olub berât-ı `alişânla kendim nâzırı olduğu ecilden vakfa intifa`am olmak ümidiyle işbu binyüzüç senesinde cânib-i miriyye `aid olan üç hisse mahsûlünü mülhakatından olan Nurşin ile ma`an hâliyan emin olan el-Hac Ali Beğden iltizâm edüb yedime zabt-ı temessükü alınmış iken mezbûr Ahmed `ammileri ve karındaşları ve ağvân (اعوان) ve îzârı ta`liyesiyle bana zabt etdir(üb)meyüb elliiki mût buğday ve arpa ve sa'ir hubûbatımı fuzûlen ta`sir-i kîl edüb der-anbâr eylemişdir minvâl olunub takrîr-i tahrîr ve mûceb-i icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm Ahmed el-hâlet-i hazihi mahmiyye-i Diyarbekirden kâim-makâm (makâm) olan Mehmed Ağa hazretlerinin zabtıçün gelinüb olduğuma binâ'-i elli mûtdan ziyâde tereke-i kabz edüb der-anbâr eyledüm avreti dahî eylemem deyu şer`-i şerîfe mutâbık cevâb eylemeyüb ve mektûb-ı şerîfinde eminden temessük alınub zabt etdirile deyu meşrûh iken emin-i müşârün-ileyh tarafına mûma-ileyh el-Hac Ali Efendi cânibine meyyâl ve mürâca`at ve şer`-i mînûre itâ`at eylemedüğünü zâhir olduğunu nâ'ib-i mûma-ileyh mahallinde tahrîr ve gelüb takrîr etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı muharremi'l-harâm li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Muharremi'l-Harâm 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Bektaş bin Mehmed Emin

-Molla Ömer ibn-i Ahmed Efendi
-Mehmed Beşe bin Gümreci(گومرجی)
-Mikail bin Ali
-İbrahim bin Duveydet(دویدن)
-Ali ibn-i Beyde
-Arab oğlu Mehmed
-Mahmud Benli
-Mustafa Ahi Ev(۹۱)
-el-Hac Ömer Çelebi
-Mehmed Çelebi,Karındaşı
-Salih

S.31 b.95 Medîne-i Harput sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Kefeli-zâde el-Hac Mehmed bin (boş) nâm kimesnenin sulbî oğlu Ahmed Beşe asâleten ve karındaşları Kâfiye ve Şafiye taraflarından ve vâlideleri olub kendi tarafından asıl ve sağîr oğulları Abdullah ve Yasin ve İbrahim ve sağîr kızı Ayşenin vasi-yi mensûbeleri olan Fatma Hatun tarafından zâtlarını `ârifân olan Ömer Ağa ibn-i Resul Beğ ve Osman Beşe ibn-i (boş) nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olmağıyla mezbûr Ahmed Beşe vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûre tâbi` Habusi nâm karye sâkinlerinden işbu hâmilü's-sefer Karakavur oğlu Avik muvâcehesinde bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûr sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Ovannes veled-i Mardik zımmiden babamız müteveffâ-yı merkûm el-Hac Mehmedin kırkbeş guruş alacak hakkî olmağıyla mesfûr Avik kefîl-i bi'l-mâl olmuş idi el-hâlet-i hazihi kefâleti hasebiyle meblağ-ı mezkûr kırkbeş guruşa bi't-tamâm mesfûr Avikden ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm mesfûr Avikde ve mürde mesfûr Ovannes vârislerinde min-ba`dehu `alâcağımız

kalmadı zimmetleri ibra eyledik dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı muharremi'l-harâm lisene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Muharremi'l-Harâm 1103)

Şühûdü'l-Hâl

-Ömer Beşe bin Mehmed

-Mehmed Beşe bin Abdullah

-Ali bin Hüseyin

-Mehmed bin el-Hac Süleyman

S.32 b.96 Mefâhirü'l-kuzât-ı ve'l-hükkâm me`âdini'l-fezâ'il-i ve'l-kelâm Anadolunun orta kolu nihâyetine varınca vâki` olan kâdılar zîde fazlehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olan kazâlarda vâki` elviye mütesellimleri ve evkâf ve kurrâ zâbıtları vesa'ir a`yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrehüm ve bi'l-cümle re`âyâ tâ'ifesi tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: hâliyan Anadolu yakasında ba`zı harâm-zâde ve kıtâ`u't-tarîk eşkiyâsı zuhûr ve ba`zı kapusuz bacasız levendân makûlesiyle av( ﺍﻭ ) etmeleriyle habs ve tabi`iyyetleri muktezâsınca taht-ı kazânızda vâki` yollarda ve beldelerde gezüb ebnâ-i sebîlin yollarına çıkub katl-i nüfûs ve gârat-ı emvâl eyleyüb tahrîb-i bilâd ve te`addî `ibâd edüb fesâd ve şekâvetleri günden güne ezziyâde ve iştigâl bulmağıyla sükkân-ı vilâyet ve kuzât-ı memleket ve bi'l-cümle ebnâ-i sebîl ve ehl-i ticâret şer ve mazarretlerinden emin ve mutma'in olamayub muzdâribü'l-hâl oldukları semi`-i hümâyûnum el-kâhrıgız(ﻗﺎﺭﻏﺰ) huzûr-ı Pâdişâhânım inhâ olunub makâm-ı saltanat ve hengâm-ı hilâfetimden bunun gibi nefyi ve `adâvete rızâ-yı hümâyûnum olmayub te'mîn-i bilâd ve telakki-yi ahvâl-ı `ibâd elzem-i levâzımât ve ehemm-i mühimmâtdan olub rızâullaha muhâlefet bu misiller sefk-i dimâ ve gârat-ı emvâl eylemek gârat-ı müstemiresi olan eşkiyânın demleri heder olduğuna Şeyhülislamdan

fetvâ-yı şerîfe verilmekle imdi siz ki kâdılar ve elviye müteselimleri ve evkâf ve kurrâ zâbıtları vesa'ir a`yân-ı vilâyet ve iş erleri ve bi'l-cümle re`âyâ tâ'ifesi siz işbu emr-i vâcibü'l-imtisâlim her kangınızın taht-ı kazâsına varıb dâhil olur ise sicil-i mahfûza kayd ve mazmûn-ı münîfini mecmû`-ı nâs olan mahallerde nidâ ve cümleye i`lân-ı iş`âr etdirdikden sonra ba`de'l-yevm o makûle kıtâ`u't-tarîk eşkiyâyı her nerede zuhûr ederse bulundukları yerlerde bi-eyy-i hâl ahz ve alıgetirüb fesâd ve şekâvetleri şer`an zâhir alındıkda aman ve zamân verilmeyüb şer`iyle haklarında lâzım gelen cezâları verib ve yanlarında mevcûd bulunan emvâl ve erzâklarına katl edenler ahz ve kabz eyleyüb tevfîkullah şer ve mazarretlerin ümmet-i Muhammed üzerinden def` ve ref herbirinin te`yid ve ihtimâm eyleyesiz verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince demleri heder olmağıyla ol-makûle katl olunan eşkiyânın nüfûs ve emvâlleri içün ba`de zamân sizden biriniz su'al ve mu`âtab olmak ihtimâli yokdur ammâ husûs-ı mezbûrda ziyâde ihtimâm eyleyüb bu takrîb ile şekâvetle `alâkası olmayan ehl-i `arza ta`arruzdan ve kendi halinde mürûr ve `ubûr eden enbâ-i sebîlin nefsine ve mâlına zarâr ve gezer erişdirilmekden ve kimesneden akçe bedel alınub celeb-i mâl olunmakdan ve hilâf-ı şer`-i şerîf bir ferd zulüm ve te`addiden be-gâyet ihtirâz eylemeniz bâbında hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnumla fermân-ı `âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki:(boş) vusûle buldukda bu bâbda hatt-ı hümâyûn sa`âdetmakrûnumla veçh-i meşrûh üzere sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel eyleyüb min-ba`d hilâfete rızâ ve cevâz göstermeyüb hâlâ firâr-ı tekâbinde ihtirâz ve ictinâb eyleyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Taharîren fî evâ'il-i zi'l-hiccetü'ş-şerîfe li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Zi'l-Hiccetü'ş-Şerîfe 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.32 Şerî`at-ı şi`âr-ı hakâyık-ı düşâr(دنار)-ı vilâyet-
b.97 i Anadolunun orta kolu nihâyetine varınca vâki` o-
lan kadı efendiler zîdet fezâ'ilehüm ve elviye mütesellimleri
zîde kadrehüm vesa'ir a`yân-ı vilâyet ve zâbıtân-ı memleket
ve `âmme-i bevâya( بوابير) bi-serehüm ba`de's-selâm ve'd-du`â
inhâ olunur ki: Anadolu içinde ba`zı kıtâ`u't-tarîk ve kapu-
suz levendât ve bu makûle hilye-i salâhu'l-sâbinden bî-behe-
re binbât(بكبات) zuhûr edüb sefk-i dimâ ve gârat-ı emvâl ile
kâfe-i misâfirin ve tüccâr sâlikin ifzâr ve muzdâribü'l-ah-
vâl ve'l-atvâr olduğundan izâleleri lâzım ve bu makûle ehl-i
bağî ve fesâddan tathîr-i memâlik ve mesâlik-i vâcib ve mühim
olmağın şer`an rızâullah olmadığından mâ`adâ Pâdişâh-ı dîn-i
penâh-ı `adâlet-i destikân efendimiz hazretlerinin dahî kat-
`an rızâ-yı hümâyûnları olmayub kıbel-i şer`-i mutahharadan
sâdır olan fetvâ-yı sıdk-ı imtivâ(امتوا) mûcebince bu makû-
lelerin vücûd-ı hayât alûdları(آلودلری) bi'l-külliye rûy-ı
arzdan merkû` olmak bâbında himmet-i mülûkâneleri zuhûr edüb
hatt-ı hümâyûn celâlet-i mukırrûnla evâmir-i `aliyye-i cihân-
metâ`ileri sâdır olmağın imdi herbirinin `uhde-i zimmetine
havâle ve bu tâ'ife-i çıkanın vücûdların-ı izâle eylemeğe
emr-i `alî Pâdişâhiye imtisâlde bezl-i makdûr edüb te`min-i
bilâd-ı vazifeyi-i `ibâde ihtimâm-ı tâm eyleyesiz velâkin
bu bahâne ile şer ve şakâda `alâkası olmayub kendü hâlinde
gezer eden yolcuları ve ehl-i `arz-ı vatan-ı fâsid ile bî-
hakk bir kimesnenin nefs ve mâlına zarâr isâbet etdirmekden
be-gâyet ihtirâz edüb vech-i me'mûrdan hârice vazife ve ha-
reket ve bî-cürm ve günâhı olanlara îsâl-i mazaretden ziyâ-
de ictinâb ve ihtiyât eyleyesiz şöyle ki ehl-i fesâda müsâ-
ade ve ehl-i `arza müdâhile olunduğu mesmû`a olursa cümleniz
muzahher-i kahr-ı Pâdişâh edilmenizde iştibâh etmeyüb emr-i
muhakkak mu'ahaza eyleyesiz.

S.33 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı cihân-
b.98 hükmü oldur ki:

Kasaba-i Harputda vâki` Ahi Musa Meseid-i Şerîfinde imâm olan Abdurrahman nâm kimesne edâ-i hizmet etmeyüm kendi hevâ-yı hevâsında olub ol-vechle yeri hâlî ve mu`attal olmağıyla ref` olunub yerine işbu tevkî`-i refî`-i hümâyûn `ulemâdan Ali her vechle lâyık ve (mahal(çizik)) ve müstehakk olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim vermek bâbında kâdı-yı mevlânâ (karalanmış) `arz etmeğin vâki` ise sıddıka edüb bu berât-ı hümâyûn `izzet-makrûnum verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan Mescid-i şerîfde ref` olunan mezbûrun yerine imâm olub hizmet-i lâzimesin-i mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra vazife mu`ayyenesiyle mutasarrıf olub vâkfın ruhu ve devâm-ı `ömr-i devletçün du`â-i müdâvemet göster ol-bâbda taraf-ı aherden bir ferd mâni` ve dâfi` ve mezâhim olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bilüb `alâmet-i şerîfim-i i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu-`azzam 1103).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse vasele'l-binâ fî yevm-i pençşenbe muharremin yiğirminci gününde.

S.33 Medîne-i Harput sâkinlerinden olub fahru'l-a`yân
b.99 el-Hac Cercis Ağa ibn-i Mehmed Ağa tarafından husûs-ı atiyyü'l-ferâğ ve kat`-i nizâ` ve kabz-ı meblağın tescîlî içün İlyas Efendi ibn-i Ahmed ve el-Hac Yusuf Beğ şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan sulbî oğlu Abdülfettah Beğ meclis-i şer`-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-vâ`izin ve'l-müdakkin el-Hac Şeyh Abdüllatif Efendi (ibn-i) Abdülkadir Efendi Haz-

retlerin muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Han nâm karye-i arâzisi yanında vâki` `inde'l-ahâlî ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen Hakverdi toprağı demekle ma`rûf sulu ve susuz topraklarının nısfî babam müşârün-ileyhin müfevvez-i mehazî olub ve nısf-ı aheri mûma-ileyh faziletli efendi kendim mukaddem tefevvüz eylemişim deyu cevâb edüb ve pederim dahî niz â` üzere olub mûma-ileyh efendi hazretleri atiyyân-ı beyyine saded-i yede iken beyyinelerine maslahûn tavassut etmekle babam müşârün-ileyhin mahsûsan tasarrufunda olan nısf toprağın hakk-ı tasarrufun-ı izn-i sâhib-i arz ile mûma-ileyh efendi hazretlerine ferâğ-ı kat`î ile fâriğ olub ve nısf-ı aherin nizâ`ından dahî ve ez-gelmek üzere elli `aded esedî guruşa fasl eylemeleriyle mukâbele-i ferâğda olan meblağ-ı mezkûr elli esedî guruşu müşârün-ileyh babam mûma-ileyh efendi hazretlerinden tamâmen ahz ve kabz eyleyüb karye-i mezbûrda Hakverdi toprağında cümlesinde babamın medhalî kalmadı mûma-ileyh efendi hazretlerinin müfevvez-i mehazî ve bilâ-nizâ` be-zeminidir keyfe mâ-yeşâ` mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhat-ı hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i muharremi'l-harâm li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Muharremi'l-Harâm 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin Ali Efendi
-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın-ı Şerîf
-Fahru'l-E'imme Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Molla İsmail,Kürkî
-Molla Abdullah,Perdili(پردیلی)
-Molla İsmail,Kırış(قریش)
-Abdülmecid bin İshak Çelebi
-Ali Beğ,Emîn-i Harput

-el-Hac Ali Beğ,Emîn-i Harput

-Göz(گوز) Mahmud,Vâlî

S.33 Hacılı mahallesinde sâkin Etmekçi Eyüb takrîr e-
b.100 der ki: bundan akdem Ebubekir ibn-i Halil Ağa(ile (çizik))dan otuzbeş guruş deyni taleb ederim kendi merhûm oldukda vârisleri ile yiğirmi guruşa ıslâh olub bedel-i sulh olan yiğirmi guruşu el-Hac Ömer Çelebi vesa'ir vârisler yedinden ahz ve kabz eyledim zimmetlerin-i ibrâ-i yed edüb bir vechle `alâkam kalmadı deyu takrîr eyledi.fî sene 1104.

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-Ahüvve Sofi İbrahim

-Veli bin Mahmud,Haftahasarlı

-Seyyid Eyüb bin Monla Halil

-Etmekçi Mustafa

-ve gayr-i hüm.

S.34 Medîne-i Harput sükkânından fahru'l-a`yân el-Hac
b.101 Cercis Ağa tarafından husûs-ı atiyyü'd-da`vâya bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub oğlu olan Abdülfettâh Beğ meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûre tâbi` Han nâm karye sâkinlerinden İbrahim bin İsmail nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrda vâki` Hakverdi toprağı demekle ma`rûf sulu ve susuz toprakların hakk(verdi(çizik))-ı tasarrufunu bundan akdem mezbûr İbrahim ve babası mezbûr İsmail ve Haydar merkûm Hakverdi ellidört guruş bir sülüs izn-i sâhib-i arz ile babam müşârün-i leyhin ta`vîz ve ferâğ eylemişler iken hâliyan mezbûr İbrahim bî-vech-i şer`î müdâhile eder su'al olunub men' olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe'(tasdîka(çizik))s-su'al minvâl-i muharrer üzere ferâgat eyledüğünü mezbûr İbrahim münkir olub

vekîl-i merkûmdan beyyine taleb olundukda müslîminden İlyas Efendi bin Ahmed ve el-Hac Yunus Beğ nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub eser-i eşhâd fi'l-vâki` karye-i mezbûrda zikr olunan sulu ve susuz Hakverdi toprağı demekle ma`rûf toprağı mezbûr İbrahim ve babası İsmail ve ceddî Hakverdi üçü ma`an ellidört guruş bir sülüs müşârün-ileyh el-Hac Cercis Ağaya tefvîz ve ferâğ edüb meblağ-ı mezkûru tamâmen ahz eylediler bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a olub mezbûr İbrahim müdâhileden men`-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı muharremi'l-harâm li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Muharremi'l-Harâm 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Ali Ağa,Serdâr

-Osman bin Seyyid Mustafa,Obuzlu

-Seyyid Hamza,Obuzlu

-diğer Osman,Duzcu

-Dellâl Kaya

S.34 b.102 Harput cizyesi tahsildârı Cafer Ağa,el-Hac Ali Ağa yanında emânet-i vaz` eyledüğü beş kese esedî guruşu merkûm Cafer Ağanın vekîlî olub mektûbuyla gelen Kâtib İsmail Çelebi meclis-i şer`de kesesi mihrî ile müşâhide olunub teslîm olunmağıyla kayd-ı sicil olundu.fi'l-yevmi's-seb`a min saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(7 Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Mehmed

-İlyas Efendi

S.34 (Medîne-i Harputa tâbi`Herdi ze`âmetinde(çizik))

b.103 Medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetinin Halisan oymâğından Zaman(زمان) ve Elif bint-i Hüseyin nâm hatunlar ve `ammi-zâdeleri Hüseyin ve Halil ibnî Ali nâm kimesneler taraflarından husûs-ı atiyyü'd-da`va ve husûmete zâtlarını `ârifân olan Mehmed bin Ali ve Ahmed bin Hüdaverdi nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan akrabalarından Kara Ali ibn-i Süvar nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda Bamiratalı( بماتالی ) Maksud ibn-i Ali ve Hasan ibn-i Maksud mahzarlarında üzerlerine bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mersûmatân Elif ve Zaman(زمان) Hatunların karındaşı ve mezbûran Hüseyin ve Halilin `ammi-zâdeleri olan Murtaza medîne-i mezbûra tâbi` Könk (کونک) nâm karye Hêndekçi tarîkle gitmiş iken mezbûran Maksud ve Hasan bilâ-sebeb alet-i harb ile üzerine varub kılıç arkası ile ve değnek ve taş ile mezbûr Murtaza-i darb ve lett edüb katl eylemişlerdir su'al olunub ba`de tebeyyünü'l-hâl icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al gıbbe'l-inkâr ve ba`de talebü'l-beyyine müslîminden İbrahim ibn-i Osman ve diğer İbrahim ibn-i Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzıran-ı bi'l-meclis olub eşhâd olundukda fi'l-vâki` maktû`-ı mezbûr Murtaza karye-i mezbûrda beyyine düşürüb kendi hâlinde olurken mezbûran Maksud ve Hasan üzerine hücûm etmekle herbiri kılıç arkası ve değnek ve taş ile fevt oluncaya dek darb eylediler mezbûr Murtazanın kâtili merkûman Maksud ve Hasandır bizler bu husûs ve bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde ba`de't-ta`dil ve't-tahlif şehâdetleri hayyız-ı kabûlde vâki` olub mûcebiyle hükm-i şer`î-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve

ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin-i Câmi`-i Kebir

-Ahmed Çelebi bin Evban(اوبا)-zâde

-el-Hac Ömer ibn-i Ebubekir Ağa

-Abdülmecid bin İshak Çelebi

S.34 b.104 Vech-i tezkere budur ki: işbu hâfız-ı tezkere Ebubekir Efendi bir kırmız-ı nâfî(نافع) kablı çuka ve iki mâ'i nâfî(نافع) kablı çuka bahâlarından elli esedî guruş verecek deynim olüb tâkîdü'l-asl nısf-ı yiğirmibeş esedî guruş eder mâh-ı saferin gurresinde altı ay tamamına varınca va`demiz inşaallahu teâla edâ eddikde tezkere versin.fî evâ-'il-i saferi'l-hayr sene 1104(Evâil-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Monla İlyas,Ali Efendi

-Ali bin Monla Mahmud

-Mehmed bin İnce Hasan

-Mehmed bin Soğanyemez(صوغان يمز)

-el-Hac Ömer

-Ahüvve Mehmed

-Şeyh İbrahim

-Seyyid Eyüb bin Molla Halil

S.35 b.105 Medîne-i Harputda Arslaniyye mahallesi sâkinlerinden İshak Çelebi ibn-i Ahmed nâm mü'ezzin meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka sulbî oğlu Halil Çelebi muvâcehesinde bi't-tav`u'ş-şâf ikrâr-ı sarîh-i şer`î ve ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb mahalle-i mezbûrda mülk-i menzilime muttasıl olub tarafını tarîkle mahdûd Hacı Lavik

kızı Kezibandan bir mushaf-ı şerîf ile iki kat`ı kınlı kılıca iştirâ edüb kendi ismim-i hüccet olunan havlı-ı müştemil fevkânî ve tahtânî evleri mezbûr oğlum Halil içün kendi mâlı ile iştirâ eylemişim ki zikr olunan mushaf-ı şerîf ve kılıca merkûm Halil mâlı idi ve sâbıku'z-zikr fevkânî ve tahtânî evleri ve havlı-ı mezbûr içün bi'l-vekâle iştirâ eylemişim bir vechle medhalim yokdur kendinin mahsûs mülküdür takrîr-i tahrîr olunub yedine i`tâ olunsun ki `inde'l-hâce ibrâz edine kim tasarrufundan ve sa'ir vârisimden mevâ'igat(موانع) olmayub keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf ola dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ'izin es-Seyyid İsmail Efendi

-Faziletli Abdurrahman Efendi

-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Ebubekir,İmâm-ı Mescid-i Kara Sofu

-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde

-Mehmed Emin Çelebi bin Vaiz Efendi

-Ebubekir Efendi,Maksud-zâde

-İsmail Efendi,Kürkî

-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Abdülmecid Çelebi

S.35 b.106 Medîne-i Harputa tâbi` Körpe nâm karye sâkinlerinden Turik veled-i Balik nâm zımmî meclis-i şerî`atı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Yusuf ibn-i Abdullah muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` `inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen olub taht-ı tasarrufumda olan abî ve gayr-i abî sürek ve sürek zeminleri hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile ve harman yerini ve ma`lûmatu'l-hudûd tut ve söğüt ve bağçe ve kabak yerleri (ve) tezek yerini ve bir tarafı Bogik ve bir taraf-ı tarîk olan bu

bu karârı bi'l-cümle ve bir tarafı Bogik ve bir tarafı Bedik ile mahdûd aşağı bağım tarafından îcâb ve kabûle hâvî tefvîz-i kat`î ve bey`-i bât-ı sahîh-i şer` ile merkûm Yusuf Çelebi ellibeş `aded esedî guruş tefvîz ve bey` eyledüğümde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve iştirâ ve temellük eyle-diğinden sonra semen-i mezkûr ellibeş esedî guruşu tamâmen merkûm Yusuf Çelebi yedinden ahz ve kabz eyledüm ba`de'l-yevm mezkûr arâzî ve bağçe ve harman yeri ve kabak yeri ve tezek yerleri ve iki kıt`a bağ merkûm Yusuf Çelebinin mülk-i müşte-râsıdır ve müfevvez-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf ol-sun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Veli ibn-i Allahverdi
-Cebrail ibn-i Aydın
-Azadik veled-i Haçuk
-Heruruk(هوروك) veled-i Markus
-Şabar veled-i Tatar
-Herun veled-i Vartan
-Ferman veled-i Fırnik(فيرنيك)
-Bogik veled-i Mervan
-Vartan veled-i İsraikik
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.35 b.107 Medîne-i Harput Kal`ası sâkinlerinden Mehmed Beğ ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Ahmed Beğ ibn-i Mehmed muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâffî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrun Boşıcıları(بوشجيلرى) sûkunda vâki` bir tarafdan Gökceli Mescid-i Şerîfi vakfî olan dükkânı ve bir tarafda Sarahatun Câmi`-i Şerîfinin imâm-ı sânisi vakfî

olan dükkânı ve birinin ardı Bezistan ve birinin ardı dayı-oğlu Ömer Çelebinin mülk dükkânı yeri ile mahdûd iki kıt`a dükkânı ve yine karşularında bir tarafdan Hüseyincan ve bir tarafdan Abdülkadir-zâde Süleyman Efendinin zevcesi dükkânı ve eksesi(اکسی) (boş) dükkânı ile mahdûd bir kıt`a dükkânı ceddimiz Bekir Çavuş binâ eyledüğü mescide vakıf etmeğe mürûr-ı eyyâm ile zikr-i mürûr eden dükkânları ve cevânibde olan dükkânın bi't-talebe hibem olub harâb ve biyâb(یباب) olmağıyla mücerred-i `arzları kalub min-ba`dehu cânib-i vakfa nef`î olmaduğundan mâ`adâ zarûretimiz olub ihtiyaç tamamın olmağın harâbe olduğu müşâhid ve keşf olundukdan sonra bi-hasebi'ş-şer`i'ş-şerîf mevzi`ini bey` eylemek içün cânib-i şer`î mutahharadan izn-i talebiyle merkûm Ahmed Çelebiye bey`-i murâd ederim dedikde savb-ı şer`iden İlyas Efendi bîgaraz-ı müslîmin ile sûk-ı mezkûra varub sarâya müntehide ve harâbe olduğu mu`âyyene ve gelüb haber verdiklerinden sonra ketb ve mukırrdan hülâsatü'l-(fetva(çizik)) fetvaya mürâca-`at olundukda vakf-ı ittihâdım ve yesarallahu minelgallete mâ-yemekkün imâretülvakfiyye battalilvakıf ve rücû tefzilvakıf aliyyilvakıf ez-kân-ı hayyâ ve aliyyilvâris ez-kân-ı meyyitân-ı ibâretî mestûr olub merkûm Mehmed Beğin mülküne rücû` etmeğin onguruş ile bir mikdâr vezn-i penbe-i zikr olunan muvâzada bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl merkûm Ahmed Çelebiye bâtan bey` ve teslîm ve semen ve penbe-i ahz eyleyüb Ahmed Çelebinin mülk-i müşterâsıdır oldukdan sonra zikr olunan mescid-i şerîf dahî ba`de'l-yevm ma`mûr olub ahâlisi edâ-i sulhen ederlerde her dükkândan ba`de't-ta`mir senede birer nügi rugan-ı şem` vermeğe der-`uhde etmeğin mâ-vak`a ketb olundu. fî evâsıt-ı saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâsıt-ı Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Osman,Ağbıyık(اغ بیق)
-Ahmed Çelebi,Tulunî-zâde
-Eyüb Çelebi,Çiftci-zâde
-Molla Mustafa,Yadigar
-Mehmed Çelebi,Hoca
-Ebubekir Beşe
-Ahmed

S.36 b.108 Medîne-i Harputda Hoca mahallesi sâkinlerinden Molla Ali ibn-i Molla Osman nâm kimesne asâleten ve zevcesi Raziye bint-i Receb tarafından zâtını `ârifân olan Ebubekir ibn-i Kenan ve Ali ibn-i Cafer şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan eş-Şemseddin ibn-i Hasan vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Nasuh Beşe ve Ali ibn-i Mehmed muvâcehelerinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan mezbûrânın babası mülkü ve bir tarafdan Salcı Halil ve bir tarafdan Yunus ve bir tarafdan Molla Bekir mülkleri ile mahdûd ve mümtâz olan havlusu müştemil dört bâb evlerimizi tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mezbûrân Nasuh Beşe ve Ali Beşe yetmişiki `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde anlar dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr yetmişiki guruşu mezbûrân yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evlerde ve havlusu ve tevâbi` ve levâhıkkından min-ba`dehu medhalimiz kalmadı merkûmânın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinden sonra kızları Emine ve Hadicenin bey`-i mezkûrda medhallerimiz yokdur deyu mukırr olduklarında Ebubekir ibn-i İbrahim ve Ebubekir bin Mehmed nâm kimesneler hasm-ı câhid mahzarında

şehâdetler eylemeleriyle gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-Mehmed ibn-i el-Hac İsmail

-Salih Çelebi bin Hızır

-Nalband Bekir

-İsmail Beşe bin Musa

-Yusuf Çelebi,Sağmanlı

-Halil Beşe bin Kürd İbrahim

S.36 b.109 Medîne-i Harpurt sâkinlerinden olub Çeribaşı-zâde demekle meşhûr olan İbrahim ibn-i Mehmed nâm şâbb meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Ali Çelebi ibn-i Veli Ağa-zâde muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb medîne-i mezbûre tâbi` olub merkûm el-Hac Ali Çelebinin babasından müştekil-i müstemir taht-ı tasarruf ve zirâ`atında çiftliği ve berât-ı `alişân ile maktû` olan Çurkih(جورکیح) nâm karyenin mezra`ası olub Piri Paşa mezra`ası tesmiye olunan mezra`anın nısf-ı karye-i mezbûra sâkinlerinden diğer Ali kimesne ile Devlink nâm zımminin olub nısf-ı aheri mukaddeman babamızın olmağıyla ba`de'l-fevt arâzî bana ve karındaşım Şevkî aherde ve mülk olan evleri harâbesi yine bize ve vâlidemiz Beytihana ve kızkarındaşımız Emineye intikâl etmekle sâlifü'z-zikr nısf-ı hisse-i zabta iktidârımız olmayub ve tesmiye-i zarûretimiz olduğu hasebiyle karındaşım mezbûr Ahmed kendüye asâleten ve câhib-i şer`î mutahharadan bana vasi-yi nasb olduğu içün vesâyeten ve mersûmatan taraflarından sâbitü'l-vekâle olan Eyüb nâm kimesne vekâleten zikr olunan arâzi-i ma`rifet-i sâhib-i arz ile ve harâbeleri ve tevâbi`

ve levâhıkkı bi'l-külliyen merkûm el-Hac Ali Çelebiye yedinde olan hüccet-i şer`iyye mûcebince yetmişüç `aded esedî ile üç kat`a karakınlı kılıca tefvîz ve bey` olunub meblağ ve kılıçları herbiri asâleten ve vesâyeten ve vekâleten ahz eyledikleri ecilden merkûm el-Hac Ali Çelebinin müfevvez-i mehazî ve mülk-i müşterâsı olub alı alan taht-ı tasarrufumuzda iken hâliyan kendim bâliğ olmağıyla karındaşım bana garaz eylemiş deyu da`va-yı sadedinde olduğumda es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm mahvâ-yı şerîfi mûcebince müslimûn ve maslahûn tavassut edüb beyyinemizi ellibeş `aded esedî guruşa inşâ'-i `akdi's-sulh eylemelerile farkında sulh-ı merkûmu kabûl eylediğimizde bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr ellibeş esedî guruşa hüsn-i rızâm ile merkûm el-Hac Ali Çelebi yedinde bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr mezra`anın arâzî ve emlâk ve suları ve tevâbi` ve levâhıkkında min-ba`dehu `alâka ve mutâlibem kalmadı mukaddeman ve tahsîm olub karındaşım olan Ahmedin bey` ve nüfûsunu tecevvüz edüb husûs-ı merkûmdan merkûm Ali Çelebinin zimmetini cemî`-i münâza`at ve (ve) muhâsamatdan berî ve iskât eyledim tarîk-i şer`iden bir tarîkle mezbûr Ali Çelebide da`va ve nizâ` ve mutâlibem yokdur şöyle ki bir daha benden asâleten ve vekâleten husûs-ı merkûm müte`allik da`va ve nizâ`-ı sâdır olursa `inde'l-hükkâmü'l-kirâm kesir hümullahu teâla aliyyülyevmülkıyâm mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîka sıhhat-ı sulha hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ-'il-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi

-Ayfa(ايفا) es-Seyyid Abdurrahim Efendi

-İbn-i diğer Mehmed Emin Efendi

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Mustafa Efendi
-es-Seyyid Süleyman Efendi,Kâim-makâm
-Ahüvve ess-Seyyid Yasin Çelebi
-Ahi diğer Seyyid Mehmed Çelebi
-İsmail Ağa bin Kara Mehmed
-İsmail Efendi,Kürkî
-Yusuf ibn-i Cafer
-Kürd Yusuf
-Şam-zâde Ali Ağa
-es-Seyyid Ebubekir Sofi Mehmed
-es-Seyyid Resul bin Mahmud

S.37 b.110 Medîne-i Harput sâkinlerinden Osman Beşe ibn-i Hacı Beşe nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda kendi tarafından asîl zevcî tarafından tasdîka vekîl-i olan hâmilü's-sefer Mirim duhter-i Ovannes nâm zımmiye muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bastu'l-merâm edüb medîne-i mezbûra Şehruz mahallesinden olub bir tarafdan Ahmed Ağa ve bir tarafdan Kuyumcu Müfid Beğ ve bir tarafdan Tomcan ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub bunlardan ve Kendir Beğ karındaşım Müfid Beğ ve Ohandan iştirâ eylediğim evleri tevâbi` ve levâhıkkıyla mezbûra ile zevciye bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile yetmişbir `aded esedî guruşa bey` ve temlik ve teslîm eyledüğümden sonra semen-i mezkûr yetmişbir guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm zikr olunan evler mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' ve yuhtâr-ı mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Osman Beşe bin Ömer
-es-Seyyid Ömer bin es-Seyyid Mehmed

-es-Seyyid Mehmed,es-Sarrâc
-Mustafa,Berber
-İlvekili Osman

S.37 b.111 Medîne-i Harputda Şehruz mahallesinden Mirim duhter-i Ovannes asâleten zevciye vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Osman Beşe ibn-i Ömer nâm râcil muvâcehesinde bi't-tav`uhan ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Ahmed Ağa ve bir tarafdan Kuyumcu Müfid Beğ ve bir tarafdan Tomcan ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub diğer Osman Beşeden iştirâ eylediğimiz evleri tevâbi` ve levâhıkkıyla târîh-i vesîkadan dört ay tamâmına dek bey`-i bi'l-vefâ tarîkle-i yetmiş `aded esedî guruşa merkûm Osman Beşeye bey` edüb semen-i mezkûr yetmiş guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledik eğer dört ay tamâmında meblağ-ı mezbûru kendüsü bi't-tamâm teslîm eder söz evleri bize redd ile eğer teslîm olunmayub dört ay mürûr ederse bâta mübeddel olub mülk-i sarîhi ola dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i saferi'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Saferi'l-Hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-el-Hac Hasan Beşe
-Zekeriyya bin Balim
-Ahmed Beşe,Gökçegöz
-Ömer Çelebi,Alacalı

S.37 b.112 Medîne-i Harputa tâbi` Zağfarani(زعفرانی) nâm karyede sâkin işbu hâfızu'l-vesîka Ebubekir ve karındaşları Ömer Çelebi ve İsmail Çelebi ibnâ-i Osman Çavuş nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûra tâbi` Müridi nâm karye tîmâr sipâhileri Hasan Ağa ve Mehmed Ağa

mahzarlarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûra bir tarafda Sura dere ve dereden Zağfaraniye giden ince yol ve anda Ağyazı yolu ve Zağfarani sınurı sâllık ile mahdûd arz-ı hâliye merkûm Hasan Ağa ve şerîkleri el-Hac Mirza-zâdeler Mehmed Ağa ve Mustafa Ağa bana ve karındaşlarım Ömer Çelebi ve İsmail Çelebiye bindoksanüç senesinde tapû ile verüb yedimizde mumza ve mahtûm-ı zabt tezkeresi ve yedleri ile alan zirâ`at ve hirâset edüb tasarrufumuzda iken hâliyan mezbûr Hasan Ağa ve Mehmed Ağa mâni` olrlar su'al olunub icra-i hakk olunmak matlûbumdur deyu sorulmağla takrîrlerine mutâbık tezkere-i ibrâz eylediklerinde gıbbe'ş-su'al mezbûran Hasan Ağa ve Mehmed Ağa sâlifü'z-zikr mevzi`i mezkûrların taht-ı tasarrufunda ve her sene zirâ`atde olduğu ma`lûmumuz değildir deyu tasarruflarına münkir olub müdde`i-yi merkûmdan beyyine taleb olundukda müslîminden Ali Çelebi ibn-i Şeyh-zâde ve Mustafa Çelebi nâm kimesneler li-ecli'şşehâdet hâzıran olub fi'l-vâki` menâ`-ı fîhâ(مناع فيها) olan mevzi` merkûm Ebubekir Ağa ile karındaşlarının taht-ı tasarrufunda sulu yerleri olub on seneden mütecâviz zirâ`at etmekle sipâhisi tarafına mahsûller edâ eder deyu şehâdet eylemelerile merkûm sipâhilerin mahsûl aldıklarından gayrî zeminine mâni` olmamağa tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî gurre-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Gurre-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Şaban bin Mustafa,Kassâb

-Öksüz Mehmed

S.38 b.113 Medîne-i Harput sâkinlerinden Tuz-zâde Ebubekir Beşe ibn-i Mahmud nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Ali Beşe ibn-i Hasan Beşe muvâ-

cehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik olub Adedi nâm mevzi`ide vâki` bağımın Sirke sûkundan aşağı ki bir tarafı Na`lçacı Seyyid (Ahmed(çizik)) İsrail bir tarafı Kacar-zâde es-Seyyid Osman ve bir tarafı Murad oğlu Mustafa Çelebi bağıyla mahdûd bağı ikrâr ve tahdîde etmekle tarafından îcâb ve kabûle hâvî bey`-i bât-ı sahîh ile merkûm Ali Beşe ellibeş `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve teselüm eyledüğünden sonra semen-i mezkûr ellibeş guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm Sirke sûkundan aşağısı mezbûr Ali Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,Molla Hacı-zâde
-Kazar-zâde Veli Beşe
-es-Seyyid Fazlı Çelebi
-Yusuf Çelebi,Himmet-zâde
-Ali Ağa bin Eşki

S.38 b.114 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hayruli(حيروڵي) nâm kimesnenin sulbî oğlu Mehmed ve sulbiyye kızı Belkıs ve zevce-i metrûkesi Ayşe taraflarından husûs-ı atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtlarını `ârifân olan Hasan ibn-i Hacı ve Mustafa ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid ibn-i Hasan (muvâcehesinde(çizik)) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr-i kelâm edüb işbu hâfızu'l-vesîka Osman ibn-i Demürtaş muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı

tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` olub mü'ekkilelerim mülk-i mevrûsa olan evlerinden iki bâb evleri örtmesiyle târîh-i vesîkadan iki seneden mukaddem bey`-i bât-ı sahîh ile mezbûr Osman onüç guruşa bey` edüb kabz-ı semen eylemelirile alî yevminâ hazihi mülk-i müşterâsı olmuşdur ki mü'ekkilelerimin evleri kapusu mezbûr Osmanın evinin yerisi üstünden (mürûrı(çizik)) mürûr eyleyecekleri eğer mürûrı sebîle hedem olursa mü'ekkilelerim ta`mir edeler bu minvâl üzere beyyinelerinde fasl olub biribiri ile da`vası kalmadı dedikde mâ-vak`a ketb olundu gıbbe't-tasdîkü'şşer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-İsmail bin Yahya

-Sofi Murad

-Halil bin İbrahim

-Osman Çelebi,Şehir Kethüdâsı

S.38 b.115 Medîne-i Harput sükkânından İmâm-zâde Ahmed Çelebi ibn-i Mehemd meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Osman Çelebi ibn-i İbrahim muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrun Yukarıbaşcılar sûkunda vâki` bir tarafı Gökçe-zâde Mescid-i Şerîfi vakfı olan dükkân ve bir tarafı (Sar(çizik)) Sarahatun Câmi`-i Şerîfinin imâm-ı sânî vakfı olan dükkân ve birinin ardı Bezistan ve birinin ardı (ardı) dayıoğlu Ömer Çelebinin mülk-i dükkânı yeriyle mahdûd iki kıt`a ve karşularında vâki` bir tarafdan Hüseyincan ve bir tarafından Abdülkadir-zâde Süleyman Efendinin zevcesi dükkânı ve ardı Kırkesek(قركس)-zâde dükkânı ile mahdûd bir kıt`a dükkân ki üç kıt`a dükkânları Biran Ağası Mehmed Beğden tamâmen iştirâ etmekle el-hâlet-i hazihi zikr olunan

üç kıt`a dükkânın nısfını tarafından îcâb ve kabûle hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm el-Hac Osman Çelebiye otuz `adet esedî guruşa bey` ve temlîk eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr otuz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm zikr olunan üç kıt`a dükkânın nısfı mezbûr el-Hac Osman Çelebinin mülk-i müşterâsıdır nısfiyyet üzere şerîk olduk dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Yasin Efendi,el-İmâm
-el-Hac Mustafa bin Habil
-Şaban Beşe bin Receb
-el-Hac Abdurrahman
-Aşur Beğ,Göçek-zâde
-Hasan bin Hızır
-Köse Bekir
-es-Seyyid Hasan Çelebi
-Osman Çelebi,Şehir Kethüdâsı
-Ömer Çelebi ibn-i Davud

S.39 b.116 Medîne-i Harput sâkinlerinden Mustafa Beğ ibn-i Ebubekir eş-şehr-i bî-nûrin nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda kendi tarafından asîl ve karındaşı olub hala sefer-i meymenet(میمنت)-i eserde olan fahru'l-ümerâ-i Ahmed Beğ zîde mecdehu tarafından vekîl olan (olan) fahru'l-akrân Mahmud Ağa ibn-i Osman Ağa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûra tâbi` Ulu(a)bad nâhiyesinde vâki` havâss-ı hümâyûn karyelerinden Tadım karye arâzisinin sülüsü ve ma`lûmatu'l-hudûd evlerinin sülüsü ve harman yerlerinin sülüsü kendimin olmağla

tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî tefvîz-i kat`î ve bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile be-ma`rifet-i sâhibü'l-arz müşârün-ileyhümâ Ahmed Beğ ve Mahmud Ağa binüçyüz esedî guruşa tefvîz ve bey` ve teslîm edüb ol-dahî minvâl-i muharrer üzere bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tefevvüz ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra müşârün-ileyhümâya eşya-ı mu`ayyen kıymetinden zimmetinde binüçyüz esedî guruşları olduğuçün meblağı mezkûru deyn-i merkûm takâss eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr Tadım karyesinden arâzî ve emlâk ve harman yerlerine müte`allik nesnem kalmadı sülüsü müşârün-ileyhümânın müfevvez-i mehazî ve mülk-i müşterâlarıdır bir vechle medhalim yokdur keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkü'şşer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-Monla Abdullah,Birdiği
-Yahya Efendi ibn-i Mehmed Efendi
-Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman Efendi
-el-Hac Yunus Ağa
-Yusuf ibn-i Kürd İbrahim
-Salih Beğ,Münzir-zâde
-Mustafa Çelebi ibn-i Ali
-Abdurrahman Çavuş
-Molla İlyas,el-İmâm

S.39 b.117 Medîne-i Harputa tâbi` Alişam nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Osman Ağa nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Fatma bint-i İsmail nâm hatun meclis-i şerî`at-ı garrâda müteveffâ-yı mezbûrun diğer zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve eytâmına vasî olan Rahime Hatun tarafından ibrâ-yı atiyyü'l-bey`-i bimâ-hüve

nehci'ş-şer`î tasdîka vekîlî olan fahru'l-e'imme es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i es-Seyyid İbrahim muvâcehesinde bi-tav`uhâ ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î e-düb zevcim müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde mukarrer mihr-i mü'eccelem olan otuz guruşu mukaddeman terekesinden ahz ey-lemiş idim el-hâlet-i hazihi nısf-ı semen hissem içün dahî `azibâden(عزبادن) hissesi mertebesi zimmetleri ibrâ eyledi-ğimden sonra `ala sebilü't-tehâricü'ş-şer`î zikr olunan nısf-ı semen hissem (mukâbelesinde(çizik)) mukâbele vechen deynî olan bir sîm hançer bir re's al kısrak (tay ile ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mihr-i vârise müte`allik(çizik)) ve sa-mur kablı iki yeşil çuha ve yedibuçuk kîle hınta bi't-tamâm ve'l-kemâl-i cefâr(جفار) zâmm ile ahz ve kabz eyledim ba`-de'l-yevm mihr-i vârise müte`allik ve sa'ir arâzi-i emlâk ve `akârat ve menkûlât ve nakdiye ve tecemmülât husûslar ile ta-raf-ı şer`îden bir tarîk ile da`va ve nizâ` ve mutâlibem kal-madı mersûm hatunun vâsiyyetin ve mükellefleri zimmetleri ce-mî` ve `âvn-ı berî eyledim şöyle ki ba`de'l-yevm bir vechle da`vam zâhir ederse `inde'l-hükkâmü'l-kirâm (mesmû`a(çizik)) ibkâhümulluhu teâla alî-yevmü'l-kıyâm mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i sa-feri'l-hayr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Saferi'l-hayr 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin İsmail Efendi

-Fahru'l-Hatîb Ali Efendi

-Fahru'l-A`yân el-Hac Ali Ağa

-Ahüvve el-Hac Ömer Ağa

-Fahru'l-E'imme Ömer Efendi

-Fahru'l-Mustahfizin Dizdâr İsmail

-Mehmed Beğ,Münzir-zâde

-el-Hac Mahmud,Kal`adan

-es-Seyyid Mevlüd,Sökükbulan(سوكك بولان)

-Veli Çelebi,Bâliğa

-es-Seyyid Mustafa

S.39 b.118 Aden(عدن)mesfûr zımmiye tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.li-sene erba` ve mi'ete ve elf rebi`ü'l-evvel(Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Hüseyin

-İbrahim

-es-Seyyid Mustafa ibn-i Hızır

S.40 b.119 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Beşir Beşenin oğulları Ömer ve Veli (ve) Ebubekir ve Mehmed nâmûn kimesneler asâleten ve diğer karındaşları olub Bağdad berhat-ı ayâde (برحنس اباده) olan Osman ve Ali taraflarından husûs-ı atiyyü'l-ferâğ ve kabz-ı semen içün İbrahim ibn-i Molla Ömer ve Hasan ibn-i Ali ve Hacı ibn-i Ali nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk mezbûr Veli Çelebi vekâleten ve karındaşları Ayşe tarafından karındaşı merkûm Veli ve Hasan ibn-i Mustafa şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan mezbûr Ömer (olan(çizik)) vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Raziye bint-i el-Hac Ali nâm hatun tarafından câ'iyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan zevcî Molla Hasan ibn-i Abdullah muvâbehesinde herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vekâleten ikrâr tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrada Cimşit hamâmının mah'uta( محوط) hâricesinden camekânından bir tarafı ricâl Banik taht-ı çağı bir tarafı Hacıseli Hacı İsmail evi hâlisi yanında olan hâlince mevzi`ini ve mah'uta

(محوط) dâhilinde Holvenk sol tarafından Beğibaşında,İki-gelen ve İsal(اعتال) mevzi`ilerini merâ-i beyninde mu`ayyen iki nevbet suyunu gurûdiyâ(غرودیا) binâ-i her isneyn günü mersûme hatun mutasarrıf olmak üzere yiğir(mi)üç guruşa bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i ferâğ-ı kat`î ile herbirimiz fâriğ ve tefvîz eyledigimizden sonra meblağ-ı mezkûr yiğirmiüç guruşa asâleten ve tamâmen ahz ve kabz eyledik mevzi`-i mezkûrlarda min-ba`d medhalim kalmadı mersûme Raziye Hatunun müfevvez-i oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Eyüb Çelebi bin el-Hac Osman

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-Osman bin Şahin,Pazarbaşı

-es-Seyyid Beşir Çelebi,Ürektaş(اورکطاشی)

-Yusuf Çelebi,Haim-zâde

-es-Seyyid İsmail

-Sofi Mehmed

-Mehmed Beşe,Deli(ولی)-i Şehriyân

S.40 b.120 Medîne-i Harputda vâki` zımmiyân mahallatından olub Gürcü Beğ mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Azad nâm zımminin zevce-i metrûkesi olduğu bî-garaz ta`rifiyle harf olan (kesik) nâm zımmiye meclis-i şerîf-i şâfihü'l-`ibâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâddır mahalle-i mezbûrda zımmiyân beyninde dânık(دانق) ta`mir eyledik ki kenisenin eşyasını fârz olan işbu hâmilü's-sefer Arkiya veled-i Tomcan zımmî muvâcehesinde bi-tav`uhâ mukırr ve mu`terif olub zevcim mürd-i mesfûrun zikr olunan fukârasına yiğirmişer guruş verecek olmağıyla mahalle-i mez-

bûrda vâki` bir tarafdan İsa Beşe ve bir tarafdan Osman ve bir tarafdan Eskici Mevlûd mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd mülk-i sarîhim olan evlerimin tevâbi` ve levâhıkkı ile ve hukûk ve murâfa`a ile verecek mukâbelesinden kenise-i mezkûr fukârasında vakıf olmak vechile mülkünden ihrâc edüb vakf eyledi lâkin kendim mürde oluncaya dek dâhilinde sâkine olub mâdem ki mürd olmamışım ihrâc eylemeyecek oldular ba`-de'l-yevm Arkiya kenise fukârası içün vakfiyyet üzere mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Molla Ebubekir bin Külahçı Ali Efendi

-es-Seyyid Mahmud Çelebi,Çavuş-ı Nakîb

-Sun-zâde Mehmed

-Gürgeci(كورجى) Kolcan

-Atiik(اتعيك) veled-i Bogik

-Bedorus veled-i Melkik

-Klorest(كلو دست)

S.40 Medîne-i Harputa tâbi` Sürsürü nâm karyeden olan

b.121 Bedorus nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda yine medîne-i mezbûra tâbi` Miyadun nâm karye(den(çizik)) sâkinlerinden işbu hâfızu'l-vesîka Hacı Ağa mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb sâlifü'z-zikr Sürsürü toprağında vâki` bir tarafı Melkik ve bir tarafdan Variz(وارز) ve bir tarafdan babamın tarlaları ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd bir kıt`a tarlamı üç guruşu merkûma vererek mukâbelesinde rehin-i vaz` eylemiş idim hala meblağ-ı mezkûr-ı teslîm eyleyüb tarlayı redd eylemek murâd eyledüğünde edâdan imtinâ` eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur gıbbe's-su'al

merkûm el-Hac Ağa sâlifü'z-zikr tarlanın hakk-ı tasarrufunı izn-i sâhib-i arz ile altı guruş mukâbelesinde bana ferâgat edüb kabz-ı meblağ etmekle altı senedir tasarrufumdadır deyüb seksensekiz (kesik) mezbûrda emîn olan Ahmed Beği ve Hasan Beğin izn-i tezkeresi ibrâz eyledüğünde mesfûr zimmetinde istintâk olundukda mesni(مسنی) mezbûruna mezbûr Hacı Ağa tasarrufunda mukarrer olmağla arz-ı mîriden rehin-i vaz`-ı sahîh olmadığından mâ`adâ ben tasarruf-ı arz-ı `öşrüsün-i tenbihü'l-karâr lâ-yu'ahizühu müvîde meselesi üzere mecrûha

Not:Bu belge yarıda bırakılmış.

S.41 b.122 Medîne-i Harputa tâbi` Üngüz( انغوز ) nâm karye sâkinlerinden Hüseyin ibn-i Ali nâm şâhb-ı emrede meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Mustafa Çelebi bin Ali nâm (kimesne) muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûr(a) tâbi` Pekinik nâm karye toprağında vâki` bir tarafından tarîk-i `âmm ve bir tarafdan Çelenk( چلنک ) yolu ve bir tarafdan Ağpınar ile mahdûd `an-asl-ı kendimin ve karındaşım Veli fevtinde ve diğer karındaşım Mevlüdün ceddâ-yı vatan eyledüğünden hisselerden tapû ile mutasarrıf olduğum bir kıt`a tarlanın hakk-ı tasarrufun-ı sâhib-i arz ile tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî tefvîz-i kat`î ile yiğirmibeş esedî guruş mukâbelesinde tefvîz-i kat`î merkûm Mustafa Çelebiye tefvîz ve ferâğ ve teslîm eyledüğümde oldahî minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve tesellüm eyledüğünden mukâbele ile ferâğda olan meblağ-ı mezkûr yiğirmibeş guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-harc-ı ba`de'l-yevm zikr olunan tarlada medhalim kalmadı (kalmadı) merkûm Mustafa Çelebinin müfevvez-i mehazîdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i re-

bi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`-ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Veli Çelebi,Balta-zâde

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,Nanik(نانیک)-zâde

-Seyyid Molla İsmail,el-İmâm

-es-Seyyid Musa ibn-i İsmail

-Hüseyin,Keçeci-zâde

-Kırış(قرش) Molla İsmail oğlu

S.41 b.123 Medîne-i Harputa tâbi` Alişam karye sâkinlerinden Mehmed ibn-i İsmail nâm şâbb ceddesi olan Fatma bint-i İsmail nâm hatunu meclis-i şer`-i şerîf-i ihzâr ve mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb mersûmenin zevcî ve benim ceddim olub fevt olan Osman Ağa Ağnesi nâm karyede taht-ı tasarrufumda olan arâzî ve emlâkin rub`unu ferâğ-ı sahîh ile bana fâriğ ve tefvîz edüb benim olmuş iken sâlifü'z-zikr Alişam nâm karyede babasından iştigâl eden benim çiftlik toprağı ile târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem mübâdele edüb benim çiftlik toprağı benim olmuş idi lâkin mersûme Fatma ceddem kendümün olmak üzere mutasarrıf olub kasr-ı yede murâd eyledikde eylediğimde ta`allül eder su'al olunub takrîr-i tahrîr ve icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mersûme hatun zikr olunan benim çiftlik toprağı tarîh-i vesîkadan altı sene mukaddem zevcem Osman Ağa izn-i tezkeresi ve ferâğ-ı kat`î ile bana ferâğat etmekle alı alan taht-ı tasarrufumdadır deyu def` ile mukâbele edüb gıbbe'l-istinkâf müdde`i-yi mezbûr Mehmede vech-i meşrûh üzere ceddesine mukaddem tefvîz ve olunduğun-ı münkir olub mersûm hatundan beyyine taleb olundukda `udûl-ı müslimîn olub `ulemâdan Ömer Efendi ibn-i Molla Müride ve Şeyh Ahmed ibn-i Piyale Beğ nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzırân-ı

bi'l-meclis olub (e)şhâd olundukda fi'l-vâki` müteveffâ-yı mezbûr Osman Ağa Alişam karyede babasından iştigâl eden benim çiftlik toprağını târîh-i vesîkadan altı sene mukaddem Alacahan Ağası iken revâne oldukda bizim huzûrumuzda zevcesi mersûme Fatmaya ferâgat ve tefvîz edüb tarafından izn-i tezkeresi vermekle mersûm hatunun oldu bizler bu husûs-ı bu vech üzere şâhidiz deyu şehâdet eylediklerinde mesmû`a oldukdan sonra zevcî mübâdele eyledüğünü `âlim olduğuna bi't-taleb mersûme hatun halef-i billahilaliyyilazim etmeğin bî-vech-i münâza`ada men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'-il-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Salih bin Ömer

-Himmet bin Hızır

-Osman ibn-i Demürtaş

-Ahmed,el-Muhzır

S.42 b.124 Medîne-i Harputda Câmi`-i Kebir mahallesi sâkinlerinden Topal Hasan Beşe ibn-i (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı (garrâda(çizik)) şerîf ve şâfihü'l-beyânda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Mustafa ve Hasan Beşe ibnî Habil nâm kimesneler muvâcehelerinde bi't-tav`u's-sâffî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûra tâbi` Endek (اندك) mezra`ası arâzisinin ki bir tarafı Körpe nâm karye sınurı ve bir tarafdan Körpeden şehire gelen tarîk ve bir tarafı Sarnı toprağı ve bir tarafdan Arık(اريك) mezra`ası ve zikr olunan tarîk-i mu`tebere-i müslimîn varur bu hudûdun dâhilinde vâki` arâzinin bir rub`u Hasan Ağanın ve üç rub`u benim olub ve Müridi toprağında vâki` ma`lûmatu'l-hudûd mülk evlerin ve suların ve bağçesinin ve harman yerlerinin bir

rub`u Hasan Ağanın ve üç rub`u benim olmağıyla el-hâlet-i hazihi tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî tefvîz-i kat`î ile üç toprağımın bir rub`unun hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile ikiyüz `aded esedî guruşa evlerin ve sularının ve bağçenin ve harman yerlerinin üç rub`undan bir rub`u hisse-i bey`-i bât-ı sahîh-i şer`iyle elli `aded esedî guruşa merkûman el-Hac Mustafa ve Hasan Beşe(ye) bey` ve temlîk ve tefvîz ve ferâğ eyledikde anlar dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tefevvüz ve temellük ve tesellüm eylediklerinden sonra cem`an ikiyüzelli guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm zikr olunan Endek( كدك ) mezra`ası arâzisinin ve Müridi toprağında olan rub` toprağı bir rub` evleri ve bir rub` bağçe ve yeri ve rub` suları merkûman el-Hac Mustafa Çelebiye ile Hasan Beşenin mülk-i müşterâlarıdır ve müfevvez-i mehazîdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'şşer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Şaban Beşe bin Receb
-el-Hac Osman bin Receb
-el-Hac Abdurrahman,Ebutahir
-Zekeriyya bin Balım
-Ömer Beşe bin Ahmed
-Yusuf bin Abdullah
-Mehmed Çelebi bin Hoca Ahmed
-Halil Çelebi bin Katırcı(قاطرجى)-zâde
-Ömer Beşe,Odabaşı-zâde

S.42 b.125 Vech-i tahrîr-i hurûf-ı tezkere budur ki: havâss-ı hümâyûn karyelerinden Körpe nâm karyede Sarıyarının ve Köse Marker ve Serkis nâm zımmiler mürd olub evlâdı zekûru

kalmayub taht-ı tasarruflarında olan sulu ve susuz zeminleri tapûya müstehakk olub bâ`is-i tezkere el-Hac Cercis Ağa kânûn-ı Pâdişâh üzere tâpûya verilüb cânibimize `aid olan resm-i tâpûya alunub zabt içün yedine temessük verildiği mutasarrıf olub aherden bir ferd müdâhile eylemeye.Tahrîren sene 1095.

Hassa-i hassadan Ali,Mirlivâ-i Harput

S.42 b.126 Bi'l-fi`il vâli-yi eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i rûşen-i zamîr müşîr-i tedbîr-i asaf-ı nazîr devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa yeserallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ' hazretlerinin huzûr-ı `âlîlerinde `akd-i meclis-i şerîf olunduda Çüngüş kazâsına tâbi` Ebutahir nâhiyesinde vâki` Mustafa Ağa ve Cafer ve el-Hac Mahmud ve Mustafa Beşe ibn-i Mehmed ve Mehmed Ağa ibn-i Veli ve Bektaş ibn-i Musa ve Mahmud ibn-i Halil ve el-Hac İbrahim ve sa'irleri fukâra ve havâf(حواف) meclis-i maksûd-ı `aliyyeden medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetinden Cihanikli ekrâdından Halisanlı oymâğından olub ihzâr olunan kethüdâları Bektaş bin Sebt(شبت) ve Taşo ve Yusuf nâm kürdleri mahzarlarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem Ebutahir nâhiyesinde üçyüz kadar eşkiyâ ve kıtâ`u't-tarîk ile karyemiz-i basub keşf ve hüccet olunan adamlarımızın rîz-i yerz(ریز یرز) ve katl eyledikleri mâ`adâ yiğirmi neferden ziyâdemiz mecrûh edüb koyun ve keçi ve sığır ve tecemmülâtımızı nehb ve gârâ(t) edenlerdür bunlar bize ziyâd-ı cefâ ve gadr ve zulm-i sarîh eylemişlerdir ki zulümlerinin nihâyeti dâ'ima şekâvetlerinin gâyeti yokdur minvâl olunub takrîr-i tahrîr ve vârid olan fermân-ı cihân-ı mutâ` mûcebince hakkımız icrâ ve cezâlar tertib olunmak matlûbumuzdur dedikde deyu herbiri da`va ve feryâd ve figân eyledikleri gıbbe's-su'al `akîbü'l-inkâr ve ba`de taleb alına sikâh(شقا)-ı müslîminden olub mâzûn-ı bi'l-

iftâ olan faziletli el-Hac Ebubekir Efendi ve fahru'l-vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi ve fahru'l-a`yân el-Hac Cercis Ağa ve Subaşı Ali Ağa ve Piri Ağa ve sa'irleri cem-i gafir (جم غفر) hâzırûn-ı bi'l-meclis olub iştihâ olundukda fi'l-vâki` mezbûrun Bektaş ve Taşo ve Yusuf kıtâ`u't-tarîk ve çeri-başı ve eşkiyâ ve muzırra'n-nâs(مضر الناس) olduklarında kıtâ`u'n-nazar ta`yîn-i zemânihe zikr olunan Ebutahir nâhiyesinde oymâkda sa'irleri ile gayr-i oymâkda üçyüz adam ile basdıklarında bunlar dâhillerdir ve'l-hâsıl rûy-ı zemînde vücûd-ı habislerinin izâleleri ve ümmet-i Muhammed üzerinde def` ve mazaretleri vâcibdir deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-A`yân el-Hac Ali Ağa
-Fahru'l-Akrân Mahmud Ağa
-İsmail Solak
-Mehmed Çavuş,Türkman
-Abdurrahman Ağa,Perili

S.43 b.127 Bi'l-fi`il vâli-yi eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i asaf-ı nâzır-ı müşîr-i tedbîr-i kâmil-i mesâlihi'l-mülk ve'd-dîn-i nâzımu'n-nûru'l-cumhûr-ı bi'r-re'yi'l-metîn devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa tûlullahu devlete mâdamet-i kevâkibi'r-reşâ hazretlerinin huzûr-ı `âlîlerinde `akd-i meclis-i şer`-i şerîf-i nebevi-i `aleyhü's-salâvat-ı ve's-selâm olundukda kazâ-i Çüngüşe tâbi` Ebutahir nâhiyesinde vâki` nefs-i Ebutahirde Mustafa ve İbrahim ve Uslu nâm karyeden Osman ve Ali ve Sahnıçötü(صحنجتو)den Mustafa ve İlkök Ulyadan el-Hac İbrahim ve Hamza ve İlkök Süfladan Monla İsmail ve Bekermen(بكرمن)den Monla Mustafa ve Ardavadan Veli Sipâ-

hî ve Mahmud ve Ağseküden Ali ve Mezraadan Haydar ve Alyusdan Mehmed ve Filibe(فلبه)den Bektaş ve Feto(فتو)dan Ömer ve Geydo(كيدو)dan Mustafa ve Culanlı(جولاملى)dan es-Seyyid Osman ve Ertekilden Osman ve sa'ir ümmet-i Muhammed müslümânat ve beş nefer havâtin eytâm-ı sağârları ile ve medîne-i Malatyaya tâbi` Hamgan(حامكان) nâm karyeden Mustafa ve İbrahim ve sa'irleri ve medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetin Mesni oymâğından olub bundan akdem maktûl olan Murtaza ve Ömer ve Osmanın vârisi Mustafa ve Ayşe Hatun vesa'ir meşkîden cemm-i gafîr-i meclis-i mu`tedir-i `aliyyede herbiri `arz-ı hâl ve bast-ı şekâve ve takrîr-i makâl edüb zikr olunan Herdi ekrâdının Şeyh Ömeri oymâğından gayr-i Cihanikli `aşireti ekrâdı bir kaç seneden beri `isyân ve tuğyân etmekle Herdinin Ömeranlı oymâğından olub ta`yinü'l-iştihâss olan Hamza ve Hindo(هندو) ve karındaşı Musa ve Habdo(حبدو) ve Kıranoğulları ve Toboğlu Kendo(كندو) ve Ömer ve Ömer uşâğından Sarı Memo ve Yunduk ve Kırkoğlu Memo ve İlyas oğlu Deli Pirim ve Azdın(ازدين)oğulları ve İlikis(اليكس)den Yazıcıoğlu Hüseyin ve Ali ve Beğzade ve Memo oğlu Maksud ve sa'irleri ve Zeyulu Koyunoğulları İbrahim ve Hasan ve Koçur ve Abdülkadir ve Hızır ve Topal Hüseyin ve Halil ve Abbas ve sa'irleri kıtâ`u't-tarîk ve eşkiyâ olmağla habs-ı tabi`iyyetleri muktezâsınca zikr olunan Herdi eşkiyâsı hevâlarına tâbi` ikiyüz nefer süvâr ve elli nefer piyâde gelmişler târîh-i vesîkadan üç ay mukaddem Ebutahir nâhiyesinde evlerimizi basub beş nefer adamımızı katl ve emvâl ve erzâkımızı nehb ve gârât ve zulm-i sarîh ve `azîm-i hasârat eylemeleri ile alı alan mütevâliyet(صنوالبة) karyelerimizde muhâsarda olub vâliyi müşârün-ileyh hazretlerinin sa`âdet ile kudûm-i şerîfleri-ne muntazırr ve muztaribü'l-hâl olmuşuzdur deyu tazallum eyleyüb ve Koyunoğulları dahî Kirzialal(كبرزيرالال) Bayro ve Musa

ma`an üçyüz mikdârı hevâlarına tâbi` eşkiyâ ile zikr olunan Hamganı basub otuzbeş evimizin sığır ve keçisini ve at ve katır ve tecemmülât-hânelerimizi gasb edüb cefâ ve gadr eylemişler deyu şikâyet-i `azîm eyleyüb ve yine Koyunoğulları zikr olunan Yazıcıoğlu Hüseyin ve Ali ve Beğzade ve Memo oğlu Maksud mezbûrûn Murtaza ve Ömer ve Osman evlerin-i basub katl eylediklerinden mâ`adâ emvâl ve erzâkımızı gârât eylediler deyu şikâyet edüb hakkımız-ı icrâ olunmak matlûbumuzdur dediklerinde sebb-ı şer`-i mutahharadan mürâselemizle da`vet-i şer`-i kavîm olunmağla mezbûrlarda hiç ferd itâ`at ve inkiyâd eylemeyüb sitemlerinde olan cebel-i müntehâya tahassun eyledikleri muhakkak oldukdan sonra hâliyan subaşıları olan Ali Ağa dahî hâzır-ı bi'l-meclis olub ve kaç sene Herdi ze`âmetine subaşı olmağla mahsûlat ve rüsûmâtı ve fermân-ı cihân-ı mutâ` ile vârid olan mâl-ı pâdişâhî nakliyen vermeyüb husûsan bu sene-i mübârekde bi'l-külliyen itâ`atdan çıkub kıtâ`u't-tarîk olmağla kendünü dahî katl eylemek kasdında oldukları içün mâl-ı mîrî tahsiline mümkün ve çare edemeyüb sofumdan ehl ü `iyâlim ile kasaba-ı göçmüşüm deyu `azîm-i feryâd etmekle zikr olunan Cihanik ekrâdının keyfiyyet hâlleri sa'ir müslimîn ve sikât-ı muvahhidinden istifâr olunmağla medîne-i Harputda mâzûn-ı bi'l-iftâ olan faziletlî el-Hac Ebubekir Efendi ve fahru'l-vâ`izin İsmail Efendi ve zahiri'l-müderrisin faziletlî el-Hac Ali Efendi ve zîdetü'l-hatîb Ali Efendi ve fahru'l-e'imme es-Seyyid Ebubekir Efendi ve İsmail Efendi ve Miralay İbrahim Beğ ve fahru'l-a`yân el-Hac Cercis Ağa ve sâbıkan-ı miralayı olan Mehmed Ağa ve fahru'l-esbâh Beğ-zâde Mehmed Ağa ve Paşam-zâde İbrahim Ağa ve sa(sa)'ir cem`-i kesîr hâzırûn-ı bi'l-meclis olub fi'l-vâki` zikr olunan Şeyh Ömerli oymâğından gayrî Herdi ekrâdı ve Koyunoğulları Cihanikli nice zamândır ki şekâvet ve `isyân ü-

zere olub kıtâ`u't-tarîk ve tuğyân olmağla `ibâdullah üzere nice müstevellî olub sefk-i dimâ`âdet-i emvâl yetimin `âdet-i müstemireleri olub husûsan kalîlü'l-`uhde sâlifü'z-zikr Ebutahiri basub hasârat-ı bî-hadd ve zulm-i sarîh eyledikleri azher-i mine'ş-şems olmuşdur ve `isyânları sebebiyle haklarından gelmek bâbında nice def`a fermân-ı cihân-mutâ` vâcibü'l-etbâ` vârid olub bu makûle eşkiyânın ba`de's-subût demleri heder olduğu fetva-yı şerîfe mûcebince fermân-ı `âlîde mestûr olmağın alagîr-i meyûstağı( الركيد ميوسطاغى ) ve bağı olmuşlardır ve kethüdâları dahî itâ`at şeklinde ümmet-i Muhammedî iğfâl etmek içün herbiri hîleye sâlik olub ba`de'l-yevm `isyân eylemeyüb ve şakî olanlarımızı ahz edüb alıverelim deyu def`atle `uhde ve yemîn ve şart etmekle müta`addid hüccetleri olduğundan mâ`adâ hâliyan sadr-ı a`zam ve serdâr-ı ekrem hazretleri vâli-yi Diyarbekir olduğu zaman sa`âdetlerinde nice kethüdâları ve iş erleri ve huzûr-ı `âlîkadirlerinde minvâl-i muharrer üzere `uhde ve onbin guruş nezr-i mîrî etmişler iken yine nakz-ı `uhde almışlardır ve hâmil-i şer`-i şerîf ve evâmir-i münîfe bir vechle itâ`at ve inkiyâdları olmayub gadr( غدر )-ı kesîre ile `isyânları zâhir ve mütevâttırdır deyu herbiri kıyâm-ı şehâdetde haber vermeğin zabt-ı tâli'l-makâl mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı rebi`ü'l-evvel ? (bozuk olduğundan tarih okunamadı ve ihtimalle bu tarih olabilir) li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Rebi`-ü'l-Evvel? 1104).

S.44 b.128 Medîne-i Harputa tâbi` Herdi ekrâdının Şeyh Ömerli oymâğı kethüdâsı el-Hac Osman ve Öksüz Uşağı kethüdâsı Hızır ve Mesnioğlu kethüdâsı Ali tarafından takrîrü'l-beyân vekîlî olan karındaşı Molla Mehmed ve `ammi-zâdesi Yusuf meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda hâliyan subaşısı olan fahru'l-akrân Ali Ağa ve

Ebutahir nâhiyesinde sâkin Mustafa Ağa ve el-Hac İbrahim ve Cafer ve sa'irleri karyeleri ahâlisi muvâcehelerinde herbiri takrîr-i kelâm edüb `aşiretimizde olub mahsûru'l-iştihâss defterli olan şakîlerin `isyân ve tuğyânları sebebiyle bizler dahî muzarrâr olub şer ve şehâmetlerinde çekmeden olduğumuz ecilden ba`de'l-yevm ittifâk ve istikâmet üzere yekdiğer ve yekcihet oldukları ve menzili olan eşkiyâ-ı herbirimiz oymâğımızda dâhilül eylemeyüb men` zecr eyleyelim ve kâdir olduğumuz mürîfe eşkâyla ahz ve kabz edüb getürüb kal`abende etmekle divân-ı Amide `arz ve i`lâm oluna eğer ahz eylemeğe kudretimiz olmazsa hakkına gelüb kasaba-i Harputda zâbit olanlar haber verelim ittifâk üzere üzerlerine varılub ahz olunalar eğer bu cümleden yerin eylemeyüb biz dahî hevâlarına `asker olub içlerinde kudretsüz her kangıları oymâkdan birisini etdirilmez olub tahsîl oluna ve dahî eşkiyâ-ı mezkûrdan defterli olan ekrâd bed-nihâd fesâdlarına pişmân olmağla şer`-i şerîfe gelüb tevbe ve istiğfâr edüb ve hasımâları hüsn-i rızâlar ile temessük ve cânib-i şer`-i mutaharada yedlerine hüccet-i şer`iyye alub iskânlarına izn olursa gelüb zirâ`at ve hirâsatlarına mukayyed olalar ve illâ bir ferd yuvâmızı oymâğımızı (ko)komayalım dediklerinde zabtu'lmakâl ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed ibn-i Hüseyin,Na`lçacı

-ve es-Seyyid Süleyman bin İbrahim,tâbi`-i Ev( )

-Mustafa Çelebi bin Bayram

S.44 b.129 Bi'l-fi`il vâli-i eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i rûşen-i zamîr-i müşîr-ı tedbîr-i âsaf-ı nâzır-ı devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa yesarallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ' hazretlerinin huzûru `âlîlerinden `akd-i meclis-i şer`-i şe-

rîf olundukda medîne-i Harput mahallatından Câmi`-i Kebir mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin ve Ebubekir ibn-i Ahmede nâm kimesneler meclis-i maksûda işbu hâfızu'l-vesîka `ammileri olan Mehmed Çelebi mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb babamız müteveffâ Ahmed ile merkûm Mehmed Çelebi ve hâlâ esîr olan Hasan Devecioğlu Ömer ve alâcakları mukâbelesinde bir sîm suvâm(صوام) kemer ve bir önlük kemer ve bir incili farsâya(فرصايه) ve beknâ(بكنا) ve bir düzüm mercân tesbih ahz eylemelerile mezbûr Mehmed Çelebinin zimmetinde kalmışdır ve bir acem keçesi dahî ve hamamâl(حمامال) müşterâdan zimmetinde kalmağla hala taleb ederiz su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su-'al merkûm Mehmed Çelebi sâlifü'z-zikr eşya (zimmetde(çizik)) zimmetimde kazîmın(قضيمن) olduğundan mâ`adâ babaları hayâtda ve da`vaya kâdir iken da`va ve taleb eylemeyüb mesfûre olduğu içün oğulları da`vaya kâdir olmadıklarına yedîmde fetvayı şerîfe var deyu cevâb edüb ibrâz eylediğinde mazmûn-ı münîfesinde Zeyd ve Amr karındaşları olub medyûnları Bekirden bir mikdâr eşyâ alunub mâ-beyyinde yiğirmi sene mürûr etmekle Zeyd-i mezbûr da`vâ-yı kâdir iken sükûta fevt olsa evlâdı Amrda hisse da`vasına kâdir olurdu beyân buyurula deyu istifâde olundukda olmaz ezâ terk-i sâhib-i da`vayı ve da`vaya hisse mazi-i ba`d vukû`u'l-husûmet-i beyyine ve mübeyyin olmadığı `aliyye-i zamân mümkün-i fîhi'd-da`va velem yed`-i `inde'l-den mâde fela-intikal(ماد فلاانتقل) da`va-yı ba`demûne alî veraste(بعدمونه الي ورثته) deyu buyurulmağın gıbbe'l-istinkâf müdde`iyân-ı mezbûrun fi'l-vâki` yiğirmi sene mürûr eyleyüb ve babaları fevt olduğun mukarrer olub lâkin nizâ`adan hâlî değil idi mezbûr Mehmed Çelebi eylesün deyu istihlâf etmeğin ol-dahî `alî vefikü's-su'al halef-i billah etmeğle bî-vech-i münâza`adan mezbûran men`-birle mâ-vak`a

ketb olundu.fî evâhir-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-`Ulemâü'l-`Azâm el-Hac Ebubekir Efendi,Mu`id

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi

-Fahru'l-Akrân Ebubekir Ağa,Kahraman

-Mehmed Emin Çelebi bin Vaiz Efendi

-Mehmed Çavuş,Divân-ı Türkman

S.44 b.130 Vech-i tahrîrî tezkere budur ki: işbu hâfız-ı temessük ze`âmetinden olan Kehli( كهلى ) nâm karyede Mehmed Başının bir çiftlik sulu ve susuz topraklarında Çevikli Mehmed Ağaya ikiyüzelli guruşa bey` edüb ol-dahî tefvîz-i kabûl edüb kânûn-ı Pâdişâhî üzere resm-i gayrî alunub yedine işbu zabt içün işbu temessük verildi ki bir kimesne dahl eylemeye li-sene erba` ve mi`ete ve elf(1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletli Hasan Ağa

-Faziletli Hüseyin Ağa

-Faziletli Ali Beğ

Sene 1094(Belgenin altına bu tarih düşülmüş).

S.45 b.131 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden Ali ibn-i Veli nâm şâbb-ı emred asâleten ve vâlidesi Rahime ve karındaşı Kâfiye taraflarından husûs-ı atiyyü'l-ferâğın tescîlî içün zâtlarını `ârifân olan Mustafa Beşe ibn-i Cebrail ve Hasan ibn-i Ebubekir nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâleti hükm-i şer`î lâ-hakk (olan(çizik)) olmağıyla vekâleten meclis-i şer`-i şerîf-i enverde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Siyauvuş Beğ bin Abdullah muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrda vâki` Hoca hamâmının mah'ut tapû cârihiyasının

san sa'ir fakîler(فقيلر) ile bundan akdem evimiz-i açub emvâl ve erzâkımız-ı sirka edüb ba`dehu hayâtları zâhir olmağla bir mikdâr mâlımızı getürüb bâkîsîn-i dahî getürmeğe kavl-i karâr edüb hayf ve gadr olmuşdur lâkin sirka husûsda mezbûr İbrahimin dahî san`î(صنعی) vardır su'al olunub takrîr-i tahrîr ve mücevverlerinde keyfiyet-i hâlî iftifsâd ve ihbârları zabt ve inşâ' olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûr İbrahim haberim ve san`ım( صنعم) yokdur deyu inkâr etmeğin bi't-taleb ahâli-i karye-i mezbûrdan olub hâzır-ı bi'l-meclis olan es-Seyyid Ömer bin Seyyid Bayram ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali nâm kimesneden su'al olunmağla mezbûr İbrahim iyi adam değildir hasetdür asl-ı mevlûdleri kendünün ve diğer `ammileri Mehmed ve Budağın,Halisanlı nâm kürdî karyedendir deyu herbiri bi'l-muvâcehe su-i hâline haber vermelerile mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla Mustafa,Yadigar

-Bektaş,tâbi`-i Ev(او)

-es-Seyyid Ahmed,Naib-zâde

-Abdülmecid (bin) İshak

-es-Seyyid Ahmed,Dişidili

S.45 b.133 Bi'l-fi`il vâli-i eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i âsafı nâzır-ı müşîr-i müşteri-yi tedbîr-i devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa cealallahu(جعل الله) tevfîka ma`âden ve ma`âşan hazretlerinin huzûrı şerîflerinde `akd-i meclis-i şer`-i nebevî olundukda medîne-i Harput sâkinlerinden olub fahru'l-müderrisin faziletlî el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman meclis-i maksûd-ı `aliyyede medîne-i mezbûra sâkinlerinden Yedekçi-zâde Ahmed ibn-i (boş) mahzarında üzerine

da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûra tâbi` olub havâss-ı hümâyûn karyelerinden Sarpulu nâm karyede çiftliğim ve Hicri nâm karyede vakfîm olmağla binüçyüz senesinde vâki` zikr olunan Sarpulu mahsûlünü emîn olan fahru'l-akrân el-Hac Ali Beğin vekîlî el-Hac Ebubekir Ağadadan ikiyüzonaltı guruşa iştirâ eyleyüb tasarruf eylemek üzere iken müşârün-ileyh el-Hac Ali Beğin ve andanda geldükde bî-haber karye-i mezbûr merkûm Ahmed iltizâm vermeğin bir def`a Harput mahkemesinde murâfa`a-ı şer`-i şerîf olduğumuzda evvel-i bey` üzerine hüküm ve hüccet-i şer`iyye olunub müşârün-ileyh el-Hac Ali Beğ tekrâr muktezâ-i şer`-i kavîm üzere yedim-i şart-ı tâm vermiş iken mezbûr Ahmed kanâ`at eylemeyüb Diyarbekir mahkemesine varub andan dahî murâfa`a-ı şer`-i şerîf olduğumuzda merkûm Ahmedin da`vası nefy-i mehaz olduğu için hüccetim imzâ olunmağıyla yine merkûm Ahmed mütenebbih olmayub bir mikdâr hasatlarımı zabta eylemişdir ve zikr olunan Hicrinin mîrî (S.46) mahsûlün merkûm Ali Beğden der-`uhde ve iltizâm eylemiş iken ta`liyen bi'l-kâfe( بالكافه )-i zabt edüb bana hayf ve gadr ve ihânet eylemişdir deyu hüccet-i şer`iyyelerini ve şart-nâmelerin irâd eyledüğümde mazmûnları takrîrine mutâbık müşâhide olunub mezbûr Ahmedde su'al olundukda fi'l-vâki` Sarpulu mahsûlün ve rüsûmatı kendimde mukaddem mûma-ileyh efendi iştirâ eyledüğü ve Harput mahkemesinde ve Diyarbekirde murâfa`a olduğunda mûma-ileyh efendi bir hüküm olundu lâkin Sarpulu mahsûlünü vâzi`ü'l-yed eyledim ve nûrşîn-ileyh Hicri mahsûlünü kabz eyledim deyu mukırr ve mu`terif oldukdan sonra tasarruf eyledüğüne şer`an ve kânûnen temessük taleb olunmağıyla yedinde bir temessük kavî( قوى ) olmayub fuzûlî kabz eyledüğü zâhir olmağın mukırr olduğu mahsûlü hüccet-i şer`iyye mûcebince mûma-ileyh el-Hac Ali Efendiye tesellüm eyleyüb ve Sarpulu mahsûlün dahî mûma-ileyh

efendinin olduğuçün ba`de'l-yevm müdâhile eylemeğe merkûm Ahmed tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-`Ulemâ el-Hac Ebubekir Efendi,el-Müfti
-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi
-Ali Efendi,el-Hatîb
-Ebubekir Efendi,el-Hatîb
-Molla İsmail,el-İmâm
-Molla Abdullah,el-Kâtib
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-el-Hac Cercis Ağa
-Mehmed Ağa,Mir-alay-ı sâbık
-es-Seyyid Mustafa Ağa (bin) Ahi Mehmed Paşa,el-Merhûm
-Halil Çelebi
-Fahru'l-Emâsil Mahmud Ağa
-Mustafa Ağa,Kethüdâ-yı Çavuş
-Ali Ağa,Emîn-i Herdi
-Fahru'l-Akrân Mustafa Ağa,Mübâşir
-Hamza Beğ,Gökçe-zâde
-el-Hac Ahmed,tâbi`-i Musli Ağa

S.46 b.134 Medîne-i Harput Sarahatun mahallesi sâkinlerinden Hasan Beşe ibn-i Mustafa ve Süleyman ibn-i Yusuf nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer mahalle-i mezbûra sâkin-i olan Ohan veled-i (boş) nâm zımmî mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb mesfûr Ohan kuyusu önü tarîk-i `âmm olub memerrimiz olmağıyla kuyusunun karşusunadır ve abıyak(ابياق) edüb tarîkin üstüne fevkânî bir ev etmekle zarârı vardur su'al olunub lâzım gelen icrâ olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'al mesfûr

zımmî el-vâki` minvâl-i muharrer üzere olub lâkin târîk-i `âmm ve memerr-i nâs min-ba`dehu zarâr isâbet eylemeyüb binâsı ile tarîkin `arz-ı vâsi` olub mürûr ve `ubûr edenlere asân olmuşdur bî-garaz-ı müslimîn müşâhid eylesünler hedî lâzım olursa hedm(هدم) oluna deyu cevâb etmeğle mahalle-i mezbûr imâm olan faziletlî Mehmed Efendi ve Mü'ezzin İbrahim ve cemâ`atlerinden Molla Mustafa ve Kasım Beşe ve Halil ibn-i İbrahim ve Ali ibn-i Ömer ve aher mahalleden es-Seyyid Fazıl ve Ebubekir nâm kimesneler mahalline varub ba`de'l-müşâhid tekrâr hâzırûn olub bi'l-meclis olub iştihâd olundukda fi'l-hakîka mesfûr zımminin binâsı sebebi ile tarîk-i `arz-ı vâsi` olub memerr edenler rahat üzere olub bir vechle zarârın müşâhid eylemedük mukaddem olmasına `âtî yokdur deyu herbiri ihbâr etmeğin bi-vech-i münâza`adan merkûman tenbih-birle mâvak`a ketb olundu.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Resul Beğ bin Mahmud

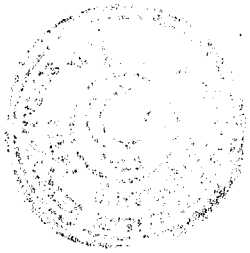
S.46 b.135 Medîne-i Harput mahallatından Câmi-i Kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan merhûm Mehmed ibn-i Hüseyin nâm kimesne vâris-i sağîr kızları Ayşe ve Emine ve zevce-i metrûkesi Fatma bint-i es-Seyyid Mehmed ve li-ebeveyn karındaşı Ahmede nâm gâyıb kızkarındaşı (boş) nâm gâyibeye ve diğer kızkarındaşları Esmihan ve Keziban nâm mevcûd-ı tâm münhasır olmağla mersûmatan Esmihan ve Keziban ha(tun)lar taraflarından mersûm Esmihanın oğlu Mehmed bin Ebubekir ve mersûm Kezibanın zevcisi Ebubekir bin Veli nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Molla Kasım ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ-

da işbu sâhibiyü'l-vesîka sağîrtân mersûmatân vasi-i mensûbeleri ve rebîbeleri olub vâlideleri olan mersûm hatun tarafından karındaşı el-Hac İbrahim Çelebi ve Ebubekir ibn-i el-Hac İbrahim şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub babası es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûr terekesinden mü'ekkilelerim-i `aid olan tecemmülât-hâne ve bağ ve hayvanat ve nakdiyye ve sa'ir hisselerini ahz edüb lâkin İğıki nâm karyede vâki` Boyacı-zâdeden iştirâ eyledi nısf-ı değirmandan mü'ekkilelerime `aid olan hisselerini vasi-i merkûm edâdan imtinâ` eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîl-i merkûm sâlifü'z-zikr değirmenin bir rub`unu mersûm Ayşe ve rub`u aheri mersûme Emineye kemâl-i `akl-i sıhhatda hibe ve temlîk etmekle ve bilâ yine beyyine kendi kabz edüb sağîratan mülk-i mevhûbları olmuşdur deyu def` ile ibkâyla eylediğinde gıbbe'l-istintâk gıbbe'l-inkâr vekîl-i merkûmdan beyyine taleb olundukda müslimînde es-Seyyid Mehmed ibn-i İbrahim ve Seyyid Ebubekir ibn-i Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdât hâzıran (olan(çizik)) olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı sâdır el-Hac Mehmed kemâl-i `akl-i sıhhatında zikrî mürûr eden nısf-ı değirmenin rub`unu kızı Ayşe ve rub`u aheri kızı Eminé hibe-i sahîh-i şer`iyle hibeye edüb velâyeten kendi eyledüğün-i bizim huzûrumuzda mukarrer mu`terifeleri bizler bu husûsa şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a olub bî-vech-i münâza`adan nısfa tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Süleyman Beşe,Pekinik

-el-Hac Cercis Ağa

-Abdülhalık ibn-i Ahmed
-diğer Süleyman Beşe
-Ebubekir Ağa,Veli Çelebi oğlu
-Seyyid Osman ibn-i Bekir Şeyh
-İzzetim Mustafa Beşe
-ve gayr-i hüm
-Seyyid Hamza,Na`lband
-Usta İbrahim (kesik)

S.47 b.136 Medîne-i Harput mahallatından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyin nâm kimesnenin vârisi sulbiyye sağîre kızları Ayşe ve Emine ve zevce-i metrûkesi Fatma bint-i es-Seyyid Mehmede ve li-ebeveyn karındaşı Ahmed nâm gâyib ile kızkarındaşı nâm gâyibeye ve diğer kızkarındaşları Esmihan ve Keziban mevcûd nâm münhasır olduğu muhakkak olmağla mersûmatan Esmihan ve Keziban tarafından mersûm Esmihanın oğlu Mehmed ibn-i Ebubekir ve mersûme Kezibanın zevcî Ebubekir ibn-i Veli nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-ü şer`î lâhakk olan es-Seyyid Kasım ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şerîf-i şâfihü'l-beyâna işbu hâfızu'l-kitâb zevce-i metrûkesi olan mersûm Fatma Hatun tarafından karındaşı el-Hac İbrahim Çelebi ve Ebubekir ibn-i İbrahim şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan babası es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûre terekesinden mü'ekkilelerime `aid olan hisselerini teemmülâthâne ve bağ ve bağçeden ve hayvanat ve nakdiyye ve sa'ir eşyadan ahz edüb lâkin mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafı Cami-i Kebir ve bir tarafı Gümrülü(كومرلى)oğlu ve bir tarafı es-Seyyid Mehmed Küçük ve bir tarafdan tarîk-i `âmm ile mahdûd evleri bi'l-cümle mersûme Fatma mülkiyyet üzere kendisi

zabt edüb mü'ekkilelerime hissesinden imtinâ` eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîl-i merkûm sâlifü'z-zikr evleri müteveffâ-yı merkûm el-Hac Mehmed hacc-ı şerîfe revân olduğundan zevcesini verecek mihr-i mü'eccelesi mukâbelesinde takâss ve temlîk etmekle mülk-i mu`âhiyesi olmuşdur deyu def` ile mukâbele etmekle gıbbe'l-istintâk vech-i meşrûh üzere takâss olunduğu vekîl-i merkûm es-Seyyid Monla Kasım münkir olub vekîl-i merkûm es-Seyyid Mehmed Çelebiden beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid İbrahim ibn-i Ali ve es-Seyyid Hasan ibn-i Seyyid Mustafa nâm kimesneler (şehâdetlerile(çizik)) li-ecli'ş-şehâdet hâzırûn-ı bi'l-meclis olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` münâza`-ı fîh olan evleri müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Mehmed hacc-ı şerîfe revâne oldukda zevce-i mersûm Fatmaya vereeek mihr-i mü'eccele mukâbelesinde takâss edüb ol-dahî kabûl etmekle bizi eşhâd edüb revâne oldu bizler bu husûsa ve vech üzere şâhidiz şehâdet dahî eder deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde gayr-i memâye firâset( فراسة )ü'l-kabûl-i şehâdetleri mesmû`a olub mersûme Fatmanın takâss olduğu zâhir olmağın bî-vech-i münâza`adan men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Usta Ali,Sarrâc

-Uluziya(الاوزبا) Seyyid Osman

-el-Hac Cercis Ağa

-Ahmed ibn-i Abdülhalık

-Seyyid Budak

-Ebubekir Ağa,Veli Çelebi-zâde

-İzzetim Mustafa Beşe

-Üst(اشت) Ahmed

-Debbâğ Seyyid Ömer
-Ömer ibn-i İshak-zâde

S.47 b.137 Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyin nâm kimesne vârisi sulbiyye sağîr kızları Ayşe ve Emine ve zevce-i metrûkesi Fatma bint-i es-Seyyid Mehmed ve li-ebeveyn karındaşı Ahmed nâm gâyib ile karındaşı Rabia nâm gâyibeye ve diğer karındaşlar Esminhan ve Keziban mevcûdlar münhasır olub asîl mesele-i tashîhi yiğirmidört sehimden müstakîm olmağla sehâm-ı merkûmanın salisân ki onaltıdır sağîrtân-ı mersûmatânın herbirisine sekizer sehim dahî mersûmatân Rabia ve Esminhan ve Kezibana `aid olduğu mukîn oldukdan sonra mersûmatân Esminhan ve Keziban tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tesecîlî içün mersûm Esminhanın oğlu Mehmed (olub(çizik)) ibn-i Ebubekir ibn-i Veli şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Molla Kasım ibn-i Mustafa nâm kimesne mahfîl-i kazâ ve lâzimü'r-rızâda müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve kızları mersûmatân taraflarından vasî olan mersûme Şerife Hatun tarafından bimâ-hüve nehci'şşer`î tasdîka vekîlî olan babası es-Seyyid Mehmed Çelebi (İğıki nâm karyede olan Boyacı-zâde değirmeni(çizik)) muvâcehe (muvâcehe)sinde bi'l-vekâle ikrâr ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûrenin müverrisimiz el-Hac Mehmed İğıki nâm karyede olan Boyacı-zâde değirmeni demekle mu`arref değirmanda olan nısf-ı hissesinin her rub`unu kızlarının herbirine hibe eyledüğünü ve mahalle-i mezbûrda vâki` olan ma`lûmatu'l-hudûd evlerini zevcesi mersûmenin mihr-i mü'eccelesi mukâbelesinde takâss eyledüğü tâlib ve zâhir olub mü'ekkilelerim değirmanda ve evlerde medhalim olmamağla `armâza (عرمازه) hisseleri mertebesi zimmetleri berî eylediklerinden

sonra sa'ir tecemmülât-hâne ve bağ ve bağçe ve hayvanat ve nakdiyye ve bi'l-cümle emvâl ve erzâk ve me'kûlât mü'ekkilelerim vech-i muharrer üzere hisselerini herbiri tamâmen ahz ve kabz eylediler ba`de'l-yevm irse müte`allik mersûme Fatma Hatunun ve sağîrtân-ı mersûmatda min-yed-i mutâlibesi ve münâza`ası yokdur ve da`vası kalmadı min-külli'l-vechen zimmetleri ibrâ-i `âmm ve iskâta tâm eyleyesiz dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhata hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ-'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Cercis Ağa

-Ebubekir ibn-i Veli Çelebi oğlu

-Mustafa Beşe,`İzzetim

-Ahmed Çelebi bin Abdülhalık

S.47 b.138 Tepegöz(طپه‌كوز) mahkemesinden Ali Çavuş bin Mehmed asâleten ve `ammisi Mahmud Beğ taraflarından Halid Beğ bin Osman ve Mehmed Beğ bin Halil şehâdetleriyle vekâleten meclis-i şer`de faziletlî el-Hac Ali Efendi muvâcehesinde ikrâr-ı tâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Arındık nâm karyede vâki` Aruz(اروز) ve Sahik topraklarının nısfî bundan evvel asâleten ve vekâleten dam yeri nısfî ile mûma-ileyh efendiye tefvîz ve bey` eylemiş idim hâlâ nısf-ı aherlerin dahî yine bi'l-asâle ve bi'l-vekâle otuz guruşa izn-i sâhib-i arz ile tefvîz edüb kabz-ı meblağ eyledim ve bundan mâ`adâ karye-i mezbûrada vâki` Zeğarci( زغارجى ) toprağı demekle ma`rûf toprağımın a`lâ ve sulu yerinden ondört kile tohum isti`âb eden mevzi`-i mu`ayyenesini kadîmi hakk-ı sakî ile be-ma`rifet-i sâhibü'l-arz mûma-ileyh efendiye otuz guruşa tefvîz ve ferâğ edüb mukâbele-i ferâğda olan meblağ-ı mahsûsan ahz eyledim ba`de'l-yevm ondört kîlelik zemîn ve Aruz(اروز) ve Sahik

toprakları müfevvez-i mehazıdır dedikde mâ-vak`a ketb olundu.fî selh-i cumâdiyi'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Selh-i Cumâdiyi'l-Ahire 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-(kesik)
-Vacib Efendi(kesik)
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-el-Hac Ömer Çelebi bin Ebubekir
-Ahüvve Mehmed Çelebi
-Ahi diğer Osman Çelebi
-Osman Beğ
-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Abdurrahman,Sağman
-Monla Ahmed (bin) Nimetullah
-es-Seyyid Ömer,Abdullah-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.48 b.139 Medîne-i Harputda Alaca mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem mütèveffât olan Halime bint-i Mahmud nâm hatunun vârisi ve rebbe kızı Belkıs bint-i Mehmed ve kızkarındaşları Safiye ve Ümmü bintî Mahmud nâm hatunlar münhasır olub muhâllefâtının nısfî kızı mersûm Belkısa ve nısf-ı aheri `ala tarîkü'l-`asabitü'l-nisbete mersûmatân Safiye ve Ümmüye `aid olmağıyla mersûmatân Safiye ve Ümmü taraflarından `akd-i atiyye'l-bey ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtlarını `ârifân olan (Ali) Molla Ali ve Mustafa ibn-i Kara Halil nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enverde işbu hâfız-ı fahru'l-müderrisin faziletlî el-Hac Ali Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm

ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mersûme Halimeden intikâl edüb (mersûm(çizik)) mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafda Malbuldu(مال بولدی) ve bir tarafdan Ebubekir Beşe ve bir tarafdan Süleyman evleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd iki bâb evleri ve bir ayvan ve bir havlunun nısfî mersûm Belkısın ve nısf-ı aheri mü'ekkilelerimin olmağıyla mü'ekkilelerim mersûman nısf-ı hisselerinin dört sehimde bir sehimini on guruşa ve üç sehimini beş guruşa mûma-ileyh efendiye bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eylediklerinde mûma-ileyh dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra cem`an semen-i mezkûr onbeş esedî guruşa mü'ekkilelerim ba`de'l-ahz beyyinelerinde nısfan kabz etmekle zikr olunan evlerde medhalleri kalmayub mûma-ileyh efendinin mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikden sonra merkûm Belkıs tarafından tescîl vekîlî olan es-Seyyid İsmail Efendiye hâzıru'l-meclis olmağıyla mersûmatânın bey` eyledikleri nısf hissede mü'ekkilemin `alâkası yokdur deyu takrîr etmeğin gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Monla Halil bin Hasan Beğ
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman
-es-Seyyid Yahya,Pekinikli
-Kurdu Mustafa Efendi
-Şaban,Karacalı

S.48 b.140 Bi'l-fi`il vâli-i eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i rûşen müşîr-i tedbîr devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa yesarallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin taraf-ı ref`i-

lerinden husûs-ı atiyyü'l-beyân-ı fasl içün buyûruldı-yı şerîf ile es-Seyyid Mehmed Ağa mübâşir ta`yin olunduğuna binâ-i medîne-i Harputa tâbi` Perçenç nâm karyeye varılub Bağdadı Behişt-i ayâveden gelüb asitâne-i sa`âdet-i hilâfet-i `azîmet eden vezîr-i asaf-ı nazîr müşîr-i birci(برجی) tedbîr-i sa`âdetlî ve `âtifetli Hasan Paşa yesarallahu tevfîk-i ma`âden ve ma`âşen hazretlerinin huzûrı `izzetlerinde `akd-i meclis-i şerîf-i nebevî olundukda bundan akdem Kerkük vâlisi olub mağrûren asitâne-i devlet-i cânibe revâne olan Hüseyin Paşa Hazretleri meclis-i ma`kûd medîne-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan evvel kendi tarafından asîl ve karındaşı Ebubekir tarafından bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîl olan Mehmed Çelebi ve müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve sağîre kızı Firdes tarafından vasî olan Esminhan Hatun ve müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi Asiyye tarafından ta`yin vekîlî olan Kürd kızı Safiye muvâcehelerinden takrîr-i kelâm edüb bundan akdem Şam Trablusu vâlisi olduğumda müteveffâ-yı mezbûr Hasan Ağa kethüdâm olduğuçün muhâsebem kalmışdır deyüb beş kese guruşa dahî karz-ı tarîkle alacağım vardur deyu hâliyan vârislerinden da`va ve taleb-i sadedinde olduğumda vâris-i merkûm müteveffâ-yı mezbûre tereke-i vâfiyesi olmaduğundan mâ`adâ muhâsebesi ve `ala(cağın(çizik))câğın ma`lûmumuz değildür deyu cevâb üzere iki maslahûn tavassut edüb bir mushaf-ı şerîf ve bir re's at ve bir sîm kılıç ve yüzelli esedî dahî nakd olmak üzere inşâ' ve `akdü's-sulh eylemelerile tarafından kabûl eylediğimizde bedel-i sulh olan mushaf-ı şerîf ve atı ve kılıç ki sîm ve yüzelli esedî guruşu tamâmen vâris-i mezkûr yedinden ahz ve kabz eyleyüb mâ`adâsından fâriğ vâris-i merkûmun cümlesin-i zimmetin-i ibra-yı `âmm ve ve kâti`ü'n-nizâ` ile ibrâ ve iskât edüb ba`de'l-yevm vâris-i merkûmda min-ba`dehu da`va ve nizâ` ve mu-

tâlibe kalmadı şöyle ki kendimden ve vekîlimden ve ba`dehu vâris-i hazihi bir tarîkle ba`de zamân vâris-i merkûmdan cüz'-i ve küllî da`va edüb biri rencide ederler ise `inde'l-hükkâmü'l-kirâm ibkâhümullahu teâla mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhat-ı ibrâ ve iskât hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i rebi`ü'l-ahir lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Osman,Taşkun-zâde

-Ayyine(ایینه) İbrahim

-İbn-i diğer Mustafa

-Mahmud Beğ

-Kır Mehmed,karye-i Perçenç

-Hasan Beğ bin es-Seyyid Himmet

-Ahi Hüseyin

-Ayyine(ایینه) Süleyman

S.48 b.141 Şehruz mahallesi Defter Hurbik(دفتر حوربیک) nâm zımmiye işbu hâfızu'l-kitâb oğlu olub şeref-i İslâm ile müşerref Mehmed muvâcehesinde ikrâr bir tarafı Köse Ali ve bir tarafı Salıncı(سلنجی) Manas ve bir tarafı İsmail Beşe ve bir tarafdan Yakub ve bâb kış evi tahtı ile ve örtmesi ile ve Sacırlunu(سجرلنو) nâhiyesinde bir tarafı Halil Beşe ve bir tarafı Mevlüd Beşe ve bir tarafı Maksud bağları bağımı,bağçemi ve evi suları dört sehimde bir sehimini bir kılıca ve üç sehimini bir kazgana safka-ı vâhid ile merkûm Mehmed bi'l-îcâb bey` ve temlîk ol-dahî minvâl-i iştirâ zikr olunan kılıca ve kazgana ahz ve kabz bağ ve bağçe ve sular ve evi mezbûr Mehmedin mülk-i müşterâsıdır.Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

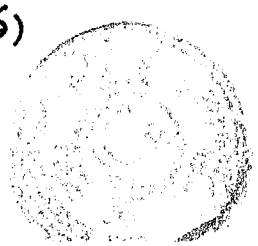
Şühûdü'l-Hâl

-Molla İsmail,Kırış(قریش)

-Molla Ahmed (kesik)
-Kara Mevlüd (kesik)
-Yusuf Ali,Karacalı
-es-Seyyid Mehmed (kesik)
-es-Seyyid Emir-zâde (kesik)

S.49 b.142 Medîne-i Harput mahallatından Alaca mahallesi sâkinlerinden Belkıs bint-i Mehmed nâm hatun tarafından Ahmed ibn-i Hasan ve Ebubekir Beşe ibn-i Ali Çelebi dayızâde şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan İmâm Monla İsmail nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enverde fahru'l-müderrisin el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin vâlidesi müteveffâ-yı Halimden intikâl edüb mahalle-i mezbûrda vâki` iki bâb evlerinin bir ayvan ve bir havlunun nısfî mü'ekkilemin ve nısf-ı aheri (mûma-ileyhin(çizik)) hâlisaları Safiye ve Ümmünün mülk-i mevrûsu olmağıyla mersûmatân hisseleri mûma-ileyh efendiye bey` etmeleriyle mü'ekkilelerimin nısf-ı merkûmda asla medhalî yokdur mûma-ileyhin mülk-i müşterâsı(dır) olmağıyla keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman
-es-Seyyid Yahya,Bektaşlı
-Şaban,Karacalı
-Kurd Mustafa-zâde
-Ebubekir Efendi,el-Hatîb
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Monla İsmail,Kırış(قريش)

S.49 b.143 Medîne-i Harput mahallâtından olub Ahi Musa mahallesi sâkinlerinden el-Hac Hasan ve Hüseyin Beşe ibnî Ebubekir ve `ammi-zâdeleri Yusuf Çelebi ibn-i el-Hac (Himmet(çizik)) Abdurrahman nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb fahru'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Ağa ibn-i Osman Ağa muvâcehesinde herbirimiz bi-tav`ühüm ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb müşârünileyh Mahmud Ağa cihet-i karz-ı şer`iden vâcibü'l-edâ ve lâzimü'l-kazâ dörtyüzotuz guruşa ki te`kîden asîl nısfî ikiyüzonbeş esedî guruş eder verecek deynimiz olub zimmetimizde mukarrer olmağıyla hakk-ı mutâlibesi olduğuçün biribirimize keffîl-i bi'l-mâl oldukda hîn-i mutâlibede tarafımızdan dilerse tamâmen ahz ile ve bizler dahî bir vechle ta`allül etmeyüb bi-tevfikullahu teâla tamâmen edâ ve teslîm edelim deyu herbiri minvâl-i muharrer üzere mukırr ve müte`arrif olduklarından sonra mezbûran el-Hac Hasan ve Hüseyin Beşe bi-tav`ühümâ takrîr-i kelâm edüb meblağ-ı mezkûr edâ olunmak içün keffîl-i merkûm Yusuf Çelebi-i tarafımızdan dahî vekîl dahî eyledik ki Hüseyin mütâlibede mezkûr hâzır olmazsa evvelâ bizim ism-i mâl-ı ıtlâk olunan `akârat-ı menkûlatımızı fürûht edüb edâ ile dediklerinde merkûm Yusuf Çelebi dahî vekâleten merkûmu kabûl eyledüğünden mâ`adâ takrîr-i kelâm edüb eğer mezbûranın mâlları vefâ eylemezse kendüm keffîl-i bi'l-mâl olduğum ecilden mâlımdan tekmîl ve tesellüm edeyim dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevm-i hams ve'l-`aşere min şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(15 Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Câmi-i Kebir

-Monla Mustafa,el-İmâm
-el-Hac İsmail Efendi,Kırış(قريش)
-Molla Abdullah,`an-karye-i Yerdik(يردیک)
-es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Mehmed Paşa
-Mehmed Ağa,ez-Za`im
-es-Seyyid Abdülkerim bin Abdülkadir
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Bektaş,Müridili

S.49 b.144 Hacılı mahallesi sâkinlerinden Mahmud Beğ ibn-i Ramazan Beşe meclis-i şer`de karındaşı müteveffâ Mehmed Beğin oğlu Ali Çavuş muvâcehesinde ikrâr edüb Arındık nâm karyede Zeğarci(زغارجی) demekle ma`rûf toprağın babamdan bana ve karındaşım Mehmed Beşe intikâl eyledüğü eeilden iki rub`u benim ve iki rub`u Ali Çavuşun iken bir rub` toprağımın hakk-ı tasarrufunu bundan akdem Hacı Mustafa Ağaya ve nîm rub`unu karındaşı Kılıca tefvîz edüb ve nîm toprağımın hakk-ı tasarrufunu bindoksandokuz senesi muharremi'l-harâmında sâhib-i arz olan emîn Osman Beğ izniyle ve bundan mâ`adâ Guruş (غروش) toprağı demekle ma`rûf olub tasarrufumda olan toprağın nısf-ı şâyi`asını ve Yağrik(یغریک) toprağı demekle ma`rûf bir kıt`a tarlanın hakk-ı tasarrufunu altmış guruş mukâbelesinde Ali Çavuşa ferâğ edüb ol-dahî sâlifü'z-zikr Zeğarci(زغارجی) yeri toprağının nîm rub`unu ve Guruş(غروش) toprağının nısfını ve Yağrik(یغریک) toprağının ma`lûmu'l-hudûd bir kıt`a tarlasını tefevvüz eyledikden sonra altmış guruşa ahz ve kabz eyledim ve bundan mâ`adâ Ali Çavuş benden ikiyüz guruş deyn-i ittihâz edüb rub` toprağı rehin-i vaz` eylemiş idi ikiyüz guruşumu ahz edüb fikr-i rehin olmağıyla alacak hakkım ve rub` toprağından medhalim kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i rebi`ü'l-ahir

li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mustafa bin Haydar

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Osman Ağa,Küçük Köse-zâde

-Ahüvve Yusuf Beğ

-Halid Beğ bin Osman Beğ

-Ahüvve Halil Beşe

-İbrahim,Şâtır-zâde

-Kel Ahmed,Bakkâl

-Hüseyin (bin) Şan Ali

-ve gayr-i hüm.

S.50 b.145 Medîne-i Harputda Sarahatun mahallesi sâkinlerinden Halil (bin) Mustafa nâm kimesne asâleten ve karındaşı İbrahim tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân-ı ibrâçün el-Hac Ebubekir bin Ahmed ve Ali ibn-i Ahmed nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olmağla vekâleten ve kızkarındaşları Sabiha ve Sadıka ve vâlideleri Hadice Hatun tarafından dahî es-Seyyid Mevlüd ibn-i Sökükbulan(سکوکبولان) ve Monla Bekir Oya-zâde şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan Topçu el-Hac Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûrda Gürcü Beğ mahallesi zımmilerinden Tomancan ve Ohan ve Müfdesi(مفرسی) ve sa'irleri muvâcehelerinde herbiri asâleten ve vekâleten herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm mersûm Hadicenin zevcî ve sa'irimizin babası olan Mustafa târîh-i vesîkadan onüç seneden mukaddem hevâ ve hevâsında nefsî tuğyân olmağla mahalle-i mezbûrdan kefere düğününe varub sarhoş-ı hâl oldukda bıçak ile kendi üzünü darb eyledüğü sebeb ile fevt olduğu bundan akdem isbât ve hüccet-i şer`iyye olunmuş iken hâl-i hakkımızda ve zamîr-i vesâyeten

ve küllün olanlarımız asâleten da`va sadedinde olduğumuzda yüzyetmiş guruşu zimmetlerinden ahz edüb ibrâ-i hüccet olduğundan mâ`adâ bir def`ada fermân-ı `alî getürüb ve vâli-i Diyarbekir tarafından mübâşir getürülüb tekrâr yüzotuz guruş alınub mezbûr mübâşir alub hüccet olunmağın bizlerde sağîr olanlar bâliğ ve bâliğa olub ahvâlden haber ve agâh olduğumuzda min-külli'l-vücûh eğer mahalle-i mezbûrda ve sa'ir mahallelerde olan zımmilerde mezbûr Mustafanın dem-i diyyete müte`allik da`va ve husûmetimiz olmayub el-hâlet-i hazihi zımmiden bizlere onbeş guruş dahî vermelerile ahz ve kabz eyledik ve ba`de'l-yevm herbirimiz da`vâ-yı mezkûmdan fâriğ ve zımmilerin biri eğer san`( صنع )ıları var ise `afv eyledik şöyle ki asâleten ve vekâleten bir tarîkle da`vamız sâdır olursa `inde'l-hükkâmü'l-kirâm kesirhümullahu teâla alî yevmi'l-kıyâm mesmû`a olunmaya dediklerinde gıbbe't-tasdîka sıhhat-ı ibrâya ve fâriğa hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Fazlı Çelebi
-Monla Ahmed bin el-Hac Nimet
-Ali Beğ,Müridili min-dereyi(دره ی) tîmâr
-es-Seyyid Süleyman (bin) Sökükbulan(سوکوکبولان)
-Hüseyin Beşe ibn-i Hasan Beşe
-el-Hac Mustafa,Debbağ-erdi(اردی) Ömer
-Ebubekir bin Davud Efendi
-Hasan ibn-i Abdullah
-Abdulmuteki Hızır Beşe
-Mehmed Beşe ibn-i Osman Beşe
-Sofi oğlu Mehmed

Aher cit(حبر) `ane'l-sicili'l-mahfûza nemagallahu'l-fakir

subhâne teâla Feyzullah el-mevla be-medîne-i Harput.
Zahir-i mazmûna bi-karâr el-müdde`î nemagallahu el-müdde`idi (المدعى) Mustafa nemagahu'l-fakirullahu subhâne ve teâla İsmail el-kâdı be-medîne-i Harput.

S.50 Eyâlet-i Diyarbekirde vâki` Kalâ` neferâtı `ulûfe-
b.146 lerinin binyüziki senesinde sülüsânî tahsîline fermân-ı cihân-ı mütâ`ala me'mûr olan fahru'l-emâsil ve'l-akrân Kasım Ağa zîde mecdehu ma`rifetiyle Mustafa Beğ nâm kimesne buyûruldu-yı şerîfle Harput kal`ası `ulûfeleri bi-sâlim tahsîli içün ta`yin olduğuna binâ-i mezbûr Mustafa Beğ meclis-i şer`-i şerîf hâzırân olub kal`a-ı mezbûre dizdârı vesa'ir neferâtı muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüb ve bast-ı `ane'l-merâm eylediği mezbûrlarının `ulûfeleri Pağnik nâm karye mahsûlâtından olmağıyla mübâşirim hasebiyle sülüsân olmak üzere yüzkırkaltı kîle buğday ve yüzdört kîle şa`ir ve onbir kîle erzen(ارزن) ahz ve kabz eyledim dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i saferi'l-hayr li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Saferi'l-Hayr 1103).

Şühûdü'l-Hâl
-Ali Çavuş bin Solak
-Mustafa Beşe,`İzzetim
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.50 Medîne-i Harputda Ortak mahallesi sâkinlerinden
b.147 Mahmud ibn-i Ebubekir nâm kimesne asâleten ve kızkarındaşı Ayşe tarafından husûs-ı atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan Kibâri Mehmed ve diğer Mehmed ibn-i Ebubekir şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Ahmed Beşe ibn-i Ali muvâcehesinde ikrâr eder ki li-eb karındaşımız olub gâyib iken fevtî haber gelen Mehmed ibn-i (Ahmed yetim mansûmeye münhasır olmağla müteveffâ-yı(çizik)) Abdül-

latif nâm kimesnenin vârisi zâhir-i ibkâ ve mü'ekkilem Ayşeye ve `ammisi oğlu Mehmed ibn-i Ahmed nâm yetim mansûmûye münhasıra olmağla müteveffâ-yı mezbûr terekesinin altı sehimde bir sehimini bana ve ve bir sehimi kızkarındaşım Ayşe ve dört (sehimini) `ammi-zâdesi mezbûr Mehmede `aid olmağın medîne-i mezbûre tâbi` Şüşnaz nâhiyesinde vâki` bir tarafdan şâhid mezbûr Sarı Mehmed ve bir tarafı `ammi-zâdesi Ahmed ve bir tarafı müşteri-i mezbûr Ahmed Beşe ve bir tarafı yine şâhid-i mezbûr diğer Mehmed mülkleriyle mahdûd bir bâb mülk-i mevrûs olan minvâl-i muharrer üzere sülüs hissemizi harâbesi ve arz-ı hâliyası ile merkûm Ahmed Beşeye beş `aded esedî guruşa bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtân bey` ve (temellük(çizik)) temlîk edüb kabz-ı semen eyledik ba`de'l-yevm zikr olunan Ebubekir ve harâbesi ve arz-ı hâlisinin altı sehimde iki sehimi Ahmed Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i cemâziyi'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Ali Çavuş bin Nasuh Beşe

-Kasım Beşe

-Gümüşlü Ahmed Çelebi

S.51 b.148 Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Avik veledi Avanik duhterleri olub hala Habusi nâm karyede sâkine olan Danik ve Hüseynik nâm karyede sâkine olan Ananik nâm (karyenin(çizik)) kızların ve karındaşları olub aher diyârda olan Artin zımmî tarafından mesfûr Maramayek(مراما يك) vekîl olmağla asâleten (ve) vekâleten taraflarından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semen tescîlî içün zâtlarını `ârifân olan Ali

Beşe ibn-i Mehmed ve Ahmed ibn-i Ali şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şerî lâ-hakk olan Cengiz Asdar(جنكيز اصدر) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Güzel (bint(çizik)) bint-i Yusuf nâm hatun tarafından câ-i atiyyü'z-zikr tasdîka vekîli olub karındaşı İbrahim Beğ muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sâlifü'z-zikr Kesrikde vâki` bir tarafında Abbas ve bir tarafında Mehmed Çelebi ve bir tarafında Keşiş yeri ve bir tarafda tarîkle (`âmm(çizik)) ile mahdûd iki bâb kış evi ve bir bâb kiler ve ayvân ve oda ve ahuru ve samanlık ve iki havlu ve bir kış damı ile tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i (ile) şer`î ile mersûm hatuna şâyi bir kılıç ile otuziki `aded esedî guruşa (ile(çizik)) bey` ve temlîk ve teslîm eylediklerinden sonra semen-i mezkûru ve kılıcı mü'ekkilelerim mesfûrtan ahz ve kabz eylediklerinden mâ`adâ Danik(دانيك) ile mersûm Ananik kefîl olduğu karındaşım gelüb da`va ve zarâr isâbet ederse zâmin eyledi dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı cemâziyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman

-Mahmud Beğ bin Derviş

-Veli,Selili

-Yusuf ibn-i Ahmed,Bölükbaşı,Hinsurlu

S.51 b.149 Medîne-i Harput sâkinlerinden Mahmud ibn-i Kaya Beşe nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Ebubekir ibn-i Ömer Çelebi nâm kimesne mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb Melik Şahin zimmetinde dört ay va`ad ile kırkiki `aded esedî alacağım olmağla on gu-

ruş mezbûr Ebubekir Çelebi vermek içün yedime temessük vermiş iken edâdan imtinâ` eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur deyu temessükü ibrâz eyledüğünden sonra onguruşunu hâvalemin( حاوله ) üzere yedine temessük verildi deyu lafzî olub kefâlet ve zamânet lafızları olmamağla mezbûr Ebubekir ecilinden istifâr olundukda fi'l-vâki` ben verdim demiş idim kefîl ve zamân da`ir ve kimden mâ`adâ yine mâlımı Şahin zımmiden alurum Ebubekirde da`vam (ve) mutâlibem yokdur deyu zimmeti mutâlibeden berî eylemişdir husûs-ı merkûm içün fetvâ-yı şerîfim vardır deyu ibrâz eyledüğünde mazûn-ı şerîfinde Zeyd-i Amrın zimmetinde olan Bekirin deyn-i ma`hûd deyn-i kefîl olub lâkin Bekir merkûm Zeydi kefâlet-i merkûmdan ibrâ-i ayyine(ابنه) deyn-i ma`hûdu tekrâr kefilimi taleb eder yoksa Amr ve deynimiz-i taleb eder şer`an beyân buyûrula deyu istifâde olundukda Amrdan taleb eder deyu cevâb buyûrulmağın merkûm Mehmed Beşeden istintâk olundukda kefâlet olduğu sûretde berî olmadım deyu münkir olub istihkâk-ı beyyine taleb olundukda müslimînden Mehmed Beşe bin Ali ve Ebubekir Beşe ibn-i Osman Beşe li-ecli'ş-şehâdet hâzırân olub fi'l-vâki` sâlifü'z-zikr kırkiki guruş husûs içün merkûm Ebubekir ile nizâ` eyledikleri on guruşdan zimmetin-i berî eyledim sende medhalim kalmadı Melikden taleb ederim deyu takrîr eyledi deyu şehâdet edüb mesmû`a ve makbûle olmağla bî-vech-i münâza`adan men`e Mahmud Beşenin tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali bin Hasan

-Monla Mustafa,Yadigar

-Mehmed ibn-i Osman Beşe

-Osman Çelebi,Kethüdâ-i Şehir

-ve gayr-i hüm.

S.51 b.150 Medîne-i Harput Cami-i Kebir mahallesinde sâkine olub zevcî es-Seyyid Mustafa ibn-i Mehmed nâm kimesne ta`rifle mu`arrife olan Hadice bint-i Ali nâm hatun meclis-i şer`-i şerîf-i enverde işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Mustafa ibn-i Haydar muvâcehesinde bi-tav`uhâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ozan nâhiyesinde bir tarafından el-Hac Mustafa ve bir tarafda Ali Çavuş-zâde ve bir tarafında Gümüşlü-zâde mülkleri ve bir tarafdan Hicri Ozan ve ba`zen tarîkle mahdûd olub hâliyan mülkiyyet üzere merkûm el-Hac Mustafa Efendinin tasarrufunda olan bağ ve bağçe ve suları ve tevâbi`î mukaddeman kayınbabam olan es-Seyyid Mehmedin olmağıyla ba`de'l-fütüvvet oğlu olunub bundan evvel zevcim olan Eyübe ve hala zevcim olub diğer oğlu olan merkûm es-Seyyid Mustafaya ve zevce-i metrûkesi (boş) hatuna ve kızları Keziban ve Safiye ve Hadice ve Ayşeye intikâl etmekle zevcesi (zevcesi) dahî müteveffât olub oğulları ve kızları merkûmuna intikâl etmiş iken işbu hâzıru'l-meclis zevcim Mustafa ve kızkarındaşları mersûmat bağ-ı merkûmu zevc-i olan Eyübün hissesiyle ma`an mûma-ileyh Mustafa Efendinin Şüşnaz nâhiyesinde vâki` ma`lûmu'l-hudûd bağı ile mübâdele edüb ellibeş guruş dahî ahz eylemeleri ile zevcim müteveffâ Eyübün terekesinin rub`unu nasîm( ) olmağla bağ-ı mezkûr ve hissem vardır deyu zimmetinde mihr-i mü'eccelem kalmağıyla terekesinde taleb-i da`va sadedinde olduğumda müslimûn ve maslahûn tavassut edüb onsekiz sene mürûru mütehakkik olmağıyla (S.52) da`va-yı kâdir olmaduğuma fetvâ-yı şerîfesi olmağın beyyinemizi altıbuçuk esedî guruşa inşâ-i `akdi's-sulh eylemelerile tarafından sulh-ı kabûl etmekle bedel-i sulh olan altıbuçuk esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ husûsiçün merkûm Mus-

tafa Efendide vicâhen mine'l-vücûh irse ve mihre müte`allik da`va ve nizâ`am ve bir tarîkle mutâlibeye kalmadı zimmetin-i ibrâ-i `âmm ve kâti`ü'l-hüssâm ile ibrâ ve iskât eyledim dediğinden sonra zevcî merkûm Seyyid Mustafa dahî bağ-ı mezkûru târîh-i mezkûrda mûma-ileyh efendiden bey` ve iştirâk edüb mübâdelemiz olan bağı dahî aher fürûht etmüşüz medhalimiz kalmamışdır deyu takrîr etmeğin istihkâmına şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî şehr-i evâ'il-i cumâdiyi'l-ula lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ulâ 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Süleyman Efendi ibn-i Hüseyin

-Ahüvve es-Seyyid Yasin

-es-Seyyid Yahya Çelebi,Ahi Vaiz Efendi

-Kâr Osman ibn-i Cafer

-Taştimur-zâde Osman

-Derzi Mahmud oğlu Mahmud

S.52 b.151 Medîne-i Harput muzâfâtından Müridi nâm karye sâkinlerinden iken bundan (bundan) akdem fevt olan Hasan bin Mahmud nâm kimesnenin yiğirmi esediden ez-yed nâm deynî olub medyûnan olduğuna Mustafa ibn-i Mehmed ve Hemşin Ömer şehâdetlerinden sonra vefâ etme menkûlâtı olmayub `akârı bey` olunmasına izn-i şer`-i lâ-hakk olmağıyla vârisi sulbî kebir oğlu Mehmede ve sulbiyye sağîre kızları Fatma ve Safiyeye ve zevce-i metrûkesi Hadice bint-i Ali nâm hatun münhasıra olduğu muhakkak olub sağîrtan-ı mersûmatan tarafımızdan karındaşı merkûm Mehmed vasî nasb olundukdan sonra kendi tarafından asâleten ve sağîrtan tarafından vesâyeten ve mersûm Hadice tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Monla Süleyman ve Topçu el-Hac Mustafa şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan hala

zevcî es-Seyyid Halil nâm kimesne vekâleten şer`-i lâzimü't-tevkîrde Mehmed ibn-i Osman muvâcehesinde herbiri bi'l-asâleten ve bi'l-vesâyeten ve bi'l-vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden sâlifü'z-zikr Müridide iki tarafından faziletlî el-Hac Ali Efendi ve bir tarafdan Yusuf oğlu ve bir tarafdan Ekrüzlü oğlu mülkleriyle mahdûd evleri bağ harâbesini deyn-i merkûm eciliçün semen-i mislisi olan onaltı ve buçuk esedî guruşu merkûm bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûli bâtan bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen ve teslîm-i mebi` eyleyüb medhalimiz kalmadı dedikle-rinden sonra merkûm Mehmed dahî tasdîk edüb mülk-i müşterâsı olduğu ecilden müşteri-i merkûm işbu hâfızu'l-kitâb mevlânâ mûma-ileyh el-Hac Ali Efendi muvâcehesinde bu muktezâ-yı şer`-i şerîf bi-tav`a takrîr-i kelâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm e-düb mûma-ileyh efendi mâru'z-zikr menzile mülâsık olub şif`a ittihzâ ittihâz etmekle hükm-i şer`î lâ-hakk olduğu içün se-men-i mezkûran onaltı ve buçuk esedî guruşumu mûma-ileyh e-fendiden tamâmen ahz eyleyüb bey`-i mezkûr evleri ve bağ ha-râbesini tesellüm ve temellük eyledi mülk-i müşfi`asıdır key-fe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhat-ı cürüm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i cumâ-diyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Molla Halil bin Suhta(سوختہ) Bekir
-es-Seyyid Abdurrahman,Sağmani-zâde
-el-Hac Mahmud bin el-Hac Yakub
-es-Seyyid Resul bin Mahmud
-Mehmed Çelebi,Hükûm-zâde

-es-Seyyid Mevlüd (bin) Sökükbulan(سوكك بولان)
-Ebubekir Efendi,el-Hatîb-i Aydın
-Molla Abdullah,Yerdiği(يردیك)
-Hasan Çelebi bin Sübhanverdi

S.52 Medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetinin Mesni
b.152 (Mesni) oymâğından olub bundan fevt olan Murtaza Ağa nâm kimesnenin sulbî oğlu Mustafa ve Mahmud Beğlerin asâleten ve karındaşları Osman Ağaya merkûm Mustafa Beğin vekâleten ve sağîr oğulları Mehmed ve Rıdvan ve Ebubekir ve Ali ve sağîre kızı Kerimeye savb-ı şer`-i mutahharadan vasîleri olub kendi tarafından dahî asîl olan Ayşe Hatun tarafından ve müteveffâ (oğlu(çizik)) oğlu Ömer Ağanın oğlu Ahmed nâm sağîr ve kızı Seyhan ve sağîreye dahî vasî olmağıyla tarafından Mustafa ibn-i Ebubekir ve Monla Mehmed ibn-i Murad şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan Yunus bin Mahmud vekâleten ve Murtaza Ağa karındaşı müteveffâ Ebubekirin oğlu Rıdvan ve Mustafa ve zevce-i metrûkesi Kenace(كناج) nâm hatun tarafından Yusuf nâm kimesne vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Mehmed ibn-i Ahmed muvâcehesinde herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Nekrek nâm karyede vâki` değirman harâbesinin sülüs hissesine ve bağçe yerlerinin sülüs hissesini ve âsiyâb etrafında olunan tarlalarının sülüs hissesini bir mushaf-ı şerîfe ve kılıç-ı sîm ve kırk `aded esedî guruş nakde merkûm el-Hac Mehmede harâbe-i müşerref ve bî-hâsıl olduğu içün bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i ma`rifet-i sâhib-i arz ile bâtan ve kat`an bey` ve tefvîz eylediklerimizden sonra mushaf-ı şerîfim ve kılıç ve kırk (`aded esedî guruşu) tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm ve değirmenin sülüsü ve bağçelerin sülüsü ve tarlaların sülüsü merkûm el-Hac Mehmedin mülk-i müşterâsı

oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Efendi,Molla Hacı-zâde
-Kâtib Osman Çelebi
-Mehmed Efendi
-Ahmed ibn-i Maksud
-el-Hac Osman,Uyuru(اویوری)
-es-Seyyid Ahmed Çelebi (bin) es-Seyyid Yusuf
-Eyüb Çelebi ibn-i el-Hac Ahmed
-diğer Eyüb Çelebi,Baklıcı(باقلیجی)-zâde

S.53 b.153 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden fahru'l-muhadderât Emine bint-i Ali nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün karındaşı oğulları Hamid Beşe ve Abdullah ibnî el-Hac Mehmed kendi şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`-i lâ-hakk olan İmâm-zâde Ahmed Çelebi meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka sadr-i oğulları Mehmed Çelebi ve Ahmed Çelebi ve Mustafa Çelebi ve Abdullah Çelebi ibnâ-i Zekeriyya Efendi muvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilemin silk-i mülk-i sarîhinde münselik olub medîne-i mezbûre tâbi` Hoğu nâm karyede vâki` `inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma`lûmatu'l-hudûd çevirme dâhilinde vâki` bağ ve bağçe ve havuzları ve suları ve evleri bi'l-külliye tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`a ile îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mü'ekkilem-i mersûm hatun oğulları merkûmun `ale't-tesviye müşterek olmak üzere sekizyüz `aded esedî guruşa bey` ve temellük ve tesellüm eylediğinde merkûmun dahî

minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temlîk ve teslîm eyledik-
lerinden sonra semen-i mezkûr sekizyüz esedî guruşu tamâmen
(ahz(çizik)) mezbûrlar beyninde mü'ekkilem ahz ve kabz eyle-
yüb zikr olunan çevirme ve dâhilinde benim medhali(m) kalma-
dı merkûmun mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf
olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olun-
du.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf
(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ömer
-es-Seyyid Halil Efendi,Cami-i Kebir
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Yahya Efendi bin Mehmed
-Bekir Beşe bin Kenan

S.53 b.154 Medîne-i (Harputda) Ahmed Beğ mahallesinde sâkin Mehmed Çelebi ve Ahmed Çelebi ve Mustafa Çelebi ve Abdullah Çelebi ibnâ-i Zekeriyya Efendi nâm karındaşlar mec-
lis-i şerî`at-ı şer`-i şerîf lâzimü't-teşrifde herbiri ahe-
rinin muvâcehelerinde ferden ferden takrîr-i kelâm ve ta`bir-
i `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` karye-i Hoğuda vâ-
ki` ma`lûmatu'l-hudûd olub vâlidemizden iştirâ eylediğimiz
çevirme dâhilinde olan bağ ve bağçe ve havuzlar ve evleri ve
tevâbi` ve levâhıkkı herbirimiz hisselerimizi ifrâz ve tahdî-
de ve taksîm eyleyüb hisselerimiz mu`ayyen olmağla biribiri-
mizin hissesinde medhalimiz kalmadı ve bundan mâ`adâ babamız-
dan intikâl eden tecemmülât-hâne ve sa'ir ism-i mâl-ı ıtlâk
olunan vesa'ir mâl-ı müşterek dahî beyyinemizde taksîm-i tev-
zî` ve taksîm edüb herkes hisselerimiz-i kabz etmekle aherle-
rimizin hissesinde müdâhile ve `alâkamız kalmadı min-külli'l-
vücûh fasl olunub biribirimizin zimmetin-i ibrâ ve iskât et-

mekle min-ba`dehu irse ve şerîke müte`allik da`va ve nizâ`amız kalmadı kat`-i nizâ` olduk dediklerinden sonra mezbûrun Ahmed Çelebi ve Mustafa Çelebi ve Abdullah Çelebi ağâd-ı (أغا) kelâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` vâlidemiz merkûm Mehmed Çelebiye bey` eyledüğü evlerden dahî medhalimiz yokdur mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde herbir aherin kelâmını tasdîk etmeğin sıhhata ibrâ-i hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Halil Efendi,Cami-i Kebir
-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ömer
-Yahya Çelebi bin Mehmed Efendi
-Osman,Kethüdâ-i Şehir
-Ebubekir Beşe bin Kenan

S.53 b.155 Medîne-i Harputda Ahmed Beğ mahallesi sâkinelerinden fahru'l-müstevirât Emine bint-i Ali nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün karındaşı oğulları Ahmed Beşe ve Abdullah ibn-i el-Hac Mehmed Efendi şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan İmâm-zâde Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyânda işbu hâfızu'l-vesîka sadr-i oğulları Mehmed Çelebi ibn-i Zekeriyya Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin müteveffâ Ömer Ağadan mülk-i müşterâ olub mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafında Resul Efendi oğulları ve bir tarafından Sofi Ali ve bir tarafdan Yahya Efendi ve bir tarafından tarîkle mahdûd

ve mümtâz olan içerili ve taşralı fevkânî ve tahtânî buyût-ı temeddüd ve havlular ve tevâbi` ve levâhıkları tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mü'ekkilem-i mersûm hatun oğlu merkûm Mehmed Çelebi sekizyüz esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol-dahî iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr sekizyüz esedî guruşu tamâmen merkûm Mehmed Çelebi yedinden mü'ekkilem ahz ve kabz etmekle sâlifü'z-zikr evlerde min-ba`d medhalimiz kalmadı Mehmed Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil Efendi

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ömer

-Yahya Efendi ibn-i Mehmed Efendi

-Kethüdâ-yı Şehir Osman

-Ebubekir Beşe bin Kenan

S.54 b.156 Medîne-i Harputa tâbi` Sürsürü nâm karye sâkinlerinden Pelik(پليک) veled-i Bedik(بديک) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Mehmed ibn-i (boş) muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda arâzisi beyninde vâki` `inde'l-cîrân ma`lûmatu'l-hudûd sulu ve susuz zeminlerin ma`rifet-i sâhib-i arz ile hakk-ı firâzını(فواريئی) ve ma`lûmatan altı kıt`a bağçe ve mevzi`ini ve ma`lûmatu'l-hudûd harmanlarımı merkûm el-Hac Mehmed Ağaya yüzaltmış guruş bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûlî vefâ'en tefvîz ve bey` edüb kabz-ı

semen ve teslîm-i mebi` eyledim ve bundan mâ`adâ şerâit-i `akd-i mezara`a mevcûd olmağıyla `akd-i şirket eylediğin karye-i mezbûrda arz ve Bezir Mehmed Ağadan `amel ve bağr-ı senden olub her ne zirâ`at edersüz nısfî merkûm Mehmed Ağanın ve nısf-ı aheri benim ola dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde

-es-Seyyid Halil,Şeyh Seba

-Mehmed Ağa,Zarik Ağası

-Aşur Beğ

-el-Hac Yusuf Beşe

-Sarıca İbrahim

S.54 b.157 Medîne-i Harput muzâfâtından Sürsürü nâm karye sâkinlerinden Bogik veled-i Karik zımmî meclis-i şer`î şerîf lâzimü't-tevkirde işbu hâfızu'l-kitâb el-Hac Mehmed Ağa ibn-i (boş) muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda mülk-i sarîhim olan ma`lûmatu'l-hudûd bağ ve bağçe yerleri ve bir hânemi ve sulu ve susuz topraklarımı ma`rifet-i sâhib-i arz ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî ile yüz `aded esedî guruşa merkûm el-Hac Mehmed Ağaya vefâ'en bey` ve temlîk ve tefvîz eylediğimde merkûm Mehmed Ağa dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tefvîz ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr yüz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ve bundan mâ`adâ şerâit-i mezâra`a bi'l-külliyen mevcûd olmağıyla `akd-i mezâra`a eyledikde arz ve Bezir Mehmed Ağadan `amel ve bağr(بغر)-ı bizden olub mezâra`amı her ne olursa nısfî Mehmed Ağanın ve nısf-ı aheri benim ola deyu takrîr eyledikde Mehmed Ağa dahî

tasdîk ve tahkîk etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa,Yadigar

-Sâbık Ahmed Çelebi,İmâm-zâde

-es-Seyyid Halil,Şeyh Seba

-Mehmed Ağa,Zarik Ağası

-el-Hac Yusuf Beşe,Ekili-zâdeye tâbi`

-Sarıca İbrahim

S.54 b.158 Medîne-i Harputa tâbi` hâliyan Horpenk nâm karyede sâkin olan Mehmed ibn-i Hüseyin nâm şâbb-ı emred meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Kâtib Osman Çelebi ibn-i Cafer Beğ muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Alıncık mezra`asında vâki` olub babamdan intikâl eyleyen ma`lûmatu'l-hudûd ve altındada abî ve gayr-i abî tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve hakk-ı kurrâını ma`rifet-i sâhib-i arz ile ve sa'ir bağ ve bağçe ve evleri `arz yerini tevâbi` ve levâhıkkıyla merkûm Osman Çelebiye bir re's al at ve bir kılıç ve bir zarâr(ضرار) penbeye bi'l-îcâb ve'l-kabûlî tefvîz ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tefevvüz ve tesellüm eylediğinden sonra atı ve penbeye ve kılıcı mezbûr Osman Çelebi yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr Alıncık mezra`asında min-ba`dehu arâzî ve emlâkım kalmadı mülk-i müşterâ ve müfevvez-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Bekir,İmâm-ı Kara Sofu

-Halil bin İshak

-es-Seyyid Osman,Na`lband

-Şakirdi

-Balım Mehmed Beşe,er-Râcil

-es-Seyyid Kasım Çelebi

-Mustafa Beşe,Hasbili

-Osman Ağa,Topal

-Osman Çelebi,Kethüdâ-yı Şehir

-Ömer ibn-i Ebubekir

-es-Seyyid Mustafa Kabakulak

S.54 b.159 Kazâ-i Gerger sâkinlerinden Ahmed ibn-i Mustafa nâm kimesne tarafından ibrâ-i atiyyü'l-beyân tescîlî içün İsmail Beğ ibn-i Çaçu(چاچو) Beğ ve Habil ibn-i Mustafa nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î olan Ali Beşe ibn-i (boş) nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde medîne-i Harputa tâbi` Herdi ze`âmetinin Kürlenkli (کورلنکلی) oymâğından olubkendi tarafından asîl ve karındaşları Mehmed tarafından vekîl olan (boş) bin (boş) nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mezbûr Ahmed bundan akdem mezbûrlarını darb edüb kolumu şiken eylediklerinden mâ`adâ bir mikdâr mâlımı almışdır deyu da`va ve nizâ` edüb merkûmun dahî haberi agâhımız yokdur deyu def`ile mukâbele üzere iken beyyinelerine maslahûn tavassut etmekle bir re's at ve bir mâ'imi maluna ve bir saruk ve bir sabân câre beyyinelerin-i inşâ-i `akd-i sulh eylemelerile tarafından sulh-ı merkûmu kabûl edüb bedel-i sulh olan farsî(فرسی) ve malûne-i saruku ve cârî mü'ekkilem-i merkûm Ahmed meclis-i sulhda merkûmlardan

tamâmen ahz ve kabz edüb da`va ve nizâ` ve merkûmdan fâriğ ve zimmetlerin-i ibrâ-i `âmm ve kâti`ü'l-hüssâm ile ibrâ ve iskât eyledi ba`de'l-yevm kabûl ve mâl da`vası kalmadı zimmetlerin-i ibrâ edüb semeni tescile vekîl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîka ber-muktezâ-i şer`-i şerîf-i sıhhata hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân Ali Ağa
-İbn-i Ahi mezbûr Mahmud Ağa
-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde
-Hacı Ahi Yusuf
-Ebubekir Çelebi ibn-i Battal Beğ
-Osman Çelebi,Kâtib

S.55 b.160 Medîne-i Harputa tâbi` olub havâss-ı hümâyûn karyelerinden (kesik) nâm karye arâzisi hâliyan mutasarrıf olan bâ`is-i heze'l-kitâb Osman Çelebi ibn-i Cafer nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta`bir`an-ı merâm edüb karye-i mezbûre ahâlisi yiğirmi seneden mütecâviz memerrü'l-nâss olduğundan bi'l-külliye perâkende ve perişân olmağıyla arâzisi hâlî ve evleri harâb olub cânib-i miriyeye nısf-ı mınkıta` olduğundan mâ`adâ ibkâ dahî gadr olur üzerine varılub harâbe olduğu müşâhide ve der-devlet-i `aliyeye i`lâm olunub tahammülüne binâ'en maktû` olunması bâbında berât-ı `alişân ricâsına `arz olunması içün bîgaraz-ı müslimîn ihbârlarıyla keşf olunmak matlûbumdur deyu iltimâs etmeğe bu mukırr zeyl-i vesîkada mestûru'l-asâmî olan müslimîn ile sâlifü'z-zikr karyeye varılub fi'l-hakîka arâzisi bi'l-külliye Bozbayır ve sâkin olacak hâneleri mütehhidem ve harâb olduğu müşâhid olunub lâkin yiğirmi seneden mütecâviz bir minvâl-i meşrûh harâbe olduğunu civârı kar-

yelerinden Hoh nâm (karyede(çizik) karye sâkinlerinden Ali Ağa ve Mahmud Ağa ve Battal Beğ ve Hasan Beğ ve Bekir Çelebi ve Helezur nâm karyeden Ömer Ağa ve Çulçapur(چولچاپور)dan Ahmed Çelebi ve Mehmed ve Yusuf ve sa'irleri `ala tarîkü'l-şehâdet haber vermelerile `ala fev`a keşf ve tahrîr olunub mezbûr Osman Çelebi yedine vaz` olundu.fi'l-yevmi'l-`ışrîn min-şehr-i cemâziyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf (10 Cemâziyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Yusuf ibn-i Abdullah

-Mustafa Çelebi

-Ahi Mevlüd

-es-Seyyid Mustafa Çelebi

S.55 b.161 Harputda Arslaniyye mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Osman bin Ahmed meclis-i şer`de işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ömer ve Ali Çelebi ibn-i İbrahim muvâcehelerinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm edüb medîne-i mezbûrun Meydan sûkunda vâki` bir tarafı Cami-i Kebir vakfî olan berber dükkânı ve bir tarafı Hocaoğlu menzili ve bir tarafı meydân ve bir tarafı tarîk-i `âmm ile mahdûd bir kıt`a dükkânın nısfî benim ve nısf-ı aheri karındaşım Ömer Beşenin olmağıyla kendi nısf-ı hissemin beş sehimde bir sehimini altmış guruşa ve dört sehimini yine altmış guruşa tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûman el-Hac Ömer Çelebi ve Ali Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük eylediklerinden sonra cem`an semen-i mezkûr yüzyiğirmi guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm dükkân merkûmun nısf-ı mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i cumâdiyi'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve

elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahire 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletlî el-Hac Ali Efendi,Müderris

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-Monla Halil bin Suhta(سوختم) Beğ

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-Ahüvve Osman Çelebi

-Ali Çavuş,Kılıççı-zâde

-Monla Mehmed,Fâlcı-zâde

-Hüseyin Çelebi,Olmalı-zâde

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Fazlı Beşe,Müridili

-ve gayr-i hüm.

S.55 b.162 Husûs-ı atiyyü'l-beyân mahallinden Asâf gelüb meclis-i şer`-i şerîfde inhâ eylemek içün bi't-taleb İlyas Efendi ta`yin olunmağla ol-dahî zeyl-i vesîka mestûru'l-asâmî olan müslimîn ile medîne-i Harputa tâbi` Aşvan nâm karyeye varıb `akd-i meclis-i şer`-i şerîf eylediğinde karye-i mezbûr sâkinlerinden Erkil veled-i İgob ve Keşiş Vatan(وناه) ve Müşidik ve Beylev(بيليو) veled-i Hahik ve Amdun veled-i Şerik ve Manas veled-i Yakob ve Azmiyan ve Kukil ve İgob ve Mardik veled-i Şefvat(شفوات) ve Kartan veled-i Ulukoçu (اولى قوچ) ve Kebiril ve Yakob ve Abraham nâm zımmiler meclis-i mu`akkide kendi taraflarından (tarafından) asîl olub bundan evvel Harput Sancağıbeği olan fahru'l-ümûrâü'l-kirâm `izzzetlî Ahmed Beğ zîde mecdehu tarafından tasdîka vekîli olan fahru'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Ağa ibn-i Osman Ağa muvâcehesinde herbirileri bi-tav`uhüm ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sâlifü'z-zikr karye toprağı beyninde vâki` bir tarafında tarîk-i `âmm ve bir tarafından Delüktaş ve bir tarafından Dambüyük sınuru ve bir tarafından Değirmanbaşı ile

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

mahdûd olub Tahsini Yazması demekle ma`rûf zimmetler müşârün-ileyhümâ sa`âdetlî Ahmed Beğ ile Mahmud Ağanın müfevvez mehazları ve kendi arâzileri devr-i bir vechle `alâka ve medhalimiz yokdur ol ecilden takrîrlerimiz zabt olunub yed-i şerîflerine vaz` olunsun bir tarîkle ba`de'l-yevm bizlerden vesa'iremizden da`va-yı sudûr ederse ibrâz olunub `inde'l-hükkâmü'l-kirâm ibkâhümullahu teâla atiyyü'l-yevmü'l-kıyâm mesmû`a olmağa dediklerinden nâib-i merkûm tahrîr ve gelüb takrîr etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i ramazâni'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Cercis Ağa
-Ebubekir Ağa bin Osman Çavuş
-Abdullah Çelebi,tâbi`-i Cercis Ağa
-es-Seyyid Mehmed,taraf-ı Çırâk-zâde
-Ömer Çelebi ibn-i Beşir Beşe
-Bekir Hasan
-el-Hac İbrahim,Abd-ı Şeyh
-Şahbaz bin Abdullah

S.56 b.163 Medîne-i Harput muzâfâtından olub Zağfaranlı nâm karyeden Yusuf Çelebi ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru's-sâdâtu'l-kirâm es-Seyyid Halil Çelebi eş-şehr-i Şeyh Seba muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda arâzî beyninde vâki`olub müteveffâ babamdan bi'l-hasebi'l-kânûnu's-sultânî intikâl eden ma`lûmu'l-hudûd abî ve gayr-i abî topraklardan nısf-ı hissemi ma`rifet-i sâhibü'l-arz ile hakk-ı tasarrufunu ve ma`lûmu'l-hudûd ve bağ ve bağçemi tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî ile merkûm es-Seyyid Halil Çelebiye onbeş guruşluk kıymetli bir re's farsi

(فرس) ve üç esedî guruşu tefvîz ve bey` edüb mukâbele-i tefvîz ve ferâğ ve bey`de olan sâlifü'z-zikr farsi(فرس) ve üç `aded esedî guruşu tamâmen mezbûres-Seyyid Halil Çelebi yedinden ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm babamdan intikâl eden tarlalarda mezbûr medhalim kalmadı ve sâlifü'z-zikr bağ ve bağçede `alâkam kalmadı es-Seyyid Halil Çelebinin minvâl-i muharrer üzere müfevvez mehazî ve mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i cemâziyi'l-ahir lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,Sarahatun
-Fahru'l-Akrân İsmail Ağa,Dizdâr
-es-Seyyid Osman,Berber
-Ali Çelebi,Şeyh-zâde
-es-Seyyid Mehmed bin Mahmud
-Osman Baş,Belgradî(بلغرادي)
-es-Seyyid Mustafa,İmâm-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.56 b.164 Medîne-i Harputda Ebutahir mahallesi sâkinlerinden Hasan ibn-i Mevlüd nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik olan Danişmende nâhiyesinde vâki` bir tarafdan el-Hac Ferruh ve bir tarafı Baki oğlu ve bir tarafdan Gamhur(غمخور) Ahmed Beşe ve bir tarafdan tarîkle mahdûd bağımı sulbî oğlumun oğlu Mehmede hibe-i ve temlîk-i sahîhe şer`iyye ile hibe ve temlîk ve teslîm edüb (edüb) mezbûr Mehmedin mülk-i mevhûbu ve hakk-ı sarîhim olmağıyla benim `alâkam ve medhalim kalmadı mesdûr mezbûr Mehmedin babası kabz edüb mülk-i mevhûbu olduğu hasebiyle keyfe mâ-yeşâ' ve yuhtâr-ı mutasarrıf olsun dedikde zabtu'l-makâl mâ-hüve'l-

vâki` li-ecli't-temessük ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mahmud,el-Mü'ezzin

-Ahüvve Molla Halil bin Suhta Beğ

-Menaf(منافى) Süleyman

-Zekeriyya bin Balım

-Subuhi(صبوحى) Beğ

-Baki oğlu

-es-Seyyid Halil Çelebi bin el-Hac Ferruh

Tezkeresi bir sahîf aşağıda kayd olunmuşdur.

S.56 b.165 Medîne-i Harputda Tepegöz(طپه‌كوز) Mescid-i Şerîfi mahallesi sâkinlerinden Mahmud Beğ ibn-i Ramazan Beşe tarafından husûs-ı atiyyü'l-ferâğ ve kabz-ı meblağın tescîlî içün Halid Beğ ibn-i Osman Beğ ve Mehmed Beğ ibn-i Halil Beğ şehâdetleriyle hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olunub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan karındaşı oğlu Ali Çavuş nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-müderrisin Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i merkûm Mahmud Beğin taht-ı tasarrufunda olub medîne-i mezbûre tâbi` Arındık nâm karye arâzisini beyninde vâki` Sahik toprağı tesmiye olunan toprağının nısf-ı şâyi`ası dâhilinde vâki` evinin nısfî izn-i sâhib-i arz ile yiğirmiyedi esedî guruşa mü'ekkilem-i merkûm Mahmud Beğ mûma-ileyh Hacı Ali Efendiye bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtan ve kat`an tefvîz ve ferâğ ve bey` ve teslîm eylediğinde mûma-ileyh efendi dahî tefevvüz ve iştirâ ve teslîm eylediğinden sonra meblağ-ı mezkûru yiğirmiyedi guruşu mü'ekkilem tamâmen ahz ve kabz eyledi ba`de'l-yevm sâlifü'z-

zikr tarlanın nısfî ve dâhilinde vâki` evin nısfî mûma-ileyh efendinin müfevvez mehazî ve mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i cemâziyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman Beğ,Küçük Köse

-Molla Halil bin Suhta Bekir

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin-i Cami-i Kebir

-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi

-Emir mezbûr el-Hac Mustafa

-el-Hac Ali Çelebi ibn-i Ebubekir Ağa

-Halil Beşe ibn-i mezbûr

-es-Seyyid Abdülhalık

-Ebubekir Beşe bin Yusuf Beğ

S.56 b.166 Medîne-i Harputda Tepegöz(طپه گوز) Mescid-i Şerif mahallesi sâkinlerinden Ramazan Beşe-zâde Ali Çavuş ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-müderrisin el-Hac Ali Efendi ibn-i Molla Süleyman muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Arındık nâm karye arâzisi beyninde vâki` olub ceddim merkûm Ramazan Beşeden babama ve babamdan bana bi-hasebi'l-kânûn intikâl edüb Guruş demekle ma`rûf ve ma`lûmatu'l-hudûd sulu ve susuz tarlalarımın nısf-ı hissesinin hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile kadîmden cârî olan hakk-ı sa`y ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî tefvîz-i kat`î ile yiğirmibeş `aded esedî guruş mukâbelesinde mûma-ileyh efendiye tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve tesellüm eylediğinden sonra mukâbele-i ferâğda olan meblağ-ı mezkûr yiğirmibeş esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz

eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr Guruş tarlalarının nısf-ı şâyi`ası ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i cemâziyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman Beğ,Küçük Köse

-Molla Halil ibn-i Suhta Bekir

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-el-Hac Ömer Çelebi bin Boyacı

-el-Hac Mustafa,Tütüncü-zâde

-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi

-Ebubekir bin Yusuf Beğ

-Halil Beşe bin Osman Beğ

-es-Seyyid Abdülhalık Çelebi

S.57 b.167 Medîne-i Harput sâkinlerinden bâ`is-i heze'l-kitâb Na`lçacı Ahmed nâm meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr-i kelâm edüb bundan akdem fevt olan Bosteki(بوستكى) Mehmedin sulbî oğlu olub yaşında olan oğlu Ahmedi,Ümmü terbiye eylemek içün savb-ı şer`î mutahharadan yevmiye nafaka ve kisveye ve harc-ı lâzimesi nakdiye olunub sarf olunmasına izin taleb ederim dedikde târîh-i vesîkadan şehriyesi benim mezbûrun ki sene-i vechiyesi altı guruş eder meblağ-ı mezkûr takdîr olunmağla harcî ve masraf ve lâzım gelürse istidâneye vakt-i zaferde mahallinde mürâca`at izin-birle mâ-vak`a ketb (olundu(çizik) olunub merkûm Ahmedin kızı yedine verildiği `inde'l-hâce ibrâz edine.Tahrîren fî selh-i şehr-i cumâdiyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Selh-i Cumâdiyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-(Ali,Hatib(çizik))

-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde

-es-Seyyid Süleyman,Sebükbulan(سبكبولان)

-el-Hac İbrahim,Ebutahir

-el-Hatîb Ali Efendi,Cami-i Kebir

-Şeyh Abdurrahman

-es-Seyyid Mahmud,bî-Gümân(بی گمان)

S.57 b.168 Medîne-i Harput muzâfâtından Zebik(زبق) nâm karyenin Şalmut(شلموط) mezra`asının es-Seyyid Artabası( ارطبی) demekle ma`rûf bir tarafı Perçikan tarlası ve bir tarafı tarîkle ve iki tarafı Zebik(زبق) tarlası ile mahdûd bir kıt`a tarla pınarı ve çayır ile Ancuzlu Kalender ve karındaşı Hasan ve karındaşı oğlu Zekeriyya ve Evliya ve İlyas ve Hasan nâm kimesnelerin olmağıyla Perçikanı sârıb Monla Mehmed ve Abbas oğlu Saniye yedibuçuk guruşa ferâgat edüb tefvîz eyledüklerinde hâliyan medîne-i mezbûr emîni fahru'l-akrân el-Hac Ali Beğ mumza ve mahtûm tezkere vermekle mûcebince mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Cebrail,sâkin-i Kesrik

-Ahmed,el-Muhzır

-el-hâzırûn ve gayr-i hüm.

S.57 b.169 Medîne-i Harput mahallatından Arslaniyye mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Osman Çelebi ve Seyyid Ömer Çelebi ibnî Ahmed nâm karındaşlar meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb es-Seyyid Osman Çelebi ibn-i Kasım ve oğulları Mehmed ve Eyüb ve es-Seyyid Kasım Çelebi ibn-i Süleyman ve oğulları Mustafa ve Ebubekir ve Şaban ibn-i Ramazan ve oğulları Mehmed ve İbrahim muvâcehelerinde herbiri bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ozan nâhiyesinde vâki` olub mezbûrun es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Kasım ve karındaşı Şaban mülkleri beyninde ve bir tarafdan Hacı Bali ve

bir tarafdan Nizameddin-zâde ve bir tarafdan el-Hac Bali vârisi ve bir tarafdan Şeyh Can ba`zan Ali Çavuş-zâde ve ba`zan Sarrâc Bekir ve Çöplemek(چوبلمک)-zâde mülkler ile mahdûd ve mümtâz olub cedd-i a`lâmız olan Zekuniye(زکونیه) batnan ba`de batn vakf eyledüğü bağ ve bağçe ve suları tedâvül idi ile bizim tasarrufumuza dâhil ve tasarruf nevbeti bize vâsıl olub lâkin ta`mîr olunmayub mürûr-ı eyyâm ile meşreb-i harâb olmağıyla noksân terettüb edüb bizlere garaz-ı olduğuçün icâre-i tavîle tecvîz eden e'imme-i mücteheidin kavl-i şer`-i şerîfleri üzere târîh-i vesîkadan doksan sene tamâmına vârıncaya dek her üç senede `akd-i cedîde olub `akd-i sâninin evveli `akd-i evvelinin aheri vechî ile bağ-ı mezkûrun nısf-ı şâyi`asını on guruş ücret ile mezbûr Seyyid Osman Çelebiye ve oğulları merkûman Mehmed ve Eyübe ve rub`-ı mu`ayyenesini beşer guruş ücret ile mezbûr es-Seyyid Kasım Çelebi ve oğulları merkûman Mustafa ve Ebubekir ve rub`-ı aheri dahî yine beş (guruş) ücret ile mezkûr Şaban ve oğulları merkûman Mehmed ve İbrahim icâre-i sahîh-i şer`iyye ile icâz ve teslîm eylediklerinde anlar dahî minvâl-i muharrer üzere isticâr ve kabz eylediklerinden sonra cem`an yiğirmi guruş icâre-i bi't-tamâm ve'l-kemâl yedlerinden ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm doksan sene tekmiline vârıncaya dek medhalimiz kalmadı seneyn-i mezkûr taht-ı icârelerinde oldu kendüleri ve evladlar icâre tarîkle doksan sene mutasarrıf olub ba`de'l-müveddet evladımızdan mevcûd olanlara tesellüm eyleyeler dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın ikrâr-ı şerhilerini el-mukırr-ı lehümü'l-mezbûrûn vicâhen tasdîk ve şifâhen tahakkuk etmeğin sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî gurre-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Gurre-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil ibn-i Bayezid
-el-Hac Mustafa Efendi,Haydar-zâde
-Olmalıoğlu Hüseyin Çelebi
-Keçeci-zâde Ahmed Çelebi
-Ali Çelebi ibn-i el-Hac İbrahim,Debbâğ
-es-Seyyid Ali ibn-i Muhzır Maksud
-es-Seyyid Mahmud Çelebi,Kara Şeyhî
-Taştimur oğlu Mehmed

S.57 b.170 Medîne-i Harputda vâki` Cami-i Kebirde hâliyan berât-ı `alîşân ile mütevellî olan fahru'l-emâsil Ali Efendi ibn-i el-Hac Osman meclis-i şerî`at-ı garrâda cami-i şerîf mezkûrda vakfı yüzotuzsekiz (esedî(çizik)) esedî guruşa babası müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde kalmağıyla hala mütevellitim hasebiyle taleb ederim oğlu mûma-ileyhden su'al olunub takrîrî tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm Ebubekir Efendi meblağ-ı mezkûrun yüz esedî guruşunu işbu hâzır-ı bi'l-meclis sâniyen mütevellî olan es-Seyyid Halil Efendi ahz eylemişdür ve on guruşu babam müteveffâ-yı mezbûr sıhhatında cami`-i şerif mezkûrun ta`mirini eylemişdir ve on guruşu merkûm es-Seyyid Halil Efendi ma`rifetiyle Şeyh Abdurrahmanda ve on guruşunu Monla Ahmedin ve akçelik ücretine mahsûb olunub ve sekiz guruşu dahî sâlisan mütevellî olub gâyib-i `ane'l-meclis olan Seyyid Bektaş kabz edüb zimmetimizde bir akçesi kalmadı deyu cevâb edecek mezbûr es-Seyyid Halil Efendiden istifâr olundukda fi'l-vâki` yüz guruş alub vakfın üç kıt`a dükkânını vesa'ir ta`mirini görüb harc ve sarf eyledim deyu cevâb edüb ve mezbûrân Şeyh Abdurrahman ve Molla Ahmed dahî hâzır olmağla zikr olunan yiğirmi guruş ücretleri içün mu'aheze eylediklerinde mukkırr olub vakfın nukûdundan hâliyan mütevellî Ali Efendiye mahişedinden gayrisine kalmayub safru'l-yed(صفر اليد) olmağın (S.58) ba`-

de'l-yevm temessük içün mâ-vak`a ketb olundu yedine vaz` olundu.fî evâsıt-ı cumâdiyi'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ahire 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla Halil ibn-i Suhta Beğ
-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-es-Seyyid Ömer ibn-i Sofi Süleyman
-Ebubekir Efendi ibn-i Maksud-zâde
-el-Hac Yunus Beğ
-Fethullah Beğ bin Cercis Ağa
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Mehmed Efendi,Sarahatun
-İsmail Efendi,Kürkî

S.58 b.171 Medîne-i Harput sâkinlerinden fahru'l-vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendinin sulbî oğlu es-Seyyid Zinnureyn Çelebi şer`-i şerîf-i enverde işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-a`yân el-Hac Cercis Ağa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve edüb ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Körpe nâm karye zımmilerinden Vartan ve Kerman ve Bogik ve Andrık(اندريك) ve Avernik ve Mardik ve Taftik ve Silo(سيلو) ve Heruk ve Arzık ve Ehron(اهروه) ve Fernik ve sa'irlerden izn-i sâhib-i arz ile tefvîz eylediğim karye-i mezbûre arâzisi beyninde vâki` bir tarafdan Andek ( اندك) ve bir tarafdan Sarnı yolu ve bir tarafdan Hacuk tarlası ve bir tarafdan Kara Kavur tarlasıyla mahdûd sulu ve susuz tarlalarının hakk-ı tasarrufunu yine ma`rifet-i sâhib-i arz ile ve kadîmden cârî olan hakk-ı şâyi`asını tarafından îcâb ve kabûlî hâvî ile yüz `aded esedî guruş mukâbelesinde merkûm el-Hac Cercis Ağaya tefvîz-i kat`î ile tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve tesellüm eylediğinden sonra mukâbele-i ferâğda olan

meblağ-ı mezkûr yüz `aded esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar müfevvez-i mehazîdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i cemâziyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Sâhibü'l-`Azze ve's-Sa`âdet Ahmed Paşa,`Alişân-ı Hama ve Humus

-Fahru'l-Akrân Mehmed Ağa,Serdâr-ı hala

-Molla İsmail,Kürkî

-Molla İlyas

-Yusuf Beğ

-Ömer Beşe Yarık(يرق),Çavuş-ı Serdâr

-Ahmed bin Abdullah

-Osman Beşe,Belgrad

-ve gayr-i hüm

S.58 b.172 Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki: Havâss-ı hümâyûn kurrâlarından Körpe nâm karye zımmilerinden Vartan ve Kerman ve Bogik ve Andrik ve Artik ve Mardik ve Taftik ve Silo(سيلو) ve Heruk ve Azadik ve Ehron ve Fernik ve sa'irleri takrîr eylediler ki bizim karyemizde olan topraklarımızdan ki bir tarafı Andek(اندك) ve bir tarafı Sarnı yolu ve bir tarafdan Hacik tarlasına ve bir tarafdan Karkir tarlası bu hudûd ile mahdûd (ile mahdûd) olan zeminleri işbu hâfız-ı tezkere es-Seyyid Zinnureyn Çelebiye hakk-ı tasarrufunu tefvîz ve ferâğ eyledük bir vechle `alâka ve medhalimiz kalmadı ol-dahî tefvîz-i kabûle eyledüğü ecilden kânûn-ı kâvezîm ( قاوزيم) üzere mîrî tarafına `aid olan resm-i `öşrü alınub zabt içün yedine tezkere verilmişdir.Tahrîren Şevvâl( ) sene 1102.

Hassa-i Hassadan Osman Beğ,Mirlivâ-i Harput

S.58 Medîne-i Harputa tâbi` Körpe nâm karye sâkinelerin-
b.173 den Mahsub duhter-i Kebir nâm zımmiyye asâleten ve `ammisi kızı Sufzadeye(سوف زادیم) vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb fahru'l-emâsil ve'l-akrân el-Hac Cercis Ağa muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` olub merkûm el-Hac Cercis Ağanın taht-ı tasarrufunda olan Barnik zımminin evlerinde ve bağlarında ve topraklarında mirâsımız var deyu da`va eder idük el-hâlet-i hazihi beyyinemizde müslimûn ve maslahûn tavassut etmekle aşağı bağın nısfını bize vermek üzere inşâ-i `akd-i sulh eylemeleri ile tarafından sulh-ı mezbûru kabûl edüb zikr olunan nısf-ı bağı ahz ve kabûl ve kabz edüb husûs-ı merkûmda müşârün-ileyh Cercis Ağanın zimmetin-i cemî` da`âva ve mühâsamatdan berî eyledik mâru'z-zikr evlerde ve bağlarda ve topraklarda min-ba`d mutâlibe ve `alâkamız kalmadı şöyle ki benden ve `ammum kızı mesfûrdan bir tarîkle da`va sudûr ederse `inde'l-hükkâmi'l-kirâm ibkâhümullahu teâla alî yevmi'l-kıyâm mesmû`a olmaya ve zamân-ı derk ile kendim zâmin dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman ibn-i Yusuf,Hırhıkli

-Hacı Ağa,Miyadun

-Dellâl Kaya

-Kasım Beşe

-el-Hac Yunus Beğ

-Beşir Çelebi,Nâib-zâde

S.58 Medîne-i Harput sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn-i
b.174 Süleyman Çelebi nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûra tâbi` Hersenk nâm karye sâkinlerinden

Musa ve Halil ve çiftlik sâhiblerinden fahru'l-akrân Cercis Ağa ve Hamza Beğ ve sa'irleri muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edüb Kozik(قوزيق) nâm mevzi`ide zuhûr ve cârî olan su,karye ahâlisinindir mahsûs benim değildir ve karye-i mezbûrenin mevâsi( مواسع) otlağına ehl-i karye nice mutasarrıf ise bendahî anlardan biri olmağıyla takrîrim zabt olunub yedlerine vaz` olunsun su ve otlâk içün ba`de'l-yevm benimdir deyu cevâb edersem mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i rebi`ü'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi
-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Süleyman
-Yusuf Beşe,Hüküm-zâde
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Mehmed Emin Çelebi
-Molla Ebubekir ibn-i Osman,İmâm-ı Ortak

S.58 b.175 Bâ`is-i tahrîr-i hurûf-ı tezkere budur ki: Havâss-ı hümâyûn karyelerinden Arındık nâm karyede vâki` Ramazan Beşe-zâdeler Mahmud Ağa ve Ali Çavuş taht-ı tasarruflarında olub Hurus(حروس) ve Sahak nâman zımmiler Topakları demek ile ma`rûf sulu ve susuz zeminleri herbiri mutasarrıf oldukları nısf hisseleri hüccet-i şer`iyyeler ile işbu hâfız-ı tezkere faziletlî el-Hac Ali Efendiye hakk-ı tasarrufun-ı tefvîz ve ferâğ edüb tarafımıza `aid olan resm-i `öşrün-i alınub mûma-ileyh yedine işbu tezkere-i tahrîr olunduğu varıb zikr olunan zeminleri zabt ve tasarruf edüb tarafımızdan ve taraf-ı aherden bir kimesne müdâhile eylemeye.Tahrîren li-sene erba` ve mi'ete ve elf(1104).

Hassa-i Hassadan el-Hac Osman Beğ,Mirlivâ-i Harput

S.59 b.176 Medîne-i Harputa tâbi` Mezraa sâkinlerinden Süleyman nâm kimesne şer`-i şerîfde takrîr-i kelâm edüb Venk mevzi`ide sâkin olan `ammim Yusuf bin Ali nâm kimesneyi hemcivârı Ali bin Bayro(بیرو) nâm kimesne darb ve mecrûh etmekle savb-ı şer`-i şerîf-i mutahharadan varılub keşf ve takrîr-i zabt olunmak matlûbumdur dedikde es-Seyyid Ahmed Efendi ta`yin ve irsâl olunub ol-dahî zeyl-i vesîkada mestûru'l-asâmî olan müslimîn ile mevzi`-i merkûm varıb Zarifanlı (زریفانلی) olub susuz nîşîn olan mezbûr Yusufu evi dâhilinde mahrûsan sâhib-i farâş(فراش) müşâhid edüb ve keyfiyet hâlî mecrûh-ı mezbûrdan istifâr eylediğinde târîh-i vesîkadan bir gün mukaddem vakt-i zâhirde sâhib-i mezbûr Ali yine Koştur Bayro(قوشتور بیرو) nâm kimesnenin zevcesiyle gavga edüb darb ederken bendahî varıb arâcı olduğumda tehevvür etmekle hançer çeküb sol böğrüme darb ve mecrûh eyledi eğer fevt olursam aher kimesne ile da`va yokdur deyüb a`zâsına nazar eylediklerinde fi'l-vâki` sol böğrüme hançer zehmî olduğu mu`ayyen olub dârıb-ı mezbûr Ali dahî hâzır-ı bi'l-meclis olmağıyla istifâr olundukda fi'l-hakîka arâcı olduğu içün tehevvür ile hançer çeküb darb ve mecrûh eyledim aher kimesnenin san`î yokdur deyu kirâran ve mürâran bi-tav`a mukırr ve mu`terif olduğundan sonra mezbûr Yusuf ve Süleyman ve sa'ir hemcivârı dârıb-ı mezbûr Alinin `ammisi oğulları olub hâzır-ı bi'l-meclis olan Kazo(قازو) ve Bayro(بیرو) nâm kürdler mahzarında da`va edüb mezbûr Ali geldiğinde fevettiş( فوتتش)leri iskânına râzı olmadıklarından eğer Aliden bir kimesneye darb ve ziyân isâbet ederse bizler zâmin deyu herbiri zamân-ı derk edüb yanlarına almışlardır su'al olunub takrîrî tahrîr olunmak matlûbumdur deyüb gıbbe'l-istinkâf `akîbü'l-inkâr ve ba`de talebü'l-beyyine müslimînden es-Seyyid Yahya ibn-i Yusuf ve Ahmed ibn-i İbrahim ve Süleyman Beşe ve Kanber nâm kimes-

neler li-ecli'ş-şehâdet hâzırûn olub mezbûran Bayro ve Kalender mezbûr Ali yanlarına geldikde bir zarar ve ziyân zuhûr ederse zâmin olub iskân olmuşdur deyu herbiri şehâdet eylediklerinde nâib-i merkûm ketb ve imlâ ve gelüb meclis-i şer`de inhâ etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Hacı bin Hüseyin

-İbrahim bin İsmail

-İsmail Beşe bin Hasan

-diğer Kanber bin Hasan

-İvaz bin Mehmed

S.59 b.177 Medîne-i Harput Sarahatun mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Ali nâm kimesne meclis-i şer`-i enverde ve mahfîl-i dîn-i münifîl-i ezherde işbu hâfızu'l-kitâb li-ebeveyn karındaşı es-Seyyid İbrahim Çelebi muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î (edüb lâkin vâlidem mülhakâtından ve karındaşımın mülhakâtından babamız mülhakâtında(çizik)) babamız mülhakâtı içün karındaşım merkûm ile fasl olub hüccet-i şer`iyye olunmuş idi lakin vâlidem mülhakâtında ve karındaşım mülhakâtında hisse almayub karındaşım kabzda kalmış deyu evlerinden ve bağlarından ve tecemmülât-hânenin ve nukûdiyyeden ve bi'l-cümle ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyadan hisse taleb eylediğimde maslahûn tavassut edüb `ala sebilü't-tehâricü'ş-şer`î bir cilde tekemmül-i sadru'ş-şer`iyye ve bir cild kalemin( ) tenbih-i şerîf ve bir cild dahî câyı meşrû`ât kitâbelerine beyyinemizde inşâ-i `akd eylemeleri ile tarafından hüsn-i rızâmız ile kabûl edüb zikr olunan üç cild kitâb-ı şerîfleri `ala sebilü't-tehâric vâlidemizden ve

karındaşımızdan intikâl eden ism-i emvâlden hissem mukâbelesinde karındaşımızdan ahz edüb irse müte`allik husûsdan husûsdan zimmetin-i berî eyledim min-ba`dehu da`va ve nizâ`am kalmadı kabz ve tasarrufunda olan veler ve bağlar ve tecemmülât-hâne ve bineklerden ve sa'ir hayvanat ve cüz`î ve küllî nakdiye ve `akârât ve menkûlât-ı mahsûs mülk-i makâlîdır karındaşlık umûrundan gayrî `alâkam kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi

-Fahru'l-E'imme Ömer Efendi,İmâm-ı Cami-i Ağa

-Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-Halid ibn-i Osman Beğ

-es-Seyyid Mehmed,Semerci

S.59 b.178 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Molla Kasım bin Mustafa meclis-i şer`-i şerîf-i garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Ömer muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Kinederic nâm karye arâzisinde vâki` olub Ahmed ve oğlu İbrahim nâm kimesneden tefevvüz eylediğim kırk kile tohum isti`âb eder abî ve gayr-i abî ma`lûmatu'l-hudûd ve'l-isti`dâd tarlaların hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile otuzüç `adedi guruş mukâbelesinde bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i ferâğ-ı kat`î ile merkûm el-Hac Ömere tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde ol-dahî minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve tesellüm eylediğinden sonra mukâbele-i ferâğda olan meblağ-ı mezkûr otuzüç guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm zikr olunan topraklar ve kadîm-i hakk-ı sakî ve mezbûr İbrahimin karındaşları Mehmed ile müş-

terek olduğumuz sekiz kıt`a gulden(گولدن) üç sehimden bir sehimi dahî merkûm el-Hac Ömerindir keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.Tahrîren fî recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Recebi'l-Müreccb 1104).

Şuhûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-Monla Ali Bayezid
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Kırış(قریش) el-Hac İsmail
-diğer Ebubekir Efendi,Hatîb
-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Seyyid Hasan Çelebi
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.60 b.179 Medîne-i Harputa tâbi` Monlakendi sâkinlerinden olub fevt olan Mustafa bin Arslan nâm kimesnenin kızı Fatmaya vâlidesi Medine vasi-i nasb olundukdan sonra yevmiyesi içün nafaka ve kisve ve harc-ı lâzimesine ta`yin olunub ki şehriyesi yüz guruş olub seneviyesi oniki guruş eder takdîr ve ta`yin olunub meblağ-ı mezkûru harc ve sarfa ve lâzım gelürse istidâneye ve vakt-i zaferde mürâca`ata izinbirle mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevmi'l-hamis min-şehr-i recebi'l-ferd li-sene erba` ve mi'ete ve elf(5 Recebi'l-Ferd 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-İbrahim bin Süleyman
-Terzi Mahmud bin Ahmed
-Ahmed bin Kürd Mehmed
-Osman Beşe ibn-i Ahmed Belgradî,sâkin-i Harput

S.60 b:180 *Medîne-i Harputa tâbi` Şıntil nâm karye sâkinlerinden olub hâzır-ı bi'l-meclis olan Ahmed bin Ebube-*

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

kir nâm kimesne takrîr-i kelâm ve ta`bîr-i merâm edüb hâliyan Sadr-ı Azâm ve Serdâr-ı Ekrem hazretlerinin ağırlığı bundan akdem mahmiyye-i Diyarbekirden Asitâne-i Sa`âdet tarafına revân olmağıyla Çergiş(جرکش) kurbünde kıtâ`u't-tarîk hasârat edüb bahs olunmağa fermân-ı `âlî sâdır olmağın bi'l-fi`il vâli-i eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i rûşen zamir-i devletlî ve sa`âdetlî Mehmed Paşa yesarallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ' hazretleridir ashâb-ı agrâz hilâf-ı inhâ edüb Harputa tâbi` Şıntil nâm karyede Hasan nâm kimesne misâfirden Halil ağırlıkdan evine gelmişdir demeleriyle Hasan nâm kimesnenin divân-ı Amide ihzârı lâzım gelmişdir deyu vâli-i müşârün-ileyh hazretlerinin taraf-ı ref`ilerinden buyruldı-yı şerîfle Mehmed Ağa bizlere mübâşir gelüb Hasan nâmında olmağıyla benim ismim Ahmed iken beni getürmek murâd eylemişdir sâlifü'z-zikr ağırlık mevzi`i mezkûre varduğu ayâmda kendi evimde olduğumu bilür müslümanlardan istifâr olunub ihbârları ketb ve imlâ ve yed-i vaz` ve i`tâ olunmak matlûbumdur dedikde müslimandan olub karyesi ahâlisinden Ahmed Sipâhî ve diğer Ahmed ve Osman ve Yusuf ve Ömer ve çiftlik sâhibi Mustafa Beğ (ve Ferhad(çizik)) ve civârı karyelerinden olub Germiliden diğer Mustafa Beğ ve Ferhad ve Daldik(دالديک)den Yakub ve Ali ve Dadayiç(داداييج)den Ömer ve Şahin ve Tilenzidden Mustafa ve Mehmed ve Ali ve Monlakendiden Ahmed ve şehirden Eyüb bin el-Hac Mehmed hâzırûn bi'l-meclis olub fi'l-vâki` sâlifü'z-zikr ağırlıkda mürûr eylediğinden mukaddem mezbûr Ahmed evine gelmiş idi ve kıtâ`u't-tarîk hasâratında mezkûr Ahmed yine evinde ve kendi hâlinde idi bizler bilürüz deyu herbiri makâm-ı şehâdetde haber vermeleriyle zabtu'l-makâl ketb olundu.fî evâhir-i cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Osman,sâkin-i Hüseynik
-Mustafa bin İzzeti
-es-Seyyid Fazlı Çelebi,Derzi
-es-Seyyid Mehmed Çelebi,Eskici

S.60 b.181 Medîne-i Harputa tâbi` Çeribaşıda sâkin Halil ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr-i kelâm edüb târîh-i vesîka değirmi dört yaşında Neslihan nâm kızım `azîm evimiz (etra(çizik)) etrâfında çörçüb ve balâk(بلاق) cem` edüb duvarımızın bir mahfûz yerinden evden ateş getürüb sabîlik `âlemi ile alub la`ib(لعب) etmek içün cemî` eyledüğün-i ihrâk etmekle takdîr-i Rabbanî ateş kendüye dalınub alub batınından reciline varıncaya dek esvâbını ve kendüye ihrâk etmekle de vâlidesi ve sa'ir feryâdadan istimâ` edecek derhâl varıb bitâb-ı üftâde ve ihrâk olduğu mu`ayyene etmekâle bi-emrillahi teâla müteveffâ-yı olub ciğerimiz büryân olmuşdur savb-ı şer`-i mutahharadan üzerine varılub eser-i ihrâk müşâhid ve vâki`ü'l-hâl keşf olunmak matlûbumuzdur dedikde İlyas Efendi ta`yin ve irsâl olunub ol-dahî zeyl-i vesîkadan mestûru'l-asâmî olan müslimîn ile mezbûr Halilin evi ve duvarına varıb mersûmeye meyyit-i müşâhide edüb a`zâsına nazar eylediklerinde fi'l-hakîka batınından aşağı ayaklar ile ma`an ihrâk-ı bi'n-nâr olduğu ve hâr-ı hâşin cevânibde ba`zı ihrâk ve ba`zı hâlî üzere kalduğu mu`ayyene ve keşf etmekâle mezbûr Halil emr-i tâalallah bir kimesne ile da`vamız yokdur takrîrim dahî zabt olsun diyecek nâib-i müressel ketb ve imlâ ve gelüb meclis-i şer`e inhâ etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fi'ş-sâbi` min-şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(7 Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Karye-i Cibden Ebubekir bin Abdurrahman

-Karye-i Pelteden Mustafa bin (boş)
-ve Osman bin Abdullah
-Karye-i Üçeliden el-Hac Süleyman ibn-i Mehmed
-ve Yasin ibn-i Hamza
-Karye-i Sefiden(سفيدن) Veli ibn-i Ali
-Karye-i Cibden Ahmed ibn-i Zülfikar
-Şehirden el-Hac Hasan (bin) Mustafa
-ve Süleyman bin Ömer
-ve Türkmen
-ve gayr-i hüm.

S.60 Medîne-i Harputa tâbi` Hoş nâm karye sâkinlerin-
b.182 den bâ`is-i heze'l-kitâb Hasan ibn-i Ömer Beğ nâm (kimesne(çizik)) şâbb meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed ibn-i Receb nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûrda vâki` Oruç nâm kimesnenin kömü etrafında olan sürek zeminler mukaddeman ceddim Abdi Beğin olmağla fevt olub oğlu olan babam Ömer Beğe nakl eden taht-ı tasarrufunda iken fevt oldukda ben sağîr olduğum içün mezbûr Mehmed bî-vech-i mutasarrıf olmağın hâliyan bâliğ olub rüşd oldukda tasarruf murâd ederim mâni` olur su'al olunub takrîr-i tahrîr ve yedimde olan fetvayı şerîfe mûcebince icrâ olunmak matlûbumdur dedikde bir kıta fetva-yı münife-i ibrâz edüb nazar olundukda Zeyd-i sabînin tarlalarını sâhib-i arz-ı aherden Amra tapuyla varvarisi Zeyd-i merkûm ba`de'l-bülûğ tarlaları Amrın yedinden da`va edüb almağa kâdir olur mu,deyu istifâr olunmağla cevâb bâ-sevâbında olur deyu buyûrulmağın mezbûr Mehmedden istifâr olmağla fi'l-vâki` mevzi`-i mezkûru tapû ile ittihaz eylemişim müdde`i-yi mezbûre babasından intikâl eyledüğü ma`lûmum değildir ve hem tasarrufuna mâni` olur deyu müdde`i-yi mezbûrun olduğunu münkir olub mezbûr Hasandan beyyine taleb olundukda

müslimînden Oruç ibn-i Pehlül ve Allahverdi ibn-i Oruç li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub iştihâd fi'l-vâki` zikr olunan köm etrafında olan sürek zeminler Abdi Beğden oğlu Ömer Beğe intikâl eyledi Ömer Beğ fevt olmağıyla mezbûr Hasan sağîr iken mezbûr Mehmed tapû (ile(çizik)) eyledim deyu tasarruf eder Hasana babasından nakl eyledüğünü (S.61) şâhidüz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub ba`de'l-yevm arâzi-i miriyye-yi şer`an ve kânûn yetim ahz etmekle kâdir olduğuna mezbûr Mehmedin kasr-ı yedine tenbih-birle ve Hasana hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Mustafa bin Yadigar
-İsmail bin Kara Mehmed
-Ahüvve el-Hac Süleyman
-es-Seyyid Ahlebi bin Hasan Efendi
-Osman,Kethüdâ-i Şehir
-Ahmed ibn-i Mehmed
-ve gayr-i hüm.

S.61 B.183 Medîne-i Harputa tâbi` Toraman(تورمان) nâm karye mezra`ası sâkinlerinden Ahlon(احلون) veled-i Tafidsar(تفيدسار) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-sefer li-eb karındaşı Bedorus(بدورس) nâm zımmî muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfi ve'r-rızâ takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb babamızdan intikâl eden at ve katır ve koyun ve keçi ve inek ve öküz ve tecemmülât-hâne ve mevcûd olan hınta ve şa`ir ve mevcûd olub ma`lûmumuz olan eşyadan hisse-i şâyi`ası bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz edüb ikrâr eyledim mücerred bir kavî(قوی) buğday muzannem kalmışdır ve ba`zı eşya dahî ba`de'l-yevm zuhû(r) edüb babamız mâlı olduğu isbât

edersem hissemi ahz edeyim ve illâ zikr-i mürûr eden eşya ve hayvanat ve tecemmülât ve ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşya mevcûdları min-ba`dehu hissem kalmadı mesfûr Bedorus(بدوراس)un kabzında olan mahsûs mâlıdır irse müte`allik umûrdan zimmetin-i ibrâ eyledim dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman Beşe,Belgrad

-Ali ibn-i Hüseyin

-Ebubekir Ağa bin Veli Ağa

-Mustafa Beşe,`İzzetim

S.61 b.184 Medîne-i Harput sükkânından olub debbağ ihtiyarlarında bâ`is-i heze'l-kitâb Ömer Kethüdâyı ve meclis-i şerî`at-ı garrâda takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûr debbağ-hânesinden bir tarafdan köprü-yi `âmm ve bir tarafdan Havz-ı Kebire giden tarîk ve bir tarafdan çay ile mahdûd arzhâliye kimesnenin mülkünde ve nezâretinde olmayub müddet-i müdebeddir ki hâlî olmağın bir dükkân binâ eylemek içün medîne-i mezbûr emîni el-Hac Ali Beğden dahî izn-i tâm alub binâya mübâşiret eylediğimde bir kimesneye zarârı yoğiken ihtiyar ve halifelerimizden İbrahim ve es-Seyyid Mehmed ve Ahüv-ve Ali ve sa'irleri bî-vech-i şer`î mâhi` olurlar savb-ı şerî mutahharadan mahalline varılub müşâhide ve ba`de'l,murâfa-`atu'ş-şer`im bir muktezâi'ş-şer` bi-garaz eylemeleri tenbih (tenbih) olunmak matlûbumdur dedikde es-Seyyid Ebubekir Efendi ta`yin olmağın oldahî zeyl-i vesîkada mestûru'l-asâmî olan müslimîn ile mahall-i nizâ` varıb müdde`i-yi merkûm Ömer Kethüdâ ve müdde`î `aleyhüm merkûmun hâzırun (olub(çizik)) olduklarında `akd-i meclis-i şer`-i şerîf edüb fi'l-vâki` hudûd-ı merkûm mâ-beyyini mevzi`-i hâlî olduğun mu`ayyene edüb

mâni` olan mezbûrlardan istifâr olundukda havza varacak memerrimiz zayif olur ve dört-beş senedir mezîle( مزيله) eylemişüz deyu cevâb eylediklerinde nazar olunub mürûr ve `ubûrlarına min-ba`dehu zarârı olmayub ve kadîmi `âmm mezîle(مزيله) si olmaduğu sikân ihbârlarıyla zâhir ve etraf-ı mevzi`-i mezîle( مزيله) olub mevzi`-i merkûm mezîle(مزيله) içün ihtiyaç olmaduğuna mu`ayyene edüb memâni`at(ممانعت)ları mücerred hasâradan nâşî olduğun nâib-i müressele tahrîr ve gelüb takrîr etmeğin bî-vech-i münâza`adan ve mu`ârızadan men`-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Maksu(d)-zâde

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-Fahru'l-Hatîb Ali Efendi,Hatîb-i Cami`-i Kebir

-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Molla Süleyman

-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin

-es-Seyyid Yasin Çelebi ibn-i Emir Ahmed

-es-Seyyid Süleyman bin Hoca-zâde

-İbrahim Beşe,Dede Mehmed

-Molla Ebubekir,Bade(بادە)-zâde

-Ebubekir Çelebi bin Abdülkadir

-Abbas,Halife

-es-Seyyid Mehmed bin Seyyid İsmail,Uyur(اويور)

S.61 b.185 Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniyye mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Cuma nâm kimesnenin sulbî oğulları Abdürrahim ve Abdullah asâleten ve sağîre oğulları Abdullah ve İbrahim ve sağîr kızı Eminenin mezbûr Abdürrahim vasî olmağla vesâyeten ve müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olub mezbûrların vâlidesi olan Kezibaan bint-i (boş) nâm hatun tarafından zâtını `ârifân olan

(boş) bin (boş) ve (boş) bin (boş) şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan mezbûr Abdürrahim vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Osman Beşe ibn-i Ahmed muvâcehesinden bi'l-asâleten ve bi'l-vesâyeten ve bi'l-vekâleten herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb babamız müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Osman Beşeye karz-ı şer`iden yiğirmi `aded esedî guruş verecek olduğu sâbit ve zâhir ve hüccet-i şer`iyyeye olunmağıyla terekesinden edâsı lâzım gelmeğin medîne-i mezbûre tâbi` Sağır Bağları nâm mevzi`ide vâki` bir tarafdan diğer Cuma ve bir tarafdan Alal( الال ) Beğzâde ve bir tarafdan Kâzoğlu( قازاوغلی ) nâm kimesnenin `abd-ı mu`teki bağları ve bir tarafdan çay ile mahdûd bağı müntekil harâbe olub ve gayr-i mâlımız olmadığı ecilden bağ-ı mezkûr deyn-i mezkûre vefâ eylemez iken merkûm Osman Beşe tercüman kabûl ve babamızın ve bizim zimmetimizi berî eyledüğü içün biz dahî deyne takâss etmekle bağ (bağ)-ı mezkûr hesâbımızın min-ba`dehu medhalî kalmadı mülk-i müte`addî ve hakk ve hakkı (S.62) sarîhidir keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali Efendi,Hatîb-i Cami-i Kebir
-es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Molla Süleyman
-Ali ibn-i Hasan Beşe,Kurdoğlu
-Osman,Karaca

S.62 b.186 Medîne-i Harput muzâfâtından Mornik nâm karye sâkinlerinden Halil Çelebi ibn-i Mehmed ve karındaşı oğlu el-Hac Osman nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu hâmilü's-sefer Azman ve-

led-i Erkin nâm zımmî muvâcehesinde herbiri bi-tav`uhüm takrîr-i kelâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Perçenç nâm karyede vâki` bir tarafdan yine kendi bağçemiz ve bir tarafdan Arslan ve bir tarafdan Taftik( تافتيك) zımmiler mülkleri ve bir tarafdan tarîk-i `âmm ile mahdûd olub mülk-i sahîhimiz olan iki bâb ev harâbesini tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mesfûr zımmiye yiğirmibir esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr yiğirmibir esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler harâbesinde medhalimiz kalmadı mesfûrun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba`ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin Cami-i Kebir
-Hamza Beşe bin Hüseyin
-İsmail ibn-i Kürd Bayram
-Ebubekir bin Sefer Beşe
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.62 b.187 Medîne-i Harput sâkinlerinden bâ`isü'l-vesîka es-Seyyid İbrahim ibn-i Halil ve `ammi-zâdesi Mehmed ibn-i Mustafa meclis-i şerî`at-ı garrâda halifeleri Keziban bint-i Piyale mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûrede Çimşid hamamında pençşenbe günü içerü ve taşrada nisâbetinde ma`lûm hâlicen ve igsâl ve agâh buyûrulmağın yine babamızın ve mersûm Kezibanın vâlidesi Elif nâm müteveffânın mevzi`î olub babamıza ve mersûmeye müntakil iken

bi'l-cümle mersûm mutasarrıf olub bizim hisselerimizin edâdan imtinâ` eder su'al olunub takrîr-i zabt olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-su'al mersûme hatun fi'l-hakîka anamız Elifden intikâl eylediği vâki`dir lâkin ben kızı olduğum ecilden cümlesini tasarruf edersem deyu vâlidelerinden intikâl eyledüğünü bi-tav`uhan mukırr olunmağın iki karındaşı ve iki kızkarındaşı oldukları içün altı sehimden mezbûre Seyyid İbrahim iki sehimi mezkûr Mehmed ve iki sehimi mersûm Kezibana bir sehim ve diğer kızkarındaşı müteveffâ-yı evlâdına bir sehim olmak üzere zabt eylemelerine tenbih-birle mâvak`a ketb olundu.fi evâsıt-ı recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Yusuf ibn-i Etmekçi Ahmed

-Osman Beşe,Belgrad

-Falcı(فالجی)-zâde Seyyid Hasan

-Ahmed ibn-i Mehmed

-Bayram Beşe

-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.62 b.188 Medîne-i Harputa tâbi``an-asîl Arındık nâm karyeden olub yine tâbi`-i Ertmenik nâm karyeden temkîn eder Markar veled-i Urus( عروس ) nâm zımmî asâleten ve karındaşı Kesir zımmî tarafından bimâ-hüve nehc-i şer`î vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfîl-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-müderrisin el-Hac Ali Efendi muvâcehesinde bi-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb sâlifü'z-zikr (Arındık(çizik)) karye-i Arındıkda vâki` olub Ramazan Beşe-zâde Mahmud Beğden ve karındaşı oğlu Ali Çavuşdan mûma-ileyh efendinin izn-i sâhib-i arz ile tefvîz eylediği Urus(عروس) ve Sahik topraklarını babamız mes-

fûr Urus(عروس) otuz-kırk sene mukaddem kırkbeş guruş verecek mukâbelesinde merkûm Ramazan Beşe yanında rehin-i tarîkle vaz` alınmışdır deyu hâliyan nizâ`-ı sadedinde olduğumda beş guruş inşâ-i `akd-i sulh olunmağıyla bedel-i sulh olan beş guruş tamâmen asâleten ve vekâleten ahz ve kabz eyledüm ba`-de'l-yevm zikr olunan tarlalar içün mûma-ileyh efendiden ve mer(sû)man Mahmud Beğ ve Ali Çavuşa min-ba`dehu da`va ve nizâ`am ve bir tarîkle mutâlibemiz kalmadı zimmetler-i ibrâ ve iskât eyledük bir tarîkle husûs-ı merkûm içün da`vâmız sâdır olursa mesmû`a olmaya dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Molla Halil,Suhta Beğ
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Ebubekir Efendi,Hatîb
-Halid Beğ bin Osman Beğ
-el-Hac Süleyman bin el-Hac Mehmed
-es-Seyyid Yahya Çelebi
-Osman Çelebi,Boyacı-zâde
-Ahüvve Mehmed Çelebi
-İbrahim,Şatır-zâde
-Molla Halil,Dam(دام)

S.62 b.189 Medîne-i Harput (muzâfâtından(çizik)) mahallâtından Ortak mahallesinde sâkin es-Seyyid Hacı Çelebi ibn-i Arnavud(ارناود) ve Meydan mahallesinde sâkin olub şerîki olan es-Seyyid İsmail Çelebi ibn-i Allahverdi nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Abdal ibn-i Birune( برونه) ve Divan ibn-i Hüseyin muvâcehesinden herbiri bi-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm

edüb medîne-i mezbûre tâbi` Çölemik( چولمک) nâm karye toprağında vâki` bir tarafında Pezik(پزیک)den gelen tarîk Tanrıvermiş sınurına andan sırt ile Hersenk sınurundan Oyuğa(اویوغ) andan yine sırt ile Şurbatar (شوربطار)a varır hudûd dâhilinde olan Zaitkah(زعتکاه)dan gayrî otlâğı ve sulağı ve yatağı ve Mezik(مزیک) Ağa taht-ı tasarrufunda mülk-i sarîhimiz olmağıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûman Abdal ve Divaneye yiğirmi `aded esedî guruş bey` ve temlîk ve teslîm edüb kabz-ı semen eyledik ba`de'l-yevm merkûmanın mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinden sonra i`âde-i kelâm edüb eğer mülk-i merkûm içün bir müdde`î zuhûr edüb zarar-ı isâbet ederse zamân-ı derk ile bir zâmin deyüb gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-İsmail Ağa bin Allahverdi
-Salih ibn-i Hasan
-Seyyid ibn-i Hasan
-Ömer Beşe ibn-i Mahmud
-el-Hac Osman ibn-i Hasan
-Hasan bin Cihanik
-ve gayr-i hümü'l-hâzirûn.

S.63 b.190 Medîne-i Harputda vâki` Cami-i Kebirde berât-ı şerîf-i `alîşân ile mütevvellî olan Ali Efendi ibn-i el-Hac Osman meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyân ve mahfîl-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda cami-i şerîfi mezkûrda imâm-ı evvel olan fahru'l-e'imme es-Seyyid Halil Efendi ve mü'ezzinleri Monla Ahmed ve Molla Halil ve Şeyh Abdurrahman ve nâzırı es-Seyyid Ebubekir Efendi ve du`a-guy ve kâtibi diğer Ebubekir Efendi ve Hâfız es-Seyyid Osman (Efendi(çizik)) Çe-

lebi ve takrîr-i icrâ es-Seyyid Halil Efendi ve Farâş(فراش) es-Seyyid Ömer Çelebi ve Ma`mâr( معمار) es-Seyyid Mahmud Çelebi muvâcehelerinde tevelliti hasebiyle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm ber-mûceb-i şart-ı vakıf zikr olunan cami-i şerif ahâlisi vezâifinin sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî mûcebince vâzifeleri mücerred onaltıbuçuk akçe olmak üzere masraf olub alı alan vazifeleri karye-i Mornikde yine seksen kile hınta ve kırk kile şa`ir ve şehr-i bâğâtı ve gallâtından otuz `aded esedî guruş ve imâm-ı evvelin iki kıt`a dükkânından gayr-i dükkânından her ne mikdâr ise alınub ehl-i mürtezikâya taksîm olunurken binyüzbir senesinde râlî yevminâ hazâ kırk akçe üzerine mûma-ileyhüm deyn-i ma`an beyyinemizde vech-i atî üzere taksîm râzı olmuşuzdur ki meblağ-ı mezbûrun üçbuçuk akçesi imâm-ı evvelin ve ikibuçuk akçesi hüffâz-ı eczâlık ve bir akçesi ta`rîf-i eczâlığı içün mûma-ileyh Halil Efendiye ve bir akçesi mü'ezzin-i merkûm Molla Ahmed ve bir akçesi mü'ezzin-i mezkûr Monla Halil ve iki akçesi mü'ezzin-i mezbûr Şeyh Abdurrahmanın mü'ezzinliği ve cüz-hâanlık içün ve iki akçe Nâzır es-Seyyid Ebubekir Efendiye ve beşbuçuk akçesi du`a-guy ve kâtibi mezbûr Ebubekir Efendiye ve iki akçesi hüffâz-ı mezbûr es-Seyyid Osman Çelebiye ve bir akçesi ta`rîf-i eczâ mezbûr Seyyid Halil Çelebiye ve iki akçesi farâş-ı mezkûr es-Seyyid Ömer Çelebiye ve buçuk akçesi ma`mâr(معمار)-i mezkûr es-Seyyid Mahmud Çelebiye ve onaltı akçe dahî kendimin hitâbını ve tevelliti ve mu`arref ve `aşır-hâan ve hüffâz-ı eczâ ve nâzırlık içün ta`yin olunub cem`an yekûn kırk akçe olmağıyla zikr olunan seksen kile hınta ve kırk kile şa`ir ve otuz guruş ve imâm-ı meşrût iki dükkândan gayrî dükkânından hâsıl olanı sâlifü'z-zikr kırk akçe üzerine taksîm ve herbirimizede tesellüm olunmağa tekrârdan râzı olun min-ba`dehu biribirimiz ile da`va ve husû-

metimiz kalmadı lakin zikr olunan vezâifden hâric olub yine vakıf içün altun ve akçe ve hubûbat zuhûr etmeğin mülâhazasıyla aherden ba`zı kimesneler cami-i şerîfi mezkûrda birer hidmet-i cedîd görüb nev-i zuhûr vazîfeye nâ'il olmak içün herbiri tecdîden berât-ı `alişân işbu remled(رملد)iyle mûma-ileyhüm nev-i zuhûr vezâife dahl ve vaz`-ı yed eylemeyeler ve cedîd olanlar dahî mûma-ileyhümün zikrî mürûr eden seksen kile hınta ve kırk kile şa`ir ve otuz esedî guruş ve dükkânları icâresine müdâhile eylememek üzere ve ben dahî tevellitim hasebiyle mukaddem olan ehl-i mürtezikaya gadr eylemeyüb vazîfe edenlerde ketm(کتم) edüb tecdîden olanlara cüz'î ve küllî vermemek vechî ile fasl-ı husûmet olduğu takrîrim zabt olunub mûma-ileyhüm yedlerine vaz` olunsun ki ba`de'l-yevm mezkûranın bir tarîkle tarafından hilâf-ı zuhûr ederse ibrâz edüb mazmûnuyla hareket ve `amel oluna dedikde (gıbbe't-tasdîka(çizik)) mukırr-ı mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhunu el-mukırr-ı lehümü'l-mezkûrûn tasdîka ve tahkîk ve kabûl etmeğin mâvak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i cemâziyi'l-ahir li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ahir 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin Faziletlî es-Seyyid İsmail Efendi
-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Mustafa Efendi
-Fahru'l-Müstecrihîn(مستجرحين) el-Hac İbrahim Efendi
-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-Molla İsmail,Kırış(غوبش)
-Molla Halil (bin) Yusuf
-el-Hac Yunus Beğ
-Fethullah Beğ ibn-i Cercis Ağa
-Topçu el-Hac Mustafa
-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

S.63 b.191 Medîne-i Harputa tâbi` Herdi `aşiretinden olub Hacarnik(حجارنيك) nâm karye sâkinlerinden iken gâyet mınkıta` ile gâyib olan Mahmud ibn-i Maksud nâm kimesnenin zevcesi olub mecrûhan müteveffân olan Meryem nâm `avratın sulbî ve sadrî oğlu olan yine Mehmed nâm sağîrin tesviye-i umûruna bir vasî lâzım ve mühim olmağın işbu hâfızu'l-vesîka Ali Kethüdâ vesâyeten merkûm müstahfen olduğu ecilden savb-ı şer`î mutahharadan ahvâlini görüb tesviye umûrunda mehd-i sâ`î(محدراع) olmak ancak merkûm Ali Kethüdâ vasî nasb (olunu(çizik)) olunub oldahî kabûl etmeyib mâ-vak`a ketb olundu. fî evâhir-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Hamza ibn-i Ali

-Hızır Kethüdâ

-İmâm-zâde Ahmed Çelebi

S.63 b.192 Medîne-i Harputa tâbi` Hersenk nâm karye sâkinlerinden olub mahmiyye-i Erzurumda tevattun eden Hüseyin ibn-i Bayram tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün Mehmed ibn-i Hüseyin ve Ali ibn-i Hacı nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhiden mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan Musa ibn-i Murad nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka mezbûr Hüseyinin li-eb karındaşları Halil ve İlyas ve Osman ve Arslan muvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Bayramdan intikâl eden karye-i mezbûrda karındaşları merkûmunun taht-ı tasarruflarından olan evlerden ve bağ ve bağçe ve tecemmülât-hâne ve inek ve öküz ve merkeb ve çift alatı ve bi'l-cümle ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyadan `ala sebilü't-tehâricü'ş-şer`î elli gu-

ruş ve yine karye-i mezbûrda vâki` sulu ve susuz tarlalardan hissesi mukâbelesinde dokuz guruş mü'ekkilem-i merkûm Hüseyin hüsn-i rızâsıyla karındaşları merkûmundan ahz ve kabz edüb emvâlden ve arâziden irsen ve kânûnen zimmetlerin-i ibrâ-yı `âmm ve iskât-ı tâm ve kâti`-i nizâ` ile (S.64) ibrâ ve iskât edüb min-ba`dehu mutâlibem kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîka sıhhat-ı ibrâya hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Kırış(قريش) Molla İsmail
-Solak İsmail
-İbn-i mü'ekkile-i mezbûr Ali
-Ebubekir Ağa,Veli Çelebi-zâde
-es-Seyyid Hasan,Kâlıç(قالج)-zâde
-Fazıl Beşe
-Halil Beğ ibn-i Ömer Beşe
- Ömer Beşe(çizik)
-Çıplak Halil
-Baki ibn-i Mustafa
-Kürd Ahmed
-Hasan Beşe bin Murad
-Ali Çelebi,Karacalı
-es-Seyyid Hüseyin,Bakkâl
-Bekir ibn-i Neccar
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr

S.64 b.193 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i (boş) nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan

Dafi(دافع) Ömer ve es-Seyyid Mustafa ibn-i (boş) şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî el-Hac Hasan Beşe nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Halil Çelebi ibn-i Seyyid Ömer muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin mülk-i müşterâsıdır olub mahalle-i mezbûrda vâki`bir tarafdan Aşçı Bekir ve bir tarafdan Oruç ve bir tarafından hisâr ve bir tarafdan tarîkle mahdûd evlerini vekâletim hasebiyle merkûm es-Seyyid Halil Çelebiye otuz `aded esedî guruşu bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eyledîğinden sonra semen-i mezkûr otuz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim sâlifü'z-zikr evler Seyyid Halil Çelebinin müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali Ağa,Yaşam-zâde

-Mehmed Çelebi (bin) Abdullah Efendi

-Osman,Belgrada

-Gökçe-zâde Molla Bekir

-Ahru(احرو) veled-i Velede

-Veli bin Halık

-Hasan ibn-i Musa,Hallı

-Çulhan bin Yakub

-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Ömer

S.64 b.194 Medîne-i Harputda Zahriyye mahallesi sâkinlerinden el-Hac Ahmed ibn-i Mehmed nâm kimesne tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün el-Hac

Mevlüd ibn-i Veli ve Mehmed ibn-i Veli şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan el-Hac Abdurrahman ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enverde ve mahfîl-i dîn-i münîf-i enverde işbu hâfızu'l-kitâb Murtaza Çelebi bin Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Müridi nâhiyesinde vâki` bir tarafdan el-Hac Yakub bir tarafdan Veli ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub mü'ekkilem-i mezbûr el-Hac Ahmedin mülk-i sarîhi olan bağ ve bağçe ve sular ve evini tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile târîh-i vesîkadan bir sene mukaddem mezbûr el-Hac Ahmed kırksekiz `aded esedî guruş nakde ve şekf( شكف ) ve kalî ( قلى ) mor renk hâre( حاره ) bir kaftanlık ve bir halıya mezbûr Murtaza Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm edüb oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eyledüğünden sonra semen-i mezkûr kırksekiz guruşu ve bir kaftanlık hâre(حاره)-i ve halı-ı bi't-tamâm mü'ekkilem ahz ve kabz etmekle zikr olunan bağ ve bağçe ve sular ve tevâbi`ve levâhıkkı alı alan ve ba`de'l-yevm Murtaza Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-el-Hac Ebubekir bin Hoca Ahmed

-Abdurrahman Çelebi ibn-i Monla Osman,Yakulu(باقولى)

-Köse Ebubekir

-Berber Receb Çelebi

-Hatîb Ebubekir Efendi

-Molla Osman,Na`lçacı

-Eyüb Beşe,Ali Çavuş-zâde

S.64 b.195 Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i Kebir mahallesinde sâkin olan Emine bint-i Zülfü nâm hatun tarafından hibe-i atiyyü'z-zikrin tescîlî içün zâtını `ârifân olan Enfuzlu(انفوزلی)-zâde Bayram Çelebi ve Ömer Çelebi ibn-i Yuştak(یوشتاق) ve İsmail Beşe şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâhakk olan el-Hac Mustafa Efendi ibn-i Haydar nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda sadriye kızı Safiye Hatun ve oğulları es-Seyyid Ali ve Seyyid Hüseyin babası tarafından tasdîka vekîlleri olub mersûme Safiyenin zevcî ve mezbûran Seyyid Ali ve Seyyid Hüseyin ve babası olan es-Seyyid İbrahim Çelebinin vekâleten ve diğer oğlu es-Seyyid Yahya Çelebinin asâleten muvâcehelerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i mersûm Emine Hatun kendi mâlından altı okka bir hamam leğeni ve üçbuçuk okka bir sini ve bir çift altun küpe-i kızı mersûm Safiye Hatuna hibe-i sahîh-i zeyle hibe edüb Safiye tarafından zevcî merkûm es-Seyyid İbrahim ittihâb ve kabz eyledi ve yine kendi mâlından yetmişbeş guruşa dahî torunu mezbûr es-Seyyid Ali hibe-i etmek tarafından babası yine mezbûr es-Seyyid İbrahim ittihâb ve kabz eyledi ve yine kendi mâlından iki yorgan ve yasduk ve bir döşek ve bir minder ve bir halı ve bir kilim dahî torunu merkûm Seyyid Hüseyine hibe etmekle Hüseyinden meclis-i hibede ittihâb ve kabz eyledi ve yine kendi mâlından bir sim önlük kemeri ve on guruş dahî nakdiye torunu merkûm Seyyid Yahya Çelebiye hibe etmekle oldahî meclis-i hibeden ittihâb ve kabz eyledi ba`de'l-yevm zikr olunan eşyalardan ve nukûd-ı minvâl-i meşrûh herbirinin mülk-i mevhûbudur keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîka sıhhata hükmü'ş-şer`î

birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ömer Beşe ibn-i Kürd Sefer

-el-Hac (Ali(çizik)) Ahmed bin Sarrâc Ali Beğ

-Mürsel Hüseyin Beşe

-Seyyid Osman Çelebi,Kacar-zâde

-Ahmed Çelebi,Keçeci-zâde

-Ahüvve es-Seyyid Veli

-el-Hac Seyyid Mahmud,Mezahi(مزاحي)

-ve gayr-i hümü'l-hâzirûn.

S.65 b.196 Medîne-i Harputda Yaşam(يشام)-zâde İbrahim Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Mehmed ibn-i Osman nâm şâbb mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Mehmedin cedd-i sahîhası olub müteveffâ-yı olan Bayram Kari(قاري)de onbeş guruş alacağım olub bi'l-edâ-i müteveffâ-yı olduğuçün mezbûr Mehmedin tasarrufunda olan tereke-i vâfiyesi(si)nden olunmasın-ı taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al merkûm Mehmed ceddem mersûm Bayram târîh-i vesîkada üç sene mukaddem Canbulad sûkunda vâki` bir (tara)fından Cami-i Şerîf-i Meydan ve bir (tara)fından Nizameddin-zâde ve bir tarafından Dayı Ömer ve bir tarafından tarîkle mahdûd bir bâb dükkânını ba`de't-tahliyetü'ş-şer`iyye ve iki köhne yorgan döşek ve beş sahan ve bir tencere ve kazan ve bir teşt eşyasını hibe-i sahîh-i ile ve Hoca Hamamında vâki` yevmü's-sebt taşrada hâlice ve içerde igtisâl ve dükkân-ı mevzi`ilerin ferâgat-ı mer`iyle bana hibe ve ferâğ edüb bendahî ittihâb ve kabz edüb alı alan mülk-i mevhûbum olmuşdur deyu def`ile mukâbele edecek gıbbe'l-istintâk merkûm İbrahim Ağa-ı hibe-i merkûmesi münkir olub mezbûr Mehmedden beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid Mustafa bin Kı-

rış(قريش) Monla İsmail ve Seyyid Osman ibn-i İbrahim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` zikr olunan dükkânı ve yorgan ve döşek ve sahan ve tencere ve kaz`an ve teşt ve eşyaların ve hamam yerin-i mezbûr Bayram târîh-i vesîkada üç sene mukaddem bizim huzûrumuzda hibe-i sahîh-i ile yerini mezbûr Mehmede hibe edüb oldahî ittihâb ve kabz eyledi bizler bu husûsa şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub eşya-ı merkûm Mehmedin mülk-i mevhûbu olduğu zâhir olmağın bî-vech-i münâza`adan İbrahim Ağaya tenbih-birle mâvak`a ketb (olundu).fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Aydın
-Molla Ahmed,Borâ-zâde
-Osman Çelebi,Boyacı-zâde
-Kumaş(قماش) Mustafa
-Zarnu(طرنو)-zâde Osman

S.65 b.197 Medîne-i Harputa tâbi` Pelte nâm karye sâkinlerinden Mevlüd Beğ ibn-i Hasan Beğ nâm kimesne tarafından husûsu'l-beyân tescîlî içün Mehmed ibn-i Ahmed ve diğer Mehmed ibn-i Abdullah şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarından sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan karındaşı Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka mezbûr Mevlüd Beğin damadı olan İbrahim muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkilem-i merkûm Mevlüd Beğin bi'l-cümle `akârât ve menkûlât ve ism-i mâl ve erzâk (ve) eşyalarında ve arâzide bir oğul hissesi mikdârı ta`yin eylediği sulbî oğulları Resul (ve) Mehmed bir hisse ve merkûm İbrahim dahî bir hisseye nâ'il olub el-hâsıl terekesinin sülüsü mezbûr İbrahi-

min olmak üzere mü'ekkilem takrîr ve ta`yin edüb beni tescîlîne vekîl eyledi ba`de'l-yevm minvâl-i muharrer üzere herbiri ma`işet eyleyeler dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Yasin Efendi bin Davud-zâde
-diğer Yasin Çelebi,Debbağ
-Ömer Çelebi,el-Hac Boyacı-zâde
-Ali Çavuş,Karındaşı-zâde
-Molla Mehmed bin Molla Ömer
-es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Hasan Efendi
-Cafer ibn-i Ali Beğ
-Arslan bin Mustafa
-Ali Beşe bin Abdullah
-Karındaşı Ali
-Osman ibn-i Bali
-Mustafa bin Abdullah

S.65 b.198 Medîne-i Harput sükkânından olub Kesrik nâm karye sâkinlerinden İlksan veled-i Kesir nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer karye-i mezbûrda sâkinlerinden Mikel veled-i Markar mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem bâliğ olduğu halde sulbiyye kızı Zade nâm zımmiyeyi mürd.olan (babam(çizik)) babam benim içün nâmzed edüb niçân vermiş hâliyan taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al mesfûr Mikel husûs-ı mezbûrda benim ve kızım mersûmenin min-ba`dehu haber ve agâhım yokdur ve nâmzed eylemedim deyu münkir olub müdde`i-yi mesfûr İlksandan beyyine taleb olundukda şâhidim yokdur deyu insân-ı beyyinede kemâl-i mertebe izhâr-ı `aciz etmeğin bilâ-beyyine da`vası lağv-ı mehaz olub mesfûre Zade zımmiyyede

min-ba`dehu medhalî olmayub münâza`ada men`e mesfûr İlksan tenbih ve mesfûr Zade rızâsıyla her kim tezevvîc olursa mâni` olmamak içün mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ahmed,Mü'ezzin-i Cami-i Kebir
-İsmail Efendi,Kırış(قوبش)
-es-Seyyid İslam bin Münzir
-Molla Halil (bin) Suhta Bekir
-Ebubekir Efendi,Hatîb
-Ali Çavuş,Yaşam(بسام)-zâde
-Ahüvve Ahmed
-Çâbik-zâde

S.65 b.199 Zaluni nâm karyeden Serkis tesmiye olan şer`-i şerîfe gelüb kelime-i şehâdet getürüb şeref-i İslâm ile müşefref oldukda umûru hasen olub ismi dahî Hasan oldu iki yaşında kızı Şehristan( شهرستان ) olmağla Şehriban vaz` oldu.

Şühûdü'l-Hâl

-Cercis Ağa
-Hasancan-zâde Hasan Beğ
-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)-ı Şerif
-Süleyman Beğ ibn-i el-Hac Osman,Perçençli
-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Monla Süleyman
-Osman Çelebi (bin) Davud Efendi

S.66 b.200 Medîne-i Harputda vâki` Cami-i Kebirde hatîb ve iki `aşır-han ve iki hâfız-ı eczâ ve mu`arref ve mütevellî olan faziletlî Ali Efendi meclis-i şerî`at-ı garrâda

işbu hâfızu'l-vesîka cami-i şerîf-i mezkûrda imâm olan fahru'l-e'imme es-Seyyid Halil Efendi mahzarında mütevellî ve mürtezikadan olduğu hasebiyle üzerine da`va ve takrîr-i kelâm cami-i şerif-i mezkûr evkâfından olub medîne-i mezbûrun Meydan sûkunda vâki` hâliyan ve bir tarafdan Meydan-ı `atik tesmiye olunan mescid-i şerîf ve bir tarafından Saman-ı Füruş(صمان فروش)-zâde es-Seyyid Ebubekir mutasarrıf olduğu ve bir tarafdan Çakilıç(چاقلچ)-zâde mutasarrıf olduğu dükkânlar ve önü meydan ile mahdûd olub mukaddem bir kıt`a iki vasatından sedd(سد) olunub iki kıt`a olan dükkânları gallesini mûma-ileyh Seyyid Halil Efendi imâm-ı evvel olduğu hasebiyle bi'l-külliye ahz ve kabz edüb mutasarrıf olmağla sa'ir ehl-i mürtezikaya edâdan imtinâ` eder su'al olunub ba`de tebeyyinü'l-hâl icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mûma-ileyh Halil Efendi zikr olunan dükkânı el-Hac Kasım nâm kimesne cami-i şerif-i mezkûrda (imâm olan(çizik)) imâm-ı evvel olanlara vakıf edüb hükm-i şer`î lâ-hakk olmağıyla hüccet-i şerîfe olunmağın alî yevminâ hâza imâm-ı evvel mutasarrıf olub imâmeti mezbûre kendüye tevcih olunmağıyla şart-ı vakıf mûcebince ben dahî gallâtın-ı mutassarrıf iken bundan akdem mûma-ileyh Ali Efendi tenbih hâlî nevbetinde dükkân-ı mezkûr imâmete şürût olmağıyla bizlere verildi kimesne müdâhile eylemeye deyu yedime tezkere dahî vermiş iken hâliyan nizâ` eder deyu cevâb verüb bindört senesi târîhiyle müverrah sene-i mezkûre medîne-i mezbûrda nâibü'ş-şer`-i şerîf olan Hamza Efendi imzâsıyla memhûr ve hatmî ile tahaddim mazmûn-ı takrîrini nâtın(ناطن) hükm-i şer`î lâ-hakk olan sactî(صجتی) ve mü'ellî(مؤلی) mûma-ileyhin yedine vaz` eylediği tezkere-i ibrâz eylediğinde ba`de'l-Kuran Ali Efendiden istifâr olundukda tezkere-i mukırr olub lakin derûnunda imâmete şürût-ı lafzî tahrîr olunmayub vaz`-ı hüküm

olunmuş ve bundan kat`-i nazar ve mürtezikanın imâmete meşrût olduğuna haber ve `ilimleri olmaduğu eciide meşrût olduğunu beyân eylesin dedikde tezkere-i merkûme-i bî- (garaz (çizik)) garaz efendiler ile nazar-ı dakîk üzere nazar olunub imâmete meşrût olmağın kimesne müdâhale eylemeye deyu tahrîr olduğu hilâl-i sütûrunda bi'l-asıl ve vaz`-ı kalem hâlî üzere tahrîr olunduğu şâhid olundukdan sonra imâmete meşrût olub bu ana gelince imâm olanlar mutasarrıf olduğuna mûma-ileyh es-Seyyid es-Seyyid Halil Efendiden beyyine taleb olundukda müslimînden olub sâbık-ı mütevvât(متواط) olan diğer Ali nâm müteveffânın oğlu es-Seyyid Mehmed Efendi ve nâib-i mütevellî olan es-Seyyid İbrahim nâm müteveffânın oğlu es-Seyyid Ebubekir Efendi hâzıran olub fi'l-vâki` vekâleti mezkûr cami-i şerîf-i mezbûrda imâm-ı evvel olanlara meşrût olduğu içün babalarımızdan (dahl(çizik) eylemeyüb deyu şâhid-i mütevellî binâ'en imâm olanlar gallesin-i bilâ-nizâ` mutasarrıf ola gelmişlerdir deyu şehâdet-i şer`iyye eylediklerinden mâ`adâ imâm-ı Zahriyye es-Seyyid Ebubekir Efendi ve müstecer-i dükkân olanlardan es-Seyyid Resul Çelebi (ibn-i) es-Seyyid Mehmed Çelebi Semerci ve Seyyid Mahmud Çelebi ve sa'ir cem-i gafîr hâzırûn olub kadîmin-i eyyâmdan alî yevminâ hazâ dükkân-ı mezkûr icâresini meşrûtiyet-i vech-i üzere cami-i şerif-i mezkûrda imâm-ı evvel bilâ-nizâ` ahz edegelmişlerdir ve ahz eyledikleri nevâtir( نواثر) mertebesindedir deyu herbiri muhbirleri olmağın kemâfiye'l-evvel cami-i şerif-i mezkûrda hâliyan imâm-ı evvel olan icâresini mutasarrıf olub ve Halil Efendiden sonra tenbih-i imâm-ı evvel olanlar mutasarrıf olmalarına ba`de'l-hüküm mâ-vak`a ketb olundu.Tahrîren fî evâ'il-i rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ali Efendi
-el-İmâm İlyas
-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Veli,Alişam
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde

S.66 b.201 Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden Hacı Çavuş ibn-i Nasuh Beşe nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâmilü's-sefer Hacuk veled-i Nurk( نورك ) nâm zımmî muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ertmenik nâm karyede vâki` bir tarafı el-Hac Ali Ağa ve bir tarafdan karındaşı Veli Beğ ve bir tarafdan Mameceran ( ماجران ) ve bir tarafda mesfûr Hacuk mülküyle mahdûd olan bağçe (ve) bağımı tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mesfûr Hacuka on `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr on `aded esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ mesfûr Hacukun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-el-Hac İbrahim Efendi
-el-Hac Abdurrahman Çelebi bin el-Hac Osman
-Ebubekir Efendi,el-Hatîb-i Aydın
-el-Hac Mustafa,Topçu

-es-Seyyid Mahmud,bî-Gümân(بی گمان)
-el-Hac Mehmed,Vekîl
-Ali bin Mustafa,Makâl-zâde
-Hacı Kalanbudur(قلان بودر)

S.66 b.202 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i haza'l-kitâb es-Seyyid Ömer bin Mehmed karındaşı es-Seyyid Ali meclis-i şer`-i şerîf-i ihzâr ve mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre sûkunda Berber ve Demürcü sûkunda vâki` (bir tarafdan Mehmed Çelebi(çizik)) ve bir tarafında Kazanoğlu evleri ve bir tarafında Sebükbulan(سبوکبولاه) Seyyid Mevlüd ve bir tarafında Kör Ahmed Beşe damadı el-Hac Mehmed Çelebi ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub mülk-i mevrûsumuz olan bir bâb berber dükkânının nısfî benim ve nısf-ı aheri karındaşım mezbûrun olmağıyla târîh-i vesîkadan dört sene mukaddem zikr olunan nısf hissesini yiğirmidört guruşa bana bey` ve teslîm edüb kabz-ı semen etmekle alı-ı alan mutasarrıf iken bilâ-nizâ` eder su'-al olunub takrîr-i tahrîr ve şer`an nizâ`ında men` olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr es-Seyyid Ali fi'l-vâki` zikr olunan nısf hissemi yiğirmidört guruşa merkûm es-Seyyid Ömer bey` edüb yiğirmidört guruşumu ahz etmekle bâkî dört guruşu zimmetinde kalduğu ecilden nizâ` ederim deyüb mezbûr Seyyid Ömerden tamâmen edâ eyledüğüne beyyine taleb olundukda müslimînden Kubaşı-zâde es-Seyyid Ebubekir ve Topçu el-Hac Mustafa li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` semen-i mezkûr yiğirmidört guruşu tamâmen mezbûr Seyyid Ali karındaşı mezbûr Seyyid Ömerden ahz edüb zimmetini berî eyledüğüne şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub nısf dükkân Seyyid Ömerin mülk-i müşterâsıdır olduğu zimmetin-i tamâmen edâ eyledüğü zâhir olub bî-vech-i münâza`ada men`e tenbih-birle mâ-

vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla İsmail Kürkî

-es-Seyyid İslam (bin) Münzir

-es-Seyyid Hasan bin Falcı(فالجی)

-es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Mehmed

-Ömer Beşe bin Ali

-Molla Ahmed,Falcı(فالجی)-zâde

-Ebubekir Ağa,Veli Çelebi-zâde

S.67 b.203 Medîne-i Harputda Abutahir mahallesi sâkinlerinden Osman ibn-i Seydi ve karındaşı Abdülgani ve oğlu Ahmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûrda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden iken bundan (bundan) akdem fevt olan Bektaş Beşe ibn-i Mehmed nâm kimesnenin karındaşı ve vârisi olub kendi (kendi) tarafından asıl ve zevce-i metrûkesi Emine Hatun tarafından vekîl olan Ahmed Beşe mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i Harputa tâbi` Hırhik nâm karye(de) vâki` Derviş Beşe değirmeni demeğle ma`rûf değirmeni cedd-i a`lâm olan zekûruna vakıf etmeğe bize nakl eylemiş iken mezbûr Ahmed Beşe verâseti hasebiyle bi'l-külliye mutasarrıf olurlar su'al olunub takrîrî tahrîr ve icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm Ahmed zikr olunan değirmenin sülüsü babamızdan bize nakl eyledi ve sülüsü sânisi Emir Ahmed Beğ oğlu Seyyid Mahmud silk-i mülk-i mevrûsu olmağıyla oldahî bey` ve sülüs-i aheri mezbûranın mülkü olmağıyla târîh-i vesîkadan oniki sene mukaddem semen-i mafvîze bize bey` eylemelerile hüccet-i şer-`iyye olmuşdur deyu cevâb edüb bindoksaniki zi'l-ka`desi evâsıtı târîhiyle müverrah ve sene-i merkûmda medîne-i mezbûrda mesned-i nişîn-i şerî`at-ı garrâda olan Ahmed Efendi imzâ-

sıyla mumza ve hatmî ile mahtûme bir kıt`a hüccet-i şer`iyye ibrâz edüb nazar olundukda karye-i Hırhikde Derviş Beşe değirmeni demekle ma`rûf değirmenin üç hissede bir hissesi ve kurbünde bir tarafı çay ve bir tarafı tarîkle mahdûd bağçe yerinin sülüsü bizim olmağıyla mâru'z-zikr sülüs hissemizi bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile Bektaş Beşe kırk esedî guruş ile bir mikdâr veznî ma`lûm olmayan penbeye bey` ve kabz-ı semen eyledikleri mestûr olub müdde`iyân-ı merkûmân Osman ve Ahmedden istifâr olundukda mazmûn-ı sıhhata herbiri mukırr ve mu`terif olub mülkiyyet üzere bey`-i sülüs edüb değirmende ve bağçe yerinde kat`an medhalimiz kalmadı dedikleri içün bi'l-külliye mülkiyyet da`vâları mınkıta` olublakin el-hâlet-i hazihi vakıf da`vâlarının mesmû`a ve gayr-i mesmû`a husûs içün ketb-i mukîrede kitâb-ı ihtiyâre nazar-ı dakîk ile nazar olunub mürâca`at olundukda ve levbâ`-ı zayifeten sümme iddi`a ittihâkânet vakf-ı `aliyye ve `alî evlâda lâ-semi`ü'l-nâkız lâne'l-emzem(لا الامدم) `aliyyü'l-bey` ikrâr-ı bi'l-mülk müsâde-i şer`î müsarrah olmağın bi-hasebi'ş-şer`î (şer`î) da`vâları mefâkil eğerçün mafv-ı mehaz olub istimâ`ına şer`an mesâğ olmağın bî-vech-i münâza`adan merkûm Osman ve Ali men` olub mülkiyyete hükm-i şer`-i şerîf-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Hızır Ağa

-el-Hac Mustafa Beşe,Eğilli-zâde

-el-Hac Ali,Kal`alı

-Hamza Beşe,Bakkâl

-Kasım Beşe,Damadı Muhzır Mehmed

-Mustafa Beşe,`İzzetim

-Ahmed bin Kürd Mehmed

-Eyüb,Akraba-i Abdüllatif Efendi
-el-Hac Mustafa,Topçu
-el-Hac Ömer,Boyacı-zâde
-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

S.67 Medîne-i Harputda Ortak mahallesi sâkinlerinden
b.204 Yahya Piri ibn-i Mahmud nâm ihtiyâr meclis-i şerî-`at-ı garrâda medîne-i mezbûrda tâbi` Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Bektaş Beşe nâm râcilin karındaşı ve vârisi olub kendi tarafından asîl ve müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olan Emine Hatun tarafından vekîl olan Ahmed Beşe mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Hırhik nâm karyede vâki` Derviş Beşe değirmeni demekle müsemma olan değirmen ve bağçe yerini cedd-i a`lâm olan zekûruna vakıf etmekle bendahî evlâd-ı râfi`iden olduğum içün hâliyan tasarruf murâd ederim mezbûr Ahmed Beşe mâni` olur su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al zikrî mürûr eden değirmen ve bağçe yerinin sülüsü babamdan bize mülkiyyet ile intikâl eyledi ve sülüs-i sânisi es-Seyyid Ahmed Beğin mülkü olub oğlu Seyyid Mahmud Beğe intikâl etmekle bize bey` eyledi ve sülüsü aherin dahî Osman ve Ahmed nâm kimesneden iştirâ eylemişüzdür ki mülk-i mevrûsumuzu otuz-kırk seneden mütecâviz bilâ-nizâ` mutasarrıf oluruz ve Mahmud Beğden iştirâ eylediğimiz sülüsü sekiz seneden berî mülkiyyet üzere tasarruf ederiz deyu cevâb edüb gıbbe'l-istintâk seneyn-i merkûmlarda mutasarrıf olduklarını mezbûr Piri ihtiyâr münkir olucak gıbbe't-talebü'l-beyyine müslimînden Molla Mustafa bin İbrahim ve Hamza Beşe ibn-i Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzıran olub eserü'l-iştihâd fi'l-vâki` değirmen-i mezkûre hisse-i merkûmları merkûm Piri ihtiyâr muvâcehesinde seneyn-i mezkûrlarda mezbûr Ahmed Beşe ve karındaşı Bektaş Beşe mül-

kiyyet üzere bilâ-nizâ` tasarruf ederler bizler şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub zamân-ı mürûr ile bilâ-fermân-ı `alî da`vasının istimâ`î sahîh olmaduğunda mâ`adâ vakıf-nâmesi ve vâkıfının ismî ve resmî ve kendüsü evlâdı vâkıfdan olduğu zâhir olmayub da`vası lağv olmağın bî-vech-i münâza`adan mezbûr yeri men`-birle ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Hızır Ağa

-el-Hac Mustafa,Eğilli-zâde

-el-Hac Ali,Kal`alı

-Muhzır Ahmed bin Mehmed

-Kasım Beşe,Enistesi(انشتم)

-Ebubekir Efendi,Hatîb

-el-Hac Ömer,Boyacı-zâde

S.67 b.205 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden Obuzlu es-Seyyid Musa Çelebi meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka İbrahim ibn-i Hüseyin muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafı Davud ve bir tarafı Ahmed mülkleri ve bir tarafda benim ve bir tarafından (mahdûd(çizik)) tarîkle mahdûd olub mülk-i sarîhim olan bir bâb soffa ve bir bâb kış evi ve (bir) bâb ahur ve dâhilinde saman-hâne ve ahur ortasında odun-hâne ve havlu ve kenefi tarafında îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm İbrahim ihtiyâr târîh-i vesîkadan yedi sene mukaddem elli esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm ve (tesellüm(çizik)) eylediğinden sonra semen-i mezkûr elli `aded esedî guruşa tamâmen ahz ve kabz eylediğim ecilden zikr

olunan evler ve tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`a ile alı alan ve ba`de'l-yevm mezbûr İbrahimin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Etmekçi Mustafa

-Şeyh Ömer,Abdülbaki-zâde

-Ahmed ibn-i Bayram

-el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Boyacı-zâde

-Ahmed ibn-i Velid

-Ahmed bin Mehmed,Muhzır (Mehmed)

S.68 b.206 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden Osman bin İsmail nâm kimesne asâleten ve zevcesi Kerime Hatun tarafından `akd-i âtiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Mehmed bin Ömer ve İslam bin Davud şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk (olan(çizik)) olmağıyla vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Halil Çelebi ibn-i İbrahim muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimizde münselik olub medîne-i mezbûrenin Danişmend nâhiyesinde vâki` bir tarafdan Osman Çelebi ve bir tarafdan Uncu Halil Beşe ve (bir tarafdan) ve iki tarafından tarîkle mahdûd bağ ve bağçe ve üç kıt`a suya ve evlerini tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Halil Çelebinin Sağır bağlarında vâki` bir tarafdan Kasım Beşe ve bir tarafdan Ali nâm kimesneler ve iki tarafdan çay ile mahdûd bağı ile onbeş guruşa bey` ve mübâdele ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol-

dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük eyledikden sonra zikr olunan Sağır bağını ve onbeş guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm Danişmende nâhiyesinde bağ ve bağçe ve sular ve evleri ve tevâbi`î mezbûr Halil Çelebinin mülk-i müşterâsıdır ve mübâdele-i sarîhidir keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Derviş Mehmed

-Kasım Beşe bin Ahmed

-Ali ibn-i Hüseyin

-Sofi İbrahim,Topçu-zâde

-Osman Çelebi,Boyacı-zâde

-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.68 b.207 Medîne-i Harput mahallâtında Esediyye mahallesi sâkinlerinden Osman ibn-i Eyüb nâm kimesne asâleten ve zevcesi Rabia Hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Mehmed ve Halil ibn-i İbrahim nâm kimesneler şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî mezbûr Osman vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Kasım Beşe ibn-i Ahmed muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Zeynel ve bir tarafdan Neccâr İbrahim ve iki tarafından tarîk-i `âmm ile mahdûd olub mülk-i sarîhimiz olan bir bâb soffa ve bir bâb kış evi ve bir (bâb) oda(sı) ve bir örtme ve iki havlu ve tevâbi` ve levâhıkkının beş sehimden bir sehiminin onbeş esedî guruşa ve dört sehimin-i on guruş ve bir rub`a tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî

bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Kasım Beşe bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra cem`an yigirmibeş esedî ve bir rub`u ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm zikr olunan evlerde medhalimiz kalmadı Kasım Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Gökçe-zâde Hamza Beğ

-el-Hac İslam ibn-i Mehmed Beşe

-Ali Çelebi bin Deve(090) Hızır

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-Ahüvve Mehmed

-es-Seyyid Yasin Çelebi,Debbâğ

-Osman,Karaca

S.68 b.208 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i haza'l-kitâb el-Hac İslam ibn-i Mehmed nâm kimesne li-ebeveyn karındaşı İsmail Çelebi meclis-i şer`-i şerîf-i ihzâr mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i vesîkadan sekiz sene mukaddem babamız merkûm Mehmed nefsî içün terekesinden hacc etdirtmek içün vasiyyet edüb fevt olduğunda kendim hacc-ı şerîf kasdî ile mahmiyye-i Halebe vardığında vasiyyet haberî bana vâsıl olub tarafımdan hacc etdirilmesini deyu mektûb gelmekle bende dahî mahmiyye-i Mısıra dahil olduğumda istifâr edüb şer`-i sûreti mahsûb eylediğimde vasiyyeti merkûm sülüsden mu`teberdir kendi beldesinden sülüs mâlı vefâ eylemezse mümkün olduğu mevzi`iden bedel ittihâz olunub hacc etdirilmek meşrû`udur deyu fetvâ-yı

şerîfi i`tâ olunmağıyla bendahî Hasan nâm kimesne-i bedel-i ahz etmekle babamın terekesinden almak üzere kendi mâlımdan varıb gelinceye dek ikiyüz esedî mikdârı merkûm Hasana zâdiz (زاد)-i hayır ve harcı tarîk eylemiş iken hâliyan meblağ-ı mezkûr ve sülüs mâldan taleb eylediğimde edâdan imtinâ` eder su'al olunub ba`de tebeyyünü'l-hâl alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm İsmail Çelebi babasının min-vâl-i muharrer üzere vasiyyetini münkir olub kâh-ı hâl merhande vâki` olmuşdur deyu müşevvez cevâb edüb istimâ`-i beyyine sadedinde olmağıyla vesâyetini mukırr ve mu`terif oldukdan sonra Mısırdan getüre mübeyyidi(مبيدى) vatanımızdan ittihâz ederdük deyu da`va-yı aher meyl eylediğinden müdde`i-i merkûm el-Hac İslam Çelebi bir kıt`a fetvâ-yı şerîfe ibrâz edüb nazar olundukda sülüs mâlı vatanından ihcâc-ı tavafan etmeyince mümkün olduğu mekânda etdirse câiz olur mu beyân buyûrula deyu istifâr olundukda,olur ve inna lâ-yekfa(بكفى ان لا) bi-hacc-ı min-hays-ı yemekkün el-ihcâc-ı `anhu deyu hülâsatü'l-fetâvadan nakl buyûrulmağın mahmiyye-i Mısırdan meblağ-ı mezkûre bir adam çokdur deyu yed-i cânibe dahî rücû` edecek haccâcdan olub müslimînden el-Hac Ali bin Deve Hızır ve el-Hac Hüseyin bin Ali,Dayı Hacı Ömer ve el-Hac Hasan bin (boş) nâm kimesneler hâzırûn olub mahmiyye-i Mısırdan bedel-i mezkûr yüzelli esedî ile ancak mümkün olur deyu herbiri tahmîn-i sahîh eylediklerinden sonra müdde`i-i merkûm bir kıt`a dahî fetvâ-yı şerîf ibrâz edüb nazar olundukda, Amr ve kendi mâlından Zeyd tarafından ihcâc etdirsin dedik terekesinden rücû` edüb almak murâd etdikde sa'ir vârise vermemeğe kâdir olur mu beyân buyûrula,istiftâ olundukda cevâb-ı bi-sevâbında olmazlar evvel-i harc-ı ma`rûfu hayırlar-ı vefa kâzancân inne vasî bâh-ı bi-hacc-ı `anhu fâ-hacc-ı `anhu el-vâris`(وفى قاضيخان ان وصى باه يحج عنه فاحج عنه الوارث) min-mâl-

ı nefse ve ber hacc-ı min-mal-ı el-meyyit-i câzvelehu inne ber-hacc-ı min-mal-ı el-meyyit(مال الميت جاز وله ان يحج من مال نفسه يحج من) deyu buyûrulmağın tahmîn olan meblağ-ı merkûmu terekesine mezbûr sülüsünden ihrâca mezbûr İsmail Çelebiye tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Fahru'l-E'imme Molla İlyas
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Eyice(ايجه)
-İsmail Beğ,Solak
-el-Hac Mustafa,Topçu
-el-Hac Ömer bin Ebubekir Ağa,Boyacı-zâde
-Ahüvve Mehmed
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Molla Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir

S.68 b.209 Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sâkinlerinden el-Hac Ömer Çelebi ve Mehmed Çelebi ve Osman Çelebi ibnâ-i Ebubekir Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-vâ`izin ve'l-müderrisin el-Hac Ali Efendi ibn-i Monla Süleyman muvâcehesinde herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i Harputa tâbi` Sarpulu nâm karyede vâki` olub bundan akdem babamızin taht-ı tasarrufunda olan topraklarından Sarıca Hüseyin toprağı demekle ma`rûf bir çiftlik toprağının hakk-ı tasarrufunu târîh-i kitâbdan ondört sene mukaddem izn-i sâhib-i arz ile mûma-ileyh ferâgat ve tefvîz eylemişdir alı alan Ali Efendinin taht-ı tasarrufunda müfevvez-i mehazıdır bizim medhalimiz yokdur deyu herbiri mukırr ve mu`terif olmağın mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete

ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccеb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Hacı Efendi

-es-Seyyid Mevlüd,Sebükbulan(سبوك بولان)

-es-Seyyid Yasin Çelebi,İmâm-ı Ahmed Beğ

-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde

-Ali Dayı

-el-Hac Mustafa,Topçu

-es-Seyyid İbrahim,Natık(ناطق)

-(kesik)

S.69 b.210 Medîne-i Harputa tâbi` Memaşah( عمشاه) nâm tımâr karye ağalarından Ahmed Ağa vekîlî es-Seyyid İbrahim Çelebi,Şaban Ağa vekîlî Ali nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid İsmail ve Seyyid Hacı mahzarlarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb zikr olunan (kar(çizik)) karye toprağında vâki` Mendik(مندیك) oğulları demekle ma`rûf köm ve tevâbi` ve levâhıkkı ve otlâk ve sulâğı ağaları olan mü'ekkilelerimizin iken mezbûran bî-vech-i tasarruf ederler su'al olunub icrâ olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûran zikr olunan ağalar bi'l-cümle tevâbi` ile babamızdan intikâl edüb otuz seneden mütecâviz taht-ı tasarrufumuzda deyu herbiri cevâb edüb cevâblarına mutâbık beyyine taleb olundukda müslimînden Hasan bin Seyf ve Taceddin ibn-i Mikail nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd(et) hâzıran olub eserü'l-iştihâd olub fi'l-vâki` zikr olunan Mendik(مندیك)oğulları mezbûrân es-Seyyid İsmail ve Seyyid Hacı Beğ babalarından irs ile intikâl eden mülk-i mevrûsları olmağıyla otuz seneden mütecâviz bilâ-nizâ` tasarruf ederler deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde gıbbe ri`âyet şerâitü'l-kabûl-i mesmû`a olub bî-vech-i münâza`adan (vekîlleri(çizik)) vekîlân-ı merkûmâna tenbih-birle

mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Halid Beğ bin Osman Beğ

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ebubekir Ağa

-Ahüvve Mehmed Çelebi

-Molla Osman

-Ahmed bin Mehmed

-Bayram

S.69 b.211 Çüngüş kazâsına tâbi` Çöke( جوك ) nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Mehmed Ağa ibn-i Osman nâm kimesne sulbî oğlu Osman nâm sağîrin tesviye umûru içün `ammisi el-Hac Hüseyini kazâ-ı mezbûre seccâde-nişîn-i şerî`at-ı garrâda olan efendi vasî nasb edüb hüccet-i şer`iyye i`tâ eyledüğüne el-Hac Hızır Ağa ve Hüddâmı Osman hasm-ı câhid mahzarında edâ-i şehâdet eylediklerinden mâ`adâ medîne-i Harputda sağîr-i mezbûre müte`allik umûru olduğuçün tesviye-i mezbûre el-Hac Hüseyin cânib-i şer`-i mutahharadan tesviye-i umûru ecili içün sağîr-i mezbûrda tecdîden vasî nasb (ve) ta`yin olunub oldahî vesâyet-i merkûm kabûl ve hizmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüd etmeğin bu vesîka-i meşrû`a bi't-taleb ketb olundu yedî tâlibe vaz` olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa

-Hamza Beğ,Gökçe-zâde

-es-Seyyid Hacı Çelebi ibn-i Monla Osman

-Mehmed Emin Çelebi bin Abdüllah Efendi

-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

S.69 Çüngüş kazâsına tâbi` Çöke(چوک) nâm karye sâkin-
b.212 lerinden olub bundan akdem fevt olan Mehmed Ağa ibn-i Osman nâm kimesnenin sulbî sağîr oğlu Osmanın savb-ı şer`-i mutahharadan mensûb mu`ayyen vasîsi olub `ammisi olan el-Hac Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enver ve mahfîl-i dîn-i münîf-i ezherde işbu hâfızu'l-vesîka medîne-i Harputa tâbi` Kehli nâm karye zü`amı olub bundan akdem mîrî-alayı olan fahru'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim Beğin oğlu olan `İzzetlî Hüseyin Beğ muvâcehesinde bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa bundan akdem Mehmed Beşe nâm kimesne ikiyüzelli guruş karz vermekle oldahî karye-i mezbûrde mu`ayyen zemîn-i vefâ tarîkle merkûm Mehmed Ağaya verdiğünde merkûm Hüseyin Beyğ mâ-beyninde olub zâmin olmuş idi mezbûr Mehmed Beşe bilâ- veled fevt olub sâhib-i arz müşârün-ileyh İbrahim Beyğ olub biz dahî meblağ-ı mezkûru hâliyan zâmin-i merkûm Hüseyin Beyğde taleb eylediğimizde oldahî zikr olunan ikiyüzelli guruş sağîr-i mezbûre intikâl eden meblağı tamâmen bana edâ ve teslîm eylediğinde bendahî ahz ve kabz etmekle meblağ-ı mezbûrdan zimmetin-i berî eyledim ve tarla-yı mezkûrda dahî münâvele alî ahire sağîr-i mezbûrun medhalî ve sâhib-i arz-ı temessükü dahî yokdur ve bundan mâ`adâ mezbûr Hüseyin Beğde ve re`âyâlarından Keşiş ve Karakavur ve Şükür vesa'ir zimmetlerde hınta ve şa`ir ve penbe ve çeltik vesa'ir nizâ`amız olmağıyla ba`de küllî hesâb altmış esedî zuhûr etmekle aheri dahî tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm husûs-ı mezbûrlara müte`allik min-ba`dehu da`va ve nizâ` ve mutâlibe ve husûmetimiz kalmadı sağîr-i mezbûr ba`de't-tulû`-ı meblağ-ı mezkûr üçyüzon guruşunu benden taleb edüb zarârıyla zamân-ı derk ile zâmin oldum dedikde gıbbe't-tasdîka sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-

mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa

-Hamza Beğ,Gökçe-zâde

-es-Seyyid Yahya Çelebi (bin) Monla Süleyman

-Mehmed Çelebi ibn-i Abdullah Efendi

-Fahru'l-E'imme İmâm Mehmed Efendi,Sarahatun

-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde

-Mahmud Beşe,Bektaş Yeğeni

-Halil Efendi,Emîr-i Şeyh

-Halil ibn-i Süleyman ,Hergeleci-zâde

-Mustafa bin Zeynel

-Ömer Çelebi,Dayı-zâde

-Mustafa Beşe,`İzzetim

-Mustafa Beğ,sâkin-i Kiğvenk

-ve gayr-i hüm.

S.69 b.213 Medîne-i Harputa tâbi` Kehli nâm zü`ama olub bundan akdem mîrî-alay olan fahru'l-akrân İbrahim Beğin oğlu Hüseyin Beğ meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyân ve mahfîl-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda Çüngüş kazâsına tâbi` Çöke(جوك) nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Mehmed Ağa ibn-i Osman nâm kimesnenin sulbî sağîr oğlu Osmanın tesviye-i umûruna vasi-yi mensûb olub `ammisi olan işbu hâfızu'l-kitâb el-Hac Hüseyin muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sahîh-i şer`î edüb müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa bundan akdem Mehmed Beşe nâm kimesne ikiyüzelli guruş karz verüb oldahî karye-i Kehlide olan zimmetin-i vefâ tarîk-i vaz` eylediğinde mezbûr Mehmed Beşeden bilâ-emr-i meblağ-ı mezkûr ikiyüzelli guruşunu zâmin olmuş idim merkûm Mehmed Beşe ve merkûm Mehmed Ağa fevt olmalarile arâzinin

vefâsı sahîh olduğundan meblağ-ı mezkûr ikiyüzelli guruş sağîr-i mezbûr Osmandan intikâl etmekle benden taleb olundukda bendahî zâmin olduğuma binâ'en zikr olunan ikiyüzelli guruşu vasi-yi merkûm edâ ve teslîm edüb oldahî kabz etmekle toprakda medhalî kalmayub benim dahî meblağ-ı mezkûr içün vasi-yi merkûmda ve sağîr-i mezbûrda ve müteveffâ-yı Mehmed Beşenin vârisinde mutâlibem yokdur ve bundan mâ`adâ bende ve re`âyâlarımızdan Keşiş ve Karakavur ve Şükür vesa'irinden buğday ve arpa ve penbe ve çeltik vesa'ir muhâsebesi olmağıyla ba`de küllî hesâb-ı zimmetlerimizde altmış guruş zuhûr etmekle anı dahî (S.70) (dahî) tamâmen vasi-yi merkûm el-Hac Hüseyine edâ ve teslîm eyledik ba`de'l-yevm husûs-ı merkûmlar içün zikr olunan üçyüzon guruş içün vasi-yi merkûmdan ve ba`dehu zamân-ı sağîr mezbûr Osmanda ve müteveffâ Mehmed Beşe vârisinde da`va ve nizâ`am ve mutâlibem yokdur sa'ire toprak-ı husûsla bir zarar-ı tertib (olundu(çizik)) ederse zamân-ı derk ile ben zâmin dedikde gıbbe't-tasdîka sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa
-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-el-Hac Hızır ibn-i Ömer Çelebi,Dayı-zâde
-Mahmud Beşe,Ahi Bektaş
-Mehmed Emin Çelebi bin Abdullah Efendi
-Halil Çelebi,Hergeleci-zâde
-es-Seyyid Yahya Çelebi,Monla Süleyman
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-Osman Çelebi,tâbi`-i Hızır Ağa
-Mustafa Beşe,`İzzetim

S.70 Medîne-i Harputda Müderris mahallesi sâkinlerinden
b.214 Şahim bint-i Sunullah nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün Mustafa ibn-i Hasan ve Şeyh Abdurrahman bin Mustafa nâm zâtını `ârifân olan şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarından sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`-i lâ-hakk olan Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Ahmed ibn-i Heyem( ) muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan es-Seyyid Ebubekir Efendi ve bir tarafında Seyyidi ve bir tarafda Abdülkadir-zâde mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub mü'ekkilem mülk-i müşterâsı olan evlerini tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`a ile tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mü'ekkilem-i mersûm elli guruş ile bir mikdâr vezni nâ-ma`lûm penbeye mezbûr Seyyid Mehmed Beğ ve temlîk ve teslîm eylediğinde Seyyid Mehmed dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr elli guruşa ve vezn-i nâ-ma`lûm penbeye tamâmen mü'ekkilem ahz ve kabz edüb zikr olunan evlerde katâ`an medhalî kalmadı mezbûr Seyyid Mehmedin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'şşer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu-`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Musa ibn-i İsmail
-Hızır Çelebi ibn-i Halil
-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Süleyman
-Karacalı Ali
-Eskici Ahmed Beşe bin İbrahim

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

S.70 b.215 Medîne-i Harput muzâfâtından Hüseynik nâm karye sâkinlerinden Osman Beşe ibn-i Süleyman meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka `ammisi Ömer Beşe muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb bundan akdem `ammim mezbûr Ömer Beşe bana hibe ve teslîm eyledüğü `akârât ve menkûlât el-hâlet-i hazihi ben dahî bir kazan ve bir sini ve bir tam(تام) ve onbir sahan ve dört mahzara(ماحضره) ve bir ibrik ve bir sitil ve bir cam tam(تام) ve nübüz(نبوز) ve bir kilim ve iki leğen ve beş yasdık ve üç yorgan ve biri eski ve üç döşek ve dört minder ve kefkir ve bir halı ve tecemmülât ve ma`lûmatu'l-hudûd evlerden dahî bir bâb ahur ve merek ve bir kiler ve havlu ve ayvan yolu ile ve bağdan dahî es-Seyyid Resul taraf ki Sofi-`an Haydar Hasan oğlu cevizinden sınur ta`yin olub çâkıla varır bağı ba`de't-tahliyeti'ş-şer`iyye (ve) hibe-i sahîh-i şer`iyye ile mezbûr Ömer Beşeye hibe ve temlîk ve teslîm eyledîğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere ittihâb ve kabz edüb mülk-i mevhûbu oldu keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î (mâ-vak`a(çizik)) sıhhata hüküm-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali Beşe ibn-i İbrahim

-Ebubekir Efendi,Hatîb

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde

-Mehmed ibn-i Ali

-Hüseyin ibn-i Kaya

-Ahüvve Mustafa

-Ebubekir Beşe bin Veli

-Hüseyin Beğ bin İbrahim

S.70 b.216 Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub hâliyan mahmiyye-i Mısırda olan Ali Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesne mahalle-i mezbûr sâkinlerinden olub fevt olan `ammisi el-Hac Mahmud terekesinden isâbet eden hisse-i şâyi`asını kabz eylemek içün bir kayim lâzım olmağla işbu hâfızu'l-vesîka mütevaffâ-yı mezbûrun kızkarındaşı Raziye Hatun savb-ı şer`-i mutahharadan mezbûr Ali Çelebinin hissesin-i kabz eylemek içün kayim nasb olunub oldahî hizmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüde olmağın mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib Ahmed
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin Veli
(Rabia dahî kayıd şud(çizik))
Kerimenin kayim olduğu kayıd şud.

S.70 b.217 Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan el-Hac Mahmud bin Haydar nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Hadice bint-i Mevlüd nâm hatun tarafından bimâ-hüve nehci'ş-şer`î sicil vekîlî olan es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i Mehmed meclis-i şerî`at-ı garrâda mütevaffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn kızkarındaşları olub vârisesi olan Kerime ve Raziye nâm hatunlar taraflarından husûs-ı atiyyü'l-beyân husûmet ve redd-i cevâb zâtlarını `ârifân olan Mehmed ibn-i Mevlüd ve Ahmed ve İbrahim şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle (olub(çizik))leri olan İbrahim Çelebi ibn-i Ahmed Ağa mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mü'ekkilem-i mersûmenin altun zincir

kıymetinden zevcî müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde altmışbeş esedî alacak hakkı olmağıyla tereke-i vâfiyesinden edâ olunmasın-ı taleb eylediğimde edâdan imtinâ` ederler su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al ma`lûmum değildir deyu inkâr edüb vekîlî mûma-ileyhden beyyine taleb olundukda `udûl-ı müslimînden fahru'l-müderrisin el-Hac Mustafa Efendi ibn-i el-Hac Hasan ve Seyyid İslam Çelebi ibn-i Ömer nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd hâzırân-ı bi'l-meclis olub iştihâd (S.71) olundukda fi'l-hakîka mersûme hatun bizim huzûrumuzda bir altun zincirini zevcî merkûm el-Hac Mahmud altmışbeş esedî guruşa bey` edüb oldanî iştirâ etmekle semeni zimmetinde kalub mersûmenin hakk-ı mutâlibesi olduğuna şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a olub terekesinden edâ olunmak hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi
-İbn-i es-Seyyid Abdürrahim Efendi
-es-Seyyid Yahya bin Molla Süleyman
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-Molla Osman,Hatîb-i Cami-i Ağa
-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde

Sâbıkûn şâhidiz elli guruşun hüccete verilmişdir kayıd şud Asiyye Hatun.

S.71 b.218 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan el-Hac Mahmud ibn-i Haydar nâm kimesne `abd-ı mu`tekî olduğu bundan akdem

kâyıt ve zâhir olan bâ`is-i haza'l-kitâb Hasan ibn-i Abdülvahhab meclis-i şer`î şerîf-i lâzimü'ş-şerîfde müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olan Hadice bint-i Mevlüd ve Asiye bint-i Hüseyin nâm hatunlar taraflarından zâtlarını `ârifân olan Mehmed ibn-i Ebubekir ve el-Hac Ebubekir ibn-i Osman şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed ve müteveffâ-yı mezbûrun kızkarındaşları Raziye ve Kerime Hatunlar taraflarından dahî zâtlarını `ârifân olan mezbûr Mehmed ve Ahmed ve İbrahim şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan İbrahim bin Ahmed Ağa mahzarlarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb mevlâm(صولام) olan merkûm el-Hac Mahmud hâlî marâzında cemî` mâlının sülüsünü bana vasiyyet edüb müteveffâ olmağıyla bi-hasebi'ş-şer`i'ş-şerîf sülüs hissemi ifrâz edüb bana teslîm eylemelerin-i taleb ederim su'al olunub vekîlî merkûmânın takrîrleri tahrîr ve icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîlan-ı merkûmân bizim ve mü'ekkilelerimizin vasiyyet-i merkûm ma`lûmumuz olmamağıyla edâdan imtinâ` ederiz deyüb müdde`i-yi merkûmdan da`vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda `udûl-ı müslimînden fahru'l-müderrisin faziletlî el-Hac Mustafa Efendi ibn-i Hasan ve es-Seyyid (İsmail(çizik)) İslam ibn-i Ömer li-ecli'ş-şehâdet meclis-i şer`î hâzırân olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` müdde`i-yi mezbûr el-Hac Hasanın veli-yi mu`tekî olan müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Mahmud marâzı hâlinde bizim huzûrumuzda hüsn-i rızâsıyla cemî`-i emvâlinin sülüsünü mezbûr Hasana vasiyyet edüb bizi ikrârına iştihâd eyledi bizler bu husûs-ı veçh-i meşrûh üzere şâhidiz şehâd(et) dahî ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde gıbbe ri`âyet şerâitü'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağıyla vasiyyet-i sülüsde mu`teber oldu keyf-i mukîrrede musarrah olduğun binâ'en ba`de't-tecehhül ve't-tekfîz ba`de edâ-i al-

dın mâ-bâkî tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan merkûm Hasanın sülüs hakkını edâ eylemelerine vâriś-i merkûmlara tenbih-i vesâyetinin tenfizine hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi
-İbn-i es-Seyyid Abdürrahim Efendi
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin-i Cami-i Kebir
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-Ali Çavuş,Ramazan Beşe-zâde
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde
-Osman Çelebi,Hatîb-i Cami-i Ağa

S.71 b.219 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden Hasan Beşe ibn-i Ahmed tarafından husûs-ı atiyyü'd-da`vaya bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub rebîbi olan Halil meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i mezbûre tâbi` Körpe nâm karyeden Ahron(هرون) veled-i Vartan ve Taftik veled-i Bogik ve Armik(ارميك) veled-i Hokas zımmiler mahzarlarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûra tâbi` karye-i mezbûre civârında vâki` olub Müridi nâm karye arâzisinin Karayazı(قره بازی) nâm mevzi`ide bir tarafında Hasan Paşa tarlası ve bir tarafından karye-i mezbûre sınuru ve bir tarafında Yağman(يغما) tarla(sı) ve bir tarafında Körpe yolu ile mahdûd mevzi` Katırcıoğlu Mustafanın tapûlu yedi olub ba`de'l-fevt kızları tapû edüb ondan sonra vâlideleri vasî olmağla mü'ekkilem-i mezbûr Hasan Beşeye tefvîz olunub ondört senedir ki zabt ve tasarruf olunurken hala mesfûrûn zımmiler fuzûlî zirâ`at eylemişler su'al olunub kasr-

ı yedlerine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mesfûrûn cevâblarında mevzi`-i mezkûru çiftçilerimiz bilhmezlik ile sürmüşler ve zirâ`at eylemişler ve bir vechle medhalimiz yokdur mezbûr Hasan Beşe taht-ı tasarrufundadır dediklerinde ikrârlarına binâ'en kasr-ı yedlerine tenbih-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104)

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-el-Hac İsmail Kırış(قريش)
-Şeyh Abdurrahman Efendi
-es-Seyyid Yasin bin Ali
-Seyyid Eyüb bin Molla Halil

S.71 b.220 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Mehmed Efendi ibn-i Monla Hacı nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Vadiha(وادحه) nâm hatun tarafından husûs-ı atiyü'd-da`va ve redd-i cevâba zâtını `ârifân olan es-Seyyid Mehmed bin Eyüb bin Halil şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk karındaşı es-Seyyid Ahmed meclis-i şerî`at-ı garrâda müteveffâ-yı mezbûrun sulbiyye kızı işbu sâhibü'l-kitâb Keziban Hatun tarafından es-Seyyid Pehlivan bin Mahmud ve es-Seyyid Eyüb ibn-i Halil şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan zevcî Mehmed Beğ mahzarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrada vâki` olub müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden evlerin harem evlerinden mü'ekkilem-i mersûme nısf-ı semen hissesi taleb etmekle edâdan imtinâ` eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîl-i merkûm sâlifü'z-zikr harem evlerimi müteveffâ-yı merkûm Mehmed Efendi ikiyüz guruşa kızı

mezbûreden bey` edüb kabz-ı semen eylediğinden sonra yine kızına hibe etmekle mülk-i müşterâsı olmuşdur deyu cevâb edüb gıbbe'l-istintâk `akîbü'l-inkâr ve ba`de talebü'l-beyyine müslimînden Monla Ebubekir bin el-Hac Mustafa ve Monla Süleyman ve Monla Süleyman bin Mustafa li'ecli'ş-şehâdet hâzırânı bi'l-meclis olub ibrâ olundu fi'l-vâki` müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Efendi evleri olunan harem evlerini bi'l-cümle ikiyüz guruşa kızı Keziban bey` edüb semen-i merkûm kabz eylediğinden sonra semenine kendüye eyledüğü ecilden harem evleri Kezibanın müşterâsıdır olduğun-ı bilürüz ve şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i eylediklerinde gıbbe'l-kabûl bî-makâl gadr-ı men`e tenbih-birle mâ-hüve'l-vâki` ketb olundu.Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-(bozuk)

-(bozuk)

-el-Hac İbrahim

-es-Seyyid Ali

-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde

S.72 b.221 Medîne-i Harputa tâbi` Menzirik(منزريك) mezra`ası sâkinlerinden Mustafa ibn-i Maksud nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîfde medîne-i mezbûra tâbi` Habusi nâm karye sâkinlerinden işbu hâfızu'l-sefer Manuk veled-i Avasab mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb babam Maksudun mezbûr Manukun babası Avasab ile `ammisi Kirakusdan altmışüç guruş alacağı olub otuzu teslîm olmağıyla bâkî otuzüç guruş kalub bize irs-i intikâl etmekle mesfûrân Avasab ve Kirakus herbirilerine kefîl-i bi'l-mâl olub mürd olmalarıyla hâliyan mesfûr Manukun babası terekesinden edâ olunması matlûbumdur

dedikde gıbbe's-su'al mesfûr zımmî bundan akdem maslahûn beyyinemizi ıslâh etmekle onaltı guruşa kat` edüb fasl eylemeleriyle meblağ-ı mezkûr edâ eylediğimizde mezbûr Mustafa vesa'ir vâris ba`de'l-kabz mâ`adâsından fâriğ olub zimmetimiz berî eyledi deyu cevâb edüb gıbbe'l-istintâk `akîbü'l-inkâr ve ba`de't-talebü'l-beyyine müslimînden Osman Ağa ez-zü`am ve es-Seyyid İbrahim bin Osman li-ecli'ş-şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub eserü'l-iştihâd fi'l-vâki` mezbûr Mustafa onaltı guruşa hüsn-i rızâsıyla kabûl ve sa'irinden ferâgat ve bi'l-cümle vâris mesfûr zımminin ve `ammisinin vârisinin zimmetlerin-i min-külli'l-vücûh berî etmekle min-ba`d mutâlibe ve da`vaları kalmayub fasl-ı husûmet olduklarına şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde ba`de'l-mesmû`a bî-vech-i münâza`adan men`e tenbih birle mâ-vaka ketb olundu.fî evâsıt-ı şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Kırış(قويش) Molla İsmail
-Molla Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-Ahmed Ağa,Miyadun
-Mehmed Çelebi,Körkulu-zâde
-Molla Ahmed bin Nimet

S.72 b.222 Medîne-i Harput a`yânından olub atiyyü'z-zikr Mescid-i Şerif evkâfı nezâretinde olan fahru'l-emâsil ve'l-akrân el-Hac Cercis Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Monla Cebrail bin Osman muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb merkûm Monla Cebrail bundan akdem medîne-i mezbûrda vâki` olan Kapucu(قبوجى) Mescidi Şerîfinde imâm olduğu ecilden vakfından yiğirmi guruş `alî tarîkü'l-karz merkûm Cebraile teslîm olmuş idi hâliyan ümmet-i merkûmda fâriğ olub aher hidmede zâhib olmağıyla meblağ-ı

mezkûru getürüb bi't-tamâm bana teslîm etmekle bendahî nezâretim hasebiyle tamâmen ahz ve kabz edüb zimmetin-i berî eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr mescid vakfında merkûm Monla Cebrailde min-ba`d bir akçe ve bir habbesi kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i recebi'l-mürecceb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Mürecceb 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Monla Abdullah,Birdiğili(بردکلی)
-Şeyh Ömer Çelebi ibn-i Ahmed Efendi
-Piri Ağa bin Ahmed
-Abdülnebi Ağa
-Monla Mehmed
-Ali Ağa,Herdi Subaşısı
-Kâtib Osman
-el-Hac Beşir,Sana`at(سناعت)
-es-Seyyid Bali Çelebi
-el-Hac Mevlüd,Kuzzâf(قضاف)
-Abdurrahman Çelebi ibn-i Monla Ali Beşe
-Halil Çelebi ibn-i Osman
-el-Hac Cercis Ağa
-ve gayr-i hüm.

S.72 b.223 Medîne-i Harput sâkinlerinden Karacalı-zâde Osman ibn-i İsmail ve es-Seyyid Ali ibn-i (boş) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Abdurrahman Çelebi ibn-i Molla Osman muvâcehesinde evvelâ mezbûr Osman bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûrenin sâğır bağlarının vâki` bir tarafı Habil-zâde ve bir tarafdan Gülle(گلّه) ve bir tarafdan Karaşabancı bağları ve bir tarafı çay ile mahdûd olub Muhzır

Maksuddan iştirâ eylediğimiz bağın nısfî benim ve nısf-ı aheri merkûm Seyyid Alinin olmağıyla kendi nısf-ı hissemi tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Abdurrahman Çelebiye yiğirmibeş guruş ile bir mikdâr veznî nâ(m)-ma`lûm penbeye bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen ve bî-vezn-i penbe-i tamâmen ahz ve kabz eyledim nısf-ı mezkûr mülk-i müşterâsıdır dedikden sonra mezbûr Seyyid Ali dahî sâniyan takrîr-i kelâm edüb bendahî sâlifü'z-zikr bağda olan nısf-ı hissemi otuz guruş ile bir saruğa merkûm Abdurrahman Çelebiye bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve ve temellük eylediğinde semen-i mezkûr otuz guruşu ve saruğu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm bağ-ı mezkûrda medhalimiz kalmadı merkûm Abdurrahman Çelebinin külliyet ile mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhlarını merkûm Abdurrahman Çelebi dahî tasdîka etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Veli Beğ bin Nasuh Beşe
-Ahüvve Hacı Çavuş
-Ebubekir Efendi bin Maksud
-Monla İsmail,Kırış(قريش)
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Mehmed Çelebi,Körkulu
-Ali Çavuş bin Mehmed

S.72 b.224 Medîne-i Harput sâkinelerinden Cennet bint-i Ali nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Süley-

man ibn-i Yusuf ve es-Seyyid Ebubekir bin Mustafa şehâdetleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî Şeyh-zâde Ali Çelebi nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Halil nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkelem-i mersûmenin mülk-i mevrûsu olub medîne-i mezbûrada Ortak mahallesinden vâki` bir tarafdan Sebükbulan(سبوكبولان) ve bir tarafdan Katırcı Halil ve bir tarafdan Erzurumlu Mehmed ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd bir bâb soffa ve bir örtme ve bir havlu tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mü'ekkelem-i mersûm bir mushaf-ı şerîf ile onyedi guruşa merkûm Seyyid Halile bey` ve temlîk ve teslîm edüb oldahî iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra mushaf-ı şerîf ve onyedi guruşu tamâmen ahz ve kabz edüb zikr olunan evlerde ve tevâbi` ve levâhıkkında min-ba`d medhalî kalmadı mezbûr Seyyid Halilin mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Osman bin Monla Ömer
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Mehmed Beşe,Doğancı-zâde
-Molla Osman,Hatib-i Cami-i Ağa

S.73 b.225 Medîne-i Harput muzâfâtından olub Kesrik nâm karyede sâkin Bağdik veled-i Davide nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Osman Çelebi ibn-i Behram muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Mehmed

Çavuş ve bir tarafdan İsmail nâm kimesneler ve bir tarafdan Malik zımmî mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub bundan akdem mülk-i sarîhim olan bağımı târîh-i vesîkadan sekiz sene mukaddem tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Osman Çelebiye otuzbeş `aded esedî ile üç kile hıntaya bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen-i ma`-dûd ve teslîm-i mebi`-i mahdûd eylemiş idim hâliyan hınta-ı dahî tamâmen ahz eylediğim ecilden alı alan ve ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsı olmuşdur dedikden sonra oğlu Abraham dahî hâzır-ı bi'l-meclis olmağıyla bağ-ı mezkûrda medhalimiz yokdur babamın mülkü iken bey` eyledi merkûm Osman Çelebi mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibn-i el-Hac Osman
-Şeyh Abdurrahman ibn-i Mustafa
-Halid Beğ ibn-i Osman Beğ
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin es-Seyyid Ahmed Nâib
-Molla Ahmed,el-Hac Nimet-zâde
-Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman Efendi
-İbrahim Ağa,Yaşam(بشام)-zâde
-Ahüvve Ahmed Çelebi
-Köse Seyyid Mustafa,Pezikli(پزکلی)
-Yeğeni Ebubekir,Kumaş(قماش) Mustafa
-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde

S.73 b.226 Medîne-i Harputda Zahriyye mahallesi sâkinlerinden Ahmed Beşe ibn-i Ömer eş-şehr-i Gamhur(غمخور) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb zevcesi Ayşe Hatun bint-i el-Hac Mehmed tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan mahalle-i mezbûre imâmı fazi-

letlî es-Seyyid Ebubekir Efendi muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezb^rda vâki` olub hala sâkin-i olduğumuz ma`lûmatu'l-hudûd-ı buyût müte`addid bi'l-külliye zevcim mersûmenin mülk-i sarîhidir bundan mâ`adâ zimmetinde mihr-i mü'eccelesi olmağıyla Ortak nâhiyesinde vâki` mülk-i bağımdan gayrî ve bir kılıç ve üzerimde olan libâsımdan gayrî zikr olunan evin dâhilinde mevcûd olan bi'l-cümle avân-ı tahâsibe ve kalîl ve kesîr ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşya tasarrufumda her ne var ise mihrî mukâbelesinde zevce-yi mezbûreye verüb oldahî ittihâz ve kabz ve kabûl etmekle bağ-ı mezkûrdan ve bir kılıcımdan ve üzerimde olan elbisemden gayrî ism-i mâl-ı ıtlâk olunur nesnem kalmadı ve zevcemin dahî mihr-i husûsuyla bende alâcak hakkı kalmayub zimmetimi berî eyledi dedikde vekîl-i merkûm dahî tasdîka etmeğin sıhhat-ı ikrâra hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin-i Cami-i Kebir
-es-Seyyid Abdurrahman ibn-i el-Hac Osman
-es-Seyyid Resul ibn-i Seyyid Mahmud
-Mehmed Çelebi,Kalkancı-zâde
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ebubekir Ağa
-Ahüvve Mehmed Çelebi

S.73 b.227 Medîne-i Harput mahallâtından Ahmed Beğ mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin ibn-i Osman nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka kızkarındaşı Ayşe nâm hatun tarafından câiyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan Abdülkerim ibn-i Ali muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-

rızâ ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub medîne-i (medîne-i) mezbûre tâbi` Ozan nâhiyesinde vâki` bir taraf-ı es-Seyyid İsrail ve bir (tara)fından Kurdoğlu el-Hac Hasan ve bir tarafından Kulik( قولیک) Bektaş ve bir (taráfdan) cebel bu hudûd ile mahdûd bağ ve bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresi ve meşesi ve suları ve evi ile bi'l-cümle tevâbi` ve levâhıkkı ile târîh-i vesîkadan doksan sene tamâmına varınca icâr-ı tavîle-i tecevvüz eden e'imme-i kavl-i şerîf üzere her üç senede bir `akd-i cedîde olmağıyla `akd-i evvelin aheri `akd-i sâninin ibtidâsı olmak vechî ile yiğirmi guruş ücret ile mersûm kızkarındaşım Ayşeye icâr eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere eşcâr ve kabûl eylediğinden sonra sâlifü'z-zikr yiğirmi guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm seneyn-i merkûm tekmîl oluncaya dek kendünün ve evlâdının icâresindedir dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâsıt-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdurrahman Çelebi,Sağmanlı-zâde
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-es-Seyyid Resul ibn-i es-Seyyid Mahmud
-Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman,Veygerdin(ویکردسک)
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Ahmed Beşe,Gamhur(غمخور)
-Molla İlyas,el-İmâm

S.73 b.228 Medîne-i Harput muzâfâtından Obuz nâhiyesinde sâkin olan Ayşe bint-i Ebubekir nâm hatun ma`tûh olmağıyla zabt ve tasarrufa kâdire olmayub nefsine gadrî oldu-

ğuçün bir muktezâ-yı şer`-i şerîf emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt içün bir vasî ve kayyım lâzım olduğuna binâ'en sadriyye kızı istihâline müşfika olmağıyla cânib-i şer`-i mutahharadan mersûm Emine nasb ve ta`yin oldukdan sonra mersûm Emine tarafından zevcî es-Seyyid Mehmed ibn-i (Ahmed(çizik)) Ahmed ve oğlu Hamza nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Hasan Ağa ibn-i es-Seyyid Himmet nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda ma`tûh mersûmenin oğlu (oğlu) olub kendi tarafından asîl ve vâlidesi Safiye tarafından tasdîka vekîl-i olan Muhammed bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb ma`tûh mersûmenin silk-i mülk-i sarîhinde münselik olub medîne-i mezbûre tâbi` Müridi nâhiyesinde vâki` bir tarafından Mehmed ve bir tarafdan Hamza ve bağları ve bir tarafdan vişne şeceri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd bağ ve bağçesi ve evi ve suyu harâbe-i müşerref olduğundan mâ`adâ ma`tûh-ı mezbûrun nafaka ve kisve ve harc-ı lâzime ihtiyaç-nâmesi olduğuna binâ'en bey`-i infâ` olmağın vasisi olub mü'ekkelem olan kızı mezbûr Emine bağ ve bağçe ve evi ve suyu semen-i misli olan on guruşa mezbûr Muhammed ile vâlidesi Safiyeye bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtân bey` ve temlîk edüb kabz-ı semen-i ma`dûd ve teslîm-i mebî`-i mahdûd etmeğini tescîline vekîl eyledi keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu (olundu).fî şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Osman,Hatîb-i Cami-i Ağa

-es-Seyyid Abdurrahman,Sağman

-Kalkancı-zâde Mehmed

-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde
-Mehmed Çelebi,Boyacı-zâde
-es-Seyyid Mahmud Çelebi

S.74 b.229 Medîne-i Harput sâkinlerinden Gökçegözoğlu Ahmed Beşe nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Mustafa bin Mü'ezzin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Karaoyuğun(قره ايوغك) ekin bağlarında olan bağımın mezbûrun Seyyid Mustafanın mülâsıkında bağı olmağıyla beyyinemizde kendimin olan bir kıt`a sâkız şecerine mezbûr bî-vech-i dahil eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al sâlifü'z-zikr şeceri ve berî zevcem Kerimeye zevc-i evvelî İbrahimden mihr-i içün verilüb ondokuz senedir mülkiyyet üzere tasarruf ederim deyu bi'l-vekâle cevâb edüb `akîbü'l-inkâr mezbûr Seyyid Mustafadan da`vasına mutâbık beyyine taleb olundukda müslimînden Kasım Beşe ibn-i Kara Hüseyin ve Ebubekir bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd meclis-i şer`e hâzırân olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` değeri mürûr eden arzı ve sâkız şeceri mezbûr İbrahimin olmağla hâliyan mersûm Kerimenin taht-ı tasarrufunda olan bağ ile bana mihrî içün takâss olunub ondokuz senedir bilâ-nizâ` tasarruf eder mezbûr Seyyid Mustafanın zevcesi mâlı olduğunu bilürüz ve mukaddem hâkimü'ş-şer`î İsmail Efendi huzûrunda şehâdet edüb mezbûr Ahmed Beşe men` olunmuş idi yine şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri şehâdet etmekle ba`de't-ta`dîl ve't-terakkiye makbûl olub bî-vech-i münâza`adan men`e tenbih-birle ketb olundu.fî şa`bâni'l-mu-`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-Fahru'l-E'imme Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-Mehmed ibn-i Cercis
-el-Hac Ömer bin Boyacı-zâde
-Eyüb bin Monla Halil

S.74 b.230 Medîne-i Harput sâkinlerinden Emine Hatun bint-i Küçük Köse-zâde Osman Beğ tarafından husûs-ı atiyyü't-takrîr ve'l-ibrânın tescîlî içün zâtını `ârifân olan Yusuf Beğ ibn-i el-Hac İbrahim ve Mehmed Çelebi ibn-i Mahmud Beğ şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan karındaşı Halid Beğ meclis-i şer`-i şerîf-i lâzimü't-teşrifde hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibn-i el-Hac Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre muzâfâtından Gönlünü(گونلی) bağı demekle ma`rûf bağ ve bağçe ve evler ve sularından ve arâziden Aleksanan oğlu bağı ardından Eskici Ahmed ve Na`lband Hamza bağlarına şehir yolu sınuru ta`yin olunmağıyla kıble tarafı merkûm es-Seyyid Abdurrahman Çelebinin olmağıyla zikr olunan hisse ve hissenin semeni husûsunda mü'ekkelem-i mersûmenin hissesi ve mutâlibesi kalmayub mahsûsan Seyyid Abdurrahman Çelebinin mülk-i sarîhi olmağıyla min-ba`d `alâkası olmayub zimmetin-i ibrâ ve berî eyledüğü ecilden semeni tescîle vekîl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhata hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Fahru'l-Akrân el-Hac Cercis Ağa
-İbn-i Mehmed Beğ
-es-Seyyid Ebubekir Çelebi bin el-Hac Yunus Beğ
-Süleyman Beğ,Perçençli
-Molla Mustafa,Yadigar

-Derviş Mehmed
-el-Hac Mustafa Beşe,Ekilli-zâde
-es-Seyyid Yahya (bin) Molla Süleyman
-İsmail Beğ,Solak
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Mehmed Çelebi,Körkulu-zâde
-Veli,Alişamlı

S.74 b.231 Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan el-Hac Mahmud bin Haydar nâm kimesnenin verâsetini kızkarındaşları Kerime ve Raziye ve zevce-i metrûkeleri Asiyye ve Hadiceye ve karındaşı müteveffâ el-Hac Mustafanın oğulları el-Hac Ali ve Mehmed Çelebi nâm kimesnelere münhasır olub asîl mes'elesi onikiden tashîhi yiğirmidört sehimden müstakîm olmağıyla sehâm-ı mezbûrdan mersûmatân Kerime ve Raziyenin herbirine sekiz sehim ve mersûmatân Asiyye ve Hadicenin herbirine üç sehim ve merkûmân el-Hac Ali ve Mehmedin birer sehim `aid olmağıyla mersûmatân Kerime ve Raziye taraflarından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün Mehmed bin Mevlüd ve Ahmed ibn-i İbrahim şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan mersûme Raziyenin zevcî İbrahim bin Ahmed vekâleten ve mersûme Asiyye tarafından Ahmed bin İbrahim ve İbrahim bin Süleyman şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Ebubekir Efendi bin es-Seyyid Mehmed vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka mersûme Hadice tarafından tasdîka vekîlî ve karındaşı Ebubekirin ve müteveffâ-yı mezbûrun `abd-ı mu`tekî ve muvassîle olan Hasan bin Abdullah nâm şâbın (muvâcehesinde(çizik)) muvâcehelerinde herbiri bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafından Mustafa E-

fendi ve bir tarafdan İsa Beşe ve bir tarafdan (boş) zımmî evleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Mahmud babasından intikâl edüb andan dahî vech-i meşrûh üzere intikâl eden bir bâb soffa tahtânî ile ve dâhilinde bir bâb kış evi ve bir bâb oda ve örtme ve havlu-ı ve kenefi ile ki kuyularını kadîmden olduğu gibi keşf etmek üzere mezbûr Hasan ile mersûme Hadiceye bey` eylemek murâdımız olub yüz guruş takdîr olmağıyla sülüsü otuzüç guruş bir sülüs mezbûr Hasanın vesâyet hissesi olub bâkî altmışaltı guruş iki sülüs kalmağıyla zikr olunan evlerde mü'ekkelelerimizin hisse-i şâyi`alarını bey`-i kat`î ile mezbûr Hasan ile Hadiceye bey` edüb Asiyyeye isâbet eden sekiz guruş ki bir sülüsü ve mersûmatân Kerime ve Raziyeye isâbet eden kırkdört guruş rub`u yarımı tamâmen ahz ve kabz eyleyüb zikr olunan evlerde hisseleri kalmadı vech-i meşrûh üzere Hasan ile Hadicenin mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîka ketb olundu.fî evâ'il-i şa`bân li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şa`bân 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Yahya Çelebi bin Monla Süleyman
-Mehmed Çelebi,Kalkancı-zâde
-es-Seyyid Mevlüd,Sebükbulan(سبوک بولان)
-es-Seyyid Resul ibn-i Seyyid Mahmud
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Mehmed
-ve gayr-i hüm.

S.74 b.232 Medîne-i Harput Kal`ası sâkinlerinden es-Seyyid Mehmed bin Ahmed (bin) nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda kal`a-ı mezbûre sâkinlerinden Hasan bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb mez-

bûr Hasan ve zevcesi müteveffâ-yı Şahim târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem medîne-i mezbûre tâbi` Kurabi Paşa( قورابی پاشا) nâm mevzi`ide vâki` bir tarafdan el-Hac Yakub ve bir taraf-dan Haloğlu Ahmed ve iki tarafdan tarîk ile mahdûd mülk bağ-larını bir mushaf-ı şerîf ve bir kılıç ve onüç guruşa bey`-i kat`î ile bana bey` ve teslîm ve kabz-ı semen eylemişler iken hâliyan mezbûr Hasan ta`allül eder su'al olunub icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al `akîbü'l-inkâr ve ba`de ta-lebü'l-beyyine müslimînden Süleyman bin Mustafa ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olub eserü'l-eşhâd fi'l-vâki` mezbûr Hasan ve müteveffâ olan zevcesi (zev-cesi) Şahim sıhhatında târîh-i mezbûrda ba`de sâlifü'z-zikr bağlarını bir mushaf-ı şerîf ve (S.75) bir kılıç ve onüç gu-ruşa bey` edüb kabz-ı semen eylediler bizler bu husûsa ve bu vech üzere şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub mûcebince hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu (olundu).fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`az-zam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`az-zam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-es-Seyyid İbrahim Çelebi,Natık(ناطق)-zâde
-Halil Çelebi,Lâle-zâde
-Molla Halil bin Suhta Bekir
-Ahüvve Molla Mahmud
-Duzcuoğlu Mustafa
-Süleyman (ve) (bin) Hüseyin,Mütesellim
-İdris bin Bekir
-Köse Bekir ibn-i Mevlüd,Eskici
-Külte(كلته) Mahmud

S.75 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesinde sâkin Ye-
b.233 dekçi(يدكجى)-zâde Murtaza Ağa ibn-i Ebubekir
meclis-i şer`-i şerîf-i lâzimü't-teşrifde işbu hâfızu'l-vesî-
ka es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ibn-i el-Hac Osman
ve İmam bin el-Hac Ahmed Çelebi muvâcehelerinde bi't-tav`u's-
sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûra
tâbi` Alişam karyede vâki` `inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma`lûma-
tu'l-hudûd ve'l-kıt`a taht-ı tasarrufumda olan abî (ve) gayr-
i abî üç çiftlik ve bir rub` toprağımdan hakk-ı tasarrufunu
be-ma`rifet-i sâhibü'l-arz-ı kadîmi hakk-ı sakî ile ve çayır-
ları ile ve evlerin parâsını ve bağ ve bağçe yerlerini ve
harmân yerlerini bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i tefvîz-i kat`î
bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ve safka-i vâhide ile beşyüzyetmiş-
beş esedî guruşa merkûmân es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ve Ah-
med Çelebiye tefvîz ve bey` ve teslîm eyledim ve bundan mâ`a-
dâ beyyinemizde küllî mu`ayyen zirâ`at olunmuş hınta ve şa`i-
rin kıymeti olan yüzyiğirmialtı guruş iki sülüse mezbûrana
münâsafa üzere iştirâken bey` eylediğimden mâ`adâ karye-i
mezbûrada olub muraba`alarım Resul oğlu Mehmed zimmetinde
yüzbir esedî `adede Resul oğlu Hamza zimmetinde yetmişbeş e-
sedî ve Resul oğlu Resulden dokuz esedî iki sülüs olmağıyla
meblağ-ı mezbûra ve Mevlüd oğlu Aliye yiğirmi esedî guruş
merkûmunun cümlesinde onbir guruş ki yekûnu ikiyüzonaltı ese-
dî iki sülüs olmağıyla meblağ-ı mezbûru dahî havâle-i sahîh-i
şer`iyye ile müslimîh meclis-i murâba`ada rızâlarımız merkû-
mana havâle edüb merkûman es-Seyyid Abdurrahman Çelebi ve Ah-
med mezkûrana tefvîz ve iştirâ ve kabûl-i havâle eyledikle-
rinden sonra cem`an dokuzyüzonsekiz guruş bir sülüsü yedle-
rinden ahz ve kabz eyledim karye-i mezbûrada vâki` arâzî ve
evler ve bağ ve bağçe ve çayır ve su ve tohum ve harmân yer-
lerinde min-ba`d medhalim ve merkûmlarda `alâcağım kalmadı

müfevvez mehazî ve mülk-i müşterâları ve havâle-i sahîhalarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîka istihkâmına cezm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Hüseyin Beğ,Heyecan(حيجان)
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Yasin Efendi,İmâm
-Ahüvve Ömer Çelebi
-Ahi diğer Osman
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-es-Seyyid Osman (bin) Nizameddin
-Ömer,Kethüdâ
-İsmail Ağa bin el-Hac Mehmed
-Ahüvve el-Hac Süleyman
-es-Seyyid İslam Çelebi
-Hüseyin Çelebi,Olmalı(اولملی)
-Mustafa Çelebi bin Zekeriyya Efendi
-Osman Çelebi,Receb-zâde
-İsmail Beşe
-Molla Hasan,Alişam

S.75 b.234 Medîne-i Harput a`yânından olub bundan akdem fevt olan el-Hac Ömer Ağa ibn-i Mustafa Ağanın sulbiyye kızı Asiyye tarafından husûsu'd-da`vaya müseccel vekîlî olan Ebubekir Efendi ibn-i Osman meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka li-eb karındaşı fahru'l-akrân Ebubekir Ağa mahżarında bi'l-vekâle da`va ve takrîr-i kelâm edüb mü'ekkelem-i mersûmenin babasından intikâl edüb merkûm Ebubekir Ağa-

nın murâba`alarından olan meblağdan hisse-i şâyi`ası herbirinden taleb ve ahz murâd eylediğimde Ebubekir Ağa mâni` olur su'al olunub icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm Ebubekir bundan akdem hâl-i hayâ(ve)tımda vasim olub vâlidem olan Fehriman( فهرمان) Hatun vesâyeti hasebiyle karye-i Tadımda Tomas ve Tavik ve karye-i Kuyuluda(n) İgob ve karye-i Ahurdan Bedik zımmilerden gayr-i olan murâba`alardan mersûmenin dörtyüzdoksanüç guruşu olmağıyla medyûnlar emrile meblağ-ı mezkûru mersûme Asiyye Hatuna teslîm etmekle mezbûrlarının zimmetleri berî ve husûs-ı merkûm içün alâcağı kalmayub hüccet-i şer`iyye olunmuşdur deyu cevâb edüb bindoksanaltı recebi'l-müreccebinin evâsıtı târîhiyle müverrah ve târîh-i mezbûrda hükm-i mu`adelet-i şi`âr olan faziletlî Mustafa Efendi imzâsıyla mumza ve hatmî ile mahtûm-ı mazmûnu takrîrine nâtık-ı hüccet-i şer`iyye ibrâz edüb ba`de'l-kırât ve'l-istifâr vekîlî merkûm sâlifü'z-zikr dörtyüzdoksanüç guruş mü'ekkelem ahz eylememişdir deyu inkâr edüb mazmûn-ı hüccete beyyine taleb olundukda hüccet-i merkûmun zeyl-i şâhidlerinden Ömer Efendi ibn-i Monla Mürid ve Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman li-ecli'ş-şehâdet hâzırân olub fi'l-vâki` hüccet-i merkûma bizim huzûrumuzda ketb olunub mersûm hatunun mukaddem sicil vekîlî Ahmed dörtyüzdoksanüç guruşu (mutâlibe (çizik)) mü'ekkelesinin ahzını mukırr olduğunu bilürleriz ve bu husûsa şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub meblağ-ı mezbûr iddi`asından mene tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Ömer bin Ebubekir Ağa,Boyacı-zâde

-Ahüvve Mehmed Çelebi
-Ahi diğer Osman
-el-Hac Mehmed ibn-i Hüseyincan
-Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Ahmed
-Hüseyin ibn-i Ali
-Mustafa ibn-i Allahverdi
-ve gayr-i hüm.

S.75 b.235 Medîne-i Harput sükkânından fahru'l-akrân Ebubekir Ağa ibn-i el-Hac Ömer Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda (işbu(çizik)) medîne-i mezbûrda Ağa Cami-i Şerif mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Yakub ibn-i Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi olub kendi tarafından asîl ve sulbiyye sağîre kızı Hadice tarafından vasî olan vâlidesi ve rebîbesi Emine bint-i Ali nâm hatun tarafından zâtını `ârifân olan Ömer Efendi ibn-i Müride ve Ali bin (boş) şehâdetlerile hasm-ı câhid mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Ebübekir Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Yakubda bir def`a yüz esedî guruş ve bir def`a dahî yiğirmisekiz guruş alâcak hakkım olmağıyla tereke-i vâfiyesinden taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al `akîbü'l-inkâr ve ba`de talebü'l-beyyine müslimînden Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Osman ve Maksud bin Allahverdi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet meclis-i şer`e hâzırân olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` müteveffâ-yı mezbûr Yakubun yüz `aded esedî guruşu vâcibü'l-edâ merkûm Ebubekir Ağaya verilecek deynî olub Ebubekirin Ağanın hakk-ı mutâlibesi olduğunu bilürüz ve bu husûsda yüz guruşa şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i (S.76) (edâ-i) şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde ba`dehu ri`âyet-i şerâitü'l-kabûl-i mesmû`a ve makbûle olub meblağ-ı mezkûr yüz guruşu müteveffâ-yı mezbûr terekesinden

edâya hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Molla Süleyman
-Molla Osman,Hatîb
-Murtaza Beğ,Yedekçi(يدكجى)-zâde
-Ömer Efendi bin Receb
-Halid Beğ bin Osman Beğ
-Ahmed Beşe,Gamhur(غمخور)
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

S.76 b.236 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde `ammisi kızı olub zevcesi olan Medîne bint-i Mehmed tarafından tasdîka bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub karındaşı evlâdı Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm edüb mersûme Medine hüsn-i rızâsıyla mihrinden ve nafakasından `iddet ve kisve ve bi'l-külliye hukûk-ı şer`iyye mutâlibesinde fâriğa olmak üzere ben dahî hâl eyledim ba`de'l-yevm zevcinden müte`allik `alâka ve müdâhilem kalmadı dedikde vekîl-i merkûm dahî bi'l-muvâcehe tasdîk ve hakk etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevmi'l-râbi` ve'l-`ışrin min-şehr-i şa`bân li-sene 1104(14 Şa`bân 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Hatîb Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi
-Karındaşı Ev(اول)
-Mehmed Çelebi,Kalkancı
-Eyüb bin Molla Halil
-Ali bin Hasan,Hatîb

S.76 Medîne-i Harput Pekinik nâm karye ve nikende(نکندہ)
b.237 sâkin iken bundan akdem maktûl olan Yusuf bin Ali nâm kimesnenin sulbî sağîr oğulları Mehmed ve Ahmed ve Musa ve Ali ve Hacı ve sağîran kızı Asiyye emvâl ve ahvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabt eylemek içün bir vasî lâzım ve mühim olmağıyla işbu hâfızu'l-vesîka sağîran-ı mezbûrunun karındaşları Hüseyin nâm şâbb savb-ı şer`-i mutahharadan vasî nasb ve ta`yin olunub oldahî vesâyet-i mezbûru kabûl ve hidmet-i lâzimesin-i edâya ta`ahhüd ve iltizâm etmeğin bu vesîka-i şâri`atü'l-beyân ketb olundu yed-i taleb vaz` olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Molla Cebrail
-es-Seyyid Ahmed Çelebi
-el-Hac Mustafa,Topçu

S.76 Kâtil-i mezbûr Yusuf (ve) Süleyman ve Hüseyin mah-
b.238 zar-ı şer`ide teslîm olduğuna şâhidü'l-hâl olanların Molla Halil Efendi İmâm-ı Cami-i Kebir,Molla Ahmed el-Mü'ezzin,Molla Cebrail el-İmâm,el-Hac Mustafa Topçu (Mustafa) es-Seyyid Ahmed Çelebi.

S.76 Medîne-i Harputa tâbi` Pekinik nâm karye ve niken-
b.239 de(نکندہ) sâkin iken bundan akdem maktûl olan Yusuf bin Ali nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi (boş) bint-i (boş) ve sulbiyye kebîre kızı Keli(کلی) nâm hatunlar müteveffâ-yı mezbûrun dem-i diyyetini kâtilin kefillerinden da`va edüb ve mihr-i hâlî beyyinelerini kat` eylemeğe ve husûsı merkûm mevkûf-ı umûrun `amelesinde taraflarından müteveffâyı mezbûrun sulbî kebîr oğlu Hüseyini vekîl eylediklerine Ay-

dınkulû ve Münzir bin Ali hasm-ı câhide mahzarında edâ-i şehâdet eylediklerinde oldahî vekâlet-i kabûl etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Sâbıkan

S.76 b.240 Medîne-i Harputa tâbi` Pekinik nâm karye ve nikende(نکنده) sâkin iken bundan akdem maktûl olan Yusuf bin Ali nâm kimesnenin sulbî oğlu olub kendi tarafından asîl ve eytâmına vasî ve vâlidesi ve kızkarındaşı Keli(کلی)-ye müseccel vekîlleri olan Hüseyin nâm şâbb-ı emred babası maktûl-ı mezbûrun kâtilinden dem-i diyyetini görme ve bi'l-cümle husûs-ı içün akrabalarından Süleyman nâm kimesneyi vekîl edüb oldahî vekâlet-i kabûl etmeğin bu vesîka gıbbe't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Sâbıkan

S.76 b.241 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinelerinden Kâfiye bint-i Ahmed nâm hatun talebiyle meclis-i şerî`at-ı garrâda zevcî Ömer bin (boş) nâm kimesneye lâzım gelen nafaka ve kisve ve harc-ı lâzime ve sükenâsı içün takdîr olunmak iktizâ etmekle târîh-i vesîkadan zevcesi içün câ-nib-i şer`-i mutahharadan birer bağdadî takdîr ve ta`yin olunduğu mersûme hatun meblağ-ı mezbûru nafaka ve kisve ve sükenâ vesa'ir harc-ı lâzimesi içün sarf edüb mahallinde zevcine rücû` ve `inde'l-iktizâ-i istidâneye izin-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî gurre-i şehrü'l-mezbûr li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Gurre-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Ömer Efendi,Boyacı-zâde
-Molla Cebrail,el-İmâm
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Eyüb bin Molla Halil
-Hamza

S.76 b.242 Medîne-i Harput sâkinlerinden Buzağı(بوزاغی) Hasan oğlu İbrahim asâleten ve kızkarındaşı Raziye tarafından vekîlî olub zevcî olan es-Seyyid Abdülhalık bin Mehmed nâm kimesne vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Mü'ezzin Monla Ali mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Pekinik nâhiyesinde vâki` Samansatan bağı demekle ma`rûf bağ sene-i mukaddeman mezbûr Monla Alinin olmağıyla nısfî Halil ve Hasana bey` edüb ba`dehu nısf-ı mezkûru mezbûr Hasan babama bey` etmekle bize irs-i intikâl edüb kendi hissemizden beyyinemizde mu`ayyen bir mikdâr mevzi`ine kavak gurûs etmekle fuzûlî tasarruf eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûr Molla Ali bağımın nısfını mezbûrân Halil ve Hasana bey` eylediğimde üzerine varılub müslimânlar ve ehl-i hayr ma`rifeti ile taksîm eylediğimizde münâza`-ı fîh olan mevzi` bana hisse ikrâr olunmağıyla bendahî kavak gars edüb otuzüç seneden beri merkûmân Halil ve Hasan muvâcehelerinde ve Buzağı(بوزاغی) Hasan merkûmân muvâcehelerinde mülkiyyet üzere zabt ve tasarruf eder iken bir sene mukaddem mezbûr İbrahim benden da`va edüb faziletlî hâkimü'ş-şer`î İsmail Efendi huzûrunda murâfa`-ı şer` olduğumuzda kavak bağçesi ve mevzi`i benim olduğunu isbât ve hüccet-i şer`iyye olunmuşdur deyu cevâb edüb ibrâz eylediğinde mazmûnu takrîr-i yerine nâtık şâhid olunub gıbbe'l-istintâk murâfa`-ı fikirleri olub beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid Ebubekir Efendi bin Seyyid İbrahim ve Mustafa Beşe ibn-i Ömer

mazmûn-ı hüccete şehâdet eylediklerinden sonra kendüler-i dahî mukırr olmalarile merkûm Monla Ali bir kıt`a fetva-yı şerîfe ibrâz edüb nazar olundukda mazmûn-ı şerîfinde bir def`a şer`iyle fasl ve hüküm ve hüccet olunan da`vânın tekrâr istimâ`î câiz olur mu deyu istifâde olundukda olmaz deyu buyûrulmağın huzûr-ı şerîfe ile mezbûrân men` olundukdan sonra Seyyid Ali nâm kimesne dahî (S.77) Buzağı(بوزاغی)-zâde hissesini vefâ tarîkiyle iştirâ eyledüğü içün hâzır olmağıyla mevzi`-i merkûm içün oldahî bi'l-muvâcehe men`olunub ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-el-Hac Ebubekir bin Kefkil(کفکل)
-Molla Ömer bin es-Seyyid Ahmed Efendi
-el-Hac Mustafa,Topçu-zâde
-Kör Ebubekir Beşe
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Sunî-zâde Bayram

S.77 b.243 Kasaba-i Harput sâkinlerinden `imdetü'l-meşâyihi'l-kirâm es-Seyyid Şeyh Hasan Efendi ibn-i Selim Halil meclis-i şer`-i envere kasaba-i Pertek sâkinlerinden Yusuf Beğ ibn-i (Ahmed(çizik)) el-Hac Ahmed ve es-Seyyid el-Hac Mehmed bin Mehmed nâm kimesneleri ihzâr ve mahzarlarında takrîr-i da`va edüb kasaba-i Pertek muzâfâtından Sekdük(سکدوک) nâm karye toprağında zirâ`at olunan hubûbatın hâsıl-ı mine'l-hums bedelî karye-i mezbûre-i şen ve abâdan etmek şartıyla beher sene Çemişgezek mukâta`asının eminlerine dörtbin akçe verib zabt etmek üzere taraf-ı saltanat-ı `aliyyeden bu fakir iktâ` ve tevcih olunub yedime berât-ı şerîf-i `alîşân

sadaka ve ihsân olunmuş iken mezbûrân kanâ`at eylemeyüb karye-i mezbûre toprağında vâki` olan Şehsuvar ve tâcirin eylemişlerdir su'al olunub ba`de tebeyyünü'l-hâl alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûrun Yusuf Beğ el-Hac Mehmed Çelebi mevzi`i ve karye-i mezbûre toprağında olduğun ve karye-i mezbûre zâbiti ve ta`şir-i kîl etdiği bizler içün binyüzüç senesinde voyvoda olan el-Hac Abdurrahman Ağadan iltizâm edüb ta`şir etdiğimiz mısıra otuz guruşluk mahsûlât oldu deyu mezâri`-i merkûm karye-i merkûm toprağında müte`allik olduğun-ı münkir olduklarında müdde`i merkûm Şeyh Hasan Efendiden da`vası beyyine (beyyine) taleb olundukda meclis-i mezbûrda li-ecli'ş-şehâdet hâzırûn olan müslimînden Süleyman bin Abdülfettah ve Ömer bin Osman Ağa ve Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Ağadan isnâl olundukda mezâri`-i mezbûreler karye-i merkûm toprağından olub beher sene karye-i (medîne(çizik)) merkûm zabt eder münkir-i ta`şir eylediklerini bilürüz ve şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyu herbirileri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde ba`de't-ta`dîl ve't-tezkine( تزكيه ) şehâdetleri hayyız-ı kabûlde vâki` olub merkûmân Yusuf Beğ ve el-Hac Seyyid Mehmed Çelebi ahz etdikleri ve otuz guruşa merkûm Efendiye teslîm-i tenbih-birle mâ-hüve'l-vâki` bi't-taleb ketb olundu.Hurrire fî yevm 21 şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` vemi'ete ve elf(21 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin el-Hac Ebubekir Efendi

-Fahru'l-Hatîb Mehmed Efendi

-Osman bin Molla Abbas Halid,el-`Âlim

-Fahru'l-Hatîb el-Hac Abdullah Efendi

-Fazlı Beğ ibn-i Ahmed Beğ

Belgenin üst kısmına düşülen şerh kaydı:

Hurrire bâkiye Abdi Ahmed el-Kâdi

Hurrire el-fakirullahu subhâne ve teâla be-kazâ-ı Pertek `afa `anhu.

S.77 b.244 Medîne-i Harputa tâbi` timâr karyelerinden Meyremi( ميرمى) mezra`ası sipâhî Halil Beğin babası vekîl-i İbrahim nâm kimesne mezra`a-ı mezbûre sâkinlerinden Hasan ibn-i Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer`e ihzâr ve mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûre arâzisi beyninde vâki` olub ceddâ-yı vatan eden İsmail ve İlyas ve Hızır nâm karındaşların yerlerini bilâ-izin mezbûr Hasan (mezkûrun yetmiş sene(çizik)) zabt eder ahere tapûya vermek murâd ederim kasr-ı yed eylesin dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Hasan mezkûr yetmiş seneden mütecaviz cedd-i vatan eylemeleri ile hâlî kalduğu içün olvakitde izn-i sipâhî ile dedem mutasarrıf olub ba`dehu babam ve babamdan bana nakl etmekle seneyn-i merkûmda zirâ`at edüb `öşr-i sa`yını sipâhî ağalara verirüz deyu cevâb edecek gıbbe'l-istintâk mezkûr İbrahim mevzi`-i merkûmu mezbûr Hasan yiğirmi sene tasarruf eder ve mahsûle verir deyu mukırr olmağın min-tasarruf-ı arz-ı `öşrüsün-i sebtle(سبت لم) hakku'l-karâr felâ yu'ahaza min-ba`dehu ketb-i muzırrada mestûr olub ve `öşr-i sipâhî ahz eyledüğü dahî izinden olduğu mukayyid olmağın binâ-i `alî zalîk-i mezbûr İbrahimin dahî şer`an ve kanûnen ve gavi-yi mesmû`a olmağıyla bi-vech-i nizâ`ada men` ve istihkâmına cezm-birle mâ-vak`a ketb (olundu).fî evâhir-i şehr-i şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Osman Çelebi,Boyacı-zâde

-es-Seyyid Ömer Çelebi ibn-i Ahmed Efendi

-Ali Çavuş,Falcı-zâde

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Ahmed bin Mehmed

-Kürde Süleyman Beğ,Kassâb

S.77 b.245 Medîne-i Harputa tâbi` Pekinik nâm karye sâkinlerinden Mehmed Beşe ibn-i Abdullah meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Yahya Çelebi ibn-i Yusuf mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûr(da) vâki` bağın muttasıl Köse-zâdelerden merkûm Seyyid Yahya bir mikdâr meşe ve zemîn olmağla benim yerime dahî dahl eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm es-Seyyid Yahya Çelebi fi'l-vâki` târîh-i kitâbdan onaltı sene mukaddem zikr olunan meşe ve zemîni Köse-zâdelere iştirâ eylediğimde bir tarafı merkûm Mehmed Beşenin bağı deyu tahdîde olunub alı alan minvâliyete merkûm Mehmed Beşenin bağına ve Abdürrezak oğlu Hasana fürûht eyledüğü bağa varıncaya dek üst tarafı merkûm Mehmed Beşe ile Hasanın alt tarafı benim mülküm olub bilâ-nizâ` mutasarrıf olurum deyu def`iyle mukâbele edecek gıbbe'l-istintâk mezbûr Mehmed Beşe mevzi`-i merkûm Seyyid Yahyanın olduğu ve seneyn-i merkûmda mutasarrıf olduğunu münkir olub merkûm es-Seyyid Yahyadan beyyine t.leb olundukda müslimînden Ömer bin Hacı ve Hasan ibn-i Ahmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-vâki` münâza`a-ı fîh olan mevzi` merkûm Mehmed Beşe ile Hasanın bağına varıncaya dek alt tarafı Seyyid Yahyanın olmağıyla onaltı senedir mutasarrıf olur deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub bi-vech-i münâza`ada Mehmed Beşe tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-el-Hac Cercis Ağa
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-es-Seyyid Eyüb

S.78 b.246 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mehmed (bin) İbrahim nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Hüseyin bin İsa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâffî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafı Semerci es-Seyyid Mehmed ve bir (tarafdan Aba Haydar ve bir tarafdan Cibkârı(جيب قارى) mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd olub mülk-i müşterâm olan fevkânî bir bâb oda tahtânî ve bir örtme ve havlu ve kenefi tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Hüseyine yiğirmidokuz esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr yiğirmidokuz esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-es-Seyyid Molla İsmail,İmâm-ı Mescid-i Alaca
-es-Seyyid Musa bin İsmail
-es-Seyyid Halil bin Aşvar(عشوار)
-Ali ibn-i Molla Osman
-Etmekçi Mustafa
-Osman Çelebi bin Abdal

S.78 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinle-
b.247 rinden es-Seyyid Süleyman bin Mevlüd nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb el-Hac İbrahim bin Timur muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Tilenzid nâm karyede vâki` Kadıoğlu değirmeni demekle ma`rûf olub tahdîden müstafî olan değirmenin rub`u ve ma`lûmu'l-hudûd bağın rub`u ve yine ma`lûmatu'l-hudûd bir kıt`a tarlanın rub`u benim olmağıyla târîh-i vesîkadan iki sene mukaddem tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ve ferâğ-ı mer`î ile be-ma`rifet-i sahibü'l-arz merkûm el-Hac İbrahim ikiyüzaltmış `adedi esedî guruşa bey` ve temlîk ve tefvîz ve teslîm edüb semen-i mezkûr ikiyüzaltmış esedî guruşu tamâmen ahz ve kabz eylediğim ecilden zikr olunan değirmeni rub` hissesi alat-ı esbâb rub`u ile ve bağın rub`u tevâbi` ve levâhıkkıyla ve tarlanın rub`u hakk-ı sakî ile alı alan ve ba`de'l-yevm mezbûr el-Hac İbrahimin mülk-i müşterâ ve müfevvez-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye
-Molla Halil bin Suhta Beğ
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-el-Hac Hızır Ağa
-Ucoğlu(اجوغلی) es-Sarrâc es-Seyyid Abdullah Çelebi
-Mustafa Çelebi,Keçeci
-Sunullah (kesik)
-el-Hac Mustafa,Topçu

S.78 Husûs-ı atiyyü'l-ibrânın takrîrî mahallinde imlâ
b.248 ve gelüb meclis-i şer`-i şerîfden inhâ içün bi't-
taleb fahru'l-vâ`izin faziletlî es-Seyyid İsmail Efendi ta`-
yin olunmağıyla mevlânâ-yı mûma-ileyh zeyl-i vesîkada mestû-
ru'l-asâmî olan müslimîn ile medîne-i Harput sükkânından o-
lub bundan akdem fevt olan el-Hac Ömer Ağa eş-şehir Çavuş ka-
rındaşı-zâde Beğ sulbiyye kızı fahru'l-muhadderât Asiyye Ha-
tun menziline varıb `akd-i meclis eylediğinde mersûme hatu-
nun `ammi-zâdesi ve rızâ-yı karındaşı olan fahru's-sâdâtu'l-
kirâm es-Seyyid Mustafa Ağa ve zümr-i nisâdan Safiye ve Sul-
tan nâm hatunlar ta`rifleriyle meclis-i maksûdda mersûme A-
siyye Hatun ma`rifet oldukdan sonra işbu hâfızu'l-vesîka fah-
ru'l-a`yân karındaşı Ebubekir Ağa muvâcehesinde bi'z-zât ve
rızâ'ihâ takrîr-i kelâm ve ta`bir-i `ane'l-merâm edüb babam
müteveffâ-yı mezbûrda intikâl eden mahalle-i mezbûrede evler-
den ve bi'l-cümle tecemmülât-hâneden ve atlar ve katırlar ve
kılıç ve gamdârı(غدارى) ve raht ve post ve kürek ve çuha
ve döşem ve mevcûd olub beyyinemizde mu`ayyen cüz'î ve küllî
nakdiye harc ve şehirde ve karyelerde olan anbarlarda bi'l-
cümle terekeden ve penbede ve zirâ`at olunmuş tahmilden ve
alât-ı çift ve sığır ve koyun ve keçi ve karyelerde vâki`
evlerden ve bi'l-cümle bağ ve bağçe ve değirmenden ve zemîm-i
nâssda olan alâcaklardan vesâ'ir ism-i mâl ve emlâk ve erzâk-
ı ıtlâk olunan eşyalardan mukaddeman hisselerimizi alub fasl
olmağıyla tarafımdan iki def`a vekîl-i nasb eyledüğüm İmâm
Mehmed Çelebi ve Ahmed takrîrleri ile hâkimü'ş-şer`î olan
ma`rifetlî Kemal Efendi ve faziletlî Mustafa Efendi huzûrla-
rında müte`addid hüccet-i şer`iyye olunmuş idi el-hâlet-i ha-
zihi zemîmde alâcağım ve ba`zı (ba`zı) eşyam dahî varmış de-
yu nizâ` üzere olduğumda bir mazmûn-ı hâdis-i şerîf Seyyidü'l-
enâm es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm mahvâsıyla müslimûn ve masla-

hûn tavassut edüb nizâ`amdan fâriga olmak içün beyyinemizde ikiyüz guruşa inşâ-i `akd-i sulh eylemeleriyle tarafından kabûl etmekle bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz guruşa karındaşım Ebubekir Ağa yedinden tamâmen ahz ve kabz eylediğim ecilden mukaddeman vekîllerim verdüğü hüccace makbûlüm olmağın ba`de'l-yevm irse müte`allik mezbûr da`va ve nizâ`am cüz'î ve küllî mutâlibem kalmayub karındaşım müşârün-ileyhin ve sa'ir `uzemânın zimmetlerin-i ibrâ-yı `âmm ve kâti`ü'l-hüzzâm ile ibrâ ve iskât eyledim taht-ı tasarrufunda olan `akârât ve menkûlât ve tecemmülât ve mezrû`at ve zemimde olan nakdiyât karındaşımın mâl-ı mahsûsudur şöyle ki taraf-ı şer`iden bir tarîkle benden bi'z-zât ve bi'l-vâsıta ve bi'l-vekâle irse müte`allik da`vâm sudûr ederse `inde'l-hükkâmi'l-kirâm bi-ekserühümullahu teâla alî yevmi'l-kıyâm mesmû`a ve makbûle olmaya dediğinde müşârün-ileyh Ebubekir Ağa dahî tasdîk etmeğin mevlânâ-yı merkûm zabt ve tahrîr ve gelüb meclis-i şer`-i şerîfde takrîr etmeğin ibrâ-yı merkûmun sıhhata hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ-'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ali Efendi,Hatîb-i Cami-i Kebir
-Ömer Efendi,İmâm-ı Cami-i Ağa
-Molla İsmail,Kürklî
-el-Hac Mehmed Ağa bin Hasan Ağa
-Murtaza Beğ,Yedekçi(يدكجى)-zâde
-Yahya Efendi bin Muhammed
-Bektaş Beğ,Pağnikli
-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin
-Hüseyin Çelebi,Merdim Nakîb
-es-Seyyid Ebubekir bin Sofi Monla Mehmed

-Maksud,Doğancı

-ve gayr-i hüm.

S.79 b.249 Medîne-i Harputa tâbi` Pekinik nâm karye sâkinlerinden es-Seyyid Yahya Çelebi meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu sâhibü'l-kitâb sulbiyye kızı Keziban Hatun tarafından Ebubekir ibn-i Arslan ve Ömer ibn-i Haydar şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub akrabasında Ali Beğ mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb mersûme Kezibanın zevcî olub bundan akdem fevt (olan) Fazlının `asibe(عصبة)-i münibesi ve `ammi-zâdesi olduğum ecilden karye-i mezbûrede vâki` evlerinden ve mâl-ı hevâda olan ma`lûmu'l-hudûd ve bağında hisse-i şâyi`ası taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al vekîl-i merkûm târîh-i vesîkadan onbeş seneden mütecâviz mezbûr Fazlı zikr olunan evleri ve bağı zevcesi Mahmume(مرحومة)nin mihr-i mukâbelesinde takâss ve temlîk etmekle alı alan mülkiyyet üzere tasarruf eder deyu cevâb edüb beyyine lâzım gelmekle müslimînden es-Seyyid Abdülhalık ibn-i Mehmed ve Arslan bin Halil nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd(et) hâzırân olub münkir (olub) merkûm es-Seyyid Yahya muvâcehesinde iştihâd olundukda fi'l-vâki` mezbûr Fazlı münâza`a-ı fîh olan sâlifü'z-zikr evlerden mâl-ı hevada bağını zevcesi mersûme Kezibanın mihr-i mukâbelesinde onbeş seneden mütecâviz takâss ve temlîk eyledüğüne şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde gıbbe'l-kabûl vech-i nizâ`ada men`e tenbih-birle (mâ)-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb

-İsmail Ağa,Solak

-Mehmed Çelebi ibn-i Abdüllatif Efendi

-Mustafa bin Ahmed

S.79 Medîne-i Harput Kal`ası re'isi olan Ahmed Beğ nâm
b.250 kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde kal`a-i mezbûre Cami-i Şerîfi evkâfı mütevellisi vekîlî olan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Seyyid Mustafa muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb kal`a meydanında vâki` Münzir-zâde Osman Beğden iştirâ eylediğim Etmekçi dükkânının nısfî içün ve mutasallî bakkâl dükkânının tamâmı içün senede eyyâm-ı güzde Cami-i Şerîf-i mezbûre benim batmân-ı şem`-i rugan vakfı ile ma`an iştirâ eylediğim ecilden dükkânlar içün benim batmân Cami-i Şerif merkûm dükkâna mâlik olur benim batmân-ı şem`-i rugan senede güz eyyâmında edâ edecekdir ve bundan mâ`adâ nice ki hayâtda oldukça benim batmân-ı rugan-ı sade-i dahî mâlımdan yine Cami-i Şerif-i mezbûre vakf eylediğimi güz faslında her sene edâ edeyim dedikde mütevellî vekîlî merkûm Ahmed Çelebi dahî tasdîk etmeğin mâ-vak`a bi't-taleb ketb sıhhat-ı cezm-birle ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104)

Şühûdü'l-Hâl

-Selim Çelebi
-es-Seyyid Hüseyin Çelebi,Torunu
-İsmail,Kalaycı
-Sofi-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.79 Medîne-i Harputda Sarahatun mahallesi sâkinlerin-
b.251 den Hadice bint-i Osman nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabzu'l-semen ve hibenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Eyüb bin Kasım Beşe ve Mehmed ibn-i el-Hac Ali şehâdetlerile haşm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-

Seyyid Hamza bin Osman nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb mersûme hatunun tornu oğlu Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkelem-i mersûmenin silk-i mülk-i sarîhimde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafda Derzi Mahmud ve bir tarafdan Eyüb Beşe ve bir tarafda harâbe ve bir taraftan tarîkle mahdûd evlerini tevâbi` ve levâhıkkı ve hukûk ve murâfa`a ile ve enfûzlarında vâki` iki tarafı Şeyh ve bir tarafdan Hasan kızı ve bir tarafdan karye-i mezbûr ile mahdûd bağ ve bağçesini ve evlerini ve sularını tevâbi` ve levâhıkkıyla mezbûr Osman kırk esedî guruşa bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve teslîm edüb kabz-ı semen eylediğinde kendi hibe-i sahîh-i ile meblağ-ı mezbûru yine Osman ve tesellüm edüb sâlifü'z-zikr evlerde bağ ve bağçe ve sulardan mü'ekkilemin medhalî kalmadı mezbûr Osmanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î sıhhata cezm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Eyice(ايجه)

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Ebubekir Efendi,Hatîb

-el-Hac Mustafa,Topçu

S.79 b.252 Medîne-i Harput mahallâtından Esediyye mahallesi sâkinlerinden Mustafa ve Cafer ibnî Ali nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Şaban ibn-i Mustafa muvâcehesinde herbiri bi-tav`uhümâ mukırrân ve mukaddemân olub medîne-i mezbûre tâbi` Ortak nâhiyesinde Karagiz( قره كيز ) nâm mevzi`ide vâki` ma`lûmatu'l-hudûd yerine giden yolu mutassıl Sarı Mahmud yeri demekle ma`rûf olub bana

mutasarrıf olduğumu bir kıt`a abî tarlamızı hakk-ı tasarrufunu onbir guruşa ve bir rub`a mezbûr Şabana bi'l-îcâb ve'l-kabûl-i tefvîz-i kat`î ile tefevvüz-i ferâğ ve üç sene mukaddem teselllüm edüb kabz edüb meblağ eylediğimiz ecilden alı alan ve ba`de'l-yevm tarlayı mezkûre mezbûr Şabanın müfevvez mehazıdır keyfe (mâ)-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac İbrahim Efendi,Vali(ابراهيم)

-Solak İsmail

-Ebubekir Efendi,Hatîb

-el-Hac Ömer Çelebi (bin) Ebubekir Ağa

S.79 b.253 Medîne-i Harputda Abutahir mahallesi sâkinlerinden olub hacc-ı şerîfden gelürken fevt olan el-Hac Ali bin Mustafanın sulbiyye kızı Neslihan nâm hatun tarafından Mahmud Beşe bin Hacı Bayram ve Cafer bin Hüseyin Ali şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan Topçu el-Hac Mustafa vekâleten ve zevce-i metrûkesi Kâfiye tarafından dahî el-Hac Mustafa bin Ebubekir zevc-i sânisi Mahmud şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan babası Kurdu Mustafa vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı ve `asibe(عصبة)-i münibesi olub kendi tarafından asîl ve vâlideleri Alemşahin (علمشاهك) asâleten ve sağîr tornu Münife vasî olmağıyla vesâyeten tarafından vekîl olan Şaban Çelebi muvâcehesinde herbiri vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr ki terekesinden mersûme Kâfiye mihr-i mü'eccelesini ahz eyledüğünden sonra mâ-bâkî evler ve bağ ve bağçe ve tarlalar ve tecemmülât-hâne ve nakdiyye ve bi'l-cümle ismi mâl-ı ıtlâk olunan eşya beyyinelerinde taksîm ve herbirisi

hisselerini ahz ve kabz etmekle sağîre mersûm Münife Ortak nâhiyesinde iki kıt`a tarla ki dere geçe bağ ve bağçesiyle ve Danişmende nâhiyesinde Seydioğlu ve karındaşı alınan bir tarlayı ve bağ ve bağçe ve evinden üç hisse verilüb ve tecemmülâtda hissesi vasiyyet-i teslîm olundu ve mezbûr Şaban ile vâlidesi almışdır ortâk nim hissesine mutassıl bir tarla iki kavak ve üç (S.80) tut ve kapu önünde bağ ve bağçe ve karşuda Ahmedden alınan iki bağ ve Kozân ağılında hisse-i mu`ayyen vesa'ir tecemmülât ve şehir evlerinden hisselerin-i alub kabz eylemelerile bizim anların hissesinde anlar dahî bizim hissemizde medhalimiz kalmayub biribirimizin zimmetin-i ibrâ eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,el-Hatîb

-el-Hac Ömer Çelebi bin Ebubekir

-es-Seyyid Bekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye Kara Sofu

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Ahmed,Na`lçacı

-Molla Ebubekir,Pâra-zâde

S.80 b.254 Medîne-i Harputda Esediyye mahallesi sâkinlerinden Cafer ibn-i Hüseyin Ali meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu Hâfız Şaban bin Mustafa muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Karagiz(قره كيز) nâm mevzi`ide Pehlivan yerinin ma`rûf topraklar yiğirmibir guruşa merkûm Şaban tefvîz edüb kabz-ı semen teslîm-i mebî` eyledim ba`de'l-yevm medhalim kalmadı dedikde kayıd şüd.

Şühûdü'l-Hâl

-Kurdu Mustafa

-Ayyine(ايينه) Mehmed

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Ali Çelebi bin İsmail

S.80 b.255 Medîne-i Harputda Arslaniyye mahallesi sâkinlerinden Cafer bin Ali meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Mustafa bin Halil muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ortak nâhiyesinde Karagiz(قره كبز) nâm mevzi`ide vâki` bir tarafdan Mustafa ve iki tarafdan Şaban ve bir tarafdan müşteri-i mezbûr Mustafa mülklerile mahdûd olub taht-ı tasarrufumda olan bir kıt`a tarlamın hakk-ı tasarrufun-ı mezbûr Mustafaya onüç esedî guruşa bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bey` ve tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve tesellüm eylediğinden sonra meblağ-ı mezkûr onüç guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim mezbûr Mustafanın mülk-i müşterâsıdır ve müfevvez-i mehazıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-es-Seyyid Yasin,Nâib-zâde
-Şaban,Karacalı
-Ali bin İsmail
-Ebubekir Beşe bin Kenan
-Ahüvve Mehmed Çelebi,Boyâcı-zâde
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde

S.80 b.256 Medîne-i Harputda Ağa Cami`i mahallesi sâkinelerinden fahru'l-muhadderât Şerife Raziye bint-i es-Seyyid Mustafa Ağa nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semen tescîlî içün hala-zâdeleri el-Hac Ömer Çelebi

ve Mehmed Çelebi ibnî Ebubekir Ağa şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan kızkarındaşı-zâdesi Ahmed Çelebi bin Ebubekir Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Mustafa bin Haydar muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkelemin silk-i mülk-i sarîhinde münselik olub Danişmend nâhiyesinde vâki` bir tarafı çay ki ve bir tarafda Şun-zâde ve bir tarafından Abutahirli oğlu ve bir tarafından Kaşıkçı kızı ile mahdûd ve müşerref harâbe olan bağ ve bağçe ve evleri ve suları mü'ekkelem tarafından bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl merkûm es-Seyyid Mustafaya seksenbeş `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eyledigimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eyledigînden sonra zikr olunan seksenbeş guruşu merkûm Mustafa yedimden tamâmen ahz ve kabz bağ-ı mezkûr mülk-i müşterâsıdır mezkûr bağa eğer bir müdde`i zuhur ederse kendim zaman-ı derk ile zâminü'l-selim olalım dedikde keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Ağa ve Çavuş-karındaşı
-Hocası Ömer Efendi
-Yakub,tâbi`-i Ev(او)
-Ahmed ibn-i Mehmed
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

S.80 b.257 Medîne-i Harputda Esediyye mahallesi sâkinelerinden Kâfiye bint-i Ali nâm hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtını `ârifân olan Mustafa ibn-i Cebrail ve Mustafa bin İsmail şehâdetleriyle hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî es-Seyyid Ömer bin Sü-

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

leyman meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-beyan ve mahfîl-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda işbu hâfızu'l-kitâb es-Seyyid Feyzullah Çelebi bin es-Seyyid Abdurrahman muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûreye tâbi` Şüşnaz nâhiyesinde vâki` bir tarafdan merkûm Feyzullah Çelebinin pederi bağı ve bir tarafdan mersûmenin karındaşları hissesi ve (bir) tarafından tarîkle mahdûd olub mü'ekkelemin mülk-i mevrûsu olan bağ ve bağçe ve ev harâbesi ve zimmetini hîn-i taksîmde mukîn hakk-ı sakî ile tarafından bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl merkûm es-Seyyid Feyzullah Çelebiye üç re's katır ve bir mikdâr bî-vezn-i penbeye mü'ekkelem-i mersûme bey` ve temlîk ve teslîm etmekle zikr olunan üç re's katırı ve penbe-i bi't-tamâm ahz ve kabz edüb bağ-ı mezkûrda ve tevâbi`inde medhalimiz kalmadı keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a bi't-taleb (ketb) olundu.fî evâsıt-ı Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Yasin Çelebi,Debbâğ
-diğer Yasin Çelebi,Eşli(إشلي)-zâde
-Ahmed Çelebi,Arpacı-zâde
-Ali Çavuş bin Solak
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-Ali bin Muhzır İbrahim
-Katırcı Cafer

S.80 b.258 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden Veli Beğ ibn-i Nasuh Beşe meclis-i şer`-i şerîf-i nebevî ve mahfîl-i dîn-i münîf-i Mustafavide işbu sâhibü'l-kitâb zevcesi Kâfiye bint-i Halil Ağa tarafından câ'iyü'z-zikr tasdîk vekîl-i olan birâder-zâdesi el-Hac Ömer Çelebi muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı

`ane'l-merâm edüb zevcem mersûme hatunun zimmetimde ta`ahhüd olan mihr-i mü'eccelesi ve deyn-i tarîkle eyledüğüm halı ve esvâb mukâbelesinde silk-i mülk-i sarîhimde olan Adedi nâhiyesinde vâki` ma`lûmatu'l-hudûd ve `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen bağım ve mahalle-i mezbûrede vâki` ma`lûmatu'l-hudûd olduğumdan soffa dâm sol cânibinde vâki` bir bâb oda-ı ve odaya muttasıl yan seküsünü ve ayvânını ve tarafından evlerini ve seküyü ve bir matbahı havludan taşraya tarîk ile ve bundan mâ`adâ karye-i Ertmenikdeki olan arâzide izn-i sâhib-i arz ile benim rub` toprağın hakk-ı tasarrufun-ı hakk-ı sakî ile şer`î ve ferâğ-ı mer`î ile takâss ve ferâğ ve mersûmeye teslîm eylediğimde oldahî kabûl edüb (S.81) mihirden vesa'ir deynde zimmetim-i berî etmekle zikr olunan bağ ve ev ve toprak mülk-i takâss ve müfevvez-i mehazî oldu keyfe mâyeşâ' ve mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka istihkâmına cezm-birle mâ-vak`a ketb olundu.Tahrîren fî evâ'il-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-İlyas Efendi,el-İmâm

-Mehmed Çelebi,Körkulu

-Ebubekir Beşe bin Yusuf Beğ,Köse-zâde

-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-Monla İbrahim,el-Mü'ezzin

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

S.81 b.259 Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sâkinelerinden fahru'l-şerif Esmihan Hatun bint-i el-Hac Mustafa nâm hatun medîne-i mezbûrda Hacılı mahallesi sâkinelerinden Kerime bint-i Mehmed Beşe nâm hatun meclis-i şer`î şerîfe ihzâr ve üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb

mersûme Kerimenin zevcî Ahmed fevt olduğunda muhallefâtını vârisler-i beyyinelerinde tevzi` ve taksîm etmekle mahalle-i Hacılıda vâki` evler ve Zaluni nâm karyede vâki` bağ mersûme Kerime ile kızları Hadice ve Beytihan ve Zelinca( زلنجا )ya hisse verilüb Ozan(da) nâhiyesinde vâki` bağ ve bağçe bi'l-külliye evelri ve suları ile oğulları Mehmed ve Yusuf ve Osman hisse verilüb herbiri hisselerini mutasarrıf iken mezbûr Mehmed fevt olmağıyla zevce-i metrûkesi ve kızkarındaşları ve vâlidesi `alâkaları kat` edüb mahsûsan mezbûrân Yusuf ve Osmanın olmağla menâriz(مناريز) edüb sûk-i Sultânide müzâyede olundukda târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem Anan(عانا) bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl bir mushaf-ı şerîfe ve dört kılıç ve sınâr(صنار) boğazı kablı kırmızı çuha-ı makbûzlara iştirâ edüb hüccet-i şer`iyye olundukdan sonra mersûmât-ı havâtin bey`e `alime olmalarıyla mersûme Kerime Hatun dahî dosluğa ( دوسلغم ) binâ-i bağ-ı müşterâm gelüb hudûd-ı erba`asın-ı beyân ve medhalim yokdur deyu mukırr ve mu`terife olmuş iken ba`dehu hileye sâlik olub vâzi`ü'l-yed kendim iken `ala tarîkü'l-muvâza`a oğlumuz Yusufu bundan akdem meclis-i şer`e getürüb bağ-ı mezkûru zevcim Ahmed bana ve kızlarıma `aliyye'l-iştirâk hibe eylemişdir deyu da`va etmekle isbât ve hüccet-i şer`iyye etmişim deyu tasarrufuma mâni` olur su'al olunub ba`de tebeyyünü'l-hâl-i şer`an kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mersûme Kerime bağ-ı mezkûru zevcim Ahmede mücerred bana vermişim idi vekîlim Seyyid Yahya kızlarıma ma`an verilmek üzere isbât eylemiş deyu temessük edindüğü hüccetin-i ibrâz edüb nazar olundukda evvelâ mâdde-i vâhidede da`va-yı tenâkiz-i zâhir olub vesâyeten oğlu mezbûr Yusuf mülkünde değil iken müdde`-i `aliyye olmağa gayr-i sâlih olub üzerine ikâmet-i beyyine nâ-meşrû` olmağıyla hükm-i hâkim lâ-hakk olunduğunda hüccet-i merkûmesi

sahîha olmayub istinâf-ı da`va iktizâ etmeğin gıbbe'l-istintâk minvâl-i muharrer üzere taksîm eylediklerini ve bağ-ı mezkûrun bey`ini `âlime olduğun-ı ve sınurunu varıb beyân edüb (es-Seyyid İsmail bin Halil ve Mustafa Beşe şer`im ve es-Seyyid Mustafa bin Bayram nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırûn(çizik)) medhalim yokdur deyu mukırr olduğun-ı mersûme Kerime münkir olub müdde`iyye-i mersûme Esmihan Hatundan da`vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid İsmail bin Halil ve Mustafa Beşe ibn-i Ömer ve es-Seyyid Mustafa bin Bayram nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd hâzırûn bi'l-meclis olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr ba`de't-taksîm mezbûrân Yusuf ve Osman mersûme hatuna bey` eylediklerde mersûme Kerime `âlime oldukda benim ve kızlarımın medhalî yokdur Esmihan Hatunun sahîhan mülk-i müşterâsıdır deyüb hîn-i bağa varıb sınurun-ı beyân etmekle hissesini aher bağat ve evlerden oldukların-ı mukırr ve mu`terife olduğuna şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde şehâdetleri mesmû`a ve makbûle olmağın ba`de'l-yevm bağ-ı mezkûr mersûm Esmihan Hatuna hükm-i şer`î ve mersûme Kerimenin kasr-ı yedine tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Mustafa Efendi,İmâm-ı Cami-i Ağa

-el-Hac Mustafa,Topçu

-İbn-i Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-Halid Beğ bin Osman Beğ

-el-Hac Ömer Çelebi bin Boyâcı-zâde

-Ahüvve Mehmed Çelebi

-Ahi diğer Osman Çelebi

-Halil Çelebi,Hergeleci-zâde

-es-Seyyid Eyüb bin Molla Halil

-Etmekçi Eyüb

S.81 b.260 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Abdullah (nâm) hatun tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescilî içün zâtını `ârifân olan es-Seyyid Mehmed bin Mevlüd ve es-Seyyid İbrahim bin Hacı şehâdetler-i hasm-ı câhide mahzarından sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî Çavuş bin Ahi Mehmed meclis-i şer`î şerîf-i Ahmede işbu Hâfız es-Seyyid Mehmed bin Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafında Bektaş (ve) bir tarafda Cebeci oğlu Mehmed ve bir tarafdan Hüseyin Beşe ve bir tarafda Hasan mülkleri ba`zen tarîkle mahdûd olub zevcim mersûmeye bundan akdem hibe eyledüğüm iki bâb evlerini mü'ekkelem-i mersûm Hüseyin Beşe havlusu tarîkle tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile mezbûr Seyyide Mehmede yiğirmiiki esedî ile bir mikdâr veznî nâ-ma`lûm penbeye bey` ve temlîk ve teslîm eylediğinde Seyyid Mehmed dahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm etmekle semen-i mezkûr yiğirmiiki esedî ve veznî nâ-ma`lûm penbeye mü'ekkelem tamâmen ahz ve kabz etmekle mü'ekkelemin ve benim medhalim kalmadı mezbûr Seyyid Mehmedin mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde

-Monla (Bekir bin(çizik)) Mustafa bin Mehmed

-Molla Halil ibn-i Suhta Ebubekir

-Halil bin İbrahim,Bakkâl
-es-Seyyid Mehmed,Neşre(نشره)-zâde
-Ali Çavuş bin Mehmed Ağa
-Aşçı el-Hac Abdullah
-Mustafa Beşe,`İzzetim

S.81 Medîne-i Harputda Ortak mahallesi sâkinlerinden
b.261 Mehmed Çelebi ve Osman Çelebi bin Ebubekir Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka karındaşları el-Hac Ömer Çelebi muvâcehesinde herbiri bi-tav`uhan ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane('l-merâm) edüb bu ana gelinceye dek ibrâz ve masrafımızı beyyinemizde görmeğe ba`de küllî hesâb seksen-üç guruş deynimiz kalmağıyla herbirimize yiğirmiyedişer guruş ikişer sülüs isâbet karındaşımız el-Hac Ömer Çelebiye vâcibü'l-edâ deynimiz kaldı bundan gayrî karındaşımız ile min-ba`d muhâsebemiz kalmayıb min-külli'l-vücûh zimmetin-i ibrâ ve iskât eylediğini yedinde olan kalîl ve kesîr sermâyesi ve sa'ir eşyası mahsûs mâlıdır bizim medhalimiz yokdur her nesi var ise kendi örf-i hasebi ile niyet eylemişcir ancak bağ ve evimiz ve Sarpulu nâm karyede Sarıca Hüseyin toprağı tesmiye olunan çiftlikte gayr-i üç çiftlik toprağımız ve tohumlar beyyinemizde müşterek kalmuşdur deyu her yeri takrîr eyledik-lerinde merkûm el-Hac Ömer Çelebi dahî bi'l-muvâcehe tasdîka ve tahkîk edüb husûs-ı mezbûrdan biribirinin zimmetini berî eylemelerile sıhhat-ı ibrâya hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-es-Seyyid Ahmed Çelebi,Nâib-zâde
-es-Seyyid el-Hac Fazlı
-es-Seyyid İbrahim,Natık(ناطق)-zâde

-es-Seyyid Mevlüd,Sebükbulan(سبوک بولان)
-Ali Dayı,Hicrili
-el-Hac Mustafa,Topçu

S.82 Medîne-i Harputda Müderris mahallesi sâkinlerinden
b.262 fahru'l-muhadderât Ayşe bint-i Ebubekir Ağa nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân tescîlî içün karındaşları Mehmed Çelebi ve Osman Çelebi şehâdetlerile hasm-ı câhide mahzarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan Ebubekir Efendi bin el-Hac Mustafa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka diğer karındaşı el-Hac Ömer Çelebi muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mü'ekkelem-i mersûmenin babasından intikâl eden bağ ve bağçe ve tecemmülât-hâne ve bi'l-külliye evler ve tohum ve zimmetimde ve sa'ir ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyadan kendüye `aid olan hissesi mukâbelesinde `ala sebilü't-tehâricü'ş-şer`î merkûm el-Hac Ömer Çelebiden elli `aded esedî ahz edüb kalîl ve kesîr hisse mutâlibesi kalmayub Ömer Çelebinin olmağıyla beni tesciline vekîl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ-'il-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Ali Dayı,Hicrili

S.82 Medîne-i Harputda Şehruz mahallesi sâkinlerinden
b.263 Peter duhter-i Yagob zımmiye tarafından husûs-ı atiyyü'd-da`va bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub oğlu olan Ohan zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Martan duhter-i İlksan zımmiye tarafından vekîlî olan es-Sey-

yid Molla Osman mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm (edüb) medîne-i mezbûre tâbi` Pincirlik nâhiyesinde vâki` bir tarafında Halil Beşe ve bir tarafında Oruç nâm kimesne ve bir tarafında Bonik( بونيك) zımmî ve bir tarafında tarîkle mahdûd bağ mü'ekkelemin anası Varnukin( وارنوكك) babasından intikâl eylemiş iken mesfûre Martan bî-vech-i şer`î tasarruf eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde (gıbbe) 's-su'al vekîl-i merkûm es-Seyyid Molla Osman sâlifü'z-zikr bağ mü'ekkelemin babasından mersûm Martana ve karındaşı olub hala Erzurumda Sahik zımmiye intikâl etmekle kırk seneden mütecâviz bilâ-nizâ` mersûme Peterin ve anasının muvâcehesinde mülkiyyet üzere tasarruflarıdır deyu def`ile mukâbele edüb fi'l-vâki` seneyn-i merkûm mürûr eyledüğü mesfûr Ohan mukırr olmağıyla müdde`î mürd olub evlâdlarına da`va intikâl eylemedüğünden mâ`adâ zaman-ı mezbûru da`va-yı mâni` olmağın bi-vech-i nizâ`ında men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman Çelebi,Hatîb
-Mehmed Efendi,Sarahatun-ı İmâm
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Halid Beğ bin Osman
-el-Hac Mustafa,Topçu

S.82 b.264 Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden hâfızu'l-vesîka es-Seyyid Musa Çelebi bin es-Seyyid Hüseyin meclis-i şerî`at-ı garrâda es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Himmet mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Müridi nâhiyesinde vâki` olub Bektaş nâm kimesnenin taht-ı tasarrufunda olan ma`lûmatu'l-hudûd bağ ve bağçe ve ev yeri ve suları ve tarlalarını merkûm Seyyid Mustafa Ağa

iştirâ eylemiş iken ikâle-i şer`iyye ile ikâle edüb bey` ve şirâları fesîh ve kabz-ı (semenin(çizik)) semen-i redd olundukdan sonra semen-i mu`ayyene ve bi-vezn-i penbeye ve bîkile hınta ve kılınç ve sarık ve alâcaya iştirâ ve temlîk ve tefvîz eyledüğüm ecilden mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa tasarrufuma mâni` olur su'al olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al merkûm es-Seyyid Mustafa Ağa ikâle-i merkûm münkir olub müdde`i-yi mezbûr es-Seyyid Musa Çelebide beyyine taleb olundukda müslimînden Hatîb Monla Ali ibn-i el-Hac Osman ve Şeyh-i Seb`a es-Seyyid Halil Çelebi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâdet hâzırân-ı bi'l-meclis olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` merkûm Seyyid Mustafa Ağa sâlifü'z-zikr emlâk ve arâzî ikâle edüb bey`-i fesîh eylemelerile semenin bâyi` mezbûr Bektaş ahz ve kabz eylediler bizler bu husûs-ı şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylemelerile gıbbe'l-kabûl Seyyid Mustafa Ağa Beğ medhalî kalmadı gayr-i zâhir ve Seyyid Musanın iştirâ eylediği meşrû` olmağın Seyyid Mustafa Ağanın kasr-ı yedine tenbihbirle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Molla İsmail,Kırış(قريش)

-es-Seyyid Yasin Çelebi bin Abdülgaffar

-Molla Halil bin Molla İsmail

S.82 b.265 Maskat-ı re's medîne-i Harputda Müderris mahallesinden olub Bolavadin(بلاوادن) kazâsında temekkün ve te'hir eden Hüküm-zâde Mahmud Çelebi bin Mehmed nâm kimesne hâliyan meclis-i şerî`at-ı garrâda ve mahfil-i dîn-i

münîf-i zehrâda işbu hâfızu'l-kitâb es-Seyyid Veli Çelebi bin (boş) muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i Harputda Meydan sûkunda vâki` olub Hadimullah kulu bana hibeye ve temlîk eyledüğü bir tarafdan `ammi-zâdem el-Hac Mehmed dükkânı ve bir tarafından Meydan Cami-i Şerîfi vakfı ve bir tarafdan Hüseyin Beşe dükkânı cânibi benim `ammi-zâdem Yusuf Beşe dükkânıyla mahdûd fevkânî dükkânım tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile otuzüç `aded esedî guruşa merkûm es-Seyyid Veli Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr otuzüç guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm dükkân-ı merkûmda medhalim kalmadı dediğinden sonra merkûm Yusuf Beşe dahî hâzır-ı bi'l-meclis olmağıyla takrîr-i kelâm edüb dükkânım fevkinde olub merkûm Seyyid Veli Çelebi iştirâ eyledüğü dükkân-ı şâyide(شايده) münhedim olursa izn ve icâzet verdim ki her yıkıldıkca mülk-i müşterâsını binâ edüb kemâkân mülk-i sarîhî ola dedikde mukırrân-ı mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhların-ı el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr es-Seyyid Veli Çelebi tasdîk etmeğin sıhhatına cezm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı şehr-i Ramâzani'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramâzani'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun

-Ebubekir Efendi,İmâm-ı Ortak

-es-Seyyid Osman Çelebi bin Nizameddin

-Veli Beşe,Kazez(قزز)-zâde

-İbrahim,Cüre-zâde

S.82 Medîne-i Harputda Zahriyye mahallesi sâkinlerinden
b.266 olub Kaymaz(قيماز)-zâde Mustafa bin Veli Beğ mec-
lis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-sefer Köpü(كوپو) veled-
i Asdar zımmî muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm
ve bast-ı `ane'l-merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik
olub medîne-i mezbûre tâbi` Müri nâm karyede vâki` bir taraf-
dan Beğram zımmî ve bir tarafdan Agik zımmî evleri ve iki ta-
rafdan tarîkle mahdûd evler harâbesi havlusu ve tevâbi`î ve
hukûk ve murâfa`a ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i
bât-ı sahîh-i şer`î ile on guruşa mesfûr Köpü(كوپو)ye bey`
ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer ü-
zere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-
i mezkûr on guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm
mesfûr Köpü(كوپو)nün mülk-i müşterâsıdır ki keyfe mâ-yeşâ'
mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a
ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene er-
ba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Cami-i Şerîf-i Sarahatun
-Halid Beğ bin Osman Beğ
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-es-Seyyid Yasin Çelebi,Debbâğ
-Yusuf bin Küçük Köse-zâde
-Ebubekir Beşe (bin) Yusuf Beğ
-Ahi mezbûr es-Seyyid Hasan

S.83 Medîne-i Harputda Alaca mahallesi sâkinelerinden
b.267 Kerime bint-i Haydar nâm hatun tarafından `akd-i a-
tiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescilî içün zâtını `ârifân o-
lan es-Seyyid Hüseyin bin Ömer ve el-Hac Abdurrahman bin Ah-
med nâm kimesneler şehâdetleriyle hasm-ı câhid mahzarında sâ-
bitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan zevcî

Süleyman bin Ahmed meclis-i şerî`at-ı garrâda kendi tarafından asîl ve İmâm-zâde Ahmed Çelebi tarafından atiyyü'l-beyân tasdîk vekîlî olan Osman Çelebi ibn-i İbrahim muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûr asvâkında Babuşçuların yukarı sûkunda vâki` bir tarafında Obuzlu Hacı Osman ve bir tarafından Kalkancı-zâde dükkanları ve bir tarafdan tarîk-i `âmm ile mahdûd iki kıt`a dükkânın nısfî mü'ekkelemin mülk-i mevrûsu olmağıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile sâlifü'z-zikr dükkânlardan olan nısf-ı hissesini merkûmân Ahmed Çelebi ve Osman Çelebiye otuzbeş guruş ile bir mikdâr bî-vezn-i ma`lûm penbeye bey` ve temlîk edüb semen-i mezkûr otuzbeş guruş ile bî-vezn-i penbe-i mü'ekkelem tamâmen ahz ve kabz edüb zikr olunan dükkânlarda medhalî kalmadı nısfî merkûmanın mülk-i müsterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîka mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdurrahman Çelebi,Sağmanî
-el-Hac Hızır Ağa
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı-zâde
-Ahüvve Mehmed Çelebi
-es-Seyyid Halil Aşvarî(عشواری)
-Ali bin Molla Ali

S.83 b.268 Medîne-i Harputa tâbi` `an-asl-ı Gölcükden olub İçme nâm karyede temekkün eden Küçük veled-i Serab meclis-i şerî`at-ı garrâda torunları olan Bogos ve Bedorus taraflarından câ'iyyü'z-zikrî tasdîk vekîlleri olub babaları olan Karbik zımmî muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı sa-

hîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik karye-i İçmede vaki` bir tarafdan Muhammed ve bir tarafdan Kako ve bir tarafdan hark ile mahdûd bağımı ve üç re's erkek camus ve üç re's dişi camus ve dört öküz ve bir re's gıdik ve iki re's merkeb ve altı sahân ve bir tencere ve kazgan ve iki kat yorgan döşek ve üç palas vesa'ir beyyinemizde mu`ayyen tecemmülât-hâne-i ve karye-i mezbûrda taht-ı tasarrufumda olan bir tarafdan Mehmed ve bir tarafdan Manuk ve bir tarafdan tarîkle ile mahdûd olub İşlik tarlası tesmiye olan bir kıt`a tarlamın hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile merkûmân Bogos ve Bedorus otuzbeş guruş ile bir hindi(هندی) kılıca bey`-i bât ve tefvîz-i kat`î ile bey` ve tefvîz edüb semen-i mezkûr otuz(beş) guruşu ve kılıcı tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm mezkûrât-ı mülk-i müşterâları ve müfevvez mehazıdır merkûmân Bogos ve Bedorus keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde mesfûr Karbik bi'l-vekâle tasdîk etmeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân Osman Ağa

-Aşçı(اشجی) Ebubekir

-es-Seyyid Hüseyin Çelebi

-Cafer,İçmeli

-Molla Musli-zâde Mehmed Çelebi

-Kara Hasan,Damadı

-Zülfü (bin) Ömer

-Veli bin Piri

-İbrahim,tâbi`-i Kalkancı-zâde

S.83 b.269 Medîne-i Harput Arslaniyye mahallesi sâkinelerinden Keziban bint-i Hasan nâm hatun meclis-i şerî-

`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Monla (Ali) bin Osman tarafından bimâ-hüve nehc-i şer`î vekîlî olan Ahmed Çelebi ibn-i Abdullah mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ozan nâhiyesinde vâki` bir tarafdan Arpâcı el-Hac Hüseyin ve iki tarafdan mezbûr Monla Ali bağlarıyla mahdûd bağ ve bağçe ve suyu vâlidem Hadicenin olub bize irsen intikâl eylemiş iken mezbûr Monla Ali tarafından vekîlî Ahmed Çelebi bî-vech-i şer`î tasarruf eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al vekîl-i merkûm sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe ve suların dört sehimden bir sehimin-i yiğirmiiki guruşa ve üç sehimini üç guruşa olmak üzere târîh-i vesîkadan iki sene mukaddem mersûme Kezibanın vâlidesi Hadiceden kemâl-i `akl-i sıhhatında bi'l-vekâle iştirâ edüb teslîm-i semen etmekle Monla Ali mülk-i müşterâsı olmağın zabt ederim deyu def`ile mutâlibe edüb gıbbe'l-istintâk mersûme Keziban vâlidesinin bey`e münkir olub vekîl-i mezbûrdan beyyine taleb olundukda müslimînden el-Hac Ömer Çelebi ibn-i Ebubekir Ağa ve Halil Çelebi ibn-i İshak nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` zikrî mürûr eden bağ ve bağçe ve suyunun dört sehimde bir sehimini yiğirmiiki guruşa ve üç sehimini üç guruşa mersûme Kezibanın vâlidesi Hadice kemâl-i `akl-i sıhhatında iki sene mukaddem mezbûr Monla Ali içün vekîlî Ahmede bey` edüb kabz-ı semen eyledi bizler şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a olub bî-vech-i nizâ`adan men`-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Ramâzâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-Solak İsmail

-Molla İsmail,Kırış(قریش)
-Derviş Mehmed
-Eyüb bin Monla Halil
-Ömer Çelebi,Dayıoğlu
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-ve gayr-i hüm.

S.83 Kesrik nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem
b.270 mürd olan Ohan veled-i Bagdasar zımminin li-em karındaşı Megirdic(مکردیج) ve li-em kızkarındaşları Şahinin ve Gevherin ve Perihanın babaları ve vekîlleri olub vâlidesi olan Gerliki(کرلیکی) nâm zımmiyenin zevcî olan Kirakus zımmî meclis-i şer`de işbu hâfızu'l-vesîka İbrahim Beğ ve zımmiyândan Kinus( کنوس) zımmî muvâcehelerinde bi'l-velâye ve bi'l-vekâle ikrâr edüb mürd-i mesfûrdan müntakil Kesrikde vâki` iki taraf-ı merkûm İbrahim Beğ ve bir taraf-ı mesfûr Kinus (کنوس) ve Mahsud Beğ evleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd ve iki bâb kileri ve bir bâb ahuru ve bir bâb mereki ve iki çardağı ve bir sokak ve sokak içinde bir küçük evi bey`-i bât-ı sahîh ile merkûmân onbirbuçuk esedî guruşa bey` edüb kabz-ı semen ve teslîm-i mebî` eyledim ba`de'l-yevm mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Ali Ağa,Paşam-zâde
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Şeyh-i Seb`a Halil Çelebi
-Mehmed Çelebi,Kürkî
-Monla Hasan,Kürkî

S.84 Medîne-i Harputa tâbi` Teymene(تيمنه) nâm karye
b.271 sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Hızır bin (boş) nâm kimesnenin sulb-i sağîr oğulları İbrahim ve Halil ve Ebubekir ve kızı Saliha nâm sağîri bir vasî lâzım olmağıyla işbu hâfızu'l-vesîka hâla(خال)ları olan Bali nâm kimesne vesâyeten merkûm müstehakk olmağıyla savb-ı şer`-i mutahharadan mezbûre emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabt eylemek içün mezbûr Bali vasi-yi nasb olunub mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-hâmis min-şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(5 Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil,Şeyh-i Seb`a
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-İbrahim Beğ,Kürklü
-Yusuf bin Abdullah

S.84 Medîne-i Harput Kal`ası sâkinlerinden Fatma bint-i
b.272 (boş) nâm hatun meclis-i şerî`at-ı garrâda bundan akdem müteveffâ olan sadriyye kızı Kâfiye zevcî olub kendi tarafından asîl ve oğulları Ebubekir ve kızları Fatma ve Hadice taraflarından ve(kî)l olan Bektaş Çelebi nâm kimesne mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mersûmenin kemer ve inci ve akvâb(اقواب) ve mihr-i mü'eccelesinde kendiye `aid olan südüs hissesini taleb ederim dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Bektaş cevâbında mersûme Kâfiye kemâl-i `akl-i sıhhatında eşya-ı merkûmeleri evlâdına ve mihrini bana hibe eylemişdir ve hibe-i merkûme-i dahî kendüsü `âlimdir deyu cevâb edüb gıbbe'l-istintâk mersûme Fatma fi'l-hakîka kızı mersûmenin minvâl-i muharrer üzere hibe eylediğini bi-tav`uhan mukırrân olub bi-münâza`adan men`e tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Müker-

rem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,Hatîb-i Cami-i Kebir

-İsmail Beşe bin Mürid

-Yusuf Çelebi bin Münzir Ağa

S.84 Medîne-i Harput Kal`ası sâkinlerinden olub bundan
b.273 akdem fevt olan Mehmed bin (boş) nâm kimesnenin vârisi sulbiyye kızları Hadice ve Kâfiye ve sulbî (oğlu) Süleyman ve zevce-i metrûkesi Fatmaya münhasır olub kıble'l-kısmet(قبل القسمة) mersûme Hadice nâm müteveffân olmağıyla vârisi sulbî oğulları Hüseyin ve Aliye ve zevcî Mustafaya ve vâlidesi mersûme Fatmaya münhasır olub kıble'l-kısmet(القسمة قبل) mezbûr Süleyman dahî fevt olmağıyla vârisleri sulbî oğlu Mustafaya ve sulbiyye kızları Emine ve Belkıs ve zevce-i metrûkesi Ayşeye ve vâlidesi yine mersûme Fatmaya münhasır olduğu zâhir olub `ala veche'l-minâ sahîhü'ş-şer`iyye tashîh mes'elesi onsekizbindörtyüzotuziki sehim `ala mâ-farzullahu tebâreke ve teâla herbirinin hissesi mu`ayyen olub lâkin tenzil-i taksîm irsen ve vâris-i mezkûr hisse cihetinde noksân olduğu ecilden nısfına tenzîl olmağıyla dokuzbinikiyüzonaltı sehim olmağın sehim-i mezkûrdan ikibindörtyüzdoksanaltı sehimi mersûme Fatmanın semen-i südüs hisselerine ve beşyüzseksensekizer hisse merkûmân Hüseyin ve Alinin herbiriyle ve beşyüzdört sehim Hadice zevcî Mustafanın rub` hissesi ve beşyüzseksensekiz hisse dahî mezbûr Ebubekir ve ikişeryüzdoksan(dört(çizik))dörder hissemiz kızkarındaşları mersûmatân Fatma ve Hadicenin herbirine ve beşyüzdört sehim dahî zevcî Bektaş ve bindörtyüzyiğirmisekiz sehim dahî mezbûr Süleyman oğlu Mustafaya ve yedişeryüzondörder hisse-i mersûmân Emine ve Belkısın herbirine ve beşyüzdört hisse dahî mer-

sûme Ayşenin semen-i hissesine `aid ve râci` olub cem`an dokuzbinikiyüzonaltı hisseden müstakîm olduğu muhakkak olduk-dan sonra müteveffân-ı mezbûr Hadicenin zevcî mezbûr Mustafa Çelebi asâleten ve oğulları tarafından velâyeten ve müteveffân-ı mezbûr Kâfiyenin zevcî Bektaş Çelebi asâleten ve velâyeten meclis-i şerî`at-ı garrâda müteveffâ-yı mezbûr Süleymanın oğlu mezbûr Mustafa ve kızı Emineye ve zevce-i metrûkesi Ayşeye mahzarlarında da`va edüb müteveffâ-yı Mehmedden intikâl eden Kal`ada ma`lûmatu'l-hudûd evlerden vech-i meşrûh üzere hisselerimizi taksîm-i murâd ederiz mezbûrlar mâni` olurlar dediklerinde gıbbe's-su'al cevâblarında ceddemiz Fatma bize hibe eyledi deyu mersûme Fatma dahî hâzırân olmağıyla istifâr olunub semen ve südüs hisselerinden gayrî medhalî olmayub hibesi (Fatma dahî hâzır(çizik)) nâ-meşrû` olmağın vech-i meşrûh üzere herbiri hisselerini mutasarrıf olmalarına bi'l-muvâcehe hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,Hatîb-i Cami-i Kebir

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-İsmail Beşe bin Müride

-Yusuf Çelebi,Münzir-zâde

-Mehmed Çelebi,Boyâcı-zâde

-Ahüvve Osman Çelebi

-Eyüb Çelebi ibn-i Halil

-Yusuf bin Mehmed

S.84 Sâğır(صاغر) bağlarını bekçi olanlar her yükden
b.274 dörder akçe ücret alâcaklar zîyâde almayalar meclis-i şer`de böyle râzı oldular.

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı Ağa
-Ahmed Çelebi,Kenan-zâde
-Veli Beğ (bin) Nasuh Beşe
-Eyüb bin Molla Halil

S.84 Medîne-i Harput sükkânından Çavuş karındaşı-zâde
b.275 el-Hac Ömer Ağanın `abd-ı mu`tekî olan Sipahi bin Abdül-menan nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Ahmed Çelebi ibn-i Yusuf Ağa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bastu'l-merâm edüb medîne-i mezbûrun Sâğır bağlarında İğıki toprağında vâki` bir tarafda el-Hac Ahmed oğlu Ebubekir Çelebi ve bir tarafdan Cündili oğlu ve bir tarafdan Murad oğlu Mustafa ve bir tarafdan İğıki yolu ile mahdûd mülk bağımı tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Ahmed Çelebi otuzbeş `aded esedî guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i mezkûr otuzbeş guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm bağ-ı mezkûrda min-ba`dehu medhalim kalmadı Ahmed Çelebinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Babası el-Hac Mustafa
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Veli Beğ ibn-i Nasuh Beşe
-Ali Çavuş,Erzincanî
-İbka(ابقم) Derviş Çelebi
-İbn-i diğer Mustafa Çelebi

-Sarrâc Mustafa
-Mustafa Beşe,`İzzetim
-Eyüb bin Molla Halil
-ve gayr-i hümü'l-hazzâr.

S.85 b.276 Medîne-i Harputda Abutahir mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mustafa bin Haydar meclis-i şer`-i şerîf-i enverde işbu hâfızu'l-vesîka Süleyman Çelebi ibn-i İshak muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik Danişmende nâhiyesinde vâki` bir tarafdan Cüre-zâde İbrahim ve bir tarafdan Demürcü-zâde Nesimi ve bir tarafdan merkûm Süleyman Çelebi ve ba`zen tarîkle mahdûd bağ ve bağçe ve evi ve suları tevâbi` ve levâhıkkıyla tarafıdan îcâb ve kabûl-i hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm Süleyman Çelebiye yiğirmialtı guruşa bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm etmekle semen-i mezkûr yiğirmialtı guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-sikr bağ ve bağçe ve evi ve suları mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Ali bin el-Hac Mustafa
-Mehmed Çelebi bin el-Hac Ali Veli Ağa-zâde
-Kürd Hamza,Hovenkli
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Mizâhi-zâde Ebubekir
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

S.85 Mahmiyye-i Van sâkinlerinden olub sucu olan Duner
b.277 (دونر) veled-i Vartunk(وارتونک) nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda medîne-i Harputa tâbi` Hoğu nâm karyede toprağ-ı mutasarrıf olan Yahya Efendi ve Ebubekir Ağa bin el-Hac Ömer Ağa ve el-Hac Hızır Ağa ve el-Hac Sabankoş(سباناقوچ) Ağa ve Mustafa Ağa ibn-i Zekeriyya Efendi ve Ömer Çelebi ibn-i Beşir Beşe ve torun Mustafa Ağa vekîlî Katib Çelebi muvâcehelerinden bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr ve i`tirâf edüb karye-i mezbûrede Kehriz suyu yolunu bi'l-hakdan ve hâr-hâşikden pâk ve tahliye edüb önüne ederek Kurugöz başında kendim eylediğim nakib kuyuya varub andan taşr-ı cefâyim eğer lütf-i hakk ile su ziyâde olursa ni`me'l-matlûb eğer su ziyâde olmasa dahî yokdur ücretim mukâbelesinde doksan guruş ta`yin ve tarafından râzî ve kat` eyledik meblağ-ı mezkûrun seksen guruş zikr olunan ağalar vere ve on guruşu dahî murâba`alarından hasîl edüb bana edâ eylemeğe zâmin oldular dedikde merkûm Yahya Efendiden gayrisi bi'l-cümle tasdîk ve kabûl edüb lakin Yahya Efendi takrîr eylediği eğer zikr olunan kuyudan su peydâ olub tâbi` olursa kendüme isâbet eden onaltı guruşa mesfûr zımmiye edâ ederim eğer sa`y olmayub su ziyâde olmazsa bir akçe vermem dedikde zikr olunan ağalar takrîr-i kelâm edüb Yahya Efendi vermediği sûretde abî dahî beyyinemizde tevzi` edüb edâ ederim dediklerinde zabtu'l-makâl mâvak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Halid Beğ ibn-i Osman Beğ
-Maksud bin
-Sofi oğlu Mehmed

-Hacı İbrahim

S.85 b.278 Medîne-i Harputda Ağa Cami-i Şerifi mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Yakub bin Ali nâm kimesnenin vârisi sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiyye sağîre kızı Firdevse ve zevce-i metrûkesi Emineye ve mersûmeden mütevellide yine sağîr kızı Hadice ve sulbî kebir oğlu Aliye münhasıra olmağıyla ve müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Aliye yetmiş guruşa Ebubekir Ağa ibn-i el-Hac Ömer Ağaya yüz guruş ve kızkarındaşı Rabiaya yedi guruşa vâcibü'l-edâ deynî olduğu isbât ve hüccet-i şer`iyye olunub terekesinden edâsı lâzım geldüğü muhakkak oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrân Mehmed ve Firdevsin cedde-i sahîhaları olub ve hibe-i mensûbeleri olan Kaya Beşe bint-i İskender tarafından es-Seyyid Mehmed bin el-Hac İsmail ve Ahmed bin Çırak şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan zevcî Monla Halil vekâleten ve sağîr-i mersûm Hadicenin ve hibe-i mensûbesi olan vâlidesi mersûme Eminenin asâleten ve vesâyeten tarafından dahî Ömer Efendi ben Monla Mürid ve babası Ali şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Ebubekir Efendi İmâm-ı Zahriyye vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda merkûmân Ebubekir Ağa ve Ali muvâcehelerinden herbiri bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb deyn-i merkûmun edâsına lâzım olub menkûlâtdan vefâ eder eşyası olmadığı ecilden mahalle-i mezbûrda vâki` iki tarafından Kâtib Osman ve bir tarafdan Semerci İsmail mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd evler bey`-i min-yezîd olub deyn-i merkûm mikdârı meblağ ile tâlib-i zuhûr etmeyüb lakin merkûmân hüsn-i rızâlarıyla kabûl eyledikleri ecilden tevâbi` ve levâhıkkıyla yüzyetmişyedi guruşa mâ-fevvâne( ما فوّاه ) bey` ve teslîm edüb yüz guruşun Ebubekir Ağa deyne ve yetmiş guruş Alinin deynine takâss eyledik ve yedi guruşa ahz edüb mersûm Rabiaya edâ eyledik ba`dehu'l-yevm zikr olunan evler Ebubekir

Ağayla Alinin minvâl-i muharrer üzere mülkleridir keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,el-Hatîb-i Abd(عبد)
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Halid Beğ ibn-i Osman Beğ

S.85 b.279 Medîne-i Harputa tâbi` Mornik nâm karye sâkinlerinden Bağdik ve karındaşı ve İsrailin oğlu ve Semik ve Zurnacı Serabik ve Kör Kavur ve Donik oğlu vesa'irleri meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb el-Hac Osman Çelebi ibn-i Mehmed mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb merkûm el-Hac Osman Çelebinin taht-ı tasarrufunda olan Osman bağı ve Şabandan iştirâ eyledüğü bağ ve sürekleri karyemiz toprağında olmağla vâki` olan tekâlifden merkûm dahî `al-i kadrü'l-hâl salyânesin-i vermeyüb ta`allül eder su'al olunub icrâ-i hakk olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'al merkûm el-Hac Osman Çelebi zikr olunan Osman bağı ve süreki nefs-i şehr-i toprağı ve Şabandan iştirâ eylediği bağ ve süreki muzaferiyye toprağı olub Osman bağı gallâlı şehr-i bağlarıyla ma`an edâ olunub ve Şaban bağı ve süreki müstakil emîn tarafına ve vakfa verilegelüb minvâl-i muharrer üzere sûret-i defter-i cedîd-i hâkâniyle zabt olunur deyu cevâb edüb gıbbe'l-istintâk vech-i meşrûh üzere olduğu mesfûrundan münkirler olub merkûm el-Hac Osman Çelebiden takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid Mahmud Çelebi ve Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-vâki` zikr

olunan Osman bağı ve süreki şehir toprağıdır ve Şaban bağı ve sürekî müstakil muzafferiye olduğunu ve bu ana gelinceye minvâl-i muharrer üzere zabt olunduğunu bilürüz deyu şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub bî-vech-i şer`î tekâlif-i talebinden mesfûruna men`- birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)

-İsmail Efendi,Kırış(قريش)

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Molla Cebrail,el-İmâm

-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde

S.86 b.280 Medîne-i Harput sükkânından bâ`is-i hazihi'l-vesîka Mustafa Beşe ibn-i Veli Beğ meclis-i şerî`at-ı garrâda es-Seyyid Hamza bin (boş) nâm kimesne mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Gönüllü bağımın şark tarafından mezbûrun bağı olmağıyla hudûdum dâhilinde mezbûr Seyyid Hamza fuzûlî telek-i gars eylemiş su'al olunub ba`dehu tebeyyünü'l-hâl kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûr Seyyid Hamza benim olmak mülâhazasıyla gars eyledim merkûmun olduğu ma`lûmum değildir deyu münkir olub müdde`i-yi merkûmdan beyyine taleb olundukda müslimînden İbrahim ve Osman ibnî (boş) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` zikr olunan mevzi`ide merkûm Seyyid Hamza telek gars eyledüğü zemîn merkûm Mustafa Beşenin hudûdu dâhilinde mülkü olduğu bilürüz deyu husûsa şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde mesmû`a olub mezbûr Seyyid Hamzanın kasr-ı yedine tenbih-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve

mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Ömer Çelebi bin Boyâcı-zâde

-İsmail Ağa bin el-Hac Mehmed

-Mehmed Beşe,tâbi`-i Mumcu

-Halid Beğ bin Osman Beğ

-Aşçı Bekir

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu

S.86 b.281 Medîne-i Harputa tâbi` Karingidde nâm karye sâkinlerinden Karbik veled-i Torik nâm zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-sefer sadriye kızı Hanana tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan Malican muvâcehe bi't-tav`-ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb (Mardik ve tarafından Tutik ve bir tarafından Tob mülkleri ve bir tarafında(çizik)) silk-i mülk-i sarîhimde münselik olub karye-i mezbûrda vâki` bir tarafında karındaşım Abraham ve bir tarafından Mardik ve bir tarafından Tutik ve bir tarafından Tob mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd evleri tevâbi` ve levâhıkkıyla ve yine-i karye-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Niyelli( نيللى) ve Ovannes ve bir tarafdan Tutik ve bir tarafdan Serkis ve bir tarafdan Kloset (كلوست) mülkleriyle mahdûd bağımı ve kuyu önünde vâki` tarafından Arzaman ve bir tarafdan Revenk(روبك) mülkleri ve bir tarafında Murad (ve) suyu ile mahdûd ve bağımı ve yine bir tarafdan vekîl-i merkûm Malican ve bir tarafdan Markus mülkleri ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan köy ile mahdûd sekümü ve yine köy önünde vâki` bir tarafdan Sefer Paşa tarlasına ve bir tarafdan Mardik ve bir tarafdan hark ve bir tarafdan tarîkle mahdûd tarlamın hakk-ı tasarrufunu ve derede vâki` ve bir tarafda Mardik ve bir tarafda Markus ve bir tarafdan çay ve bir tarafdan hark ile mahdûd tarlamı eşcârı ile

ve yine karye-i karye-i mezbûrede vâki` bir tarafdan Arzaman ve bir tarafda Mardik mülkleri ve iki tarafdan hark ile mahdûd zerdali bağçemi sularıyla ve ma`lûmatu'l-hudûd ve susuz tarlaları ve bir kazgan ve bir kat yorgan döşeğimi safka-i vâhide ile kızım mersûme Manabine yüz `aded esedî guruşa bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtan bey` ve temlîk ve tefvîz ve teslîm edüb kabz-ı semen eyledim (ba`de)'l-yevm zikr olunan evlerde ve bağ ve bağçe ve tarlalarda ve sularda ve kazgan ve merkûm (ve) semeninde medhalim kalmadı kızım mersûmenin zimmetini ibrâ eyledim dedikde gıbbe's-su'al mâ-vak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Molla Halil (bin) Suhta Bekir
-Halid Beğ bin Osman
-Sofi-zâde Mehmed
-Tomcan,Şehir-i Zımmî
-Agik,Kuyumcu
-Mikail,Kuyumcu
-Kevk Rabata(كوك رباط)
-Murad veled-i Darar(دارر)
-Manu veled-i Mardik
-Bağdik veled-i Sahik

S.86 b.282 Medîne-i Harputda tâbi` Zerteric nâm karye sâkinlerinden hâmil-i haza'l-sefer Kirakus zımmî meclis-i şerî`at-ı garrâda babası İgob veled-i Dilenc(دلنج) mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb babam mesfûr târîh-i vesîkadan altı sene mukaddem karye-i mezbûrda vâki` ma`lûmatu'l-hudûd bağını ve bağçesini ve evini ve yiğirmi kile tohum is-

ti`âb eder toprağını iki öküz ve iki re's inek ve iki re's hâr ve iki re's buzağı ve oniki re's keçi-i ve beyyinemizde mu`ayyen tecemmülât-hânesini bey`-i kat`-i ile seksen guruşa bana bey` edüb kabz-ı semen eylemiş iken hala zabtıma mâni` olur su'al olunub ba`dehu tebeyyünü'l-hâl kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mesfûr İgob sa`nî ve kabz-ı semen eyledüğünü münkir olub müdde`i-yi mesfûr Kirakusdan beyyine taleb olundukda Monla Abdullah bin Bayezid ve Halil Ağa ibn-i Halil li-ecli'ş-şehâde hâzırân olub eser-i iştihâd fi'l-vâki` târîh-i vesîkadan altı sene mukaddem zikr olunan bağ ve bağçeleri ve evleri ve toprağı ve inekler ve merkebler ve buzağılar ve keçiler ve iki öküz ve tecemmülât-ı mu`ayyenesini seksen guruşa oğlu mesfûr Kirakusa bey`-i bât ile bey` edüb kabz-ı semen eylodi ve biz şâhidiz şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet eylediklerinde mesmû`a olub mesfûr İgobun kasr-ı yedine tenbih-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-el-Hac Ömer Çelebi
-Selim Çelebi
-Mustafa Çelebi,tâbi`-i Ali Ağa
-es-Seyyid Eyüb bin Herif(عرف) Mehmed
-Mehmed bin Kurt
-ve gayr-i hüm.

S.86 b.283 Medîne-i Harput sâkinlerinden Himmet-zâde el-Hac Hasan meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb sâbıkan damadı olan es-Seyyid Hasan bin Mahmud muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüb mezbûrun zevcesi olub müteveffâ olan kızım Ayşenin vârisi bana ve zevcî mezbûr es-Seyyid Hasa-

na münhasıra olmağıyla terekesinde nısfî benim ve nısf-ı aheri mezbûrun olub yüz guruş mihr-i mü'ecceleden elli guruşun-ı benimdir deyu taleb eder idim oldahî kemâl-i sıhhatında edâ eylemişimdir iken maslahûn tavâssut edüb otuzbeş guruşa inşâ-i `akd-i sulh eylemelerile sulh-ı mezbûrun yiğirmiiki guruşunu ahz eyledim ve onüç guruşu mukaddeman kendüden ahz edüb zimmetimden taleb eyledüğünde bendahî vermişimdir idim isbâtım olmayub ahz eyledüğüne halef-i billah etmekle sulh-ı merkûm mahsûb olundu ve müteveffân-ı mersûmenin esvâb ve halî her ne ise cüz'î ve küllî münâsafa üzere beyyinemizde taksîm ve herbirimiz hissemizi kabz edüb zâhirde bir nesne kalmadı dediğinden sonra kalîl ve kesîr muhallefâtı hıfz edüb bana gadr eylemedüğüne tekrâr yemin eylesün deyu istihlâf etmeğin oldahî `ala vakfü's-su'al halef-i billah eylediğinden sonra irse müte`allik maddenin biribirinin zimmetin-i berî eyledikleri zabt olunub sıhhata hüküm-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-Molla Halil bin Suhta Bekir
-Halid Beğ bin Osman Beğ
-Faziletlî Halil Efendi,Beğban(بكه)
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-el-Hac Ömer Çelebi
-el-Hac Mustafa,Topçu
-es-Seyyid Ahmed,Nâib
-es-Seyyid Yasin (bin) Abdülkadir
-el-Hac Hasan (bin) Sübhanverdi
-Hamza,Hatîb

S.87 Medîne-i Harputda zımmiyûn mahallâtından Gürcü Beğ
b.284 mahallesi sâkinlerinden olub ticâret tarîkiyle mahmiyye-i Tokatda fevt olan Hazan veled-i Mıgırdıc nâm zımminin sulbî sağîr oğlu Artunk emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt eylemek içün işbu hâfızu'l-vesîka mürd-i mesfûrun karındaşı Kloset(كلوست) zımmî savb-ı şer`-i mutahharadan vasi-yi nasb ve ta`yin olunub oldahî vesâyet-i merkûmesi kabûl etmeğin mâvak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-`aşer min-şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf (13 Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,el-Hatîb
-İsmail Ağa,Dizdâr
-el-Hac Mustafa,Aşçı
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı Ağa
-ve gayr-i hüm.

S.87 Medîne-i Harputda vâ`iz olan Faziletlî Şeyh (ve)
b.285 el-Hac Abdüllatif Efendi meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka Hamza Beğ ibn-i Mehmed Ağa muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb Han nâm karye toprağında olub merkûm Hamza Beğin çiftliği olan çiftlik köyü akârında Kuştepe demekle ma`rûf bir tarafdan Kesikköprüden Kurddelüğüne giden tarîk ve bir tarafda dağın ahârı ile Sırataş ve andan Gerdan mezra`asından Kesikköprüye giden tarîk ve alt tarafı Hinsordan Hana giden yol ki Kurddelüğüne giden yola müntehî olmak üzere dâhilinde olan mevzi`i merkûm Hamza Beğ yiğirmi seneden mütecâviz hâlî olmak vechî ile binyüziki senesinde Harput eminleri olan Ali Beğ ve Ahmed Beğden tapû edüb fetvâ-yı şerîfesi dahî olmağıyla zirâ`at eylemek içün çifti sürerken bendahî benimdir deyu ihâle-i karyeyi siz sürün deyu emr edüb Hamza Beğin tasarru-

funa mâni` olmuş idim oldahî da`va sadedinde olub fetvâ-yı şerîfe ve tapû-temessükün-i ibrâz etmekle beyyinemizde münâza`at-ı kesîre olmuş idi müslimûn ve maslahûn tavassut edüb hudûd-ı merkûm dâhilinde olan eğer sürülmüş (eğer sürülmüş) boz yerin nısfî Hamza Beğin ve nısf-ı aheri benim olmak üzere insâ-i `akd-i sulh eylemelerile tarafıdan sulhu kabûl edüb ba`de'l-yevm mevzi`-i mezkûrun nısfî benim ve nısf-ı aheri Hamza Beğin olub fasl-ı husûmet olduk ve ahâli-i karyeden taraf-ı şer`iden bir tarîkle mezbûr Hamza Beğ ile mevzi`-i merkûm içün da`va edüb zarar isâbet ederse zamân-ı derk ile kendim zâmin ve hissemden tatyîb-i hâtır edeyim dedüğünden sonra ahâli-i karyeden Mehmed bin Hacı Hüseyin ve İbrahim ibn-i Hasan ve Kafir( قفير) bin Ali ve Receb bin Davud hâzırûn olub mevzi`-i merkûmdan min-ba`dehu `alâka ve medhalimiz ve yerlerimiz yokdur fi'l-vâki` mûma-ileyh efendi sürün deyu emr etdi cevâbın-ı redd etmeyüb süren kendülerinin mahsûs yerleridir dediklerinde zabtu'l-makâl tasdîk-i sulha hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Vâ`izin es-Seyyid İsmail Efendi
-Mehmed Efendi,İmâm-ı Cami-i Sarahatun
-es-Seyyid Mustafa Ağa,Kâim-makâm-ı Nakîb-i sâbıkan
-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu
-Fahru'l-A`yân el-Hac Ali Ağa
-Mustafa Efendi,Çelebi-zâde
-İshak Çelebi,el-Mü'ezzin
-Molla İsmail,Kürkî
-Solak İsmail
-Ali Efendi,Hatîb
-Molla Mustafa,Yadigar

-el-Hac Hızır Ağa

S.87 b.286 Medîne-i Harputa tâbi` Miyadun nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem cerâhati keşf olmağla sâhib-i ferâşen olan Mustafa Beğ nâm tarafından husûs-ı atiyyü'd-da`vâya vekîlî olub babası olan Hacı ve `ammi-zâdesi olub yine mecrûhan sâhib-i ferâşen olan Süleyman nâm kimesnenin dahî yine vekîlî ve babası Hüseyin nâm kimesneler bi'l-vekâle meclis-i şerî`at-ı garrâda karye-i mezbûre sâkinlerinden Bektaş bin Kanber ve Mustafa bin Hasan nâm şâbb-ı emredler mahzarlarında üzerlerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem oğullarımız Kacar ve Han merkûmân karye-i mezbûre-i tezek eylemek içün su bağlar iken mezbûrân Bektaş ve Mustafa alet-i harb ile ve refîkleriyle üzerlerine varıb Bektaş kılıç ile Mustafa Beğin sol merfakı (مرفقی) altında iki mevzi`ine darb ve mecrûh eyledi ve mezbûr Mustafa dahî Süleymanın küreği üstüne kılıç ile darb ve mecrûh eyledi su'al olunub herbirinin takrîrleri tahrîr ve icrâ-i hakk olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûrân Bektaş ve Mustafa münkirler olub vekîlan-ı merkûm da`vâlarını mübeyyen beyyine taleb olundukda müslimînden Yusuf bin Mustafa ve İbrahim bin Celal nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâd meclis-i şer`e hâzırân olub iştihâd olundukda fi'l-vâki` tarîh-i vesîkadan dört gün mukaddem mezbûrân Kacar ve Han karye-i mezbûrda tezek eylemek içün su bağlar iken duha vaktinde işbu hâzırân-ı bi'l-meclis Bektaş ve Mustafa üzerlerine sille seyf etmekle Mustafa Beğin sol merfakı(مرفقی) altına Bektaş iki kere kılıç darb ve mecrûh eyledi ve Süleymanın dahî sol küreği üstüne kılıç ile Mustafa darb ve mecrûh eyledi bizler müşâhide eyledik şâhidiz ve şehâdet ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde ba`de't-ta`dîl ve't-tezkiye ve't-tahliye vekîlân-ı merkûmân yedlerin-

de olan fetvâ-yı münîf mûcebince şehâdetleri hayyız-ı kabûlde olub mecrûhân-ı merkûmân ikâmet buluncaya dek herbirinin nafaka ve harc-ı cezâ-ı içün yevmiyye birer rub` takdîr olundu ve mecrûh olub bâ-havz `iyâzen(باحوز عیاذاً) billah fevt olurlar ise mü'eccele hüküm-birle mâ-vak`a ketb olundu.fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-`aşer min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(16 Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-E'imme Mehmed Efendi,İmâm-ı Sarahatun
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Molla İsmail,Kürkî
-Halil Çelebi,Hergeleci
-Yusuf Beğ,Palulu
-es-Seyyid Yahya Pekinikli
-Derviş İbrahim
-es-Seyyid Eyüb bin Molla Halil
-Ahmed Çelebi,İmâm-zâde
(Medîne-i Harputda vâ`iz olan es-Seyyid İsmail Efendi(çizik))

S.88 b.287 Medîne-i Harput mahallâtından Hacılı mahallesi sâkinlerinden Ahmed ve Osman ibn-i Ömer nâm şâbın asâleten ve karındaşları Sakıb ve Bayezid taraflarından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescilî içün zâtların-ı `ârifân olan es-Seyyid Mustafa bin Haydar ve Hüseyin bin Piri şehâdetleriyle mahzarlarında sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan es-Seyyid Mevlüd eş-şehir-i Büyükbulan vekâleten ve zikr-i atiyye'l-menzilden merkûmunun `ammileri olub mahmiyye-i Mısırda olan Eyüb Çelebinin hissesine mâlike olub mutasarrıf olan kızkarındaşı Ayşe bint-i Ahmed nâm hatunun irsen ve karındaşı hissesi tarafından dahî yine şâhid-i mezbûr Mustafa ve bâyi`-i merkûm Osman şehâdetlerile sâbitü'l-vekâle olub vekâletine hükm-i şer`î lâ-hakk olan

zevcî Salih Beğ ibn-i Ömer vekâleten (meclis(çizik)) ve diğer hissedârları olan Mehmed Beğ bin Ahmed asâleten meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-`imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda işbu hâfızu'l-kitâb el-Hac İslam Beşe ibn-i Mehmed Beşe muvâcehesinde herbiri asâleten ve vekâleten bi't-tav`u's-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb mahalle-i mezbûrda vâki` bir tarafdan Kâzmacı-zâde ve bir tarafdan Hergeleci-zâde Mahmud ve bir tarafdan es-Seyyid Abdülkerim ve bir tarafdan Mustafa Beşe mülkleri ve bir tarafdan tarîkle mahdûd ve iki kıt`a havlu-ı müştemil içeri ve taşra ve fevkânî ve tahtânî ve buyût-ı müte`addide-i tevâbi` ve levâhıkkıyla hukûk-ı murâfa`a ile dört sehimde bir sehimini yüz guruşa ve üç sehimini ellibeş guruşa olmak üzere tarafından îcâb ve kabûlî hâvî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î ile merkûm el-Hac İslam Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimizde oldahî ber-minvâl-i meşrûh iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğinden sonra cem`an yüzellibeş esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm zikr olunan evlerde bizim ve mü'ekkilelerimizin hissesi min-ba`d medhalimiz kalmadı merkûm el-Hac İslam Beşehin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde cümlesinin ikrâr-ı sahîha ve bey` ve şer`i'ş-şerîfe hükm-i şer`î-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid İbrahim Çelebi ibn-i Seyyid Mehmed,Semerci

-Monla Mustafa,Yadigar

-Monla Mahmud bin Suhta Bekir

-Hamza Beğ,Gökçe-zâde

-es-Seyyid Osman Çelebi,Abdülhamid-zâde

-Monla Halil bin İsmail Efendi
-Ayyine(ايبنه) es-Seyyid Eyüb
-Mustafa bin Evli Ahmed
-Sakî Mehmed bin Osman
-Ahmed Ağa,Miyadunlu
-es-Seyyid Yusuf Beşe,Banâlı(بكالى)-zâde
-es-Seyyid Muhammed,Alakaz(الاقاز)
-Mustafa Beğ,Germili
-Ömer Çelebi,Şıntilli
-İslam,İğıkili
-es-Seyyid Mahmud,Etmekçi
-Nâzik Osman
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-el-Hac Hamza,Abdülhamid-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.88 b.288 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden Faziletlî es-Seyyid Süleyman Efendi ve es-Seyyid Yasin Çelebi ve Mehmed Çelebi ibnâ-i es-Seyyid Hüseyin meclis-i şerî`at-ı garrâda Mehmed bin Zülfükar mahzarında herbiri da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Ortak nâhiyesinde bundan akdem Alaf( علاف) Osman ve Dayı Bekir nâm karındaşlardan iştirâ eylediğimiz bağ-ı mevrûsumuzun Na`lbanda Ömerden mezbûr Mehmed dört seneden beri iştirâ eyledüğü bağın yukarı suyunda üç gün üç gecenin bir gün bir gecesi hakk-ı sakî olub kadîmü'l-eyyâmdan alî yevminâ hazâ mutasarrıf iken hâlâ mezbûr Mehmed mâni` olur su'al olunur icrâ-i hakk olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-su'al mezbûr Mehmed fi'l-vâki` Na`lbanda Ömer zamânından minvâl-i muharrer üzere mutasarrıflar imiş deyu mukırr ve mu`terif olub (olub) nevechle mutasarrıf oldukları ma`lûmum olmayub olvechle mâni` olurum dedikde müdde`iyûn-ı merkûmundan vech-i

meşrûh üzere zikr olunan su ve hisseleri olduğunu mübeyyen beyyine taleb olundukda müslimînden es-Seyyid Abdülkerim bin Mehmed nâm kimesne kendünün muvâcehesinde ve Çelebi-zâde Osman nâm ihtiyâr dahî husûmetine huzûr-ı şer`î `ilm-i şer`iyle vekîl ile karındaşı Mustafa muvâcehesinde herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye edüb fi'l-hakîka mezbûr Mehmed,Na`lbanda Ömerden istirâ eylediği bağın yukarı suyundan üç gün üç gecede bir gün bir gecesi merkûmân Ulaf(علاف) Osman ve Dayı Bekir bağlarının kadîmü'l-eyyâmdan beri hissesi ve hakk-ı sakî olduğunu bilürüz ve şehâdet ederiz deyu herbiri şehâdet-i şer`iyye eylediklerinde ketb-i mu`teberden ibn-i mülk-i dü-fâzâ ve külli'l-harri'l-bâliğ( ابن ملك دفاذا وكل الحر البالغ) ve'l-mü'ezzin meşalühümâ( مشلهما) cârî mestûr olduğuna binâ-i asl-ı vekîl-i muvâcehelerinde edâ-i şehâdet-i meşrû` ve mesmû`a olub üç gün üç gecenin bir gün bir gecesi hissesi ve hakk-ı sakîne mâni` ba`den ketb mâ-vak`a olundu.fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-Molla İsmail,Kırış(قريش)
-Fahru'l-E'imme es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde
-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin
-es-Seyyid Abdurrahman,Sağmanî
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Ahüvve Mehmed Çelebi
-Ahi diğer Osman
-el-Hac Mustafa,Topçu
-Derviş Mehmed
-Molla Mahmud,Mollakendi

S.88 Medîne-i Harputda Gökçeli mahallesi sâkinlerinden
b.289 Hamza Beğ bin Mehmed Ağa meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka fahru'l-mestûrât Raziye bint-i Ebubekir Çavuş tarafından tasdîk-i bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olan el-Hac İslam Beşe ibn-i Mehmed Beşe muvâcehesinde bi't-tav`u(r)'s-sâfî ikrâr-ı tâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb medîne-i mezbûre tâbi` Hersenk nâm karyede vâki` babamdan intikâl eden ma`lûmatu'l-hudûd zemînlerin rub`u dâhilinde olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmirenin ve cârî olan sularının rub`u mahsûs olub ve yine karye-i mezbûrda `inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma`lûmatu'l-hudûd iştirâ eylediğimiz ve binâ eylediğimiz evlerin yeri rub`u benim (benim) olmağıyla zikr olunan rub` toprağımın hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile ve eşcârdan rub` hissemi ve su hakkı ve zikr olunan evlerden yine rub`hissemi ve safka-i vâhide ile üçyüz guruşa bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtan ve ferâğ-ı kat`î ile mersûme Raziyeye bey` ve ferâğ eylediğimde vekîl-i merkûm dahî bi'l-vekâle iştirâ ve tefevvüz eyleyüb rub` arzı ve rub`eşcârı ve rub` menâzil-i merkûm ve rub` suyu,mersûme Raziyenin mülk-i müşterâ ve müfevvez-i mehazı old(ukda)n sonra zikr olunan üçyüz guruş alâcağımı mersûme Raziyenin kat` olunan üçyüz guruş zimmetimde mukarrer mihr-i mü'eccel-i deynim içün takâss eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr rub` arâzi ve rub` eşcâr ve rub`su iştirâ edüb ve kendime binâ eylediğim evlerde bir hissem mersûmenindir ve bundan mâ`adâ zikr olunan rub` toprağa sene-i arabiyenin güz faslında takdîr-i tohum-ı hınta isti`âb ederse vâcibü'l-edâ deynimdir ve mersûmenin dahî mihr-i husûsunda zimmetimde bir akçe alâcağı kalmadı dedikde vekîl-i merkûm dahî bi'l-külliye tasdîk ve kabûl etmeğin sıhhata hükm-i şer`îbirle mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrem lisene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ali Ağa

-Ömer Efendi,İmâm-ı Cami-i Ağa

-el-Hac Hızır Ağa

-Hasan Ağa

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu

-es-Seyyid Ahmed,Nâib-zâde

-es-Seyyid Abdurrahman,Sağmanî

-el-Mü'ezzin Ahmed Efendi

-Halid Beğ bin Osman Beğ

S.89 b.290 Nişân-ı `alişân-ı mekân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hüküm oldur ki:

Diyarbekir eyâletinde vâki` hükümet beğlerinden cenâb-ı emâret-me'ab sa`âdetü'l-kitâb Palu sancağına mutasarrıf olub Kacur(قجور) Mehmed dâmet-i ma`âliye ma`an Basra seferine me'mûr ve her vechle uğûr-ı dîn-i mübînde mecd ve sa`yı ve `amel-i merhamet olub lakin ocâklıkları olan Palu sancâğının cizyesi ref` ve tarafları içün tahsîl ve ahz olunmak fermân olunmağıyla mûma-ileyh sefer-i hümâyûnuma kalkmağa ve bir dürlü hidmat-ı hümâyûnuma iktidâr olmaduğundan yedinde olan melik-nâme-i hümâyûn mûcebince sancâğ-ı mezbûr cizyesi mûma-ileyh kemâfiye'l-evvel-i `inâyet ve ihsân olunmak rızâsına düstûr-ı mükerrem şîr-i müfehhim nizâmü'l-`âlem Diyarbekir muhâfazası içün vezîrim Şahin Mehmed Paşa adamallahu teâla iclâlehu arz ve i`lâm etmeğin hazine-i `amiremde mahfûz olan harâc muhâsebesi defterlerine nazar olundukda binyüziki senesi ibtidâsında ve fimâ-ba`dehu memâlik-i mahrûsede vâki` olan ehl-i zimmet gerek havâss-ı salâtîn ve vüzerâyı `azâm ve mîr-i mirân ve mîr-livâ ve diğerleri bi'l-cümle `ale's-seviye yed-i vâhidde cem` ve tahsîl oluna deyu hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn sâdır olduğu der-kenâr olunub ve muzâ-

fât-ı memâlik-i mahrûsemde Palu hükümetine yurtluk ve tarîki üzere mutasarrıf olan Kacur(قجور) Mehmed Paşa Diyarbekir vâlisi ile Basra seferine me'mûr ve uğûr-ı hümâyûnda mecd ve sa`y olub lakin hükümet-i merkûmda sâkin olan ehl-i zimmetin cizyeleri kemâfiye'l-evvel cenâbet olursa me'mûr olduğu sefer-i hümâyûnuma hareket iktidârı olmaduğundan ancak hükümet-i merkûmede mütemekkin olan ehl-i zimmet re`âyânın cizyeleri kemâfiye'l-evvel ibkâ ve `inâyet olunmak bâbında vezîr-i müşârün-ileyh `arz eyledüğü rikâb-ı hümâyûnuma telhîs olundukda hakkında mezîd-i `inâyet-i Padişahanım zuhûra getürüb mukaddeman verilen `ahid-nâme-i hümâyûn mûcebince sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum ibkâ ve `inâyet olunub binyüzdört senesinde mahsûb olmak üzere mîr-i mûma-ileyhin tarafından tahsîl olunmak içün binyüzdört Şa`bânının sekizinci gününden bu berât-ı hümâyûn sa`âdet-makrûn verdim ve buyûrdum ki: sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum ve mukaddeman verilen `ahid-nâme-i hümâyûn mûcebince mîr-i mûma-ileyh ancak hükümet-i merkûmda sâkin ehl-i zimmetin cizyeleri târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere kemâfiye'l-evvel ahz ve kabz edüb taraf-ı mîriden ve aherden müdâhile ve mu`ârıza olunmaya şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(2 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Belgenin yan tarafına düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-`alî nemagahü'l-fakirullahu subhâne ve teâla hâmid el-mevlâ hallefe be-kazâ-i Palu `afa `anhu.

S.89 b.291 `İzzet-me'ab Mevlânâ Mehmed Lebib Efendi kâmiyâb (كاميياب)-ı tehiyyât-ı lâ'ika ittihâzıyla inhâ olunur ki: Harput Kâdısı İsmail işbu sene erba` ve mi'ete ve

ve elf Cumâdiyi'l-ahiresi gâyetinden dört tevakkutla(توقتلی دورت) ref` ve beri Kadı-`asker Esbağlı(اسبلغ) rûz-nâmçesinden mukayyed ve muvakkat olduğunuz ecilden tevcih-i sâbıkan üzere size ibkâ olunmuşdur gerekdir ki ba`de-hulû't-tevkît kazâ-i mezbûrede tekmîl-i meht(مهلت)-i `arziye edinceye dek mutasarrıf olub icrâ-yı ahkâm-ı şer`iyye edesiz ve's-selâm der.fi'ş-şehri'l-mezbûr fi't-târîhi'l-merkûm.

el-fakir Ebulhamid Mahmud el-Kadı
be-`asker-i Anadolu

(Belgenin üst kısmına düşülen şerh kaydı):
Vasele'l-binâ fî yevmi'l-Cum`at-ı ba`de'l-mazî min-Zi'l-ka`-deti'ş-şerîfe isna `aşer yevmen(12 Zi'l-Ka`deti'ş-Şerîfe).
(Belgenin sağ yan tarafına düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-mumza el-mahtûm nemagahü'l-fakirullahu teâla Sunullah el-mevlâ hallâfe Kostantiniyye gaferelehu.

S.89 b.292 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fazl ve'l-kelâm mevlânâ Harpurt kâdısı zîde fazlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olunmak ma`lûm ola ki ber-vech-i arpâlık Hama sancâğına mutasarrıf olan emîrü'l-ümerâ'ü'l-kirâm Ahmed dâm-ı ikbâle südde-i sa`âdetime adam ve mektûb gönderüb Van kulları ocâklık aklâmından Diyarbekir eyâletinde Harput sancâğında Kuzabad nâhiyesinde vâki` Aşvan nâm karye kendü çiftlik karyesi olub hîn-i tahrîrde defter-i cedîd-i hâkânide ellibin akçeye maktû` kayd olunub bundan akdem müşârünileyh yazusu olan akçe-i beher sene emîn olanlara edâ eylemek şartıyla kendü çiftlik karyesi olmak hasebiyle taleb eyledikde emîn olanlara mücerred kendü garaz-ı nefsleriçün biz ta`şîr ederiz deyu bî-vech-i ta`allül ve nizâ`adan hâlî olmadıkların-ı bildirse bî-vech-i mu`ârızaları men` ve def` olunmak bâbında fermân-ı hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden hazîne-i `âmiremde mahfûz olan baş-muhâsebe defterlerine nazar

olundukda fi'l-hakîka karye-i mezbûre Van kulları aklâmından olub hayyız-ı tahrîrde ellibin akçeye maktû` olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağıyla tarafınız yedinde olan tuğrâlı ve nişânlı defter-i cedîd-i hâkânilerine nazar edüb mestûr ve mukayyed olduğu üzere beher guruş-ı yüzyiğirmi akçeye olub sâl be-sâl ellişerbin akçe-i müşârün-ileyhden Van kulları tarafından emîn olanlara ahz ve kabz etdirib ta`allül ve muhâlefet etdirmemek bâbında fermân-ı `âlişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî tarafınız yedlerinde olan tuğrâlu ve nişânlu defter-i cedîd-i hâkâniye nazar edüb mestûr ve mukayyed olduğu üzere beher guruş yüzyiğirmi akçeye olub sâl be-sâl ellişerbin akçe-i müşârün-ileyhden emîn olanlara ahz ve kabz etdirib bir vechle mu`ârıza ve nizâ`a etdirmeyüb husûs-ı mezbûr içün biz dahî emrim varımlu(وارملو) eyleyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Müreccb 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.90 b.293 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Asitâne-i Sa`âdetimden Anadolunun orta kolunda vâki` kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil zikr olunan kazâlarda vâki` yeniçeri serdârları ve a`yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm olan inşâallah işbu sene-i mübârekede sefer-i hümâyûnum mukarrer ve muhakkak olmağla küffâr-ı duzah-ı karâr birbirlerine ta`âvün ve tezâhür ile memâlik-i İslâmiyyeden ba`zı kimesneler müstevlî olub def`-i mazaret-i muhâribin içün kudreti olan `amme-i mü'min üzerine gazâ farz-ı `ayn olub sebîl-i cehârda mevcûd dîn-i mübînde bezl-i kudret eylemeleriçün bundan akdem verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince

taht-ı kazânızda kasabât ve kurrâda sâkin-i mukîm ve sahîhü'l-esâmî ve esâmiyyesi çalık ve korucu ve oturak ve topçu ve cebeci ve kul oğullarından bir ferd kalmayub `umûmen evlerinden ve ihrâc ve serdârları bayrâğın-ı açub önlerine düşüb Şa`bâni'l-mu`azzamın yigirminci günü gelüb Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnum mülhak olduğunda livâ-i Resûlullahdan mevcûd bulunmaları içün müte`addid evâmir-i şerîfem sâdır olub ve ocâk tarafından dahî üç def`a mu`accele sürücü çavuşları ta`yin olunmuş iken hâlâ vakt-i mezbûr mürûr edüb ve `asker-i İslâmın Edirne sahrâsında kalkub sefer-i hümâyûna tevcih-i `azimetleri ziyâde karîb olub neferât-ı mezbûrundan ba`zıları henüz hareket eylemeyüb yerlerinde birer tarîkle kalub `avk ve te'hîr eyledikleri sem`-i hümâyûnum ilga olunub hidmât-ı `aliyyemde küllî taksîr ve tenâsülleri zâhir olmağla `inâb (عتاب) ve akâbe müstehakk olmuşlardır îmdi taht-ı kazânızda ve nevâhî ve kurrâda sâkin-i mukîm ve misâfir-i sahîhü'l-esâmî ve esâmiyyesi çalık ve mukaddeman yeniçeri olub dirlikleri inkâr edenleri ve korucu ve oturak ve kuloğullarından bir ferd kalmayub cümlesin-i yerlerinden ihrâc ve serdârlarının bayrâğı altına cem` etdirib bir gün ve bir sa`ât mukaddem gelüb me'mûr oldukları sefer-i hümâyûnumda mevcûd ve isbât-ı mevcûdâtları bâbında müceddedan fermân-ı şerîfim sâdır olmağın dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ağâları tarafından dahî mektûb (boş) ta`yin ve irsâl olundu inşâallahu teâla vusûlünde siz ki kâdılarsız gerekdir ki cem` alına siz ol mahallerde mahkeme münâdiler-i sedâ ve tenbih ve mukaddeman verilen fetvâ-yı şerîfe ve fermân-ı hümâyûnum mûcebince tavâif-i `askeriden bir ferdî komayub cümlesin-i yerlerinden kaldırıb serdârları bayrâğın-ı açub önlerine düşüb ber-vech-i musâra`at gelüb ordû-yı hümâyûnum mülhakk vezîr-i livâ-i Resûlullahdan mevcûd bulunmalariçün cümleniz ikdâm-ı tâm ve sa`y ve ihtimâm

edüb uğûr-ı dîn-i mübinde bezl-i makdûr ve tahsîl-i rızâ-yı Padişahanım sefer eyleyesiz ve siz ki serdârlarsız bu zamânı sa'ir zamâna kıyâs eylemeyüb bu husûs içün vaz` olunmuş kul tâifesinden olub bu sene-i mübârkede şevket-makrûn her vechle gayret ve hamiyyeden mâmûl olmağıyla herbiriniz dâmin-i gayrî der-meyân ve me'mûr olduğunuz hizmât-ı hümâyûnumda gelüb neferâtınız ez-mevcûd ve isbât-ı vücûd eyleyesiz bundan sonra muzırr-ı `adem itâ`at ile vilâyetlerinde kalanların emvâl ve erzâkları mîrî içün girift ve lâzım gelen cezâları tertib olunub bilâ-te'hîr haklarından gelmek mukarrerdir ana göre bildik ve agâh olduk etmeyüb ittihâm geldi emr-i zabt(ضبط) ve hilâf-ı emr-i şerîf vaz` ve hareket etmekden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle ki kat`an te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb mükemmel ve müsellah neferâtın kalkub gereği gibi ittifâk ve ittihâd edüb esnâ-yı tarîkde muzırr-ı vechen mine'l-vücûh meks ve arâm eylemeyüb ber-vech-i musâra`at gelüb erişür ittimâm-ı hidmet eyleyesiz ve illâ mürûr ve `ubûr eylediğin kasabât ve kurrâda re`âyâ fukarâsına dahî rencîde ve te`addî olunduğuna kat`an rızâ-yı hümâyûnum yokdur ana göre basiret ve intibâh üzere olub hilâf-ı emr-i `alî vaz` ve hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz inşâallahu teâla sahîhü'l-esâmî olanlar odasına ve çâlık olanlar tashîh ve kuloğulları müceddeden be-dergâh olunub korucu ve oturâk olanlar muzırr kalmak üzere me'mûr oldukları Asitâne-i Sa`âdetim muhafazasından ikâmet edüb hidmet-i lâzimelerinden mecd ve sa`y olalar bundan sonra istiklâli çavuşlar ta`yin olunub evlerinden ve yerlerinde bulunanların verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince bilâ-amân haklarından gelünüb tertib-i cezâ olunmaların mukarrerdir ana göre cümleniz haberdâr olunub hilâfından be-gâyet ihtirâz eyleyesiz ve sen ki buyûrulmağın hidmete me'mûr olan mû-ma-ileyhsin sendahî me'mûr olduğun hidmât-ı `aliyyemde ke-

mâ-yenbeği sadâkatan ve istikâdah üzere hareket etmeğe bir serdâr ve serdâr vekîlî ve çavuş ve mumcu(موجی) ve'l-hâsıl bir nefer kalmak ihtimâli olur ise sen ki har-ı tam`-ı hâmına( لزطمع خامکہ ) haml olunub gadr ve havâh-ı mesmû`-ı hümâyûnum olmayub eşedd-i `ukûbet ile mu`âmet(معامت) olmak mukarrerdir ana göre hareket ve hilâfetden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ağası olan iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir Hacı Abdullah dâm-ı `ilmehu tarafından mühürlü ve mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki (boş) ocâk tarafından beşinci bölüğün Mehmed Çavuş vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve mûma-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb min-ba`d hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılâsın.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Ramazân li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazân 1104)

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.90 b.294 Medîne-i Harput sâkinlerinden Süleyman ibn-i Mustafa meclis-i şerî`at-ı garrâ ve Osman bin Mehmed muvâcehesinde tav`an ikrâr ve i`tirâf edüb medîne-i mezbûre tâbi` Müridi nâhiyesinde vâki` ma`lûmu'l-hudûd sulu ve susuz tarlaların hakk-ı tasarrufunu yine-i nâhiye-i mezbûrede bir tarafdan Kurban Mahmud Beşe ve bir tarafdan Monla Halil oğlu olub ve iki tarafdan Gün oğlu Bektaş mülkleri ba`zen tarîkle mahdûd bağ ve bağçe ve evler ve sular ve harman yerlerin-i ve kavak bağçesi mevzi`ini vesa'ir tevâbi` ve levâhıkkını bundan akdem mezbûr Osmandan iştirâ ve tefevvüz eylemiş idim el-hâlet-i hazihi beş sehimde bir sehimini yetmiş guruşa dört sehimini yiğirmi guruşa mezbûr Osmana bey`-i kat`î ile bey`(ve) kabz-ı semen ve teslîm-i mebî` eyledim medhalim kalmadı keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun deyüb oldahî tasdîk eyledüğünden

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

sonra bi't-tav`u's-sâffî ikrâr-ı sahîh-i şer`î edüb zikr-i mürûr eden sulu ve susuz ma`lûmu'l-hudûd ve arâzinin hakk-ı karârını ma`rifet-i sâhib-i arz ile ve bağ ve bağçe ve evleri ve suyu ve kavak bağçesi yerini ve bi'l-cümle tevâbi` ve levâhıkkını beş hissede bir hissesini yüz guruşa ve dört hissesini otuz guruşa merkûm es-Seyyid Mustafa Ağaya bi'l-îcâb-ı ve'l-kabûl-i bâtan ve ferâğ-ı kat`î ile bey` ve ferâğ ve (bağçe ve evler ve harman yerleri(çizik)) edüb cem`an yüzotuz guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim zikrî mürûr eden arâzî ve bağ ve bağçe ve evler ve harman yerleri ve bağçe yeri ve bi'l-cümle tevâbi`inde min-ba`d medhalim kalmadı lakin havzın su acâğından haftada iki gün iki gece çarpâyı(جرياى) hemcivârımız mezkûr Eyüb bağçesinin hakk-ı sakîdir ve akvâb(اقواب)-ı gasl eylemek içün havzın üzerinde kazgan mevzi`-i vardır ve suyundan hakk-ı şifaları vardır mâni` olmamak üzere bey` eyledim keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a ketb olundu.fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Molla Ömer,İmâm-ı Mollakendi

-el-Hac İsmail,Kırış(قريش)

-Molla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Mehmed bin Hasan Ağa

-el-Hac Mustafa,Topçu

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Kara Sofu

-es-Seyyid Ahmed,Eyice(ايجه)

-es-Seyyid İslam bin Münzir

-es-Seyyid Veli,Obuzu

-Ayyine(ايينه) es-Seyyid Bekir

-Abdülvehhab,tâbi`-i Mehmed Ağa

S.91 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fazîl ve'l-
b.295 kelâm mevlânâ Harput kâdısı zîde fazlehu tevkî`-i
refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâ-
bi` Haftahasar karyenin kadîmden ikibuçuk `avârız-hânesi olub
lâkin ahâlisinden ekser-i perâkende ve perişân olmağıyla ol-
mikdâr hânenin tekâlifini edâya kudretleri olmaduğun-ı kazâ-i
mezbûre kâdısı Mevlânâ İsa zîde fazlehu i`lâm edüb bir mikdâr
hâneleri tenzîl olunmak üzere `arz ve telhîs olunduk ve iki
hânesi tenzîl olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı `alişânım
mûcebince mahalline kayd olunub bâkî üzerlerinde nısf hâne
kalduğuna hâzine-i `âmiremde yedlerine mühürlü vi nişânlu
mevkûfât defteri sûret-i verilmeğin mûcebince `amel olunmak
fermânım olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfim vardıkda bu bâb-
da sâdır olan emrim ve hazîne-i `âmiremden ihrâc olunub kar-
ye-i mezbûre ahâlisinin ellerine verilen mühürlü ve nişânlu
mevkûfât defter-i sûret mûcebince `amel edüb dahî mezbûrlar
kabâbîl üzerlerine edâsı lâzım gelen `avârız vesa'ir tekâli-
fini nısf hâneden edâ eylediklerinden sonra münzîl olunan iki
hânelerinin `avârız vesa'ir emr-i şerîfim olan tekâlifi kat-
`an ziyâdesiyle karye-i mezbûr ahâlisini rencîde ve remîde
etdürmeyüb men` ve def` eyleyesin şöyle bilesin ve ba`de'n-
nazar bu hükm-i hümâyûnum yedlerinde icrâ edüb `alâmet-i şe-
rîfeme i`timâd kılasız.fi'l-yevmi's-sâmin `aşere min-şehr-i
Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(18 Şevvâ-
li'l-Mükerrem 1104).

Mahrûsetü'l-Belgrad

S.91 Bundan akdem tevzî` olunan ordû-yı pazâr mâlından
b.296 buyûruldu ile der-meyân karyelerden ve zayıf olub
ve kesr-i olunan yerlerden ikiyüzyiğirmisekiz guruş kalduğu
isbât olub Kâtib Osman mukaddeman mahkemede teslîm-i mübâşir
eyledüğü isbât olmağıyla tevzî` olmuş lâzım olmağın ve bundan

mâ`adâ birâz mâlı ve Zülfükar mâddesinden Monlakendinde ve Sarıkamış ve Vartanikde ve Zeyvede yetmiş guruş kalduğu ma`-lûm olub ve silahdâra on guruş verilüb ve meblağ-ı mezbûr birkaç ay mürûr etmekle kırkbeş guruş mu`âmele verdim deyu kâtib tazallum edüb gadr olmamak içün zamm olundu lâzım ve nefs-i şehir kethüdâsı dahî karyeler içün otuz guruş haro ey-ledüğü zamm olunub cem`an üçyüzseksenüç guruş olmağıyla yüz-yetmişaltıbuçuk hâne üzerine herbirine ikişer guruş altışar çürük semen isâbet eylediği lâzım olmağla.fî evâ'il-i Şevvâ-li'l-mükerrem li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Şevvâ-li'l-Mükerrem 1104).

(Belgenin üst kısmına düşülen şerh kaydı):

bu mâla şehâdet eden:

-Vâ`iz es-Seyyid İsmail Efendi

-ve es-Seyyid Mustafa Ağa

-ve Nakîb-i sâbık Seyyid Osman

-ve Yusuf Beşe

-ve Monla İlyasdırlar.

S.91 İlvekîli Osman Kâtib meclis-i şerî`at-ı garrâda tak-
b.297 rîr-i kelâm ve bast-ı merâm eylediği işbu mâh-ı Şev-vâlin beşinci gününe gelince olan tekâlifden vilâyete tevzî` olunacak kesr-i mâlları bi'l-cümle defter-i merkûmda tevzî` ve defter ve sâlyâne olunduğu ecilden min-ba`d kesr edecek mâlım ve vilâyet-i mutâlibem kalmadı cümle defter oldu deyu takrîr etmeğin tescîl olundu.

Şühûdü'l-Hâl

-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın

-el-Hac Mustafa,Topçu

-Osman Çelebi,Boyâcı-zâde

-Molla Ahmed,Mü'ezzin

-es-Seyyid Abdurrahman,Sağmanî

-`İzzetim Mustafa Beşe

-Eyüb bin Monla Halil

S.92 Fahru's-Sadât-ı Kirâm es-Seyyid Osman Çelebi kâti-
b.298 yâb-ı tehiyyât-ı sâfiyat ve teslîmât-ı vâfiye itti-
hâfından sonra inhâ olunur ki: Harpurt kazâsında olan sâdât-ı kirâm zaviye'd-duhterâm(ذوی الدحترام) üzerlerine tarafımız-dan seni kâim-makâm nasb ve ta`yin etmişüzdür gerekdir ki kazâ-i mezbûrede olan sâdât-ı kirâm zaviye'd-duhterâm( الوحترام ذوی) tavazzum ve takrîm edüb ol kimesne ki `örf-i te'hir-den hâric olub siyâdetde `alâkaları olmayanları `alâmet-i hâ-zırân isti`mâlinde men` etdüresin ol kimesne ki sıhhatu'l-nesb-i `ane'l-nâss menhûr-ı müte`arif olan sâdât-ı kirâm za-viye'd-duhterâm(ذوی الوحترام)ı bi-haseb-i şer`-i şerîf ahere rencîde ve remîde etdürmeyüb düşen umûrlarına ve ahvâllerine ta`tîd edüb her vechle mu`âvenet üzere olasın.Tahrîren fî şehr-i 24 Ramazân sene 1104.

el-hakîr es-Seyyid Abdullah,Nakîbdâr(نعب ر)

Vasala Şevvâl yevm 2.

S.92 Defter budur ki: yüzdört senesinde nüzül mâlından
b.299 atiyyü'z-zikr esnâfa yüzyiğirmiüç guruş rub` isâbet edüb ve bundan mâ`adâ esnâfın otuziki guruş masrafları var i-miş şehir kethüdâsı ve esnâfdan Yusuf vesa'iri ma`rifetle cem`an yüzellibeş üç rub` olmağıyla hâllerine tahmîl olunmuş-dur.fî 7 Şevvâli'l-Mükerrem li-sene el-mezkûr.

Esnâf-ı `Attâr	Esnâf-ı Kassâb	Esnâf-ı Debbâğ
guruş: 33	guruş: 32,25	guruş: 22
Esnâf-ı Bakkâl	Esnâf-ı Etmekçi	Esnâf-ı Babuşcu
guruş: 18	guruş: 10	guruş: 10
Esnâf-ı Na`lçacı	Esnâf-ı Eskici	Esnâf-ı Demürcü
guruş: 9	guruş: 7	guruş:3

Esnâf-ı Na`lbanda guruş: 5	Esnâf-ı Berberân guruş: 9	Esnâf-ı Uncu güruş: 2,5
Esnâf-ı Aşçı guruş: 1,5	Esnâf-ı Kalaycı guruş: 3	Esnâf-ı Semerci guruş: 40
Esnâf-ı Sarrâc guruş: 3,5	Esnâf-ı `Ulâf guruş: 4	Esnâf-ı Mutâf (مطاف) guruş: 2
Esnâf-ı Neccâr guruş: 2,5		

el-Hac Murad-zâde Ömer Ağanın fermân sûretidır.

S.92 b.300 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Diyarbekir eyâletinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân eyâlet-i mezbûrde vâki` kefere tâ'ifesinin cizyeleri cibâyetine me'mûr olan Halil ve Ömer zîde kadrehüma ve a`yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki binüçyüz senesine mahsûb olmak üzere livâ-i mezbûre sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin üzerlerine edâsı gelen cizyeleri ba`zıları edâ etmeyüb ahâlî vilâyetde ba`zı zî-kudret kimesnelere istinâd ile ihtifâ edüb kâğıdu'l-ma`a taleb ve ragıb olmadıkları mesmû`-ı hümâyûnum olmağın imdi siz ki kâdı ve a`yân-ı vilâyet iş erlerisiz herbiriniz gereği takdîr ve ihtimâm edüb yedinde kâğıd olmayanlar teftiş ve tefahhus olunub olmakûle kâğıdsız bulunanları esnâf-ı selâse i`tibâriyle mübâşir-i merkûm ma`rifetle kâğıd verilüb cizyeleri ahz olunmak fermânım olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emr-i hâbibü'l-mukadderim üzere `amel edüb dahî târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere `uhdelerine edâsı lâzım gelen cizyeleri edâ eylemeyüb ellerinde kâğıdı olmayan keferenin tahammülüne göre â`lâ ve evâsıt ve ednâ i`tibâriyle hazîne-i `amiremden ihrâc olunub mübâşirin yedine veri-

len cizye kâğıdı verdürüb bir nefer kefere kâğıdsız kalmamak üzere ma`rifet-i şer`le cizyeleri tahsîl ve edâ etdirdüb hilâf-ı şer` ve kânûn ve mugâyir-i fermân-ı `alişâna bir ferde te`addî ve muhâlefet etdür(meye)siz şöyleki: bu bâbda kefere tâ'ifesin-i ihtifâ ve himâye olunmağla işbu emr-i şerîfimin hilâf-ı zuhûr ederse cümleniz minvâl ve mu`âtab olunursuz bilmiş olasız şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfimle i`timâd kılasız. Tahrîrü'l-yevmi's-sâmin ve Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(8 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

el-Mahrûse-i Edirne

S.92 b.301 Diyarbekirli Tomas veled-i Bagdasar işbu binyüzdört senesinde sabî olmağıyla cizyedâr `İzzetlî Ali Beğ zîde kadrehu görüb ve huzûr-ı şer`de görülüb cizye(ye) müstehakk olmaduğu ecilden yedine tezkere ve mürâsele verilmişdir ki rencîde olunmaya.fî 23 Şevvâl li-sene 1104.

S.92 b.302 Müridili Ali Beğin berât-ı şerîfidir.

Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı cihân-ı hâkânî hüküm oldur ki:

Harput sancâğında Ulu(a)bad nâhiyesinden Habusi nâm karye ve gayriden yedibin akçe beher orta boylu kara gözlü kara kaşlu râfi`-i tevkî`-i refî`-i `alişân-ı hâkânî Alinin üzerinde ve me'mûr oldukları Niş ve Semendre ve Belgrad muhassılların mevcûd olub kusûru yoğiken mîr-i mirân-ı sâbık Ahmed Paşa ağırlıkın-ı Filibeden nakl içün bayrağın-ı ta`yin ve irsâl etmekle varub mahalline teslîm eyledikleri hînde eyâlet-i Diyarbekir `umûman bedel-i fermân olmağıyla `avdet eyledikleri rinde timâr-ı mezbûru hilâf-ı inhâ aherden alub gadr etmekle binyüziki senesinde fermân olunan yedlerini edâ etmek şartıyla mezkûr Aliye ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına livâ-i mezbûr Alay-beğisi İbrahim zîde kadrehu `arz-ı i`lâmıyla sene-i selâse ve mi'ete ve elf Cemâziyi'l-ahirenin ondokuzuncu gü-

nünden tahvîl mektûbu verilmekle zikr olunan yedibin akçe timâr vech-i meşrûh üzere hilâf-ı inhâ dahl eden mezkûr Ahmed tahvîlinden sancâğından sâkin olub alay-beğisi bayrâğı altında sefer eşmek şartıyla mezkûr Aliye ibkâ ve mukarrer kılınub düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmu'l-`âlem Diyarbekir eyâletine mutasarrıf vezîrim Ali Paşa adamallahu teâla iclâlenin tezkeresi mûcebince verdim ki zikr olunur: karye-i Habusi tâbi`-i nâhiye-i Uluabad verdim ki ba`dehu'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki: ve ta'ife-i hidmât-ı mürûre mevkûre(موقوره),hisse 60.000

hisse 20.000 yekûn mutabık

14.000 cem`-i yekûn 7.000 akçesi misli ola ve mesâ`-yı meskûb(مسكوب) ve `asker-i kusûrdur bî-kusûr mer`î ve mü'eddi kıla dâfi` olmaya şöyle bileler,olbâbda hiç ahad mâni` ve `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.

Edirnetü'l-Mahrûse

S.93 b.303 Defter budur ki: binyüzdört senesinde kazâ-i Harputdan tahsîl fermân olunan nüzül mâlı içün hâliyan vâli-i Diyarbekir hazretlerinin kâim-makâmı ağa-ı `alişân mektûbuyla tahsildâr ağa hazretleri tarafından Hüseyin Ağa geldikden her hâneye yedişer esedî tasrîh olduğuna binâ'enaleyh ile muhâsebe olunub Harput kazâsı yalnız hânesi olan dokuz hâne bir rub` ile ma`an ikiyüzotuz hâne olduğuçün cem`-an binaltıyüzon guruş olub ve mübâşir-i merkûm ücret ve tapûya ikiyüz guruş zamm olunub vechî ile beş guruşki yekûnu binsekizyüzonbeş guruş olmağıyla mevkûfât mûcebince ikiyüzyiğirmiüç guruş üç rub` isâbet eyledi ve şehir zımmiyânın onaltı hâne üç rub`una yüzotuzsekiz guruş bir rub` isâbet edüb bâkî hâss-ı tımâra binbeşyüzelliüç guruş kalub sağ yerleri yüzyetmişaltıbuçuk hâne olmağıyla beher hânesine sekizer guruş üçer

rub` onikişer akçe isâbet edüb taraf-ı mahkemeye ve sa'ir kimesenelere bir akçe ve bir habbe zamm olmadığı ecilden defter olunduğu zikr olunur.Tahrîren fî evâhir-i Ramazâni'l-mübârek li-sene 1104.

Hânesine tenzîl olan karyeler içün Diyarbekirde otuzaltı guruş buyûruldu huruf olmağıyla beher hâneye üçer rub` isâbet eyleyüb zamm olunmaya.

S.93 Nâhiye-i Uluabad `an-havâss-ı hümâyûn

b.304

Karye-i Mornik

hâne 4

rub` 1

harc buyûruldu rub` 5

Karye-i Kesrik

hâne 5,5

Karye-i İğıki

hâne 2,5

harc rub` 3

Karye-i Sürsürü

hâne 4

rub` 2

Karye-i Hırhik

hâne 2

Karye-i Perçenç

hâne 4,5

Karye-i Yenice

hâne rub` 2,5

harc mikdâr 1

Karye-i Ertmenik

hâne 1

Karye-i Tadım

hâne 3,5

Karye-i Miyadun

hâne 1,5

Karye-i Çulçapur

hâne 0,5

Karye-i Alıncık

hâne rub` 1

harc mikdâr 3

Karye-i Haftahasar ma`a Beşir

hâne 0,5

harc guruş 1,5

Karye-i Halifecik

hâne rub` 1

harc mikdâr 1,5

Karye-i Kürk

hâne 1,5

Karye-i Günay

hâne

rub`
1

Karye-i Germili

hâne
1

Karye-i Perdik
(پردیک)

hâne
1

harc mikdâr
3

Karye-i Kuyulu

hâne
2

Karye-i Daldik

hâne
rub`
3

harc mikdâr
3

Karye-i Şıntil

hâne
rub`
3

Karye-i Tilenzid

hâne
1,5

harc mikdâr
3

Karye-i Sarpulu

hâne
1

harc mikdâr
3

Karye-i İçme

hâne
1

Karye-i Şems

hâne
rub`
3

harc mikdâr
1,5

Karye-i Tolun mezra-
àsıyla

hâne
1,5

Karye-i Müri ma`a
mezra`a

hâne
1,5

Karye-i Vertetil

hâne rub`
1 2

harc mikdâr
1,5

Karye-i Ahur

hâne
2

Karye-i Eylemil mez-
ra`asıyla

hâne
rub`
3

Karye-i Hoş

hâne
1,5

harc mikdâr
1,5

Karye-i Caferi

hâne
1,5

Karye-i Nurşun

hâne
0,5

(hânesi Herdi imiş
(çizik))

Yekun

hâne rub`
53 0,5

S.94 Nâhiye-i Kuzabad `an-havâss-ı hümâyûn

Karye-i Pekinik
hâne 2,5 rub` 1,5
harc rub` 3,5

Karye-i Hamidi
hane 2

Karye-i Zaluni
hâne 2 rub` 1
harc mikdâr 4,5

Karye-i Karingid
hâne 1 rub` 3,5
harc mikdâr 1,5

Karye-i Hersenk
hâne 2
harc mikdâr 3

Karye-i Körpe
hâne 2 rub` 1
harc rub` 3

Karye-i Üçlü
hâne 0,5

Karye-i Han İbrahim Şah
hâne rub` 3

Karye-i Sarnı
hâne 1,5

Karye-i Aşvan
hâne 1 rub` 1
harc mikdâr 1,5

Karye-i Holvenk
hâne 1

Karye-i Bizmişen
hâne 1 rub` 3
harc mikdâr 4,5

Karye-i Çurkih
hâne rub` 3
harc mikdâr 1,5

Karye-i Arındık
hâne 1
harc mikdâr 3

Karye-i Pağnikli
hâne 1,5

Karye-i Ekrüz

hâne
1
harc guruş
1
rub`
0,5

Karye-i Göl

hâne
0,5
harc mikdâr
3

Karye-i Seli

hâne
rub`
3

Karye-i Malatyacık Sefer

hâne
rub`
1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Zeyve (زبع)

hâne
rub`
1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Perçikan

hâne
3,5

Karye-i Şahab

hâne
1,5

Karye-i Temte

hâne rub`
1 3

Karye-i Ribat

hâlî

Yekûn

hâne	rub`
37	1

Nâhiye-i Uluabad `an-ze`âmet ve tımâr

Karye-i Hüseynik

hâne rub`
3 1
harc mikdâr
4,5

Karye-i Yalnız Torus

hâne
0,5
harc mikdâr
1,5

Karye-i Zağfiranı

hâne
rub`
0,5
harc mikdâr
1

Karye-i Sarı Yakub

hâne
rub`
3
harc mikdâr
1,5

Karye-i Karamani

hâne
rub`
3

Karye-i Malatyacık Abdal

hâne rub`
1 1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Helezor

hâne
1
harc mikdâr
3

Karye-i Kinederic

hâne rub`
1 1
harc mikdâr
3

Karye-i Kürdemilik

hâne rub`
1 1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Kehli

hâne
2
harc mikdâr
1,5

Karye-i Hozgedek

hâne
2,5

Karye-i Kığvenk

hâne
2,5

Karye-i Könk ma`a Karasar

hâne
2

Karye-i Koçkala

hâne rub`
1 1

Karye-i Gidefik

hâne
1
harc guruş
1
rub`
0,5

Karye-i Zerteric

hâne
1,5

Karye-i Şehsuvar

hâne
0,5

Karye-i Konakalmaz

hâne
rub`
1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Alişam

hâne
2,5
harc mikdâr
3

Karye-i Tepecik ve Bulduk

hâne
rub`
3

Karye-i Hoğu

hâne
4,5

Mezra-i Osman Beğ tâbi`-i Hoğu

hâne
0,5

A`yân-ı vilâyet ma`rifetiyle Osman Beğ mezra`ası nîm hâneye karâr-ı dâde olmuşdur.

Karye-i Mığı
hâne
1

Karye-i Genepi
hâne
rub`
1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Vartanik ma`a Melik
hâne
rub`
1
(Palu Paşasınındır vermeni(çizik))

Karye-i Şeyh ve Tepecik
hâne
1

Karye-i Esbdere
hâne
0,5

Karye-i Zaviye müslümânân hâlî

Yekûn
hâne 35 rub` 1,5

Nâhiye-i Behrimaz

Karye-i Şeyhkatil
hâne
1,5

Karye-i Bervi
hâne
1,5

Karye-i Helindir
hâne
1

Karye-i Pirnus
(پرنوس)
hâne
1

Karye-i Hatungüzel
hâne
0,5

Karye-i Kavak
hâne
1

Karye-i Bişirto Elbistan
hâne
1

Karye-i Çeko
hâne
0,5

Yekûn
hâne
7,5

Nâhiye-i Kuzabad `an-ze`âmet ve tımâr

Karye-i Kürdemilik

hâne
rub`
3

Karye-i Hacıseli

hâne
1,5
harc mikdâr
4,5

Karye-i Zarik ma`a mezra`a

hâne
1,5

Karye-i Müridi ve Endek(اندك)

hâne
rub`
3
harc mikdâr
4,5

Karye-i Alaca

hâne
1

Karye-i Har

hâne
0,5
harc mikdâr
1,5

fermân ile bir rub`dur.

Karye-i Goran

hâne
rub`
1

Karye-i Miyadun

hâne
rub`
3

Karye-i Dambüyük

hâne
rub`
1

Karye-i Zarato

hâne rub`
1 1

Karye-i Mezra`-ı Zarato

hâne
1

Karye-i Fatmalu

hâne
0,5

nısfî fermân ile kesirdir.

Karye-i Üngüzek

hâne
1
harc

Karye-i Hal

hâne rub`
1 1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Birvan

hâne
rub`
3
harc mikdâr
1,5

Karye-i Piran

hâne
1

Karye-i Üçağaç ve Sığman

hâne
2

Karye-i Dişidi

hâne
1
harc mikdâr
1,5

Karye-i Pirinççi

hâne
rub`
1

S.91

Karye-i Çöteli

hâne
rub`
1

Karye-i Alpavud

hâne
rub`
1

Karye-i Sun

hâne
0,5

Karye-i Poryaz

hâne
rub`
1

Karye-i Erzürük

hâne
1

Karye-i Cib

hâne
1

Karye-i Pelte

hâne
rub`
1

Karye-i Nekerek

hâne
2,5
harc mikdârı
3

Karye-i Hinsor

hâne
1,5

Karye-i Görgüşan

hâne
1

Karye-i Sanık

hâne
1,5

Karye-i Han

hâne
rub`
1
harc mikdârı
4,5

Karye-i Amtayik
(عنتايك)

hâne
rub`
1

Karye-i Güdayik

hâne
0,5

Karye-i Sefernik
ma`a Semerek
(سمرك)

hâne
0,5

Karye-i Koruk

hâne
rub`
1

Karye-i Çölmek

hâne
rub`
0,5

ba`de'l-yevm cümle ma`rifetiyle nîm rub`-hâne onbuçukdur olmağıyla bi-hâl olduğuçün.

Karye-i Tilek — hâlî

Karye-i Malato — hâlî

`Aşûir-i Herdi — hâne 10, rub` 3

Yekûn — hâne 41, rub` 1

Kazâ-i Harpurt — der-livâ-i `an-hânehâ-ı `avârız-ı karye-i mezbûre tâbi`-i kazâ-i mezbûr ber-vech-i defter-i hâzine-i `âmire.

Karye-i Haftahasar — tâbi`-i kazâ-i m(mezbûr)

hâne
2,5 (divanî rakamla)
2,5 (arabî rakamla)

Minhâ ref` ve tenzîl bâ telhis-i bâ-fermân-ı `âlî arâhest(ارا ه سدن) ki meclis-i bi'l-hass beherde `arzı Mevlânâ İsa kâdı-yı kazâ-yı mezbûre kayıd şüd.fî 14 L(Şevvâl) li-sene 1103(1104 olması gerekir). el-bâkî `an-hânehâ-ı `avârız-ı karye-i m(mezbûr) ve bedel-i terk

hâne
yıkık

Vech-i meşrûh üzere karye-i mezbûrun kadîmden ikibuçuk `avârız-hânesi olub lâkin ahâlisinin ekseri perâkende ve perişân olmağıyla olmikdâr hânenin tekâlifin-i edâya kudretleri olmaduğun-ı kazâ-yı mezbûre kâdısı Mevlânâ İsa zîde fazlehu i`lâm edüb bir mikdâr hâneleri tenzîl olunmak bâbında `arz ve telhis olundukda imdi mûcebince iki hânesi ref` ve tenzîl olunmak bâbında fermân-ı `âlî sâdır olmağın şürûtuyla muhakkak kayd olunub sûretidir ki mevkûfâtdan nakl olundu.14 L (Şevvâl) li-sene 1104.

b.305

Karye-i Mornik

guruş 25,5
para 17

Karye-i Kesrik

guruş 39,5
para 6

Karye-i İğıki

guruş 19,5
para 13

Karye-i Sürsürü

guruş 31,5

Karye-i Hırhik

guruş 10,5
para 7

Karye-i Perçenç

guruş 39,5
para 36

Karye-i Yenice

guruş 6,5
para 14

Karye-i Ertmenik

guruş 22
para 4

Karye-i Miyadun

guruş 18,5
para 22

Karye-i Tadım ma`a mezra`-ı Tilek

guruş 21
para 14

Karye-i Kuyulu

guruş 30,5

Karye-i Şintil

guruş 27
para 18

Karye-i Tilenzid

guruş 25,5
para 17

Karye-i Germili

guruş 22
para 4

Karye-i Çulçapur

guruş 7,5
para 5

Karye-i Alıncık

guruş 7,5
para 5

Karye-i Daldik

guruş 8
para 12

Karye-i Kürk

guruş 36,5
para 4

Karye-i Günay

guruş
10,5
para
7

Karye-i Perdik
(پردیک)

guruş
24,5
para
25

Karye-i Sarpulu

guruş
26
para
26

Karye-i Tolun ma`a mezra`a

guruş
17,5
para
2

Karye-i Şemsi

guruş
9,5
para
16

Karye-i Müri ma`a mezra`a

guruş
31
para
10

Karye-i Hoğu

guruş
36,5
para
4

Karye-i Karamezra

guruş
10,5
para
7

Karye-i Hoş

guruş
9,5
para
16

Karye-i Nurşun

guruş
10,5
para
7

Karye-i Eylemil ma`a mezra`a

guruş
16,5
para
11

Karye-i Ahur

guruş
20,5
para
4

Karye-i Vertetil

guruş
21
para
14

Karye-i İçme

guruş
31
para
10

Karye-i Könk ma`a Karaseki

guruş
30,5

Karye-i Konakalmaz ma`a Caferi

guruş
12
para
8

Karye-i Halifecik

guruş
1,5
para
1

Nâhiye-i Kuzabad ve `an-havâss-ı hümâyûn

Karye-i Pekinik
guruş 16,5
para 11

Karye-i Hamidi
guruş 19,5
para 13

Karye-i Zaluni
guruş 22
para 4

Karye-i Karingid
guruş 31
para 10

Karye-i Hersenk ma`a mezra`a
guruş 27
para 18

Karye-i Körpe
guruş 13,5
para 10

Karye-i Üçlü
guruş 6,5
para 14

Karye-i Alaca
guruş 10,5
para 8

Karye-i Sarnı
guruş 20,5
para 4

Karye-i Han İbrahim Şah
guruş 8
para 12

Karye-i Aşvan
guruş 31
para 10

Karye-i Holvenk
guruş 14
para 10

S.95

Karye-i Pelte
guruş 14,5

Karye-i Çurkih
guruş 9
para 6

Karye-i Arındık
guruş 9
para 6

Karye-i Pağnik
guruş 13,5
para 10

Karye-i Ekrüz
guruş 6,5
para 14

Karye-i Seli
guruş 6
para 4

Karye-i Han

guruş
6
para
4

Karye-i Temte

guruş
19,5
para
13

Karye-i Malatyacık Sefer

guruş
18
para
12

Karye-i Zeyve(زیوه)

guruş
117
para
7

Karye-i Perçikan

guruş
70
para
14

Karye-i Şahab

guruş
7,5
para
5

Karye-i Bergibur(برگی بور) ve Sebemağı(سبماغی)

guruş
9
para
6

Nâhiye-i Uluabad ve `an-ze`âmet (ve) tımâr

Karye-i Hüseynik

guruş
34,5
para
23

Karye-i Yalnıztorus

guruş
6
para
4

Karye-i Zağfiran

guruş
2
para
12

Karye-i Sarı Yakub

guruş
7,5
para
15

Karye-i Helindir

guruş
17,5
para
2

Karye-i Kinederic

guruş
22
para
4

Karye-i Karaman

guruş
1,5
para
2

Karye-i Malatyacık Abdal

guruş
6,5
para
14

Karye-i Kürdemilik

guruş
10,5
para
20

Karye-i Hozekdek

guruş
10,5
para
20

Karye-i Kehli

guruş
19,5
para
13

Karye-i Kefernik

guruş
23
para
6

Karye-i Koçkala

guruş
9,5
para
18

Karye-i Gidefik

guruş
14,5

Karye-i Alişam

guruş
29,5
para
7

Karye-i Mığı

guruş
16,5
para
11

Karye-i Tepecik ma`a Bulduk

guruş
14,5

Karye-i Esbdere

guruş
14,5

Karye-i Şeyhhacı

guruş
15
para
10

Karye-i Şehsuvar

guruş
9
para
6

Karye-i Genepi

guruş
10
para
6

Karye-i Kavak

guruş
14,5

Karye-i Zerteric

guruş
21
para
14

Sah

Nâhiye-i Kuzabad ve `an-ze`âmet (ve) tımâr

Karye-i Kürdemilik

guruş
13,5
para
9

Karye-i Hacıseli

guruş
15,5
para
21

Karye-i Müridi

guruş
2
para
12

Karye-i Endek(اندک)

guruş 7,5
para 5

Karye-i Miyadun

guruş 3,5
para 12

Karye-i Har

guruş 3,5
para 12

Karye-i Goran

guruş 3,5
para 12

Karye-i Zarato

guruş 10,5
para 7

Karye-i Mezraası

guruş 9
para 6

Karye-i Üngüzek

guruş 10,5
para 7

Karye-i Hal

guruş 19,5
para 13

Karye-i Fatmalu

guruş 7,5
para 5

Karye-i Üçağaç

guruş 12,5
para 18

Karye-i Çakmak

guruş 12
para 8

Karye-i Piran

guruş 10,5
para 7

Karye-i Poyraz

guruş 9
para 6

Karye-i Birvan

guruş 7,5
para 5

Karye-i Dişidili

guruş 13,5
para 9

Karye-i Mezra`-ı Tilek

guruş 3,5
para 12

Karye-i Pirinççi

guruş 8
para 12

Karye-i Alpavud

guruş 9
para 6

Karye-i Sun

guruş 6
para 4

Karye-i Erzürük

guruş 6
para 4

Karye-i Cib

guruş 11
para 15

Karye-i Pelte

guruş 8
para 12

Karye-i Nekerek

guruş 13,5
para 9

Karye-i Görgüşan

guruş 13,5
para 9

Karye-i Sanık

guruş 10,5
para 7

Karye-i Antayik (عنتايك)

guruş 11
para 16

Karye-i Güdayik

guruş 7,5
para 5

Karye-i Sefernik

guruş 7,5
para 5

Karye-i Semerek (سمرك)

guruş 11
para 15

Karye-i Çölmek

guruş 3,5
para 12

Karye-i Koruk

guruş 8
para 16

Karye-i Çöteli

guruş 3,5
para 16

Karye-i Hinsor

guruş 16,5
para 11

Karye-i Zarik

guruş 12,5
para 18

Karye-i Kemazi (كماض)

guruş 3
para 2

Nâhiye-i Behrimaz

Karye-i Şeyhkatil

guruş 17,5
para 19

Karye-i Pavenis (پاونس)

guruş 9
para 6

Karye-i Bervi

guruş 9,5
para 6

Karye-i Elbistan

guruş 9,5
para 6

Karye-i Çekva (چكوا)

guruş 14,5

Karye-i Helindir

guruş 7,5
para 5

Mu`âf

Karye-i Mollakendi

guruş 28,5
para 19

Karye-i Hezar (خوضار)

guruş 36
para 24

Karye-i Haftahasar

guruş 14,5

Karye-i Gölcük ma`a Sürek

guruş 32,5
para 4

Karye-i Cünd

guruş 6,5
para 14

Karye-i Gezin

guruş 14,5

Karye-i Dadayic (داداىج)

guruş ?
para ?

Karye-i Balluca

guruş 5
para 17

Karye-i Haceri

guruş 23,5
para 7 ?

Karye-i Ağınsı

guruş
?
para
?

Karye-i Sun

guruş
?
para
?

Karye-i ?

guruş
?
para
?

S.96

Nâhiye-i Kuzabad

Karye-i Pekinik

hâne
4

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
1
rub`
1

el-bâkî

hâne
2,5
rub`
1,5

Karye-i Zaluni

hâne
3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5
rub`
1

el-bâkî

hâne
2
rub`
1

Karye-i Karingid

hâne
2

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub`
0,5

el-bâkî

hâne
1,5
rub`
1,5

Karye-i Hersenk ma`a mezra`a

hâne
2,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5

el-bâkî

hâne
2

Karye-i Körpe

hâne
3
rub`
1

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
1

el-bâkî

hâne
2
rub`
1

Karye-i Aşvan

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub`
1

el-bâkî

hâne
1
rub`
1

Karye-i Bizmişen

hâne
2,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5
rub`
1

el-bâkî hâne
1,5
rub`
1

Karye-i Çurkih

hâne
1

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub`
1

el-bâkî hâne
rub`
3

Karye-i Arındık

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5

el-bâkî hâne
1

Karye-i Ekrüz

hâne
2,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
1,5

el-bâkî hâne
1

Karye-i Göl

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5

el-bâkî hâne
1

Karye-i Malatyacık

Sefer

hâne
0,5

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub`
1

el-bâkî hâne
rub`
1

Yekûn hâne
25,5(divânî rakamla)
25,5(arabî rakamla)
rub`
1

Sah

Sah

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf bâ-defter-i kâdı-ı kazâ-ı mezbûre

hâne
7,5(divânî rakamla)
7,5(arabî rakamla)

Yalnız yedibuçuk hânedir.

el-bâkî hâne
18(divânî)
18(arabî)
rub`
1

Yalnız onsekiz ve bir rub`hânedir.

Nâhiye-i Uluabad

Karye-i Hüseynik ma`a Zebik(زبج)
hâne 4

tenzîl-i bâ-fermân
hâne 0,5
rub` 1

el-bâkî
hâne 3
rub` 1

Karye-i Yalnıztorus
hâne
rub` 3

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 1

el-bâkî
hâne
rub` 0,5

Karye-i Zağfirani
hâne
rub` 1

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 0,5

el-bâkî
hâne
rub` 0,5

Karye-i Sarı Yakub
hâne 1

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 1

el-bâkî
hâne
rub` 3

Karye-i Malatyacık Abdal
hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 1

el-bâkî
hâne 1
rub` 1

Karye-i Helezor
hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân
hâne 0,5

el-bâkî
hâne 1

Karye-i Kinederic
hâne 1,5
rub` 1

tenzîl-i bâ-fermân
hâne 0,5

Karye-i Kürdemilik
hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 1

Karye-i Kehli
hâne 2
rub` 1

tenzîl-i bâ-fermân
hâne
rub` 1

el-bâkî ——— hâne 1 rub` 1

Karye-i Gidefik hâne 2,5

tenzîl-i bâ-fermân hâne 1,5

el-bâkî ——— hâne 1

el-bâkî ——— hâne 1 rub` 1

Karye-i Konakalmaz hâne 0,5

tenzîl-i bâ-fermân hâne rub` 1

el-bâkî ——— hâne rub` 1

el-bâkî ——— hâne 2

Karye-i Alişam hâne 3 rub` 1

tenzîl-i bâ-fermân hâne 0,5 rub` 1

el-bâkî ——— hâne 2,5

Sah

Karye-i Genepi hâne 0,5

tenzîl-i bâ-fermân hâne rub` 1

el-bâkî ——— hâne rub` 1

Yekûn ——— hâne 21(divânî rakamla) 21(arabî rakamla)

Sah

Sah

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf bâ-defter-i kâdı-ı mezbûr hâne 5,5(divânî rakamla) 5,5(arabî rakamla) rub` 1,5

el-bâkî ——— hâne 15(divânî) 15(arabî) rub` 0,5

Yalnız beşbuçuk hâne ve bir rub` hânedir.

Yalnız onbeş hâne (ve) yarım rub`dur.

Nâhiye-i Kuzabad

Karye-i Hacıseli

hâne 3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne 1,5

el-bâkî

hâne 1,5

Karye-i Müridi ma`a mezra`-ı Endek(اندک)

hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne 0,5
rub` 1

el-bâkî

hâne 0,5
rub` 1

Karye-i Har

hâne
rub` 3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

el-bâkî

hâne
rub` 2

Karye-i Zarato

hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

el-bâkî

hâne 1
rub` 1

Karye-i Hal

hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

el-bâkî

hâne 1
rub` 1

Karye-i Birvan

hâne 1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

el-bâkî

hâne
rub` 3

Karye-i Dişidi

hâne 1
rub` 1

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

Karye-i Çöteli

hâne 0,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub` 1

Sah

el-bâkî hâne
1

Sah

el-bâkî hâne
rub`
1

Sah

Sah

S.93

Karye-i Nekerek

hâne
2,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5

el-bâkî hâne
2

Karye-i Han

hâne
2,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5
rub`
1

el-bâkî hâne
1,5
rub`
1

Karye-i Antayik
(عنتايك)

hâne
rub`
3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
0,5

el-bâkî hâne
rub`
1

Yekûn hâne
16,5(divânî rakamla)
16,5(arabî rakamla)

rub`
1

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf bâ-defter-i kâdı

hâne
4,5(divânî rakamla)
4,5(arabî rakamla)

rub`
1

Yalnız dörtbuçuk hâne bir rub`dur.

el-bâkî hâne
12(divânî)
12(arabî)

Yalnız oniki hâne-dir.

Yekûn ——— hâne
146,5(divânî rakamla)
146,5(arabî rakamla)

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf bâ-defter-i Mevlânâ Amid kâdı-yı kazâ-yı mezbûr kayıd şüd.fî Za(Zi'l-ka`de) li-sene 1103.

hâne
51 (divânî rakamla)
51 (arabî rakamla)
Yalnız ellibir hânedir.

el-bâkî `an-hânehâ-ı mahallesi ve kurrâ-ı mezbûre.

hâne
95,5(divânî rakamla)
95,5(arabî rakamla)
Yalnız doksanbeşbuçuk hânedir.

Sûret-i defter-i mevkûfâtdır ki: vech-i meşrûh üzere mahallinden aynı ile nakl olundu.Tahrîren fî 10 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

S.97 b.306 Akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evla-yı vülati'l-muvahhidin me`adini'l-fezâ'il ve'l-yakin râfi`-i i`lâmi'ş-şerî`at ve'd-dîn-i varîs-i `ulûmü'l-enbiyâ' ve'l-mürselinü'l-muhtasun bi-mezid-i `inâyeti'l-meliki'l-mu`in mevlânâ (boş) kâdısı zîdet fazlühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Üsküdardan-Hemedana ser-`askeri vezîrim Ahmed Paşa adamallahu teâla iclâlehünün yanına varınca yol üzerinde vâki` kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân emvâl-i miriyye tahsildârları ve voyvodaları vesa'ir a`yân-ı vilâyetin iş erleri ve yeniçeri serdârları zîde kadrehüm tevkî`-i refi`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki vezîr-i müşârün-ileyhin ma`iyyetinde bulunmak üzere bu def`a Asitâne-i Sa`âdetimden ta`yin olunan dört orta ile ma`an me'mûr olan Torbacı Paşa zîde mecdehunun kendi da'iresiçüm Üsküdardan mahall-i me'mûra varıncaya dek nüzûl eylediği

menâzilde sa'ir ta`yinât verilmek lâzım eylemeğin emr-i şahane ki kâdılar ve emvâl-i mîrî tahsildârları,voyvodaları vesa'irler `asker-i mûma-ileyh ortaları ile ma`an nüzûl eyledikleri menâzilde beher yevmî onar kîle şa`ir ahâli-i kazâ tarafından buyûrulub ve beher yevm beher menzilde teslîm olduğunu müşîr-i mûma-ileyhden memhûr-ı temessük alınub aldıkları temessüke göre bahâsı ahâliye kazânın tekâliflerine takâss olunmak ve tekâlifi olmuyan kazâlarda emvâl-i miriyye tahsildârları ve voyvodaları taraflarından verilüb ne mikdâr şa`ir verür ise mûma-ileyhden temessük alub hîn-i hesâbda defterlerine mahsûb olunmak içün yedlerinde hıfz etdürüb zarûret ve müzâ'ika( مضائقہ) çekdirmekden ziyâdesi ittikaf-ı ictinâb eylemek bâbında fermân-ı `alişân-ı sâdır olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i `alişânım mazmûn-ı münîf ile `amel olunub hilâfetden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Recebi'l-ferd li-sene semân-ı fîh selase ve mi'ete ve elf(2 Recebi'l-Ferd 1103).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

S.97 b.307 Şerî`at-ı şi`âr Harput kâdı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: taht-ı kazânızda sâkine ehl-i zimmet-i bazâran ta'ifesinin ibrâ-yı ayyine zâbitleri içün mu`idleri olan keniseleri seneyn-i sâbık ve mu`tâd üzere teftiş ve tefahhus olunmak mühim ve muktezâ olduğundan gayrî bilâizn vaz`-ı kadîmden ziyâde ta`mîr ve terkî` ve tevsî` olunmuş keniseleri ise gereği gibi teftîş ve tefahhusen olunub vukû` üzere tarafımızdan i`lâm eylemek bâbında işbu buyûruldu-yı tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân başkapukdar zîde kadrehu mübâşir ta`yin olunmuşdur inşaallahu teâla vüsûlünde gerekdir ki:vech-i meşrûh üzere kazâ-i mezbûrede vâki`

keniseleri vaz`-ı kadîmden ziyâde terkî` ve tevsî` olunmuş var ise ma`rifet-i şer`le ve mübâşir-i merkûm ma`rifetle teftîş ve tefahhus olunub zuhûr eden vukû` üzere tarafımdan i`lâm ve olmakûle ziyânına cesâret edenleri ahz ve kabz ile tarafımızdan ihzâr edesiz ki sa'ir mûceb-i `arz içün lâzım gelen icrâsı ser-ketb oluna ve aman bu bahâne ile hilâf-ı şer`-i şerîf bir ferde zulüm (ve) te`adîden be-gâyet ihtirâz ve mûceb-i buyûrulduyla (`amel) olasız deyu.fî 22 Ş(Şa`bân). Harput kazâsının kenise teftîşiçün ber-vech-i mu`tâd ve kadîm

guruş
400
040
440

fî 9 M(Muharrem) 23(1123).

Vech-i meşrûh üzere bindörtyüzkırk guruşdur.

S.98 Sah

b.308 Harput kâdısı efendi ve Harput voyvodası husûs-ı mezbûr sâbıklar evvelinin mübâşir ma`rifetle mahallinde şer`-le gördük esnâf hakk-ı ta`allül ederler ise divân-ı Amide ihzâr eyleyesiz.fî Gurre-i N(Ramazan) 38(1138).

S.98 Devletlü mürüvvetlü merhametlü Sultanım hazret-

b.309 leri sağolsun `arz-ı hâl-i bende buyûrdum ki: Harput kazâsına tâbi` Karaçalı demekle ma`rûf kendü mülkü tarlalarım bu kulunuz diyâr-ı aherde iken Küçük karyesi sâkinlerinden zımmî Anan ve Ogik nâm mezbûrlar tevâbi`ileriyle Çalun tarlalarımı zirâ`at etmeleriyle mezbûrların yedlerinde olan senedleriyle huzûr-ı şerîfinizde murâfa`a olunması bâbında buyûruldu-yı şerîf ve mübâşir kulları ricâ olunur bâkî fermân devletlü merhametlü Sultânımındır.

bende

Ahmed Ağa bin Eyüb

S.99
b.310

Kazâ-i Harpurt der-eyâlet-i Diyarbekir `an-hânehâ-i `avârız kurrâ-i zekûrun der-kazâ-i mezbûre ber-mûceb-i defter-i hazîne-i `âmire

Mahalle-i Müslümân

Mahalle-i Ahmed Beğ

hâne 3

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf ve bâ defter-i Mevlânâ İsmail nâm kazâ-i mezbûre fî 9 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

hâne 2,25

el-bâkî hâne 1

Mahalle-i Hoca

hâne 3

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne 1 rub` 1

el-bâkî hâne 1,5 rub` 1

Mahalle-i Alaca Mescid

hâne 2,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne 1 rub` 1

el-bâkî hâne 1 rub` 1

Mahalle-i Mescid-i Sarayhatun

hâne 3,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne 1 rub` 1

el-bâkî hâne 2 rub` 1

Mahalle-i Cami-i Zahriyye

hâne 1

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne nısf 0,5

el-bâkî hâne nısf 0,5

Mahalle-i Mescid-i Müderris

hâne nısf 0,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

(hâne) rub` 1

el-bâkî (hâne) rub` 1

Mahalle-i Arslaniyye

hâne
2,5
rub`
1

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne
4,5

el-bâkî hâne
2
rub`
1

Mahalle-i Ahi Musa

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne
1

el-bâkî (hâne)
nısf
0,5

Mahalle-i Mescid-i Ortak

hâne
2

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne
1

el-bâkî hâne
1

Mahalle-i Mescid-i Hacılı

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne
nısf
0,5

el-bâkî hâne
1

Mahalle-i Mescid-i Karasofu

hâne
3,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf

hâne
1,5

el-bâkî hâne
2

Yekûn hâne
51,5(divânî rakamla)
51,5(arabî rakamla)

Sah

Sah

rub`
1

Tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf ve defter Mevlânâ İsmail kâdı-yı kazâ-i mezbûre.fî 9 Za(Zi'l-ka`de) 1103.

hâne
15(divânî rakamla)
15(arabî rakamla)

Yalnız onbeş hânedir.

el-bâkî hâne
13,5(divânî rakamla)
13,5(arabî rakamla)

rub`
1

Yalnız onüçbuçuk ve bir rub` hânedir.

Mahalle-i Zimmiyân

Mahalle-i Şehruz

hâne
10

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
4,5(divânî)
4,5(arabî)

el-bâkî hâne
5,5(divânî)
5,5(arabî)

Mahalle-i Gürcü Beğ Zımmiyân

hâne
13

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
4,5(divânî)
4,5(arabî)

el-bâkî hâne
8,5(divânî)
8,5(arabî)

Yekûn hâne
23(divânî)
23(arabî)

Tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf-i defter-i kâdı.

hâne
9(divânî)
9(arabî)

Yalnız dokuz hânedir.

el-bâkî hâne
14

Yalnız ondört hânedir.

Nâhiye-i Uluabad tâbi`-i Harput

Karye-i Mornik

hâne
6

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
1,5
rub`
1

el-bâkî

hâne
4(divânî)
4(arabî)
rub`
1

Karye-i Kesrik

hâne
7,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
2

el-bâkî

hâne
5,5(divânî)
5,5(arabî)

Karye-i İğıki

hâne
3,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
1

el-bâkî

hâne
2,5(divânî)
2,5(arabî)

Karye-i Yenice

hâne
rub`
3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub`
0,5

el-bâkî

hâne
rub`
2,5

Karye-i Alıncık

hâne
rub`
3

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
nısf
0,5

el-bâkî

hâne
rub`
1

Karye-i Haftahasar

hâne
nısf
0,5

tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf ve bâ-defter-i kâdı-ı kazâ-ı mezbûre.fî 9 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Karye-i Halifecik

hâne
1

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
rub`
1

Karye-i Perdik

hâne
1,5

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
nısf
0,5

Karye-i Daldik

hâne
1
rub`
1

tenzîl-i bâ-fermân

hâne
nısf
0,5

el-bâkî ——— hâne rub` 3

Karye-i ——— Tilenzid hâne 2

tenzîl-i ——— bâ-fermân hâne nısf 0,5

el-bâkî ——— hâne 1,5

Karye-i ——— Vertetil hâne 2

tenzîl-i ——— bâ-fermân hâne rub` 1

el-bâkî ——— hâne 1,5 rub` 1

el-bâkî ——— hâne 1

Karye-i ——— Sarpulu hâne 1,5

tenzîl-i ——— bâ-fermân hâne nısf 0,5

el-bâkî ——— hâne 1

Karye-i ——— Hoş hâne 2

tenzîl-i ——— bâ-fermân hâne rub` 1

el-bâkî ——— hâne 1,5 rub` 1

Yekûn ——— hâne 31(divânî rakamla) 31(arabî rakamla) rub` 1

el-bâkî ——— hâne rub` 3

Karye-i ——— Şemsi hâne 1

tenzîl-i ——— bâ-fermân (hâne) rub` 1

el-bâkî ——— hâne rub` 3

Tenzîl-i bâ-fermân-ı şerîf-i defter-i kâdı

hâne
8,5(divânî rakamla)
8,5(arabî rakamla)

rub`
1,5

el-bâkî hâne
22(divânî)
22(arabî)

rub`
1

Yalnız yiğirmiiki bir rub`dur.

Yalnız sekizbuçuk hâne ve birbuçuk rub`dur.

Sah Sah Sah

S.100 b.311 Akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evlâ-yı vülâtü'l-muvahhidin me`adini'l-fazl ve'l-yakîn râfi`-i i`lâmi'ş-şerîfe ve'd-dîn-i vâris-i `ulûm ve'l-mürselînü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-mu`în mevlânâ kâdı-yı zîde fazlühüm mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fazl ve'l-kelâm Üsküdardan-Hemedana Ser-`asker-i Vezîrim Ahmed Paşanın yanına varınca yol üzerinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodalar ve emvâl-i mîrinin tahsîldârları ve kethüdâları ve yeniçeri serdârları ve a`yân-ı vilâyetin baş erleri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûnum vâsıl oluncak ma`lûm ola ki hâlâ Hemedan cânibi Ser-`askeri olan düstûr-ı mükerrem ve müşîr-i müfehham nizâmu'l-`âlem vezîrim Ahmed Paşa adamallahu teâla iclâlenin ma`iyyetinden bulunmak üzere bu def`a Asitâne-i Sa`âdetimden Doğancı Paşa zîde mecdehu ile gönderilen dört orta dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ortalarının `atîk-i neferlere üçeryüz nefer tekmîl olunmak fermân olan binikiyüz neferin Üsküdardan mahalline varınca ta`yinâtların-ı verilmek lâzım gelmeğin imdi serdâr ve kâdılar ve voyvodalar ve emvâl-i mîrilerin tahsîldârları ve kethüdâ-yı yerleri ve yeniçeri serdârları ve a`yân-ı vilâyetin iş erleri zikr olunan dört orta neferâtı Üsküdardan vezîrim müşârün-ileyh yanına varınca esnâ-

yı râhide nüzûl eyledikleri menâzilde mevcûd olan neferlerine göre herbir neferine yevmiyye birer vukiyye lahm ve her ortanın levâzımı içün bargirlerinin yemleri içün sekizer kileden üçyüziki kîle şa`ir olmak üzere `aynî ta`yinâtları ahâli-i kazâ taraflarından verilüb her gün ne mikdâr ta`yinâtı verilür ise üzerlerine me'mûr-ı mûma-ileyhin memhûr-ı temessükü alub iktizâ eden bahâsı ahâli-i kazânın tekâliflerine takâss olunub ve tekâlif olmayan kazâlardan emvâl-i miriyyesi tahsîldârları taraflarından bir yere cem` olub bahâsı ne mikdâr olursa hîn-i hesâbda deynine mahsûb olmak içün temessükü yedinden hıfz edüb neferâtı mezbûrun zarûret ve müzâyakalarına bâ`is olur hâlinde ziyâde ittifâ ve ihtiyâç eyleyesiz fermân-ı `alişân sâdır olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh lâzım sâdır olan işbu evâmir-i şerîfe celîlü'ş-şân vâcibü'l-emsâl ve lâzimü'l-ittibâ`ının mazmûn-ı mukırrûn `âmil olub hilâf-ı vaz`-ı hareket bu bâbda ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız ve semân ve salisin ve mi'ete ve elf.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min-şehr-i Recebi'l-ferd(2 Recebi'l-Ferd 1138).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

S.100 Akza-yı kuzâtu'l-mürselîn evla-yı vülâtü'l-vücûd
b.312 me`adini'l-fazl ve'l-yakîn râfi`-i i`lâmü'ş-şerî`at ve'd-dîn-i vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ' ve'l-mürselinü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-mu`în mevlânâ kâdı zîde fezâ'ilühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fazl ve'l-kelâm Üsküdardan-Diyarbekire varınca yol üzerinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodalar ve emvâl-i mîrî tahsîldârları ve kethüdâları ve yeniçerileri serdârları ve a`yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki Hemedan cânibinin Ser-`askeri Vezîrim Ahmed Paşa ada-

mallahu teâla iclâlenin ma`iyyetinde bulunmak içün bu def`a Asitâne-i Sa`âdetime ta`yin olunan dört orta dergâh-ı mu`allâ yeniçerilerin silahane(سلیحان) bârgirleri ziyâde olub mukaddeman fermân olan sekiz kîle şa`irden alunub ikişer kîle şa-`irden zamm olunmak bâbında ocağın tarafından i`lâm olmağın imdi siz ki kâdılar ve ümenâlarsız orta-i mezbûre içün mukaddeman yedlerinde verilen evâmir-i şerîfimde ta`yin ve tasrîh olunan herbir orta sekiz kîle şa`irden `aynî ikişer kîle sa-`irden zamm ve dört ortaya ikişer kîleden yevm-i sekiz kîle şa`irden verecek lâzım gelmeğin orta-i mezbûr Üsküdardan-Diyarbekire varınca nüzûl eyledikleri menâzillere ahâli-i kazâ taraflarından verilüb her menzilde takdîr-i şa`ir verilürse neferât-ı mezbûre zâbıtânından memhûr-ı temessük alub aldıkları temessüküne göre bahâsı ne mikdâr akçe eder Asitâne-i ahâli-i kazânın tekâliflerine olmayan kazâlarda emvâl-i mîrî tahsîldârları voyvodalar verüb zâbıtanından temessükü yedinden hıfz-ı hîn-i hesâbda deynlerine mahsûb olunmak bâbında fermân-ı `alişân sâdır olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan emr-i `âlişânım içün `âmil olasız şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız ve semân ve salisin ve mi'ete ve elf. Tahrîren fi'l-yevmi'l-`aşer min-şehr-i Recebi'l-ferd(10 Recebi'l-Ferd 1138).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse.

S.101 Sûret

b.313 Nişân-ı şerîf-i `alişân be-mekân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı hükümdür ki:

Harputda vâki` Müderris Mescid-i Şerîf vakfında kalmak üzere yevmî bir akçe vazife ile mü'ezzin olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn meserret-makrûn hâkânî Seyyid İsmail muhtâr-ı cemâ`at ve hidmete kâ'im olub der-`uhde dahl olunmak

hâlî yoğiken aherden Ebubekir nâm kimesne hilâf-ı inhâ berât etdirüb gadr etmekle ref` olunub gerü gönderüb ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında kıdvetü'l-kuzâtu'l-müslimîn Harput kâdısı Mevlânâ İsmail zîde fazlehu `arz etmeğin huzûr-ı `inâyet Padişahanım tapû getürüb mevlânâ mûma-ileyhin ve `arz ve binyüzdört Şa`bâni'l-mu`azzamın altıncı günü târîhle mürâsele verilen ru'us-ı hümâyûn mûcebince ibkâ ve mukarrer edüb bu berât-ı hümâyûn ve `izzet-makrûn verdim ve buyûrdum ki: mezbûr me'mûrun cami-i mezbûrda mü'ezzin olub evleri hidmet-i fermânımdan sonra ta`yin olunan yevmî bir akçe vazifesin-i evkâf-ı mezbûr mahsûlünden alub mutasarrıf evla olundu ref` olunan Ebubekir ve taraf-ı aherden hiç mâni` ve mezâhim olmaya şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.Tahrîren fî yevmi's-seb`a min Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(7 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafına düşülen şerh kaydı):
Mutâbıku'l-asluhu'l-hatır `afa el-fakirullahu sübhâne ve teâlâ Abdullah el-kâdı be-medîne-i Edirnetü'l-mahmiyye gafarelehu.

S.101 b.314 Kıdvetü'l-kuzâtu'l-İslâm vülâtü'l-enâm Mevlânâ (boş) kâdısı zîde fazlühü ba`de't-tehiyyat ve'l-İslâm inhâ olunur ki: Harput sancâğında Ulu(a)bad nâhiyesinde Habusi nâm karyeden yedibin akçe tımâra mutasarrıf olan Ali bundan akdem Engürüs seferine varub velâkin Belgrad kışlâsı fermân oldukda vâli-i eyâlet ağırlığın-ı Filibeden,Belgrada nakl etmek içün sancâğı mezbûre zü`emâ ve erbâb-ı tımâra ta`yin olundukda ma`an Filibe varub geri kışlâya `avdet firâr eyleyüb Belgraddan fermân ile yoklama oldukda mahlûl olmağıyla Mustafa nâm zü`amın ze`âmetini ilhâk-ı tezkere olub berâta nubûrumda kendi hüsn-i rızâsıyla Ahmed kasr-ı yed

etmekle berâtıyla Ahmedin üzerinde ve mâl-ı bedelin-i edâ bir vechle `azl-i icâb eder hâlî yoğiken livâ-i mezbûrun sâbık Alaybeği İbrahim mezkûr Ali içün hilâf-ı inhâ `arz eyleyüb tahvîl-i tezkere verilmemekle Ahmed gadr olunub yine orta boylu (boş) gözlü (boş) kaşlu mezkûr Ahmede ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında livâ-i mezbûr alaybeğisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer zîde kadrehu `arz ve i`lâm etemeğin sancâğında sâkin olub alaybeği bayrâğı altında sefer eşemek şartıyla sene erba` ve mi'ete ve elf Recebinin onbirinci gününde Ali tahvîlinde merkûm Ahmede tevcîh olunub zabt içün tahvîl-i mektûb verilmişdür ger-i giderse tezkeresin-i berât etdürünceye değin mahsûlât ve rüsûmâtın-ı ahz ve kabz etdürüb aherden bir ferdi dahl ve ta`arruz etdürmeyesiz?Tahrîren fi't-târîhü'l-mezbûr.

Buyûrdı Sahrâ-yı Diryirin(ولايريرن)

(Üst kısma düşülen şerh kaydı):
Tahvîl-i ze`âmet-i Habusi.

S.101 `İzzetlü hâlâ kâim-makâm olan es-Seyyid Halil
b.315 Çelebi ba`de's-selâm inhâ olunur ki: mukaddeman kâim-makâm tezkeresi size göndermiştik istimâ`ımız olduğu vekîlimiz ahere göndermişdür bizim yerimize zabt edüb ahere müdâhile etdirmiyesiz mûceb-i tezkere ile `âmil olasız.fî gurre-i beş şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene 1104(5 Şevvâli'l-Mükerrem 1104).

el-Hakîr es-Seyyid Yahya,Nakib
hâlâ

S.102 Sûret
b.316 Fahru's-Sâdât es-Seyyid Yahya Efendi el-mukarrer tehiyyât-ı sâfiye el-hafiyle inhâ olunur ki: sene erba` ve mi'ete ve elf Ramazâni'l-mübârek gurresinden Amid kazâsı ve Diyarbekir eyâleti,sancâklarında olan sâdât-ı kirâm verüb

el-ihtirâm üzerlerine tarafımdan seni kâim-makâm nasb ve ta`yin etmişdik gerekdir ki sahîhü'l-nisbet oldukları meşhûr ve müte`ayyin olanlara iğrâz ve ihtirâm edüb bağîr(بغير)-i vech-i şer`î emvâl ve a`râmanlarına ta`arruzdan himâyet ve siyânet edesin ve izrâr ve te'dîb ve hukûk-ı şer`iyye-i sâbık tahsîli iktizâ etdikde sa'ir hükkâmı müdâhil etdürmeyüb şeyyidi zâhir ve kâdı-yı hücceti ve kâim-makâmlar temessükü ile dahîl olub sa`âdetde `alâkaları olmayanları gallât-ı hazıran isti`mâlinden men`e ve zecr ve kendin `alâmet ve vaz`ına bir ferde izn vermeyesin iddi`â-ı hücceet nisb-i siyâdet edenleri huzûrumuzda isbâta havâle edüb bu vedî`at-ı kebir ve emânet-i `azimâye ki ûcubiyet-i siyânethümâ-yı gâyet ve ihtimâm edesin ve's-selâm.Hurrîre fî gurre-i Recebi'l-ferd li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Gurre-i Recebi'l-Ferd 1104).

el-Fakîr es-Seyyid Ali,en-Nakib

(Sol yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asluhu'l-mumza el-mahtûm nemagahü'l-fakirullahu teâla Mehmed gaybü'l-mevla hallâfe be-hükm-i Davud Paşa be-medîne-i Kostantiniyyetü'l-mahmiyye `afa `anhu.

S.102 b.317 Fahru's-Sâdât es-Seyyid Halil Çelebi dâm-ı mükerrem ba`de's-selâm inhâ olunur ki: binyüzdört senesine mâh-ı Ramazâni'l-mübârek gurresinden Harpurt ve Çemişgezek ve Pertek ve Sağman ve Mazgird kazâlarında sâkin olan sâdât-ı kirâm üzerlerine tarafımdan sizi kâim-makâm nasb ve ta`yin etmişizdir gerekdir ki siz dahî sâdât-ı kirâm üzerlerine kâim-makâm olub sahîhü'l-nisb olanlar ve iğrâz-ı ikrâm edüb ve tahdîdlere `alâmet etdürmeyesiz ve siz dahî min-ba`d kalem-i vaz` etmeyesin mûceb ile `amel edesiz ve's-selâm.fî sene-i mezbûr.

el-Fakîr es-Seyyid Yahya,en-Nakib

hâlâ

S.102 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde faz-
b.318 lehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emî-
ni ve a`yân-ı vilâyet vesa'ir iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre fukarâları divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb kazâ-i mezbûre kadîmi ikiyüzseksenbir ve bir rub` hâneye bağlar olub velakin hâneleri kesir ve kendüleri fakîrü'l-hâl olmağıyla der-devlet-i varis-i ahvâllerin-i `arz ve izhâr-ı tazallum etdiklerinde zikr olunan hânelerinden ellibir hâne ve bir rub` hâneleri tenzîl ve fürûhtâde olunub yedlerine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defter-i sûret ve fermân-ı `âlî emrin olunub imdi mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki hâliyan Diyarbekir voyvodası tarafından bedel-i nüzül mâlın-ı cem`ine me'mûr olan kazâ-i mezbûrenin ikiyüzseksenbir ve bir rub` hâneden merhameten tenzîl olunan ellibir hâne ve bir rub` hâneden sonra bâkî kalan ikiyüzotuz hâne üzerine tevzî` ve sâlyâne ve voyvoda-i mûma-ileyhin mektûb mûcebince `amel edüb hilâf-ı emr ve defter-i fukarâları rencîde ve remîde hâliyan sâdır olan fermân-ı `âlî ve sûret-i defter mevkûfât mûcebince ellibir hâne ve bir rub`u tenzîlden bâkî kalan ikiyüzotuz hâneden ziyâde talebiyle tevzî` ve sâlyâne ve fukarâyı rencîde etdirmeyüb mûcebiyle `amel olasız.fî 18 Ramazân li-sene 1104.

Mehmed Çelebi,Kâim-makâm-ı Diyarbekir

S.102 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde faz-
b.319 lehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri vekîlî serdâr vekîlî ve a`yân-ı vilâyet vesa'ir iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: kasaba-i mezbûrenin zımmî fukarâları divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb mezbûrların binyüzdört senesinde fermân-ı `âlî ile cizyeleri tahsîline me'mûr olan Ali Beğ bundan olan akdem fermân-ı `alişân mûcebince ta`yin ve tasrîh olunan cizyeleri mâlına kanâ`at etmeyüb beher ne-

ferden birer sülüs ez-diyâr ve oda kirâsı ve kâtibiye akçesi ve müfit ve meccânen yem ve yiyecek talebiyle rencîde ve remîde edüb gadr-ı küllî etdüğünden yedinde olan fermân-ı `alişândan ziyâde fukarâları rencîde eylememeleri bâbında mektûb iltimâs eylemeleriyle tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki kazâ-i mezbûrede sâkin ehl-i zimmet kefere tâifesi üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri fermân-ı `alişânda tacîz ve tasrîh olunduğu üzere tahsîline me'mûr olan edâ ve teslîm eylediklerinden sonra hilâf-ı şer` ve kânûn ve mugâyir emr-i hümâyûn her neferden birer sülüs ez-diyâr ve oda kirâsı ve kâtibiyye akçesi ve müft-i meccâneyim ve yiyecek nâmıyla neferâdan aldırmayub men` ve ref` ve zulüm ve te`addî etdirmeyüb mûceb-i mektûbuyla `âmil olasız.fî 18 N(Ramazân) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Mehmed,Kaim-makâm-ı
Diyarbekir hâlâ

S.103 b.320 Fermân-ı şerîfde serdâr nasb olmak içün tasrîh olunduğuna binâ'en Sürücü Beyâbâsı(بیاباسی) Ağa Serdârın vekîlini dutmayub Ali Çavuş berâtle du`â-guy imiş bu tezkere-i vermiş kayd oluna.

S.103 b.321 Bâ`is-i hurûf oldur ki: hâliyan Harput Serdâr vekîlî nasb eylediğimiz Ali Çavuş zîde kadrehu tarafımızdan seni nasb eylemüşüzdür imdi gerekdir ki gerek esâmî ve gerek çâlık ve gerek kuloğlu ve oturâk ve korucu bir ferd kalmayub me'mûr oldukları sahrâ-yı Edirneye irsâl eyleyesiz ve sen ki Çavuşsun seni alıkoymadan murâd-ı esâmın berât-ı Padişâhî ile Çemişgezek gümrüğünden olub du`â-guy olduğuna binâ'en nasb eylemişizdir imdi izn-i şer`iyle hidmetinden mukîm olasın.Tahrîren fî 25 Şa`bâni'l-Mu`azzam sene 1104.

Receb,Sürücü Ağası, hâlâ

S.103 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdinü'l-fezâ'il
b.322 ve'l-kelâm Harpurt ve Çarsancak ve Malatya ve Arabgir ve Divriği ve Sivas sancâkları ve Tokad ve Zile ve Amasya ve Çorum ve Kangrı(Çankırı) ve Bolu ve Kastamonu sancâklarında vâki` kâdı efendiler zîdet fezâ'ilühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vilâyât-ı mezbûrelerde elviye müteselimleri zîde kadrehüm ve sa'ir a`yân-ı vilâyet ve iş erleri size inhâ olunur ki: binyüzdört sene-i mübârekde muzammim olan sefer-i hümâyûnumunda makrûna me'mûren vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı mu`allâ neferâtları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûn defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe ve kudreti olan sipâhî-zâdeler ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâ yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i mübinde hidmet-i sikât edüb hîn-i yoklamada esâmisi çâlık olanlar ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve cebeci ve topçu vesa'ir tevâif-i `askeriyye evvel-i Rebi`de Edirne sahrâsında mevcûd bulunmak üzere umûr olub bundan akdem tenbih ve i`lân içün sûret-i fermân-ı `alişân ve adem gönderilüb hâlâ bi-`avnühü teâla ordu-yı hümâyûn Şa`bâni'l-mu`azzamın onbeşinci gününde Edirneden hareket ve `azimet içün hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn sâdır olub sefer-i hümâyûna me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve mirlivâ-i fehâm vesa'ir tevâif-i `askeriyye vakt-i merkûmdan mukaddem tevkî eylemeyüb bi-eyyi vech-i kân kaldırılub `acelen tasyîr ve inşaallahu teâla ordû-yı hümâyûn Edirneden hareket etmezden mukaddem iki konağı bir ederek varıb erişmeleri bâbında tekrâren der-devlet-i `aliyyeden tarafımızdan hitâben mü'ekkid-i fermân-ı celîlü'şşân vârid olmağıyla sûret-i ihrâc ve mûcebince buyûruldu-yı tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağalarımızdan (boş) zîde kadrehu ve iki mirân levendât ile gönderilmişdir vüsûlün-

de gerekdir ki sûret-i fermân-ı celîlü'ş-şânı siccilâne tescîl ve beher kazâda ahâli-i vilâyet muvâcehelerinde kırât ve ichârında etdirib tevâif-i merkûmandan olanlar bu zamân-ı sa'ir vakt ve zamâna kıyâs etmeyüb sâdır olan fermân-ı `alişân mûcebince ma`rifet-i şer`iyle ağa-yı mûma-ileyh zîde kadrehu ma`rifetiyle mahalle be-mahalle teftîş edüb bir an ve bir sâ`at te'hîr ve tevekkuf etdirmeyüb evlerinden ihrâc ve vakt-i zamânıyla varıb Edirnede ordû-yi hümâyûna mülhakk ve münzam olmak üzere kemâ yenbeği tenbih ve te'kîd eyleyesin şöyle ki bundan sonra sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şân mûcebince hareket ve `azîmet etmeyüb ihmâl ve müsâmahadan nâşî vakt-i zamânıyla varıb me'mûr oldukları mahalde mevcûd bulunmayub ba`de't-tenbih `avk-ı te'hîr ve evlerinde bulunurlar ise ta`yîn olunan ağa-yı mûma-ileyh zîde kadrehu ma`rifetiyle fermân-ı celîlü'ş-şân mûcebince ahz ve kal`a-bend eyleyesiz inşaallahu teâla kırbâ ve `ukbâ hîn-i vüsûlümüzde aman verilmeyüb eşedd-i `ukûbet ile cezâları verilmesi mukarrer ve muhakkak bilüb ana göre basîret ve intibâh üzere olub mûceb-i fermân ve mazmûn-ı buyûruldu ile `âmil olub hilâfından begâyet ihtirâz eyleyesiz.fî 20 Ş(Şa`bân) sene 1104.

S.103 b.323 Hâlâ kassâb olan Yusuf Beşe dâima narh verildikde dutmayub halel verüb ve zarar-ı `âmm olmağıyla kassâblık kârında olmağa râzı değülüz deyu cem-i gafîr iddi`â edüb vech-i meşrûh üzere şehâdet eden müslümânlardır ki zikr olunur.

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir

-Monla Mustafa,Yadigar

-Monla Ahmed,el-Mü'ezzin

-Monla İsmail,Kırış(قريش)

-es-Seyyid Ebubekir Efendi,İmâm-ı Zahriyye

-el-Hac Mehmed Ağa,Hüseyincan-zâde
-İsmail Ağa bin Kara Mehmed
-Karındaşı Ali Çavuş
-Aşçı Abdurrahman
-es-Seyyid Resul
-es-Seyyid Mevlüd
-es-Seyyid Abdülkerim
-es-Seyyid Yasin,Debbâğ
-Debbâğ Ömer
-el-Hac Allahverdi
-el-Hac Muhammed,Debbâğ
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Aydın
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı Ağa
-Monla Halil bin Suhta Bekir
-es-Seyyid Mustafa Ağa,Nakîb-i sâbık
-Monla Mustafa bin Haydar
-Dizdâr Ağa
-es-Seyyid İslam
-İzzetim

-ve gayr-i hüm
-es-Seyyid Osman,Hüseynikli

S.104 Nişân-ı `alişân-ı mekân-ı Sültânı ve tuğrâ-yı
b.324 garrâ-yı cihân-sitân-ı hüküm oldur ki:

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harpurt kâdısı Mevlânâ İsmail zîde fazlehu südde-i sa`âdetime mektûb gönderib kasaba-i Harpurtda vâki` Peygamber Mescid-i Şerîfinde vazîfe-i mu`ayyene ile imâm olan Muhammed fevt olub pîrî hâlî ve hidmet-i mu`attal olmağla râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâkânî Ebubekir içün mahal ve müstehakdır deyu tevcih olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında `inâyet-i ricâsına `arz etmeğin mahlûl ise mûcebince tevcih edüb işbu berât-ı hümâyûn

sa`âdet-makrûnu verdim ve gönderdim ki ba`de'l-yevm mezbûr varıb mescid-i merkûmda imâm olub hidmet-i lâzimesin-i bî-kusûr-ı mer`î ve mü'eddî kılındıkdan sonra vazîfe-i mu`ayyenesine mutasarrıf ola olbâbda efrâd-ı ifrîdeden hiç aher mâni` ve râfi` olmayub dahl ve ta`arruz kılınmaya ve şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâhir-i Cemâziyi'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cemâziyi'l-Ahire 1104).

be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-Mahrûse.

S.104 b.325

Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı tuğrâ-yı cihân-ı hâkânî hüküm oldur ki:

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm mevlânâ Harpurt kâdısı İsmail zîde fazlehu südde-i sa`âdetime mektûb gönderüb kazâ-i Harpurtda vâki` Cami-i Kebirin yevmî üç akçe vazîfe ile hatîb olan Ali sa`y-ı bi'l-`ibâd ve tezvîr ve cemâ`at-i mekîre( مكبره) ve nice müslümânlara zararı isâbet bi'l-küllîye kendü hâlinde olmayub râfi`-i tevkî`-i refî`-i `alişân-ı hâkânî Ebubekir içün her vechle mahall ve müstehakdır deyu tevciye olunmak bâbında `inâyet ricâsına `arz etmeğin soy-ı hâlî ve mekire( مكسره) cemâ`at olmağla tevcih edüb işbu berât-ı sûret ayât ve behiede gâyâtı verdüm ve buyûrdum ki ba`de'l-yevm mezbûr varub cami-i mezbûrda yevmî üç akçe vazîfe-i ile hatîb olub hidmet-i lâzimesin-i bî-kusûr-ı mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra olbâbda efrâd-ı ifrîdeden hiç ferd mâni` ve dâfi` olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Vasele'l-binâ evâ'il-i Ramazâni'l-mübârek

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

S.104 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı mekân-ı sultân-ı tuğ-
b.326 râ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hüküm oldur
ki:

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harpurt kâdısı Mevlâ-nâ İsmail zîde fazlehu südde-i sa`âdetime mektûb (gönderüb) kasaba-i Harpurtda vâki` Ahi Musa Mescid-i Şerîfinin vazîfe-i mu`ayyene ile imâmı olan râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâ-kânî İlyas içün onbeş seneden mütecâviz imâmet-i mezbûreye mutasarrıf ve hidmetinde mukîm ve muhtâr-ı cemâ`at iken kasa-ba-i mezbûrede vâki` Cami-i Kebirin hâtîb ve mevla ve cüz-hâ-an ve hâfız-ı eczâ ve mu`arref ve nâzırı olan Ali bir tarîkle imâmet-i mezbûru dahî alub gadr eylediğin-i bildirib imâmet-i mezbûre ibkâ ve mukarrer olmak bâbında `inâyet ricâsına `arz etmeğin müddet-i medîdeden beri berât-ı `âlişân ile üzerinde ve hidmetinde kusûru olmamağın muhtâr-ı cemâ`at iken hilâf-ı inhâ ile berât etdirib dahl etmekle elinde olan berâtı mûce-bince ibkâ ve muzarrar ve tevciye edüb bu berât-ı hümâyûn sa-`âdet-makrûn verdim ve buyûrdum ki merkûm İlyas varub zikr o-lunan mescid-i şerîfin kemâ-kân imâmı olub hizmet-i lâzimesin-i bî-kusûr-ı mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu`ay-yenesine mutasarrıf ola olbâbda ref` olunan merkûm bir taraf-ı aherden bir ferd mâni` ve dâfi` olmayub dahl ve ta`arruz kılmaya şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tah-rîren fî evâsıt-ı Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).
Vasele'l-binâ fî Ramazân fî 5 yevm.

be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

S.104 Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub Edir-
b.327 nede menâhil(مناهل) iken gayb-ı mınkıta`a ile gâib olan es-Seyyid Mehmed bin el-Hac Ömerin emvâlini hıfz-ı hirâset etmek içün işbu hâfızu'l-vesîka Ömer Efendi bin Monla

Mürid savb-ı şer`den kâim nasb olunub oldahî kabûl eyledi.fî evâ'il-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1104).

S.104 Ba`dehu mezbûrun kula zarar gelmekle eytâmına hâ-
b.328 linesi Hadice Hatun cânib-i şer`den dahî nasb olunduğu kayd-ı sicil olundu.fî evâhir-i şehrü'l-mezbûr li-sene el-mezkûre.

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Halil Efendi (Efendi),İmâm-ı Cami-i Kebir
-el-Hac İbrahim Efendi,Abutahirli
-Ebubekir Efendi,Hatîb-i Abd(عبد)
-İlyas Efendi,el-İmâm
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyacı Ağa

S.105 Paya-başı Receb Ağa hazretlerine verilmişdir.fî
b.329 25 min şehr-i Şa`bân

Mahalle-i Cami-i Kebir

Kefiloğlu Mustafa Beşe
seferde

Karındaşı Mehmed Beşe
tedârikde

Topal Hasan Beşe
ma`zûr

Davudi oğlu Hacı Ali
tedârikde

Şemseddin oğlu Ahmed Beşe
seferde

Şemseddin yeğeni Ömer Beşe ve Eyüb Beşe
seferde

Hergele Mahmud Beşe ve Mehmed Beşe
tedârikde

Mahalle-i Müderris

Ekili-zâde Mustafa Beşe
seferde

Yeğeni Hasan Beşe
tedârikde

Abd-ı mu`tekî Yusuf Beşe
tedârikde

Piri Beşe
ma`zûr ve ihtiyâr

Kara Mehmed Beşe
seferde

Mahalle-i Zahriyye

Fazlı Beğ oğlu
Bağdadda

Ahi oğlu
nâ-mevcûd

Gamhur Ahmed Beşe
ma`zûr

Kaymazoğlu Ahmed Beşe
Oturâk tedârikde

Mahalle-i Ahi Musa

Abdüllatif oğlu Veli Beşe
seferde

Tussuzoğlu
seferde

Osman Çavuşoğlu Mustafa Beşe
seferde

Himmet oğlu Halil
Bağdad(da)

Ali Çavuş
du`â-guy

Mahalle-i Abutahir

Hızır Beşe
seferde

Hüseyin Beşe
seferde

Fazıl Beşe
seferde

Mevlüd Beşe
seferde

İbrahim Beşe
ihtiyâr

Balımoğlu Ebubekir Beşe
tedârikde

Mahalle-i Ortak

İzzeti oğlu Ömer Beşe
seferde

Arpacı-zâde
seferde

Şaban Beşe
Van yamağı

Ömer Beşe
nâ-mevcûd

Eskici Ahmed Beşe
du`â-guy

Ahmed Beşe
Bağdadda

Oğlu Mehmed Beşe
tedârikde

Halil Beşe
Van yamağı

Kurdoğulları Kuloğullarıdır
mevcûd

Mahalle-i Sarahatun

Odabaşı Osman Beşe
seferde

Gökçegözoğlu İbrahim Beşe
seferde

Karındaşı Ahmed Beşe
tedârikde

Kasım Beşe
ma`zûr

Hacı Ahmed oğlu Mehmed Beşe
seferde

Cuma oğlu Ömer Beşe
ma`zûr

İvaz Beşe oğlu
Odası Kerkükde

Kellecioğlu İsmail Beşe
Bağdadda

Mahalle-i Hacılı

Süleyman Beşe
seferde

Hüseyin Beşe
seferde

Pirbaba oğlu Ömer Beşe
seferde

Çırağoğlu Mustafa Beşe
seferde

Hasan Beşe
Bağdadda

Encik(انجك)oğlu Bektaş Beşe
seferde

Osman Ağa
pîr-i fânî

Oğlu Halil Beşe
tedârikde

Mahalle-i Ağa ve Ahmed Beğ

Kefeli-zâde Ahmed Beşe
seferde

Hacı Bekir oğulları Osman Beşe ve Ömer Beşe
seferde

Beşir oğlu Ali Beşe
seferde

Tütüncü Bekir oğlu
seferde

Hızır Beşe
seferde

Tütüncü Musli oğlu
seferde

Mehmed Çavuş
seferde

Mehmed Çavuş
seferde

Haftahasarî Mustafa
Beşe
seferde

Ömer Ağa-zâde Ebubekir
du`â-guy

el-Hac Ali Ağa
du`â-guy

Ali Çavuş
ma`zûr

Mevlüd Beşe
seferde

Hacı Süleyman
oğlu Ali Beşe
Bağdadda

Resul Beşe oğlu
Ali Beşe
Bağdadda

Mustafa Beşe
Kurnada(قورنا)

Mehmed Beşe
Doğancı
ma`zûr

Ömer Beşe Topaloğlu
Bağdadda

Resul Beşe
ihtiyâr-ı `amel-i
mânide

Hüseyin Beşe
a`ma

Nebi Beşe
ihtiyâr

Hamza Beşe
tedârikde

Mahalle-i Hoca

el-Hac İsmail Beşe
yerinde yok İstanbulda

Nasuh Beşe
Bağdadda

Küçük-zâde Mehmed
Ağa
Bağdadda

Bektaş Beşe
seferde

Mevlüd Beşe
tedârikde

Bakkâl Ömer Beşe
tedârikde

Yakub Beşe
tedârikde

Kürd İbrahim oğlu
Halil Beşe
tedârikde

Mahalle-i Meydan

Hacı Çavuş oğlu İbrahim Beşe seferde

Yasin Beşe ve Eyüb Beşe Bağdadda

Kendi(کندی) ihtiyâr

Topal Mahmud Beşe seferde

Fazlı Beşe seferde

Karındaşı İbrahim Beşe seferde

Aşçı Ebubekir oğulları seferde

Serdâr Mehmed Ağa Bayrağıyla seferde

Belgradî Osman Beşe seferde

Kör Ali Beşe a`ma

Bedik oğlu Veli oğlu Odabaşı henüz geldi

Kör Hasan Beşe du`â-guy

Mustafa Beşe tedârikde

Kiziroğlu Bekir Beşe (seferde(çizik)) a`ma

Ali Beşe Katırcızâde tedârikde

Kunuz(قنوز)oğlu Ahmed Beşe tedârikde

Habil-zâdeler tedârikde

Hacı İslam Beşe Şam yamağı

Sarı İbrahim Beşe tedârikde

Abdülgaffar karındaşı Bağdadda

Eskici Ahmed Beşe tedârikde

Mahalle-i Kara Sofu

İsmail Beşe `amel-i mânide ihtiyâr

Mercioğlu Ömer Beşe du`â-guy

Yalanızoğlu Mehmed Beşe du`â-guy dediler

Cuma Beşe tedârikde

Osman Beşe Kerkükde

Mahalle-i Alaca

Derviş Beşe seferde

İbrahim Beşe Odası Kerkükde

Veys Beşe tedârikde

İsmail Beşe ve karındaşı Osman Beşe tedârikde

Babaları `amel-i mânide

Kenan oğlu Bekir Beşe tedârikde

Yarıoğulları Osman Beşe ve Hasan Beşe tedârikde

Mustafa Beşe tedârikde

S.106 b.330

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Anadolunun orta kolunda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` yeniçeri serdârları ve ocâk ihtiyârları zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki inşaallahu teâla işbu sâl-ı meymenet-i iştimâlde sefer-i hümâyûn nusret-makrûnum mukarrer ve muhakkak olub tekşîr (تكثير) ve tevhîr-i `asâkir-i mansûre içün tağyir ve ihtimâm-ı ehemm-i mühimmât dîn ü devlet-i `aliyyemden olub i`ade-i dîn-i küffâr-ı duzah-ı karînü'l-küfr-i millet-i vâhide fahvâsı üzerine birbirlerine mu`âvin ve tezâhür ile memâlik-i İslâmiyyeden ba`zı bilâde müstevlî olmağıyla i`lâ-i kelime-i dîn ve def`-i mazarret-i muhârîn içün el-akdem hâlâ kadem bu cihâd-ı kudreti olanlardan `âmme-i mü'minin ve kâffe-i muvahhidin üzerine gazâ-i farz-ı `ayn olub bâ-husûs taraf-ı hümâyûnumdan kefere-i mezbûr ile mukâbele ve mukâteleye me'mûr olan tâifeden ba`zı itâ`at ve imtisâl etmeyüb bilâ-gadr-ı

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

şer`î gitmeseler ol kimesneler ism-i `azîm âsım olub dünyâ-da ta`zîr-i şedîd olurlar ve aherinde muzahher `ukûbatu'l-hibeye müstehakk olurlar deyu fetvâ-yı şerîfe verilmeğin siz ki mevlânâ-yı mûma-ileyhimsiz taht-ı hükûmetinizde vâki` ka-sabât ve kurrâda sakîn-i mukîm ve misâfir sahîhü'l-esâmî ve esâmiyye çâlık ve yeniçerî ve korucu ve oturâk ve topçu ve cebeci ve kuloğullarından bir ferd kalmayub `umûmen evlerin-den ve yerlerinden ihrâc ve serdârların bayrâğın-ı açub önle-rine düşüb nevrûz-ı firûzda Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûn nusret-makrûnumda isbât-ı vücûd ve sâye-i livâ-i Resûl-i Ek-remden mevcûd bulunmaları bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmağın inşaallahu teâla emr-i şerîfim her kangınızın taht-ı kazâsına varıb dâhil olursa mecmû`-nas olan mahallerde fetvâ-yı şerîfe ve fermân-ı münîfin mazmûn-ı sa`âdet-makrûn olan ve aşağıda ve cümle gazât-ı İslâmı haber ve agâh edüb ihyâ-i dîn-i mübîn ve ibkâ-i şerî`at-ı seniyye-i fahru'l-mürselîn içün gayret ve dâmin-i der-meyân ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr o-lan tevâif-i mezbûrunu bi'l-cümle yerlerinden ihrâc ve ser-dârlarının bayrâğı altına cem` ve vakt ve zamânıyla gelüb me'mûr oldukları sefer-i hümâyûnumda mevcûd bulunmaları içün herbiriniz ikdâm ve edâ-yı farîza-ı cihâd ve kıyâm ile tah-sîl-i sa`âdet ve erine bezl-i makdûr eyleyesiz ve siz ki ser-dârlarsız (ve siz ki serdârlarsız) bu sene-i mübârekde muzam-mim olan gazve-i yemuma(يمورة) ve cihâd-ı hümâyûnuma sa'ir senelerden ziyâde `asker-i tedârike fermânım olmuşdur ve siz-ler bu husûs içün makzû` ve muvazzaf kul tâifesinden olub sizden bu sene-i mübârekede her vechle gayret ve tahmîn-i me'mûl-i hümâyûnum olmağıyla ve fetvâ-yı şerîfe mûcebince sâ-dır olan fermân-ı `alişânım mazmûn-ı münîfinde cümleniz ha-berdâr olub `umûmen yoldâşlarınız ile ma`iyyet ve mürâca`at ve bir gün mukaddem hareket ile bayrâklarınız-ı açub neferâ-

tınızı cem` ve mükemmel ve müsellah böyle tüfenkler ile önlerine düşüb esnâ-yı tarîkde meks ve arâm ve re`âyâ fukarâsına rencîde eylemeyüb ber-vech-i müsâra`-ı ma'hûr olduğunuz üzere nevrûz-ı fîrûzda Edirne sahrâsında Resûl-i Hüdâ vâcib-i kibriyâ Hazret-i Muhammedü'l-Mustafa Sallallahu Aleyhi Vesellem hazretlerinin livâ-i şerîfleri sâyesinde mevcûd bulunmağa ikdâm-ı tâm ve sa`y-ı ihtimâm eyleyesiz inşaallahu teâla sahîhü'l-esâmî olanlar odasına ve esâmiyye çâlık olanlar tashîh ve kuloğulları müceddid eder gah ve korucu ve oturâk olanlar dahî kânûn-ı kadîm üzere me'mûr oldukları Asitâne-i Sa`âdetim muhâfazasında ikâmet edüb hidmet-i lâzimelerinde mecd ve sa`y olalar şöyle ki verilen fetvâ-yı şerîfe ve fermân-ı `alişânın mazmûn-ı münîfin-i a`lâ ve aşâğıda ve cümle yoldâşlar ile ma`an gelüb sebîl-i cihâdda mevcûd bulunmayub bu emr-i celîlde tevhîr ve tekâsül veyâhud bir ferd müsâmaha ve hayyız-ı haraketlerde gerüye kalmalarına müsâ`ade eylemek ikmâliniz olur ise `adem itâ`at ve rızâullaha muhâlif hareket etmeniz el-`iyâz-ı billahi teâla ahiretde eşedd-i `ukûbât alihiyyeye muzahher olmağa müstehakk olduğunuzdan mâ`adâ bundan sonra devlet-i `aliyyem tarafından mağîniş(مغبنش)ler ta`yin olunub olmakûleleri bulundukları mahallerde fetvâ-yı şerîfe mûcebince haklarında tertib ve cezâ olunması müte`ahhid ve muhakkakdır bildik ve agâh olmadık demeyesiz encâm-ı kârî mülâhaza edüb ana göre hareket ve hilâfından ihtirâz eyleyesiz ve sen ki sürücülerin hidmetine me'mûr olan zîde kadrehusun tam`-ı hâme düşüb mücerred celeb-i mâl içün ihrâcına me'mûr olduğun tavâif-i mezbûrundan bir serdâr vekîlî ve çavuş ve mumcu ve serdâr ve'l-hâsıl bir nefer kalmak ihtimâli olur ise sen ki dahî `adem ta`yin ve tam`-ı hâmın olmayub giddüğünüz ahere verilmekle iktifâ olunmayub muzahher-i `itâb(عتاب) olmak muzarrardır ana göre mülâhaza edüb fetvâ-yı şerîfe mûcebince

sâdır olan fermân-ı `alişânımın mazmûn-ı münîf ile muhâsıl ve icrâsında bizler kudret edüb hilâfından be-gâyet ictinâb eyleyesin deyu bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçerilerim ağası olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem Vezîrim İsmail Paşa adamallahu teâla iclâlehu tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfe ve dergâh-ı mu`allâm yeniçerilerim ocâğının gedüklülerinden `imdetü'l-emâcid ve'l-a`yân hâliyan Başpayâ-başı olan Receb zîde mecdehu sürücü ta`yin vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı müşârün-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb dahî min-ba`d hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz bu bâbda sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ`ımın mazmûn-ı münîfiyle `amel olasın şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâhir-i Cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Vasele fî 25 Şa`bâni'l-Mu`azzam sene 1104.

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asaluhu'l-`âlî bi'l-hattı'ş-şerîf nemegahu'l-fakirullahu subhâne Mehmed el-kâdı be-Kostantiniyyetü'l-mahmiyye `afa `anhu.

S.107 b.331 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'ddevlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa`âdet ve iclâlü'l-mahfûf be-sınuf-ı `avâtıfu'l-mülkü'l-a`la Diyarbekir vâlisi olub Anadoluda `asker teyessirine me'mûr olan Vezîrim Mehmed Paşa adamallahu teâla iclâlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: bi-`avnehu `inâyet bu sene-i mübârekede muzammim olan sefer-i hümâyûnuma me'mûr vüzerâ-yı

`azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı mu-
`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûnum def-
ter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tı-
mâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe kudreti olan sipâhi-
zâdeler ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ve
sebîl-i dîn-i mübînde hidmeti sebkat edüb hîn-i yoklamada e-
sâmiyye çâlık olanlar ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve
cebeci ve topçu vesa'ir tavâif-i `askeriyye evvel-i Rebi`de
Edirne sahrâsında mevcûd bulunmak üzere me'mûr olub sen ki
vezîr-i müşârün-ileyhsin senden bu husûsda sadâkat ve istikâ-
met ve basîret ve intibâh üzere hidmet-i me'mûl-i hümâyûnum
olmağıyla sen `asker tesyirine ta`yin olunub sana bundan ak-
dem emr-i şerîfim gönderilmiş idi hâliyan bi-`avnehu teâla
ordû-yı hümâyûnumun Şa`bâni'l-mu`azzamın onbeşinde Edirnede
nehâzat(نهاضت) ve `azîmet içün hatt-ı hümâyûn şevket-mak-
rûnum sâdır olub sefer-i hümâyûnum me'mûr olan vüzerâ-yı `a-
zâm ve mirimirân-ı kirâm ve mir-livâ-i sa'ir tavâif-i `aske-
riyyenin vakt-i merkûmdan mukaddem bi-eyyi vech-i kân gelüb
Edirnede ordû-yı hümâyûnum mülhakk ve münazzam olmaları ehemm-
i mühimmâtdan olmağıyla imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi
fermân-ı şerîfimin mazmûn-ı münîfin taraf(taraf)-ı işâ`at ve
mukaddeman ve hâliyan me'mûr olduğun üzere memerrekde ve ye-
mîn ve yesârında vâki` olan gerek vüzerâ-yı `azâm ve gerek
beğlerbeği ve sancâkbeği vesa'ir tavâif-i `askeriyye der-tev-
kî eylemeyüb kaldırıb `acele tesyir ve inşaallahu teâla ordû-
yı hümâyûnum Edirneden hareket eylemezden mukaddem iki konağı
bir ederek gelüb erişmek üzere muhkem-i tenbih ve te'kîd ey-
leyüb bi'z-zât gedüğe varmak mümkün olmayan mahallere dahî
mu`temed ve müstakîm adamlar gönderüb göreyim seni bu bâbda
tab`-ı hümâyûnum muvâffak-ı hidmetde bulunmağa makdûrun sarf
eyleyüb tekâsül ve te'hîrden ve bu bahâne ile bir ferde zulüm

ve ta`dîden ziyâde ihtirâz üzere olub bu husûs içün tekrâr tenbih-i hümâyûnum sudûruna hâcet komayub encâm-ı kârî mülâhaza ile bezl ve sa`y-ı kudret eylemek bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki (boş) vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb dahî sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin emr-i şerîf sana vardığu gibi fermân-ı şerîfimin mazmûn-ı münîfin taraf(taraf)-ı işâ`at ve mukaddeman ve hâliyan me'mûr olduğun üzere memerrekde ve yemîn ve yesârında vâki` olan gerek vüzerâ-yı `azâm ve gerek beğlerbeği ve sancâkbeği vesa'ir tavâif-i `askeriyye der-tevkî eylemeyüb kaldırıb `aceleten tesyîr ve inşaallahu teâla ordû-yı hümâyunum Edirneden hareket eylemezden mukaddem iki konâğı bir edüb gelüb erişmek üzere muhkem-i tenbih ve te'kîd eyleyüb bi'z-zât gedüğe varmak mümkün olmayan mahallere dahî mu`temed ve müstakîm adamlar gönderüb göreyim seni bu bâbda tab`-ı hümâyûnum muvâffak hidmetde bulunmağa makdûrun sarf eyleyüb tekâsül ve te'hîrden ve bu bahâne ile bir ferde dahî zulüm ve ta`dîden be-gâyet ihtirâz üzere olub bu husûs içün tekrâr tenbih-i hümâyûnum sudûruna hâcet kalmayub encâm-ı kârî mülâhaza ile bezl ve sa`y-ı kudret eyleyüb bu bâbda vârid olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfiyle `âmil olasın şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Receb li-sene erba` ve mi'ate ve elf (Evâsıt-ı Receb 1104)

be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Mutâbıku'l-asluhu'l-vâcibü'l-esâ`( ع ا ) hurrîre el-fakirullahu subhâne teâla Abdülhalim el-kâdı `imdehu Amidü'l-mahrûse `afa `anhu ve gafarelehu.
Sefer-i hümâyûn nusret-makrûn bu bâbda vâli-i vilâyet-i Diyarbekire Mehmed Paşa Hazretlerine vârid olan fermân-ı celîl dir.

S.107 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdinü'l-fezâ'il
b.332 ve'l-kelâm Harpurt ve Malatya ve Sivas ve Sancağı ve Tokad ve Turhal ve Zile ve Amasya ve Çorum ve Kangrı(Çankırı) ve Bolu ve Kastamonu sancâkları ve Sabanca ve ol civâmende vâki` kuzât efendiler zîdet kazabânihüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve vilâyet-i mezbûrlarda vâki` elviye-i müslimleri zîde kadrehüm ve sa'ir a`yân-ı vilâyetin iş erleri size inhâ olunur ki: bi-`avnehu te`âla bu sene-i mübârekde muzammim olan sefer-i hümâyûna me'mûr vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı mu`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûn ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe kudreti olan sipâhî-zâdeler ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı `âlî yeniçerileri ve sebîl-i dîn ü mübînde hidmeti sebkat edüb hîn-i yoklamada esâmisi çâlık olanlar ve korucu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topçu ve sa'ir tavâif-i `askeriye-i evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve evvel-i Rebi`de Edirne sahrâsında mevcûd bulunmak üzere me'mûr olub bundan akdem tenbih ve i`lâm içün sûret-i emr-i `âlî tarafımızdan buyûruldu ve adam gönderilüb hâlâ bi-`avnehu teâla ordû-yı hümâyûn Şa`bâni'l-mu`azzamın onbeşinde Edirneden hareket ve `azîmet içün hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn sâdır olub sefer-i hümâyûna me'mûr vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve sa'ir tavâif-i `askeriyye der-tevfîk ve teşvîk eylemeyüb vakt-i merkûmdan mukaddem bi-eyyi vech-i kân kaldırılub `acâleten tesyîr ve inşaallahu teâla ordû-yı hümâyûn Edirneden hareket etmezden mukaddem iki konâğı bir ederek varub erişmeleri bâbında tekrâren der-devlet-i `aliyye-i şehriyâriden tarafımızdan hitâben mü'ekkide fermân-ı celîlü'ş-şân vârid olmağıyla sûret-i ihrâc ve mûcebince buyûruldu-yı tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-

akrân ağalarımızdan İsmail Ağa zîde kadrehu gönderilmişdir vüsûlünde gerekdir ki sûret-i fermân-ı celîlü'ş-şân ketb-i siccilâne tescîl ve beher kazâda (S.108) ahâli-i vilâyet muvâcehelerinde kur`an vâcihalarından edüb tavâif-i merkûmunda olanlar bu vakt-i zamân-ı sa'ire kıyâs etmeyüb sâdır olan fermân-ı `alişân mûcebince bir an ve bir sâ`at te'hîr ve teveffuk etdürmeyüb evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve vakt ve zamânıyla varub Edirnede ordû-yı hümâyûn mülhakk ve münazzem olmaları içün kemâ yenbeği tenbih ve te'kîd eyleyesiz şöyle ki bundan sonra haberi olan fermân-ı celîlü'ş-şân mûcebince hareket ve `azîmet etmeyüb ihmâl ve müsâmahadan nâşî vakt ve zamânıyla varub me'mûr oldukları mahallerde mevcûd bulunmayub evlerinde bulunur ise inşaallahu teâla karîb ve `akîb hîn-i vüsûlümüzde amân ve zamân verilmeyüb veyâ ellèri bobuş-(بوبوش)larına eşedd-i `ukûbet ile cezâları verilür sa'ir mûcebe `ibret olunmaları mukarrerdir ve muhakkak bilüb ana göre muzahhere ve intibâh üzere olub mûceb-i fermân ve mazmûn-ı buyûruldu ile `âmil ve hilâfında hazâ(خزا) olunmak. fî 18 Ş(Şa`bân) sene 1104.

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Tekrâr sefer-i hümâyûn içün vâli-i Diyarbekir devletlî Mehmed Paşa hazretlerinin buyûruldusu.

S.108 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdinü'l-fezâ'il
b.333 ve'l-kelâm Edirneden Anadolunun orta kol nihâyeti Diyarbekire varınca yol üzerinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` kethüdâ yeri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki i`dâ-yı dîn ve küffâr-ı duzah-ı karînü'l-küfr vâhidet-i fahvâsı üzere birbirlerine te`âvün ve tezâhür ile memâlik-i İslâmiyeden ba`zı bilâda müstevlî olmağla i`lâ-i kelime-i dîn ve def`-i mazarret-i muhâribin içün

işbu sene-i mübârekede sefer-i hümâyûn nusret-makrûnum mukarrer ve muhakkak olub el-akdem-i kâlâ kadem(قالاقدم) bu vakitde cihâda kudreti olan `âmme-i mü'minîn ve kâfe-i muvahhidin üzerlerine gazâ farz-ı `ayn olub bâ-husûs harbî kefere bilâd-ı İslâmiyeden ba`zı beldeye müstevlî olmağla taraf-ı hümâyûnumdan kefere-i mezbûre ile mukâbele ve mukâbeleye me'mûr olan tâifeden ba`zı itâ`at ve imtisâl etemeyüb bilâ-gadr-ı şer`î gitmeseler ol gitmeyenler ism-i `azîm ile asım olub dünyâda ta`zîr-i şedîd olunurlar ve ahiretde muzahher eşedd-i `ukûbâtu'l-hiyye olmağa müstehakk olurlar deyu fetvâ-yı şerîfe verilüb ve altı bölük halkı muhâribîn ile mukâtele içün ta`yin olunmuş devlet-i `aliyyemin muvazzaf kullarından olmağla sefer-i hümâyûn nusret-makrûnum me'mûr ve nevrûz-ı fîrûzda `alî eyy-i hâl Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnumda `asker-i nusret-i eserde mevcûd bulunmaları bâbında hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnumla emr-i şerîfimle sâdır olmağla ocâkları tarafından mektûb tahrîr ve sipâh ve silâhdâr çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) çavuş ve (boş) çavuş zîde kadrehümâ sürücü ta`yin ve ber-vech-i ta`cîl irsâl olunmuşlar idi imdi vakt-i mezbûr mürûr edüb ve tuğlar çıkub inşaallahu teâla Şa`bâni'l-mu`azzamın evâsıtında ordû-yı hümâyûnumun Edirneden hareket içün müceddeden hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum sâdır olub vech-i meşrûh üzere taraf taraf evâmir-i `aliyyem gönderilüb tenbih-i hümâyûnum olunub vakt-i hareket-i karîb ve sizler dahî evleriniz ve yerlerinizden hareket ve sefer-i hümâyûnum içün `azîmet etmediğiniz mesmû`-ı hümâyûnum olmağla bundan akdem verilen fetvâ-yı şerîfe ve sâdır olan hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnum mûcebince bu def`a dahî tekrâren isti`câliniz içün ocâkları tarafından sipâh ve silâhdâr çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) ve (boş) çavuşlar zîde kadrehümâ sürücü ta`yin ve ber-vech-i

ta`cîl irsâl olunmuşlardır imdi siz ki kethüdâ yerlerisiz bundan akdem fetvâ-yı şerîfe ve hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnumla mu`anven sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi üzere herbiriniz taht-ı hükûmetinizde olan altı bölük halkı evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bayrâklarınız-ı açub önlerine düşüb ve esnâ-yı tarîkde min-ba`d meks ve arâm etmeyüb me'mûr olduğunuz üzere Edirne sahrâsında Cenâb-ı Resûl-i Ekrem Sallallahu Aleyhi Vesellem hazretlerinin livâ-i şerîfleri sâyesine erişüb mevcûd bulunmağa ziyâde ikdâm eyleyesiz ve siz ki altı bölük halkısız bu husûs içün mevzû` kul tâifesinden olub sizden bu sene-i mübârekede her vechle gayret ve hamiyetde me'mûl olmağla bundan akdem verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnumla mu`anven sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîf üzere mükemmel silâh ve pusâtınız ile me'mûr olduğunuz vakitde Edirne sahrâsında mu`asker-i nusret-i eserde mevcûd ve sebîl-i cihâdda bezl-i mechûr ile tahsîl-i sa`âdet dârîne ihtimâm eyleyüb `adem-i itâ`at ve imtisâlde herbiriniz ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz ve siz ki kethüdâ yerlerisiz şöyleki bu bâbda verilen fetvâ-yı şerîfe ve emr-i şerîfim mûcebince vakt ve zamânıyla mevcûd bulunmayub bu emr-i celîl ve hatîrda tekâsül ve ta`zîr ve yoldâşlardan nefere müsâmaha edüb hîn-i hareketinizde gerüye kalmalarına müsâ`ade eyleyesiz hakkınızdan gelünür ve siz ki altı bölük yoldâşları siz bu vakti sa'ir mahalle kıyâs ve içlerinizden her kim bu sene-i mübâreke me'mûr olduğu gaze-i hümâyûnum gelmeyüb `adem-i itâ`at ve rızâullaha muhâlefet eder ise verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince iyâzen billahi teâla ahiretde eşedd-i `ukûbâtu'l-hiyyeye muzahher olmağa müstehakk olduğundan mâ`adâ bundan sonra taraf-ı devlet-i `aliyyemden müfettişler ta`yin olunub olmakûleleri buldukları mahallerde fetvâ-yı şerîfe mûcebince haklarında tertib-i ce-

zâ olunması mukarrer ve muhakkakdır bilmedik ve agâh olmadık demiyesiz encâm-ı kârî mülâhaza edüb ana göre hareket ve hilâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz ve siz ki sürücülersiz tam`-ı hâme düşüb mücerred celb ve emvâl içün ihrâcına me'mûr olduğunuz altı bölük halkı kethüdâ yerleri ile ma`an evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve mahalline irsâl ve îsâl sizin dahî tekâsülünüz istimâ` olunur ise gediklerinizi ahere verilmekle iktifâ olunmayub muzahher `itâb olmanız mukarrerdir ana göre mülâhaza edüb bundan akdem verilen fetvâ-yı şerîfe ve hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnumla mu`anven sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi icrâsına vakit ve ihtimâm eylemeniz içün ağaları tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağaları tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb dahî min-ba`d hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyüb emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi ile `amil olasız şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Recebi'l-müreccb li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Recebi'l-Müreccb 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sol üst kısma düşülen şerh kaydı): Altı bölük tâifesinin sefer-i nusret-makrûn içün vârid olan fermân celîlü'ş-şândır.

S.109 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdinü'l-fezâ'il
b.334 ve'l-kelâm Harpurt(Harpurt) ve Malatya ve Sivas sancâğı ve Tokad ve Zile ve Amasya ve Çorum ve Kangrı(Çankırı) ve Bolu ve Kastamonu sancâklarında ve Sabanca varınca ol tarafda olan kuzât efendiler zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-emâcidühü ve'l-a`yân-ı vilâyet-i mezbûrda vâki` elviye-i mütesellimleri zîde mecdehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sa'ir a`yân-ı vilâyet (ve) iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: inşaalahu teâla bi-`avnühü te'yide ve hüsn-i tevfîka niyet-i hâlis ile

i`lâ-i kelime-i dîn-i def-i mazerret-i şerîkin içün sâl-ı münhakil(منخفر) mâlda muzammim olan gazve-i Simun(سيمون) ve cehr-i hümâyûna sa'ir senelerde ziyâde kesret-i cünûd ve ifrit-i iktizâ edüb esrâr-ı küffâr-ı mehâzîn-i duzah-ı karâr suğûr-ı İslâmiyeden bir mahalle-i seviye-i kasd ile hareket ve bereket eylemezden mukaddem `asker-i nusret-i eserin tevcih ve `izzetleri fermân olunub `umûmen Anadoluda vâki` vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı mu`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûn ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe kudreti olan sipâhî-zâdeler ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i mübînde hizmet-i sebkat edüb ve hîn-i yoklamadan esâmiyesi çâlık olanlar ve korucu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topçu ve sa'ir tavâif-i `asker inşaallahu teâla alî eyyi hâl evvel-i Rebi`de Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûna mülhakk ve mülâkî olmak üzere sefer-i hümâyûna me'mûr olub husûs-ı harbî kefere bilâd-ı İslâmiyeden ba`zı yerde müstevlî olmağla taraf-ı hümâyûn-ı şehriyâriden kefere-i mürûr ile mukâbele ve mukâbeleye me'mûr olan taifeden ba`zısı itâ`at-ı emsâl etmeyüb bilâ-gadr-ı şer`î gitmeseler ism-i `azîm ile âsim olub dünyâda ta`zîr-i şedîd olub ve ahiretde muzahher-i şedd-i `ukûbatu'l-hiyye olmak müstehakk oldular deyu fetvâ-yı şerîfe verilmekle mûcebince tavâif-i merkûm bir gün ve bir sâ`at evvel evlerinden ve yerlerinden ihrâc-ı vakt-i zamânıyla Edirne sahrâsında `asker-i nusret-i esere irsâl olunmaları ehemm-i mühimmât ve yeniden olmağla ol ecilden `umûmen Anadoluda `asker-i ihrâc ve tesyiride der-devlet-i `aliyye-i şehride tarafımıza sipâriş-i fermân-ı celîlü'ş-şân vârid olmağla sûret-i ihrâc ve mûcebince tarafımızdan buyûruldu-yı tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân

ağalarımızda (boş) zîde kadrehu gönderilmişdir vüsûlünde gerekdir ki sûret-i fermân-ı celîlü'ş-şân beher kazâda ahâli-i ve dirîn(دیرین)-i vilâyet ve mülâhî ve nidâ` ve sicilâne tescîl edüb tavâif-i merkûmunlarda olanlar ve zamânı sa'ir kıyâs etmeyüb fermân-ı celîlü'ş-şân mûcebince tevcih ve `izzetleri i`lâm içün izhâr-ı nidâ etdürüb kemâ yenbeği tenbih ve te'kîd eyleyesiz şöyleki fermân-ı celîlü'ş-şân mûcebince hareket ve `azîmet-i ihmâl ve müsâmaha ve te'hîr ve tevkî cevâz verüb vakt-i zamânıyla me'mûr oldukları mahalde mevcûd bulunmaya hakk olurlar ise inşaallahu teâla hîn-i vüsûlümüzde agâh ve zamân vermeyüb eşedd-i `ukûbet iken haklarından gelenleri mukarrer ve muhakkak bilüb enâr-ı basîret ve itinâh üzere olub mûceb-i fermân ve mazmûn-ı buyûruldu ile `âmil ve hilâfında hazer olunmak.fî 2 Ş(Şa`bân) sene 1104.

S.109 b.335 `İzzetlü ve faziletlü Harpurt kâdısı (boş) efendi (boş) hazretlerinin huzûrlarına der-da`vât-ı sâfiyat-ı encâfından sonra fehâya inhâ olunan oldur ki: hâliyan taht-ı hükûmetinizde vâki` yasâkcı olan yoldâşlar ref` olunub yedlerine asılub sâbık üzere işbu binyüzdört Şa`bân senesi ve Zi'l-ka`de senesi altı aylık olmak üzere dergâh-ı `âlî yeniçeriyândan Yusuf Beşe nâm yoldâşı kazâ-i mezkûreden yalnız bir değnek verilüb yasâkcı nasb ve ta`yin ve irsâl kılındı vüsûlünde olugeldüğü mu`tâd ve kadîm üzere mezbûru yasâkcılık umûrunda istihdâm etdürüb aherden bir ferdi dahî ta`arruz etdürmeyüb düşen husûslarını bi-hasebi'ş-şer` ve'l-kânûn her vechle imdâd ve i`ânet edüb hilâf-ı şer`i'ş-şerîf bir kimesne rencîde ve remîde etdürmeyesiz bâkî `ilm-i fazîlet der-seccâde-i şerî`at dâm-ı ba`dehu.Tahrîren fî şehr-i Şa`bân li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Şa`bân 1104).

Hassa-ı Hassadan Mehmed Ağa,Kethüdâ-yı Yeniçeriyân

S.109 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazle-
b.336 hu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emîni ve kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve alaybeği vekîlî ve a`-yân-ı vilâyet ve sa'ir iş erleri size inhâ olunur ki: hâliyan hatt-ı hümâyûn sa`âdet-makrûn ile iskânı fermân buyûrulan Çingan tâ'ifesinden Cedidli ve Küçüklü ve Beyatili ve Afşar-ı Harmendeyi (افشار حرمنديم) cemâ`atleri iskânda aybâ(ايبا) ve tahrîr-i takrîr etmeyüb `isyân üzere olub kalkub bu tarîklede firâr etdiklerini hâliyan Ruha Beğlerbeği si sa`âdetlü Hüseyin Paşa bizleri mektûb-ı şerîfleriyle haberdâr ve agâh etdiklerinde mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki hükûmetiniz kurrâları ahâlilerine adamlar ta`yin edüb ve derbend olan boğazları ve ba`zı yerleri gereği gibi hıfz ve hirâset ve tağyir-i `âmm edüb zikr olunan cemâ`atlerin Badılı `aşiretin ol tarafdan mürûr ve `ubûr edenlerin bir ferd evlerin ve adamların geçürmeyüb bâşın-ı Padişahın mâlları sizlerin olmak üzere mevzi`de ta`yin ve ihtimâm icâbı adamlar ta`yin ve muhkem-i tenbih edüb şâkî mezbûrlardan bir ferd evlerini ve adamların mürûr etdirmeden ihtirâz ve sonra hilâf-ı sâdır olursa nedâmet çekmeniz emr üzeredir imdi ana göre hareket ve basîret üzere olub mûcebiyle `âmil olasız.fî 26 Ra (Rebi`ü'l-ahir) li-sene 1104.

Hassa-ı Hassadan Mehmed,Kâim-makâm-ı
Diyarbekir ,hâlâ

S.110 Nişân-ı `alişân-ı mekân-ı Sultân ve tuğrâ-yı gar-
b.337 râ-yı cihân-ı hâkânî hüküm oldur ki:

Bundan akdem memâlik-i mahrûsede olan ehl-i zimmetin ru'us üzerine mazrûb olan cizyelerinin cânibinde olan şürût ve kuyûdu vech-i şer`î üzere mürâca`at olunmağıyla ehl-i zimmetin ahvâlî perişân ve beyne'l-memâlik ahvâl-i emvâl-i meşrû`asında olan mâl-ı cizye gereği gibi mazbût ve mahfûz

olmadığından zâyi` ve telef olmağın bu bâbda Hazret-i İmam-ı Azam ve e'imme-i Hanifenin mezhebine muvâfık Ömer ibn-i el-Hattab radıyallahu teâla anh hazretlerinin sahâbe-yi kirâm rıdvânullahu teâla `aleyhim ecmâin mahzarında cibâyet etdikleri vech-i üzere fakîr-i mu`atemelden oniki dirhem fıdda yahud bedeli bir şerîfi tavâssut-ı hâl olanlarda ve yiğirmidört dirhem fıdda yahud bedeli iki şerîfî müzâhirü'l-gınâ mekserden kırksekiz dirhem fıdda yahud bedeli dört şerîf altun a`lâ ve evâsıt ve edna i`tibâriyle cem` ve cibâyet olunmak bâbında sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn mûcebince fermân olunmuş idi lakin zikr olunan vechle ve esnâf-ı sülüs i`tibâriyle ehl-i zimmetin cizyeleri binyüziki ve binyüzüç senelerinde cibâyet eylemek içün ta`yin olunan `âmillerin ba`zıları tam`a düşüb a`lâ ve evâsıt olanlardan ol minvâl üzere cem` ve tahsîl ve yedlerine edna tezkereleri verüb hîn-i muhâsebede a`lâ ve evâsıt tezkerelerin-i verecek zımmî az bulunmağıyla veremedik deyu tezkerelerin-i ibrâz ve cibâyet-i mîriye teslîm ve edna cizyesi aldım deyu kâğıd ile muhâsebesin-i kapadub bundan mâ`adâ nice dürlü hîle ve hud`a ile cânib-i mîriye küllî gadr ve hayâtları zâhir olmağın ehl-i zimmetin mahallesinden `ale's-seviye cizyeleri cibâyet olunmağa mesâ`-ı şer`î var ise bu bâbda olan meşakkat ve gâ'ile bir taraf ve mâl-ı cizye dahî mazbût ve mahfûz olur idi deyu `ilmü'l-`ulemâ-i mübtehirin bi'l-fi`il Şeyhülislam ve Rumeli Kadıaskeri adamallahu teâla fezâ'ilühümâdan istifâr ve istifta olundukda ketb-i mezhebde e'imme-i Hanifeden cevâzına kavl görülmüşdür lakin bu husûsda e'imme-i mezhebimiz kavilleri ile `amel olunmağda gayret ve meşakkatde olunmak e'imme-i müctehidinden sâhib-i mezheb-i âhir olan imâm-ı müctehid kavlî ile `amel câiz eddüğüne mezhebimizin e'imme-i müte'hirininden akvâl-ı kesîre vardır cizye husûsu ise bir emr-i `azime-i küllî derki

muhâfaza-i dîn ve devletin emrinin ekseri ana kanutdur e'imme-i dîn-i müctehidlerinden çoğu merâtib-i mezbûre üzere cem` olunmayub fakîr ve ganîden noksân alınmağa zâhiblerdir e'imme-i mezbûreden ba`zıları dahî kırk dirhem gümüş yahud altundan bedeli alınmak üzere zâhib olmuşlardır bu takdîrce fakîr ve ganîden `ale's-seviye ikişer eşrefî alınmağa emr-i şerîf sâdır olsa kadîmden taleb ve ahz etdikleri vech-i nâ-meşrû`-dan ictinâb ve ehl-i zimmet fukarâsı dahî kadîmden veregeldikleri nısf mertebesi tenzîl olunmağla muzahher merhamet olmuş olurlar deyu hâab-ı bâ-sevâbları rikâb-ı hümâyûn şevket-makrûnum `arz ve telhis olundukda işbu binyüzdört Cumâdiyi'l-ahirenin gurresinden memâlik-i mahrûseden olan ehl-i zimmetin fakîr ve ganîsinden `ale's-seviye ikişer şerîfî altun cibâyet ve tahsîl olunmak şer`-i şerîfe mesned olunmağla fimâ-ba`dehu `âmillerin hîle ve hüd`ası bir taraf olmak üzere izn-i hümâyûnum sâdır olub minvâl-i muharrer üzere ehl-i zimmet nasârâ ve yahuda tâifelerinin cizyeleri `ale's-seviye ikişer şerîfî altun ahz olunmak üzere Diyarbekir eyâletinde vâki` Pertek ve Mazgird ve Sağman ve Çemişgezek ve Harput kazâlarında sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmet nasârâ ve yahûda tâifelerince târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere cizyeleri cibâyetine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve a`yân Ali zîde mecdehunun yedine verilen mühürlü ve imzâlu defterde mezkûr kazâların herbiriylede senede ve herbir karyesinde sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin bir ferdî hâric kalmamak üzere cizyeleri alınub edâ-i cizye etdüğü ma`lûm olmak içün evâsıt-ı mihriyle mahtûm yedine cizye kâğıdı verilüb edâ-i cizye eyledüğü ve kankı karyeden eddüğü isim ve nisbeti ile deftere kayd olunub ve cibâyetine me'mûr olanlar takdîr ve ta`yin olunduğu mikdârdan bir akçe ve bir habbe ziyâde almayub ve cem` eyledüğü cizyenin akçesin-i teslîm-i hazîne-i `âmirem eyledikde ve muhâ-

sebesi görüldükde rûz-nâmçe ve harç muhâsebe nâmına kendüsünden bir şey' taleb olunmamak üzere tahsîl etdüğü cizye ne mikdâr ise her re's cizyenin onikişer para asl-ı mâl cizyeden kendüsüne ma`işet olmak üzere taraf-ı mîrîden mahsûb oluna ve bundan mâ`adâ her re's cizyeden bir para cizye muhâsebe cesimi ve kâtiblerine ücret-i kitâbet verilmek üzere taraf-ı mîrîden mahsûb oluna ve bundan mâ`adâ ehl-i zimmetden cizye-i mevzû`-ı mu`ayyenelerinden ziyâde bir nesne alınduğu istimâ` olunur ise gerü ashâbına redd etdirilüb ahvâlleri der-devlet-i medâra `arz oluna ve ehl-i zimmetde üzerine edâ-i cizye lâzım gelenlerden eğer bir ferd züll ve sağâr ile cizyesin-i vermeyüb bir tarîkle ihtifâ veyâhud firâr eder ise edâ-i cizyeden imtinâ` eyledüğü zâhir oldukda rekabesi üzerine mazrûbe olan cizyesi alındıkdan sonra eşedd-i `ukûbet ve nekâl ile ma`âkib olunur ve bundan mâ`adâ memâlik-i mahrûsede vâki`cümle evkâf kurrâsında sâkin olan ehl-i zimmetin ve havâss-ı salâtîn ve vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân ve mirlivâ ve sa'irler ağa ocâklıkları ve muhasıllık ve voyvodalıklara dâhil ve ba`-zı esbâba binâ'en maktû` olanlar gerek râhib ve gerek bi-tarîk ve kays(قيس) ve gerek bir tarîkle ellerine berât alub tercümânlık ve müslimlerin ve mu`âfiyet iddi`âsından olanlar madam ki iktisâb ve `amele kâdir olub iktisâbda mâni` olur zamânda ve marâzat ve mağlûda olmak gibi veyâhud ekser-i `âminde marîz olmaklık gibi i`zâr-ı sahîhası olmaya sa'ir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub `âmmenin beyninde şâyi` ve meşhûr ve bîrûn tafzîl alına nâsda mezkûr olan kavl ile ruhbândan cizye alınmaz deyu ta`allül ve edâ-i cizyeden imtinâ` etdirmeyüb bu makûlenin cizyeleri vech-i sâbık üzere `âmil mezbûr cibâyet edüb ba`dehu her vakfın defterde tahsîl olunur kaç re's cizyesi var ise vakfı alınugeldüğü cizye hesâbı üzere evkâf-ı mütevellilerini taraf-ı mîrîden teslîm olunub ve ba`-

zı cizyeleri gayr-i mahsûle olan evkâfın dahî seneyn-i mâziyede cizyeden vakfı ne mikdâr mahsûl mahsûb olmuş ise senelerinin ihtilâfına göre hâlet ve satîsı(طبی) i`tibâr olunub ol vechle taraf-ı vakfı `aid olacağı cizyeleri mîrîden mütevellilerine teslîm olunmak üzere cizyelerin cümlesi `ale's-seviye yed-i vâhidden cem` ve tahsîl olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmağın bu berât-ı sa`âdet-i ayât ve behcet-i gâyâtı verdim ve buyûrdum ki: siz ki kâdılar ve a`yân-ı vilâyetin iş erlerisiz himâye tarîkiyle ehl-i zimmet bir vechle sâhib-i çıkmayub zikr olunan kazâlarda ve nevâhisinde vâki` sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmet nasârâ ve yahûdi tâifelerinin târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri minvâl-i meşrûh üzere `ale's-seviye yed-i vâhidden her bir neferinden ikişer şerîfî olmak üzere `âmil-i mezbûr cibâyet edüb gerek bağ ve bağçe ve değirmen ve çiftlik ve sa'ir `alâmetinizde olan ehl-i zimmetin cümlesinden `ale's-seviye cizyelerin-i aldırıb bir ferde himâye ve ketm ve ihtifâyı ihtiyâr ederler ise mu`âtab olmanız mukarrerdir ve sen ki zikr olunan kazâlarda vâki` olan ehl-i zimmet nasârâ ve yahûdi tâifelerinin cizyeleri cibâyetine me'mûr-ı mübâşirin sene-i mezbûre mahsûb olmak üzere fermân olduğu üzere cizyeleri mâlı tahâmıyla mübâşiret eyledikde başka başka defter düşüb kasabada olanları mahallesi ve babaları ve kendülerinin isim ve resimleriyle ve karyede olanları dahî kendünün karyesi ve babalarının isimleri ve şöhretleriyle `ale'l-esâmî defter edüb hîn-i muhâsebede cizye muhâsebesi kalemine teslîm etmek üzere hıfz edüb keferesin-i ve derûn-ı berâtda mezkûr olan şürût ve kuyûdun icrâsına ihtimâm edüb hilâfından ihtirâz eyleyeler şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis `aşer min Cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(13 Cumâdiyi'l-Ula

1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.111 b.338 Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı kalem ve mûceb-i tastîr-i hitâb-ı rakam oldur ki: Harpurt sancâğında Kuzabad nâhiyesinde mezra`-ı Aligölü ve gayride üçbinyüzaltmış-iki akçe tımâr mutasarrıf olan Cafer sâhib-i ferâğı olub Engürüs seferine cebellüsü varub memâlik-i mahrûsede cebbellü ref` olunub mîrî içün cebellü bedellisin-i fermân olundukda mîrîsi edâ ve yedine hazîne temessükü verildüğü içün tımârı mahlûl oldukda vâli-i sâbık tarafından Yusufa tevcîh olunub taht-ı tasarrufunda iken sâbık livâ-i mezbûr Alaybeğisi İbrahim tekrâr Cafer içün hilâf-ı inhâ `arz edüb tevcîh olunmak işbu dârende-i hurûf orta boylu karagözlü karakaşlu Yusufa gadr olunduğuna yine ibkâ ve mukarrer kılub vermek bâbında livâ-i mezbûr Alaybeğisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrehu `arz ve i`lâm etmeğin sancâğında sâkin olub alaybeğisi bayrâğı altında sefere eşmek şartıyla hilâf-ı inhâ eden Cafer tahvîlinde merkûm Yusufa ibkâ ve mukarrer kılub binyüzdört (mala(çizik)) Recebin onbirinci gününde tahvîl mektûbu verilmekle tezkeresin-i ihrâc ve mûcebince berât (ve) iltimâs sultânu'l-kurrât ve'l-mücâhidin hâlidet-i hilâfına alî yevmiddin hazretlerinin fermân-ı şerîfleri tevcîh olunub verildiği zikr olunur:

mezra`-ı Aligölü ma`a Har tâbi`-i Hersenk( ) hisse 1862

karye-i Merik( ) ma`a mezra`-ı Tağyun tâbi`-i Kuzabad hisse 4002

gerekdir ki ba`de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub buyûrdum ki:

karye-i Müridi tâbi`-i Kuzabad

hisse-i divânî 13.000

karye-i Endek(اندک) tâbi`-i m(mezbûr) karye-i mezbûrun zirâ`at kâğıdıdır

hisse 3162

hisse hidmâtı mürûra mevkûfu sa`y-ı meşkûre `asâkir-i man- 46620(۴۶۲۰)

sûredir hisse ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr-ı mer`î 16196

hisse 13500

ve mü'eddî kıla ol bâbda cem`an efrâd-ı ifrîdeden bir ferd 3162

mânî ve dâfi` ve mezâhim olmaya şöyle biline mûceb-i sahîh.

Buyûruldu-yı Sahrâ-yı Diryirin(دیریرین)

(Sağ üst tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asluhu'l-mahtûm nemegahü'l-hakîrü'l-fakirullahu subhâne ve teâla Mustafa nâib be-kazâ-yı sâdır `afa `anhu.

S.111 b.339 Bâ`is-i tezkere budur ki: işbu hâfız-ı tezkere sa`âdetlü iftihârü'l-emâcidühü ve'l-ikrâm Hamza Ağa hazretlerine Harpurta tâbi` Alişam nâm karyede Tamus Veli nâm kimesne taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz toprağın merkûm sa`âdetlü Hamza Ağaya ferâğ etmeğin mukâbele-i ferâğda olan ikiyüz esedî guruşun-ı ahz ve kabz eylediğinden sonra tarafımıza `aid olan resm-i `öşürün-i alunub zabt içün tezkere verildi.Tahrîren fî.

Hassa-i Hassadan Mustafa Ağa

S.111 b.340 Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki: işbu hâfız-ı temessük sa`âdetlü Hamza Ağa hazretlerine ikiyüzon esedî guruş vâcibü'l-edâ ve lâzimü'l-kazâ karz-ı hasen deynimiz olub inşaallah zikr olunan ikiyüzon esedî guruşun nısfı ki yüzbeş guruş eder evi ve teslîm eyledükde tezkeremiz şifâ oluna.Tahrîren fî şehr-i evâhir-i Zi'l-hicce sene 1102.

Şühûdü'l-Hâl

-Veli Beğ,Köseoğlu

-Ali Çavuş,tâbi`-i Hamza Ağa

-Hasan,Kuş(كوش)

-Mehmed Beğ,Köseoğlu

-bende-i Veli Beğ,Halil Ağa,Zerteric

S.111 Akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evla-yı vülâtü'l-muvah-
b.341 hidin me`adinü'l-fâzîl ve'l-yakîn vâris-i `ulû-
mu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn râfi`-i i`lâmi'ş-şerîfe ve'd-dî-
nü'l-mahfûf be-mezidühü `inâyetü'l-melikü'l-mu`în mevlânâ A-
mid kâdısı zîdet fazlühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me-
`adinü'l-fazl ve'l-kelâm Diyarbekir eyâletine vâki` olan kâ-
dılar zîdet fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak
ma`lûm ola ki hazîne-i `âmirem defterleri mûcebince eyâlet-i
mezbûreden vâki` kâdılıkların ikibinikiyüzyetmişbeşbuçuk nü-
zül-hâneleri olub binyüzdört senesine mahsûb olmak üzere nü-
züllerin-i cemî` ve tahsîl lâzım ve mühim olmağın der-`uhde
olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkûfât defterleri sûreti
verilmekle mûcebince cemî` ve tahsîl etdürülmek fermânım ol-
muşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle mûma-ileyh varduğunda bu
bâbda ve sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî eyâlet-i mez-
bûrede vâki` kâdılıkların târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere
ol mikdâr nüzül-hânelerinin herbir hânelerinden altışaryüz
akçe bedel-i nüzüllükleri irsâl olunan mühürlü ve nişânlu
mevkûfât defteri sûret mûcebince cemî` ve tahsîl ve dahî ha-
zîne-i `âmirem etdirdüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye ta`al-
lül ve nizâ` etdürmeğin ve bundan mâ`adâ herbir hânelerinden
mübâşirin cihet-i ma`îşetiçün otuz akçe dahî aldırdub bundan
ziyâde bir akçe ve bir habbe alınmaya ve aldırmayasın ve hîn-
i tahsîlde mîrî içün alınan akçenin her yüzon akçesinde bir
esedî bâ-penç(با بنج) guruş hala penç(بنج) frengi altun iki-

buçuk guruşa ve şerîfî altunu iki guruş ve bir rub` ve hâlisü'l-`ayâr paranın her kırkbir esedî guruşa aldurılub ziyâde ve noksâni'l-miye ve aldurmayasın kesr ve noksân hâneden ve hilâf-ı emr ve defter-i ta`dîden be-gâyet ihtirâz eyleyebilesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fi'l-yevmi's-seb`a `aşeri Cemâziyi'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(17 Cemâziyi'l-Evvel 1104).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Mutâbıku'l-asluhu'l-mutâ` nemegahu'l-fakr-ı subhâne ve teâla Abdülhalim bin Ahmed el-kâdı be-medîne-i Amid `afa `anhu.

S.112 b.342 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûr-ı cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sa'ir mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkân isti`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`la Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim Mehmed Paşa adamallahu teâla iclâlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki inşaallahu teâla bi-`avnehu ve te'yide ve hüsn-i tevfîka ve tasdîde niyet-i hâlis ile i`lâ-i kelimullahu'l-makâl ve istimâl-ı rüsûm-ı kefer ve zülâl içün bu sâl-ı meymenet-i mâlda muzammim olan gazve-i yemun(يمون) ve cihâd-ı hümâyûnuma sa'ir seneleden ziyâde `umdehu ve `âdad-ı kesret-i ihtişâ ve ictinâd edüb eşrâr-ı kefere ve mehâzîn ve duzah-ı karâr-ı suğûr-ı İslâmiyeden bir mahalle su-i kasd ile hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimin teveccüh ve `azîmeti içün fermân-ı hümâyûnum sâdır olmağın Anadolu ve Rumilinde vâki` vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı mu`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûnum ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe kudreti

olan sipâhî-zâdeleri ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i mübîne hidmeti sebkat edüb ve hîn-i yoklamada esâmiyesi çâlık olanlar ve korucu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topçu ve sa'ir tavâif-i `asker inşaallahu teâla `ali eyy-i hâl evvel-i Rebi`de Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnuma mülhakk ve mülâkî olmak üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olub bâ-husûs harbî kefere bilâd-i İslâmiyeden ba`zı beldeye müstevlî olmağla taraf-ı hümâyûnumdan kefere-i mezbûre ile mukâbele ve mukâtileye me'mûr olan tâifeden ba`zı itâ`at ve imtisâl etmeyüb bilâ-gadr-ı şer`î kimesneler ism-i `azîm ile âsim olub dünyâda takdîr-i şedîd olunurlar ve ahiretde muzahher-i eşedd-i `ukûbât-ı alihiyye(الآبد) olmağa müstehakk olurlar deyu fetvâ-yı şerîfle verilmekle mûcebince her tarafa evâmir-i şerîfim gönderilüb tenbih-i hümâyûnum olmağıyla tavâif-i merkûm bir gün ve bir sâ`at mukaddem evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve vakt-i zamânıyla Edirne sahrâsında mu`asker-i nusret-i eserime îsâl olunmaları içün takîd ve ihtimâm ehemm-i mühimmâtdan olub sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin bu emr-i `azîm sıdk-ı hulûs ile senden küllî hidmet-i me'mûl-i hümâyûnum olmağıyla `umûmen Anadoluda `asker ihrâc ve tesyirine sen me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana varduğu gibi te'hîr-i tevekkuf eyleyüb kalkub memerrende ve gayr-i yesârinde vâki` vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnum me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve sa'ir tavâif-i `askeriyeli evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve evvel-i Rebi`de ordû-yı hümâyûnum Edirne sahrâsında hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyîr ederek Kütahya ve Aydın ve Saruhan taraflarına değin gelüb bi'n-nefs varılsa mümkün olan mahallere kendin varıb hidâmat-ı imkânda olmayan yerlere mu`temed-i `ayyine ve müstakîm adamlar gönderüb hâsıl-ı

hidmet-i hitâmına değin leyl venehâr hâb-ı râhatı kendüne harâm edüb ve etrâfa gönderdüğün adamların ahvâlini dahî istiksâ ve kemâl-i teyakkuz-ı intibâh ile hareket edüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhûz-ı hümâyûnum muvâfık-ı hidmet-i cem`iyle vücûde getürmekle bezl-i kudret ve sarf-ı meks eyleyüb etrâfa tenbih içün gönderdiğin adamlardan ve gayriden birisi varduğu mahallerde ve mürûr ve `ubûr eyledikleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almağıyla tesyîr-i `asker emrinde müsâmahadan ve hilâf-ı şer`-i şerîf bir ferde ta`dîden tevkî ve inşaallahu teâla hitâm ve hidmetden sonra yine mansıbına varıb zabt ve rabt memleket-i vesâyet ve siyânet ra`îş ve sa'ir hidmât-ı `aliyyemde bezl-i kudret eylemek bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb dahî sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin emr-i şerîfim sana varduğu gibi te'hîr-i tevekkuf eylemeyüb kalkub memerrende ve gayr-i yesârinde vâki` vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnum me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve sa'ir tavâif-i `askeriyeli evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve evvel-i Rebi`de ordû-yı hümâyûnum Edirne sahrâsından hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyîr ederek Kütahya ve Aydın ve Saruhan taraflarına değin gelüb bi'n-nefs varılmasa mümkün olan mahallere (ol(çizik)) kendün varıb hadd-i imkânda olmayan yerlere mu`temed-i `aliyye ve müstakîm adamlar gönderüb hâsıl-ı hidmet-i hitâmına değin leyl ve nehâr hâb ve râhatı kendüne harâm edüb etrâfa gönderdiğin adamın ahvâlini dahî istiksâ ve kemâl-i teyakkuz ve intibâh ile hareket edüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhûz-ı hümâyûnuma hidmât-ı cem`iyle vücûde getürmeğe bezl-i kudret ve sarf-ı meks eyleyüb etrâfa tenbih içün gönderdiğin adamlardan ve gay-

riden birisi varduğu mahallerde ve mürûr ve `ubûr eyledikleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almağıyla tesyiri `asker emrinde müsâmahadan hilâf-ı şer`-i şerîf bir ferde ta`dîden tevkî ve inşaallahu teâla hitâm-ı hidmetden sonra yine mansıbına varıb zabt ve rabt memleket-i vesâyet ve siyânet-i ra`îş ve sa'ir hidmât-ı `aliyyemden bezl-i kudret eyleyesin şöyleki gerek vüzerâ ve mirimirân ve ümerâ ve sa'irlerinden re'yine muhâlefet edenleri der-devlet-i medârıma i`lâm ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan sa'ir tavâif-i `askeriyeli ba`de't-tenbih mütesebbih olmayub fermân-ı vâcibü'l-ittibâ`ıma muhâlif sefer-i hümâyûnumdan kalub evlerinde ve yerlerinde bulunanları ahz ve karşı olan kal`ada habs ve isim ve resimleriyle yazub `arz eyleyesin ki verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince sonradan haklarında emr-i şerîfim tevcihle sâdır olursa mazmûn-ı münîfini ta`zin ve icrâ eyleyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâhir-i Cumâdiyi'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ahire 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-`âlî nemagahü'l-fakirullahu `izzete Mustafa el-mevla be-kazâ-i Savur hallâfe `afa `anhu.

S.113 b.343 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt sancâğı alaybeğisi zîde kadrehu inhâ olunur ki: hâliyan Harpurt ze`âmetinden Gidefik nâm karye ve gayriden yiğirmibin akçe ze`âmete mutasarrıf olan dârende-i buyûruldu Osmanın Basra seferinde alıkonma iktizâ etdüğünlere tarafımızdan izin verilüb ve işbu buyûruldu ısdâr olundu gerekdir ki zü`amı merkûmun kaydına şerh verüb ve sefer-i merkûmda mevcûd olunmaları deyu sehren `arzına vere el-mukırruhu ihtirâz ve icti-

nâb ve mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız.fî 19 C(Cemâziye'l-Evvel) sene 1104.Kayd olunmuşdur.

S.113 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde faz-
b.344 lehu inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûr kurrâlarından İnsor nâm karyesi sâkinlerinden Mehmed nâm divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb karye-i mezbûr sâkinlerinden Arab bölükbaşının kölesi İvaz merkûmun `avreti üzerine varub hilâf-ı şer`î ihânet etmeğin murâd etdüğünde mezbûr hatun-ı alıvermeyüb kaşıyla başına urub katl edüb şer`le mahallinde görülüb ihkâk-ı hakk bulunması bâbında mektûb ve mübâşir iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûrları murâfa`-ı şer` edüb isbât olur ise merkûm İvaz mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide irsâl edüb hilâf-ı şer`î rencîde etdürmeyüb mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî 4 Ra(Rebi`ü'l-Ahir) sene 1104.

S.113 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdı-yı efendi zîde faz-
b.345 lehü inhâ olunur: kazâ-i mezbûr kurrâlarında İnsor nâm karye sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb karye sâkinlerinden Ali Çavuş nâm kimesne hilâf-ı (isbât(çizik)) şer`-i isbât etmesinde (bizim) benim sende hakkım vardır deyu üç bâb hânesin-i verse kılıç ve iki hançer ve bir güğüm ve iki halı ve bir teşt ve yiğirmi guruş akçesin-i ve birâz eşyâlarında cebren ve hilâf-ı şer` Yusuf Beşe nâm kimesnenin kuvvetiyle zabt edüb gadr-ı küllî olduğunda şer`iyle görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında mektûb ve mübâşir iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûrları mahallinde murâfa`-ı şer` edüb isbât olduğun-ı isbâta kâdir olur ise sübût bulan akçesin-i edâ edüb hilâf-ı şer` merkûm alduğu eşyâları gerü sâhibine edâ ve teslîm etdürmesin-i ve illâda ta`yin-i intibâh olmayub kat`an ve cebren olmuş ise mezbûrun eşyâların-ı ba`-

de's-sübût alıverib hilâf-ı şer` rencîde etdürmeyüb mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî 4 Ra(٤) (Rebi`ü'l-Ahir) sene 1104.

S.113 b.346 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emîni zîde kadrehu inhâ olunur ki: hâliyan taraf-ı saltanat-ı `aliyyeye tevcih ve `azîmet üzere olan `İzzetlü Mustafa Ağa karındaşımız revâne olmağıyla imdi mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki müşârün-ileyh ağa taht-ı kazânıza dâhil oldukda Malatyaya varınca yanlarına kifâyet mikdârı adamlar koşub emîn ve sâlim mahalline ulaşdırıb `örf ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâmahadan ihtirâz edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 25 Receb sene 1104.

Hassa-i Hassadan Mehmed, Kâim-makâm-ı Diyarbekir

S.113 b.347 Karakolluk `İzzetlü Mustafa Ağa sa`âdet ile mahmiyye-i Basradan gelüb Asitâne-i Sa`âdet tarafına `azîmet buyûrduklarında hâliyan Diyarbekir kâim-makâmı olan `İzzetlî Mehmed Ağa hazretleri yanına kifâyet mikdârı adam koşub aher kazâya ulaşdırmağa mektûb-ı ma`mûleye vermekle Serdâr vekîlî Ali Çavuş ihzâr-ı şer` olunub adam koşmağa tenbih olunmağıyla mütenebbih olmayub adam ta`yin etmekle bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.fi'l-yevmi'r-râbi` min Şa`bâni'l-Mu`azzam li-sene erba` ve mi'ete ve elf(4 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac İbrahim Efendi

-Mü'ezzin Monla İbrahim

-ve gayr-i hüm.

S.114 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il
b.348 ve'l-kelâm Edirneden Anadolunun orta kolu nihâyetin Diyarbekir varınca yol üzerinde vâki` olan kâdılar zîde fazlehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` kethüdâ yerleri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki i`dâ-yı dîn ve küffâr-ı duzahı karînü'l-keferât-ı vâhidet-i fahvâsı üzere birbirlerine ta-`âvün ve tezâhür ile memâlik-i İslâmiyyeden ba`zı bilâda müstevlî olmakla i`lâ-i kelime-i dîn-i mazarret-i muhâribîn içün işbu sene-i mübârekde sefer-i hümâyûn nusret-makrûnum mukarrer ve muhakkak olub el-akdem hala kadem bu vakt-i cihâda kudreti olan `âmme-i mü'minîn ve kâfiye-i muvahhidin üzerine (`arz(çizik)) farz-ı `ayn olub gazâ bâ-husûs harbî kefere bilâd-ı İslâmiyeden ba`zı beldeye müstevlî olmağla taraf-ı hümâyûndan kefere-i mezbûre mukâbele-i me'mûr olan tâifeden ba`zı itâ`at ve imtisâl etmeyüb bilâ-gadr-ı şer`î gitmeyenler ol gitmeyenler ism-i `azam ile olub dünyâda ta`zîr-i şedîde olunurlar ahiretde muzahher-i eşedd-i `ukûbatü'l-hiye olmağla müstehakk olurlar deyu fetvâ-yı şerîfe verilüb ve altı bölük halkı muharibîn ile mukâtele içün ta`yin olunmuş devlet-i `aliyyemin muvazzaf kullarında olmağla sefer-i hümâyûn nusret-makrûnum mukarrer ve nevrûz-ı fîrûzda `alî eyy-i hâl Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnda `asker-i nusret-i eseriminde mevcûde bulunmaları bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmağla ocâklıklarından mektûb ve sipâh ve silahdâr çavuşlarında kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim Çavuş ve Ahmed Çavuş zîde kadrehümâ sürücü ta`yîn ve ber-vech-i ta`cîl irsâl olunmuşdur siz ki kethüdâ yerlerisiz mecmû`u'n-nâs olan yerlerde mahallerde fetvâyi'ş-şerîfe ve fermân-ı hümâyûnum mazmûn-ı münîfini i`lâ ve işâ`ade ve cümle yoldaşları haber ve agâh edüb ihyâ-i dîn-i mübînin elf-i seneyne fahru'l-mürselîn dâmî

gayret der-meyân edüb tahdîd-i tertib-i ıslaha harb ve tekmîl adevâtı harb ile te`yid ve ihtimâm ve herbiriniz taht-ı hükûmetinizde olan yoldaşları hâzır ve amâde edüb inşaallahu teâla vakt-i zamânında cümle yoldaşlar ile müfîde ve ittifâf ile hareket ve bayrâklarınız-ı açub önlerine düşüb esnâ-ı tarîkde meks ve arâm eylemeyüb me'mûr olduğunuz üzere nevrûz-ı fîrûzda Edirne sahrâsında Cenâb-ı Resûl-i Ekrem Sallallahu Alem hazretlerinin livâ-i şerîfleri sâye-i sende mevcûd bulunmağa ikdâm eyleyesiz ki altı bölük halkı siz bu sene-i mübârekede muzammim olan gazve-i yemun(يمون) ve cihâd-ı hümâyûnum sa'ir sizlerden ziyâdesi `asker-zâdeler ki fermânım olub ve siz bu husûs içün mevzû`-ı kul tâifesinde olub sizde bu sene-i mübârekde her vechle gayret ve cemîde me'mûl olmağla verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince sâdır olan fermân-ı `alişânım mazmûn-ı münîfinde birbirinizi haberi ve agâh eyleyüb ve şimdiden hâzır ve amâde olub inşaallahu teâla vakt-i zamânla ile hareket ve kethüdâ yerleriniz ile ma`an mükemmel (mükammel) silâh ve pusâtınız ile me'mûr olduğunuz vakitde Edirne sahrâsında `asker-i nusret-i eserede mevcûd ve sebîl-i gazve ve cihâdda bezl-i mechûd eyleyüb sa`âdet-dârine ihtimâm eyleyesiz adem-i itâ`at ve imtisâlde herbiriniz ihtizâr ve ictinâb eyleyüb siz ki kethüdâ yerlerisiz şöyle ki bu bâbda verilen fetvâ-yı şerîfe ve fermân-ı hümâyûnun mazmûn-ı münîfin i`lâm ve işâ`at ve yoldaşları haberdâr edüb sebîl ve cihâd-ı techizde ve vakt ve zamânıyla ihrâc edüb mahalle-i merkûmda gelüb mevcûd bulunmayub ve bu emr-i celîl ve hatîrda tekâsül ve tefahhür ve yoldaşlardan bir neferde müsâmaha edüb hîn-i (hareketde(çizik)) hareketlerde kalmalarına müsâ`ade eylemeyesiz hakkınızdan gelünür ve siz ki altı bölük halkı siz bu vakte sa'ir mahalle kıyâs ve içlerinizde her kim bu sene-i mübârekede me'mûr olduğu gazve-i hümâyûnuma gelmeyüb adem-i itâ`at ve rızâullah

muhâlefet-i vaz` ve hareket ederse verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince `iyâzen billahi teâla ahiretde eşedd-i `ukubatu'l-hiye muzahher olmağa müstehakk olduğunda mâ`adâ bundan sonra taraf-ı devlet-i `aliyyemde ma`işetleri ta`yîn olunub ol makûleleri buldukları mahallerde fetvâ-yı şerîfe mûcebince haklarında tertib ve cezâ olunması mukarrer ve muhakkakdır bilmedik ve agâh olmadık demiyesiz encâm-ı kârî mülâhaza edüb ona göre hareket ve hilâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb ile siz ve siz ki sürücü çavuşlarısız tam`-ı hâme düşüb mücerred celb-i emvâl içün ihrâcına me'mûr olduğunuz altı bölük halkını tenbih ve te'kîd ve vakt-i zamânıyla ihrâcına siz ki dahî tekâsülünüz istimâ` olunur ise gedikleriniz ahere verilmekle ile iktifâ olunmayub muzahher-i `ukûbet olmanız mukarrerdir ana göre mülâhaza edüb fetvâ-yı şerîfe mûcebince sâdır olan fermân-ı `alişânın mazmûn-ı münîfin-i icrâya vakt ve ihtimâm eyleyesiz deyu ocâkların ağaları tarafında mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olunmuşdur buyûrdum ki: vüsûl buldukda ve bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ocâkları ağaları tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb minba`dehu hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâhir-i Cumâdiyi'l-ula li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1104).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ üst tarafa düşülen şerh kaydı):
Emr-i hümâyûnum mûcebince `amel oluna tekâsülden müsâmahadan hazer oluna sonra siz bilürsüz.

S.115 Şerî`at-me'ab Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu
b.349 ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput emîn ve a`yân-ı (vilâye(çizik)) vilâyetin iş erleri zîde kadrehüm inhâ

olunur ki: dârende-i buyûruldu İsmail nâm kimesne `arz-ı hâl edüb bundan akdem Harpurt menzilcisi iken mumza ve mahtûm-ı defter mûcebince menzil akçesin-i eğer at ve ba`zı yerlerde (olan(çizik)) alacağı olmağıyla tahsîl bâbında yedinde emr-i şerîfî `alişân olub tahsîl etdirmek içün buyûruldu ve mübâşir iltimâs etmeğin tahrîr ve irsâl ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrehu mübâşir ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki müteferik yedinde olan emr-i şerîf-i `alişân mûcebince menzil akçesin-i her kimin zimmetinde kalmış ise ma`rifet-i şer` ve mübâşir ile bi't-tamâm tahsîl etdürüb hilâfına şer`-i şerîf ve mugâyir emr-i `âlî bir ferde tereddüd ve muhâlefet etdürmeyüb mûceb-i `âmil olasız ve's-selâm.fî sene 1104.

S.115 b.350 Şerî`at-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: Peyke(پیک) nâm karye sâkinlerinden ve kimesnelerin da`vâcıları bu tarafda olmağıyla huzûrumuzda görülmek bâbında buyûruldu-yı tahrîr olunub ağalarımızdan fahru'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadrehu irsâl olunmuşdur vardıkda mezbûrları mübâşir-i merkûm koşub divâna irsâl eyleyesiz bu husûsda ihtimâm edüb müsâmaha eylemeyüb mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız ve's-selâm.fî Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

S.115 b.351 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü's-sikâ ve'l-mustahfizîn Harpurt Kal`ası dizdârı ve gariban ağası ve sa'ir ihtiyârileri inhâ olunur ki: bundan akdem mühimmât seferiye içün binyüziki senesinde müstehakk olduğunuz mevâcibden iki sülüs mîrî içün tahsîl olunmak bâbında fermân-ı şerîfe-birle Şenih(شنح)-zâde Kasım Ağa ta`yin olunmuşdur ve lakin bu ana değin miriyye edâ ve teslîm olmaduğundan sizlerin zimmetlerine kalmağın hâlâ nâ-beşerât fermân-ı `alişân sâdır olmağın ve dergâh-ı `âlî kapu-

cu-başılarından kıdvetü'l-emâcidühü ve'l-a`yân Mehmed zîde mecdehu ta`yin olmağın hâlâ müstahfizân ve garibânın bir senede müstehakk olduğu bir yük onüçbinyediyüzsekiz akçeden sülüsânî olan yetmişbeşbindokuzyüzelliüç akçesin-i taraf-ı mîriye kabz olunmak içün vârid olan fermân-ı şerîf-i `alişân mûcebince meblağ-ı mezbûr bir gün mukaddem ve bir sâ`at ol tedârik ve bu tarafa cem`ine me'mûr olan ağa-yı mûma-ileyh edâ ve teslîm etdürülmeğin kat`an te'hîr ve terâhî(تراخی) etdürmeyüb umûr-ı mühimm ve lâzımdan olmağın gereği gibi vakt ve te`yide üzere olub ber-mûceb-i fermân-ı `âlî (gelüb(çizik)) olan sülüs mevâciblerin-i getürüb teslîm edesiniz mûceb-i buyûruldu-yı matlûb ile olasız.fî 22 Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

S.115 b.352 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazîlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt emîni zîde kadrehu inhâ olunur ki: Arab eşkiyâları ref`-i râyide şekâvet edüb Basra memleketinde istilâ etmeleriyle zulüm ve `adâvetlerinde ibâdullah fukarâsı üzerinden def` ve mazarret ve fesâdları ehemm-i akdem dîde ve zevahî(ذوی) memleye(مملیه) olmağıyla fermân-ı `alişân ile me'mûr olduğumuz ecilden seneyn-i sâbıklarda olageldüğü mu`tâd-a kadîminiz üzere vâli-i vilâyet tarafından ta`yin olunan ordû-yı paralarınızı me'mûr olan `asâkir ile ma`an mahalle-i mezbûreye varmak üzere buyûruldu ısdâr (boş) ve irsâl olunmuşdur vüsûlde gerekdir ki olageldüğü mu`tâd-ı kadîminiz üzere ordû-yı paralarınızı mübâşir-i merkûm ma`rifetiyle Çölük(چولك) sahrâsına getürüb hâzır ve amâde etdürüb husûs-ı mezbûr ehemm-i ümmihemden olmağla zinhâr `avk ve te'hîrden ihmâl ve müsâmahada ihtirâz edüb mûceb-i buyûruldu (ile) `âmil olasız.fî M(Muharrem) 1 sene 1104.

Devletlî Mehmed Paşa hazretlerinin taraf-ı ref`ileriyle

guruş	kapucu harcı	konâkları vesa'ir vilâyet masrafı
2500	guruş 500	guruş 1200

S.116 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı zîde fazlehu ve
b.353 kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt emîn-i zîde kadrehu inhâ olunur ki: Harpurt avânesinde Şıntin nâm karye sâkinlerinden Sarı Hasan ve bir nefer dahî hizmetkârı berü tarafına gelmeleri iktiza etmeğin buyûruldu-yı ısdâr (boş) ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki ta`yin olunan mübâşir-i merkûm ol tarafa vardıkda Şıntin nâm karye sâkinlerinden olan mezbûr Sarı Hasan ve bir nefer hizmetkâr ile mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide ihzâr etdüresiz ve husûs-ı lâzime-ye gereği gibi dikkât edüb mezbûrun gelmesine ihtimâm ve mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız.fî 12 M(Muharrem) sene 1104.

S.116 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem
b.354 müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf-ı sınûf `avâtıfu'l-melikü'l-a`la Diyarbekir (eyâletine mutasarrıf(çizik)) muhâfazasında olan Vezîrim Mehmed Paşa adamallahu teâla iclâlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki dergâh-ı mu`allâya mektûb gönderüb sâbıkan Harpurt sancâğı alaybeğisi olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz`ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer zîde kadrehu emekdâr vechle alaybeğilik umûru `uhdesinden gelmeğe kâdir olmağıyla müceddeden verilmek bâbında `inâyet ricâsına `arz etmeğin mûcebince tevciye ve hizmet-i mezbûrda istihdâm eylemek emrim olmuşdur buyûrdum ki: sâdır olan emrim üzere mezkûr Ömer zîde kadrehuyu Harpurt sancâğı alaybeğliğin hizmetinde istihdâm eyleyüb min-ba`d aheri dahl ve ta`arruz etdirmeyesin şöyle bile-

sin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1104).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.116 b.355 Şerî`at-ı şi`âr Harput ve Abutahir kâdısı efendi zîde fazlühü tehiyyât-ı ittihâfından sonra inhâ-i muhibbâne oluna olduğu taht-ı kazânızda yeniçeri serdârı me'mûr olduğu sefer-i hümâyûna gelmesi esâmisi tasrîr-i şâhid-i hâl ve serdârlığı ref` olunub yerine asılub sâbık üzere ondört bölüğün Mehmed nâm yoldâş serdâr nasb ve ta`yîn olunmuşdur işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu vüsûlünde mezbûru serdârlığı umûrunda istihdâm edüb aherî müdâhile etdirmeyesiz ve ol cânibde yeniçeri ve acemi oğlanı topçu ve cebeci mezbûru üzerlerine serdâr bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz`-ı hareket etmeyüb itâ`at ve inkiyâd üzere olalar ve tavâif-i mezbûrundan bilâ-vâris ma`rûf fevt olanların muhallefât-ı metrûkâtın-ı merkûm ahz ve kabz ve sûk-i Sultânide fürûht etdirib hâsıl olan nukûdu mumza ve mahtûm müfredât defteriyle bu cânibe irsâl etdirdesiz bâkî `ilm-i şerî`at bil. Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Rebi`ü'l-ahire li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahire 1104).

el-fakîr İsmail Ağa-ı Yeniçeriyân-ı
Dergâh-ı `Alî,hâlâ

S.116 b.356 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput sancâğı Alaybeğisi (boş) zîde kadrehu ve sancâğı mezbûrenin sa'ir zü`amâ ve erbâb-ı tımârı inhâ olunur ki: bundan akdem Arab eşkiyâları delâlet edüb Basra memleketine istilâ etmeleri ile def` ve mazarretleri içün ol taraf-ı sefer ve `azîmet olmak bâbında bundan akdem fermân-ı `alişân sâdır olmağın ber-mûceb-i fermân-ı `alişân sizlere i`lâm ve hâzır ve amâde olmanız üzere tarafımızdan `azîm-i te'kîd ve tenbih olunub bu

def`a dahî muhâfız-ı Bağdad vezîr-i rûşen-i zamîr Ahmed Paşa hazretlerinden adam-ı serî`an erişmemiz bâbında işâret ve ehemm-i umûr-ı dîniyeden olduğundan hâlâ gurre-i Cemâziyi'l-ahirde umûmen `askerlerimizi taşrada Çölük(چولیک) sahrâsına ihrâc ve hemân `azîmet üzere olduğumuz on güne değin hareket olunmak emr-i mukarrer olduğundan yedimizi ısdâr ve irsâl kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hamza Ağa irsâl olunmuşdur imdi buyûruldu vüsûlünde `avk-ı te'hîr ve ihmâl ve müsâmaha etmeyüb şehr-i mezbûrun onuncu gününden Çölük(چولیک) sahrâsında mevcûd bulunub hîn-i muvakkâtımızda ma`an Basra seferine `azîmet oluna husûs-ı mezbûrda zinhâr ve zinhâr `avk ve te'hîr ve ihmâl ve müsâmahadan ictinâb ve ihtirâz edüb bu zamânı sa'ire kıyâs etmeyüb umûr-ı mühim ve lâzimeden olan husûs-ı ihmâl olunmak revâ görenler var ise `iyâz-ı billahi teâla bir vechle cevâba kudretiniz olmayub mu`âtab ve mu'ahazin olmadığından gayrî `azl ile iktifâ olunmayub eşedd-i mu'ahaza olunmak mukarrer olduğun-ı mülâhaza edüb ana göre ikdâm-ı tâm ve bir sâ`at ol mahall-i mezbûrda mevcûd bulunmak bâbında ihtimâm edüb mûceb-i buyûruldu ile `âmil-i hilâfından ihtirâz edesiz.fî gurre-i Cemâziyi'l-evvel sene 1104.

S.117 b.357 Binyüzdört senesinde Şahin Mehmed Paşanın zahîre bahâsı ve masrâf olandır ki esnâfa isâbet eder:

esnâf-ı Kassâb	esnâf-ı `Attâr	esnâf-ı Bakkâl
guruş 70	guruş 70	guruş 70
esnâf-ı Debbâğ	**esnâf-ı Babuşçu**	**esnâf-ı Etmekçi**
guruş 70	guruş 30	guruş 30 beş noksân
esnâf-ı Berberân	**esnâf-ı Semerci**	**esnâf-ı Na`lband**
guruş 20	guruş 10	guruş 10

esnâf-ı Na`lçacı	esnâf-ı Demürcü	esnâf-ı Alâf
(guruş)	guruş	(علاف)
18	7	guruş
		10
esnâf-ı Uncu	esnâf-ı Kalâycı	esnâf-ı Bahârât
guruş	guruş	guruş
6	7	5
esnâf-ı Aşçı	esnâf-ı Mutâf	esnâf-ı Eskici
guruş	(مطاف)	guruş
4	guruş	20
	4	

esnâf-ı Sakî

guruş
5

Ahmed(e) havâle.

S.117 b.358 Şerî`at-me'ab Harpurt kâdısı zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Beği zîde kadrehu inhâ olunur ki: Meytek(میتک) Şahin Çöteli İbrahim ve iki oğlu ve Miyadunlu Yadigar Beğ ve iki oğlu ve Kizir oğlu Bekir ve Kalâycı oğlu Hızır nâm kimesnelerin bir tarafda da`vâcıları olub huzûrumuzda murâfa`-ı şer` olmaları iktizâ etmekle buyûruldu tahrîr ve ısdâr kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu mübâşir ta`yîn ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûrları varân-ı mübâşir merkûm koşub divân-ı Amide ihzâr-ı mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız.fî 13 Rebi`ü'l-Evvel sene 1104.

S.117 b.359 Şerî`at-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: dârende-yi buyûruldu-yı sâbık gerekdir ki vâli-yi `İzzetlî Hüseyin Paşa hazretlerinin kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Hasan Ağa nâm kimesne zimmetinde cihet-i karz-ı şer`îden ikibinbeşyüz guruş hakkı olduğu i`lâm ve şer`le tahsîl olunması bâbında buyûruldu-yı mübâşir etmek-

etmekle tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu mübâşir ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki Paşa-yı mûma-ileyhin merkûm Hasan Ağa zimmetinde şer`le sübût ve icâb eden hakkını mûma-ileyh zîde kadrehu ma`rifetiyle tahsîl ve alıverüb ve icrâ-yı hakk edüb ve mûceb-i buyûrulduyla `âmil olasız.fî 12 R(Rebi`ü'l-evvel) sene 1104.

S.117 b.360 Şerî`at-me'ab Harpurt kâdısı zîde fazlehu inhâ olunur ki: kazânuzda vâki` Cizyegiden re`âyâsından olub bu sene-i mübârekde üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin-i bu ana değin vermeyenleri teftiş ve tefahhus ve tahsîl olunmasın-ı bâbında buyûruldu-yı tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh kazânızda vâki` olub ve üzerlerine şer`î cizye îcâb edüb vermeyenleri ve ehakkı olanları mübâşir-i mûma-ileyh zîde kadrehu ma`rifetle teftiş ve tefahhus ve cizyeleri bilâ-te'hîr tahsîl etdüresiz ve aher vilâyetde cizye kâğıdın-ı alub ve cizyesin-i vermiş te`adid var ise vukû` üzere defter edüb mühürleyüb huzûrumuza gönderüb ve ahâli-i vilâyetde re`âyâyı almak berü eder olur ise vukû`u üzere `arz edüb mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız.fî 17 Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

S.118 b.361 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde `ilmehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt Alaybeğisi zîde kadrehu inhâ olunur ki: binyüzüç senesinde cem` ve tahsîl-i fermân buyûrulan bedel-i seferiyeden livâ-i mezbûrenin zü`amâ ve erbâb-ı tımârları zimmetlerinde ikibinyiğirmibir guruş bâkî kalmağıyla bi'l-fi`il bedel-i câmi`i olan kıdvetü'l-emâcidühü ve'l-a`yân Hamza Ağa zîde mecdehu divân-ı Amide i`lâm edüb ve hâliyan müceddeden tahsîl bâbında vârid olan fermân-ı `alişân mûcebince tarafımızdan buyûruldu

ve mübâşir iltimâs etmekle tahrîr olunub (boş) ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki livâ-i mezbûrun zü`amâ ve erbâb-ı tımârları neferâtları zimmetlerinde bâkî ikibinyiğirmi guruş bedel-i seferiyeleri bi-eyy-i vech-i kân ta`yin olunan mübâşir-i merkûm ma`rifetiyle bir gün evvel ve bir sâ-`at mukaddem cemî` ve tahsîl ve gönderib taraf-ı mîrîye edâ ve teslîm edüb ihmâl ve müsâhileden be-gâyet ihtirâz edüb bu zamânı sa'ir kıyâs etmeyüb mûceb-i buyûruldu-birle `âmil olasız.fî 30 Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

S.118 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`â-
b.362 lem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri'z-zâ'il mütemmim-i nehâm-ı enâm bi'r-re'yi'z-zâ'il mümehhide bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezîrim paşa adamallahu teâla iclâlehu mutazırr( )-ı devr-i murâdu'l-kelâm Diyarbekir eyâletinde vâki` sancâkbeğleri kal`a `izzetühüm ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-kelâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm eyâlet-i mezbûrede vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki binyüzüç senesine mahsûb olmak üzere Diyarbekir cizyedârı Ömer zîde kadrehüm Der-Sa`âdetime `arz-ı hâl gönderüb nefs-i Diyarbekir keferesi ve yahûdî tâifesi vë sa'ir kazâların ekser-i re`âyâsı zî-kudret olub a`lâ ve evâsıt tahammülü var iken libâsın-ı mütebeddil ve fakr-ı sûrete girüb aher kazâya varub ednâ kâğıdın-ı almaları ile cizyeleri taleb olundukda ednâ kâğıdın-ı ibrâz edüb cizyeleri edâda ta`allül eylediklerini bildürüb yedinde olan berât-ı `alişânında ta`yin ve tasrîh olunduğu üzere fakîr-i mu`atemelde bir dinâr ve vasatından iki dinâr ve a`lâsından dört dinâr emr-i şerîfim ricâ (boş) eyledüğü ecilden imdi cizyedârın yedinde verilen berât-ı `alişân mûcebince tahsîl

olunmak bâbında fermân-ı `alişân sâdır olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfim ile (boş) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî eyâlet-i mezbûrda vâki` kefere ve yahûdî tâifesinin üzerlerine edâsı lâzım gelen târîh-i mezbûr cizyesin-i cizyedârın yedine verilen berât-ı `alişânda ta`yin ve tasrîh olunduğu üzere ahâlî belde ve kurrânın ihtiyârları ile ma`rifet-i şer`île fakîr-i mu`atemelden bir dinâr ve vasatına iki dinâr ve a`lâsından dört dinâr cizyeleri tahsîl etdürüb bir dürlü ta`allül ve nizâ` ve gadr ve bahâne etdürmeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren mine'l-yevm-i erba` ve `ışrîn min-Zi'l-hicceti'ş-şerîfe lisene selase ve mi'ete ve elf(14 Zi'l-Hicceti'ş-Şerîfe 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.119 b.363

Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve kal`a dizdârı ve a`yân-ı vilâyet ve meylûr-ı mert(میلور مرت) ve iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: hâliyan vâli-i vilâyet vezîr-i asaf nazîr-ı devletlü sa`âdetlü veliyyü'n-na`im Paşa efendim hazretleri sa`âdet ile gelmeleri karîb olmağıyla mu`tâd-ı kadîminiz olan zahîre tedâriki cem` ve tahsîl ve mahallerinde hâzır ve müheyyâ etmek üzere mektûb tahrîr olunub (boş) ta`yîn ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki olugeldüğü mu`tâd-ı kadîminiz kaç konak zahîre veregeldüğünüz var ise edâ minvâl üzere herşeyden müsteveffâ(مستوفا) zahîre tedârik ve konâklarda hâzır ve müheyyâ eyleyesiz ki inşaallahu teâla sa`âdetlî teşrîf buyûrduklarında bir şey' zarûret çekilmiye şöyleki noksân üzere olub bir müzâyaka çekülürse bir vechle cevâb vere dedüğünüzden gayrî `inâye müstehakk olursuz ana göre hareket edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 10 Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Mehmed,Kâim-makâm-ı

Diyarbekir,hâlâ

Vasalanâ fî 18 Rebi`ü'l-evvel fi yevmi'l-erba`.

S.119 Kethüdâ Beğ hazretlerinin irsâl eyledüğü defter-
b.364 dir.

Etmek	Lahm	Rugan-ı sâde	Yonca	Asel
kıyye	kıyye	kıyye	kıyye	kıyye
800	400	120	400	40

Tuz	Nohud	Kuruüzüm	Soğan	Yoğurt
kıyye	kıyye	kıyye	kıyye	kıyye
20	20	20	20	20

Süd	Dakîk-i hâs	Nişasta	Bahâr	Tavuk
kıyye	kıyye	kıyye	kıyye	`aded
20	22	15	0,5	40

Yumurta	Sebze	Şem`-i Asel	Şem`-i Rugan
`aded	kifâyet	kıyye	kıyye
100	mikdârı	2	15

Hatab	Samân	Şa`ir
kifâyet	kifâyet	kile
mikdârı	mikdârı	400

İstanbulî

Vech-i meşrûh üzere yevmiye defteridir.

S.119 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı ci-
b.365 hân-ı hâkânî hüküm oldur ki:

Kıdvetü'l-kuzâtu'l-teşri`în Harpurt kazâsında nâ'ibi'ş-şer`î olan Mevlânâ Mehmed zîde `ilmehu südde-i sa`âdetime (arz-ı hâl(çizik)) mektûb gönderüb Harpurt(da) vâki` Ahi Musa Mescid-i Şerîfden yevmî iki akçe vazîfe ile imâm olan İsmail pîrî fânî ve sâhib-i farâş olub hizmetine `adem-i iktidârı olmağın ref` olunub râfi`-i tevkî`-i refi`ü'ş-şân-ı hâkânî Abdürrahim halîfe içün mahir ve müstehakdır deyu tevcih olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında `inâyet-i ricâsına `arz etmeğin fi'l-vâki` pîr ve ihtiyâr ve `amel-i mânide

olub hizmeti iktidârı yoğsa tevcih edüb bu berât-ı hümâyûn-ı makrûnu verdüm ve buyûrdum ki: ba`de'l-yevm mezbûr Abdürrahim halîfe varub mescid-i mezbûrda imâm olub hizmet-i lâzimesin-i bî-kusûr-ı mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ta`yin olunan vazîfesin-i mutasarrıf ola ol bâbında efrâd-ı ferden bir ferde mâni` ve dâfi` olmayub dahl ve ta`arruz kılmaya şöyle bile `alâmet-i şerîfim i`timâd kılalar.Mahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü'l-evvel li-sene erba` ve semânin ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1084).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

S.119 b.366 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt sancâğı Alaybeğisi zîde kadrehu Harpurt sancâğında Sarukamış nâhiyesinde Agik-i Süflâ nâm karye ve gayriden yiğirmibinbeşyüzsekiz akçe ze`âmete bundan akdem mutasarrıf olan Alaeddin fevt oldukda sahîh sulbî oğlu Mehmede tevciye ve berât olunub hâlâ fermân-ı şerîf-i `alişânla Basra seferine ve Arab muhârebesine me'mûr olmağın merkûm Mehmed sabî olub sefere eşmek iktidârı olmadığından yedine mu`tâd-ı kadîm olan cebelüsü sefere eşmek üzere izin verilmişdir gerekdir ki mu`tâd-ı kadîm olan cebelüsü sefer-i merkûmda mevcûd bulundukdan sonra sehven ze`amet-i mezbûre ahere tevcih olunmamak içün kaydına şerh verilüb deftere işâret olunub mahallinde mûcebiyle `amel oluna deyu buyûruldu.fî 15 Ca(Cemâziyi'l-ahir) sene 1104.

S.120 b.367 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fazîl ve'l-kelâm Amide ve Harpurt ve Malatya ve (boş) kâdıları zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: nişân-ı hümâyûnum verilen dergâh-ı mu`allâm müteferrikalarından dârende-i fermân vâcibü'l-iz`ân kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali zîde mecdehu südde-i sa`âdetime `arz-ı hâl edüb taht-ı kazâlarınızdan vâki` berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu icmâllü ze`âmetin-i karyelerinde Herdi ve tevâ-

bi` karyelerinin rüsûm serbestîsini hâricden dahl olduğu bildürüb olbâbda kânûn üzere emr-i şerîfim ricâ etmeğin imdi icmâllü ze`âmet serbest olmak kânûn-ı mukarrerdür hâricden dahl olunmak câ'iz değildir buyûrdum ki: hükm-i şerîfimle mûma-ileyhin Subâşısı vardukda husûs-ı mezbûre tamâm-ı mukayyed ve berâtına nazar edüb göresin hisselerden birledirmiş(برلدرمش) olmayub icmâllü ze`âmetin karyelerinin resm-i cürüm ve cinâyet ve resm-i `arûsân ve kul ve câriye merdekânesine vesa'ir ba`de hevâsına beğlerbeği vesa'ir kapıkethüdâları ve adamları ve alaybeği ve zü`amâ ve çeribâşı ve çeri sürücüleri ve ümenâ ve nâzır ve şikâr ve muhassıl-ı emvâl vesa'ir iş erleri ve gayriden bir ferdi dahl ve ta`arruz etdürmeyüb cümlesin-i mûma-ileyhin subâşısına ahz ve kabz etdüresin ve emek ki (marunlu re`âyâsının(çizik)) bağlu re`âyâsının birinden cürm-i `alîz(علیظ) sâdır olub bî-hasebi'ş-şer`î ve'l-kânûn-ı celîl ve siyâset veyâhud kat`-ı `arz-ı müstehakk oldukda hükm-i kâdiyü'l-ehâkk olub ceml-i şer`iyye verildükden sonra mücribe günâh-ı sâdır olduğu mahalde siyâsete me'mûr olanlar mûma-ileyhin subâşısı ma`rifetiyle ile şer`iyye lâzım gelen icrâ etdürüb ve hâric toprağa alub gitmeğe komayub ve bedel-i serbest deyu bir akçe ve bir habbeleri aldurmayub dahl etdürmeyesiz min-ba`dehu şer`-i şerîf ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye işitdürmeyesiz şöyle bilesiz ve ba`de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnum mûma-ileyhin subâşısın yedinde ibkâ edüb `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Cumâdiyi'l-ula li-sene isna ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ula 1102).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

(Belgenin üst kısmına düşülen şerh kaydı):
Defter budur ki: firâr eden eşkiyâları beyân eder Koyunoğulları ma`a tevâbi`ler ile.

S.120 Şerî`at-me'ab Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu
b.368 inhâ olunur ki: dârende-i buyûruldu kıdvetü'l-akrân Ali zîde mecdehu huzûrumuza `arz-ı hâl edüb taht-ı kazânuzda vâki` berât-ı şerîf-i `alişân ile mutasarrıf olduğu icmâllü ze`âmetin karyelerinden Herdi ve tevâbi`î karyeleri ahâlileri ba`zı sipâhiler topraklarına varub tamâmen alub ze-`âmet-i merkûm serbest üzere iken re`âyâsı üzerlerine şer` ve kânûn üzere tertib eyleyen rüsûm ve sa'ir vergülerin ba`zı sipâhiyle verdirmeyüb dahl ve ta`arruz etdürülmemek bâbında yedinde olan emr-i şerîf-i `alişân olub merkûm re`âyâsın-ı her nerden bulunur ise şer` ve kânûn üzere tertib eyleyin rüsûm ve vergülerin alıverüb ve serbest-i üzere olduğundan aherden bir ferd dahl etdürmeyüb berât-ı şerîf-i `alişân ve sûret-i defter-i hâkâniye mugâyir kimesneye husûs-ı mezbûrda mâni` ve mezâhim etdürmeyüb mûceb-i buyûruldu-birle `âmil olasız.fî R( ) (Rebi`ü'l-evvel) sene 1104.

S.120 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve
b.369 tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki:

Râfi`-i tevkî`-i refi`i'ş-şân-ı hâkânî Muhammed Südde-i Sa`âdetime gelüb Harput kazâsında Monlakendi nâm karye vâkfı Ahmed Peykercinin binâ eyledüğü zâviyenin vazîfe-i mu`ayyenesiyle aşçı olub edâ-yı hidmetde kusûru yoğiken aherden Ahmed nâm kimesne bir tarîkle alub gadr etmekle ref`inden gerü kendüye tevciye ve ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında `inâyet ricâ etmeğin üzerinde iken hilâf-ı inhâ ile `askeri tarafından alduğu vâki` ise bedelî mûcebince mukarrer ve tevciye edüb bu berât-ı sa`âdet-i ayâdı behcet-i gâyâtı verdim ve buyûrdum ki ba`de'l-yevm mezbûr varıb kemâfiye'l-evvel zâviye-i mezbûrenin aşçı olub hidmet-i lâzimesin-i bî-kusûr-ı mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ber-mûceb-i sart-ı vâkıf

vazîfe-i mu`ayyenesini mutasarrıf ola olbâbda efrâd-ı ifrîdeden bir ferd mâni` ve dâfi` olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1103).

Kayıd fî 19 Rebi`ü'l-ahir li-sene 1104.

Kostantiniyyetü'l-Mahmiyye

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asluhu'l-`âlî hurrîrehü'l-`abdu'l-fakirullahu subhâne teâla Hüseyin el-mevla hallâfe be-medîne-i Kostantiniyyetü'l-mahmiyye `afa `anhu.

S.121 b.370 Fazîl-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre kurrâlarından Könk nâm karyede birâderim katl olunub bilâ-izn-i nâkim defter olunduğu Hacı Ömer `arz etmekle devletlü ve sa`âdetlü Paşa Efendimiz hazretlerinin taraf-ı şerîflerine `aid olan `öşürün-i şer`an kâtili kim ise mezbûrdan tahsîl olmak bâbında mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdirki karyede vâki` olan maktûller `öşürün-i şer`an kâtili kimin üzerine mektûb bulunmuş ise mezbûrdan tahsîl oluna kâtili ma`lûm olmaduğu sûret-i katl olunduğu mahalden şer`an mübâşir ma`rifetiyle ile tahsîl ve bir sâ`at evvel irsâline sa`y ve ihtimâm edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 10 şehr-i S(Safer) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir

Mehmed

S.121 b.371 Nişân-ı `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki:

Kasaba-i Harputda vâki` Ahi Musa Mescid-i Şerîfinin vazîfe-i mu`ayyenesiyle imâmı olan es-Seyyid İbrahim ticâret tarafına sülûk eylemekle ref` olunub yerine işbu râfi`-

i tevkî`-i refi`ü'ş-şân-ı hâkânî Ali zîde sallâhaya tevciye olunub berât-ı şerîfim verilmek ricâsına kıdvetü'l-kuzâtu'l-müslimîn Harpurt kâdısı Mevlâna Ebubekir zîde fazlehu `arz eylemeğin hakkında mezîd-i `inâyet-i Padişâhânım zuhûra getürüb mevlânâ-yı mûma-ileyhin `arz ile verilen ru'us-ı hümâyûnum sûret-i mûcebince binyüzüç Ramazân-ı Şerîfinin ondokuzuncu gününde tevciye edüb bu berât-ı hümâyûn şevket-makrûna verdüm ve buyûrdum ki mezbûr Ali zîde sallâha varıb mescid-i mezbûrda kemâ-kân imâm olub hidmet-i lâzimesin-i edâ eyledikden sonra bundan evvel vazîfe-i mu`ayyene ile imâm olanlar ne vechle mutasarrıf olugelmişler ise yine ol vechle vazîfe-i mu`ayyenesini vekâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellisi yedinden alub mutasarrıf ola ol bâbda ref` olunan mezbûr Seyyid İbrahimi ve taraf-ı aherden hiç ferd dahl ve ta`arruz kılmayalar işbu bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fî'l-yevmi't-tâsi` ve'l-`ışrin şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(19 Ramazâni'l-Mübârek 1103).
Kayıd fî 20 Saferi'l-hayr

Buyûrdı-ı Sahrâ-yı Edirne

S.121 b.372 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı cihân hükmü oldur ki:

Harpurtda vâki` Cami-i Kebir evkâfından şehir cânibi olan işbu râfi`-i tevkî`-i refî`-i hümâyûn Abdülmecid bi'l-fi`il berât-ı şerîfle mutasarrıf olub lâkin taht-ı `alî bi-haseb üzere cülûs-ı hümâyûn vâki` olmağla Der-Sa`âdetimden müceddeden berât-ı şerîf verilmek bâbında yedinde olan berât-ı `atîk mûcebince üzerinde ise sıdk edüb ve berât-ı hümâyûn verdim ve buyûrdum ki varub mezbûr kemâkân zikr olunan evkâfın şehir cânibi olub hidmet-i lâzimesinin mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devâm-ı `ömr-i devletim du`aya müdâvemet göster ve resm-

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

i berât mütevellisi yedinde teslîm-i hazîne olunan şöyle bilüb `alâmet-i şerîfim i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Ramazâni'l-Mübârek 1103).
Vasele'l-binâ fî evâsıt-ı Saferi'l-hayr.

Kostantiniyyetü'l-Mahmiyye

S.122 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem
b.373 müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb-ı mütemmim-i mehamü'l-enâm bi'r-re'yi'z-zâ'il mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf bi-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`la Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim Mehmed Paşa adamallahu teâla iclâlehu akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evla vülâtü'l-muvahhidin me`adinü'l-fazîl ve'l-yakîn râfi`-i i`lâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn-i vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselinü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-mu`ayyen Mevlânâ Amid kâdısı zîdet fezâ'ilühü tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki irâdet-i hâlık-ı zemîn ve zamân ve müşeyyed-i menşe'-i mülûk-ı salâtin-i Osmanide vücûd-ı porsûdu sebeb-i ıslâh-ı `âlem ve bekâ-yı mûceb-i intizâmı ahvâlini adem ve zâtı muktezâ-yı mülk ü devlet ve bâ`is-i devâm-ı şer`-i millet bir şehzâde-i civân-ı bahtın kudûm-i meserret lüzûmuna kılub gün ve mekân muntazırr ve nikrân iken işbu sene erba` ve mi'ete ve elf Muharremi'l-harâmının yiğirmidördüncü günü ki yevmi'l-isneyn der-semere-i şecere-i devlet ve ikbâl-i gülbün ve hâszâr-ı `izzet ve iclâl ba-kuşe-i bağçe-i lütuf emirü'l-kerîm oğullarım İbrahim ve Selim tulullahu teâla `ömr-i hümâ bi'l-`azze'l-mü'eyyed ve'l-ceddü'l-mücellidin `âlem-i ademden sarây-ı servere zuhûr eylediği mübeşşir-i beşâret gayb ve müşeyyed-i işâret lârîb-i semi`( الاريب سمع ) cân-ı `alişâna tebşîr ve i`lâm etmeğin mülk-i saltanat-ı Osmanî bedr-i münîr-

leriyle münevver ve gülşen-i şevket-i Sultânileri evbalarıyla (اوبلربلر) müzehher olub ol kurretiyü'l-`ayvenk(قرّتی العیونک) kudûm-i şeref-i lüzûmları hâss ve `âmm mukaddem câh ve celâl-i saltanat ve manzûme-i nizâm-ı füruvv(فروّ) ve devlet bilüb bu ni`metiniz şükrânesi içün memâlik-i vesî`atü'l-mesâlikde olan `ibâd-ı merhamet mu`tâd-ı evvel halluçün hamd ü senâya istigâl edüb bu tahaddüye-i behiyyetü'l-hiyyenin `ilâmçün şehirler tezyîn olunmak `âdet-i hasene-i şehriyâriden olmağın imdi bu haber-i meserret-i resânın enbâ ve i`lânı rûşte-i bahş haşim-i İslâm ve mûceb-i şâdımânı kâfe-i enâm olmak içün (boş) irsâl olunmuşdur buyûrdum ki: vüsûl buldukda temhîd-i şükür ve sipâsdan sonra kal`a ve kalle(قلّ)lerde toplar ve tüfenkler etdirib ve sûk ve şehirleri mu`tâd-ı kadîm üzere tezyîn etdirib dört gün dört gece envâ`-ı şenlikler ve şâdımânlıklar etdirib cevâmi` ve mesâcid ve minâyirde meşâyih ve zehhâd ve salihâ ve abbâd ve `abîd ve âzâd-ı sehzâdelerim müşârün-ileyhümâların `ömr ü devlet ebed-puyuvend(ابد پیوند)-leri ed`aya(ادعیم) fi'l-eyyâm ve'l-ayâlî müdâvemet ve istigâl göstereler şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâhir-i Muharremi'l-harâm li-sene erba` ve ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Muharremi'l-Harâm 1104).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
ve tabaka asluhu'l-`âlî nemagahü'l-fakirullahu subhâne ve teâla Mehmed Emin bin Ahmed el-mevlâ hallâfet be-medîne-i Amid `afa `anhu.

S.122 b.374 Fazilet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emîni zîde kadrehu inhâ olunur ki: işbu sene yüzdört Muharremi'l-harâmının yiğirmidördüncü rûz-ı sa`dâtındır ki memâsil-i rûz-ı `âbiddir şeref-i lâmi`ü'n-nûr-ı sürûrdan sa`dîn-ı sâ-

ti`ü'z-zuhr ve'l-ikbâl yerde şikâf-ı ank(انو)-ı iclâl olub şevketlü ve kerâmetlü ve merhâmetlü ve `azimetlü Padişâhâmız padişâh-ı rûy-ı zemîn hâlledallahu hilâfete alî yevmi'd-devrân hazretlerinin kavânin-i sa`dî baht u devlet Sultan İbrahim ve Sultan Selim nâmân iki şehzâde-i civân taht-ı sarâyda sinem-i mek'unden(سنم مکونن) ruhneşedâr(رونشدار)-ı `âlem-i rüsûn ve meyâmin-i kudûm-i meserret-i füzûnlarıyla çâr-ı cihet-i `âlem-i mesrûr ve kılub Nebî Adem pîr-i nûr olduğu hayr u beşâret içün hâliyan fermân-ı celîlü'l-kadr-ı Sultânî sâdır ve vârid ve mûcebiyle `amel olunmak ehemm ve mühhemden olduğu sûret-i tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûl bulduğu sâ`at te'hîr ve tevekkuf etmeyüb ber-mûceb-i fermân-ı `âlî kal`a ve kalelerde toplar ve tüfenkler etdirüb ve sûk ve şehri tezyîn ve dört gün dört gece envâ`-ı dürlü şenlik ve şâdımânlık etdirib ve dâhî der-meyân sa`y ve ihtimâm ve mecd ve sa`y olasız ve hâliyan Diyarbekirin müjde-nâmesi taraf-ı saltanat-ı `aliyye-i şehriyâriden kapu ağası sa`âdetlü Mustafa Ağa hazretlerine ihsân olunub kemâl-i mertebe re`âyâ hâtırları tatyîb olunması devletlü ve sefâretlü veliyü'n-na`im paşa efendimiz hazretlerinin buyûruldu-yı şerîflerinde tasrîhan tenbih buyûrdukları üzere imdi gerekdir ki müşârün-ileyh ağa hazretlerine müjdebahâ beşyüz guruş ber-vech-i ta`cîl bir mu`temed-i `aliyye adamınız ile ser-meyan ve `acilen merkûm koşub bir sâ`at evvel irsâl ve mahalline edâ ve teslîm eylemede sa`y ve ihtimâm edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 3 Ra(Rebi`ü'l-ahir) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Mehmed Kâim-makâm-ı

Diyarbekir,hâlâ

S.123 b.375 Fazîlet-i şi`âr Harpurt ve Ergani kâdıları efendileri zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-ak-

rân kazâ-i mezbûrenin dizdârları ve a`yân-ı vilâyet ve ihtiyârları vesa'ir iş erlerisiz inhâ olunur ki: zikr olunan kazâların binyüzüç senesinde ehl-i zimmet keferelerin tahsîl olunan cizyeleri mâlın-ı hâliyan tahsîline me'mûr olan kıdvetü'l-emâcidühü ve'l-a`yân Ömer Ağa zîde mecdehu kazâ-yı Harpurtdan Erganiye ve Erganiden-Diyarbekire emîn ve sâlim getürüb teslîm etmek üzere bundan akdem mektûb irsâl olundukda herbiriniz ihmâl ve müsâmaha etdüğünüzden tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan kazâların binyüzüç senesinde ehl-i zimmet olan zımmilerden tahsîl olunan cizye mâlın-ı kazâ-yı Harpurtdan nakl ve yanına yarar ve tuvân-ı mu`temed adamlar koşub Erganiye gelince ulaşdurasız ve Erganiye vâsıl oldukda kazâ-i mezbûrda dahî yanına yarâr ve tuvâne ve mu`temed adamlar koşub emîn ve sâlim Diyarbekire nakl etdüresiz seni ihtimâm eyleyesiz şöyleki ba`de'l-yevm ihtimâm ve müsâmaha olunub tekâsül olunur ise sonra cevânibe kâdir olmaduğunuzdan gayrinden hükmünüz ta`ahhüddür.fî 15 M (Muharrem) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir
Mehmed

S.123 b.376 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kal`a dizdârı ve vilâyet a`yânı vesa'ir iş erlerisiz inhâ olunur ki: Diyarbekir hazînesi aklâmından Badıllu( باطلو ) `aşiretinin yüziki ve yüzüç senelerinde üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîleri bu ana dek getürüb mahalline edâ ve teslîm-i hazîne etmeyüb zimmetlerinde küll-i mâl-ı mîriyi olub hâliyan `aşiret-i mezbûre kethüdâlarından Osman nâm kimesne ol tarafda voyvoda-i müşârün-ileyhin adamiyesi kal`a-bende etdürse dîvân-ı Amide i`lâm etmeyle mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki `aşiret-i mezbûrenin yüziki ve yüz-

üç senelerinde üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîleri voyvoda-i müşârün-ileyhin irsâl eyledüğü sûret-i defteri mûcebiyle merkûm Osman Kethüdâ ma`rifetiyle `aşiret-i mezbûrdan tamâmen edâ ve tahsîl etdükçe merkûm kal`adan ıtlâk etmeyüb şöyleki mu`âvenet ve hamâyet olunub mâl-ı mîrîyeye zarar-ı tertib eder ise bir vechle cevâba kâdir olmaduğunuzdan mâ`adâ `inâyet-i müstehakk olursuz zirâ mâl-ı mîrînin tahsîline me'mûr fermân-ı `âlî sâdır olub cânecâ( جانجا ) imdâd-ı mu`âvenet olunmak gerekdir imdi mâdâm mâl-ı mîrî tamâmen tahsîl olmadukça ıtlâk eylemeyesiz ve lâzım gelür ise mezbûrun yanına mu`temed-i `aliyye adamlar koşub divân-ı Amide irsâl edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 17 M(Muharrem) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir

Mehmed

S.123 b.377 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîdet fazlehu inhâ ve tefehhüm olunur ki: taht-ı kazânuz kurrâlarından Herdi nâm karyenin izn-i şer`le ve ahâli-i vilâyet ma`rifetiyle yüzseksen guruş nüzûl mâlından sâlyâne olunub hâliyan Diyarbekir voyvodası kıdvetü'l-emâcidühü ve'l-a`yân Ali Ağa dâm-ı mecdehu sarfından tahsîline me'mûr olan Mahmud edâya ta`allül ve muhâlefet üzere olub karye-i mezbûre ve ahâlisinden Ali Kethüdâyı tarafımızdan kazâ-yı mezbûreye ta`yin etdüğümüz Mustafa Ağa merkûmu ol tarafdan kal`a-bende edüb şöyleki şer`an üzerine bir cürüm bilüb edecek bir da(`v)âcısı yoğsa mezbûr Ali (kethüdâsı olan(çizik)) Kethüdâyı nüzûl cem`ine me'mûr olan Mahmud teslîm eylemek bâbında mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki karye-i mezbûre kethüdâsı olan Ali Kethüdâ şer`an beylikde habs olunub bir cürmü ve bir da`vâcısı yoğsa mezbûr Ali Kethüdâyı ıtlâk ve nüzûl cem`ine me'mûr olan Mahmud edâ ve teslîm ve zimmetinde olan nüzûl mâlından yüzseksen guruşu tamâ-

men tahsîl ve merkûm edâ ve tesellüm-i sa`y ve ihtimâm edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 17 M(Muharrem) sene 1104.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir

Mehmed

S.124 b.378 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Diyarbekir eyâletinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki hazîne-i `âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerinin eyâlet-i mezbûrda vâki` kazânuz ikibinüçyüzyiğirmialtıbuçuk ve buçuk rub` bedel-i nüzül-hâneleri olub binyüzüç senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen nüzülleri cemî` ve tahsîl olunmak lâzım ve mühhem olmağın (boş) der-`uhde olunub elinde mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verilmeğin mûcebince cemî` ve tahsîl etdürmek emrim olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî siz ki kâdılarsız mezbûre mahsûb olmak üzere eyâlet-i mezbûrda vâki` kazâların ol mikdâr bedel-i nüzül-hânelerinden altışaryüz akçe nüzülleri irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mûcebince cemî` ve tahsîl etdürdüb hilâf-ı emr ve defter-i kimesneye ta`allül ve nizâ` etdürmesiz ve bundan mâ`adâ mübâşirin cihet-i ma`işetiçün herbir hânelerinden otuzar akçe dahî aldırdub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe aldurmasız ve hîn-i tahsîlde alınan akçenin her yüzon akçesinden `ayn-ı bir esedî guruş hesâbı üzere yazı-ı mısrî kırkbir ve frengî altun ikibuçuk guruş ve şerîfî iki guruş bir rub` aldırdub ziyâde ve noksân alınmayub kesr ve defterden ve nefs-i hâneden ve fermândan ziyâde talebiyle zülmî ve te`adîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu mukaddeman emr-i şerîfim verilüb sâyi` olmağıyla mükerrer ve tahsîl olunmakdan be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerî-

fime i`timâd kılasız.

Kasaba-i m(mezbûr) kazâsı bedel-i nüzûl Harpurt ber-mûceb-i defter-i mevkûfât 1103.

hâne	`aded
yalnız	
281	
rub`	
1	Yalnız ikiyüzseksenbir hâne bir rub`dur.

Sûret-i defter-i mevkûfâtdır ki aslından nakl olduğu.Tahrîren fî Zi'l-hicceti'ş-şerîfe 1102.

(Sağ üst kısma yazılan şerh kaydı):

`Ala müşkilühü'l-asluhu'l-hatır hurrîrehü'l-fakirullahu subhâne Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı Amidü'l-mahmiyye `afa `anhu.

(Sağ altı kısma yazılan şerh kaydı):

Tabakatu'l-asluhu'l-hatıru'l-mahtûm nemagahü'l-fakîr Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye.

S.124 b.379 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehüm inhâ olunur ki: binyüzüç senesine mahsûb olmak üzere Harpurt kazâsının sûret-i defteri mevkûfât mûcebince ikiyüzseksenbir hâne ve bir rub` yalnız nüzül-hânelerinin cemî`-i tahsîl lâzım gelmekle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bizim Çukadâr Mahmud Beğ birle mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde me'mûrdur ki kazâ-i mezbûrun sene-i merkûm mahsûb olmak üzere sûret-i defteri mevkûfât mûcebince ikiyüzseksenbir hâne bir rub` yalnız bedel-i nüzül-hânelerinin bermûceb-i fermân-ı `âlî Diyarbekir mahkemesinde vilâyet ma`rifetiyle tevzî` ve sâlyâne olunduğu üzere beher nüzûl-hânesinden yedişer esedî guruş yerlü yerinden tevzî` ve sâlyâne edüb merkûm cemî`-i tahsîl ahz ve kabz etdürüb defter-i kesr ve noksân getürmeyesiz.Tahrîren fî şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şe-

rîfe sene 1103.

Hassa-i Hassadan Mehmed Kâim-makâm-ı
Diyarbekir,hâliyan

S.124 Fazîlet-i şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fe-
b.380 zâ'ilühü ba`de't-tehiyyat ve's-selâm inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre ikiyüzseksenbirbuçuk hâne nüzülü bağlu olub binyüzüç senesi mâlında mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen nüzûl mâlı izn-i şer`le ve vilâyet-i a`yân ma`rifetiyle beher hânesinden yedişer guruş olmak üzere Amid mahkemesinde hüccet-i şer`iyye ile tevzî` ve sâlyâne olunub kazâ-i mezbûrenin bağlusu olan ikiyüzseksenbirbuçuk hâne nüzûl mâlından beher hânesinden yedişer guruş tevzî` ve sâlyâne ve cemî` ve tahsîl etdürülmek bâbında mektûb tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu tahsildâr ta`yîn olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki kazâ-i mezbûrenin sene-i merkûm mâlına mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen ikiyüzseksenbirbuçuk hâne nüzûl mâlının beher hânesinden yedişer guruş mâl-ı mîrîlerinden sene-i sâbık ve olugeldüğü mu`tâd-ı kadîm üzere tevzî` ve sâlyâne olan yerlerden ber-vech-i ta`cîl bir gün evvel ve bir sâ`at mukaddem cemî` ve tahsîl etdürülüb hilâf-ı şer` ve kânûn ve olugeldüğünü mugâyir bir ferdi zulüm ve te`adîden ve mâl-ı mîrîye kesr ve noksân tertîb eylemeden be-gâyet ihtirâz edüb mûcebiyle `âmil olasız.Tahrîren fî Safer(20) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Mehmed Kâim-makâm-ı
Diyarbekir,hâliyan

S.124 Nişân-ı `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-
b.381 yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki: Kasaba-i Harputda vâki` Müderris-i Mescid-i Şerîf evkâfından olmak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile mü'ezzin olan işbu râfi`-i ref`-i `ubûdiyet Ebubekir nâm kimesne-

nin mûceb-i `azlî yoğiken aherden İsmail nâm kimesne alub gadr eyledüğün kıdvetü'l-kuzâtu'l-müslimîn Harpurt kâdısı Mevlânâ İsa zîde fazlehu `arz etmeğin Anadolu muhâsebesi defterlerine mürâca`at olundukda cihet-i mezbûr Abdülhalim üzerinde kalduğu der-kenâr olunub `arz olundukda mûcebince mezbûr Ebubekir tevcih olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmağın hakkında mezîd-i `inâyet-i Padişâhânım zuhûra getürüb binyüzüç Ramazân-ı Şerîfinin onüçüncü gününden tevcih edüb bu berât-ı hümâyûn `izzet-makrûnu verdim ve buyûrdum ki mezbûr varıb mescid-i mezbûrda mü'ezzin olub edâ-yı hidmet eylediğinden sonra ta`yin olunan yevmî bir akçe vazîfesin-i evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mütevellî olanlar yedinden alub mutasarrıf ola olbâbda taraf-ı aherden hiç ferd mâni` ve mezâhim olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis `ışrin şehr-i Ramazâni'l-mübârek lisene selase ve mi'ete ve elf(13 Ramazâni'l-Mübârek 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.125 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harpurt alaybeğisi
b.382 ve zü`amâ ve erbâb-ı tımârı zîde kadrehüm inhâ olunur ki: binyüzüç senesinde fermân olunan bedel-i seferiyeniz mâlı içün dergâh-ı `âlî kapucu-bâşılarından iftihârü'l-emâcidühü ve'l-ekârim Ahmed Ağa zîde mecdehu müceddeden isti`câl-i fermânı ile vârid olub sene-i mezbûre mahsûb olmak üzere üzerinize edâsı lâzım bedeliyenizi tevzî` ve sâlyâne olunan minvâl üzere bir gün evvel ve bir sâ`at mukaddem cemî` ve tahsîl etdürüb cem`ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcidehu ve'l-a`yân Hamza Ağa zîde (boş) irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdirki fermân-ı şerîf-i `âlişân imtisâlen sene-i mezbûreye mahsûb olmak üzere üzerinize edâsı lâzım gelen bedeliyenizi ber-vech-i ta`cîl bir gün evvel ve bir sâ`at evvel akdem

cem` ve tahsîl etdirmekde herbiriniz gereği gibi imdâd ve i`ânet edüb mu`accelâl müşârün-ileyh ağaya getürüb edâ ve teslîm etdürülmekde vakt-i tâm ve ihtimâm edesiz bu zamânı sa'ir zamâna kıyâs etmeyüb `avk ve te'hirden ve ihmâl ve müsâmahadan be-gâyet ihtirâz üzere olub mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî 16 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir
Mehmed Ağa

S.125 b.383 `İzzet-karîn bizim Ali Çavuş ba`de's-selâm inhâ olunur ki: hâliyan Harpurtun bedelî cem`inesin-i ta`yin eyleyüb buyûruldu irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki bir an ve bir sâ`at tevekkuf etmeyüb cem` ve tahsîle mübâşiret ve beş-on güne değin beş kese akçe tedârik edüb bi-eyyi vech-i kân bu taraflara sa`y ve dikkat eyleyesiz bu zamân-ı sa'ir zamâna kıyâs eylemeyesiz zirâ taraf-ı devlet-i `aliyyeden isti`câl-birle kapucu-bâşı vârid olmuşdur imdi ana göre hareket edüb bir sâ`at akdem `ale'l-hesâb beş kese akçeyi tarafımıza irsâl edesin ihmâl eylemeyesiz ihmâl ve müsâmaha etmekden ihtirâz edüb bir vechle ihtimâmda kalur komayub akçe-i ulaşdurmada dikkat eyleyesiz ve's-selâm.

Hassa-i Hassadan Hızır Ağa

S.125 b.384 Defter budur ki: binyüzüç senesinde vâki` bedel-i nüzül mâlını ikiyüzaltmışbeş guruş mîrîsi olub ve otuz guruş dahî şehir kethüdâsı ücreti cem`an yekûn üçyüz guruşdur.

esnâf-ı Kassâb	esnâf-ı `Attâr	esnâf-ı Bakkâl
guruş	guruş	guruş
42	42,25	42
esnâf-ı Babuşçu	esnâf-ı Etmekçi	esnâf-ı Berberân
guruş	guruş	guruş
21	21,25	18

esnâf-ı Semerci guruş 6,25 rub` 1	esnaf-ı Na`lband guruş 7,75	esnâf-ı Na`lçacı guruş 11,25
esnâf-ı Demürcü guruş 5	esnâf-ı Uncu guruş 4,25	esnâf-ı Sarrâc guruş 5,5
esnâf-ı Kalaycı guruş 4,75	esnâf-ı Neccâr guruş 3	esnâf-ı Aşçı guruş 2,25
esnâf-ı Mutâf(مطاق) guruş 2,25	esnâf-ı Eskici guruş 14	esnâf-ı Alâf guruş 8

S.125 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazle-
b.385 hu ba`de't-tehiyyat ve's-sellem inhâ ve tefhîm olunur ki: kazâ-i mezbûr sâkinlerinden İmam oğlu Ahmedin bu tarafda da`vacısı olub bi-hasebi'ş-şer` divân-ı Amidde murâfa`-ı şer` olub ihkâk-ı hakk olunmak bâbında mektûb tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki merkûm İmam oğlu Ahmedi mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki hasmâsıyla şer`an murâfa`a olunub ihkâk oluna şöyleki mu-`âvenet ve himâyet olunub müsâmaha olunmak lâzım gelürse ve ta`allül ve muhâlefet ederse itâ`at-ı şer` etmedüğünden nedâmet çekildi mukarrerden imdi bir vechle muhâlefet etmeyüb merkûm divân-ı Amide irsâl ve mûceb-i mektûbla `âmil olasız. fî 24 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Mehmed Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.126 Düstûru'l-mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`â-
b.386 lem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidühü'd-dev-

lete ve'l-ikbâl müşeyyed-i ve'l-iclâlü'l-hukûk bi-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim (boş) Paşa adamallahu teâla iclâlehu ve mefâhirü'l-ümerâ'ü'l-kirâm Diyarbekir eyâletine vâki` Sancâkbeğleri dâm-ı `azzehüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm ve me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm eyâlet-i mezbûrda vâki` (alay(çizik)) olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki binyüzüç senesinde mahsûb olmak üzere Diyarbekir cizyedârı Ömer zîde mecdehu Der-Sa`âdetime `arz-ı hâl gönderüb nefs-i Diyarbekir keferesi ve yahûdî tâifesi ve sa'ir kazâlarda ekser-i re`âyâsı zî-kudret olub a`lâ ve evâsıt tahmîl var iken libâsın-ı tebdîl ve fakîr sûretine girüb aher kazâya varub ednâ kâğıdı almalarıyla cizyeleri taleb olundukda ednâ kâğıdı ibrâz edüb cizyelerini edâda ta`allül edegeldükleri bildürüb yedinde olan berât-ı `alişânda ta`yin ve tasrîh olduğu üzere fakr-ı mu`attaldan bir dinâr ve vasatından iki dinâr ve a`lâsından dört dinâr vech-i şer`î üzere esnâf sülüsânî üzere cizyeleri tahsîl etdürülüb tâbi` olanları men` ve def` olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden imdi cizyedâr yedine verilen berât-ı `alişân mûcebince tahsîl olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle (boş) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî eyâlet-i mezbûrda vâki` kefere ve yahûdî tâifesinin üzerlerine edâsı lâzım gelen târîh-i mezbûre cizyesin-i cizyedârın yedine verilen berât-ı `alişânda ta`yin ve tasrîh olduğu üzere ahâlî belde ve kurrânın i`tibârları ile ma`rifetle şer`iyle fakîr-i mu`attaldan bir dinâr ve vasatından iki dinâr ve a`lâsından dört dinâr cizyeleri tahsîl etdürüb bir dürlü ta`allül ve nizâ` ve gadr ve bahâne etdürmeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi` `ışrin min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe li-sene

selase ve mi'ete ve elf(14 Zi'l-Hicceti'ş-Şerîfe 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asluhu'l-hatîr nemagahü'l-fakirullahu subhâne Naimzâde Abdurrahman el-kâdı Amidetü'l-mahmiyye `afa `anhu.

S.126 b.387 Akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidin me`adini'l-fazl ve'l-yakîn râfi`-i i`lâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn-i vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-meliki'l-mu`în Mevlânâ Amid kâdısı zîdet fezâ'ilehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki binyüzüç senesine mahsûb olmak üzere Diyarbekir eyâletinin cizyeleri cibâyetine me'mûr olan mirahur-ı sâbık Ömer dâm-ı mecdehu ordû-yı hümâyûnuma `arz-ı hâl gönderüb Diyarbekir eyâletinin cizyeleri cibâyetine mübâşiret olundukda hükûmet beğlerinin taht-ı hükûmetlerinde olan cizyeleri `uhdemde iken ba`zı kimesneler birer ikişer karyelere sâhib çıkub geçen bu karye şu mikdâr kâğıd almışlardır yine ol mikdâr kâğıd alınız ziyâde alınız deyu `illet edüb mîriye küllî gadr olmağıyla mezbûrlar zî-kudret olub hâkim dahî müsâmaha edüb aslâ kimesne karışmayub ve teftîş olunub cizyeden ihtifâ eden re`âyâ bulundukda cizyesi alındıkdan sonra berât-ı `alişân mûcebince ma`rifet-i şer`ile hakkından gelünüb ve emvâl-i mîrî içün ahz olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden imdi yedine verilen berât-ı `alişân mûcebince esnâf sülüs i`tibâriyle muktezâ-yı şer` üzere tahsîl olunub sene-i sâbıka kıyâs ile kimesneye ta`allül etdürülmeyüb hakîkati üzere `arz-ı i`lâm eyleyesin deyu fermânım olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle (boş) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî mübâşir-i mûma-ileyhin yedine verilen berât-ı `alişânım mûcebince esnâf sülüs i`tibâriyle muktezâ-yı şer` üzere tahsîl etdürüb sene-i sâbıka kıyâs ile

kimesneye ta`allül ve nizâ` etdürmeyüb cizye-i mezbûre mâlı tahsîline ta`allül ve nizâ`ederlerse isim resimleriyle hakîkati üzere yazıb `arz ve i`lâm eyleyesin ki ba`dehu fermânım ne vechle sâdır olursa mûcebiyle `amel ola şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi'l-`ışrin şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve mi'ete ve elf (10 Şevvâli'l-Mükerrem 1103).

Sahrâ-yı Filibe

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
`Ala müşkile asluhu'l-hatîr nemagahü'l-fakirullahu subhâne teâla Mukim-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amid gafere-lehu.

S.127 b.388

Nişân-ı şerîf-i (şerîf) `alişân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hükümdür ki:

Nefs-i Harpurtda vâki` Ahi Musa Mescid-i Şerîfinde İsmail ferâğından kâdıyı `arz verib berât-ı şerîfimle imâm olan işbu râfi`-i tevkî`-i refi`ü'ş-şân Şehriyâri Abdürrahim bi'l-fi`il mutasarrıf olub ve bir haseble kusûru ve mûceb-i `azlî yoğiken aherden Ali ve İlyas nâm kimesneler hilâf-ı inhâ ve bir tarîk ile alub küllî gadr etmekle ref` olunub gerü mezbûr kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında işbu `inâyet etmeğin `azlin-i mûceb hâlî yok ise sadaka edüb bu berât-ı hümâyûnu verdüm ve buyûrdum ki varıb mezbûr Abdürrahim ba`de'l-yevm zikr olunan mescid-i şerîfde kemâkân imâm olub hizmet-i lâzimesin-i mer`î ve mü'eddî kılındıkdan sonra vazîfe-i mu`ayyenesiyle mutasarrıf olub vakfın ruhu ve benim devâm-ı `ömr ü devletim içün du`âya müdâvim gösterüb ol bâbda taraf-ı aherden bir ferd mâni` ve mezâhim olmayub aslâ dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bilüb `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi` `aşer şehr-i Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete elf(19 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

Sahrâ-yı Edirne

S.127 Fazıl-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu
b.389 ba`de't-tehiyyat ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve kal`a dizdârı ve sa'ir a`yân-ı vilâyetin iş erleri ve ihtiyârlarısız inhâ olunur ki: hâliyan vâli-i vilâyet ve muhafız-ı eyâlet vezîr-i asaf nazır-ı devletlü ve sa`âdetlü Veli Naim Paşa Efendimiz hazretlerinin taraf-ı şerîflerine kazâ-i mezbûre emîn tarafından beher sene mu`tâd-ı (kad(çizik)) kadîm olugeldüğü kalemiye husûs içün bundan (akdem) mütesellim-i sâbık tarafından mektûb (ve) taleb olundukda yedlerinde olan ocâklık berâtının sûretini (sûretin) gönderüb kalemiye ref`ine mazmûn-ı berâtın-ı münderîc buyûrulmağın imdi mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki bundan akdem Diyarbekir vâlilerini tarafına beher sene mu`tâd-ı kadîm olan kalemiye şöyleki emîn-i merkûm el-Hac Ali mübâşir-i merkûmla götürüb devletlü efendimiz hazretlerinin hazînelerine edâ ve teslîm-i fehâva illâ ta`allül ve muhâlefet üzere olunur ise mezbûrun anbârların-ı izn-i şer`le mühürlenüb ve bir dâne terekesi fürûht olunmayub madam ki devletlü efendimiz hazretleri gelince bir kimesne vaz`-ı yedden ve müdâhile etdürmeyesiz ve illâ hilâf-ı sâdır olur ise sonra su'alin-i cevâbın-ı vermeye kâdir olmaduğunuzdan mes'ul ve be-gâyet olur siz imdi ana göre `amel edüb mûcebiyle `âmil olasız.Tahrîren fî 24 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir
Mehmed Ağa

S.127 Fazîl-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîdet fazle-
b.390 hu ba`de't-tehiyyat inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre emîn olanlar beher sene Diyarbekir vâlileri tarafına `aid olan kalemiye-i hâliyan bu güne dek emîn olan el-Hac Ali edâsına ta`allül ve muhâlefet edüb bundan akdem mütesellim-i sâ-

bık tarafından taleb olundukda fermânımız vardır deyu cevâb verüb imdi mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki emîn-i merkûmun kalemiye ref`ine fermânı var ise sem`an ve kelâmen ve illâ ocâklık berâtın-ı ibrâz edüb ta`allül ve muhâlefet üzere olur ise merkûmdan olugeldüğü mu`tâd-ı kadîm olan kalemiye-i mübâşir ma`rifetiyle tahsîl ve illâ mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide irsâl edüb mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî 29 (ay yazılmamış) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir

Mehmed Ağa

S.127 b.391 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesi sâkinlerinden Mehmed ibn-i Osman nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i enverde işbu sâhibü'l-kitâb es-Seyyid Hasan ibn-i Ali muvâcehesinde ikrâr-ı sahîh-i şer`î ve i`tirâf-ı sarîh-i mer`î edüb mahalle-i mezbûrede vâki` bir tarafdan Kâdı Sinan Efendi-zâdelerinin menzilleri ve bir tarafda Durum(دورم)oğlu ve bir tarafdan Köse Mustafa ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd mülk-i sarîhimde olan bir bâb soffa ve bir bâb oda harâbelerini havlusu ve fâriga ve tevâbi`î ve levâhıkkıyla mezbûr es-Seyyid Hasana yedibuçuk guruş ile on guruş kıymetli sîm hançer üç sene mukaddem bey` ve temlîk edüb yedi guruşu ve hançeri ahz ve kabz eyledim deyüb (babam(çizik)) Osman medhalim yokdur merkûm Seyyid Hasanın mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîka mâvak`a ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

-Mahmud Beşe bin Kaya

-Molla Hüseyin bin İbrahim

-Ahmed bin Mahmud

-es-Seyyid Mahmud Çelebi,Kâdı-zâde

-es-Seyyid Ali,el-Muhzır
-İbrahim bin Taşdemür

S.128 b.392 Fazîl-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîdet fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve kal`a dizdârı ve a`yân-ı vilâyet ve sa'ir iş erleri ve ihtiyârlarısız inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûreye tâbi` Herdi `aşireti eşkiyâları bundan akdem kendü hevâlarına tâbi` bir mikdâr eşkiyâları Elgük karyesin-i basub üç adamlarını katl ve yiğirmiüç adamların-ı mecrûh ve bu kadar emvâl-i erzâkların-ı nehb ve gârât etdiklerinde `arz ve mahzarlarınız gelüb ve hâliyan yine şakî-i mezbûrlar Cevlani (جولانی) nâm karye-i basub iki adamların-ı katl ve birkaç adamların-ı mecrûh ve bu kadar koyun ve kara davarların-ı nehb ve gârât ve fesâd ve şekâvet üzere olduklarından hâliyan Çüngüş nâibinin `arz ve keşf hücceti gelib bu kadar fesâd ve şekâvete ve `isyân ve tuğyân eylemelerine bâ`is ve bâdına olduğu ma`lûmumuz olmayub imdi mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki izn-i şer`le ve a`yân-ı vilâyet ma`rifetiyle Herdi karyesin-i ahâlilerine ve Elgük veCevlani(جولانی) karyeleri ahâlilerine herbirine nişâd-ı nişâd (نشان نشان) mürâsele gönderüb mezbûrları bi'l-cümle şer`e da`vet edüb şöyleki itâ`atleri olur ise vâsıl fesâd ve şekâvetlerine sebeb nedir iki tarafın ve şakî da`vâsın-ı ve şikâyetin-i görüb hakk kimin tarafında zâhir ve mübeyyen olur ise ana göre vukû`u üzere `arz ve i`lâm edesiz ve illâ itâ`at etmeyüb yine `isyân ve tuğyân üzere olub cevâb verürler ise mübâşir-i merkûm `arz eyleyesiz ki ana göre tedâriklerin-i görüle ammâ hakk-ı şer` üzere görüb ahvâllerin-i vukû`u üzere `arz edüb mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî 24 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir
Mehmed Ağa

S.128 b.393 Fazîl-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîdet fazlehu ba`de't-tehiyyat ve't-teslîm inhâ olunur ki: medîne-i mezbûre sâkinlerinden Veli nâm (kimesne) divâna `arz-ı hâl edüb mezbûrun `ammisi Osman hâliyan cevâbında merkûm vâsi-yi muhtâr nasb ve ta`yin edüb fevt oldukda izn-i şer`le yetim-i sağîrlerin emvâl ve erzâkların-ı vâsî olduğu hasebiyle zabt edüb şer`an hayâtın-ı sâbit ve zâhir olmuş değil iken mezbûr yetimlerin Rahime nâm hatun vâlidesi müdâhile eylemeden hâlî olmaduğunda yedinde olan hüccet-i şer`iyyesi şer`an hayâtın-ı sâbit ve zâhir olmuş değil hilâf-ı şer` ve dahl olunmak üzere yedine fermân-ı `alişân dahî olunub mûcebince mektûb ve iltimâs etmeğin tahrîr olunub kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûrlar ol tarafda murâfa`-ı şer` edüb yedlerinde olan temessükâtlarına nazar olunub eytâm-ı mezbûrelerin emvâl ve erzâkların-ı zâyi` ve telef ve şer`an havatin her kimin tarafında zâhir ve ta`yin olur ise zikr olunan umûr-ı tesviyelerine vasi-yi muhtâr nasb olunub hilâf-ı şer` ve umûru içün hüccet-i şer`iyye ve fetvâ-yı münîfeye mugâyir hilâfından ihtirâz eyleyesiz ve illâ râzı olmayub nizâ` etdirilir ise mezbûrlar divân-ı Amide irsâl edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 24 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Kâim-makâm-ı Diyarbekir
Mehmed

S.128 b.394 Karye-i ———————————— Hicri ma`a Nurşin mahsûl-i `alâtın ezgayr-ı vakf ve maktû` der-`uhde-i el-Müderris-in el-Hac Ali Efendi gerek fâyda ve gerek ziyân ber-vech-i sülüsân kabûl-i gerden.

mût
`aded
32 Yalnız otuziki mûtdur.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki: işbu binyüzüç senesinde vâki` havâss-ı hümâyûn kurrâlarından Hicri ve Nurşin nâm karyelerin gallâl-ı mahsûlâtın ez-gayr-i vakf ve maktû` ve rüsûmât işbu dârende-i tezkere el-Hac Ali Efendiye ber-vech-i iltizâm otuziki mûtu fürûht olunub merkûm dahî eğer fâyda ve eğer ziyân kabûl ve der-`uhde eyledüğü ecilden işbu temessük tahrîr olunmuşdur varub sene-i sâbık olageldüğü üzere ta`şîr-i kîle ahz ve kabz eyleye tarafımızda zabtıçün tezkere olmuşdur aherde müdâhile olunmaya li-sene selase ve mi'ete ve elf (1103).

Hassa-i Hassadan Ali Ağa,Mirlivâ-i Harput.

S.129 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-
b.395 yı cihân hükmü oldur ki:

Harpurtda vâki` Cami-i Kebirde yevmî iki akçe vazîfe ile nâzır olan işbu râfi`-i tevkî`-i refî`-i hümâyûn Mustafa bi'l-fi`il berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub lakin cülûs-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnum vâki` olmağın Der-Sa`âdetimde müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında yedinde olan berât-ı şerîf mûcebince üzerinde ise sadaka edüb bu berât-ı hümâyûnu verdüm ve buyûrdum ki varub mezbûr kemâkân nâzır olub hizmet-i lâzimesin-i mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki (iki) akçe ile mutasarrıf olub vakfının rûhu ve devâm-ı `ömr-i devletim içün du`âya müdâvemet ve mülâzemet göstere olbâbda taraf-ı aherden aslâ bir ferd dahî dahl ve ta`arruz kılmaya ve resmî mîrîsin-i mütevellisin-i yediyle teslîm-i hazîne ola şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Vasele'l-binâ şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerîfe fî yevmî 7 yedi.

Edirnetü'l-Mahrûse

S.129 Şerî`at-şi`âr Harpurt kâdısı zîde fazlehu dâren-
b.396 de-i buyûruldu livâ-i mezbûr zü`amâsında Beğ-zâ-
de Ahmed za`îm divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb eben `an-cedde berât-ı şerîfle mutasarrıf olduğu ze`âmetinin hisse-i mîrî-sin-i berâtında ta`yin ve tasrîh olunduğu minvâl üzere beher sene Van Kal`ası neferâtına tamâmen edâ ve teslîm ve yedlerinde memhûr ve ma`mûle halâs-ı temessük olub bir kusûru ve dahl olunmak îcâb eder hâlî yoğiken yeniçeri tâifesinden Ömer ve Ahmed nâm kimesneler bizim elimizde fermânımız vardur sen ki ze`âmetinin biz zabt edüb yazusun-ı sana ve hisse-i mîrî-sin-i Van kal`ası neferâtına edâ ederüz deyu hilâf-ı şer` ve kânûn ve bir mugâyir mazmûn-ı berât-ı hümâyûn müdâhile ve rencîdeden hâlî olmadukları bildürüb mezbûrlar ihzâr ve huzûrumuzda murâfa`a olub mezbûranda senden taleb olundukda yedimizde senedimiz ve fermânımız yokdur deyu inkâr ve iddi`âlarından rücû` etmeleriyle buyûruldu ısdâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki mezbûr Ahmed za`îm yedinde olan berât-ı şerîf-i `alişânda ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânide ta`yin ve tasrîh olunduğu minvâl üzere madam ki hisse-i mîrîsin-i Van Kal`ası neferâtına sene-i sene edâ ve teslîm edüb yedine ma`mûleye halâs-ı temessük ile aherden bir vechle dahl ve ta`arruz etdürülmeye eğer müdâhile eder var ise senedleriyle gelüb huzûrumuzda murâfa`a oldukça aherden bir ferdî dahl ve ta`arruz etdürülmeyüb mûceb-i buyûruldu ile `âmil ve hilâfında ihtirâz eyleyesiz deyu buyûruldu.fî 13 Ca(ـب) (Cemâziyi'l-âhir) sene 1103.

(Üst kısma düşülen şerh kaydı):

Vâli-i Diyarbekir Ali Paşa hazretlerinin buyûruldu şerîfidir ki hâlâ Sadrıazamdır.

S.129 Şerî`at-me'ab fazilet-i kuzât Harpurt kâdısı e-
b.397 fendi zîde fazlehu ba`de't-tehiyyat ve't-teslîm inhâ olunur ki: hâliyan bedel-i cem`ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-a`yân mefâhir-i şehriyâri Hamza Ağa zîde mecdehunun çiftlikleri olduğu Ağnesi nâm karyenin bundan akdem mûma-ileyhin yedinde olan ma`mûleye temessük mûcebince zabtıçün mütesellim-i sâbık tarafından buyûruldu-yı irsâl olunub ber-mûceb-i buyûruldu taraf-ı şer`den mürâsele verüldüğüne binâ-'en bu def`a dahî tarafımızda zabtıçün müceddeden buyûruldu iltimâs etmeğin işbu buyûruldu ısdâr olunub (boş) irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere ma`lûm ki olub dahî mûma-ileyh Hamza Ağanın yedinde olan ma`mûl-ı temessük mûcebince bundan akdem verdüğün minvâl üzerine zabtıçün ol tarafda karye-i mezbûr üzerine mûma-ileyhin tarafından nasb eyledüğü sahiblerine müceddeden mürâsele ve ta`şîr eylemeleri tenbih ve te'kîd eyleyüb mûcebiyle `âmil olub hilâf-ı ihtirâz göstermeyesiz.fî 12 Z(Zi'l-hicce) sene 1103.

Muhammed Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.129 Medîne-i Harput sâkinlerinden olub hâlâ Aydını'ş-
b.398 Şerîfin içün Musli(مصلى)de re'isü'l-hatîb olan fahru'l-`ulemâ-i Ebubekir Efendi ibn-i el-Hac Mustafa nâm kimesneye ve yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden olub her yâr kendi hâlinde olmayub tezvîr ve `ibâdullahın üzerlerine tasallut eden Yahya bin Monla Sultan nâm kimesne zeyl-i vesîkada mestûru'l-esâmî olan müslimîn huzûrunda şer`-i enverde mûma-ileyh merkûm Yahya şetm-i galîze şetm edüb senin anan zâniyedir ve sen zinâ edüb sen ve zinâdan hâsılsın deyu şetm ve kazık( قزق) eyledi mümkün-i mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.Tahrîren fî evâsıt-ı Ramazâni'l-mübârek li-sene erba` ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Ramazâni'l-Mübârek 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-Seyyid Ebubekir Efendi,el-İmâm Kara Sofu
-es-Seyyid Halil Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-el-Hac Ömer Çelebi,Boyâcı-zâde
-Halid Beğ ibn-i Osman Ağa
-Ebubekir Ağa,Veli Çelebi-zâde
-Ali Çavuş,Solak-zâde
-es-Seyyid Eyüb

S.130 b.399 Nişân-ı şerîfî `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-i garrâ-i cihân-hâkânî hükmü oldur ki:

İşbu râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâkânî Ömer nâm kimesne Edirnede divân-ı hümâyûn `arz-ı hâl edüb Harpurt mukâta`ası eminleri olan Ahmed ve Ali şer`-i şerîfde takrîr-i kelâm edüb mukâta`-ı mezbûre tâbi` Ahmed nâm za`îm mutasarrıf olduğu karyelerden senede kırkbin akçe mîrîye verüb şimdi kırkbin akçe-i Van kullarına bağlanub Ahmed nâm za`îm Van kullarına akçe-i nukûd ve iş tatbik edüb ze`âmet-i mezbûrede çiftlik sâhibi Ömer nâm kimesne biz Van kullarına akçe-i tamâm verün deyu cânib-i mîrîden üzerimize kırkbin akçe ze`âmetden hisse ilhâk üzere der-`uhde olunub ve zabtiçün yevmî fermân-ı `âlî verilüb mezkûr yedinüzde emr-i vardur deyu benim yedimde berât var deyu zabtına mâni` olub mahallinde der-kenâr ve mûcebince berât verilmek bâbında `inâyet-i ricâ etmeğin hazîne-i `âmiremde mahfûz baş-muhâsebe defterlerine nazar olundukda Van Kal`ası neferâtı mevâcibleri ocâklığı olan Harpurt mukâta`ası senede kırkbin guruş olub mukâta`-ı mezbûre neferâtında Harpurt sancâğı Uluabad nâhiyesinde Malatyacık nâm karye ve gayriden otuzbin akçe ze`âmetin kırkbin-i sen Diyarbekir hazînesine teslîm edüb (ziyâdesini(çizik)) ziyâdesi ze`âmet vechî üzere mutasarrıf olan Ahmed zikr olunan akçe-i edâda cevr üzere olub verdikde noksân verdikde Van Kal`ası neferâtı neşk( نشك ) edüb ze`âmet-i mezbûrda vâki` çiftlik

sâhibleri Ömer nâm kimesne neferâta ocâklık olan mikdârı neferâta mâ`adâsı za`îm-i mezkûre teslîm edüb tarafına gadr olunmak üzere zabt içün emr-i şerîfim ricâsın-ı kâdısı Mevlânâ İsa `arz ve i`lâm (olunub `arz olundukda mukaddeman verilen emr-i şerîf mûcebince berât-ı şerîfim(çizik)) etmeğin mûcebince mahalline kayda olunub emr-i şerîfle verilmek üzere fermân-ı `âlî sâdır olmağın binyüzüç Cemâziyi'l-evvelin yiğirmialtıncı gününde emr-i şerîfeye verildüğü mestûr ve mukayyed bulunduğu der-kenâr olunub `arz olundukda mukaddeman verilen emr-i şerîf mûcebince berât-ı şerîfim verilmek fermân-ı `alişânım olmağın hakkında mezîde `inâyet-i Padişâ(ha)nım zuhûr(a) getürüb kendü `arz-ı hâlî ve binyüzüç Ramazân-ı Şerîfinin onsekizinci gününde müceddeden bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyûrdum ki mezbûre Ömer varub mukaddeman verilen emr-i şerîf mûcebince zabt edüb kimesneye müdâhile etdürmeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.
Ve vasele'l-binâ (vasele'l-binâ) şehr-i Zi'l-hicce fî yevmî onbir 11.

S.130 b.400

Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hükmü oldur ki:

Harpurtda vâki` Arslaniyye-Esediyye medresesin evkâfının yevmî birbuçuk akçe vazîfe ile kâtib olan es-Seyyid Osman kasr-ı yede eyledüğü ecilden ref` olunub erbâb-ı istihkâkda işbu râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdürrahim zîde kadrehuya tevcih olunub berât-ı şerîfî `alişânım verilmek ricâsına kıdvetü'l-kuzâtu'l-müslimîn Harpurt kâdısı Mevlânâ İsmail zîde fazlehu `arz ve i`lâm eylemeğin hakkında mezîde `inâyet-i Padişahânım zuhûra getürüb mevlânâ-i mûma-ileyhin `arz-ı mûcebince tevcih edüb binyüzüç Ramazân-ı Şerîfin onbeşinci gününden bu berât-ı hümâyûn `izzet-makrûnum verdim ve buyûrdum ki mûma-ileyh Abdür-

rahim zîde kadrehu varub evkâf-ı mezbûre-i kâtib olub edâ-yı hizmet eyledüğünden sonra ta`yin olunan yevmî birbuçuk akçe vazîfesin-ı evkâf-ı mezbûre mahsûlünde mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevm-i râbi` `ışrin şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(14 Ramazâni'l-Mübârek 1103).

Vasele'l-binâ evâhir-i Zi'l-hicceti'ş-şerîfe.

Edirnetü'l-Mahrûse

S.130 b.401 Defter budur ki: `izzetlü rif`atlü Beğ hazretlerinin olugeldüğü üzere verilen sarây kirâsı ve döşeme bahâsı ve sakâsına ücret ve sarây-dârına ücret ikiyüz guruş bi'l-cümle şehr-i kurrâ hânesi ikiyüzotuz hâne olub lakin şehir hâneleri ve dokuz hâne dahî ile olub ve onsekiz hâne üç rub` masardı(مصروى) hânesi olmağıyla mezkûrandan gayrî yüzelliyedi hâneye tevzî` olub beher hâneye bir guruş ve bir rub` isâbet almışdır İl-vekîl-i ve fukarâ ma`rifetiyle ref` olunmuşdur ki fukâradan bu bahâne ile ziyâde taleb olunmaya ve hâkimleriyle fukarâ meblağ-ı mezkûrda kendülerin mahîzidir gaflet olunmaya zirâ seneyn-i sâbıklarda üç guruş ve gâh dört guruş taleb edüb zulüm ve te`addide hâlî olmamalarıyla `akiyle(صفيل) (şerh(çizik)) olan şerh verilmişdir ki ziyâde zulüm olmasın.Tahrîren fî şehr-i Şevvâl sene 1104.

S.131 b.402 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput alaybeğisi ve yeniçeri serdârı ve a`yân-ı vilâyet ve iş erleri ve sa'ir ihtiyârları inhâ olunur ki: Van kullarının ocâklığı olan kurrâların herbirin-i birer adam der-`uhde ve iltizâm edüb mukâta`-ı mezbûrda emîni olanlar olugeldüğü mu`tâd-ı kadîm üzere Diyarbekir vâlileri tarafına veregeldükleri kalemiyelerin-i vermeyüb ağmâz(اغماز) ve müsâmaha etdiğinden mektûb tahrîr olunub (boş) ısdâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir

ki emîni mezbûre tarafından her kim karyelerin-i ve mukâta`alarına iltizâm ve der-`uhde etmiş var ise gerü sâhibine redd ve vaz`-ı yed etmeyüb madam ki sa`âdetlî paşa efendimiz hazretlerinin taraf-ı şerîflerine mu`tâd olan kalemiyesin-i gelüb vermedikçe herbiriniz müdâhile ve zabt eyleyesiz ve illâ `âmil olmayüb muhâlefet üzere olursunuz ba`de'l-yevm cem` ettiğiniz anbârlarınız taraf-ı mîrîye zabt ve memhûr olunması mukarrerdir imdi merkûm emîni bu tarafa gönderüb yedinde ma`mûl-i temessük ve şer`-i cevâbı var ise ibrâz edüb ne yüzden iktizâ ederse ana göre `amel olunub mûcebiyle `âmil olasız. fî 6 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.131 b.403 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: hâliyan Diyarbekir (boş) cem`ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Hamza Ağa zîde mecdehu divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb hâliyan kazâ-i mezbûre emîni el-Hac Ali Beğ tarafından şer`î vekîlî olan el-Hac Ebubekir Ağadan kazâ-i mezbûrede vâki` **Ağınsı** nâm karyenin binyüzüç senesinde vâki` olan mahsûlâtın on mût hınta ve beş mût şa`ire der-`uhde ve iltizâm edüb ve emîn-i merkûm müşârün-ileyhin yedine ma`mûleye şart-nâme verüb ta`ahhüdü olan mahsûlât mâlından mahallinden narh-ı cârî olunduğu üzere kıymetinden yüz guruş verecek deynden sene-i sâbık üzere otuz gurusun-ı ber-vech-i peşîn edâ ve teslîm edüb yedinde olan şartnâmesi mûcebince zabtiçün mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) ısdâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan karye-i müşârün-ileyh ağanın tarafından veren ademiyesine yedinde olan şart-nâmesi mûcebince zabt ve rabt etdirib ve vâki` olan mahsûlât ve rüsûmâtın bi-hasebi'ş-şer` ve'l-kânûn ahz ve kabz etdirib emîn-i mezbûru bir vechle müdâhile etdürmeyüb ve illâ muhâlefet üzere olub şer`î cevâbı var ise di-

vân-ı Amide murâfa`a olmadıkça bir vechle müdâhile etdirmeyüb mûceb-i mektûbuyla `âmil olasız.fî 5 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.131 b.404 Fazilet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûre serdârı zîde kadrehu kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Seyyid Muhammed divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb mezbûrun eben ve ecdâdından mülkiyyet üzere yüz seneden mütecâviz mutasarrıf ve sâkin olduğu hânesin-i hâliyan hemcivârı olan Veli nâm kimesne ecdâdımız zekûre vakf etmişdir deyu birkaç telbîs şâhidler ile ahz ve kabz edüb mezbûrun da`vâsı hilâf-ı şer`î olduğuna yedinde fetvâ-yı münîfesi olub şer`île divân-ı Amidden murâfa`-ı şer` olunması bâbında mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) ta`yin ve ısdâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki mezbûr Veli mübâşir-i merkûmla divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki bi-hasebi'ş-şer`î görülüb ihkâk-ı hakk oluna.fî 7 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.131 b.405 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed Beğ divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb Van kullarının tarafından emîni olan el-Hac Ali nâm kimesne kazâ-i mezbûrede olan karyelerden Sarpulu nâm karye-i dörtyüzelli guruş tevciye ve der-`uhde ve iltizâm verüb ve yedine ma`mûleye temessük vâki` olan mahsûlâtın gerü ve ta`şîr etdikden sonra hilâf-ı şer` ahere tevciye etmek murâd edüb gadr etdiğinden yedinde olan fetvâ-yı şerîfesi mûcebince dahl olunması bâbında mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) ta`yin ve ısdâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki kazâ-i mezbûrede olan Sarpuru nâm karyenin dörtyüzelli guruş mâl-ı maktû`un ber-vech-i peşîn edâ edüb ve yedine ma`mûleye şart-nâme verdüğünden sonra vâki`

olan mahsûlât gerü ta`şîr edüb etdiğinden sonra yedinde olan fetvâ-yı münîfesi mûcebince hilâf-ı şer` ve kânûn min-ba`d dahl ve ta`arruz eylemeye ve illâ bir şer`î cevâbı var ise divân-ı Amide murâfa`-ı şer` edüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 16 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.132 b.406 Şerî`at-ı şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ba`de't-tehiyyat ve't-teslîm inhâ (inhâ) olunur ki: kazâ-i mezbûre sâkinlerinden el-Hac İsmail divân-ı Amide irsâl edüb kasaba-i Harpurt emîni el-Hac Mikail zimmetinde cihet-i karz-ı şer`den mümehhid-i ma`mûleye deyn-i temessük mûcebince ikiyüz guruş dahî olub iki seneden berü edâsına ta`allül ve muhâlefet üzere olduğundan şer`le divân-ı Amide murâfa`a olub ihkâk-ı hakk olunması bâbında bu değin icrâz etmeğin tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mûma-ileyh el-Hac Ali bi-eyy-i hâl mübâşir-i merkûmla kalub divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki bi-hasebi'ş-şer` murâfa`a olunub ba`de't-tebeyyün hakk oluna şöyleki bi-gayr-ı gadr-ı ta`allül ve muhâlefet-i şer`-i tarîk-i itâ`at olunmaz ise berât-ı hükm-i cihet mukarrerdir mûcebiyle `âmil olasız.fî 22 N(Ramazân) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.132 b.407 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ba`de't-tehiyyat ve't-teslîm inhâ ve tefhîm olunur ki: kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Mahmud ve Osman divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb havâss-ı mezbûre kurrâlarından Bızmişen ve Hırhik nâm karyeler mezbûrların kadîmi çiftliği olub havâss-ı mezbûre emîni el-Hac Ali mezbûrlardan ikiyüzelli guruş deyn alub zikr olunan karyeleri rehin-i tarîkiyle vaz` ve mah-

sûlünden her ne verilir ise ulaşmak üzere yedine memhûr-ı deyn-i temessük verüb erbâb-ı ihtikârdan Kör Resul ve sa'ir şerîklerine altıyüzotuz guruşa verilüb merkûman kabûl etdikde ta`assuban vermeyüb kadîmi çiftliği olmağıyla gadr eylediğinden mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan karyeler mezbûrların kadîmi çiftliği olub muhtekir olanlar verdüğü minvâl üzere kendüleri kabûl edüb vermedüğü vâki` ise kendü çiftliği ve iki sebkat etdüğü hasebiyle mâl-ı makû`an(مفوعن) alub mezbûrlara verilüb aheri ve muhtekir olanları dahl etdirmeyesiz ve illâ iltizâm eden râzı olmayub bir şer`î cevâbı var ise divân-ı Amide murâfa`-ı şer` olunub mûcebiyle `âmil olasız.fî 25 Za (Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.132 b.408

Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri(boş) ağa zîde kadrehu inhâ olunur ki: hâliyan Diyarbekir bedelî cem`ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a`yân Hamza Ağa zîde mecdehu divân-ı Amide `arz-ı hâl eden kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Kör Resul nâm kimesne ile şer`î da`vâsı olub bundan akdem divân-ı Amidde şer`île da`vâsı görülmek üzere mektûb irsâl olundukda ben tımâr sipâhisi değilim bölük sipâhisiyim deyu itâ`at-ı şer` etmeyüb muhâlefet üzere olduğundan mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Ahmed Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki merkûm Kör Resulu mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki müşârün-ileyh ağa ile bi-hasebi'ş-şer` murâfa`a olunub icrâ oluna şöyleki bu def`a dahî şer`-i şerîfe itâ`at etmeyüb muhâlefet üzere olur ise şer`an ne icâb ederse icrâ olunması mukarrer ve mûceb-i mektûbuyla `âmil olasız.fî 17 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.132 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il
b.409 ve'l-kelâm Mevlânâ Harpurt kâdısı zîde fazlehu tevkî`-i reffî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: Sâdât-ı kirâmdan darende-i fermân-ı hümâyûn Seyyid Süleyman zîde şerefehu siyâdet-i dergâh-ı mu`allâm `arz-ı hâl sunub mûma-ileyhin ciheti ma`işeti kalîl olmağıyla küllî öşrün-i çekmekle ciheti ma`işetine medâr olmak içün ref` olunan yerine Harpurt bâzâr-bâşılığı kendüye tevcih olunmak bâbında `inâyet-i ricâ etmeğin tevcih edüb merkûm es-Seyyid Süleyman zîde şerefehu siyâdete Harpurt bâzâr-bâşılığı hizmetinde istihdâm eylemek emrim olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfim vüsûl bulduk-da bu bâbda sâdır olan emrim üzere mûma-ileyh es-Seyyid Süleyman zîdet şerefehu siyâdete Harpurt bâzâr-bâşılığı hizmetinde istihdâm eyleyüb ref` olunan ve aherî dahl ve ta`arruz etdürmeyesiz ve ehl-i sûk tâifesi merkûm es-Seyyid Süleymen zîdet şerefehu siyâdet kendülere bâzâr-bâşı bilüb bâzâr-bâşı müte`allik olan umûr ve husûslarını ma`rifet-i şer`le mûma-ileyh es-Seyyid Süleyman zîdet şerefehu siyâdet ile göresin bâzâr-bâşılık umûruna aherden dahl ve ta`arruz olunmaya şöyle bilesiz `alâmeti'ş-şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Ramazâni'l-Mübârek 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

Vasele'l-binâ fî şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerîfe fî yevm 7.

S.133 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı hâ-
b.410 kânî hüküm ki:

Orta boylu elâ gözlü çakâ kaşlu râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâkânî Receb gelüb bundan akdem yarârlığı `arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe tımâr emr-i şerîfim verilüb Harpurt sancâğında Kuzabad nâhiyesinde Rashik(رشک) nâm

karye ve gayr-i ikibinikiyüz akçe tımâr üçbin akçe tımâra mutasarrıf olan Sefer birkaç seneden berü fevt olub tımâr-ı mezbûre kimesne i`tibâr etmeyüb mahlûl olduğun-ı livâ-i (mezbûru(çizik)) mezbûru Alaybeğisi Mehmed zîde kadrehu i`lâmıyla sene-i (atik(çizik)) isna ve mi'ete ve elf Rebi`ü'l-ahirinin yedinci gününden mirimirân tarafından kendüye tevcih olunub berât verilmekle tımârı olduğu sancâkda sâkin olub Alaybeği bayrâğı altında sefere eşmek şartıyla târîh-i mezbûrde tevcih olunduğu içün sene-i mezbûre Zi'l-ka`desinin olduğundan küllî terkîm verildüğünden sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan ikibinikiyüz akçe nemâ(ج) vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı merkûm Sefer kifâyetinde ibtidâsı yedinde nüzül nâmıyla ber-vech-i tekmîl üçbin akçelik üzere mezkûr Recebe ne-vech olunub verdim ki zikr olunur:
Karye-i Rashik(رحسك) mezra`-ı Kağıd(طاغد) nâhiye-i Kuzabad hisse 4002 buyûrdum ki ba`de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyleki vazîfe-i hisse 3300 hizmât-ı mazrûbu mevkût ve meskûre `asker (mezkûr(çizik)) medlonub(مولنوب)dur hisse 2300 ber-vech-i tekmîl 3000 ber-mûceb-i defter-i hâkânî mukayyed deyu mer`î ve mü'eddî kılalar aher(ler)den (hem (çizik)) hiçbir ahed mâni` olmaya şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.

Sahrâ-yı Belgrad

S.133 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il
b.411 ve'l-kelâm Anadolunun orta kolda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: işbu sene-i mübârekede mazammim olan gazevet-i hümâyûnum zîde `asker iktizâsını olmağıyla taht-ı kazânızda vâki` kasaba ve kurrâlarda sâkin sahîhü'l-esâmî yeniçeri ve esâmiyesi çâlık ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve topçu tâifesinden bir nefer kalmayub `umûmen serdârlar ile ma`an

kalkub Edirne sahrâsında gelüb isbât-ı vücûd isimleri içün bundan akdem müte`addid evâmir-i şerîfiyle ocâk tarafından sürücü çavuşları ta`yin ve irsâl olunmuşken hâliyan tuğlar taşra çıkub ve hareket-i hümâyûnum dahî zîde karîb olub ve `askeride olan kimesne gelmeyüb me'mûr oldukları hidmet-i dîn-i mübînde küllî taksirâtlar zâhir olmağla müceddeden ocâk çavuşlarından Mustafa Çavuş zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmak siz ki kâdılarsız sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince sefer-i hümâyûnuma me'mûr (tâ(çizik)) tavâif-i `askeride evlerinden bulundukları mukaddeman me'mûr oldukları üzere sefer-i hümâyûnuma te'sîr ve emr-i şerîfim itâ`at eylemeyenlerin `ukûbât-ı meşrûheye müstehakk oldukları cezâları bilâd-ı ahiret icrâ oluna ve sen ki çavuş-ı merkûmsun me'mûr olduğun üzere hidâmât-ı hümâyûnumda kemâl-i mertebe dikkat-ı tam ve sa`y-ı ihtimâm tavâif-i mezbûrede bir ferde himâye ve tam`-ı hâmesiyle müsâ`ade ve bir dürlü taksîrâtın zâhir olur ise bir vechle gadr ve cevâbın mesmû`a olmayub eşedd-i `ukûbet ile hakkından gelmek mukarrerdür ana göre mülâhaza edüb hilâfından ihtirâz eyleyesiz deyu bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçeri ağası olan iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekârim Mustafa Ağa dâm-ı `ilmehu tarafından mühürlü mektûb verilmeğin mûcebince `amel olunmak emrim olmuşdur buyûrdum ki (boş) vüsûl bulduk-da bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûma-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb min-ba`d hilâfına râzı ve cevr gösterilmeyüb sâdır olan emr-i şerîfin mazmûn-ı münîfi ile `amel edesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şa`bân li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Şa`bân 1103).

Sahrâ-yı Edirne

(yukarı kısma düşülen şerh kaydı):

Sûret-i fermân-ı şerîf.

S.133 Fazîlet-i Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu in-
b.412 hâ olunur ki: Kâtib Osman divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb kazâ-i mezbûre kurrâlarından Bağdur(بغدور) ve Hacımerik nâm karyeler memerrün-nâss olmağla ayende ve revendenin ba`zı teklîfinden defterlü re`âyâsı olmağın havenişîn olduklarından perâkende ve perişân ve bî-hâsıl olub mukâta`-ı mezbûre emîn-i olan Mehmed senede vâki` olan mahsûl bedelî beher sene dörtbin akçe emîn olanlara vermek üzere maktû`a verüb ve yedine ma`mûleye temessük verdüğün merkûm Osman temessük mûcebince berât etdürüb mûcebince (zabt(çizik)) zabt içün mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki merkûmun yedinde olan temessük ve berât-ı `alişân mûcebince kendüye zabt etdürüb beher sene mâl-ı maktû`a olan dörtbin akçe-i mukatâ`-ı mezkûre olanlara edâ ve teslîm edüb ve yedine ma`mûleye temessükün-i aldıkdan sonra mezbûrun karyelerine dahl ve ta`arruz etdürmeyüb emîn-i mûceb mektûbuyla `âmil olasız.fî 2 (ay yazılmamış) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Murtaza Kâim-makâm-ı
Diyarbekir

S.134 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu
b.413 ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûre emîni ve alaybeğisi ve serdârı ve kal`a dizdârı ve a`yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: binyüzüç senesi mâlına mahsûb olmak üzere Ceharsancak(Çarsancak) zımmilerinin cizyeleri tahsîl ve Harpurt kazâsına gelüb vâsıl olmağıyla dengin(دنگ) bedelleri mahfûf ve muhâtara olub her kankınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise emîn ve müsâmaha birbirlerine ulaşdır ise bâbında fermân-ı şerîf-i `alişân sâdır olmağın mûcebince mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki kazâ-i mezbûrenin cizye mâlından tahsîl olan mâl-

ı mîrî akçe sâdır olan fermân-ı `âlî mûcebince birbirleri kifâyet mikdârı yarâr ve tuvân ve bir silâh adamlar koşub mahfûz olan yedlere kondursa ve mahall-i muhâtara olan yerlerden hıfz ve hirâset ve emîr-i sâlim ber-vech-i ta`cîl getürüb Diyarbekirde mahalline edâ ve teslîm edüb el-hâl ve hesâblardan ve mâl-ı mîrinin hıfz-ı hirâseti ile mukayyed olmakdan be-gâyet ihtirâz edüb mûceb-i mektûbla `âmil olasız. fî gurre-i Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir

S.134 b.414 Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Van kulları tarafından mukâta`a emîni (boş) zîde kadrehu inhâ olunur ki: bundan akdem Diyarbekir vâlileri tarafına beher sene mu`tâd-ı kadîm olugeldüğü kalemiye-i bu ana dek getürüb mahalline edâ ve teslîm etmeyüb hâliyan ocâklığınız olan mukâta`-ı ve kurrâları herbirin-i bu ana dek der-`uhde ve iltizâm etdüğünüz istimâ` olunub imdi mektûb tahrîr olunub (boş) irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki devletlü sa`âdetlü veliyyü'n-na`im paşa efendimiz hazretlerinin taraf-ı şerîflerine mu`tâd-ı kadîm olan kalemiye-i gönderüb mahalline edâ ve teslîm eyleyesiz ve illâ yedinizde ma`mûleye temessük ve bir şer`î cevâbın var ise münîfe kendün gelüb cevâb veresiz ve illâ itâ`at üzere olmayub muhâlefet üzere olursunuz sonra tedâriki gayrî yüzden görülür imdi ana göre `amel ve hareket edüb bir sâ`at evvel divân-ı Amide gelüb cevâb veresiz.fî 6 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.134 b.415 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre emîni el-Hac Ali divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb bundan akdem Kızılpınar ve Pağnik karyesi ahâlilerinin mâ-beyyinelerinde bir su nizâ`ı olub ba`de'l-yevm sözlerinden her kim rücû` ederse hükmü'l-

vakt ikiyüz guruş nüzül edüb ve yanlarında hüccet-i şer`iyye olunub ba`dehu Kızılpınar ahâlilerinden Muhammed ve Hüseyin ve Ömer ve Abbas ve Reis Ahmed ve Yusuf ve sa'irlerin da`vâya ikâmet ve tağlıyan suyu zabt emîni mezbûrun tarafından adam ve şer`-i şerîf da`vet etdikde itâ`at etmeyüb merkûm Kızılpınar ahâlisi tahrîr olan adamlar (ve) yoğiken ahâlileri divân-ı Amidde şer`an murâfa`a olunması bâbında mektûb iltimâs etmeğin tahrîr olunub (boş) ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan karyelerin ahâlileri ve yedlerinde olan hüccet-i şer`iyyeleri ile mübâşir-i merkûmlar divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki bi-hasebi'ş-şer` divân-ı Amidde murâfa`a olunub hakk-ı kimin tarafından zâhir ve mübeyyen olursa bi-hasebi'ş-şer` icrâ oluna ammâ bu bahâne ile hilâf-ı şer` sa'ir fukarâları rencîde etdirmeyüb mûceb-i mektûbla `âmil olasız.fî 2 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.134 b.416 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emîni zîde kadrehu inhâ olunur ki: taht-ı kazânızda mürûr ve `ubûr eden tüccâr tâifesi ve sa'ir ebnâ-i sebîl mürûr ve `ubûr etdiklerinde Cihânikli eşkiyâsı ve kıtâ`u't-tarîkleri fukarâların emvâl ve erzâkların-ı nehb ve gârat ve nicelerin zâyi` ve telef etdiklerinde herkes şikâyet etmeleriyle imdi mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan Cihânikli `aşireti eşkiyâsı ve kıtâ`u't-tarîkleri bi-eyy-i hâl alıgetürüb ol makûle etdikleri fesâd ve şekâvetleri şer`î mahallinde herbirinin üzerine sübût bulub hüccet-i şer`iyye olundukdan sonra mezbûr kıtâ`u't-tarîkleri cihetiyle mübâşir-i merkûmla divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki bi-hasebi'ş-şer` icrâ oluna ammâ bu bahâne ile hilâf-ı şer` sa'ir fukarâları ren-

cîde etdürmeyüb mûcebiyle `âmil olasız.fî 2 Za(Zi'l-ka`de) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.134 b.417 Fazîlet-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu inhâ olunur ki: Van kullarının mukâta`a emîni olan divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb kazâ-i mezbûrede vâki` havâss-ı hümâyûn karyeleri ve ba`zı adamlar maktû`um ve çiftliğimdir deyu yed-i temessük zabt ve kal`a-ı mezbûre neferâtlarının mevâciblerine kesr ve zarar-ı tertib eyledüğünden gayrî ol makûle maktû` iddi`âsında olanların maktû`ları ref` ve emîn olanların tarafından zabt olunmak üzere fermân-ı şerîf-i `alişân sâdır olub mûcebince mektûb iltimâs etmeleriyle tahrîr olunub (boş) iktidâr kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki kazâ-i mezbûrede vâki` havâss-ı hümâyûn karyelerinden ba`zı adamlar benim maktû`um ve çiftliğimdir deyu iddi`â ederlerse yedlerinde olan fermân-ı şerîf-i `alişân mûcebince `amel oluna mukâta`a emînleri tarafından zabt oluna ve illâ râzı olmayub ve şer`î cevâbları var ise mezbûrlar divân-ı Amidde murâfa`a olunub mûcebiyle `âmil olasız.fî gurre-i Ra( ) (Rebi-`ü'l-ahir) sene 1103.

Murtaza Kâim-makâm-ı Diyarbekir,hâlâ

S.135 b.418 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi'z-zâil mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-meliki'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim (boş) Paşa adamallahu teâla iclâlehu ve akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn me`adini'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ' ve'l-mürselîn râfi`-i i`lâmi'ş-şerî`at ve'd-dînü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-meliki'l-mu`in Mevlânâ Amid kâdısı zî-

det fezâ'ilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Diyarbekir eyâleti sancâklarında vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refi`-i hümâyûn vâsıl olunmak ma`lûm ola ki Diyarbekir eyâletinde vâki` olan ehl-i zimmet kefere tâifesinin ba`zıları binyüziki senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin-i vermemek içün bir tarîkle kendüleri ihtifâ edüb mîrîyi gadr etmeleriyle ol makûle kefere binyüzüç senesinde eyâlet-i mezbûrenin cizyesi cem`ine me'mûr olan mirahur-ı sâbık-ı evvel Ömer dâm-ı mecdehu ma`rifetiyle teftiş olunub bulunduklarından yedimizde olan kâğıdımız zâyi` eyledik veyâhud bu tarafa ticârete geldik kâğıdımız vilâyetimizde kaldı deyu ve sa'ir bahâne ile ta`allül etdirmeyüb yedinde olan berât-ı şerîfim mûcebince esnâf sülüs i`tibâriyle vech-i şer`î üzere sene-i mezbûre içün kâğıdları verilüb cizyelerin-i tahsîl etdirmek fermânım olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfimle mûma-ileyh Ömer dâm-ı mecdehu vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî târîh-i mezbûrde ihtifâ edüb yedine kâğıd almayub cizyeleri der-meyân ehl-i zimmeti mûma-ileyh teftiş etdirdüb bulundukları yerde yüziki senesiçün esnâf sülüs i`tibâriyle kâğıdların-ı verdirib cizyelerin-i tahsîl etdiresin kâğıdımız vilâyetimizde kaldı deyu ve sa'ir bahâne ile kat`an `inâd ve muhâlefet etdirmeyüb vech-i meşrûh üzere olan emr-i şerîfi yerine getüresin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasın.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî `aşer min Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Mahrûse-i Edirne

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Mutâbık-ı asluhu'l-celîlü'l-kadr zîdehu'l-fakirullahu subhâne Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye ve gaferelehu.

S.135 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`â-
b.419 lem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi'z-zâil mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim (boş) Paşa adamallahu teâla iclâlehu ve akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evla vülâtü'l-muvahhidîn me`adini'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn râfi`-i i`lâmü'ş-şerî`at ve'd-dînü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-mu`în Mevlânâ Amid kâdısı zîde fezâ'ilühü tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: binyüziki senesine mahsûb olmak üzere Diyarbekir eyâletinde vâki` ehl-i zimmet kefere tâifesinin ba`zıları mütebeddil yekser iker a`lâ kâğıdı olmayub evâsıt ve evâsıt olanları dahî ednâ kâğıdı alub cizyeleri vech-i şer`î üzere vermeyüb ve ba`zıları dahî zî-kudretlere istinâd ve birer tarîkle ihtifâ edüb üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri vermeyüb ve kâğıd almadıkları istimâ` olunmağla imdi ol makûleler işbu binyüzüç senesinde eyâlet-i mezbûrenin (yüziki senesiçün (çizik)) cizyeleri cem`ine me'mûr olan mirahur-ı evvel-i sâbık Ömer dâm-ı mecdehu ma`rifetiyle gerekdir ki teftîş ve tefahhus olunub yedinde kâğıdı bulunmayanlara kâğıd verilüb yüziki senesiçün kâğıd verilüb esnâf sülüse i`tibâriyle cizyeleri tahsîl verilmede sene-i sâbıkdan evâsıt ve ednâ kâğıdımız vardır deyu ta`allül etdirmeyüb vech-i şer`î üzere tahammüllerine göre cizyeleri tahsîl olunmak fermânım olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle mûma-ileyh Ömer dâm-ı mecdehu vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere `amel edüb dahî eyâlet-i mezbûrede bulunan ehl-i zimmet keferenin a`lâ iken evasıt ve evasıt iken edna kâğıdı olanlara yüzüç senesiçün esnâf sülüs i`tibâriyle tahammüllerine göre kâğıd verilüb ve birer

tarîkle ve zî-kudretlere istifâr ile (S.136) kâğıdı olmayub ihtifâ edenleri dahî mûma-ileyh şer`île teftîş etdirdib vech-i meşrûh üzere yüziki senesiçün kâğıd verdirib cizyeleri tahsîl etdirdib bir ferdî ketm ve ihtifâ etdirmeyüb Vezîrim yüziki senesinde evasıt ve edna kâğıdımız vardır deyu bu sene dahî ol minvâl üzere verürüz ve sa'ir bahâne ile hilâf-ı şer` ve kânûn ve mugâyir berât-ı hümâyûn bir ferde `inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz emvâl-i cizyenin tahsîline sa`yı ve izâ-`atdan ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî `aşer min Cumâdiyi'l-ahire li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Cumâdiyi'l-Ahire 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-`âlî hurrîrehâ'l-fakirullahu teâla Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye `afa `anhümâ.

S.136 b.420 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi'z-zâil mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim (boş)Paşa adâmallahû teâla iclâlehu ve akza-yı kuzâtu'l-müslimîn evla`vülâtü'l-muvahhidin me`adinü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i `ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn râfi`-i i`lâmü'ş-şerî`at ve'd-dînü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-mu`în Mevlânâ Amid kâdısı zîde fezâ'ilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdini'l-fazl ve'l-kelâm Diyarbekir eyâletinde vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: binyüzüç senesine mahsûb olmak üzere Diyarbekir eyâletinde vâki` ehl-i

zimmet keferenin cizyeleri tahsîli sâbıkan mirahur-ı evvel iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ömer dâm-ı mecdehuya tefvîz olunub lâkin eyâlet-i mezbûrede olan kefere tâifesinin ba`zıları mücerred cizye-i şer`iyyeleri vermemek içün biz ruhbân ve keşiş ve patrîk ve kays(قيس) ve sâkin-i dîr(دير) olub yedimizde `ahid-nâmemiz vardır deyu ve ba`zıları dahî suyolcu ve kal`a neferâtı ve mu`âflar olub yedimizde berâtlarımız vardır deyu `illet edüb ve hükkâm dahî tamga sebebiyle mesfûrlara himâye edüb üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri edâya mâni` oldukları ve emvâl-i cizyenin noksânına bâ`is oldukları istimâ` olunmağıyla imdi binyüziki senesinde sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn mûcebince bi'l-cümle mu`âflar ref` olunmağın kefere-i mezkûrun cizyelerin-i kâğıd ile `alî re'is yed-i vâhidden cem` ve tahsîl etdirile bir vechle `inâd ve muhâlefet etdirilmeye deyu fermânım olmuşdur buyûrdum ki hükm-i şerîfimle mûma-ileyh vardıkda bu bâbda hilâf-ı emrim üzere `amel edüb dahî eyâlet-i mezbûrede vâki` `umûmen ehl-i zimmet kefere tâifesi üzerlerine edâsı lâzım cizye-i şer`iyyelerin-i verilen berât-ı şerîfimde tasrîh olduğu üzere esnâf sülüs i`tibâriyle cem` ve tahsîl etdirile biz ehl-i dîr(دير) ve patrik ve keşiş ve kays(قيس) ve kal`a neferâtı ve mu`âflarız yedimizde berâtlerimiz vardır ve sa'ir bahâne ile hilâf-ı şer` ve kânûn ve mugâyir berât-ı hümâyûn kimesneye `inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz emvâl-i cizye taht-ı husûsuna sa`yı ve izâ`at-ı mîrîden ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî `aşer şehr-i Cumâdiyi'l-ahire li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Cumâdiyi'l-Ahire 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

`Ala mutâbıku'l-asluhâ eş-şerîf hurrîrehü'l-fakr alî innehü'l-

latîf Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye `afa `anhümâ.

S.136 Şerî`at-şi`âr Harpurt kâdısı efendi zîde fazlehu
b.421 inhâ olunur ki: Van kulları tarafından hâliyan câmi`-i mukata` emînleri olan kimesneler ol tarafdan mürûr ve `ubûr eden tüccâr tâifesine ve sa'ir yük sâhibleri olan ebnâ-i sebîlin bâc-ı `ubûr nâmıyla ve sa'ir bahâne ile kânûn ve defterden ziyâde akçeleri alub zulüm ve te`addî etmeleriyle mezbûrlar divân-ı Amide irsâl ve murâfa` olunmasın-ı bâbında mektûb ve iltimâs etmeğin tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mukâta`-ı mezbûr emînleri olan adamları mübâşir-i merkûm ile divân-ı Amide irsâl eyleyesiz ki bi-hasebi'ş-şer`î murâfa` olunub fi'l-vâki` kânun ve defterden ziyâde mürûr ve `ubûr eden tüccâr tâifesinden ve sa'ir yük sâhibleri olan ebnâ-i sebîlden bâc-ı resmî talebiyle ziyâde aldukları vâki` ise divân olunub icrâ oluna ihmâl ve müsâmahadan ihtirâz edüb mûceb-i mektûbuyla `âmil olasız.fî 21 L(Şevvâl) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Murtaza Kâim-makâm-ı
Diyarbekir

S.136 Fazîlet-şi`âr Ergani ve Harpurt kâdıları efendi
b.422 zîde fazlühüm ve kıdvetü's-sikâd ve'l-mustahfizîn Ergani ve Harpurt dizdârları zîde (hat(çizik)) hıfzehu kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân vilâyet-i mezbûrların alaybeği ve sa'ir iş erleri zîde kadrehüm inhâ olunur ki: binyüzüç senesinde cizye cem`ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâcidühü ve'l-ekârim zîde mecdehu tarafından Ceharsancak(Çarsancak) cizyesin-i mâl-ı mîrisinden bir mikdâr mîrî akçe tahsîl ve hâzır olub velâkin Diyarbekirden lâzım gelmekle mektûb tahrîr olunub (boş) biriyle gönderüb vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan Ceharsancak (Çarsancak) cizyesin-i mîrisinden tahsîl ve hâzır olan meblağ

ve hazîne-i yânınca yarâr ve müsellah ve güzîde adamlar koşub mahfûf ve muhâtır olan hâsâtımdan `ubûr ve mürûr etdürüb birbiriniize ulâşdırub mâl-ı mîrînin rahûş(رحوش)-ı hıfza ve hirâsda ederek Diyarbekire varınca edüb husûs-ı mezbûre herbiriniz dikkat ve ihtimâm edüb mâl-ı mîrî zararu'l-`iyâzen eyâlete şöyleki mâl-ı mîrî bir zarar ve gözünde olur ise sizde tazmîn olundukdan sonra ziyâdesiyle zarar ve nedâmet çekmek mukarrerdir ana göre tedârik ve basîret üzere olasız.Tahrîren fî 23 N(ر) (Ramazân) sene 1103.

Hassa-i Hassadan Murtaza Kâim-makâm-ı
Diyarbekir,hâlâ

S.137 b.423 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı hüküm oldur ki:

Orta boylu,elâ gözlü,açık kaşlu râfi`-i tevkî`ü'şşân-ı hâkânî Eyüb dergâh-ı mu`allâma gelüb bundan akdem yarârlığı `arz olundukda ibka(ابقر) onüçbin akçe behere emr-i şerîfim verilüb Harpurt sancâğında Sarukamış nâhiyesinde Vartanik nâm karye ve gayride üçbin akçe yedinde mutasarrıf ve sene-i sâbıkda Niş ve Semendrede ve Belgrad ve sa'ir hizmet ve bayrâğı altında mevcûd olub kusûru olmayub fermân olunan bedelin-i edâ etmek içün kal`aya girüb edâ-yı deyn ve Belgradda bayrâğı altında mevcûd iken aherden Hüseyin mirimirân-ı sâbık tarafından tımârı mezbûru tezkere ile alub gayb etmekle ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında `inâyet-i ricâ etmeğin defter-hâne-i `âmiremde mahfûz olan rûz-nâmçe-i hümâyûnum mürâca`at (olunan(çizik)) olundukda tımâr-ı mezbûre diğer Hüseyin üzerinde bulunmamağın tımârı olduğu sancâkda sâkin olub Alaybeği bayrâğı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olmağıçün sene selase ve mi'ete ve elf Cumâdiyi'l-ula ol `âlişân-ı hükm-i şerîfim verildikde ki tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe tımâr vech-i meşrûh üzere

mirimirân-ı sâbık tarafından dahl eden mezbûr Hüseyin gönderе(گوندره) etdirilirse bedelî mezkûr Eyübe ibkâ ve mukarrer ve tevcih olunub verdüm ki zikr olunan karye-i Vartanik tâbi`-i Sarıkamış verdim ki ve buyûrdum ki ba`de'l-yevm taht-ı yedde olub tasarruf kılub şöyleki dahâyık-ı sâmâra(صماره دخايق) mirûre 5249 ve mevnûr(مونور) ve sa`y-ı miskîn hisse 3249

hizmet-i son(صول)
5599
3000

mutasarrıf verir mûcebince defter-i hâkânî tebûcûr(تبوجور)-ı mer`î ve tedvî( تدوى) kıla olbâbda hiç aher mâni` olmaya şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.

Edirnetü'l-Mahrûse

S.137 b.424 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hüküm oldur ki:

Amidde vâki` mefâhire ve kazâ-i Harpurtda Hoca hamamının sülüsânından olmak üzere yevmî iki akçe vazîfe ile kazâ-i mezbûrede vâki` Cami`ü'n-Nebide Mehmed Ağa nâm kimesne vakf eyledüğü eyyâm-ı mu`tadda vâ`iz ve yevmî üç akçe vazîfe iken imâm-ı sânî evkâfın yevmî beşer akçe vazîfesiyle mütevellisi olan İbrahim nâm (hem nâm) kimesne kasr-ı yedinde vâkıf-ı merkûm evlâdından mutasarrıf olan Seyyid Halil fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine erbâb-ı istihkâkdan sulbî oğlu işbu râfi`-i tevkî`-i refi`ü'ş-şân-ı hâkânî Seyyid Mustafa her vechle layık ve mahal ve müstehakk olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında mezbûrun kendi `arz-ı hâl mûcebince fevtî vâki` ise sarf edüb bu berât-ı hümâyûnum verdüm ve buyûrdum ki ba`de'l-yevm mezbûr zikr olunan cami-i şerîfden fevt mezbûr babasının yerine vâ`iz ve imâm-ı sânî ve evkâfın mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin-i mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta`yin olunan vazîfelerine mutasarrıf

olub vâkfın rûhu ve devâm-ı `ömr-i devlet içün du`âya müdâvemet ve mülâzemet göster olbâbda taraf-ı aherden bir ferd mâni` ve dâfi` ve mezâhim olmayub mezbûr aslâ dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bilüb `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebi'l-ferde li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Recebi'l-Ferde 1103).
Kayd-ı binâ fî evâ'il-i Ramazân.

Edirnetü'l-Mahrûse

S.137 b.425 `İzzet-me'ab şerî`at-şi`âr Hayreddin-zâde Hüseyin Efendi kâmiyâb-ı ba`de't-tehiyyatü's-safiyat inhâ olunur ki: işbu sene selase ve mi'ete ve elf Şevvâl gurre-i senede nefs-i Diyarbekir ve livâsının umûr-ı müsbet-i `askeriyesi tarafımızdan size mübâşir olunmuşdur gerekdirki vâki` olan mevtâ-yı `askeriye muhallâfatın-ı tahrîr-i dînü'l-varisü'l-vasiyü'ş-şer`iyye tevzî ve taksîm eyleyesiz ve's-selâm.

el-Fakir es-Seyyid Osman el-Kâdı
be-`asker-i Anadolu

S.137 b.426 Bâ`is-i tahrîr-i tezkere budur ki: işbu binyüzüç senesinde vâki` mâh-ı Ramazâni'l-mübârekin gurresinden doksan güne varınca işbu hâfız-ı temessük fazılîl el-Hac Ali Efendi hazretlerine bir yağız at ve bir kır at ve tağyir-i asdâk(اصداق) ve bir sadr-ı şerîfe ve iki cild İbn-i Melik ve bir Tenbihü'l-Gafilin ve bir Hadis-i Necâd ve sa'ir iki ma'î ferâce ve iki kızıl damga ferâce çuha bahâlarından ikiyüzonaltı guruş ki te'kîd olan kıbel-i nısf-ı yüzsekiz esedî guruş eder vâcibü'l-edâ ve lâzimü'r-rızâ verecek deynimiz olmuş idi hâliyan der-`uhde ferde olan Serpulu ve Arındık nâm karyelerin gallâ-yı mahsûlât ve sa'ir rüsûmâtın meblağ-ı mezbûr mukâbelesinden mûma-ileyh Ali Efendiye fürûht etmüşüzdür kat`î tarîkle zabt içün yedine tezkere verilmişdir.Tahrî-

ren fî Şevvâl 5.
-el-Hac Ebubekir,Kâim-makâm-ı Harput
-el-Hac Ali,Mirlivâ-i Harput

S.138 b.427 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hüküm oldur ki:

Bundan akdem memâlik-i mahrûsede ehl-i zimmetin cizyeleri hâne defterleri mûcebince cem` ve tahsîl olunub serü'l-firâz( سرالفراز) Mart(?) tevârih-i muhtelifede tahrîr ve herbir karyenin ol târîhde mevcûd bulunan ahâlisi `aliyyü'l-esâmî defter ve defterî isbât ittihâz olunub ol müddetden berü kurûn(قرون) ve i`zâr-ı nakziye olub bu ana gelince defetere sebt olunan istihâz-ı ekserî belki cümlesi helâk olub ve ba`zı kurrânın ekserî def`at-ı vebâ ve mevtâ sebebiyle ifnâ bulub ve defterde ve mazbût rub` cizyeleri ancak ehl-i zimmet kalmış iken yine asl-ı defter mûcebince üzerlerine cizye tahmîl ve tevzî` ve defter olanların cizyesi mevcûd bulunanların üzerine darb olunmağiyla ehl-i zimmete cevr ve sayf ve ba`zı karyenin cizye hânesi kalîl iken sonra ba`zı esbâba binâ'en ahâlisi asıl defterden ziyâde olub tezâyid ve tenâkiz cihetde beyyinelerinde be-gâyet fâhiş zâhir ve cizyeleri noksân üzere olmağla taraf-ı mîrîye gadr ve zarar noksâna be-gâyet olub vech-i meşrûh üzere cibâyet-i cizyenin şürûtu mürâ`at olunmamağıyla ehl-i zimmetin ahvâlî mahall verdiği ve beytü'lmâlın usûl-i ahvâl-i meşrû`asında olan mâl-ı cizye gereği gibi mazbût ve mahfûz olmadığından zâyi` ve telef olmağın ba`de'l-yevm i`mâl-i mahfûz ve ahvâl-i mazbût olub ehl-i zimmet ru'us üzerine mevzû` olan cizye min-gayr-i `an-ı şerî`at-ı mutahharanın nassa ve ictihâda îcâb eyledüğü vech üzere cibâyet olunmak levâzım-ı umûr-ı mülk-i milletden olmağın ehl-i zimmetden üzerine (edâsı lâzım gelen fıdda-i hâlise-i edâ

etmekde(çizik)) cizye vaz` olunmak lâzım gelen ehl-i zimmetden fakîr-i mu`attaldan oniki fıdda-i hâlise vasatu'l-hâl olandan yiğirmidört dirhem fıdda-i hâliseye ve zâhirü'l-gınâ mükesser olandan kırksekiz dirhem fıdda-i hâlise olunub eğer şer`an üzerine edâsı lâzım gelen fıdda-i hâlise-i edâ etmekde kendülerine `usret olub bedelin-i vermeğe zâhir-i râgıb olur ise fakîr-i mu`attal olandan oniki dirhem fıddanın bedeline bir dinâr vasatu'l-hâl olandan yiğirmidört dirhem fıddanın bedeline iki dinâr ve zâhirü'l-gınâ mükesser olandan kırksekiz dirhem fıddanın bedeline dört dinâr ahz olunmak ve esnâf-ı sülüseden eyâlet-i Diyarbekir ma`a hükûmet ve Çarsancak kazâlarında ve tevâbi`inde sâkin olan ehl-i zimmetin cizyeleri cibâyetine binyüzüç Cumâdiyi'l-ahiresi gurresinden binyüzdört Cumâdiyi'l-ulası gurresine değin tahsîl olunmak üzere iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim sâbıkan mirahur-ı evvel olan Ömer dâm-ı mecdehunun yedine verilen mühürlü ve nişânlu defterde mestûr kazâların herbir beldesinde ve herbir karyesinde ahâlisi beyninde kankı sınıfdan `idde ve i`tibâr olunur ise ol sınıfın cizyesi alunub fakîr-i mu`attal `idde olunur ise edna cizyesi taleb oluna vasatu'l-hâl `idde olunur ise vasatu'l-hâl cizyesi taleb oluna ve zâhirü'l-gınâ mükesser `idde olunur ise a`lâ cizyesi taleb oluna ve esnâf-ı sülüsenin herbirinden ahâlisi beyninde `idde ve i`tibâr olunduğu sınıfın cizyesi alunub bir sınıfın cizyesi sınıf-ı aherden taleb olunmaya ve herbirinde kankı sınıfdan `idde olunub cizyesi alınursa alındığı vech üzere edâ-i cizye eyledüğü ma`lûm olmak içün yedine memhûr-ı cizye kâğıdı verilüb kankı sınıfdan `idde olunub edâ-i cizye eyledüğü ve kankı karyeden eyledüğü resm ve nisbeti ile deftere kayd olunub ve cibâyete me'mûr olanlar esnâf-ı sülüsenin herbirinden takdîr ve ta`yin olduğu mikdârdan bir akçe ve bir habbe ziyâde almayub cem`

eyledüğü akçesin-i teslîm-i hazîne-i `âmire eyledükde ve muhâsebesi görüldükde rûz-nâmçe harcı ve harc-ı muhâsebe eminde kendüsünden birşey taleb olunmamak üzere tahsîl eyledüğü nemikdâr ise ednasından üç para evasıtından altı para ve a`lâsından oniki para asl-ı mâl cizyeden kendüsüne ma`işet olmak üzere taraf-ı mîrîden mahsûb oluna ve herbir re's cizyeden birer para cizye muhâsebecisi ve kâtiblerine ücret kitâbet verilmek üzere taraf-ı mîrîden mahsûb oluna ve bundan mâ`adâ ehl-i zimmetde cizye-i mevzû`-ı mu`ayyenelerinden ziyâde bir nesne alınmaya alındığı istimâ` olunur ise gerü ashâbına redd etdirilüb ahvâlleri der-devlet-i medâra `arz eyleyesin ve ehl-i zimmetden üzerlerine edâ-i cizye lâzım gelenlerden eğer bir ferd züll-i süfâr ile cizyesin-i vermeyüb bir tarîkle ihtifâ veyâhud firâr eder ise edâ-i cizyeden imtinâ` eyledüğü zâhir oldukda rekabesi üzerine madrûbe olan cizyesi alındıkdan sonra eşedd-i `ukûbet ve inkâr ile mu`âkib olunur ve bundan mâ`adâ memâlik-i mahrûsede vâki` cümle evkâf-ı kurrâsında sâkin olan ehl-i zimmetin ve havâss-ı salâtîn vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân ve mirlivâ ve sa'irleri ve ocâklıklar ve muhasıllık (voyvodalık(çizik)) ve voyvodalıklara dâhil ve ba`zı esbâba binâ'en maktû` olanlar gerek râhib gerek patrik ve kays(قَيس) ve halımlık(حلاملق) ve gerek birer tarîkle ellerine berât alub tercümânlık ve meslek ve mu`âfiyet iddi`âsında olanlar madem ki iktisâb-ı `amele kâdir olub iktisâbdan mâni` olur zemîn ve zarârı ve mağlûç olmak gibi veyâhud ekser `âminde marîz olmaklık gibi i`zâr-ı sahîhası olmaya sa'ir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub ve `âmmenin beyninde şâyi` ve meşhûr birden tafdilü's-sene-i nâsda mezkûr olan kavl ile ruhbândan cizye alınmaz deyu ta`allül ve cizye-i edâdan imtinâ` etdirmeyüb bu makûle cizyeleri dahî vech-i sâbık üzerlerine edâsı lâzım gelenlerden cizyeleri `âmil mezbûr cibâyet

edüb ba`dehu her vakfın tahsîl olunur kaç re's cizyesi tahrîr olunmuş ise ol mikdâr re's cizyesi vakf alına geldüğü cizye hesâbı üzere evkâf mütevellilerine mîrîden teslîm olunub ve ba`zı cizyeleri gayr-i mahzûr olan evkâfın dahî seneyn-i mâziyede cizyeden ne mikdâr mahsûl mahsûb ola gelmiş ise senelerinin ihtilâfına göre hâlet-i vasatiyesi i`tibâr olunub ol vechle taraf-ı vakfı `aid olduğu cizyeleri dahî mîrîden mütevellilere teslîm olunmak üzere cizyelerin cümlesi `ala ihtilâf-ı envâ`ihâ yed-i vâhidden cem` ve tahsîl oluna deyu sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum mûcebince şer`e muvâfık vech üzere tahsîl olunmak bâbında fermân (S.135)-ı `alişânım sâdır olmağın târîh-i mezbûrden bu berât-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnu verdim ve buyûrdum ki: siz ki kâdılar ve a`yân-ı vilâyetsiz ve sen ki eyâlet-i mezbûr ve tevâbi`inde olan ehl-i zimmet nasârâ ve yahudî tâifesinin cizyeleri cibâyetine me'mûr olan Ömer zîde mecdehusun târîh-i mezbûrdan fermân olduğu vech üzere esnâf-ı sülüsenin cizyeleri mâlı tahsîline mübâşiret eyledikde her sınıf içün başka defter dutub kasabada olanları mahallesi ve babaları ve kendüsüleri ve nisbeti ile ve karyede olanları gezin,karyesi ve kendülerinin resm ve şöhretleri ile kayd ve tahrîr edüb ve ba`de't-tahsîl kâdılarına tahsîl imzâladub ve mühürledüb hîn-i muhâsebede cizye kalemine getürüb teslîm eylemek üzere hıfz edüb getüresin ve derûn-ı berâtda olan şürût ve kuyûdun icrâsına ihtimâm edüb hilâfından be-gâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bileler `alâmet-i şerîfime i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis şehr-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(3 Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):

Tabaka asluhâ el-vâlî hurrîrehu'l-abdu'l-fakirullahu subhâne

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI ... MODERNİZASYON ...

Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye `afa `anhümâ.

S.139 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il
b.428 ve'l-kelâm Anadolunun sol kolunda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: bu sene-i mübârekde murâd olan gazevet-i hümâyûn içün ziyâde `asker tedârik ehemm-i mühimmât dîn-i devlet olmağın taht-ı kazânızda vâki` sâkin sahîhü'l-esâmî olan yeniçeri ve esâmî çâlık ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve topçu ve cebeci tâifesinde bir nefer kalmayub `umûmen serdârlar ile ma`an kalkub Edirne sahrâsında isbât ve vücûd eylemeleri içün bundan akdem müte`addid evâmir-i şerîfim ile ocâk tarafından sürücü ta`yin olunmuşken hâlâ tuğlar taşra çıkub hareket-i sefere dahî ziyâde karîb olub tavâif-i merkûmdan olan kimesne gitmeyüb me'mûr oldukları hidmât-ı dîn-i mübinde küllî kavazid(قواعد)leri zâhir olmağın şerî`at ve isti`câl üzere gelmeleri içün ocâk tarafından tekrâr sürücü ta`yin olmağıyla imdi siz ki kâdılarsız sefer-i hümâyûna me'mûr tavâif-i merkûmdan evlerinden ve yerlerinden bulunanları mukaddeman me'mûr oldukları üzere sefer-i hümâyûna tesyîr ve itâ`at-ı emr-i şerîf etmelerin-i ocâk tarafından ta`yin olunan sürücü ma`rifetiyle ile `ukûbât-ı meşrûhda müstehakk oldukları cezâları tertib oluna ve siz ki kâdılarsız bu zamânı sa'ir zamâna kıyâs etmeyüb sefer-i hümâyûna me'mûr olunan tavâif-i `askeriden bir ferde himâye ve bir tarîkle müsâ`ade olunduğu istimâ` (olunub(çizik)) olunur ise mansıblarınız ahere tevcih olunmakla keşf olunmayub mes'ûl olacağın mukarrerdür ana göre zirâ basîret ve intibâh üzere hareket ve fermân-ı hümâyûna mugâyir vaz`da ictinâb eyleyesiz ve sen ki ocâk tarafından sürücüler hizmete me'mûr olan ondört bölüğün Ahmed Çavuş seni gerekdir ki hâlâ Anadoluda `asker tesyîrine me'mûr olan

Paşa ile mukayyede ve ittifâk ile bu vakde evlerinde bulunanları aslâ meks ve arâm etdürmeyüb cümlesini kaldurub me'mûr oldukları sefer-i hümâyûnu yollayub itâ`at-ı emr-i şerîf eylemelerin-i şer`le haklarından lâzım geleni icrâ eyleyesiz şöyleki husûs-ı mezbûrda senin dahî `adem-i ta`abbüd ve bir gün mansıblarına veyâhud tam`a hâmesiyle kimesneye himâye eyledüğün istimâ` olunur ise eşedd-i `ukûbet ile hakkından gelmek mukarrerdir ana göre mülâhaza edüb hilâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemekle deyu bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçerilerim ağasın olan iftihârü'l-emr Derkar Mustafa Ağa dâm-ı `ilmehu tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermânım `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûma-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb dahî min-ba`dehu hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Receb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Receb 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.139 b.429 Nişân-ı `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hâkânî hüküm oldur ki:

İşbu râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân Şehriyâri Seyyid Halil Halife zîde şeref-i siyâdete Der-Sa`âdetime `arz-ı hâl sunub kasaba-i Harputda vâki` Cami-i Kebir havlusu içinde müceddeden binâ olunan mektebde halîfe olub vazîfesi olmâmağıyla Harpurt cizyesi mâlından almak üzere yevmî on akçe vazîfe verilmek bâbında `inâyet-i ricâ etmeğin hakkında mezîd-i `inâyet-i Padişâhânım zuhûra getürüb mezbûrun kendü `arz-ı hâlî ve binyüzüç Cumâdiyi'l-ahirinin yiğirmibirinci günü târîhiyle müverrah verilen ru'us-ı hümâyûnum mûcebince mekteb-i mezbûrda halîfe olanlar sıbyâna ta`lîm-i `ilm-i şe-

rîf etmek şartıyla Harpurt cizyesi mâlından almak üzere müceddeden yevmî on akçe vazîfe tevciye edüb bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyûrdum ki mezbûr varıb vech-i meşrûh üzere mekteb-i mezbûrda kemâkân halîfe olub edâ-yı hidmet eyledikden sonra ta`yîn olunan yevmî on akçe vazîfesin-i Harpurt cizyesi mâlından cem`ine me'mûr olanlardan alub mutasarrıf ola ol bâbda taraf-ı aherden bir ferd dahl ve ta`arruz kılmayalar `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi('l-yevmi's-)sânî ve'l-`ışrîn şehr-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.140 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il
b.430 ve'l-kelâm Anadolunun orta kolda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` yeniçeri serdârları zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: küffâr-ı hakyesâr gayret-i edyân-ı bâtılları ile memâlik-i İslâmiye kasrında olub el-akreb fi'l-akreb(الاقرب فالاقرب) cihet-i kudreti olan `âmme-i muvahhidin üzerine gazevet-i farz-ı `ayn olduğu emr-i mukarrer olmağla siz ki kâdılarsız taht-ı kazâlarınızda vâki` kasaba ve kurrâlarda sâkin gerek mukîm ve gerek misâfir sahîhü'l-esâmî olan dergâh-ı mu`allâm yeniçeriler ve sefer-i hümâyûnumda küllî hizmet sebkat edüb bir takrîb ile esâmî çâlık olanlar topçu ve cebeci ve oturâk ve korucu ve kuloğulları `umûmen ihrâc ve serdârları bayrâğı açub önlerine düşüb mükemmel ve mesâlih neferâtıyla ber-vech-i müsâ`ade nevrûz-ı firûzda mukaddem Edirne sahrâsında gelüb isbât-ı vücûd etmeleri içün bundan akdem fermân-ı `alişân ile ocâkları tarafdan sürücü (ta`yin) çavuşları ta`yin olunmuşdu olan tavâif-i mezbûrda kimesne hareket eylemeniz sem`-i hümâyûnum olub hâliyan dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ocâğı ağalarından kıdvetü'l-

emâsil ve'l-a`yân (boş) Ağa zîde mecdehu müstefilân sürücü ta`yin ve irsâl olunmağla inşaallahu teâla her kangınızın taht-ı (taht) kazânızda varub dâhil olur ise sâdır olan fermân-ı şerîfim mûcebince taht-ı hükûmetinizde mecmû`u'n-nâs olan mahallerden ahz ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan tavâif-i mezbûrundan bir ferdî alıkomayub `umûmen evlerinden ihrâc ve serdârlarının bayrâğı altında cem` ve vakt-i zamânıyla Edirneden sahrâsında mevcûd bulunmaları içün gereği gibi ta`abbüd ve ihtimâm sefer-i hümâyûna me'mûr olan garât-ı müslimîn ihrâc ve evcâline ve edâ-i karîrine cehr-i kıyâm ile tahsîl sa`âdet-dârı ve rızâ-yı hümâyûn-ı mutahhar olmak sa`y ile sen ve siz ki serdârlarsız me'mûr olduğunuz üzere tavâif-i mezbûrun `umûmen ihrâc ve mükemmel ve mesâlih boylu tüfenkler ile bayrâğınız altına alub ber-vech-i ta`cîl vakt-i mezbûrda Edirne sahrâsında cem`-i neferâtınız ile gelüb erkân-ı vücûd ve evdeler(اودملر) hidmet ile siz inşaallahu teâla sahîhü'l-esâmî olanlar evdelerine ve sefer-i hümâyûna küllî emeği sebkat edüb esâmiyesi çâlık olanlar sahîh kuloğulları müceddeden bedirgâh(بدرقاه) ve korucu ve oturâk olanlar dahî kânûn-ı kadîm üzere Asitâne-i Sa`âdetime muhâfazasına ta`yin olunurlar bu zamânı sa'ir zamâna kıyâs eylemeyüb sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan tavâif-i `askerde vakt-i mezbûrda evlerinden ve yerlerinden veyâhud me'mûr oldukları mahallerde bulunmak ihtimâlî olur ise aslâ amân zamân verilmeyüb haklarından gelündüğünde gayrî sizin dahî tam`-ı hâme ve `adem-i itâ`atınız haml lunub bilâ-te'hîr hakkınızdan gelmek mukarrerdir bundan sonra dahî vüzerâ-yı `azamda ve bezmen( بزمن)lerden sonra sürücüler ta`yin olunub serdârlar ve serdâr vekîlî ve çavuş ve mü'emcî(موجى) ve'l-hâsıl bir nefer bulunmak ihtimâlî olur ise bilâ-te'hîr katl olunmaları mukarrerdir ana göre birbirinize haber ve agâh olasız ve sen ki sürücülük hiz-

metine me'mûr olan (boş) zîde mecdehusun me'mûr olduğun üzere tavâif-i mezbûre dahî sâkin oldukları kasabât ve kurrâdan ihrâc ve kat`an te'hîr ve tevekkuf ve meks-i arâm etdürmeyüb serdârlarının bayrâğı altına cem`-i vakt-i mezbûrda gelüb icrâ-yı şedîd-i mekz-i sa`y ve ihtimâm edüb mürûr eyledik mahallerde re`âyâ fukarâsına te`addî eylemeleri içün serdârlarına muhkem-i tenbih eyleyesiz şöyleki ba`de't-tenbih ve yerlerinde bulunanları itâ`at-ı emr eyledikleri içün amân ve zamân vermeyüb cezâları tertib olunub vechen mine'l-vücûh bir ferde himâye ve müsâ`ade olmağın be-gâyet ihtirâz eyleyesiz bundan sonra senin bir gün ihmâl ve müsâmaha veyâhud tarafınızdan tam`a hâmesiyle ağâmâs(آغامس) ve bir dürlü ta`zirâtınız zâhir olur ise bir vechle gadr ve cevâbınız mesmû`a olmayub eşedd-i `akâbide ile mu`âfiyet ve envâ-i `inâye mu`âkîl olmak mukarrerdür ana göre basîret ve intibâh üzere olasız deyu bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçeri ağası olan iftihârü'l-ümerâ'ü'l-ekârim Mustafa Ağa dâm-ı `ilmehu tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ağa-yı mûma-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb min-ba`dehu hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziyi'l-ula li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cemâziyi'l-Ula 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.140 b.431 Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-i hüküm ki:

İşbu râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı şehriyârî ve nâkil-i yarlîğ-ı belîğ-i mükerremet-i `ünvân-ı tâc-dârı kıdvetü'l-`ulemâü'l-hakikîn el-Hac Mustafa zîde `ilmehu ve salâha divân-ı hümâyûnuma `arz-ı hâl sunub kasaba-i Harpurtda

vâki` Cami-i Kebirde va`az etmek şartıyla bırkaç akçe vazîfe verilmek bâbında `inâyet-i ricâ etmekle müstehakk-ı `inâyet ve sezâdâr-ı `âtifet olmağın hakkında mezîd-i `inâyet-i Padişâhânım zuhûra getürüb kendü `arz-ı hâl ile verilen ru'us-ı hümâyûnum sûretî mûcebince binyüzüç Cumâdiyi'l-ahirinin yiğirmibirinci gününden cami-i mezbûrda va`az ve nasîhat etmek şartıyla Harput cizyesi mâlından olmak üzere ibtidâdan yevmî on akçe vazîfe tevcih edüb bu berât-ı hümâyûna sa`âdet-makrûnu verdüm ve buyûrdum ki mûma-ileyh zîde `ilmehu varıb kasaba-i mezbûrda vâki` Cami-i Kebirde va`az ve nasîhat edüb edâyı hidmet eyledikden sonra ta`yin olunan yevmî on akçe vazîfesin-i Harpurt cizyesi mâlından cizye-dârlar yedinden olub mutasarrıf ola ol-bâbda efrâd-ı ifrîdeden hiç ahed mâni` ve mezâhim olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bileler `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-`ışrîn şehr-i Cumâdiyi'l-ahire li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Cumâdiyi'l-Ahire 1103).

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.141 b.432 `İzzetlî ve rif`atlü ve faziletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine ferd ferd ve mahfil-i münîf-i şerh-i selâları sûniye(صونيه) merâsim-i ta`zîm ve bekâ-i tefhîm-birle devr-i da`vât devri`â-ı ricâ-i ve `azizi senâ-i ricâ ve deniye olmağıyla inhâ-i muhlisâne olunan budur ki: eğer tarafı şehâvatlarına istifsa-i duhâl kılunur ise bihamdülillahi teâla vücûdunu nâ-budumuz du`ada ilahadan beri olub leylen ve nehâren devâm-ı devlet-i Padişah ki dün iktidârı da`vâtı `atabetde ve hacete `abd-i `azizhâ bi'r-reke'il(بالكثير)-i tezâyid gurûr-ı ref`inde ve irtifâ`-ı hân menzilinleri evrâdıyla ricâ'en-lisâh (olu(çizik)) oldu-yı `ömr-i tezyidi ribâde müterâdır-ı `inâyetü'd-du`â bu mümâretden bedelî mevâcib-i ta`yin buyûrulan Harpurt mukâta`asın-ı

`İzzetlü el-Hac Beğ iltizâm ve iştirâk edüb ahz ve kabz içün mütesellim olan tarafa gelincek vüsûle bulduklarında tarafı hâtırımız içün merkûmu olan ağa üzerinde nazar-ı muhabbet ettire devr-i mühimmede buyûrulmayub ol vâki` olan umûrlarına gereği gibi sa`y ve dikkatiniz me'mûle buyûrulur ki husûs-ı mezbûrda her vechle vücûd-ı pâyi olan umûruna sa`yı cümlenizden fevkü'l-hade senevih ve müzâhim olmanızda diyara murâd öyle ma`lûm oluna bâkî himmet-i gurûr-ı kasra( قصر) ve subhâne-i `ibâd müfettim(مفتم) bil.

-Hassa-i Hassadan Şaban Ağa
-Hassa-i Hassadan Mustafa Ağa,Tezâkir
-Hassa-i Hassadan İbrahim Ağa,Murad Vesim(وسم)
-Hassa-i Hassadan İsmail Ağa,Hesâb-ı tezkere,hâla
-Hassa-i Hassadan Halil Ağa,Behlül halef

(Vasele'l-binâ fî evâil-i Mart(çizik))
(fî ibtidâ-i Mart(çizik))
Kayıd fi'l-yevmi's-sâlis `aşer min-şehr-i Şa`bân ve fî 21 Nisan.

S.141 Şerî`at-me'ab fazîlet-i insân Harpurt kâdısı `izb.433 zetlü efendi zîde fazlehu inhâ (olunur(çizik))

ve i`lâm olunur ki: Ebubekir nâm kimesne divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb mezbûrun Harpurt sâkinlerinden Veli Beşe kimesnede vechi'ş-şer`de yüzaltmışyedi guruş alacak hakkı olub ve tahsîl içün Harpurt serdârına mahbûs olub lakin meblağ-ı mezbûru edâya müsâmaha ve ta`allül ve ta`tid olduğun-ı bildürüb hakkî icrâ olunması bâbında mektûb ve mübâşir iltimâs etmekle tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mübâşir-i merkûm ve zâbitleri ma`rifetiyle vech-i şer`île olan hakkını medyûn-ı mezbûrdan min-ba`dehu ta`allül ve muhâlefet etdürmeyüb tahsîl eyleyesiz ve eğer edâya ta`al-

lül edüb gayr ve muhâlefet eder ise varan-ı mübâşir ile divân-ı Amide ihzâr eyleyesiz ki bu tarafda dâyin-i mezbûrun hakkî ser`iyle vâki` oldukdan sonra zâbitleri ma`rifetiyle tahsîl olunub icrâ-yı hakk oluna ana göre mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.fî Zi'l-ka`de li-sene 1103.

Hassa-i Hassadan Süleyman Ağa Kâim-makâm-ı Diyarbekir

S.141 b.434 Şerî`at-şi`âr fazîlet-i insân Harpurt kâdısı `izzetlü efendi inhâ olunur ki: Veli nâm kimesne divân-ı Amide `arz-ı hâl edüb mezbûrun Harpurt kurrâlarında Koçkala nâm karyede sâkin İsmail nâm kimesnede ve karındaşı Hüseyin ve beyyinelerinde ma`lûmu'l-esâmî beş nefer adamların (birbirine(çizik)) birbirlerine kefâleti hasebiyle mezbûr İsmailde vech-i ser`île bir mikdâr alacak hakkı olub nice müddet edâ etmeyüb ta`allül ve mezbûre gadr ve cefâ eylediğini bildürüb icrâ-yı hakk olunması bâbında gelüb ve mübâşir ricâ ve iltimâs etmeğin tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde gerekdir ki dâyin-i mezbûr Velinin medyûnu İsmail ve ma`lûmu'l-esâmî olan kefîllerin-i meclis-i şer` getürüb da`vâları `ala vechü'l-hakk görüb şer`an sâbit ve zâhir oldukdan sonra minba`d ta`allül ve muhâlefet etdürmeyüb hakk-ı şer`isini (bikusu(çizik)) bî-kusûr alıveresiz ve illâ medyûn ve kefîlleri üzerine sâbit oldukdan sonra edâda `inâd ve muhâlefet eder ise medyûnları ve müdde`i-yi `aliyye ve kefîlleri varan-ı mübâşir (mübâşir) ile divân-ı Amid ihzâr eyleyesiz bu tarafda da`vâları `ala vechü'l-hakk görülüb tevcih eden hakkıyü't-tahsîl ve icrâ-yı hakk oluna ana göre mûceb-i mektûb ile `amel ve hilâfdan dahî hazer eyleyesiz.fî 10 N(ر)(Ramazân) li-sene 1103.

Hassa-i Hassadan Süleyman Ağa,Kâim-makâm-ı Diyarbekir

S.142 Mukâta`-ı Harpurt ma`a mirlivâ ve tamgâ-yı siyâh
b.435 ve bâc-ı `ubûr ve kiriş-hâne ve tab-hâne ve mahsûl-ı bâzâr rişte ve penbe ve şem`-hâne ve `arz-ı divân-hâne ve mâbeyn-i tımâr ve kışlâk ve resm-i cülâh( جلاه ) ve kovân ve isbence ve beytü'l-mâl ve mâl-ı mefkûd ve mâl-ı gâib ve resm-i bâğât ve a`şâr-ı şer`iyye ve rüsûm-ı `arziye havâss-ı `atik ve cedîd ve bennâk ve mücerredât ve `arûsiyye ve `asiyye( عسس ) ve cürm-i cinâyet ve sulb-i siyâset ber-mûceb-i berât-ı sa`âdet ayât-ı cedîd gayr-i ez-cizye ve `avârız-ı mefrûzu'l-kalem ve maktû`u'l-kadem `an-ibtidâ-i Mart el-vâki` fî sene selase ve mi'ete ve elf(1 Mart 1103) li-senetü'l-kâmil.

guruş riyâl
22.341

Yalnız yiğirmiikibinüçyüzkırkbir riyâlî guruşdur.

S.142 Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı kalem ve mûceb-i tastîr-
b.436 i hitâb rakam oldur ki:

Taraf-ı saltanat-ı `aliyyeden müceddeden berât-ı behcet-i râyât(ولايات)-ı Padişahî ile Van ocâklarına ber-vech-i ocâklık kırkbin riyâl-i guruş mukâbelesinde ta`yin ihsân buyûrulan mukâta`a-ı Harput ve mirlivâ ve tamgâ-yı siyâh ve bâc-ı `ubûr ve kavânin esb ü ester ve kiriş-hâne ve debbâğhâne ve mahsûl-i bâzâr-ı rişte ve penbe ve şem`-hâne ve `arziye ve boyâ-hâne ve mâbeyn-i tımârhâ ve kışlâk ve resm-i cülâh(جلاه) ve kovân ve isbence ve beytü'l-mâl ve mâl-ı mefkûd ve mâl-ı gâib ve resm-i bâğât ve a`şâr-ı şer`iyye ve rüsûm-ı `örfiye-i havâss-ı `atîk ve cedîd ve bennâk ve mücerredât ve `arûsiye ve `asiyye(عسس) ve cürm-i cinâyet ve sulb-i siyâset ve sa'ir müzâyede eylediği gayr-i ez-`avârız ve cizye işbu sene binyüzüçde vâki` mâh-ı Martın ibtidâsından bir sene-i kâmileye varıncaya dek mutasarrıf olmak üzere kıdvetü'l-emâ-

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

sil ve'l-akrân el-Hac Ali Ağa yalnız yiğirmiikibinüçyüzkırk-bir riyâlî guruşa kabûl edüb müte`ahhid olmağın hâliyan Vanın yemin ağası Halil Ağa ve cânib-i yesâr ağası Hüseyin Ağa ve merdân ağası İbrahim Ağa ve `azablar ağası Mustafa Ağa ve çavuşlar kethüdâsı Şaban Ağa ve kethüdâları ve kâtibleri ve çavuşları ve sa'irleri (es-Seyyid Hızır,defter-i hâliye Van, hâlâ(pençe)) ve ihtiyârları (ve çavuş(çizik)) ve yoldâşları cem`-i kesîr ve zamm-i gafîr hâzırûn olub rızâ ve sevâb ve yedleriyle tevciye olunub taraf-ı hazîneden sûret-i berât verilmişdir ki Hacı Ali Ağa-yı müşârün-ileyh varıb târîh-i mezbûrden bir sene kâmileye varıncaya dek minvâl-i meşrûh üzere livâ-yı mezbûreye mutasarrıf olub zabt u rabt ve ebvâb-ı mahsûlât ve rüsûmât-ı sene-i sâbık olugeldüğü üzere ahz u kabz ve meblağ-ı mezbûru cem` ve tahsîl eyleyüb hilâf-ı şer`-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf bir ferde zulm ve te`addî eylemeyüb der-`uhdesi olan mâlı bi-kusûr velâ kusûr getürüb teslîm-i hazîne eyleye.Tahrîren fî târihi'l-mezbûr.
Kayyıd fi'l-yevmi's-sâdis `aşer min şehr-i Şa`bâni'l-mu`azzam li-sene selase ve mi'ete ve elf(16 Şa`bâni'l-Mu`azzam 1103).

be-makâm-ı Vanü'l-Mahrûse

S.142 b.437 Efzal-ı düşâr(وزار) şerî`at-şi`âr Anadolunun sol kolunda vâki` mülâ`azam dâm-ı `azzehüm ve kuzât efendiler zîde fazlühüm ve redd-i taht-ı ittihâfından sonra inhâ-i muhâsebe olunan oldur ki: şevketlü ve kudretlü Padişah-ı `âlem-penâh hazretlerinin sefer-i hümâyûnları mukarrer ve muhakkak olub ve `asker-i İslâmın dahî ziyâde kesret ve vakdi üzere bulunması ehemm-i mühim-i dîn-i devlet olub ve küffâr hâkyesâr-ı edyân bâtılları üzere memâlik-i İslâmiye olan istilâsının def`-i mazeret içün bu tarafda bulunan garaz-ı müslimîn ve karîb olan mehâdi`adı( معاصی ) uğûr-ı dîn-i milliyet-i bezl-i cân edüb ve bilâd-ı ba`îdde(بعیده) olan

`âmme-i muvahhidin üzere dahî cehd-i farz-ı `ayn olduğun-ı emr-i mukarrer olmuşiken hâliyan taht-ı kazânızda ve kasabât-ı kurrâlarda sâkin-i sahîhü'l-esâmî olan yeniçeri ve esâmileri çâlık ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve topçu ve dahî `askeri tâ'ifesinden bir nefer kalmayub `umûman serdârlar ile kalkub Edirne sahrâsında isbât-ı vücûd eylemeleriçün bundan akdem müte`addid evâmir-i şerîfe ile ocâk tarafından sürücü ağalar ta`yin olunmuşlarken hâliyan tuğlar taşra çıkub ve hareket-i hümâyûnum dahî ziyâde karîb olub tavâif-i `askeriden olan kimesne gelmeyüb me'mûr oldukları hidâmat-ı dîn-i milliyet küllî ta`arruz eyleyeler zâhir ve bu vakitde evlerinde bulunan itâ`at-ı emr-i `âlî etmeleri bilâ-te'hîr eşedd-i `ukûbet ile mu`âkib eylemeleri bâbında taraf-ı devlet-i `aliyyeden hatt-ı hümâyûn şevket ile Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Hüseyin Paşa hazretleri ta`yin olmağıyla ocâk tarafından sürücü olan ondört bölüğün çavuş-ı Ahmed Çavuş ta`yin olunub ve işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu vüsûlünde siz ki kuzât efendilersiz gerekdir ki sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-halledûh(شوكتحلوه) mersîm(مرسم)-i sefer-i hümâyûna me'mûr tavâif-i `askeriden olan evlerinden ve yerlerinden bulub `adem-i itâ`at-ı emr-i `âlî eylemeyenleri Paşayı mûma-ileyhin ve ocâk tarafından ta`yin olunan sürücü ma`rifetiyle `akd-i bir meşrû`dan müstehakk oldukları cezâları bilâ-te'hîr haklarından gelesün sa'ir dahî mûceb-i gayret ola ve sebeb-i nasihat ola ve sen ki ve siz ki kuzât efendisiz bu zamân-ı sa'ir zamâna kıyâs eylemeyüb sefer-i hümâyûna me'mûr olan tavâif-i `askeriden bir ferde himâye ve bir tarîkle müsâ`ade olunduğu istimâ` olunur ise mansıblarınız ahere tevcih olmağıyla iktifâ olunmayub siz ki dahî `ukûbât-ı meşrû`adan müstehakk olduğunuz cezâlarınızın olunmak mukarrerdür ana göre ziyâde bi-zarâr ve isbât üzere olub hilâf-ı fermân-ı

hümâyûn ve hilâf-ı harekete ictinâb eyleyesiz ve sen ki ocâk tarafından sürücülük hizmetine me'mûr olan ondört bölük Ahmed Çavuş gerekdir ki mahall-i mezbûrdan `askere (S.139) buyûrdum ki: me'mûr olan Paşa-yı mûma-ileyhin mürâbele(لبلر)-yi ma`iyyet ve murâfa`at ve sâdır olan hatt-ı hümâyûn ve şevket-makrûn mûcebince bu vakit evlerinde ve yerlerinde bulunanları aslâ meks-i arâm etdürmeyüb cümlesin-i varub me'mûr oldukları sefer-i hümâyûnuma yollayub itâ`at-ı mer`ileri eylemeyenleri Paşa-yı mûma-ileyhin ma`rifetiyle cezâları tertîb oluna şöyleki: husûs-ı mezbûrde senin dahî `adem-i ta`bidir ve bir gün te'hîr ve sâ`at ve tam`a hâme(seyam(çizik))-siyle ile kimesneye himâye bir ferde zulüm (ve) te`addî eylediğün istimâ` olunur ise aslâ amân (ve) zamân vermeyüb eşeddi `ukûbet ile katl olunmak mukarrerdür ana göre agâh olasız hilâf-ı fermân-ı hümâyûn vaz`-ı hareketden ihtirâz eyleyesiz mûceb-i mektûb ile `âmil olasız.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Receb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Receb 1103).

Hassa-i Hassadan Mustafa Ağa,Yeniçeriyân

S.145

b.438

Kazâ-i Harpurt der-eyâlet-i Diyarbekir `an-hânehâ-ı `avârız kazâ-i mezbûre ber-mûceb-i defter-i hazîne-i `âmire.

Nefs-i Harpurt

Müslümânân

Mahalle-i Ahmed Beğ	Mahalle-i Hoca	Mahalle-i Alaca Mescid
hâne 3	hâne 3	hâne 2,5
Yalnız üç hânedir.	Yalnız üç hânedir.	Yalnız ikibuçuk hânedir.

Mahalle-i Mescid-i Saray

(hâne)
3,5

Yalnız üçbuçuk hânedir.

Mahalle-i Mescid-i Müderris

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Mahalle-i Cami-i Meydan

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Mahalle-i Ahi Musa

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Mahalle-i Mescid-i Hacı

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Yekûn hâne
30

Yalnız otuz hânedir.

Zımmiyân nefs-i Harpurt

Mahalle-i Cami-i Zahriye

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Mahalle-i Cami-i Kebir

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Mahalle-i Cami-i Arslaniye

hâne
6,5
rub`
1

Yalnız altıbuçuk ve bir rub` hânedir.

Mahalle-i Mescid-i Ortak

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Mahalle-i Mescid-i Karasofu

hâne
3,5

Yalnız üçbuçuk hânedir.

Mahalle-i Şehruz

hâne
10

Yalnız on hânedir

Mahalle-i Sinabud(سنابود)
Zımmiyân

hâne
2,5
rub`
1

Yalnız ikibuçuk ve bir rub`
hânedir.

Mahalle-i Gürcü Beğ Zımmiyân

hâne
13

Yalnız onüç hânedir.

Yekûn

hâne
25,5
rub`
1

Yalnız yiğirmibeşbuçuk ve bir rub` hânedir.

Nâhiye-i Uluabad `an-havâss-ı hümâyûn

Karye-i Mornik

hâne
6

Yalnız altı hânedir.

Karye-i İğıki

hâne
3,5

Yalnız üçbuçuk hânedir.

Karye-i Hırhik

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Yenice

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Kesrik

hâne
7,5

Yalnız yedibuçuk hânedir.

Karye-i Sürsürü

hâne
4,5

Yalnız dörtbuçuk hânedir.

Karye-i Perçenç

hâne
4,5

Yalnız dörtbuçuk hânedir.

Karye-i Ertmenik

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Tadım

hâne
3,5

Yalnız üçbuçuk hânedir.

Karye-i Çulçapur

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Haftahasar

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Kürk

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Germili

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Kuyulu

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Miyadun

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Alıncık

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Halifecik

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Günay

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Perdik(پردیک)

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Daldik

hâne
1
rub`
1

Yalnız bir ve rub` hânedir.

Karye-i Şıntil

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Sarnılı

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Şems

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Müri ma`a Mezra`a

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Ahur

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Hoş

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Mezra`-ı Nurşin

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Tilenzid

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i İçme

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Tolun ma`a Mezra`a

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Vertetil

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Eylemil(ايلميل) ma`a Mezra`a

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Caferi

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Yekûn hâne
66

Yalnız altmışaltı hânedir.

S.146

Nâhiye-i Kuzabad `an-havâss-ı hümâyûn

Karye-i Pekinik

hâne
4

Yalnız dört hânedir.

Karye-i Hamidi

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Zaluni

hâne
3

Yalnız üç hânedir.

Karye-i Karingid

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Hersenk

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Körpe

hâne
3
rub`
1

Yalnız üç ve bir rub` hânedir.

Karye-i Üçlü

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Hanibrahimşah

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Sarnı

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Aşvan

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Holvenk

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Bizmişin

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Çurkih(چورگنج)

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Arındık

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Pağnikli

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Ekrüz

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Göl

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Seli

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Malatyacık Sefer

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Zeyve

hâne
6,5
rub`
1

Yalnız altıbuçuk ve bir rub` hânedir.

Karye-i Perçikan

hâne
4,5

Yalnız dörtbuçuk hânedir.

Karye-i Şahablı

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Temte

hâne
1,5
rub`
1

Yalnız birbuçuk ve rub`

hânedir.

Karye-i Ribat

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Yekûn hâne
49

Yalnız kırkdokuz hânedir.

Nâhiye-i Uluabad `an-Ze`âmet ve Tımâr

Karye-i Hüseynik ma`a Zeyve

hâne
4

Yalnız dört hânedir.

Karye-i Yalnıztorus

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Zağfiranı

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Sarı Yakub

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Karamani

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Malatyacık Abdal

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Helezor

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Kinederic

hâne
1,5
rub`
1

Yalnız birbuçuk ve bir rub` hânedir.

Karye-i Kürdemilik

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Kehli

hâne
2
rub`
1

Yalnız iki ve rub` hânedir.

Karye-i Hozgedek

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Könk ma`a Karasar

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Gidefik

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Habşasuvar (حبشاسوار)

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Alişam

hâne
3
rub`
1

Yalnız üç ve rub` hânedir.

Karye-i Hoğu

hâne
4,5

Yalnız dörtbuçuk hânedir.

Karye-i Kiğvenk

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Koçkala

hâne
1
rub`
1

Yalnız bir ve rub` hânedir.

Karye-i Zerteric

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Konakalmaz

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Depecik ma`a Bulduk

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Mezra`-ı Osman Beğ tâbi`-i Hoğu

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Mığı

hâne
1
rub`
1

Yalnız bir hâne ve bir rub`dur.

Karye-i Genepi

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Vartenik ma`a Melamik(كلك)

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Şeyh Hacı ma`a Depecik

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Esbdere

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Zaviye-i Müslümanan

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Yekûn hâne
44

Yalnız kırkdört hânedir.

S.143

Nâhiye-i Behrimaz `an-Tımâr

Karye-i Şeyhkatil

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Helindir

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Bervi

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Pirnus(پرنوس)

hâne
1
rub`
1

Yalnız bir ve rub` hânedir.

Karye-i Hatunkendi

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Kavak tâbi`-i nâhiye-i Uluabad

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Beşerto ma`a Elbistan

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Çeku Haric ez-Vakar (چکو خارج از وقف)

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Yekûn
hâne
9
rub`
1

Yalnız dokuz ve bir rub` hânedir.

Nâhiye-i Kuzabad `an-Ze`âmet ve Tımâr

Karye-i Kürdemilik

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Hacıseli

hâne
3

Yalnız üç hânedir.

Karye-i Darik ma`a mezra`-ı Kalahali, Pir Mehmed ma`a Çubuk (چوبوک)

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Müridi ma`a mezra`-ı Endek (اندک)

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Alaca

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Goran

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Dambüyüğü

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Zarato tâbi`

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Üngüzek

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Birvan

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Har

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Miyadun

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Zarato

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Fatmalu

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Hal

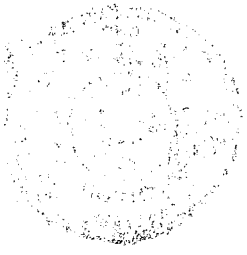
hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Piran

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Üçağaç ma`a Halmak (حلمق)

hâne
2

Yalnız iki hânedir.

Karye-i Pirinci

hâne
rub`
1

Yalnız rub` hânedir.

Karye-i Alpavud nâm-ı diğer Hamislu(حاصلو)

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Poryaz

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Cib

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Nekerek

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Dişidi

hâne
1
rub`
1

Yalnız bir ve rub` hânedir.

Karye-i Çöteli

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Sun

hâne
rub`
2

Yalnız iki rub` hânedir.

Karye-i Erzürük

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Pelte

hâne
rub`
1

Yalnız rub` hânedir.

Karye-i Hinsor

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Görgüşan

hâne
1

Yalnız bir hânedir.

Karye-i Han

hâne
2,5

Yalnız ikibuçuk hânedir.

Karye-i Güdayik(گدایک)

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Kurk(قورق)

hâne
rub`
1

Yalnız rub` hânedir.

Karye-i Herdi `Aşâir-i Cihanik

hâne
10,5
rub`
1

Yalnız onbuçuk ve rub` hânedir.

Mezra`-ı Malak

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Sanık

hâne
1,5

Yalnız birbuçuk hânedir.

Karye-i Antayik(عنتایک)

hâne
rub`
3

Yalnız üç rub` hânedir.

Karye-i Sefernik ma`a Semerik (سمریک)

hâne
0,5

Yalnız buçuk hânedir.

Karye-i Çölmek

hâne
rub`
1

Yalnız rub` hânedir.

Karye-i Malato

hâne
rub`
1

Yalnız bir rub` hânedir.

Karye-i Mevkuf ber-kazâ-i mezbûr

hâne
9
rub`
1

Yalnız dokuz ve rub` hânedir.

Yekûn hâne 57 rub` 1

Yalnız elliyedi ve rub` hânedir.

Yekûn hâne 281 rub` 1
- 51 1
230

ref`-i şud bâ-fermân-ı `âlî fî 12 R(Rebi`ü'l-evvel) sene 1103.

Yalnız ikiyüzotuz hânedir.

Sûret-i defter-i mevkûfâtdır ki vech-i meşrûh üzere mahallinden `aynı ile nakl olundu.fî 16 R(Rebi`ü'l-evvel) sene 1103.

S.144
b.439

Kazâ-i Harpurt der-livâ-i eyâlet-i Diyarbekir `an-hânehâ-i `avârız kazâ-i mezbûre `an-ocâklık neferât-ı Kal`a-ı Van ber-mûceb-i defter-i hazîne-i `âmire

hâne 281 rub` 1

Minhâ ref` ve tenzîl bâ-fermân-ı `âlî arâhest(...) za`if-i be-hâl-ı tevcih ber-mûceb-i `arz-ı hâl fukarâ-i Harpurt kayıd şude.Tahrîren fî 12 R(Rebi`ü'l-evvel) sene 1103.

hâneleri ve ref` 51 rub` 1

el-bâkî `an-hânehâ-i `avârız hâne 230

Vech-i meşrûh üzere kazâ-i mezbûrun `avârız-hâneleri kesîr ve kendüleri fakîrü'l-hâl olmağla bir mikdârı tenzîl olunmak üzere `inâyet-i ricâsına `arz-ı hâl eylediklerinde imdi ahvâlleri za`if üzere olmağla ellibir ve bir rub` hâneleri ref`

ve tenzîl ve mahalline kayd olunub sûret-i dirlik bâbında fermân-ı `âlî sâdır olmağıyla mûcebiyle mahalline ve mevkûfâtdan sûret verildi.Tahrîren fî 12 R(Rebi`ü'l-evvel) sene 1103.

S.144 b.440 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fazl ve'l-kelâm Mevlânâ Harpurt kâdısı zîde fazlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki Van Kal`ası neferâtı ocâklıklarından olub Diyarbekir sancâğında vâki` ikiyüzseksenbir ve rub` `avârız-hânesi olan Harpurt kazâsının ahâlisi Der-Sa`âdetime `arz-ı hâl edüb mezbûrların hâneleri kesîr ve kendüleri fakîrü'l-hâl olmağla bir mikdâr tenzîl olunmak bâbında `inâyet-i ricâsına `arz-ı hâl eylediklerinde sâdır olan fermân-ı `alişânım mûcebince ahvâlleri za`if üzere olmağla ellibir ve bir rub` `avârız-hâneleri ref` ve tenzîl ve mahalline kayd olunub üzerlerinde ikiyüzotuz hâneleri kalduğuna hâzine-i `âmiremden mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verilmekle imdi mûcebince `amel olunmak fermânım olmuşdur buyûrdum ki: hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim ve hazîne-i `âmiremden ihrâc olunub yedlerine verilen mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri mûcebince `amel edüb dahî kazâ-i mezbûre ahâlisinin halleri za`if üzere olmağla ellibir ve bir rub` `avârız-hâneleri ref` ve tenzîl olunub üzerlerinde ikiyüzotuz hâneleri kalmağla min-ba`d `avârızları ol-mikdâr hâneden edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı defter-i tenzîl olunan hânelerinin `avârız ve sa'ir tekâlif mutâlibesiyle kazâ-i mezbûre ahâlisi ta`cîz etdirmeyesin şöyle bilesin ve ba`de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnum yedlerinde ibkâ edüb `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasın.Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis `aşer şehr-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf (15 Rebi`ü'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.144 Medîne-i Harputda Müderris mahallesi sâkinlerin-
b.441 den es-Seyyid Mustafa Ağa ve Hasan Ağa ibnî es-Seyyid Himmet asâleten ve karındaşı Hüseyin Ağa tarafından mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa vekâleten ve müteveffâ karındaşları Mehmed Paşanında vâlidesi Ayşe ve kızlar(lar)ı Esmihan ve Ayşe ve müteveffâ Mahmud ve kızkarındaşlarının kızları Rabia ve Saliha taraflarından Köse Mustafa bin İbrahim ve Mehmed bin Ahmed şehâdetleriyle yine merkûm es-Seyyid Mustafa Ağa vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesika Mustafa bin Mübarek muvâcehesinde herbiri bi'l-asâleten (ve) bi'l-vekâleten ikdâm ve bast-ı `ane'l-merâm edüb Zahriye mahallesinden muttasıl bir tarafdan Kör Mehmed ve bir tarafdan Seyyid Ahmed ve bir tarafdan Seyyid Resul ve bir tarafdan tarîkle mahdûd ve iki bâb samanhanı mülkümüzü bi'l-îcâb ve'l-kabûl tamâmen otuz guruşa merkûm Mustafa ve bey` ve temlîk ve teslîm edüb oldahî minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm semen-i mezkûr otuz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik ba`de'l-yevm mâru'z-zikr evler mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîk hemcivârları mezbûrân Seyyid Ahmed ve Mehmed mezbûr Mustafaya sâlifü'z-zikr evleri fevkânî binâ eylemeğe mâni` olub savb-ı şer`den Mevlânâ Faziletlî İlyas Efendi irsâl olunub bî-garaz-ı müslimîn ile varıb müşâhide eylediklerinde mütedenibâsı (قدرنباك) olduğuna biz `arz-ı şehâdet edüb zararı oldu olmadığı mu`âyeneye gelüb haber vermeğin mâ-vak`a ketb olundu.fî evâ'il-i Zi'l-ka`deti'ş-şerîfe li-sene erba` ve mi'ete ve elf (Evâ'il-i Zi'l-Ka`deti'ş-Şerîfe 1104).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Resul bin Mahmud

-Veli bin el-Hac Hasan

-Ebubekir (bin) Abdülkadir

-İbrahim bin İnce Hasan
-Mehmed bin Abdülkadir
-Salih bin Monla Ali
-es-Seyyid İbrahim bin Halil
-Ahmed bin Mahmud,Köse-zâde
-Ömer bin Koca
-ve gayr-i hüm.

S.147 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il
b.442 ve'l-kelâm Edirneden-Anadolunun orta kol nihâyeti Diyarbekire varınca vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` kethüdâ yerleri zîde kadrehüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki işbu sene-i mübârekde Engürüs keferesi üzerine sefer-i hümâyûnum nusret-makrûnum muhakkak olub küffâr-ı dûzah-ı karârın mekr ve mekîdetleri( مکر و مکید تلری) içün sa'ir senelerde mukaddem cem` ve `asker-i ehemm ve lâzım olmağın siz ki kethüdâ yerlerisiz inşaallahu teâla nevrûz-ı fîrûzda yiğirmi gün mukaddem Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmanız bâbında ocâklarınızdan mühürlü mektûbları ile çavuşlar ta`yin ve emr-i şerîfim gönderilüb altı bölük halkı ile vakt-i mezbûrde mevcûde bulunmanız içün tenbih-i hümâyûnum olunmuşdur hâlâ vakt-i karîb olub `asker-i İslâmın bir gün evvel ve bir sâ`at mukaddem ordû-yı hümâyûnumda mecmû` olunmaları lâzım gelmekle müsâ`id ve isti`câl üzere gelmeniz içün fermân-ı hümâyûnum sâdır olmağla sipâh ve silâhdâr ocâklarında Mehmed (ve) Çavuş ve Nasuh Çavuş ta`yin ber-vech-i ta`cîl irsâl olmağla siz ki altı bölük halkısız mu`tâd-ı kadîm üzere kendünüz mahsûsen mu`ayyen olasız aslaha ve alâtınızı mühiyye ve tedârik edüb fermân olduğu(zun) üzere birbirinizi haber ve agâh eyleyüb me'mûr olduğunuz üzere vakt-i mezbûrede zî-livâ-i Resulullahda kethüdâlar(iler)ınız ile

mevcûd bulunmasına sa`y ve ikdâm eyleyesiz şöyleki müsâmaha ve `avk olunur ise bir mahalde yoklamada olmağın hakk bilüb mevcûd bulunmayanların esâmileri kat` olunub eşedd-i `ukûbet ile haklarından gelinmek mukarrerdir ve siz ki kethüdâ yerlerisiz taht-ı kazânuzda vâki` olan altı bölük halkını cemî` ve önlerine düşüb şerî`an ve `acilen gelüb vakt-i mezbûrda hidâmât-ı `aliyyemde ve uğûru dîn-i mübînde bezl-i mefdûr eyleyesiz şöyleki Anadoluda olub buyûrulculuk ile sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı mehâmm her kankınızın taht-ı kazâlarına dâhil olub tavâif-i mezbûrdan bir ferdî evlerinde ve yerlerinde ihrâc eyleyesiz ihmâl ve tekâsülünüze haml olunub bir vechle gadr ve cevâbınız makbûle olmayub anlara olucak `itâb size `aid olmasın-ı emr-i mukarrerdür ana göre basiret üzere hareket edüb bu sene-i sa'ir senelere kıyâs eylemeyüb ihmâl ve müsâmaha ve müdâhileden be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz deyu ağaları tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunub olunmak bâbında fermân-ı `alişân sâdır olunmusdur buyûrdum ki: (boş) vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağaları tarafından mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb min-ba`d hilâfına cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.147 b.443 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Edirneden-Anadolunun orta kol nihâyeti vâki` kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` kethüdâ yerleri zîde kadrühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: işbu sene-i mübârekde Engürüs keferesi üzerine sefer-i hümâyûn

nusret-makrûnum mukarrer olub bâ-husûs ba`zı serhadî İslâmiyeye istilâsı olan mulâ`in-i dûzah-ı karârın bi-`avnehullahu teâla ittifâ-ı te'sire mekr ve mekîdetleri cemî`-i ahâli-i İslâm üzerine vâcib olub sa'ir senelerden ziyâde gayret ve hamiyyet lâzım olmağıyla siz ki kâdılarsız ve kethüdâ yerlerisiz altı bölük halkını ihrâc ve nevrûz-ı fîrûzdan yiğirmi gün mukaddem Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnum mülhakk olmaları bâbında bundan akdem fermân-ı hümâyûna sâdır olub mûcebince ağaları tarafından mühürlü mektûb ile ocâkları tarafından çavuşlar ta`yin ve müsâra`at ve isti`câl üzere gelmelerine tenbih-i hümâyûnum olunmuşdur anlardan mâ`adâ taht-ı kazâlarınızda sâkin altı bölük sipâhî-zâde kuloğullarının uğûru dîn-i mübîn içün cümlesin-i gelmeleri fermânım olub inşaallahu teâla fermân olunduğu üzere herbiri gelüb vakt-i zamânıyla erişdikde sizden geçerilik(گچیریلک) şartıyla zümrelerine idhâl olunmasına va`det-i hümâyûnum zuhûr gelüb bu takrîr ile kuloğullarının ocâkları şen (S.148) ve abâdan olduğundan gayrî ittifâk ile dînide ahz-ı intikâm mülâhazasıyla bu emr-i mühimm cümleyi tahrîz lâzım gelmekle imdi siz ki sipâhî-zâde kuloğullarısız esbâb-ı darb ve alât-ı harb belleriniz (بلریکز) ile şimdiden tedârik ve amâde kethüdâ yerleriniz ile ve altı bölük halkıyla gelüb hidâmât-ı hümâyûnumdan mevcûde bulunasız bu ana değin vâki` olan seferlerde ekserinizin nâ-murâd `avratları şâhid olunmağla bu sene-i mübârekde hidmetiniz mukâbelesinde hissenizde zuhûra gelecek `avâtıf-ı `aliyye-i (padişa(çizik)) `alişânım me'mûr ile cân ve bâş ile sa`y edüb fermân olduğu üzere ber-vech-i müsâ`ade kethüdâ yerleriniz ve altı bölük halkı ma`an gelüb itâ`at ve ittisâl üzere olasız ve siz ki kethüdâ yerlerisiz taht-ı kazânuzda vâki` olan altı bölük sipâhî-zâde kul(oğulları(çizik))oğullarıda cenk ve harbe vara ve tûna(طونہ) kâdir tuvâna binitleri

cemî` ve isim ve resimlerile defter edüb getürmeğe akdem tam ve ziyâde ihtimâm eyleyesiz inşaalahu teâla gelüb hizmet-i hümâyûnumda ve uğûr-ı dîn-i mübînde her vechle ve bilâ-virâne ve reddâne hareket eylediklerinden her vechle `inâyet-i `aliyye-i Padişâhanım muzahher olmaları mukarrer deyu ağaları tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel olunmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmusdur buyûrdum ki: (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-sânım ve ağaları tarafından verilen mektûb mûcebince `amel edüb minba`dehu hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i Cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.149 Harputda sâkin Ebubekir Efendi

b.444 Selâmdan sonra inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûrda iftâya size izin verilmişdir gerekdir ki essah-ı akvâl-ı e'imme-i Hanife ile iftâ edüb fetvâlar cüzde ketb-i mu`tebereden sûret-i mes'elesi bi-`ibâretihâ tahrîr edesin.fî evâ'il-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ula 1103).

mine'l-Fakir Kâdı İsa minhu(منه)

S.149 Sûret-i fermân-ı celîlü'ş-şândır:

b.445 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'il mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-muhakkak be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir vâlisi olub Anadoludan `asker ihrâcına me'mûr olan Vezîrim Ali Paşa adamallahu teâla iclâlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki Anadoluda Türkmen ve Ekrad tâ'ifesinden ba`zı-

.larının ve kapusuz ve bacasuzlardan olan eşkiyânın ebnâ-i sebebî ve sükkân-ı memlekete ba`zı mertebe te`addî ve ta`arruzları mesmû`-ı hümâyûnum olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin me'mûr olduğun vech üzere `asker ihrâcı ta`arrible (تعرّبله) olan mevâd-ı tescîl ve hüccet oldukdan sonra şer`an katl-ı iktizâ edenleri katl ve habsin-i lâzım gelen habsin-i hudûdu şer`iyye-i ikâmet edüb şürûr-ı defterleri bilâd-ı `ibâdının (`asker(çizik)) üzerinde def` ve ref`e kemâ-yenbeği akdem ve mukaddeman iskâna fermân olunan tavâif-i Türkmandan fermân-ı `alişân mûcebince me'mûr oldukları mahalle henüz varub ikâmet eylemeyenleri bir gün evvel ta`yin olunan mahallere varıb mukîm ve mütavattın olmaları bâbında dahî mezîde ihtimâm eyleyüb fermân-ı celîlü'ş-şânın mazmûnuna muhâlefet ve me'mûr oldukları mevâzî`a varub iskân olmağa muhâlefet edenlerin dahî haklarından gelüb kendî hâlinde olanlardan bir ferde hilâf-ı şer`-i şerîf zulüm ve te`addî olunmakdan be-gâyet rencîde eylememek bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin me'mûr olduğun vech üzere `asker ihrâc-ı ta`arrible (تعرّبله) uğradığın mahallerde ol makûle fesâd ve şekâvet ile mütefârik olan eşkiyâ-ı ahz ve keyfiyet-i ahvallerin-i bi-garaz-ı müslîmlerden istifâz edüb vech-i şer`î üzere üzerlerine sâbit olan mevâd-ı sicil ve hüccet olundukdan sonra şer`an katl iktizâ edenleri katl ve habs lâzım gelenleri habs-ı hudûd-ı şer`iyye ikâmet edüb şürûr-ı defterlerin bilâd-ı `ibâd üzerlerinde def` ve ref`e kemâ-yenbeği akdem ve mukaddeman iskân-ı fermân olunan tavâif-i Türkmandan fermân-ı `âlî mûcebince me'mûr oldukları mahalle henüz dârı ikâmet eylemeyenleri ve bir gün evvel ta`yin olunan mahallere varıb mukîm ve (mut(çizik)) mutavattın olmaları bâbında dahî mezîde

ihtimâm eyleyüb fermân-ı `alişânın mazmûnuna muhâlefet ve me'-mûr oldukları mevâzi`a varub sükkân olunmakda muhâlefet eden-lerin dahî haklarından gelüb kendü hâlinde olanlardan bir ferde hilâf-ı şer`-i şerîf zulüm ve te`addî olunmakdan be-gâ-yet rencîde eyleyüb bu bâbda vârid olan emr-i şerîfin mazmûn-ı münîfî ile `âmil olasız şöyle bilesiz şer`î şerîfe i`timâd olasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Cemâziyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Belgenin sağ yan tarafına düşülen şerh kaydı):
Mutâbıku'l-aslu'l-asîl dâm-ı âmire fî hıfz-ı dînü'l-celîl nemagahü'l-`abdü'l-fakir aliyyullahu'l-kâdr muzamm-i râfihu (راوم) Abdurrahman el-kâdı medîne-i Amidehü'l-mahmiyye.

S.150 Sûret-i fermân-ı `alişân:

b.446 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i me-hâmmu'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'il mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mu-tasarrıf olan Vezîrim Ali Paşa adamallahu teâla iclâlehu tev-kî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki inşaallahu teâla bi-`avnühü ve te'mîde ve hüsn-i tevfîk ve teşrîde i`dâ-i ve kelimetullah ve bede'l-fi`âl ve istibsâl Rum kefere ve minvâl içün bu sâl-ı meymenet-i enârda ve mühim olan gazevet-i meymûnve cehd-i hümâyûnum sa'ir senelerde ziyâde `uhde `i-nâd ve kesret-i `asker ihyâ ve iktizâ edüb işbu irâ-ı(ارر) küffâr ve mehâdîn-i dûzah-ı karâr serhad-ı İslâmiyeden bir mahalle su-i kasdıyla hareket eylemezden mukaddem `asker-i nusret-i eserimin tevcih ve `azîmetleri içün fermân-ı hümâ-yûnum sâdır olmağıyla Anadolu ve Rumilinde vâki` olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-yı kahâk ve dergâh-ı

mu`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûnum ve defter-i (hâkan(çizik)) hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk ve harbe kâdir olan sipâhî-zâdeler ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i münîf hizmetli sebkat edüb hîn-i yoklamada esâmileri çâlık olanlar ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve cebeci ve topçu ve sa'ir tavâif-i `askeriye nevrûz-ı fîrûzdan mukaddem Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnuma müstakîm ve mülhakk olmak üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr ve vech-i meşrûh üzere her tarafa evâmir-i şerîfem gönderilüb niyet-i hümâyûnum olmuş idi lakin inşaallahu teâla vakt-i sefer-i karîb olmağla bir gün ve bir sâ`at mukaddem mezkûrların `asker-i nusret-i eserimde mevcûde bulunmaları ehemm-i mühimmât-ı dîniyeden olub sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin bu emr-i `azîmet sıdk ve hulûs ile senden küllî hizmet me'mûl-ı hümâyûnum olmağla `umûmen Anadoludan `asker ihrâc ve tesyirine me'mûr olub imdi emr-i şerîfim vardıkda gibi te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb kalkub hareket ve yemîn ve yesârda vâki` vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-yı fehâmm ve sa'ir tavâif-i `asker olanlardan ve yerlerinden evvel-i nehâr-ı yetimeden esârda ordû-yı hümâyûnum Edirne sahrâsında hareket etmezden mukaddem `asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyir-i yed ederek Kütahyaya değin bi'n-nefs varılması mümkün olan mahallerecedek varub hüddâm-kânda olmayan yerlere mu`temed-i `aliyye müstakîm ve dindâr adamlar gönderüb hâsılı leyl ü nehâr hizmet-i menâmına hareket kendüne hâb-ı râhatı harâm edüb etrafına gönderdiğin adamların ahvâlini dahî isti`âz ve kemâl-i yetmu`z(بیقی) ve intibâh ile hareket edüb göreyim seni bu emr-i mühimde bâ-hatt-ı hümâyûnuma muvâfık hidâmât-ı cemîle vücûde getürmeğe bezl-i

himmet ve sarf-ı kudret eyleyüb etrâfa tenbih içün gönderdiğin adamlardan ve gayrîden birisini vardıkları mahallere ve sizinle ma`an mürûr etdükleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almağla tesyir-i `asker müsâmahadan ve hilâf-ı şer`-i şerîf müft ve mecânanzâr(مفت و مجانا نظار) ve zahîre talebiyle bir ferde te`addî tevhî(توخی) (kıla(çizik)) ve inşa-allahu teâla hitâm-ı hizmetden sonra yine mansıbına varub zabt ve râbıt-ı memellük ve himâyet ve sabâyet-i rağbet ve sa`ir hidâmât-ı `aliyyemde bezl-i mağdûr eylemek bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb dahî sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin emr-i şerîfim varduğu gibi te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb kalkub hareket ve yemîn ve yesârını vâki` vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-yı kahâk(قحاق) ve sa'ir `askeri evlerinden yerlerinden ihrâc ve evvel-i bahâr-ı hüccet-i esârda ordû-yı hümâyûnum Edirne sahrâsında hareket etmezden mukaddem `asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyîr ederek Kütahyaya değin gelüb bi'n-nefs varılması mümkün olan mahallelere kendin varub hüddâm-kân olmayan beldelere mu`temed-i `aliyye-i müstakîm ve dindâr adamlar göndürüb hâsılı leyl ü nehâr hizmet-i hitâmına değin kendüne hâb-ı râhatı harâm edüb etrâfa gönderdüğün adamların ahvâlini dahî istifâs ve kemâ-nübût(کما نبوط) ve intibâh ile hareket edüb göreyim seni emr-i mühimmet-i müleffez-i melhûz-ı hümâyûnuma muvâfık hizmât-ı cemîle vücûd-ı getürülmeğe bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eylemeyüb etrâfa tenbih içün göndürdüğün (adamlarının(çizik)) adamlardan ve gayrîden birisinin vardıkları mahallerde ve seninle ma`an mürûr ve `ubûr etdükleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almağla tesyir-i `asker-i ifrîde müsâmahadan ve hilâf-ı

şer`-i şerîf müft ve meccânanzâr(مفت و مجانا نظار) ve zevâhir talebiyle bir ferde ta`dîden tevâkkî ve inşaallahu teâla hitâm-ı hizmetden sonra mansıbına varub zabt u rabt memleket ve hamâyet ve sabâbet-i rağbetine ve sa'ir hidâmât-ı `aliyyemde bezl üzere eyleyesiz şöyleki gerek vüzerâ ve mirimirân ve ümerâ ve sa'irlerinden re'yine muhâlefet edenleri Der-Devletime i`lâm ve sefer-i hümâyûnum (hümâyûnum) me'mûr olan tavâifi `askerden ba`de't-tenbih mütenebbih olmayub fermân-ı vâcibü'l-ittiba`am-ı muhâlefet sefer-i hümâyûnumdan kalmayub evlerinde ve yerlerinde bulunanları ahz ve karîb kal`alarda habs ve ism ve resimler ile yazub `arz eyleyesiz ki sonradan haklarından emr-i şerîfim ne vechle sâdır olursa mazmûn-ı münîfi ve icrâ eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Cemâziyi'l-ahir lisene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Ahir 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

(Belgenin sağ yan tarafına düşülen şerh kaydı):
`Ala müşkiletü'l-asl nemagahü'l-`abdu'l-fakirullahu teâla Mukîm-zâde Abdurrahman el-kâdı be-medîne-i Amidü'l-mahmiyye `afa `anhu.

S.151 b.447 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Asitâne-i Sa`âdetimden-Diyarbekire varınca orta kolda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mîrî mukâta`asın-ı voyvodalar ve muhassılları ve `avârız ve nüzül tahsildârları camehir(جمهور)-i emvâl-i mîrî cem`ine me'mûr olanlar zîde kadrühüm vâsıl (vâsıl) olucak ma`lûm ola ki hâlâ binyüzüç senesinde bi'l-cümle hazîne-i `âmirenin irâdî olan emvâl-i muzarrara ve gayr-i muzarrara memâlik-i mahrûsede tahsîl olundukda mukaddeman zamm olunan Mısır hazînesi idhal olundukdan sonra yâliduzu'l-sunî(بالیدز/التون) üçyüz akçeye şerîffî ve macârî al-

tun ikiyüzyetmişer akçe ve hâlisü'l-`ayâr ve kâmilü'l-vezn para akçeye tahsîl olunub mübâşirler akçeyi getürüb hazineye edâ ve teslîm eyledüğünde yalduz altun üçyüz akçeye ve şerîfî ve macarî altun ikiyüzyetmiş akçeye ve para üçer akçeye olmak üzere teslîm ve mübâşirlerin zimmetine mahsûb oldukdan sonra hazîne-i `âmiremde dergâh-ı mu`allâm yeniçeriler ve topçu ve `arabacı ve cebecilerin ve bölük halkı `umûmen kapukulları mevâciblerin-i ve serhad kal`aları kullarına ve bi'l-cümle iktizâ-i eden mühimmât-ı seferiye ve masrâf-ı sa'ireye harc ve sarf olundukda yalduz altun dördyüz akçeye ve şerîffî ve macârî altun üçeryüzaltmışar akçeye ve para dörd akçeye verilüb fazla irâdı safî hazîne olmak üzere rûz-nâmçe-i hümâyûnumdan başka vaz`-ı kayd-ı istibdâl mukâta`alarına sebeb-i perîşân-ı hâl olub mâhaza ref` olunmağla mukâbelesinde kazâ-i mezbûr takâss üzere hatt-ı hümâyûn ve şevket-makrûnum sâdır olmağıyla imdi siz ki mîrî mukâta`at-ı voyvodalar ve `avârız ve nüzül tahsîldârları ve mekâtibleri bi'l-cümle emvâl-i mîrî `âmillerisiz sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum mûcebince memâlik-i mahrûsede mîrî içün tahsîl olan akçeye re`âyâlıdan herbir yalduz altun üçyüz akçeye ve şerîffî ve macârî altuna ikiyüzyetmiş akçeye ve para üçer akçeye tahsîl edüb ve hazîne-i `âmireye minvâl-i meşrûh üzere teslîm edüb ve bundan mâ`adâ herbiriniz evâmir-i şerîfe ile minvâl olan akçeleri tahsîline me'mûr (olan(çizik)) (S.152) olduğunuz emvâlden ber(v)ât-ı şerîf ile mütekâ`id ve du`â-guy ve hüddâm-ı cevâmi`de vezâife-i mutasarrıf olanları ve seneyn-i sâbıka üzere fermân ile olan masârıf ve efrâdı içün verdüklerde siz dahî yalduz altuna dörderyüz akçeye ve şerîffî ve macârî altun üçeryüzaltmış ve hâlisü'l-`ayâr ve kâmilü'l-vezne paraya dörd akçeye verüb ziyâdeye ve noksân vermeyesiz ki deyu hesâbiye tahsîl eyledüklerin-i emvâlden vech-i meşrûh üzere fazla ki

ref` olan bakur mukâta`asıda takâss ve ziyâde ve irâd olunur ana göre hareket edesiz husûs-ı mezbûr içün mîrî hesâbda haber ve agâh olasız oldukda gazevetihâya eyleyesiz (boş) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim deyu fermân olunmuşdur ve buyûrdum ki hükm-i şerîfime `amel edüb dahî siz ki mîrî mukâta-`asın-ı voyvodaları ve `avârız ve nüzül üzere bir salariye (صلدریه)leri ve muhassıllar emvâl-i mîrî `âmilleri siz sâdır olan hatt-ı hümâyûnum şevket-makrûnum mûcebince memâlik-i mahrûsede celîlü'l-kadrim içün tahsîl olan akçe-i re`âyâdan herbiri yalduz altun üçeryüz akçeye ve şerîfî ve macârî altuna ikişeryüzyetmiş akçe ve paraya üçer akçeye tahsîl edüb ve hazîne-i `âmireye dahî minvâl-i meşrûh üzere teslîm edüb bundan mâ`adâ herbirinizde evâmir-i şerîfem ile savâm(صوام) olunan akçeleri verdiğinizde yalduz altun dörderyüz akçeye ve şerîfî ve macârî altun üçeryüzaltmışar akçeye ve hâlisü'l-`ayâr kâmilü'l-vezn para dörder akçeye ziyâde ve noksân vermeyesiz hesâbda tahsîl eylediğiniz emvâlden vech-i meşrûh üzere yalduz mukâbelesinde ta`yin ve îrâdı olunur intibâh ve basîret üzere meks edesiz şöyleki husûs-ı mezbûre içün mîrî hesâbın-ı haberi ve agâh olmaduk deyu gadr ve bahâne eylemeyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd eyleyesiz.fi'l-yevmi's-sânî ve'l-`ışrîn min-şehr-i Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve mi'ete ve elf(12 Rebi`ü'l-Evvel 1103).

S.152 Sûret-i fermân-ı şerîf-i `alişândır:

b.448 Emîrü'l-ümerâ'ü'l-kirâm kebirü'l-kübrâü'l-fehâmm-ı zaviyü'l-kadr ve'l-akrâmu't-tahass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir Beğlerbeğisi Hüseyin dâm-ı ikbâlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki inşaallahu teâla bi-`avnühü ve te'bîde ve ahsen-i tevfîk ve şedîde niyyet-i hâlise ile i`lâ-i kelimet-i ittibahü'l-makâl ve ister sâl-ı rüsûm küfr-i helâl içün bu sâl-ı meymenet mâlıda

muzammim olan gazeve-i meymûn ve cihâd-ı hümâyûnum sa'ir senelerden ziyâde gayret ve `ibâd ve kesret ve ihtişâd-ı icnâz iktizâ edüb beşerâr-ı küffâr ve muhârîn-i dûzah-ı karâr serhad-ı İslâmiyeden bir mahalle su-i kasd ile hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimin tevcih-i `azîmetleri fermânım olub Anadolu ve Rumilinde vâki` olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâmm ve dergâh-ı mu`allâm müteferrikaları ve çavuşları ve divân-ı hümâyûnum ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ve altı bölük halkı ve cenk-i Mısıriye kudretî olan sipâhî-zâde ve sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i mübîne hizmet-i sebkat edüb ve hîn-i yoklamada esâmileri çâlık olanlar ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve cebeci ve topçu ve sa'ir tavâif-i `askeriye evvel-i Rebi`de Edirne sahrâsından ordû-yı hümâyûnum münazzim ve mülhakk olmak üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr ve vech-i meşrûh üzere her tarafa evâmir-i `aliyyem gönderilüb tenbih-i hümâyûnum olmuş idi lakin inşaallahu teâla vakt-i sefer-i karîb olmağla bir gün ve bir sâ`at mukaddem mezkûrların ve `asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmaları ehemm-i mühimmât-ı dîn-i devletimden olmağla düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem sâbıkan Diyarbekir vâlisi olan Vezîrim Ali Paşa adamallahu teâla iclâlehu `asker ihrâcına me'mûr olmuş idi vezîr-i müşârün-ileyh hâlâ Basra eyâlet-i `ibâd-ı ihsânım olub bu husûs-ı sa'ire kıyâs olunmayub umûr-ı mu`azzama-i dînden olub kemâl-i sadâkat ve istikâmet ile senden küllî hizmet me'mûl-i hümâyûnum olmağıyla `umûmen Anadoluda `asker ihrâcına ve tesyirine sen ta`yin ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olmuşsundur imdi sen ki mirimirân-ı mûma-ileyhsin emr-i şerîfim sana varduğu gibi te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb her kanûn bulunur isen kalkub memerrekde ve yemîn ve yesârında vâki` vech-

i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan tavâif-i `askerî evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve evvel-i bahâr-ı meymenet-i esârda ordû-yı hümâyûnum Edirne sahrâsından hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyir ederek bi'n-nefs varılsa mümkün olan mahallere kendün varıb hüddâm-kânda olmayan yerlere mu`temed-i `aliyye ve müstakîm ve dindâr adamlar gönderib hâsılı leyl ü nehâr hizmet-i hitâmına değin kendüne hâb-ı râhatı harâm edüb etrâfa gönderdüğün adamların ahvâlini dahî istifsâ ve kemâl-i tey`at(تبعط)-ı intibâh ile hareket edüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhûz-ı hümâyûnum muvâfık hidmet-i cemîle vücûde getürmeğe bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eyleyüb etrâfa tenbih içün gönderdüğün adamlardan ve gayrîden birisi varduğu mahallerde ve seninle ma`an mürûr ve `ubûr etdikleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almağla tesyir-i `asker emrinde müsâmahadan ve hilâf-ı şer`-i şerîf müft-i meccânanzâr(مفت محانازار) ve zahîre talebiyle bir ferde te`adîden tevakkî

tamâmı iki varaka istifâde olundu(şeklinde belgenin altına şerh kaydı düşülmüştür ve fermânın yarısı S.148'de bulunmaktadır).

(S.148) ve inşaallahu teâla sen dahî kalkub tâmu's-salâh ve kâmilü'l-edvât adamlarınla evvel-i bahârda gelüb Edirne sahrâsında mülhakk ve mülâkî olmak bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb dahî sen ki mûma-ileyhsin emr-i şerîfim sana vârid ve hareketi te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb her kankıda bulunur iken kalkub memerrekde ve yemîn-i yesârında vâki` vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan tavâif-i `askerî evlerinden ve yerlerinden ihrâç ve evvel-i bahâr-ı meymenet-i esârda ordû-

.yı hümâyûnum Edirne sahrâsında hareket eylemezden mukaddem mu`asker-i nusret-i eserimde mevcûd bulunmak üzere tesyir ederek bi'n-nefs varılması mümkün olan mahallere kendün varıb hüddâm-kânda olmayan yerlere mu`temed-i `aliyye ve müstakîm ve dindâr adamlar gönderüb hâsılı leyl ü nehâr hidmet-i hitâmına değin kendüne hâb-ı râhatı harâm edüb etrâfa gönderdüğün adamları emvâlin-i dahî isti`zâ ve kemâl-i ta`bid-i intibâh ile hareket edüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhûz-ı hümâyûnum muvâfık hidmât cümle vücûde getürmeğe bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eyleyüb etrâfa tenbih içün gönderdiğin adamlardan ve gayrîden birisi varduğu mahallerde ve seninle ma`an mürûr ve `ubûr etdikleri yerlerde kimesnenin bir akçe ve bir habbe almağla tesyir-i `asker emrinde müsâmahadan ve hilâf-ı şer`-i şerîf müft-i meccânanzâr( مفتی مجانا زار) ve zahîre talebiyle bir ferde te`adîden tevakkî ve inşaallahu teâla sen dahî tâmu's-salâh ve kâmilü'l-edvât adamlarınla evvel-i bahârda gelüb Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnuma mülhakk ve mülâkî olasın şöyleki bu husûs re'yine muhâlefet edenleri Der-Devlet-i medârim i`lâm ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan sa'ir tavâif-i `askeriyeden ba`de't-tenbih mütena olmayub fermân-ı vâcibü'l-ittibâ`ım muhâlefet-i sefer-i hümâyûnumdan kalub evlerinde ve yerlerinde bulunanları ahz ve karîb olan kal`alarda habs ve resimleriyle yazub `arz eyleyesin ki sonradan haklarından emr-i şerîfim teveccühle sâdır olur ise mûcebiyle `amel olunub bu bâbda vârid olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfî ihrâc-ı dakîka fevk eyleyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfe i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Receb li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Receb 1103)

be-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

Kayıd fi'l-yevmi's-sâdis `aşer min-şehr-i Şa`bâni'l-mu`azzam (16 Şa`bâni'l-Mu`azzam).

(Sayfa 148'de fermânın yarısının üst kısmına düşülen şerh kaydı): İki varak yukarıda kaydı olan fermân-ı şerîfi aheridir.

Not: Fermânın yarısı 152. sayfada ve diğer yarısıda 148. sayfada bulunduğundan herhangi bir karışıklığa meydan vermemek için birleşik olarak yazdık.

(Belgenin üst kımına düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-`âlî hurrîrehu'l-fakirullahu subhâne teâla Salih İbrahim el-kâdı be-kazâ-i Eskiil `afa `anhu.

S.153 b.449 Şerî`at-me'ab Harpurt kâdısı zîde fazlehu ve kıdvetü's-sikât ve'l-mustahfizîn Harpurt Kal`ası dizdârı zîde hıfzehu cülûs-ı hümâyûn bahşîşî içün kal`a-ı mezbûre mustahfizân ve `azabân-ı mevâciblerinin birer aylıkı tahsîl olmak bâbında bundan akdem fermân-ı celîlü'ş-şân vârid olub tarafımızdan mübâşir irsâl olundukda mezbûrların mevâcibleri şehriyesi dokuzbinsekizyüz akçe eder iken fakat kırksekiz guruş teslîm edüb mâ`adâsı bâkî olmağla husûs-ı mezbûre taraf-ı saltanat-ı `aliyyeden mübâşir ta`yin olunan dârende-i buyûruldu kıdvetü'l-emâcid ve'l-a`yân Ömer Ağa zîde mecdehu vardıkda kusûru dahî mûma-ileyh tamâmen edâ ve teslîm edüb `avk ve te'hîrde ve ihmâl ve müsâmahadan ziyâde ihtirâz ve ictinâb edüb mûceb-i buyûruldu ile `âmil olasız. fî 2 C(Cemâziyi'l-evvel) sene 1103.

S.153 b.450 Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-`âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb (mümehhid-i bünyân(çizik)) mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi're'yi'z-zâ'il mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf be-sınûf-ı `avâtıfu'l-melikü'l-a`lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan Vezîrim (boş) Paşa adamallahu teâla iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzât

ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Mevlânâ Harpurt kâdısı zîde fazlehu tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`-lûm ola ki: Harpurt kâdısı dergâh-ı mu`allâm(a) mektûb gönderib kasaba-i Harpurt sâkinlerinden dârende-i fermân-ı hümâyûn İsmail nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf varıb bunun kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ahi bin Kudret ve Cafer (nâm) kimesneler hizmetlerinde hüccet-i şer`iyye ile menzilci iken ücret husûsundan hakkı kalub taleb eyledikde vermekden vech-i ta`cîl üzere olduklarında emr-i şerîfim ricâsına `arz eylediğin ecilden buyûrdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda ihzâr-ı hisse kılub mukaddeman bir def`a şer`iyle görülüb fasl olunmayub mülâ`azar(ملاعذر)-ı şer`î onbeş sene mürûr etmeğin husûsen hakk üzere tefahhus edüb göresin `arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer` kavîm(قويم) ile `amel edüb ba`de's-sübût-ı şer`île müteveccih olan hakkı her ne ise hüküm edüb tevcih eden mezbûrlardan alıverüb ta`allül ve `inâd ve tereddüd etdirmeyesin min-ba`d şer`î şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlefet kimesneye iş etdirmeyesin hakk üzere olub kasabada medhalî olmayanları dahl ve ta`arruz etdirmeyüb âstemeyüb `inâd ve muhâlefet üzere olanları yazub bildirib husûs-ı mezbûr içün bir daha emrime varımlu(وارملو) eylemeyesin şöyle bilesin `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasın.Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Rebi`ü'l-Ahir 1103).

el-makâm-ı Edirnetü'l-Mahrûse

S.153 b.451 Nişân-ı şerîfî `alişân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hüküm oldur ki:

Taht-ı hâliyan tehiyyat(تحيات) üzere cülûs-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnum olmağıyla `umûmen tecdîd-i berât-ı fermânım olmağın râfi`-i tevkî`-i refî`ü'ş-şân-ı hâkânî Halid dergâh-ı mu`allâma gelüb Harpurt kasabasının bazarbâşılı-

ğı merhûm mağfûrlehu karındaşım Sultan Süleyman Han berâtıyla üzerinde olduğu bildürüb tecdîd olunmak bâbında gâyet ricâ etmeğin üzerinde ise müceddeden tevcih edüb bu berât-ı hümâyûnum sa`âdet-makrûnum verdim ve buyûrdum ki mezbûr varub kasaba-i mezbûrda kemâkân bazârbâşı olub hizmet-i lâzimesin-i mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ol bâbda hiç ahed mâni` olmayub dahl ve ta`arruz kılmaya şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâsıt-ı Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse Vasele'l-binâ fî evâhir-i Recebi'l-Müreccb.

S.154 b.452 Düstûrûn-ı mükerremûn-ı müşîrûn-ı müfehhamûn-ı nizâmûnu'l-`âlem müdebbirûn-ı umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmûn-ı mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi'zâ'il mümehhidûn-ı bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyedûn-ı erkânü's-sa`âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûfun be-sınûf-ı `avâtıfûnu'l-melikü'l-a`lâ Anadolunun orta kolunda vâki` olan vüzerâ-yı `azâmim adamallahu teâla iclâlehu ve i`âzamü'l-ümerâü'l-kirâm efâhamü'l-kübrâü'l-fehâmm zûyu'l-kadr(ذوي القدر) ve'l-ihtirâm ashâbu'l-`azze ve'l-ihtişâmü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-a`lâ zikr olunan mahallerde vâki` beğler-beğiler (vâki`(çizik)) dâm-ı ikbâlühüm ve mefâhirü'l-ümerâü'l-kirâm ve merâci`ü'l-kübrâü'l-fehâmm zûyu'l-kadr ve'l-ihtirâmü'l-muhtass be-mezîd-i `inâyetü'l-melikü'l-`alâm-ı sancak-beğleri dâm-ı `azzehüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm me`âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Anadolunun orta kolunda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a`yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kad-

rühüm ve siz ki bi'l-cümle re`âyâsı siz tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: Anadolu neferinden kapusuz ve bacasuz gezen levend makûlesi ve mukaddeman iskânı fermân olunan Ekrâd ve Türkman tâifesinden ba`zıları fukarâ ve zu`afâ ve sikân-ı memlekete cevr ve te`addileri ve ebnâ-i sebîle ta`arruz ve katl ve nüfûsun ve gârât-ı emvâl ve erzâk `ibâdlara yapdıkları istimâ` olmağın ol makûle kapusuz gezen levendât ve Kürd ve Türkmen tâifesinden fermân olunan mahallerde ikâmet eylemeyüb fesâd ve şekâvet edenleri bulundukları yerlerde ahz ve şer`an müstehakk oldukları cezâları tertib olunmak lâzım ve mühim olmağın imdi işbu fermân vâcibü'l-ittibâ`am her kankı kazâya varub dâhil olursa sicillât-ı sebt ve mecmû`-ı nâss olan mahallerde mazmûn-ı münîfî i`lâm ve şer`iyye edüb eşkiyâ-i mezkûr her ne mahalde zuhûr ederse ahâli-i memleketde darb ve harbe ve mükemmel silâha kâdir olanlar (semtlende(çizik) semtlerinde ictimâ` ve rüzerâ-yı `azâm ve mirimirândan ve mirlivâ ve mütesellimlerden dahî ol mahallerde bulunanlardan iktizâsına göre i`ânet edüb ittifâk ve imdâd üzere eşkiyâ-ı mezkûrûnun üzerine varub bi-eyy-i vech-i kân ala getürüb ma`rifet-i şer`île şer`an lâzım gelen cezâları tertib ve `ibadullah üzerinden şerr ve fesâdları def` ve ref` ve iskân-ı fermân olan mahallerde tavattun eylemeyen Türkmen ve Ekrad tâifesine dahî me'mûr oldukları arâzide ikâmet eylemeleri içün tenbih ve te'kîd ve mütenebbih olmazlarsa `ala eyy-i hâl iskân ve te'mîn taraf ve mesâlikde sa`y ve ikdâm eylemeniz bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince `amel edüb işbu fermân-ı vâcibü'l-ittibâ`am her kankı kazâya varub dâhil olur ise sicillât-ı sebt ve mecmû`-ı nâss olan mahallerde mazmûn-ı münîfini i`lân ve işâ`at edüb eşkiyâ-yı mezkûr her ne semtden zuhûr eder ise

ahâli-i memleketden darb ve harbe ve mükemmel silâha kâdir olanlar semtlerinde ictimâ` ve vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân ve mirlivâlar ve mütesellimler dahî ol mahallerde bulunanlar iktizâsına göre i`ânet edüb ittifâk etmeleri üzere eşkiyâ-yı mezkûrunun üzerlerine varub bi-eyy-i vech-i kân ile getürülüb ma`rifet-i şer`île şer`an lâzım gelen cezâları terettüb ve `ibâdullah üzerinden şerr ve fesâdları def` ve ref` ve iskânı fermân olan mahallerde tavattun eylemeyen Türkman ve Ekrad tâifesine dahî me'mûr oldukları arâzide ikâmet eylemeleri içün tenbih ve te'kîd ve mütenebbih olmazlar ise `ala eyy-i hâl iskân te'mîn ve taraf-ı mesâliğe sa`y ve ikdâm eyleyesiz ve bu makûle eşkiyâdan ma`rifet-i şer`île katl olunanlar içün ba`dehu zamân ehl-i `örf tâifesinden ahâli-i bilâda bir vechle ta`arruz olunmak ihtimâlî yokdur ana göre mülâhaza edüb fermân-ı şerîfimin mazmûn-ı münîfini ta`yin ve icrâya ihtimâm eyleyesiz şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.154 b.453 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`adini'l-fezâ'il ve'l-ikrâm Anadolunun orta kolda vâki` olan kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-a`yân zikr olunan kazâlarda vâki` a`yân-ı vilâyetin iş erleri ve menzilcileri zîde kadrühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm ola ki: Anadoluda vüzerâ ve mir(mir)livâ ve mütesellimler kâğıdları ile ba`zı kimesneler menzil bârgirleri alub eyâletlerde ve sancâklarda olan vüzerâ-yı `azâm ve mirimirân ve fehâmm ve ümerâdan bir ferd husûs-ı mütesellimleri menzîl bârgiri içün mühürlü kâğıdı vermemek üzere müsâfa-ı ba`îde olduklarına binâ'en Bağdad ve Basra ve Erzurum ve Van serhadlerine târîhleri açuk tuğrâlu menzil-i ahkâm gönderilüb merhûm

ve (mağfûr(çizik)) mağfûrlehu karındaşım (Süleyman(çizik)) Sultan Süleyman tâbe-şirâh(طابشراه)-ı zamânlarında olmuş iken hâliyan yine hilâfına hareket olunduğu mesmû`-ı hümâyûnum ilkâ olunub benim dahî(S.151) (dahî) eşcâ(اشجا)-ı eyyâm-ı sa`âdet-i câhimden(جاهمدن) re`âyâ fukarâsına bu tertib ile ve vücûh-ı ferd ile zulm ve te`addî olunduğuna rızâ-yı hümâyûnum olmayub terakkiye ahvâlleriyle ihtimâm-ı hizmet himmet-i Padişâhâna vâcib olub vech-i meşrûh üzere fermân-ı vâcibü'l-ittibâ`am sâdır olmağla imdi siz ki kâdılarsız emr-i şerîfim her kankınızın taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise sicilâne sulbet ve mazmûn-ı münîfini i`lâm ve işâ`at edüb ba`de'l-yevm Mısır vâlisinden gayrî kimesnenin kâğıdıyla menzil-i bârgir verilmeyüb ve tuğrâlu olan menzil ahkâmında dahî kaç bârgir ta`yin olunmuş ise ancak ol kadarı hareket herbiriniz tevkî eylemeniz bâbında fermân-ı `alişân sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince sicil edüb ve dahî siz ki kâdılarsız emr-i şerîfim her kankınızın taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise sicilâne sulbet ve mazmûn-ı münîfî i`lâm ve işâ`at edüb ba`de'l-yevm Mısır vâliside gayrî kimesnenin kâğıdı ile menzil-i bârgiri verdirilmeyüb ve tuğrâlu olan menzil-i ahkâmdan dahî kaç bârgir ta`yin olunmuş ise ancak o kadar verilüb fermân-ı şerîfimden ziyâde bir bârgir mutâlibesiyle kimesneye te`addî etdirilmeyüb gerek menzil husûsda ve gerek umûr-ı sa'irde `ibadullahın gurûr ve sarf eyleyüb hilâf-ı şer`-i şerîf vaz` ve hareket herbiriniz tevkî eyleyesiz şöyleki işbu fermân-ı şerîfin hilâfına her kankınızda vaz` ve hareket mesmû`-ı hümâyûnum olur ise `arz kankınızda cümle hâttınız heml (حمل) ile minvâl olacağınız mukarrer buyurub ana göre hareket ve fermân-ı şerîfimin mazmûn-ı münîfini ile `âmil olasız şöyle bilesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî

evâhir-i Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.155 b.454 Medîne-i Harputa tâbi` Hacıseli nâm karye sâkinelerinden olub hâliyan Kara Sofu mahallesinde mütemekkin olan Belkıs bint-i İlyas nâm hatun meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-vesîka el-Hac Mehmed Beşe bin Mehmed Beşe mahzarında üzerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûreye tâbi` Adedi nâm mevzi`ide vâki` bir taraftan Hacıselili Ali Beşe ve bir tarafdan Kel Mustafa nâm kimesneler ve bir tarafdan yine Hacıselili Bogik oğlu zımmî mülkleri ve bir tarafdan Cible müntehi bağ Baba İlyasın olmağıyla ben sabiyye iken kırk seneden mütecâviz babamuz olub ben dahî ba`de'l-bülûğ işbu hâzır-ı bi'l-meclis oğlum Mehmedin babası İsmail tevzi` olduğumdan sonra birkaç sene aher kazâya gitmiş idim ba`dehu onbeş seneden mütecâviz gelmiş idim hâliyan sâlifü'z-zikr bağ-ı mukaddeman babanın olduğun-ı bana haber vermeleriyle mezbûr el-Hac Mehmed Beşe tasarrufunda bulub vâzi`u'l-yed olmağıyla kasr-ı yed eyleyüb bana teslîm eylesin dedikde gıbbe's-su'al mezbûr el-Hac Mehmed Beşe cevâbında sâlifü'z-zikr bağ mukaddeman İlyasın babası Mendo (صنرو) zımminin olduğun-ı istimâ` olunur oğlu İlyasın mezbûr İlyas İslâma gelmiş tedâvül idi ile bağ Cündili-zâde el-Hacıya bey` olunub onbir sene tasarrufunda olmağıyla ba`de'l-fevt eytâmın vasiyyi ve vâlideleri Emine nâm hatun Debbâğ Aliye ondört guruş ile iki re's ineği bey` edüb ve Debbâğ Ali dahî dört sene mutasarrıf olub ba`dehu Debbâğ Ali dahî fevt olub evlâdı ve oğlu İbrahim babası deyn içün onbeşbuçuk guruşa İsmail nâm kimesneye bey` edüb ol dahî yedi sene mutasarrıf olub ba`dehu İsmail dahî ondokuz guruşa bana bey` edüb iki senedir ben dahî mülkiyyet üzere tasarruf ederim babası fevt

oldukdan sonra be-kâfe olur da`vâya kâdire iken aher kazâya gitmiş geleli yiğirmi senedir da`va eylemiş bu husûs içün yedimde fetvâ-yı şerîfe vardır deyu ibrâz edüb nazar olundukda mazmûn-ı münîfinde bir bağ tedâvül idi ile Zeydin yedinde ola yiğirmi seneden mütecâviz Hindin huzûrunda da`vâya kâdire olduk deyu istiftâ olundukda cevâb-ı bâ-cevâbında olmaz deyu buyûrulmağın ve onbeş sene bilâ-gadr-ı şer`î mürûr eden da`vânın istimâ`î bilâ-emr-i Sultânî mesmû`a olmamasına fermân-ı `âlî sâdır olmağın ve mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ve emr-i hümâyûna `amel olunub mezbûre Belkıs da`vâdan men`-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'l-`âşer Cemâziyi'l-ahire li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(10 Cemâziyi'l-Ahire 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Gökçegöz-zâde el-Hac Ahmed
-el-Hac Süleyman bin Abdullah
-Mehmed Beşe ibn-i Ahmed
-İbrahim Beşe,Cevad-zâde
-el-Hac Mustafa,Ebubekir-zâde
-İbrahim Beşe ibn-i Mehmed Beşe
-İbrahim Çelebi ibn-i Süleyman
-Veli bin Ahmed

5555 Not:Mukayyid tarafından belgenin altında kalem
2222 çalışması yapılmış.
3333
4444
6666 62

S.156 Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me`âdini'l-fezâ'il
b.455 ve'l-kelâm Anadolunun orta kolda vâki` olan kâdılar zîde (kadrühüm(çizik)) fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâki` yeniçeri serdârları zîde kadrühüm tevkî`-i refî`-i hümâyûn vâsıl olucak ma`lûm

ola ki: insaallahu teâla işbu sene-i mübârekde muzammim olan gazevet-i hümâyûnum kesîr-i ictâd(اجناد) ehemm-i mühimmât dîn-i devletimde olmağın siz ki kâdılarsız taht-ı kazâlarunuzda olan kuzât ve kurrâlarda sâkin mukîm ve misâfir sahîhü'l-esâmî dergâh-ı mu`allâm yeniçerilerim sefer-i hümâyûnumda emeği sebkat edüb hîn-i yoklamada bir tarîk ile esâmîleri çâlık olanları ve korucu ve oturâk ve kuloğulları ve topçu ve cebeci tâife-i vakt ve zamânıyla evlerinden ihrâc ve siz ki serdârlarsız bayrâğız-ı açub önlerine düşüb nevrûz-ı Sultânide yiğirmi gün mukaddem Edirne sahrâsında mevcûd bulunmanız fermânım olmağın bayrâğınız-ı ocakları tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân onbeş bölüğün Hüseyin Çavuş zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olmağın imdi siz ki kâdılarsız ve serdârlarısız taht-ı kazânızda vâki` mecmû`-ı nâss olan mahallerde fermân-ı şerîfimin mazmûn-ı münîfinden ve i`lâm ve işâ`âr etdürüb ve tavâif-i mezbûrunu evlerinden ve yerlerinden `umûmen ihrâc ve serdârları bayrâkları altına cemî` ve vakt-i mezbûrda Edirne sahrâsına gelüb mevcûd bulunmaları içün ziyâde takayyüd ve sa`y-ı ihtimâm eyleyesiz ve siz ki serdârlarsız me'mûr olduğunuz üzere tavâif-i mezbûrunu `umûmen ihrâc-ı mükemmel ve müsellah boylu tüfenkler ile bayrâklarınız altına cemî` edüb vakt-i mezbûr ve `ale'l-`umûm Edirne sahrâsına getüresiz ki sahîhü'l-esâmî olanlar odalarına ve sefer-i hümâyûnumda hizmetî sebkat edüb bir tarîk ile esâmileri çâlık olanlar tashîh ve kuloğulları müceddeden bedirgân ve korucu ve oturâk olanlar dahî kânûn-ı kadîm üzere Asitâne-i Sa`âdet-Medârım muhafazasına ta`yin olanlar bu zamânı sa'ir zamâna kıyâs etmeyüb tavâif-i mezbûrundan bir ferdî alıkomayasız şöyleki mezbûrlardan bir ferd kalmak ihmâlî olur ise amân zamân verilmeyüb haklarında gelündüğünden gayrî siz ki dahî tâm`-ı hâmenize haml olunub hakkınızdan gelinmek mukarrerdir bundan sonra her tarafa vüzerâ-yı `azâmda sürücüler ta`yin ve neferât-ı

mezbûrundan ve eğer serdârlardan emr-i şerîfim itâ`at etmeyüb evlerinden ve yerlerinden bulunanların bilâ-te'hîr katl olunmaları mukarrer ve muhakkakdır ana göre cümleniz haber ve agâh olub sâdır olan (emrim(çizik)) fermân-ı hümâyûn mûcebince bir gün ve bir sâ`at mukaddem vakt ve zamânıyla gelüb mahall-i me'mûrdan mevcûd bulunub hilâf-ı vaz` ve harekètden be-gâyet ictinâb eyleyesiz ve siz ki sürücülük hizmetine ta`yin olunan mûma-ileyhsiz me'mûr olduğunuz üzere zikr olunan yerlerde sâkin olan neferât-ı mezbûrunu kat`an tevekkuf etdürmeyüb serdârlarının bayrâkları altına cemî` etdürüb mürûr ve `ubûr eyledikleri mahallerde re`âyâ fukarâsına min-ba`d zulm ve te`addî ve tecâvüz etmemeleri içün serdârlarına muhkem-i tenbih ve te'kîde eyleyesiz serdârlarıyla ma`an nevrûz-ı fîrûzdan yiğirmi (gün) mukaddem Edirne sahrâsında mevcûd (bulunmanız(çizik)) bulunmayanlar itâ`at-ı fermân etdikleri içün cezâları tertib olunması emr-i mukarrerdir imdi siz ki birinizin ihmâl ve müsâmaha ve bir vechle kusurunuz zâhir olur ise bir dürlü gadr ve cevâbınız mesmû`-ı hümâyûnum olmayub eşedd-i `itâb ile mu`âttal ve envâ`-ı `ukûbede ile mu`âkib olmanızı mukarrer bilüb ana göre basîret ve intibâh üzere olub hizmetden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir bi'l-fi`il dergâh-ı mu`allâm yeniçeriler ağası Mustafa Ağa dâm-ı `ilmehu tarafından mühürlü mektûb verilmekle mûcebince `amel eylemeniz bâbında fermân-ı `alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki: (boş) vüsûle buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı müşârün-ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince `amel edüb min-ba`dehu hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz `alâmet-i şerîfime i`timâd kılasız.Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü's-sânî fî sene selase ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü's-Sânî 1103).

Edirnetü'l-Mahrûse

S.157 Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi
b.456 sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden es-Seyyid Hamza ibn-i es-Seyyid Osman Beğ verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine bint-i el-Hac Mustafa nâm hatun ile sulbiyye (kızları(çizik)) kızı Firdevs ve li-ebeveyn karındaşı es-Seyyid Hasan ile kızkarındaşı Rahime nâm hatuna münhasıra olub asl mes'elesi onsekizden müstakîm olmağıyla dört sehimi kızı Firdevs ve semen-i hissesi ki birdir(بر در) zevcesi Emineye on sehimi karındaşı Seyyid Hasana ve bir sehimi kızkarındaşı Rahimeye `aid olmağıyla mezbûr es-Seyyid Hasanın bin es-Seyyid Osman hâtır-ı bi'l-meclis olub takrîr-i kelâm eyleyüb ki mahalle-i mezbûrede vâki` ma`lûmu'l-hudûd bağı ve Güllübağ(گولی باغ) nâhiyesinde ma`lûmatu'l-hudûd bağ ve bağçenin nısfî müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Hamzanın münseliki olduğu muhakkak olub nısfî Seyyid Hamzanın olmağıyla zikr olunan evler ve bağ ve bağçeden kendiye `aid olan onsekiz guruşunu babam sıhhatda iken ahz etmekle irse müte`allik medhalim kalmamışdır deyu takrîr eyledüğünden sonra kızkarındaşı mezbûre Rahime tarafından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün zevcî mezbûru ma`rifet-i şer`le `ârifân olan Kazar Ebubekir Beşe ve Gökçegöz-zâde el-Hac Ömer şehâdetleriyle ve hasm-ı câhide sâbitü'l-vekâle olan Hoca Mescid-i Şerîfî İmâmı es-Seyyid Osman meclis-i şerî`at-ı garrâda mezbûrtan Emine ile Firdevsin taraflarından sulbî oğlu İbrahim Beşe ve Can oğlu Mustafa Beşe ibn-i Mustafa şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhide sâbitü'l-vekâle olan Yazıcı Ali Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Hamzanın terekesinden olub evlerden ve bağ ve bağçeden ve tecemmülât ve ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyâsından dokuz(?) guruşunu bi't-tamâm ahz ve kabz edüb min-ba`d mezbûr Hamzanın medhalî kal-

madı min-külli'l-vücûh mezbûranan Emine ve Firdevsin zimmetlerin-i ibrâ eyledi dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min-şehr-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(6 Cumâdiyi'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid Abdürrahim Efendi,el-Va`iz
-Hacı Süleyman ibn-i Abdullah
-es-Seyyid Abdullah bin Yahya Efendi
-Monla Mustafa,Ebutahirli
-es-Seyyid Zinnureyn Çelebi
-Monla Eyüb ibn-i İshak
-İbrahim Ağa ibn-i İsmail Ağa
-İbrahim Çelebi
-Kör Ömer
-Kara Mehmed ibn-i Kürd Halil
-Hacı Mehmed ibn-i Gökçegözoğlu
-ve gayr-i hüm.

S.158 b.457 Medîne-i Harputda Ağa mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Ali bin Mustafa nâm kimesnenin sulbiyye kızları Rukiye ve Firdevs nâm sağîrelerinin vâlideleri ve sicil-i vasîleri olan Kiras(كراس) bint-i es-Seyyid İbrahim nâm vasî tarafından `akd-i atiyye'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zâtına mezbûre bî-ma`rifet-i şer`île `ârifân olan Berber Ömer bin İbrahim Beşe ibn-i Hamo ve Lüleci es-Seyyid Ali bin Hasan nâmlar şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhide sâbitü'l-vekâle olan Yusuf bin (boş) nâm kimesne vekâleten ve mezbûre Alinin sulbiyye kebîre kızı Ayşe tarafından dahî zikr-i atiyyü'l-bey` ve semenin tescîlî içün Ebubekir Beşe ibn-i Mustafa ve Veli bin Zülfikar nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbitü'l-ve-

kâle olan Mustafa Beşe ibn-i Ali nâm kimesne vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu hâfızu'l-kitâb Ali Beşe ibn-i Yusuf muvâcehesinde herbiri bi'l-vekâle es-sahîhü'ş-şer`iyye takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb mezkûrât-ı Rukiye ve Firdevs ve Ayşenin babaları tarafından ceddeleri olan Ümmühan bint-i Hüseyin nâm hatun bundan akdem kemâl-i `akl-i sıhhatda sâlifü'z-zikr mahallede vâki` olub mülk-i sarîhî olan ve bir tarafdan İmam Monla Seyyid Osman ve bir tarafdan Ahad Beşe ve bir tarafdan Şahbaz mülkleri ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd olub havlu ve kenefî müştemil buyut-ı müte`adidesini ki yüz guruş mezkûrât-ı Rukiye ve Firdevs ve Ayşeye bey` ve temlîk ve teslîm edüb kabz-ı semen etmekle mezkûrânın mülk-i müşterâsı olmuş idi lakin ta`mîr ve terlim( ترليم ) olunmayub mürûr-ı eyyâm ile müşerref ve harâbe olduğu ecilden isbât-ı zarar isâbet eyledüğü ecilden bey`î infi`a olmağın hâliyan mü'ekkilelerimiz vesâyeten ve asâleten bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere yetmiş guruş mezbûr Ali Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm ve birbuçuk sene mukaddem meblağ-ı mezkûr yetmiş guruşa tamâmen ahz ve kabz eyleyüb tescîl içün haliyan bizi vekîl eyleyeler mezbûr Ali Beşenin mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâyeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve selasin ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cumâdiyi'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-Ahad bin Monla Ebubekir

-Hakem oğlu Ebubekir Beşe

-Mehmed Beşe ibn-i Hasan Beşe

-Berber Ahmed,Kömür-bazârında

-Bektaş Beşe ibn-i Ahmed

-Ebubekir bin İncekara

-Mehmed Hoca,Ahmed-zâde

-ve gayr-i hüm.

S.158 b.458 Medîne-i Harputa tâbi` Hırhik nâm karye sâkinlerinden Ahmed ve Hasan ibn-i Mehmed Beşe nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb Dayısı Yusuf Beşe ibn-i Allahverdi muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb bundan akdem vâlidemin Elif bint-i Allahverdi nâm hatun fevt olub babası müteveffâ-yı mezbûr Allahverdiden irsen intikâl eyleyen hisseleri müntakil dayım mezbûr Yusufdan ve gâyib-i `ane'l-meclis Mustafa ve Caferden da`va sadedinde iken beyyinemizde müslimûn ve maslahûn tavassut edüb es-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm fahvâsı üzere on guruş ile bir kılıç ve bir nâfa(ناف) küreğe dayım mezbûrun Mehmed Beşe ve kârındaşları Mustafa ve Cafer yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eyleyüb zimmetlerin-i ibrâ-i `âmm kâti`ü'l-hüddâm ile ibrâ ve iskât eyleyüb zimmetlerinde min-ba`d bir akçe ve bir habbe kalmadı dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasin ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac İbrahim Ağa,Kürdüsü(کوردسو)-zâde

-Abdülkerim,Sipahi-zâde

-Monla Halil bin Ahmed Beğ

-Davud oğlu Hacı Süleyman

-Veli Beğ ibn-i Ahmed

-İbrahim Beşe bin Mehmed

-Ali Beşe bin Bayram

-Monla İsmail bin Süleyman

-Muhzır Veli

-ve gayr-i hüm.

S.159 Medîne-i Harputa tâbi` Behermaz nâhiyesinde vâ-
b.459 ki` Çeku(چکو) karye ahâlisinden Timur bin Mun-
zur nâm şâbb-ı emred ve `ammi-zâdesi Ramo bin Musdo tarafla-
rından husûs-ı atiyyü'd-da`vâya bi'l-iktizâ-i sulh ve ibrâya
taraflarından vekîlî olduğu müslimînden Resul bin Hüseyin ve
(kesik) bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-
ı câhidde sâbit olub vekâletinde lâ-hakk olan akrabâlarından
Resul bin diğer Timur nâm kimesne mahfil-i kazâda hâliyan vâ-
li-i Diyarbekir vezîr-i asaf-ı nazar-ı devletlü sa`âdetlü el-
Hac Osman Paşa yeserallahu bi'l-hayr hazretlerinin taraf-ı
ref`ilerinden aher umûr içün ta`yin buyûrulan fahrü'l-emâsil
ve'l-akrân hazretlerinin huzûr-ı şerîflerinde Monlakendiden
Bekir-zâde Ağa menzilinde `akd olunan yemin-i garrâda husûs-ı
atiyyü'l-beyâna ta`yin buyûrulan fahrü'l-akrân (boş) Ağa mü-
bâşiretle ahkâmına nâhiye-i mezbûrede vâki` Bervi nâm karye
sâkinlerinden işbu hâfızu'l-vesîka Sefu bin (kesik) ve Ali
bin Mahmud muvâcehelerinde vekîl-i mezbûr Resul bi'l-vekâle
takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb mezbûrede vâki` Gezin nâm
karye toprağında vâki` olub Kurugölcük kömü ta`bir olunan
yerden Karaağaç ki Kurugölcüğe varur ve bir tarafdan sırt i-
le Ebet tarlasına varur ve bir tarafdan sırt ile Kulutepesi-
ne varur ve andan sırt ile Kızıltaşa varur ve andan yine sırt
ile Karakuzuya varur ve başaşağı Buzbayır ile Kırdepeye varur
ve andan aşağı Sekûretlere varur ve yine sırt ile Karataş ve
andan başaşağı Gölcük suyuna müntehî olur bu hudûd ile mahdûd
köy otlağı (ve) sulâğı ve meşesi ve bi'l-cümle tevâbi` ile
târîh-i kitâbdan yiğirmiüç sene mukaddem mezbûran Timur ve
Resulün ve `ammileri Ali ve Doğu ve Haydar ve Şeydo ve Musta-
fa nâm kimesneler mezbûr Timur,Sefunun babası Hüseyine bey`
ve temlîk eylemeleriyle Timurun babası Munzurun hissesi kal-
mışdır deyu da`va sadedinde olduğumuzda ta`allül eyledikle-

rinde vâli-i müşârün-ileyh hazretlerine varub `arz-ı hâl edüb teşekkür eylediğimde icrâsı bâbında buyûruldu-yı şerîf i`tâ etmekle da`va sadedinde olmağıyla beyyinemize müslimûn ve maslahûn tavassut edüb köm da`vâsından ve beşer da`vâsından fâriğ olmak içün yiğirmialtı guruşa sulh eylemeleriyle biz dahî sulh-ı kabûl eyledik bedel-i sulh olunan yiğirmialtı guruşa tamâmen vekâleten ahz ve kabz eyleyüb min-külli'l-vücûh mezbûrân Sefu ve Alinin zimmetlerin-i ibrâ-i `âmm ve kâti`ü'l-hüddâm ile ibrâ ve iskât eyledi ba`de'l-yevm husûs-ı mezbûrlara müte`allik bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve taraf-ı şer`îden bir tarîk ile da`vâmız sâdır olursa beşyüz guruş Diyarbekir vâlisine vezîrim olsun deyu Resul neden ve zararlarına zamân-ı derk ile zâmin olmağıyla gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Miralay Hasan Ağa

-Zaim Ömer Ağa,torun-ı Bekir-zâde

-Ahüvve Osman Ağa

-Karacık-zâde Osman Beşe

-Yazıcı Monla Mustafa

-ve gayr-i hüm.

S.160 b.460 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât eden Devehafi( ) -zâde el-Hac Ali bin el-Hac Mehmed nâm kimesnenin verâseti sulbî oğulları es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Mustafa nâm kimesnelere ve sulbiyye kızı Ayşeye münhasıra olub kable'l-kanâ`at mezbûr es-Seyyid Hüseyin fevt olmağıyla verâsetî zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fatma bint-i Hüseyin nâm hatuna ve mezbûreden makûlede sulbiyye kızları Ümmi Selime ve Esma nâm

sağîrelere ve diğer zevce-i menkûha-ı metrûkesi yine Fatma bint-i Dilaver nâm hatuna ve li-ebeveyn karındaşı olub hâliyan mahmiyye-i Mısırda olan mezbûr es-Seyyid Mustafa ile kızkarındaşı mezbûre Ayşeye münhasıra olmağıyla asıl mes'elesi beşden tashîhî yüzkırkdörtden herbirine müstakîm olmağıyla (kesik) Beşe nâm mezbûrdan sülüsânî ki doksanaltıdır,kırksekizi Ümmi Selimeye ve kırksekizi Esmaya `aid olub ve semen-i hissesi ki onsekiz eder dokuzu Hüseyinin kızı Fatmaya dokuzu Dilaver kızı Fatmaya zevcelerine `aid ve râci` olub bâkî otuz kalmağıyla yiğirmisi Seyyid Mustafaya ve onu mezbûre Ayşeye `aid olmağıyla mezbûr es-Seyyid Hüseyinden kendüye isâbet eden hisse-i şâyi`asını sağîrtân-ı mezbûrtâna hibe eyledüğünü huzûr-ı şer`de şâhidin-i şehâdetleriyle müsbet olduktan sonra sağîrtân-ı mezbûrtana vâlideleri mezbûr Fatma bint-i Hüseyin vasi-yi nasb olunub yedine hüccet-i şer`iyye vermekle atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün asâleten ve vesâyeten tarafından ma`rifet-i şer`iyye ile zâtını `ârifân olan Kabık(قبق) es-Seyyid Ebubekirin oğlu es-Seyyid Mustafa ve Ali Beşe ibn-i Osman şehâdetleriyle mahzar-ı hasmı câhidde sâbitü'l-vekâle olan Bektaş Beşe bin Ahmed vekâleten ve diğer mezbûre Fatma bint-i Dilaver nâm hatun ile el-Hac Alinin kızı mezbûre Ayşe taraflarından dahî zikr-i atiyye'l-bey` kabz-ı semenin tescîlî içün vekilleri olduğu zâtlarını `ârifân olan Mehmed ve Ahmed ibneyn Hüseyin Efendi şehâdetleriyle sâbit olan Na`lband Ahmed bin Abdullah vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Beşe bin Ali muvâcehesinde vekîlân-ı mezbûrânın herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Aliden zikr olunduğu üzere vârisûn-ı mezbûruna intikâl eden medîne-i mezbûre bâğâtından Şüşnaz nâhiyesinde vâki` bir tarafdan müşteri-yi karındaşı Ebubekir Beşe ve bir tarafdan

Tuzcuoğlu ve bir tarafdan Debbâğ Abdullah oğlu ve bir tarafdan Kizir oğlu Mehmed mülkleri ile mahdûd bağ ve bağçe eşcâr-ı müsmiresi ve gayr-i müsmiresi ve meşesi harâbe olmuş evleri ve dâhilinde olan mahsûsen suyu ve çaydan cârî olan hakk-ı sakî bu tevâbi` ve ta`ammim ve zemîm-i kâdir olmadıkları ecilden sene sene sırk-ı harâbe ve eytâm-ı gadr-ı küllî olmağıyla tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî şürût-ı müfsideden cârî mü'ekkelelerim Fatma Hatun ve Ayşe semen-i hissesi olan elli guruş mezbûr Mehmed Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm eylediklerinden sonra semen-i mezkûr elli guruşu asâleten ve vesâyeten ahz etmekle semen-i mezkûr elli guruşun Ümmi Selimeye ve Esmaya `aid olan babasından otuziki ve `ammisi mezbûr es-Seyyid Mustafa sağîrtân-ı mezbûrtâna hibe eylediği sekiz cem`an kırkaltı vasîleri mezbûre kabz eyledi ve kendi hissesi üç guruş ki semenden ahz eyledi ve diğer Fatma dahî semen-i hissesi olan üç guruş ahz eyledi ve Ayşe dahî dört guruş hissesini herbiri hisselerini ahz ve kabz eyleyüb semenin tescîline vekîl eyledi dediklerinden sonra mezbûrtân Ümmi Selime ve Esmaya `ammileri mezbûr es-Seyyid Mustafaya hibe eylediği hissesini hibe etmekle gelüb da`va ederse zamân-ı derk ile vâlideleri Fatma zâmin olan Mehmed bin Kılıç ve diğer Mehmed bin (boş) nâm kimesneler şehâdetleriyle vekil-i sâbit olan (boş) nâm kimesnelerde takrîr etmeğin mâvak`a bi't-taleb (S.157) ketb olundu.fî gurre-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Gurre-i Cumâdiyi'l-Ula 1133).

<u>Şühûdü'l-Hâl</u>

-Mezacı(مزاجی)-zâde Na`lband Mustafa

-Na`lband Balım

-Kubad oğlu el-Hac Usab(عصب)

-ve oğlu Ali

-Osman Beşe,Kürdüsu(كوردسو)-zâde
-el-Hac Ömer,Fesi(فسی)-zâde
-İbrahim (kesik)
-Mezacı(مزاجی)-zâde Monla Ahmed bin el-Hac Mehmed
-ve gayr-i hüm.

S.161 b.461 Medîne-i Harputa tâbi` Han nâm karye sâkinlerinden Veli bin Ali nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb kendi tarafından asıl ve karındaşı `imdetü'l-`ulemâ hâliyan Müftü el-Hac Abdürrahim Efendi tarafından câ'iyü'l-beyân tasdîka vekîlî olan el-Hac Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Abdüllatif Efendi muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb karye-i mezbûre arâzisi yanında vâki` olub Hakverdi oğlu Receb nâm kimesneden ma`rifet-i izn-i sâhib-i `arz ile tefvîz eyledüğü ma`lûmatu'l-hudûd ve'l-kıt`a abî ve gayr-i abî tarlalarımın hakk-ı tasarrufun-ı yiğirmibeş guruşa ve yine karye-i mezbûre arâzisi yanında vâki` Ebubekir nâm kimesneden yine izn-i sâhib-i `arz ile onikibuçuk guruşa ve yine karye-i mezbûrede Hındığı(حندبغی) altında bir tarafı Sahcan(ساحجان)-zâde Mustafa ve bir tarafı müşteri tarafı civânlar(جوانلر) ve bir tarafı hark ve bir tarafı dere ile mahdûd yine izn-i sâhib-i arz ile tefvîz eyledüğü abî ve gayr-i abî ma`lûmatu'l-hudûd ve'l-kıt`a tarlalarımın hakk-ı tasarrufun-ı yine izn-i sâhib-i arz ile on guruşa ve yine karye-i mezbûrede vâki` Beşpınar önünde vâki` ma`lûmatu'l-hudûd iki kıt`a abî ve gayr-i abî tarlalarımın hakk-ı tasarrufun-ı yine izn-i sâhib-i arz ile onbeş guruşa cümlesinin hakk-ı sakîleri ve tevâbi` ve levâhıkları ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı müfsideden `ârî ile tefvîz-i kat`î ve ferâğ-ı mer`î üzere mûma-ileyhümâ Müftü Efendi ile karındaşı el-Hac Mehmed Çelebiye tefvîz ve ferâğ ve teslîm eyledüğümden sonra

min-haysu'l-mecmû` mukâbele-i ferâğda olan cem`an altmışikibuçuk guruşa mezbûrun Müftü Efendi ile karındaşı el-Hac Mehmed Çelebi yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm zikr olunan tarlalarda ve sularında ve hakk-ı sakînde ve tevâbi`inde min-ba`d medhalim kalmadı müfevvez mehazları oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi's-sâdin min-Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf (6 Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-es-Seyyid el-Hac Ali,Altuncu-zâde
-Seyyid Hacı Abdullah,Hacı Murad-zâde
-el-Hac İsmail,Zağfiranlı
-el-Hac Bekir,Nasalı(ناصلی)-zâde
-Molla İbrahim ibn-i Yahya,Zahriye
-Ahad Hüseyin,Hacı İbrahim-zâde
-Mustafa bin Kuru Hasan

S.161 b.462 Medîne-i Harput mahallatından Hoca mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ebubekir bin Mustafa nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve hüccet-i şer`iyye ile vâsi-yi muhtârı olduğu li-eb karındaşı Refika sağîre tarafından vesâyeten ve vâlideleri Fatma bint-i İlyas nâm hatunlar taraflarından husûs-ı atiyyü'l-bey`in tescîlî içün vekilleri olduğu zatân-ı mezbûratân ma`rifet-i şer`le `arifân olan Monla Mustafa bin Veli ve Hamza Beşe ibn-i Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbit olan Na`l-band el-Hac Ahad Beşe ibn-i el-Hac Osman nâm kimesneler meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb medîne-i mezbûreye tâbi` Hersenk nâm karye sâkinlerinden el-Hac Halil bin Ömer muvâcehesinde herbiri bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten ve bi'l-vesâyeten takrîr-i kelâm

ve bast-ı merâm edüb mevrûsumuzdan müntakile olub silk-i mülk-i sarîhlerimde münselik mahalle-i mezbûrede vâki` bir tarafdan Çırağoğlu Abdurrahman ve bir tarafdan Kalleti(فللتی) oğlu el-Hac Ebubekir ve bir tarafdan Fazlı Ebubekir mülkleri ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd ayvân ve bir oda ve bir ahur ve (bir) bâb soffa ve bir kış evi ve havlu ve kenefî ve merdiban başında bir ev ki fevkî bizim ve tahtı mezbûr Fazlı Beğin olan mülk-i menzil-i mahdûdlarımızı tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı müfsîdeden `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere tevâbi`-i levâhıkkı ve karlığı ile yiğirmialtı batmân kahve ki (S.162) her batmânı onikişer guruş olmak üzere min-haysu'l-mecmû` eder oniki guruşa mezbûr el-Hac Halile bey` ve temlîk ve teslîm edüb ol dahî temellük ve tesellüm ve kabûl eylediğinden sonra kahve bahâsından meblağ-ı mezkûr üçyüzoniki guruşdan herbirimiz hisselerimize isâbet eyleyen semen-i müşterâ-ı mezbûr el-Hac Halil yedinden tamâmen ahz ve kabz edüb sâlifü'z-zikr menzil-i mahdûd mezkûrun Merdiban başında olan evinin tahtından mâ`adâsı mezbûr el-Hac Halilin mülk-i müşterâsı oldu keyfe mâ-yeşâ' ve yuhtâr-ı mutasarrıf olsun deyu herbiri asâleten ve vekâleten ve vesâyeten takrîr etmeğin gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'r-râbi` `aşer min-Cemâziyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(14 Cemâziyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletlî es-Seyyid Abdürrahim Efendi,el-Va`iz

-Ahüvve es-Seyyid Zinnureyn Çelebi

-es-Seyyid el-Hac İbrahim bin es-Seyyid Halil Komi(قومی)-zâde

-es-Seyyid el-Hac Eyüb bin el-Hac Ali

-es-Seyyid İbrahim bin Mahmud

-es-Seyyid Hacı Ömer Efendi,el-Mukayyid

-Hersenkli Monla Muhammed

-Veli

-İbrahim

-ve gayr-i hüm.

S.162 b.463 Medîne-i Harput mahallatında Ahi Musa mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i el-Hac Ebubekir nâm hatun tarafından zikr-i atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün ma`rifet-i şer`iyye ile zât-ı mezkûreyi `ârifân olan Osman Beşe bin Mehmed ve es-Seyyid Halili Çelebi bin Monla Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde (sâbit olan (çizik)) sâbitü'l-vekâle olan Kelleci(كلجي)-zâde es-Seyyid Mahmud Beşe bin es-Seyyid Mustafa nâm kimesne meclis-i şer`-i şerîf-i şâfihü'l-mu`âz ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mezbûre hatunun karındaşı işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Beşe muvâcehesinde bi'l-vekâleti's-sahîhü'ş-şer`e takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb mü'ekkilemin babası mezbûr el-Hac Ebubekirden intikâl eyleyen evlerden ve bağ ve bağçe ve tecemmülât ve dükkân ve sa'ir `akârât ve menkûlât ve cüz'î ve küllî mevcûd ve mahfihan(محفيحا) nakdiyandan mü'ekkeleme `aid ve râci` olan hisse-i şâyi`ası mukâbelesinde `ala sebilü's-sulh ve't-tehâricü'ş-şer`î hüsn-i hatt iki mushaf-ı şerîfe ve iki zî-kıymet sâde kınlı kılıç ile yüzsekiz guruş beyyinemizde sulh olmağıyla zikr olunan iki mushaf-ı şerîfleri ve iki sâde kılıçları ve yüzsekiz guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mü'ekkelem-i mezbûre Ayşe ahz ve kabz eyleyüb irse müte`allik husûsdan karındaşı mezbûr Mehmed Beşenin zimmetini ibrâ-ı `âmm-ı kâti`ü'l-hüddâm ile ibrâ ve iskât eyleyüb mezbûr Mehmed Beşenin evlerinde ve dükkânında ve bağ ve bağçesinden ve tecemmülât-hânesinden cüz'î ve küllî nakdiyesinden ve sermâyesinde ve alacağından bi'l-cümle ism-i mâl-ı ıtlâk olunan eşyâsında min-ba`d mutâlibesi ve hissesi ve nizâ`-ı kalmadı

dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-hüve'l-vâki` bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevm-i râbi` ve'l-`ışrîn min-Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(14 Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Veli bin Ebubekir
-el-Hac Halil bin Himmet-zâde
-Ömer Beşe bin Mustafa
-Debbâğ Çolak Ali
-el-Hac Ömer Na`lband bin İbrahim
-Osman Çelebi bin Mehmed
-Oğlu Abdullah
-Aşçı İbrahim Beşe
-es-Seyyid el-Hac Eyüb bin el-Hac Ali
-ve gayr-i hüm.

S.163 b.464 Medîne-i Harputda Hoca mahallesi sâkinlerinden Ahmed Beşe bin Mehmed nâm kimesne asâleten ve vâlidesi Fatma Hatun tarafından `akd-i atiyyü'l-bey` ve kabz-ı semenin tescîlî içün zât-ı mezkûreyi ma`rifet-i şer`le `ârifân olan Yusuf Beşe bin Mustafa Beşe ve Ebubekir Beşe bin Abdullah şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbitü'l-vekâle olan mezbûr Ahmed Beşe vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb Hamza Beşe bin el-Hac Veli muvâcehesinde bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde münselik olub medîne-i mezbûre bağatı beyninde vâki` Pincirlik( پنجرلیق) nâhiyesinde bir tarafı Bektaş Beşe ve bir tarafı Eski-zâde Ömer Beşe ve bir tarafı Zağfiran nâm karye yolu ile mahdûd bağ ve bağçe ve eşcâr-ı müsmire (ve) gayr-i müsmire ve evleri ve suları ve bi'l-külliye tevâbi` ve levâhıkkı ve `arz-ı hâliyesiyle tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî sürût-ı müfsidede `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere

bir re's igdiş-i bargir ile otuz guruşa mezbûr Ahmed (Hamza olması gerekir) Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm eyledüğümüz ecilden zikr olunan bargir ve otuz guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik min-ba`d hudûd-ı mezbûrda medhalimiz kalmadı mezbûr Hamza Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu. fî gurre-i Cemâziyi'l-ula li-sene selase ve selâsin ve mi'ete ve elf(Gurre-i Cemâziyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Veli Beşe,Teşveli-zâde Bektaş Beşe

-es-Seyyid Abdurrahman Beşe ibn-i Mustafa,Kalaycı

-Ekşi Beğ (bin) Ömer Beşe

-Seyyid İbrahim Beşe bin Hasan

S.163 b.465 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi ahâlisinden olub mahmiyye-i Bağdadda Ömer Odabaşı nâm kimesne husûs-ı atiyyü'z-zikrî bimâ-hüve nehci'ş-şer`î vekîlî olub karındaşı olan el-Hac Ebubekir meclis-i şerîf-i enverde ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde medîne-i mezbûre sâkinlerinden el-Hac Mustafa Beşe ibn-i Mehmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb mezbûr el-Hac Mustafa Beşe bundan akdem `abd-ı mu`tekî olan elâ gözlü sarı kaşlu orta boylu Süleyman bin Abdullah nâm şâb-ı emredi ikiyüzon guruşa karındaşım Ömer Odabaşıya bey` eylemiş idi mezbûr Süleyman bin Abdullah hürriyet-i eb-i salim(حرية ابي صلم) deyu mahmiyye-i Bağdadda semâhatli Monla Efendi Hazretleri huzûrunda isbât ve hüccet-i şer`iyye etmekle hürsün( حرسنه) hükm-i şer`î lâ-hakk olmağla karındaşım Odabaşı hüccet-i şer`iyye-i mezbûre-i irsâl eyleyüb meblağ-ı mezbûru taleb eylemeğe beni vekîl etmekle taleb ederim su'al olunsun deyu hüccet-i şer`iyye-i ibrâz eyledüğünde ba`de'n-nazar mezbûr el-Hac Mustafa Beşeden istifâr olundukda fi'l-vâki` mezbûr Süleymanı Harputlu Gökçe-zâde

es-Seyyid Muhammedden yüzkırkdört guruşa iştirâ eylemiş idim vech-i meşrûh üzere Ömer Odabaşıya ikiyüzon guruşa bey` ve kabz-ı meblağ eylemiş lâkin el-bâkî olmak üzere mazmûn-ı hüccetine (beyyine(çizik)) ikâmet-i beyyine talep eylesün dedikde ahrâr-ı ricâl-i müslimînden es-Seyyid Abdurrahman Beşe ibn-i Mehmed ve Veli bin Mehmed nâm kimesne hâzıran olub mazmûn-ı hüccete şehâdet-i şer`iyye eyleyüb ba`de't-ta`dîl ve't-tezkiye makbûlü'ş-şehâdet olmağla mezbûr el-Hac Mustafa Beşe meblağ-ı mezkûru tamâmen vekîl-i mezbûr el-Hac Monla Ebubekire teslîm eylediğinden sonra mezbûr el-Hac Mustafa Beşe dahî mezbûr Gökçe-zâde es-Seyyid Mehmed Çelebi ihzâr-ı şer` ve meblağ-ı mezbûru taleb eylediğinde oldahî ahz eyledüğünden itâ`at-ı şer` eyleyüb yüzkırkdört guruşu meclis-i şer`de mezbûr el-Hac Mustafa Beşeye teslîm ve ol dahî ahz eyledüğünden sonra mezbûr Gökçe-zâde es-Seyyid Mehmed Çelebi dahî takrîr edüb ben dahî mezbûr Süleymanı,Erzincanî Kürdüsun ta`bir olan kimesnenin Hüseyin Enişte ma`lûmu'ş-şahs kimesneden yüzotuzbeş guruşa iştirâ eylemişim varub taleb-i semen eylemek içün Bağdadda olan hüccet-i şer`iyye-i ve müceddeden tahrîr olunan sûret-i tescîlî müdde`i-yi i`tâ olunsun varub şer`an taleb eyleyeyim dedikde vâki`ü'l-hâl bi't-taleb ketb olunub kayd-ı i`tâ olundu.fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Cumâdiyi'l-ahir li-sene selase ve selâsin ve mi'ete ve elf(3 Cumâdiyi'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-el-Hac Mustafa ibn-i İsmail

-ve Ebubekir Çelebi ibn-i el-Hac Hasan

-Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed

-es-Seyyid Hasan ibn-i Mevlüd

S.163 b.466 Medîne-i Harput mahallâtından Sarahatun mahallesi sâkinlerinden Hüseyin Çelebi ibn-i el-Hac Ha-

san nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb Veli bin Hızır muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb medîne-i mezbûre bağatı yanında vâki` Danişmend nâhiyesinde vâki` silk-i mülk-i sarîhimde münselik bir tarafı Bedik-zâde Monla İbrahim ve bir tarafı İsa-zâde İbrahim Beşe ve bir tarafı el-Hac Eyüb ve bir tarafı müşteri-i mezbûr el-Hac Veli mülkleri ile mahdûd bağ ve bağçe ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmîre ve hakk-ı sakî ile tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî şürût-ı müfsîdeden `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer` üzere mezbûr el-Hac Veliye altmışaltı guruş ile bir cebelli`un(جبلعون) kürek mukâbelesinde bey` ve temlîk ve teslîm edüb ol dahî temellük ve tesellüm ve kabûl eyledüğünden sonra semen-i mezkûr altmışaltı guruşu ve küreği mezbûr el-Hac Veli yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe ve suyu mezbûr el-Hac Velinin mülk-i müşterâsı ve müfevvez mehazı olub hudûd-ı mezkûrun dâhilinde kat`an `alakam medhalim kalmadı keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu. fi'l-yevmi't-tâsi` min-şehr-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selâsin ve mi'ete ve elf(9 Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Gökçe-zâde el-Hac İbrahim
-Çangal-zâde el-Hac Mustafa
-Monla Ali bin Osman
-Mehmed Çelebi bin Ali
-Halil Beşe,Dellâl
-İbrahim Çelebi ibn-i Süleyman
-Ali Çelebi ibn-i Ebubekir Ay
-Abdurrahman bin Ömer
-el-Hac Mehmed Çelebi,Hoca Ahad-zâde

-İbrahim bin el-Hac Mustafa,Habil-zâde
-ve gayr-i hüm.

S.164 b.467 Medîne-i Harput mulhakâtından karye-i Kesrik sâkinlerinden Süleyman bin Davud meclis-i şerî`at-ı garrâda işbu sâhibü'l-kitâb karye-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin bin Ali muvâcehesinde bi't-tav`-ı ve'r-rızâ takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb taht-ı tasarrufumda olub karye-i mezbûre arâzisi yanında vâki` bir tarafdan Zülfikar Beğ ve bir tarafı Hasan Beşe ve Hüseyin tarlaları ve iki tarafdan tarîk ile mahdûd olub Kehriz tarlası ta`bir olunur bir kıt`a susuz tarlamı be-ma`rifet-i sâhibü'l-arz târîh-i vesîkadan iki sene mukaddem mezbûr Hüseyinin karye-i mezbûrede taht-ı tasarrufunda olan bir tarafdan Osman Çelebi ve bir tarafından Riyazici(ریازجی) ve bir tarafdan İbrahim Ağa tarlaları ve bir tarafından tarîk ile mahdûd bir kıt`a susuz tarlasıyla mübâdele eyleyüb bir mushaf-ı şerîfe ile bir aher tarla benim ve Kehriz tarlası mezbûr Hasanın mübâdele-i sahîh oldu dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i Cemâziyi'l-evvel li-sene selase ve selâsin ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Cemâziyi'l-Evvel 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Himmet-zâde el-Hac Halil (ibn)
-Osman Beşe Karacık
-es-Seyyid İbrahim Çelebi,Kırış(قریش)-zâde
-Sefer bin İvaz
-Ahüvve Hüseyin Çelebi

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Eğer tarafından sâlifü'z-zikr tarlalar husûs-ı içün da`va ihzâr olur ise ben (biz) zamân-ı derk ile zâmin olurum deyu mezbûr Süleyman ve takrîr ve Hüseyinin yedine tezkere verüb emin dahî sicil eyleye.

S.164 Medîne-i Harput mülhakâtından Hicri nâm karye sâ-
b.468 kinlerinden Süleyman Ağa ibn-i Mehmed asâleten ve oğlu Yusuf asâleten ve mezbûr Süleyman Ağanın zevcî Kâfiye bint-i Munzur nâm hatun tarafından husûs-ı atiyyü'l-beyâna vekîl olduğu damadı Hüseyin Beşe ibn-i Ali ve Ebubekir Çelebi ibn-i Mehmed Kazali(فضالی)-zâde şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbit olan oğlu mezbûr Yusuf vekâleten meclis-i şerîf-i garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac Hüseyin Çelebi ibn-i İnce Hasan muvâcehesinde herbiri bi'l-asâleten ve bi'l-vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb karye-i mezbûrede vâki` olub bundan akdem hüccet-i şer`iyye ve izn-i sâhib-i arz ile ma`lûmatu'l-hudûd dört kıt`a susuz tarlalarımızın mezbûr el-Hac Hüseyin Çelebiye semen-i makbûza babam Süleyman Ağa tefvîz eyledüğü benim ve vâlidemin makbûle olmuş idi el-hâlet-i hazihi yine karye-i mezbûrede Kızlar pınârında üç kıt`a ve ma`lûmatu'l-hudûd ve yukarı ervâlininden(اروالندن) Kulak tarlası ki dört kıt`a olur ki olverdiğimiz dört kıt`aya berâber şartı üzere Kirakusun olur ise aher yerden tamamlamak üzere evvel ki dört tarladan ziyâde olursa ziyâdesin-i ahz eylemeye bu minvâl üzere tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî tefvîz-i kat`î üzere bema`rifet-i sâhibü'l-arz yüzkırkbeş guruş ile bir kumâş hurrîre mezbûr el-Hac Hüseyin Çelebiye tefvîz ve ferâğ ve teslîm eyleyüb meblağ-ı mezbûr yüzkırkbeş guruş ile kumâşı ahz eyledik ve bundan mâ`adâ suda olan iki şededden iki sülüs hissemin bir sülüsün-i yüz guruşa mezbûr el-Hac Hüseyin Çelebiye bey` edüb yüz guruşa dahî kabz eyledik oldahî verilen tarlalarda ve suda medhalimiz kalmayub min-haysu'l-mecmû` ikiyüzkırkbeş guruşu ve kumaşı (belgenin devâmı S.161'dedir) ahz ve kabz eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'l-`aşer min-Cemâziyi'l-evvel li-

sene selase ve selâsin ve mi'ete ve elf(10 Cemâziyi'l-Evvel 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Müftü Abdürrahim Efendi
-es-Seyyid Hasan Efendi,İmâm-ı Cami-i Kebir
-es-Seyyid Monla Eyüb,Bezarân
-Monla Emin bin Monla Mustafa
-Mehmed Beşe ibn-i Nekir(نكير)
-Kethüdâ Yeri Mehmed Ay
-Kara Mehmed Beşe ibn-i Mustafa
-el-Hac Hasan bin el-Hac Mahmud
-Ahüvve Hüseyin Beşe
-Abdülkadir,sâkin-i Hicri
-es-Seyyid Ebubekir bin Ahmed
-Hüseyin bin Davud,Karye-i Kesrik
-Mehmed bin Ali

S.165 b.469 Medîne-i Harputda Kara Sofu mahallesi sâkinlerinden Halil Beşe ibn-i el-Hac İsmail Ağa nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb el-Hac Ali Beşe ibn-i Hasan muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf-ı ikrâr ve i`tirâf edüb medîne-i mezbûrede Cami-i Kebir mahallesinde vâki` olub bir tarafdan mezbûr el-Hac Ali Beşe ve bir tarafdan Yahya Çelebi ve bir tarafdan Davulcu Yusuf nâm kimesneler ve bir tarafdan Bogik zımmî mülkleriyle mahdûd olub şeref-i İslâm ile müşerref olan Muhammed Beşeden ve karye-i Hırhik sâkinlerinden Mustafa Beşe ibn-i Ahad nâm kimesnelerden iştirâ eylediğim evleri havlusu ve tevâbi` ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı maksaddan ve muvâfıkdan cârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere yüzotuzbeş guruşa mezkûr el-Hac Ali Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm eyledikden sonra semen-i mezkûr yüzotuzbeş guruşu tamâmen

ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler tevâbi` ve levâhıkkı ile el-Hac Ali Beşenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhir-i şehr-i Rebi`ü'l-ahir li-sene 1133.

Şühûdü'l-Hâl

-Serdâr Ali Ağa

-Ali Efendi,Mu`allim-i Sıbyân

-Hergeleci-zâde Mahmud Beşe

-es-Seyyid Zinnureyn Çelebi

-el-Hak-zâde İbrahim Çelebi

-Mehmed Beşe,Çangal-zâde

S.165 b.470 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem şeref-i İslâm ile müşerref olub hâliyan karye-i Pekinikde temekkün eden Mehmed bin Abdullah karye-i Hırhikde sâkin olan Mustafa Beşe ibn-i Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer`-i şerîf-i enverde işbu sâhibü'l-kitâb Halil Beşe ibn-i el-Hac İsmail Ağa muvâcehesinde herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb silk-i mülk-i sarîhimde müşterek vechî üzere münselik olub medîne-i mezbûrede Cami-i Kebir mahallesinde vâki` bir tarafdan el-Hac Ali Beşe ve bir tarafdan Yahya Çelebi ve bir tarafdan Davulcu Yusuf nâm kimesneler ve bir tarafdan Bogik zımmî mülkleriyle mahdûd havlu-ı müştemil evlerimizi bi'l-cümleti't-tevâbi` ve'l-levâhıkkı tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı maksaddan `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere yüzotuzbeş guruşa mezbûr Halil Beşeye bey` ve temlîk ve teslîm eyledikden sonra semen-i mezkûr yüzotuzbeş guruşa tamâmen ahz ve kabz eyleyüb beyyinemizde mu`ayyen herbir haklarımızı ifraz ve kabz edüb sâlifü'z-zikr evlerde medhalimiz kalmadı dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.fî gurre-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase

ve selasîn ve mi'ete ve elf(Gurre-i Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Serdâr`Ali Ağa

-Ali Efendi,Mu`allim-i Sıbyân

-Hergeleci-zâde Mahmud Beşe

-es-Seyyid Zinnureyn Çelebi

-el-Hak-zâde İbrahim Çelebi

-Mehmed Çelebi-Çangal-zâde

S.165 Medîne-i Harputa tâbi` Uluabad nâhiyesi beynin-
b.471 den `an-kadîmü'l-eyyâm alî ihda'l-anân çay olub Haringid( حارنكيد) ta`bir olunan nehr bu eyyâmlarda kesret berü edbârândan ziyâde tuğyân ve sebîl-i `azîm olmağıyla geçilmek gayr-i kâbil iken medîne-i mezbûreye tâbi` Kunberiç (قونبرج) nâm mezra`a ahâlisinden İsmail bin Osman nâm ihtiyâr mezra`-ı mezbûreden refîkî olan Monla Ebubekirin oğlu Ömer nâm kimesne ile yine medîne-i mezbûreye tâbi` Monlakendi nâm karyeden gelüb nehr-i mezbûrun birer tarafından Kuyulu ve Şintil nâman karyeler mâ-beyyin berâberinden geçilmek murâd eylediklerinde müsâhide edenleri bir tarafından adamlarından edüb geçmek muhâtara deyu kirâren sedâ eylemeleriyle fâ'ide edüb kazâ-i ilahî mezbûr İsmail bilâ-tavakkuf bârgiri ile sebîl-i `azîm nâ-peynâ olduğu meclis-i şer`-i şerîfde takrîr olundukdan sonra sıhhat-ı beyân olunmak içün cânib-i şer`-i şerîf-i enverden nâ'ibü'ş-şer` Mevlânâ es-Seyyid el-Hac Ömer Efendi ta`yin olunmağıyla nâ'ib-i mezbûr varub nehr-i mezbûr vech-i meşrûh üzere sebîl-i `azîm olduğuna mu`âyyen ve mezbûr İsmailin mübin-i eseri zâhir olduğuna tahkîk eyleyüb gark vaktinde nehr-i mezbûr kenârında olan müslimînden ve refîkî olan Ömer bin Ebubekir ve nefs-i şehir sâkinlerinden es-Seyyid Ali Çelebi ibn-i es-Seyyid Mehmed ve Germili karye sâkinlerinden Ali bin Abdüllah nâm kimesneler meclis-i şer`e

getürüb minvâl-i muharrer üzere haber verüb ve oğlu Monla İbrahim dahî Allahın takdîri böyle imiş zebenân-ı mezbûratan ahâlisinden ve sa'ir kimesnelerde da`vâmız ve nizâ`amız yokdur deyu takrîr etmeğin mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'l-hâmis `ışrin min-şehr-i Rebi`ü'l-ahir li-sene 1133 (15 Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Faziletlî Abdürrahim Efendi,el-Va`iz
-Kazerki(قزركم) Faziletlî İbrahim Efendi
-Fahru'l-Akrân el-Hac Ömer Ağa,Boyacı-zâde
-es-Seyyid Mustafa Beğ,Çöteli-zâde
-Zerabik(زرابك) Ağası Mehmed Ağa
-Ömer Beşe ibn-i el-Hac Osman
-el-Hac Mustafa,Kal`alı
-Ahmed Ağa ibn-i Mustafa Ağa
-el-Hac Ali Ağa
-Mahmud Ağa,Pağnikli
-Monla Abdullah (bin) İshak
-es-Seyyid Ali Çelebi,Kapu Kethüdâsı
-ve gayr-i hüm.

S.166 b.472 Medîne-i Harputda Meydan mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i haza'l-kitâb Muhammed Çelebi ibn-i Musa mahfil-i kazâda Abdülkadir-zâde es-Seyyid Mustafa mahzarında da`va ve takrîr-i kelâm edüb menzilim mülâhık menzil es-Seyyid Abdullah Çelebinin olmağıyla istimâ` eyledim ki yüz guruşa mezbûr es-Seyyid Mustafaya bey`-i bâ-semen bilâ-te'hîr şif`a ittihâd eyledüğüm gibi ittihâd-ı şif`a eyledim ve semen-i mezkûru muhibben eyleyüb huzûr-ı şer`e getürdüm semen-i mezkûr müstehakkı her kim ise edâ edeyim deyu cevâb eyledüğünde gıbbe's-su'al mezbûr es-Seyyid Mustafa fi'l-vâki` yüz guruş ile bir mikdâr bî-vezn-i penbeye olmak üzere iştirâ ey-

ledim lakin semen ve penbe-i teslîm eyledim deyu cevâb eyledüğünde bâyi` mezbûr es-Seyyid Abdullah Çelebi dahî bi'l-iktizâ ihzâr ve istifâr olunmağla ben menzil-i mezbûru el-Hac Muhammed nâm kimesneye vech-i meşrûh üzere bey` eyledim mezbûr es-Seyyid Mustafa Çelebiye bey` eyledim deyüb dükkân mezbûr es-Seyyid Mustafa Çelebiye verdim lakin akçelerin-i ve penbeleri almamışım deyu gâh el-Hac Muhammede gâh es-Seyyid Mustafa Çelebiye verdim deyüb kankısı olursa akçe-i ahz alurum deyüb şefî`-i mezbûr Muhammed istimâ`sından aslâ te'hîr eylemediği deyu yemîn teklîf olundukda `ala refiki'l-su'al halef-i billahilaliyyilala etmeğin sebeb-i şif`ası menzil-i mezbûr Muhammed teslîm ve ba`de teslîm almış tenbih-birle mâvak`a ketb olundu.fî evâhir-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve selasin ve mi'ete ve elf(Evâhir-i Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Osman Beşe,Kırcamik(قبرجمبک)-zâde

-İbrahim bin Süleyman

-Veli bin Muhzır

S.166 b.473 Medîne-i Harput mülhakatından Pekinik nâm karye havâlisinden olub Altınahiye ta`bîr olunan bağ ve bağçe ve emlâk sâhiblerinden es-Seyyid Teşri-zâde ve Ötücü-zâde el-Hac İsmail ve es-Seyyid İshak ve oğlu Seyyid Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer`-i şerîf lâzimü't-teşrîfde sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe sâhiblerinden Eyüb Beşe muvâcehesinde herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb Pekinik ahâlisi sâlifü'z-zikr Altınahiyede bağ ve bağçe ve mer`a sâhiblerinden harc ve sâlyâne talebiyle beyyinemizde münâza`at-ı kesîre ve muhâsamât-ı sedîdeleri vâki` olmağla def`î içün tarafımızdan ikiyüzellidört guruş mezbûr Eyüb Beşeye verilmişdir sarf eyledüğü yerleri beyân etmek içün mezbûr Eyüb Beşe ile münâza`a edüb oldahî yüzyiğirmibeş guruş almışım cevâb edüb

ve bu nizâ`-ı def` olmak içün hâsılu'l-kelâmü's-sulh-ı seyyidü'l-ahkâm fahvâsı üzere hâliyan beyyinemize müslimûn ve maslahûn tavassut edüb mezbûr Eyüb Beşe bize otuz guruş vermek üzere sulh eylemeleriyle tarafından sulh-ı mezbûru kabûl etmekle bedel olan otuz guruşu mezbûr Eyüb Beşe bize verüb biz dahî tamâmen ahz ve kabz eylemekle ba`de'l-yevm husûs-ı mezbûre müte`allik bizim mezbûr Eyüb Beşede ve mezbûr Eyüb Beşenin bizlerde ve Altınahiye ahâlisinde vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb mutâlibesi ve da`va ve nizâ`a kalmadı şöyleki bedel bu mâdde içün bizlerden ve mezbûr Eyüb Beşeden bir fermân-ı `âlî veya hüccet-i şer`iyye ibrâz olunur ise `inde'l-hükkâmü'l-kirâm ibkâhümullahu teâla aliyevmilkıyâm mesmû`a olunmayub şart-ı haml oluna bu vech üzere da`vâdan cümle Altınahiye ahâlisi mezbûr Eyüb Beşenin zimmetin-i ibrâ-i `âmm kâti`ü'l-hüddâm ile ibrâ ve iskât eylediklerine makrûn-ı mezbûrunun takrîrlerini el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr Eyüb Beşe dahî bi'l-muvâcehe tasdîk edüb Altınahiyenin bağ ve bağçe ve mülk-i sâhiblerinde da`va ve min-ba`d da`va ve nizâ`am ve yed-i küllî senedim kalmadı dedikde tarafından biribirinin takrîrin-i tasdîk etmeğin mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî gurre-i Cumâdiyi'l-ula li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Gurre-i Cumâdiyi'l-Ula 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Yusuf Beşe,Kelim-zâde

-es-Seyyid Zinnureyn Çelebi

-Halil,Üçyerli(اوچ يرلى)

-el-Hac Ali bin Hak

-Ahüvve Bekir Beşe

-Huşuh(حشوه) Yasin

-Kalkancı-zâde

-Hacı Ahmed Beşe ibn-i Hacı Osman

-Mustafa Beşe bin İlyas
-Hacı Osman,Kırcemik(قرجمك)
-es-Seyyid Hasan Beşe,tâbi`-i Serdâr

S.167 b.474 Medîne-i Harput mahallatından Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olub bu sene-i mübârekede beyt-i mükerremden gelür iken bi-emrillahi teâla vefât eden el-Hac Seyyid Yahyanın verâseti babası es-Seyyid İbrahim Çelebi ile vâlidesi Safiye nâm hatuna ve zevce-i menkûha-i metrûkesi Rahime bint-i Mehmed nâm hatun ve sulbî kebir oğlu es-Seyyid Ebubekire ve sulbî sağîr oğlu es-Seyyid Mustafa Çelebiye ve sulbiyye kızları Emine ve Hadiceye ve sulbiyye sağîre kızları Firdevs ve Ümmi Selimden münhasıra olduğu sâbit ve zâhir olub asıl mes'elesi yiğirmidörtden ve tashîhî yüzdoksaniki sehimden müstakîm olmağla sehhâm-ı mezbûrdan babası mezbûr es-Seyyid İbrahimin südüs hissesi otuziki ve vâlidesi Safiye Hatunun dahî südüs hissesi kedlik(كدلك) otuziki sehim olub ve zevcesi Rahime Hatunun semen-i hissesi yiğirmidört sehim olub eytâm ve mekânlık bâc yüzdört sehim kalmağla oğulları mezbûrân es-Seyyid Ebubekir ve es-Seyyid Mustafanın herbirinden yiğirmialtışar sehim ve kızları mezkûrât-ı Emineye ve Hadice ve Firdevs ve Ümmi Selimenin herbirlerine onüçer sehim `aid ve râci` olmağıyla mezbûr Seyyid İbrahim Çelebi ve mezbûre Safiye Hatun taraflarından husûs-ı atiyyü'l-ibrânın tescîlî içün vekîllerim olduğu Ağa Cami-i Şerifinin vâ`izi olan Mehmed Efendi ve Kaba(قبا) Monla Süleyman ibn-i Hacı Yusuf şehâdetleriyle mahzar-ı câhidde sâbit olan mezbûr es-Seyyid İbrahim Çelebinin oğlu olub eytâm ve mükelleflerin `ammileri olan es-Seyyid el-Hac Ali Çelebi meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda mezbûr es-Seyyid Ebubekir Çelebinin asâleten ve mezkûrtan Emine ve Hadice taraflarından mezbûr es-Seyyid Mustafa ve Firdevs ve Ümmi Selimeye

vasîleri olub vâlideleri olan Raziye Hatunun asâleten ve vesâyeten tarafından bimâ-hüve nehci'ş-şer`î tasdîk vekilleri olan diğer `ammileri es-Seyyid Mahmud Çelebinin muvâcehelerinde mezbûr es-Seyyid el-Hac Ali Çelebi bi'l-vekâleti's-sahîhiti'ş-şer`iyye takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb babam mezbûr es-Seyyid İbrahim Çelebi ve vâlidem Safiye Hatun oğulları müteveffâ es-Seyyid Yahyanın terekesinden kendülerine bi-hasebi'ş-şer`i'ş-şerîf `aid ve râci` olan mes'ele-i mezbûre mûcebince südüs hisseleri mukâbelesinde `ala sebilü's-sulh ve't-tehâricü'ş-şer`î herbiri yiğirmişer guruş ile bir düzümlük İmam Musa bezîz-i `ilm-i hade( بزیز علم حد ) ahz ve kabz eylediklerinden sonra müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Yahya Çelebinin kalîl ve kesîr nakdiyesinden ve sa'ir eşyâsından minba`d medhalleri ve mutâlibeleri ve alacak hisseleri kalmayub min-külli'l-vücûh vâris-i mezbûrların zimmetlerin-i ibrâ-i `âmm ve mâ-vâki`ü'l-hüddâm ile ibrâ ve iskât eylediklerinden sonra tescîlî içün bizi vekîl eylediler deyu mezbûr el-Hac Seyyid Ali Çelebi takrîr etmekle gıbbe't-tasdîkü'l-mu`idi'ş-şer`î sıhhat-ı ibrâya hüküm-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i şehr-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve selasin ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Müderrisin Faziletlî İbrahim Efendi
-Fahru'l-E'imme Ömer Efendi,Cami-i Sarahatun
-Ebubekir bin Boz Ali-zâde
-el-Hac İslam,Eskici
-el-Hac Mustafa,Basralı
-es-Seyyid Ali,Tımarlı
-Vanî Kara Hasan
-Halil Çelebi,Hergeleci-zâde
-Mehmed Ağa,`an-karye-i Hamidi
-ve gayr-i hüm.

S.167 Medîne-i Harputda Cami-i Kebir mahallesi sâkin-
b.475 lerinden olub bu sene-i mübârekde Ka`be-i Mükerremeden gelürken bi-emrillahi teâla tarîkde vefât eden es-Seyyid Hacı Yahya Çelebi ibn-i İbrahim nâm kimesnenin verâseti babası es-Seyyid İbrahim ve vâlidesi Safiyeye ve zevce-i menkûha-i metrûkesi Rahime bint-i Mehmed ve sulbî kebir oğlu Seyyid Ebubekire ve sağîr oğlu es-Seyyid Mustafaya ve kebîre kızı Emine ve Hadice bâliğalara ve sağîre kızları Firdevs ve Ümmi Selimeye münhasıra olmağıyla ve mezbûran es-Seyyid İbrahim ve Safiye taraflarından oğlu es-Seyyid el-Hac Ali sâbitü'l-vekâle olmağla vekâleten ve mezbûr es-Seyyid Ebubekir asâleten ve kızkarındaşları Emine ve Hadice mükellefler tarafından vekâleten ve oğlu es-Seyyid Mustafaya ve Firdevs ve Ümmi Selime nâm sağîr ve sağîreleri mezbûr Rahime vasî olmağla asâleten ve vesâyeten tarafından vekîlî olan karındaşı Ömer Efendi vekâleten meclis-i şer`-i şerîf lâzimü't-teşrîfde medîne-i mezbûre sâkinlerinden olub bu sene-i mübârekde beyt-i şerîfden gelen Malbuldu-zâde el-Hac Osman muvâcehesinde herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid el-Hac Yahya maraz-ı fevtinde mezbûr el-Hac Osman vasi-yi muhtâr etmekle otuz-on (altun(çizik)) yalduz altun emânet tarîkle teslîm eyleyüb ve altı kür saruk ve beş top mûma-cib(موم جبب) ve zarâr içinde bir mikdâr eşyâyı `aynî ile getürüb ve sa'ir eşyâsını fürûht edüb kırksekizbuçuk guruşluk zolata olmağla getürüb bizlere teslîm etmekle biz dahî kabz eyleyüb min-külli'l-vücûh zimmetin-i berî eyledik dediklerinde mâ-vak`a bi't-taleb ketb ve terkîm olundu.fî evâ'il-i şehr-i Rebi`ü'l-âhir li-sene selase ve selasin ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Mehmed Efendi,el-Vâ`iz-i Cami-i Ağa
-Monla Süleyman bin el-Hac Yusuf
-Ebubekir Beşe,Boz Ali-zâde
-el-Hac Mustafa,Basralı

S.168 b.476 Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden Küçük-zâde Süleyman bin Ebubekir nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb Na`lçacı Mustafa Çelebi bin Süleyman ve diğer Na`lçacı es-Seyyid Hasan Çelebi bin Hüseyin nâm kimesneler muvâcehelerinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr ve i`-tirâf eyleyüb silk-i mülk-i sarîhimde vâki` olub medîne-i mezbûre bağatı yanında Danişmend nâhiyesinde vâki` iki taraf-dan mezbûr Na`lçacı Mustafa Çelebi mülkü ve bir tarafdan Kel Bekir mülkü ve bir tarafdan tarîk ile mahdûd ve mümtâz olan bağ ve bağçemi meşesi ve evimi tevâbi` ve levâhıkkı ile dâhi-linde olan havuzu ile Kel Bekir mağarasından Ağız suyu ile ve Acaoğlu bağından sarf ile gelen su hissesiyle Cüre-zâde ağına giden su sarfından kadîmi su hissesiyle ve bi'l-cümle tevâbi`i ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî sürût-ı müfsidden ve mevâni`den `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere yiğirmi-bir guruş ile bir mikdâr bî-`aded akçe mezbûrân Mustafa Çele-bi ile es-Seyyid Hasan Çelebiye münâsafa üzere müşterek olma-ları içün bey` ve temlîk ve teslîm eylediğimden sonra semen-i mezkûr yiğirmibir guruşa ahz ve kabz eylediğimden sonra se-men-i mezbûrun akçe-i zâyi` eyledim ba`de'l-yevm hudûd-ı mer-kûm dâhili münâsafa üzere mezbûrân Mustafa Çelebi ile es-Sey-yid Hasan Çelebinin mülk-i müşterâları oldu keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsunlar dedikde mukırr-ı mezbûr Küçük-zâde Süley-manın takrîri el-mukırrlühâ Mustafa Çelebi ve es-Seyyid Hasan Çelebi bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'l-`âşerin Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve

selasîn ve mi'ete ve elf(10 Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Monla Mehmed bin Allahverdi

-Sarrâc Hasan

-Halil Efendi ibn-i Yasin

-Halil Beşe ibn-i İbrahim

-İbrahim Çelebi bin Abdullah

-Veli Çelebi ibn-i Ahad

-Ahmed bin İshak

-ve gayr-i hüm.

S.168 b.477 Medîne-i Harputa tâbi` karye-i Kürk sâkinlerinden Fatma bint-i Cafur nâm hatuna meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb Bali Çelebi ibn-i Nezir muvâcehesinde bi-tav`uhâ takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb karye-i mezbûrede vâki` olub zevcî Mutalli`im( مطلعم ) İsmail nâm kimesne mihrim mukâbelesinde bana takâss ve temlîk eyledüğü ve müteveffiye kızım Ümmi terekesinden bana `aid olan südüs hissem ki bir tarafı Hatib Ali Efendi ve bir tarafı Beşiklioğlu ve bir taraftan Abdi oğlu Osman Beşe mülkleri ve bir tarafı tarîk ile mahdûd elma bağçesinin nısf-ı şâyi`asını tevâbi`i ile ve dağda Uyumkuz ta`bir olunan mevzi`de vâki` bir tarafdan Kaya Çelebi oğlu ve bir tarafdan el-Hac Hasan ve bir tarafdan Mustafa Çelebi mülkleri ve bir tarafdan çay ile mahdûd amrud ve çur eşcârının yine nısf-ı mu`ayyenesin-i mezbûr Mustafa Çelebinin tarlası içinde (içinde)olan bir dib karaağaç ta`bir olunan amrud ağacı ile ma`an safka-i vâhide ile tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı müfsideden `ârî bey`-i bât-ı sahîh-i şer`î üzere onbir guruşa mezbûr Bali Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm eyleyüb semen-i mezkûr onbir guruşa mezbûr Bali Çelebi yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim ba`de'l-yevm

zikr olunan hudûd-ı dahilinin nısfî tevâbi`i ile Mustafa Çelebinin tarlasında olan amrud ağacıyla mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ' ve yuhtâr-ı mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer`î mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâsıt-ı Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Mu`id el-Hac Ömer Efendi
-Kırcemik(قرجمك) oğlu el-Hac Osman
-el-Hac Süleyman,Kal`alı Yazıcı-zâde
-Muhammed ibn-i Ahad
-İbrahim bin Süleyman
-Mü'ezzin Monla Ömer,Ağa Cami-i Şerîf
-Pekinikli Osman Beşe,Cami-i Ağa
-İbrahim Beşe bin Mehmed Beşe

S.168 b.478 Bismillahi elhamdülillahi rabbilalemin vesselavat-ı vesselâm ala resûlina Muhammeden ve ali ecmain medîne-i Harputa tâbi` Mezraa sâkinlerinden Paşanın torunu Osman Ağa meclis-i şer`de ile takrîr-i kelâm eylediği Aşvan nâm karyede Küçük Mustafa(dan) ahz etdiğim değirmanda tarafıma `aid olan birbuçuk kile hınta birbuçuk kile şa`ir yine İğıki karyesinde Küçük Mustafadan ahz etdiğim Başdeğirmanda tarafıma `aid olan beş kile hınta dahî İğıki karyesinde Cami-i Şerîf kurbünde olan bir bâb dükkânımı huzûr-ı müslimînde İğıki Cami-i Şerîfine vâkıf eyledim vefatımdan sonra hatîb-i olan efendiler senede iki hatm beher cuma ahşâmı birer yasin-i şerîf kırât ederek ruhûma icra edüb vâkıfı şerîf mahallerinden ahz ede deyu kayd-ı tescîl olunmuşdur gaflet olunmaya sene 155(1155 olması gerekir).

Şühûdü'l-Hâl

-Abdurrahman Paşa

-Paşam Ağa

-Hasan Ağa

-Kablan Ağa

-Emür Hüseyin Paşa

-Zinnur Ağa

-Veli Paşa

-Yaman Ağa Hacı

S.169 b.479 Medîne-i Harput mahallâtından Hoca mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mehmed Emin Çelebi ibn-i Bektaş Ağa asâleten ve vâlidesi Şerife Hatun bint-i es-Seyyid Mustafa Ağa tarafından husûs-ı atiyyü'l-tefvîz ve'l-ferâğ ve'l-ibrânın tescîlî içün zâtını ma`rifet-i şer`île `ârifân olan es-Seyyid Mehmed Ağa ibn-i el-Hac Ebubekir Ağa ve karye-i Hamidinli Muhammed Ağa şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbitü'l-vekâle olmağla mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin vekâleten meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu sâhibü'l-kitâb kendi tarafından asıl ve karındaşı fahru'l-akrân el-Hac İbrahim Ağa tarafından câ'iyü'l-beyân tasdîk vekîlî olan Ali Ağa ibn-i Hasan Beşe muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâlehu'l-sahîhütü'ş-şer`iyye takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb taht-ı tasarrufumda vâki` olub medîne-i mezbûre tâbi` Tadım nâm karye arâzî yanında vâki` ma`lûmatu'l-hudûd ve'l-kıt`a iki mût tohum isti`âb eder `ilm-i şer`î ile beyyinemizde mu`ayyen abî ve gayr-i abî tarlalarımızın hakk-ı tasarrufun-ı kadîmi suyu ve tevâbi` ile be-ma`rifet-i sâhibü'l-arz tarafından îcâb ve kabûl-i hâvî şürût-ı müfsideden `ârî tefvîz-i kat`î ve ferâğ-ı mer`î üzere yüzyetmiş guruş mukâbelesinde müşârün-ileyhümâ el-Hac İbrahim Ağa ile Ali Ağaya tefvîz ve ferâğ ve teslîm eylediğimizden sonra mukâbelesinde ferağda olan bedel-i mezkûr yetmiş guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledik ve icâre husûsla ve sa'ir husûslar

ile min-ba`d mutâlibe ve muhâsısım da`vâmız kalmadı min-külli'l-vücûh zimmetlerin-i berî eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a ketb olundu.fî gurre-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Gurre-i Rebi`ü'l-Ahir 1103).

Şühûdü'l-Hâl

-İbrahim Beğ,Hinsorlu

-Fazlı Odabaşı

-Ahmed Odabaşı

-Mustafa Beşe,Ötücü-zâde

-Ali Beşe ibn-i Veli

-Abdurrahman Beşe,tâbi`-i İbrahim Ağa

-Mehmed Beşe ibn-i Abdullah

-Mustafa bin Çolak Çelebi-zâde

S.169 b.480 Medîne-i Harputa tâbi` Müridi nâhiyesi sâkinlerinden Ali bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şerî`at-ı garrâ ve mahfil-i dîn-i münîf-i zehrâda işbu hâfızu'l-kitâb zâtını es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Ali Beşe muvâcehesinde bi't-tav`u's-sâf ikrâr ve i`tirâf edüb nâhiye-i mezbûrede vâki` bir tarafdan müteveffâ el-Hac Ali Efendi vârisi ve bir tarafdan Budak oğlu Hasan Çelebi ve bir tarafdan Ekrüzlü oğlu Mahmud ve bir tarafdan İnce Ali mülkleri ve bir tarafdan Tahir yolu ile mahdûd bağ ve bağçeyi ve evin-i ve suyun-ı ve tarlalarını tevâbi` ile bundan akdem kaynım mezbûr es-Seyyid Mehmed kendi hissesin-i otuzbeş guruşa bana bey` edüb kabz-ı semen eylemiş idi el-hâlet-i hazihi ben dahi tarafından îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı müfsidden `ârî olmak üzere ben otuzbeş guruşa mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm edüb semen-i mezkûr otuzbeş guruşa tamâmen ahz ve kabz eyledim hudûd-ı mezbûr dâhilinde medhalim kalmadı keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedüğünden sonra mezbûr Seyyid Mehmedin kızkarındaşı olub kendünün zev-

cesi olan Alime Hatun tarafından zâtını ma`rifet-i şer`île `ârifân olan Eğerci-zâde el-Hac Yusuf bin Hamza ve el-Hac Ebubekir bin Osman şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde sâbitü'l-vekâle olan zevcî Ali bi'l-vekâle mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebi muvâcehesinde takrîr-i kelâm edüb sâlifü'z-zikr bağ ve bağçemde ve evlerinde ve suyunda ve tarlasında ve tevâbi`inde bağ-ı mezbûre Alime hisse-i mu`ayyenesini ve medîne-i mezbûrede Esediyye mahallesinde vâlidesi Safiyeden ve babasından intikâl eyleyen olub harâbesinden hisse-i şâyi`asını on guruş ile zikr olunan bağ evimi kurbünde ma`iyyetim birâderi ve yukarı bağ ta`bir olunan Berikin(بربکر) bağına bey` olmak üzere karındaşı mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebiye bey` ve temlîk ve teslîm edüb on guruşa ahz ve ev yerini ve bağ-ı kabûl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Kizir oğlu Mehmed Beşe
-es-Seyyid Hacı İbrahim (bin) Koca Halil Ağa
-Monla Ahad bin Muhammed
-İsa-zâde el-Hac Ömer
-Hatîb Ali Efendi bin Monla Muhammed,Abutahirli
-Mustafa Beşe,Düryani(دوریانی)-zâde
-Mahmud Beşe,Ekrüzlü-zâde
-Taşkil(طاشکل) Veli

S.170 b.481 Medîne-i Harput mahallâtından Sarahatun mahallesi sâkinlerinden bâ`is-i haza'l-kitâb el-Hac Ali Beşe ibn-i Kara Veli nâm kimesne tahminen birbuçuk yaşında bir duhter-i mensûbe-i sabiyye meclis-i şer`-i şerîf ihzâr ve takrîr-i kelâm edüb işbu sağîre-i Sarahatun Cami-i Şerîfi kapusunda ah anın(اه انبی) ile buğa(بوکا) ederken bir bez pâ-

resine sarılmış bulub hasbeten Allahu teâla terbiye eylemek içün ehlime getürdüm lakin yevmiye nafakası ve sa'ir harc-ı lâzimesi takrîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mevki`-i sadr-ı kitâb tövbeli( طوبلى )ve hüsn-i me'ab hazretleri hâliyan mechûl alınıb olan sağîre-i mezbûrenin te'mîn Ayşe tesmiye eyleyüb ve yevmiye nafaka ve kisve ve sa'ir harc-ı lâzimesi içün olan yekûn dörder akçe takdîr edüb ki şehriyesi birer guruş ve seneviyesi onikişer guruş eder takdîr ve ta`yin eyleyüb meblağ-ı mezkûru vech-i meşrûh üzere sağîre-i mezbûreye harc ve sarfa ve lâzım gelürse istidâne ve vakt-i zaferde mahalline mürâca`at-ı izn ve icâzet vermekle bu vesika-i enika `ala mâ-hüve'l-hakk bi't-taleb ketb olundu mezbûr el-Hac Ali Beşe i`tâ oluna.fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i Rebi`-ü'l-ahir li-sene 1133(5 Rebi`ü'l-Ahir 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Mustafa Efendi

-Manenik(مانك) İsa

S.170 b.482 Medîne-i Harput mahallâtından Ahmed Beğ mahallesi sâkinelerinden olub bundan akdem müteveffât olan Asiyye bint-i Ahmed nâm baliğalar ile Asiyyenin li-ebeveyn karındaşı müteveffâ Seyyid İsrailin oğlu Seyyid Bektaş ve Asiyyenin yine li-ebeveyn karındaşı müteveffâ Na`lçacı Seyyid Süleymanın oğulları Ömer ve Aliye münhasıra olub ba`dehu mezbûr Seyyid Bektaş fevt (olub(çizik)) olmağla verâseti kızkarındaşı Şafiye ile `ammi-zâdeleri mezbûran Ömer ve Ali nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer`î zâhir ve mübeyyin oldukdan sonra müteveffâ-ı mezbûre Asiyyenin terekesi üç sehim olub iki sehimi torunları mezkûran Fatma ve Rukiye ve Firdevse ve bir sehimi mezkûrun Seyyid Bektaş ve Seyyid Ömer ve Aliye ve Seyyid Bektaşın hissesinin nısfî kızkarındaşı mezbûre Şafiyeye ve nısfî mezbûran Ömer ile Aliye isâbet

eylemekle ba`dehu mezbûr Ali dahî fevt olub verâsetî vâlidesi olan Halime ile Alinin karındaşı mezbûr Ömere intikâl eylediği mu`ayyen olub mezbûre Halime Hatunun oğlu olub hâliyan Bağdadda olan mezbûr Ömere müteveffiye Asiyyeden ve karındaşı Aliden isâbet eden hissesin-i ahz ve kabz eylemek vâlidesi mezbûre Halime Hatun kâim nasb olunmağla mezbûre Halime kendi hissesin-i ve taraf-ı şer`den hüccet-i şer`iyye kâim olduğu oğlu Ömerin hissesin-i mezkûrat Fatma ve Rukiye ve Firdevsden sulh ve ibrâya ve mezbûre Şafiye dahî hissesin-i kezâlik sulh-i ibrâya Seyyid Süleyman bin Ömer ve Hüseyin bin Eyüb şehâdetleriyle Karacalı Osman Beşeyi vekîl edüb vekâleten meclis-i şer`-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezher işbu hâfızânu'l-vesîka mezkûrân Fatma ve Rukiye ve Firdevs muvâcehelerinde bi'l-vekâleti's-sıhhati'ş-şer`iyye takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb alî ihdâdan Asiyyenin terekesinden vech-i meşrûh üzere Ömerin ve Alinin ve Şafiyenin hisseleri verilmemişdir deyu da`va sadedinde olmağla müslimûn (ve) maslahûn tavassut eyleyüb kırkbeş guruşa cümlesinin hisseleri içün sulh eylemeleriyle mü'ekkelem kabûl edüb bedel-i sulh olan semen-i mezkûr kırkbeş guruşa tamâmen ahz ve kabz edüb yine tescîl vekîl-i İgob min-ba`d da`vâları ve mutâlibeleri kalmayub Fatma ve Rukiye ve Firdevsin zimmetlerin-i edâ-i `âmm kâti`ü'l-hüddâm eylediler dedikde gıbbe't-tasdîkü'l-mu`teberi'ş-şer`î mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-`ışrîn min-Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(11 Rebi`ü'l-Evvel 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Hatîb Bekir Efendi,Hatîb-i Cami-i Kebir

-Seyyid el-Hac Ömer Efendi ibn-i Ahmed Efendi

-İbrahim bin Süleyman

-es-Seyyid Murtaza Çelebi bin Seyyid Ali

-Ömer Çelebi bin Terzi

-es-Seyyid Mustafa bin Yusuf

S.171 Hazret-i mevlânâ-yı şerî`at-me'ab:

b.483 Kıdvetü'l-kuzât ve'l-İslâm `imdet-i vülâtü'l-enâm mevlânâ Harput kâdısı zîde fazlehu ba`de't-tehiyyat ve't-teslîm inhâ olunur ve tefhîm olunan budur ki: Harput Alaybeği Mehmedin zü`amâ ve erbâb-ı tımâr ile hüsn-i zindekânisi olmadığından gayrî ze`âmeti aher sancâkda olub ve livâ-i mezbûr zü`amâ ve erbâb-ı tımârından binyüziki senesinde fermân olunan bedel akçelerin-i cem` ve tahsîlde ihmâl ve müsâmaha edüb ta`tiline bâ`is ve yazı olduğundan `azlî lazım gelmeğin yine livâ-i mezbûr zü`amâsından olub alaybeğinin hizmetin her vechle `uhdesinde gelmeğe kâdir olmağıyla sene-i mezbûre bedeliyesi kusûrun-ı cem` ve tahsîl eylemek şartıyla işbu dârende-i hurûf kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim Za`im zîde kadrehuya binyüzüç Cumâdiyi'l-ahiresinin onüçüncü gününde livâ-i mezbûr Alaybeğine tevciye ve der-devlete `arz olunmağın Asitâne-i Sa`âdetden emr-i şerîf gelinceye değin zabtçün tarafımızdan işbu tahvîl tâm verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan Alaybeğilik târîh-i mezbûrdan mezkûre zabt ve tasarruf etdürüb ref` olunan Mehmedi ve aherden bir ferdi Alaybeğliğe müte`allik umûra karışdırmayasız ve livâ-i mezbûr zü-`emâ ve erbâb-ı tımârı ba`de'l-yevm mezbûru üzerlerine Alaybeğ bilüb Alaybeğliğe müte`allik umûrda mürâca`atı edeler. Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr.

Medîne-i Amidü'l-Mahrûse

S.171 Seyyid Yasin Çelebinin Zahriye emânetinin berâtı

b.484 sûretî:

Nişân-ı şerîf-i `alişân-ı sâmî mekân-ı Sultânı ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hüküm oldur ki:

Harput kazâsında vâki` Zahriye Cami-i Şerîfinde

yevmî iki akçe vazîfe ile imâm olan işbu râfi`-i tevkî`-i refî`-i hümâyûn es-Seyyid Yasin bi'l-fi`il berât-ı şerîfle mutasarrıf olub lakin taht-ı `âlî necat(نجات) üzere cülûs-ı hümâyûn sa`âdet-makrûnum vâki` olmağıyla Der-Sa`âdetimde müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında kendi `arz-ı hâlî mûcebince istida`a-yı gâyet etmeğin üzerinde ise sadaka edüb bu berâtı hümâyûnu verdim ve buyûrdum ki varub mezbûr kemâkân zikr olunan Cami-i Şerîfde imâm olub hidmet-i lâzimesi mer`î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı `ömr-i devletim içün du`âya müdâvemet göstere ve resm-i berât mütevellisi yedinden teslîm-i hazîne oluna olbâbda taraf-ı aherden ferd mâni` olmayub dahl ve ta`arruz kılmayalar şöyle bilüb `alâmet-i şerîfe i`timâd kılalar.Tahrîren fî evâsıt-ı Rebi`ü'l-ahir li-sene selase ve mi'ete ve elf(Evâsıt-ı Rebi`ü'l-Ahir 1103).

be-makâm-ı Edirne

(Sağ yan tarafa düşülen şerh kaydı):
Tabaka asluhu'l-hatır nemagahu'l-fakirullahu teâla Mehmed bin Abdülaziz el-mevla hallâfe be-medîne-i Edirnetü'l-mahmiyye.

S.171 b.485 Fazilet-şi`âr Harput kâdısı efendi zîde fazlehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mukâta`a emîni ve Kal`a dizdârı ve a`yân-ı vilâyet ve sa'ir iş erleri ve ihzârlarısız inhâ olunur ki: kazâ-i mezbûre kurrâlarında Miyadun karyesi sâkinlerinden Yadigar nâm kimesne mağrib(مغرب) namâzın-ı câmi`de kılub evine gider iken hemcivârı olan halen Hasanoğlu nâm kimesne ve oğlu Mustafa ve karındaşıoğlu Bektaş nâm şakîler kılıç ve kalkan ile yoluna gelüb ve evin-i basub katl etmek sâdır üzere iken müslümânlar erişüb iki adamların-ı mecrûh edüb merkûm Hasan firâr edüb oğlu Mustafa ve karındaşıoğlu Bektaş ahz ve kal`a-bend etdüğünüz `arz etmeniz ise mezbûrlara gadr-ı küllî olduğuna mezbûr Hasan bi-

eyy-i hâl alıgetürüb ve kal`a-bend olanlar ile ser`le divân-ı Amide murâfa`a olunması bâbında mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân es-Seyyid Mehmed Ağa zîde kadrehu ta`yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûr Hasan bi-eyy-i hâl alıgetürüb ve oğlu Mustafa ve karındaşıoğlu Bektaş mahallinde murâfa`-ı şer` edüb şer`an sübût buldukda hamleten mübâşir-i merkûm koşub divân-ı Amide irsâl edesiz ki bihasebi'ş-şer`î görülüb ihkâk-ı hakk oluna ve merkûm Hasan alıgidmez ise mezbûr Mustafa ve Bektaş divân-ı Amide irsâl edüb mûcebiyle `amel olasız.Tahrîren fî Zi'l-ka`de 2 li-sene 1104.

Hassa-i Hassadan Ömer Kâim-makâm-ı
Diyarbekir,hâlâ

S.172 b.486 Ve hirâset edüb kendi karyesinde ecel isâbet edüb vefât eyledi bu husûsa yedimizde fetvâ-yı şerîfimiz vardır deyu ibrâz edüb nazar olundukda mukırrûn-ı münifinden Zeyd müteveffânın varisesi Amrın üzerine senin hazînden fevt oldu deyu isbât eylese Amr ba`de's-sıhhat altı ay mürûrumda hanif-i infa oldu deyu isbât eylese kankısı edâyadır deyu istifâ olundukda cevâb-ı bâ-cevâbında sıhhatın beyyinesi evladır deyu buyûrulmağın: velev ikâmi'l-beyyinet-i hazâ `aliyyi's-sıhhat ve'l-ahir `ale'l-mevt bi'd-darb-ı mübeyyineti's-sıhhat-ı evla(الصحت والاخر على الموت بالضرب مبينة الصحت اولى ولو اقام البينة خذ اعلى) hülâsatu'l-fetâvadan buyûrulmağın fetvâ-yı şerîfe mûcebince mezbûr Kara Ali ve mezbûrdan beyyine taleb olundukda müslimînden Mahmud bin Ebubekir ve diğer Mahmud bin Abdal nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i ser`e hâzıran olub müdde`i-yi mezbûr Mehmed muvâcehesinde istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Osman bizim düşmanımızdır sıhhat ve selâmet ile karyemizde pirinç ve buğday ve penbe `arz edüb üç aydan mütecâviz selâmetde olmağla ba`dehu ecel isâbet edüb fevt oldu bizler selâmet ile fevt olduğuna şâhidleriz şehâdet

ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylemeleriyle müdde`i-yi mezbûrun a`vâsı(اعوانی) teslîm olmağıyla mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâ'il-i Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf(Evâ'il-i Rebi`ü'l-Evvel 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ebubekir Ağa
-Fahru'l-Akrân Kethüdâ Yeri Muhammed Ağa
-el-Hac Mehmed Çelebi ibn-i Abdüllatif Efendi
-Zarik Ağası Ebubekir Ağa
-Abdullah Ağa,Osman Çavuş-zâde
-Na`lband Ahmed Çelebi

Not:Belgenin baş kısmı eksiktir.

S.172 b.487 Medîne-i Harputa tâbi` Kuzabad nâhiyesinde tımâr karyelerinden Çöte(li) nâm karye ahâlisinden Ekşi Mehmed bin Halil nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i mezbûre mülhakâtından Sarnı nâm karye ahâlisinden işbu hâfızu'l-kitâb Mehmed bin Abdullah ve Mahmud bin Abdal ve Uzun Ali karındaşı Süleyman ve Kırık Ali ve İsa ve Kel Ali mahzarlarında üzerlerine da`va ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem ben sabî olduğum ise de babam mezbûr Halil Sarnı karyesinde Herik (هریک) ta`bîr olunur değirmende maktûl bulunub ba`de'l-bülûğ ahâli-i karyeden nice def`a diyyet taleb eylediğimde edâdan imtinâ eyledikleri ecilden hâliyan vâli-i eyâlet-i Diyarbekir vezîr-i ruşen-i zamîr devletlü sa`âdetlü el-Hac Osman Paşa yesarallahu bi'l-hayr-ı mâ-yeşâ' hazretlerine tekî(تکی) birle `arz-ı hâl eylediğimde edâ'ik(اوائل) olunmak bâbında buyûruldu-yı şerîf ile işbu hâfız-ı bi'l-meclis fahru'l-akrân Ağa (boş) bendeleri mübâşir ta`yin buyûrmuşlardır mezbûrlardan su'al olunub takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'al mezbûrun cevâblarında târîh-i vesîkadan mu-

kaddem binyüziki senesinde mezbûr Halil buğday öğütmek içün zikr olunan değirmene gelmekle değirmentaş kurbünde olurken kazâ-yı ilahi ayağı kayub topuğu taş darbından mecrûh olub bi-emrillahi teâla ecel isâbet eyleyüb vefât etmekle sene-i mezbûrda hükmü'ş-şer`î İsa Efendi tarafından İlyas Efendi (tarafından(çizik)) üzerine varub vâris talebiyle vekiller da`vâları olmak vechî ile keşf ve hüccet olunmuşdur ve bundan sonra mezbûr Ekşi Mehmed asâleten ve karındaşları İsmail ve Yusuf ve kızkarındaşları Sultan ve Medine ve vâlidesi Hüsniye İbrahim bin Halil ve Cuma bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâletî sâbit olmağıyla vekâleten da`va sadedinde olub şer`-i sâlik olmağıyla üzerimizden şartını def` içün altı kile hınta ve dört batmân penbe ve bir sarık ve bir zabûn( ذبون) ve bir `abâ bez verüb binyüzonbeş târîhiyle hâkimi'ş-şer`î İbrahim Efendi huzûruna da`vâdan fâriğ olub minkülli'l-vücûh zimmetinde berî etmekle hüccet-i şer`iyye olunmuşdur deyu herbiri cevâb ve hüccet-i şer`iyyelerin-i ibrâz edüb mazmûnu takrîrlerine mutâbık olub mezbûr Ekşi Mehmed ibrâ-yı hüccet münkir olmağıyla mezbûrlardan mazmûn-ı hüccet beyyine taleb olundukda zeyl-i vesîkada mestûr olan meclis şâhidlerinden es-Seyyid Veli bin İbrahim ve Çavdar Mehmed Beşe ve Kakkâl Kasım Bese li-ecli'ş-şehâde hâzırûn olub fi'l-vâki` mazmûn-ı hüccet şâhidleriz mezbûr Ekşi Mehmed asâleten ve vekâleten da`vâdan fâriğ olub hâkimi'ş-şer`î İbrahim Efendi hüccet verdi deyu şehâdet eylediklerinden sonra mezbûr Ekşi Mehmed fi'l-vâki` hüccet olmuşdur lakin cebriyledir deyu hüccet mukırr olub meserreti zâhir olmağıyla bî-vech-i münâza`adan men`-birle mâ-vak`a bi't-taleb ketb olundu.fî evâhiri Rebi`ü'l-evvel li-sene selase ve selasîn ve mi'ete ve elf (Evâhir-i Rebi`ü'l-Evvel 1133).

Şühûdü'l-Hâl

-Fahru'l-Akrân el-Hac Ebubekir Ağa
-Fahru'l-Akrân Za`im Osman Ağa
-İbrahim Çelebi bin Süleyman
-Fahru'l-Akrân Ömer Ağa
-Hasan bin Abdullah Yazıcı
-el-Hac İsmail,Zağfiran
-el-Hac Mehmed,Berberan
-es-Seyyid el-Hac Ömer Efendi bin Ahmed Efendi
-el-Hac Süleyman bin Abdullah,tâbi`-i Feyzullah
-ve gayr-i hüm.

S.174 Ma`an hasıl
b.488 Harpurt ma`a mirlivâ ve havâss-ı hümâyûn ve havâss-ı mîrî a`şâr-ı şer`iyye ve rüsûm-ı `örfiye isbence ve resm-i cülâh ve kovan ve `asiyye ve şem`-hâne ve boya-hâne ve debbâğ-hâne ve bâc-ı bazâr esb ü ester ve tamga-yı siyâh ve bâc-ı `ubûr kavâkıl ve cürm-i cinâyet ve sulb-i siyâset ve bâd-ı hevâ ve sa'ir tayârâtlar( طيارتلر ).Bir ibtidâ-i Mart el-vâki` fî şehr-i vakt li-sene erba` ve mi'ete ve elf(1 Mart 1104).

guruş riyâl
15256

Yalnız onbeşbinikiyüzellialtı guruşdur.

Hüseyin Ağa

S.174 Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı rakam ve mûceb-i tastîr-
b.489 i hitâb-ı kalem budur ki:

Mahrûse-i Vanın cânibi yemîn ağası Nuh Ağa ve cânib-i yesâr ağası Hasan Ağa ve merdâne ağası İbrahim Ağa ve `azabân ağası Mustafa Ağa ve `asker kethüdâsı Hamza Ağa ve kethüdâları ve kâtibleri ve çavuşları ve ihtiyârları ve sa'ir yerlü iş erleri cem`-i kesîr ve cem-i gafîr hâzirûn olub taraf-ı saltanat-ı `aliyyeden kendülerine bedel-i mevâcib be-

rât-ı Padişahî ile ihsân ve ta`yîz buyûrulan mukâta`-ı Harpurt ma`an mirlivâ ve havâss-ı hümâyûn ve havâss-ı mîrî ma`an a`şâr-ı şer`iyye ve rüsûm-ı `örfiye ve isbence ve resm-i cülâh ve kovan ve `asiyye ve şem`-hâne ve boya-hâne ve debbâğ-hâne ve bâc-ı bazâr esb ü ester ve tamga-yı siyâh ve bâc-ı `ubûr-ı kavâkıl ve resm-i bağât ve mücerredât ve bennâk ve `arûsiyye ve cürm-i cinâyet ve sulb-i siyâset ve bâd-ı hevâ ve sa'ir tayârât(طيارات) sene-i sâbık olugeldüğü üzere ber-vech-i iltizâm ve iştirâk kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân sâbık yemîn ağası Halil Ağa ve yesâr ağası Hüseyin Ağa yalnız on-beşbinikiyüzellialtı riyâli guruşa(pençe: Hassa-i Hassadan Ahmed,Defter-i Maliye-i Van,hâlâ) kabûl edüb müte`ahhid olmağın sabûku'z-zikr olan ağalar re'y ve cevâb ve yedleri üzere tevcih olunub taraf-ı hazîneden sûret-i mukâta`-ı berât verilmişdir ki varıb mukâta`-ı Harpurt ve mirlivâ ve havâss-ı hümâyûn ve havâss-ı mîrî ma`an a`sâr-ı şer`iyye ve rüsûm-ı `örfiye ve isbence ve resm-i cülâh ve kovan ve `asiyye ve şem`-hâne ve boya-hâne ve debbâğ-hâne ve bâc-ı bazâr esb ü ester ve tamgâ-yı siyâh ve bâc-ı `ubûr-ı kavâkıl ve resm-i bağat ve mücerredât ve bennâk ve `arûsiyye ve cürm-i cinâyet ve sulb-i siyâset ve bâd-ı hevâ ve sa'irleri tayârât-ı sene-i sâbık olugeldüğü üzere zabt u rabt ve ebvâb-ı mahsûlâtın-ı ahz ve kabz edüb meblağ-ı mezbûre cem` ve tahsîl eyleyüb hilaf-ı şer`-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf bir ferde zulüm ve te`addî eylemeyeler.Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr.

be-medîne-i Vanü'l-Mahrûse.

el-Müderris el-Hac Ali Efendi Hazretden:
an Türkî Şiraz bir abdest dârid
an Türkî Şiraz bir abdest dârid
Not: Mukayyid tarafından belgenin altına yazılmıştır.

S.173 Sakî Ahmed mahkemeye ahz olunduğu.fî yevm 15 mâh-
b.490 ı Zi'l-hicceti'ş-şerîfe li-sene 1103.
şehriyyesi
rub'
3

(Ali Çavuş takrîr eski borcumu verdim onu düşdüm(bu kaydın üstü çizilmiştir)).

BİBLİYOGRAFYA

Akdağ,Mustafa;Türkiyenin İktisadi ve İçtimai Tarihi,C.II, İstanbul,1979,s.97-103.

———;"Osmanlı Müesseseleri Hakkında Notlar",Ankara Üniv. D.T.C.F.Dergisi,C.XIII,S.1-2,Ankara,1955,s.48-51.

Akgündüz,Ahmet;Osmanlı Kanunnameleri,C.I,İstanbul,1990, s.321-322.

Berki,A.Himmet;Açıklamalı Mecelle,İstanbul,1990,s.407.

Halaçoğlu,Ahmet;"Şer`iyye Sicillerinin Önemi ve 381 Numaralı Harput Şer`iyye Sicili(H.1283-84,M.1866-68)'nin Tanıtımı",Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi,C.I, S.1,Elazığ,1987,s.34-35.

İnalcık,Halil;"Mahkeme madd.",İslam Ansiklopedisi,C.VII, İstanbul,1970,s.150.

Karamursal,Ziya;Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler, Ankara,1989,s.183.

Koçlar,Bekir;362 Numaralı Harput Şer`iyye Sicili-H.1082-1083(M.1671-1673),Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, s.641-642.

Mardin,Ebül-Ula;"Kadı madd.",İslam Ansiklopedisi,C.VI, İstanbul,1967,s.44.

Özdemir,Rifat;XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Ankara,Ankara, 1986,s.177-194.

———;"Şer`iyye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi",I.Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu Bildirileri,Malatya, 1986,s.179-181.

Özdemir,Rifat;"Şer`iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru",Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi,C.I, S.1,Elazığ,1987,s.193-194.

————;"Avarız ve Gerçek-Hâne Sayılarının Demografik Tahminlerde Kullanılması Üzerine Bazı Bilgiler", X.Türk Tarih Kongresi Bildirileri.

————;"Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı(1800-1867)",Ege Üniv. Tarih İncelemeleri Dergisi,S.7,İzmir,1992,s.160.

Özkaya,Yücel;XVIII.Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı,Ankara,1985,s.208

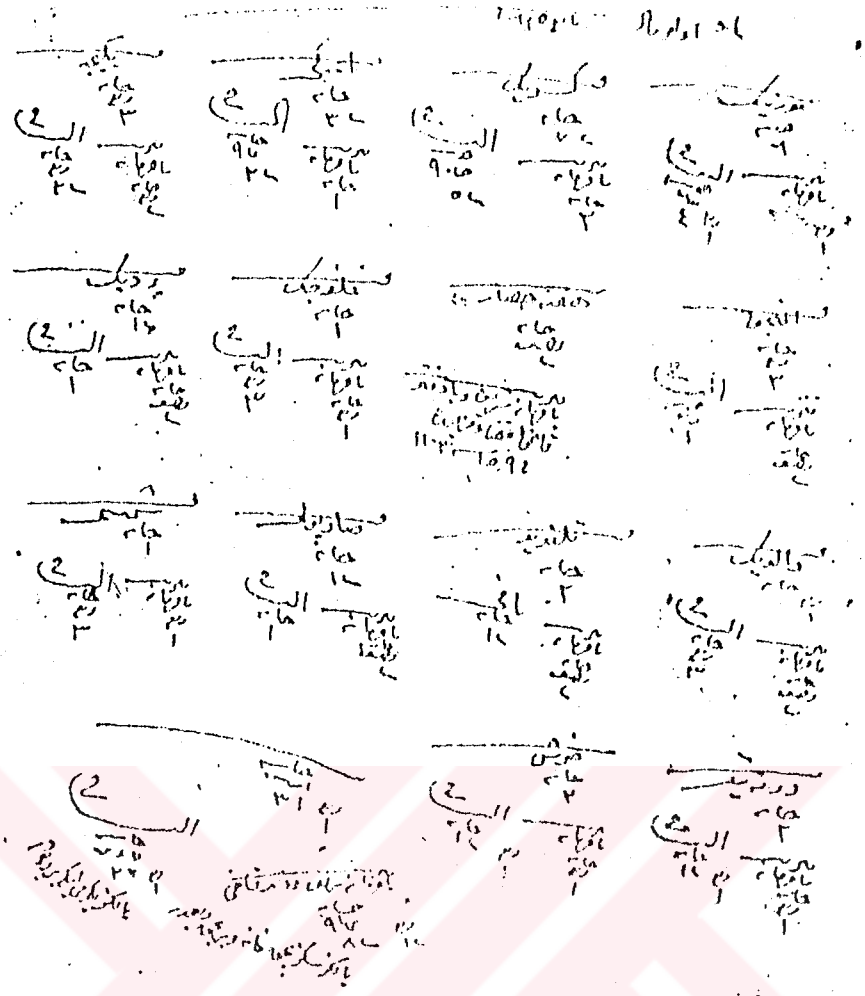
Pakalın,M.Zeki;Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.II,İstanbul,1983,s.125

Uzunçarşılı,İ.Hakkı;Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Ankara,1988,s.87-99.

Ünal,M.Ali;XVI.Yüzyılda Harput Sancağı(1518-1566),Ankara, 1989.

————;"1056/1646 Tarihli Avarız Defterine Göre 17.Yüzyıl Ortalarında Harput",Belleten,C.LI,S.199,Ankara, 1987,s.123-129.

Ek-I

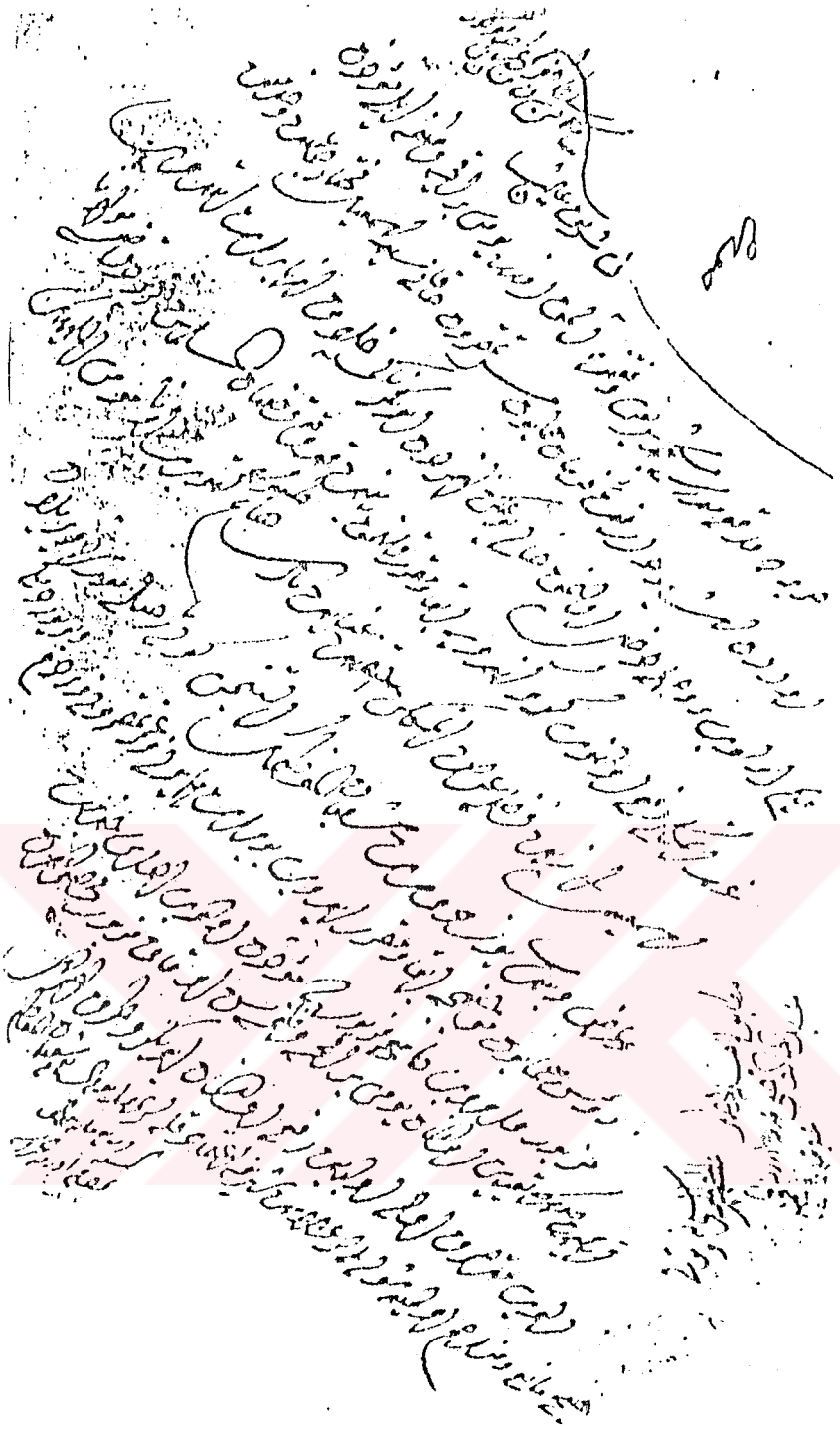

S.98/b.305 Harput sancağına bağlı köylerden alınan avarız-hâne listesi.

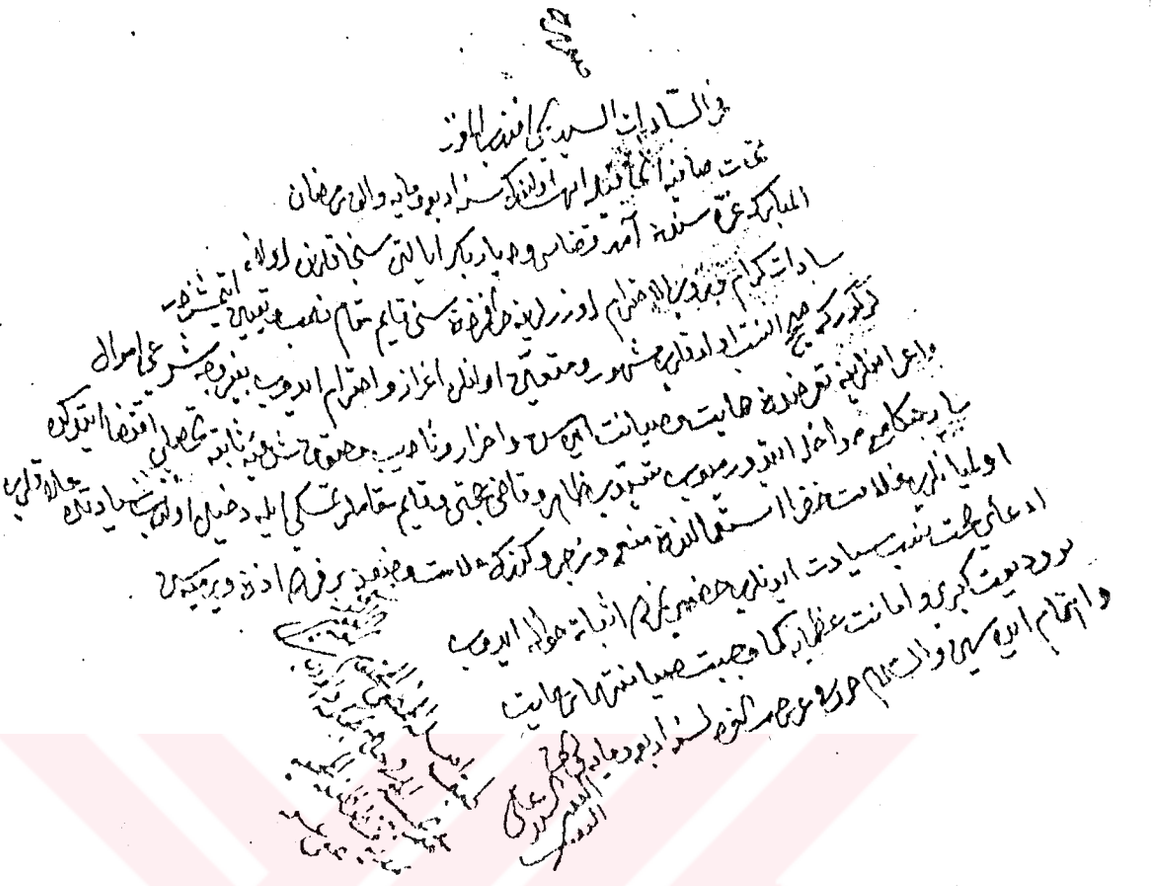
Ek-II

S.102/b.311 Hemedan üzerine yapılacak sefer sırasında yol üzerinde bulunan merkezlerin,askerin beslenmesi ve ihtiyacının temin edilmesine dair ferman-ı şerif.

S.101/b.313 Müezzin atanmasına dair berat-ı şerif.

S.102/b.316 Sadat-ı Kiram üzerine Kaim-makam tayin edildiğine dair ilâm.

İNDEKS

-A-

Abutahir Mahallesi 85,90,97,100,303,344,398,421
Adedi Mevzii 173
Ağa Cami-i Şerif Mahallesi 66,95,98,100,123,139,140,400 423,646
Ağınsı Köyü 254,566
Ahi Musa Mahallesi 68,76,82,106,124,154,280,656
Ahi Musa Mescid-i Şerifi 111,112,114,130,540,544,559
Ahmed Beğ Mahallesi 67,69,72,73,79,80,84,93,144,165,200, 245,250,264,292,293,294,371,678
Akseki Köyü 259
Alaca Mahallesi 81,82,99,138,208,275,279,412
Aligölü Mezraası 108,519
Alişam Köyü 66,75,79,141,142,221,248,254,520
Amasya 106,491,507,511
Amid 105,113,116,526,533,541
Arapgir 106,491
Arındık Köyü 86,313,326
Arslaniyye Mahallesi 77,85,86,88,97,99,235,307,323,400, 414
Aşvan Köyü 85,102,301,440
Attâr Sûku 68,72,154,187

-B-

Babuşçular Sûku 99
Bağdur Köyü 117,577
Ballıca Köyü 265
Basra 109,110,111,532,534,632

Batallu(Badallu) Aşireti 112,549
Behrimaz Nahiyesi 75,123,216
Bekerme Köyü 258
Bervi Köyü 217
Bizmişin Köyü 572
Bolu 106,491,507,511
Bolvadin 99,410
Boşucular(بوشجيلر) Sûku 237

-O-

Cami-i Kebir Mahallesi 68,69,73,79,80,81,83,86,87,88,89,
90,92,94,96,102,106,115,119,124,125,155,164,195,
255,269,271,273,288,309,316,328,335,360,361,363,
376,391,392,406,435,564,664,669,671
Cami-i Kebir 494,495,545,594,598
Camiün-Nebi 118
Cevlani Köyü 114,259,564
Cib Nahiyesi 68,151,156
Cimşid Hamamı 250,325

-Ç-

Çarsancak 106,117,491,577,585
Çeku Köyü 123,649
Çemişgezek 96,105,106,107,488,490,516
Çorum 106,491,507
Çöke Köyü (Çüngüş) 91,354,355,356
Çöllük Sahrası (Basra) 109,532,535
Çöteli Köyü 683
Çurkih Köyü 77,240
Çüngüş 72,91,183,258,354,355,356

-D-

Dadayic Köyü 318
Daldik Köyü 318
Dambüyük Köyü 301
Danişmend Nahiyesi 100,124,189,348
Delüktaş Mevzii 189,301
Dirijan(Dirican) Aşireti 71,181
Dişidi Köyü 69,163
Diyarbekir Eyaleti 83,103,107,108,113,114,118,120,284,362
438,440,484,516,521

-E-

Ebutahir Nahiyesi 257,258,262
Edirne 102,107,119,120,444,490,495,508,529,567,627,633
Elgük Köyü 114,562
Elgük-i Süfla Köyü 258,541
Elgük-i Ulya Köyü 258
Endek Mezraası 79,256,311
Ergani 112,548,549,585
Ertmenik Köyü 88,326,403
Erzurum 331
Erzürük Köyü 70
Esediyye Mahallesi 90,97,98,349,397,399,401,677

-G-

Gerger 84,298
Gezin Köyü 123
Gidefik Köyü 108,525
Gökçeli Mahallesi 102,437
Gökçeli Mescid-i Şerifi 246
Gölcük Köyü 413
Gürcü Beğ Mahallesi 66,67,71,79,101,136,145,178,251,430
Gürlenkli Oymağı(Herdi Aşireti) 84,298

-H-

Habusi Köyü 74,103,206,226,450,486
Hacarnik Köyü 88,331
Haceri Köyü 76,115,124,225,267,563,564,662
Hacılı Mahallesi 74,76,82,102,210,232,281,403,433
Hacımerek Köyü 117,577
Hacıseli Köyü 74,122,211
Haftahasar Köyü 69,74,103,165,203
Halisan Oymağı(Herdi Aşireti) 77,80,257
Hama 102
Hamedi Köyü 70,172
Hamegan Köyü(Malatya) 259
Han Köyü 77,123,430,653
Haringid Çayı 125,665
Harput 1,17,33,35,44,103,105,107,108,109,114,174,393,448,
450,488,491,507,516,533,534,541,552,619,680
Harput Kalesi 26,77,94,97,100,121,147,237,377,396,418,635
Hemedan 104,475,483
Herdi Aşireti 15,77,80,83,84,88,111,112,114,131,149,181,
234,257,261,291,298,331
Hersenk Köyü 65,86,89,129,312,331
Hırhik Köyü 69,123,160,345,346,572,648
Hinsor(İnsor) Köyü 108,430
Hoca Mahallesi 70,77,123,124,126,175,239,675
Hoca Hamamı 264
Hoğu Köyü 100,422
Hoh Köyü 300
Horpenk Köyü 67,84,143,297
Hoş Köyü 87,320
Hüseynik Köyü 92,359

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

-İ-

İçme Köyü 71,99,182,413

İğıki Köyü 65,70,74,75,100,133,167,205,220,420

-K-

Kale Hamamı 146

Kangrı(Çankırı) 106,491,507,511

Karakız Mevzii 397,399,400

Karasofu Mahallesi 73,74,90,94,114,124,201,202,343,379,
561,641,663

Kapucu Mescidi 366

Karfik Köyü(Güngüş) 72,183

Karingid Köyü 72,75,101,190,215,426

Kastamonu 106,491,507,511

Kesrik Köyü 67,73,75,83,89,93,100,124,148,198,218,285,
338,416

Kehli Köyü 80,91,264,356

Kızılpınar Köyü 117,578

Koçkala Köyü 119

Könk Köyü 112,234,544

Kurabi Paşa Mevzii 378

Kuyulu Köyü 381

Kuzabad Nahiyesi 70,102,117,127,159,171,440,519,574,683

Kürk Köyü 126,673

-M-

Malatya 106,108,491,507,511,541

Malatyacık Köyü 567

Mazgird 105,107,488,516

Medrese Mahallesi 105

Memeşah(عمشاه) Köyü 353
Menzirik Mezraası 93,365
Mesni(مسنی) Cemaati 67,83,149,291
Meydan Mahallesi 65,66,68,70,72,75,89,90,91,93,95,98,106,
122,123,125,132,137,157,158,166,189,191,213,327,332,
342,347,348,350,364,383,385,402,409,645,650,666,672
Meyremi Mezraası 96,389
Mezra 86,126,314,674
Mığı Köyü 71,180
Mısır 92
Miyadun Köyü 102,127,432
Monlakendi Köyü 87,111,317,447,543
Mornik Köyü 88,101,324,424
Müderris Mahallesi 68,75,92,98,120,152,358,408,410
Müderris Mescid-i Şerifi 113,485,553
Mürü Köyü 99,412
Mürüdü Nahiyesi 69,83,99,103,126,157,159,289,409,676

-N-

Neferik Köyü 65,131
Nurşin Köyü 115,563,564

-O-

Obuz Nahiyesi 94,372
Ortak Mahallesi 73,83,88,90,91,97,98,102,193,284,327,346,
352,369,397,403,407
Ozan Nahiyesi 98

-P-

Pağnik Köyü 117,578
Palu 102,438
Pekinik Köyü 95,97,125,253,384,385,390,395,667
Pelte Köyü 65,89,129,337

Perçenç Köyü 82,325
Pertek 105,107,387,488,516
Peygamber Mescid-i Şerifi 106,493
Peyke Köyü 109,531
Pinçirik Nahiyesi 99,124,657

-R-

Rashik(رحمك) Köyü 117,574
Ruha(Urfa) 107

-S-

Sacırlunu(سجرلنو) Nahiyesi 82
Sağman 105,107,488,516
Sarahatun Mahallesi 65,73,81,82,87,97,124,126,134,169,199,
268,282,315,396,677
Sarahatun Cami-i Şerif 246
Sarıkamış Nahiyesi 111,118,447,541
Sarnı Köyü 311
Sarpulu Köyü 71,175,177,267
Sivas 106,491,507,511
Sürsürü Köyü 70,79,84,168,252,295,296

-Ş-

Şalmut(شلموط) Mezraası 168,307
Şehruz Mahallesi 78,82,99,242,243,408
Şeyh Ömer Oymağı(Herdi Aşireti) 80,261
Şintil Köyü 87,109,317
Şüşnaz Nahiyesi 66,73,123,139,194

-T-

Tadım Köyü 247
Tepegöz Mahallesi 85,304,305

Temte Köyü 100,417
Tilenzid Köyü 96,318
Tokat 106,491,507,511
Turhal 507
Turman(تورمان) Köyü 87,321

-U-

Uluabad Nahiyesi 103,105,125,247,450,486,567,665
Uslu Köyü 258

-Ü-

Üngüzek(Üngüz) Köyü 79,253
Üsküdar,104,475,483,484

-V-

Van 70,100,102,173,422,685
Vartanik Köyü 447
Vertetil Köyü 73,197

-Y-

Yukarıbaşcılar Sûku 246

-Z-

Zağfiranı Köyü 78,85,243,302
Zahiriye Cami-i Şerifi 127,680
Zahiriye Mahallesi 69,89,93,99,161,333,370,412
Zaluni Köyü 89,339
Zerterie Köyü 101,427
Zeyve Köyü 85,307,447
Zile Köyü 106,491,507,511

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ